Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése **2022. július 21-én tartott nyílt ülésének** jegyzőkönyve

Napirend előtt:

- Nyíregyháza Kiváló Egészségügyi Dolgozója „ Eisert Árpád díj" átadása
- Képzőművészeti ösztöndíjak átadása

Napirendek:

Nyílt ülés:

1./ Az önkormányzati képviselők eskütétele

2./ Előterjesztés a közgyűlési bizottságok elnökeinek és tagjainak megválasztásáról szóló 146/2019.(XI.7.) számú határozat módosításáról (későbbi megjelenítéssel)

3/a. Előterjesztés alpolgármester megválasztására

3/b. Előterjesztés az alpolgármester illetményének és költségtérítésének megállapítására

4./ Tájékoztató a két közgyűlés között történt eseményekről (szóban)

5./ Előterjesztés a Nyíregyháza Spartacus Football Club Kft-vel a 2022/2023-as bajnoki szezonra kötendő szponzori szerződés jóváhagyására

6/a. Előterjesztés Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (3505 sz. út) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételére

6/b. Előterjesztés Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (35130 sz. út és a 4 sz. főút mentén lévő) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételére

6/c. Előterjesztés Nyíregyháza, Kállói út – Tünde utcai csomópont térségében lévő állami tulajdonú és önkormányzati tulajdonú ingatlanok területrendezésére

6/d. Előterjesztés Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú 6174/A/7 hrsz-ú és a 6174/C/1 ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételére (az előterjesztésben módosítás történt)

7./ Előterjesztés a TOP_Plusz-2.1.2-21 kódszámú, „Fenntartható energiahatékonyság" című felhívásra Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által benyújtani tervezett pályázati program elfogadására

8./ Előterjesztés Nyíregyháza 19/2005. (V.5.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott helyi építési szabályzatának módosításáról és egységes szerkezetű szövegének megállapításáról szóló 21/2007. (VI. 12.) önkormányzati rendelet módosításának jóváhagyására (MÓDOSÍTÁSOK X./2021. – 2 területből 1 terület teljes eljárásban)

9./a. Előterjesztés Nyíregyháza MJV Településfejlesztési Koncepciója és Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) módosításához érkezett vélemények kiértékelésének jóváhagyásáról

9/b. Előterjesztés Nyíregyháza MJV Településfejlesztési Koncepciója és Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) módosításának jóváhagyására

10./ Interpelláció

Nyíregyháza, 2022. július 21.

Megyei Jogú Város Nyíregyháza Polgármestere

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Jegyzőkönyv

Készült: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének **2022. július 21-én tartott nyílt ülésről**

Jelen voltak: Dr. Kovács Ferenc polgármester, Jászai Menyhért, Dr. Ulrich Attila, Dr. Podlovics Roland alpolgármesterek, Dr. Szemán Sándor címzetes főjegyző, Ágoston Ildikó, Babosi György, Halkóné dr. Rudolf Éva, Hajdu Nándor, Lengyel Máté, Mussó László, Nagy Szabina, dr. Rákóczi Ildikó, Smidt Ferenc, Szenti Tibor, dr. Tirpák György, Tóth Imre, Jeszenszki András, Major József, Póka Imre, Vassné Harman Gyöngyi képviselők.

Hiányzott: Bajnay Kornél, dr. Ujhelyi János, Tormássi Géza, (távolmaradásukat bejelentették)

Meghívottként részt vettek: Dr. Galambos Ildikó Nyíregyházi Járási Hivatal vezető, Hagymási Gyula Polgármesteri kabinetvezető, Faragóné Széles Andrea Jegyzői kabinetvezető, Lengyelné Petris Erika, Tóthné Csatlós Ildikó, Doka Diána, dr. Grósz Péter, Éva Péter, Tóth Zoltán, Szűrös Anita, osztályvezetők, Kovács Rita városi főépítész, Kovácsné Szatai Ágnes Adóosztály ingatlan és értékmegállapító csoport csoportvezető, dr. Bányai Péter Vagyongazdálkodási osztály jogtanácsosa, Romanovits Árpád Közterület-felügyelet helyettes vezetője, Gál István Városfejlesztési és üzemeltetési osztály út- és közműberuházó, Bozán Zsolt Pályázatok és projektmenedzsment referatúra vezetője, Bartók Dávid Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. ügyvezetője, dr. Pazonyi Péter NYÍRVV Nonprofit Kft megbízott ügyvezetője, Dicső Péter NYÍRVV közterület kezelési igazgató, dr. Nagy Erzsébet Nyíregyháza Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény intézményvezetője, Lengyelné Pogácsás Mária Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ intézményvezetője, Kírják Róbert Móricz Zsigmond Színház Nonprofit Kft. ügyvezetője, Szmolár Judit konferanszié, Kőhegyi Edit NYÍRVIDÉK Képző Központ Nonprofit Kft. ügyvezetője, Hajnal Gusztáv Nyíregyházai Sportcentrum üzemeltetési igazgató, Kósa Árpád Nyíregyházi Spartacus ügyvezetője, Dankó Gergely Nyíregyházi Spartacus klubigazgató, Petró Árpád Északalföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. cégvezetője, Csutkai Csaba, Sebőkné Farkas Éva, dr. Lesch Miklós kitüntetettek, Dóró Erika, Gyula Szabolcs nem képviselő bizottsági tagok, dr. Béres József Attiláné jegyzőkönyvvezető, sajtó munkatársai.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Szeretettel köszöntöm a közgyűlésünk mai ülésén megjelent képviselőket, előadókat, előterjesztőket és mindazokat, akik a médián keresztül kísérik figyelemmel munkánkat. A közgyűlés megkezdése előtt kitüntetések és képzőművészeti ösztöndíjak átadására kerül sor.

Szmolár Judit: (konferanszié) A Közgyűlés a város lakosságának gyógyításában, ápolásában kifejtett odaadó, kiemelkedő munkát végző személyek részére Nyíregyháza Kiváló Egészségügyi Dolgozója Eiser Árpád Díj kitüntetést adományozza. A kitüntettek személyek Sebőkné Farkas Éva a Szabolcs-Szatmár Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktató Kórház Bőrgyógyászati Osztályának osztályvezető ápolója és dr. Lesch Miklós a Szabolcs-Szatmár Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktató Kórház Felnőtt Infektológiai Osztályának osztályvezető főorvosa. Megkérném a kitüntetetteket, fáradjanak ki az asztalhoz. dr. Lesch Miklós 1978-tól végez gyógyító tevékenységet a Jósa András Megyei Kórház Belgyógyászati Osztályán, előbb mint segédorvos majd szakorvos, adjunktus 1983-ban belgyógyászati 2002-ben infektológiai szakvizsgát tett. 2000-től a felnőtt Infektológiai osztály megbízott osztályvezető főorvosa, majd 2008-tól osztályvezető főorvos, valamint a megyei Hepatológiai centrum vezetője. Példamutatással jár elől mind a képzés, mind a szakma területén. Az orvosok, a rezidens orvosok és a szakdolgozók szakmai fejlődését szem előtt tartja, mind a gyógyítás, mind pedig az ápolás területén. Szakmai továbbképzéseket szervez, ellenőriz. Híve az újításoknak, illetve gyógyító és javító szándékkal van

az új eljárásrendek, valamint gyógymódok irányában. Kiváló szakemberként meghatározó személyisége a Nyíregyházán folyó kimagasló egészségügyi ellátásnak. A gyógyítás iránti elkötelezettségével, magasfokú emberségével, vezetői attitűdjével méltán érdemelte ki a környezetében élők kollégák, munkatársak és a gyógyulni vágyó páciensek tiszteletét és elismerését. Megkérem, vegye át a kitüntetést.

Sebőkné Farkas Éva 2007-től a Jósa András Oktatókórház szakdolgozója. Kezdetben osztályos ápolóként, majd 2012-től osztályvezető ápolóként látja el feladatait. Rendkívül példamutató és lojális ápolásvezetői munkáját mindig következetesen, lelkiismeretesen és a betegek érdekeit szem előtt tartva végzi. A világjárvány miatt kialakított covid ápolási egységek irányításába elsőként kapcsolódott be. Ezt a feladatot jelenleg is ápolásszakmai vezetőként látja el. Mindennapjait a betegek ápolása, segítése teszi ki, amelyet nagy szakmai elhivatottsággal empátiával és rutinnal végez. Kollégáival kiváló szakmai és emberi kapcsolatot alakított ki, ahol a beosztottjai tisztelik, szeretik és követik. A feladatok számonkérésében is következetes, igazságos. A Bőrgyógyászati Osztály szakmai tevékenységéhez kapcsolódóan több alkalommal tartott országos, városi, megyei rendezvényeken előadásokat publikált szakmai kiadványokban igen eredményes a munka szervezésében, amely nélkülözhetetlen a speciális ellátást igénylő betegek kezelésénél. Ezt az ápolás szakmai irányítást a bízott covid ápolási egységekben is kiválóan alkalmazza. Szakmai elhivatottságával, emberségével és odaadásával méltán érdemelte ki az elismerést. Megkérem Sebőkné Farkas Évát, vegye át a kitüntetést.
Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata képzőművészeti ösztöndíját 2022-ben 3 alkotó nyerte el Nyíregyháza város kulturális életében kifejtett képzőművészeti munkássága elismeréseként. Székhelyi Edit festőművész az egyik meghatározó alakja Nyíregyháza és a régió képzőművészeti életének. 1980-tól van jelen munkáival hazai és nemzetközi kiállításokon. Tagja számos művészeti egyesületnek társaságnak és szövetségnek. Munkássága során több díjat és elismerést vehetett át. Számos sikerrel a háta mögött napjainkban még mindig új kifejezési formákat keres új anyagokat kutat és próbál ki. Tevékenysége során olyan értékeket képvisel, amely fontos a város közösségének és képzőművészeti életének egyaránt. Fekete Nóra textilművész hiteles és érzékeny textilművészetet képvisel. 2022-ben különösen foglalkoztatja Petőfi Sándor születésének 200. évfordulója, amire a pályázati terve is épült. A klisészerű Petőfi értelmezéseket a romantikus jegyek direkt használatát kerüli és helyette újszerű saját absztrakt képi világát textil montázs okkal gondolja tovább. Ők sajnos ma nem tudtak részt venni személyesen a közgyűlésen, de ezúton is gratulálunk nekik az ösztöndíj elismeréséhez és elnyeréséhez.

Munkássága elismeréseként képzőművészeti ösztöndíjban részesül Csutkai Csaba fotóművész. Megkérném Csutkai Csabát, fáradjon ki a pulpitushoz. Csutkai Csaba a közismert Nyíregyházi fotóművész középiskolás korától foglalkozik fényképezéssel és filmezéssel. 1975-ben lett a Szabolcs filmstúdió vezetője. Feladata volt Szabolcs-Szatmár Bereg Megye kulturális és társadalmi eseményeinek dokumentálása, valamint az amatőr fotós és filmes mozgalom újraindítása. 1978-tól önálló vállalkozóként dolgozik. Aktívan részt vett a megye új vizuális marketingtervének építésében. 25 éven át a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház előadásait 30 évig pedig a Sóstói Nemzetközi Érem és Kisplasztikai Alkotótelep életét dokumentálta. Nevéhez önállóan vagy társszerzőként számos kötet fotóalbum és más kiadvány fűződik. megkérem Csutkai Csaba fotóművészt vegye át a kitüntetést. Valamennyi kitüntetetteknek szívből gratulálunk, munkájukhoz további sok sikert kívánunk.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Kérem a tisztelt Képviselőket, hogy aktiválják szavazógépeiket a Közgyűlés határozatképességének megállapításához. Köszönöm szépen megállapítom, hogy a Közgyűlés határozatképes, 19 tag van jelen. Mai ülésünk napirendjére az írásban megküldöttek szerint teszek javaslatot. Kérdezem, hogy van-e valakinek egyéb javaslata? Nem érkezett jelzés! Kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy szavazzon a mai ülés napirendjének elfogadásáról az írásban megküldöttek szerint.
Szavazáskor jelen volt 19 képviselő.
A Közgyűlés 19 szavazattal, egyhangúlag elfogadta a mai ülésünk napirendjét.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Ennek megfelelően első napirendi pontunk.

1./napirend: Az önkormányzati képviselők eskütétele

Előadó: Dr. Kovács Ferenc polgármester

Dr. Kovács Ferenc: (polgármester) Egy időközi választás után vagyunk, ahol az 1-es és 3-as körzetben egyéni mandátumot nyert dr. Urlich Attila és Halkóné dr. Rudolf Éva. Halkóné dr. Rudolf Éva lemondott a listás mandátumáról és a jelölő szervezet, a FIDESZ-KDNP Szenti Tibor urat javasolta a listás helyre. Mindhárman már átvették a mandátumokat a Választási Bizottság elnökétől, de hagyományainknak megfelelően az eskütételre most itt a Közgyűlés előtt kerül sor, kérem a képviselőket, fáradjanak ide az emelvény elé.

(Eskütétel)

Dr. Kovács Ferenc: (polgármester) 2. napirendi pontunk következik.

2./ napirend: Előterjesztés a közgyűlési bizottságok elnökeinek és tagjainak megválasztásáról szóló 146/2019.(XI.7.) számú határozat módosítására

Előadó: Dr. Kovács Ferenc polgármester

Dr. Kovács Ferenc: (polgármester) Ezt az előterjesztést természetesen szokásaiknak megfelelően frakcióegyeztetés előzte meg és annak a konszenzussal történő eredményét közvetíti tartalmazza. Kérdezem, hogy van-e valakinek kérdése az előterjesztéshez? Hozzászólni kíván-e valaki? Nem érkezett jelzés, akkor arra kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy szavazzon az előterjesztés elfogadásáról.
Szavazáskor jelen volt 19 képviselő.
A Közgyűlés 19 szavazattal meghozta az alábbi határozatot.

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

111/2022. (VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

a közgyűlési bizottságok elnökeinek és tagjainak megválasztásáról szóló 146/2019. (XI.7.) számú határozat módosításáról

A Közgyűlés

2022. július 21. napjával:

1./ a Gazdasági és Tulajdonosi Bizottságba Smidt Ferenc önkormányzati képviselőt megválasztja,

2./ a Köznevelési, Kulturális és Ifjúsági Bizottságba Smidt Ferenc önkormányzati képviselő helyett Gyula Szabolcs nem képviselő bizottsági tagot megválasztja.

3./ a Pénzügyi Bizottságba Vassné Harman Gyöngyi önkormányzati képviselő helyett Tormássi Géza önkormányzati képviselőt megválasztja.

4/a. a Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottságba Smidt Ferenc önkormányzati képviselő helyett Dóró Erika nem képviselő bizottsági tagot megválasztja.

4/b. a Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottságban Szenti Tibor nem képviselői bizottsági tagsága önkormányzati képviselői bizottsági tagsággá módosul.

5./ a Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottságba Szenti Tibor önkormányzati képviselőt megválasztja.

Dr. Kovács Ferenc: (polgármester) Most pedig kérem az új bizottsági tagokat, hogy fáradjanak ide az emelvény elé, mert akik eddig nem voltak tagjai bizottságnak, azoknak a személyeknek esküt kell tenniük.

(Eskütétel)

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) A 3. napirendi pontunk 2 részből áll 3/a. és a 3/b.

3/a. napirend: Előterjesztés alpolgármester megválasztására

3/b. napirend: Előterjesztés az alpolgármester illetményének és költségtérítésének megállapítására

Előadók: Dr. Kovács Ferenc polgármester

Dr. Kovács Ferenc: (polgármester) Természetesen tájékoztattam a frakcióegyeztetésen az ellenzék képviselőit is erről. Szeretném röviden megindokolni, hogy miért és miért most

szeretnék élni, mint polgármester azzal a lehetőséggel, amit az SZMSZ lehetővé tesz, abban úgy szerepel, hogy 3 alpolgármester segítheti a polgármester munkáját, amelyik közül egy külsős, egy társadalmi és egy nem társadalmi közgyűlési tag. Az időközi választás eredményeként Jászai Menyhért a továbbiakban is társadalmi alpolgármester, dr. Ulrich Attila, aki eddig külsős alpolgármester volt, most a Közgyűlés tagjaként alpolgármester és a javaslatom az a tisztelt közgyűlésnek, hogy Dr. Podlovics Rolandot válassza meg külsős alpolgármesternek. Ő tulajdonképpen gazdasági, gazdaságfejlesztéssel foglalkozó alpolgármester lesz. Ez a feladatkör igazából felmerült 2019-ben is, de most értünk el oda a nagyon pozitív korábbi közgyűlési döntések alapján, hogy megindult a gazdaságfejlesztés, az ipari park fejlesztési programok, van már egy nagybefektetőnk és több biztató tárgyalásunk van. Én azt gondolom, hogy a város jövője szempontjából nagyon meghatározó, hogy az Ipari Park fejlesztését és a terveink megvalósítását színvonalas munkahelyteremtő beruházások idevonzására hogyan tudjuk a jövőben megvalósítani. Kérdezem, hogy van-e valakinek kérdése az előterjesztéshez? Igen főjegyző úr mondja, hogy az előterjesztés szerint – ezt valóban nem említettem – 2022. augusztus 1. napjától lép a megválasztása esetén Dr. Podlovics Roland külsős alpolgármester hivatalba. Akkor itt külön szavaznunk igen, hiszen a 3/a. pont az titkos szavazással történik. Kérjük a gépet átállítani erre. Úgyhogy először arra kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy szavazzon a 3/a. napirendben szereplő előterjesztésre, mely szerint Dr. Podlovics Rolandot 2022. augusztus 1. napjától értelemszerűen a ciklus végéig külsős alpolgármesternek megválasztja. Kérem szavazzanak!
Szavazáskor jelen volt 19 képviselő.
A Közgyűlés 18 szavazattal, 1 ellenszavazattal meghozta az alábbi határozatot:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

112/2022.(VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

alpolgármester megválasztásáról

A Közgyűlés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 74. § (1) bekezdése alapján a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére **2022. augusztus 1. napjától Dr. Podlovics Rolandot nem a képviselő-testület tagjai közül megválasztott főállású alpolgármesternek** megválasztja.

Dr. Kovács Ferenc: (polgármester) Köszönöm szépen, a Közgyűlés Dr. Podlovics Rolandot alpolgármesterré megválasztotta. Most pedig kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy szavazzon az alpolgármester illetményének és költségtérítésének megállapításáról, amely a 3/b. pont szerinti előterjesztés elfogadását jelenti. Kérem, szavazzanak.
Szavazáskor jelen volt 19 képviselő.
A Közgyűlés 19 szavazattal meghozta az alábbi határozatot.

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

113/2022. (VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

Dr. Podlovics Roland alpolgármester illetményének és költségtérítésének megállapításáról

A Közgyűlés

1. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 80. § (1) bekezdése alapján **Dr. Podlovics Roland, Nyíregyháza Megyei Jogú Város nem a képviselő-testület tagjai közül megválasztott főállású alpolgármesterének illetményét 2022. augusztus 1. napjától havonta 1.150.000. Ft összegben állapítja meg.**

2. Dr. Podlovics Roland alpolgármester **2022. augusztus 1. napjától havonta 172.500. Ft összegű költségtérítésre jogosult.**

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Gratulálok Dr. Podlovics Roland megválasztott alpolgármester úrnak, és kérem vagy fáradjon ide az eskü letételére.

(Eskütétel)

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Dr. Podlovics Roland alpolgármester úr a következő közgyűlésen foglalja majd el helyét itt az emelvényen. Mindannyiunk nevében nagyon sok sikert és jó munkát kívánok neki. A 4. napirendi pontunk a következik, ami első szokott lenni.

4./ napirend: Tájékoztató a két közgyűlés között történt eseményekről (szóban)

Előadó: Dr. Kovács Ferenc polgármester

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Kérem az erről készített kisfilm indítását.

Összefoglaló kisfilm
Május 28-án 15. alkalommal rendezték meg Nyíregyházán az országos Streetball Challenge Hungary-t. Az eseményre több kategóriában lehetett nevezni, a legjobbak az országos döntőbe jutottak.

Az önkormányzat május 29-én koszorúzással egybekötött ünnepi megemlékezést tartott hősök napja alkalmából a Hősök temetőjében, a Hősök terén az I. Világháborús emlékműnél, és az Északi Temetőben a II. Világháborúban hősi halált halt nyíregyházi katonák emlékművénél.

Ugyanezen a napon Gyermeknap alkalmából színes programok, koncert, népi játékok, vidámpark és bábszínház is várta a városi gyermeknapi programsorozaton a legkisebbeket.

Május 30-án a Váci Mihály Kulturális Központban rendezték meg az önkormányzat, és az ÉAK Kft. óvodásoknak és általános iskolásoknak hirdetett szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos pályázatának díjátadó ünnepségét.

Ugyanezen a napon sajtótájékoztató keretében ismertették, hogy a Magyar Vidéki Múzeumok Szövetsége a Kállay Gyűjteményt az Év Múzeuma 2022 pályázaton Különdíj-elismerésben részesítette.

Május 31-én sajtótájékoztatóval egybekötött helyszíni bejáráson tekintették meg a Gömb utca útépítési munkálatait.

Nyíregyháza MJV Önkormányzata 100%-os, vissza nem térítendő támogatást nyert a „Szent István és Szarvas utcák útburkolat felújítása" című, pályázat megvalósítására. A projektnyitó rendezvényen Nyíregyháza polgármestere ismertette a fejlesztés részleteit.

Június 2-án projektindító rendezvény keretében jelentették be, hogy az ÉAK Nonprofit Kft. a hulladékgyűjtés hatékonyságának érdekében - pilot projekt jelleggel - megkezdi Nyíregyháza-Sóstóhegy településrészen az üveg hulladék házhoz menő rendszerben történő begyűjtését.

Ugyanezen a napon 18 pedagógus vehetett át kitüntetést munkája elismeréseként a Városi Pedagógusnapi Ünnepségen. A Nyíregyháza Kiváló Pedagógusa Margócsy Emil-díjat hárman, az Oktató-Nevelő Munkáért Vietórisz József-díjat tizenöten kapták meg a Váci Mihály Kulturális Központban szereplő eseményen.

Június 3-án a Megyei Kormányhivatal, a Megyei Önkormányzat és Nyíregyháza Önkormányzata ünnepi megemlékezést rendezett a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából.

Június 6-án pünkösdhétfőn ünnepélyes keretek között szentelték fel Borbánya újonnan épült görögkatolikus templomát.

Június 7-én rendezték meg a hagyományos megyei rendvédelmi napot Nyíregyházán, a Kossuth téren. Az rendezvénysorozat részeként gróf Lónyay Menyhért tiszteletére állított arcképes emléktáblát is felavatták.

Június 7-én és -8-án Nyíregyházán rendezték meg az Országos Tourinform Találkozót, amelyen Dr. Kovács Ferenc polgármester köszöntötte a részvevőket, és beszámolt az elmúlt időszak eredményeiről. A megyeszékhelyen tíz év alatt megduplázódott a vendégéjszakák száma, új hotelek épültek, illetve már meglévő szálláshelyek újultak meg.

A végleges helyére került az a 14 db Lapidaris emlékkő, amelyek az úgynevezett NFC alkalmazásnak köszönhetően számos információval szolgálnak az érdeklődőknek nevezetes épületekről, köztéri alkotásokról, emlékhelyekről. Az első emlékkövek dr. Ulrich Attila alpolgármester közreműködésével a Kállay-házra, a Móricz Zsigmond Színház épületére, a Bessenyei-szoborra és a Magyar Huszár-szoborra kerültek fel.

Június 9-13. között a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár is programokkal csatlakozott a 93. Ünnepi Könyvhéthez és a 21. Gyermekkönyvnapokhoz.

Június 9-én az Önkormányzat és a Nyíregyházi Sportcentrum ismételten megrendezte a Szépkorúak Sporttalálkozóját. A város nyugdíjasai 5 sportágban 11 versenyszámban nevezhettek, több kategóriában és korosztályban. A város legújabb sportlétesítményében, az Atlétikai Centrumban nagy sikerrel megrendezett találkozón közel 500 szépkorú vett részt.

Június 10-én ismét megnyílt a Sóstói Piac a Blaha Lujza sétány melletti szökőkút megújult környezetében.

Ismét biciklisekkel telt meg a Kossuth tér, az idén 10. alkalommal megrendezett Michelin Bringafesztiválnak köszönhetően.

Nyíregyháza is csatlakozott a Csoóri Sándor Népművészeti Fesztiválhoz. A Kárpát-medence-szerte 29 településen megrendezett eseményen az ősi magyar kultúrát idézték meg. Június 11-én a Szabadság téren 17 néptáncegyüttes, 4 zenekar és számos népművész csalogatta az érdeklődőket.

Június 12-én Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Váci Mihály Kulturális Központ, a Nyíregyházi Zsidó Hitközösség és az Eötvös Károly Magyar-Izraeli Baráti Kör koszorúzással egybekötött megemlékezést tartott a holokauszt áldozatai előtt tisztelegve.

Június 13-án Az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság a Védőnők Napja alkalmából ünnepséget rendezett a Városháza dísztermében. Az eseményen Dr. Kovács Ferenc, Nyíregyháza polgármestere is köszöntötte a résztvevőket.

Június 14-én tartotta a Móricz Zsigmond Színház évadzáró társulati ülését. Az eseményen Nyíregyháza Város Nívó-díját Dr. Kovács Ferenc, polgármester adta át Tóth Károly színművésznek.

Gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés céljából Nyíregyháza MJV Önkormányzata százszázalékos, vissza nem térítendő támogatást nyert a „Rozsrétszőlő bekötőút felújítása" című, pályázat megvalósítására. A kivitelezés áprilisban kezdődött, a megvalósítás időtartama várhatóan 7 hónap.

Június 16-án „A gazdaság fokozatváltását támogató képzések" című projekt keretében gyártásszimulációs eszközzel gazdagodott a Nyíregyházi Szakképzési Centrum alkotóműhelye.

A Nyíregyházi Egyetem végzős hallgatói hagyományteremtő szándékkal „elballagtak" az egyetemtől, a polgármesteri hivatalig, és ünnepélyes keretek között elköszöntek a város vezetésétől. A Városháza előtt, Dr. Kovács Ferenc polgármester köszöntötte a hallgatókat.

Június 17-én és 18-án a Continental Aréna adott otthont a 2022-es Teremkerékpáros Európa-bajnokságnak, ahol két szakág, a művészi kerékpár és a kerékpárlabda legjobbjai küzdöttek meg egymással.

Június 17-én a Bánki Donát Műszaki Iskola csarnokában rendezték meg a férfi kosárlabda NBII országos négyes döntőjét.

Június 19-én hatodik alkalommal rendezték meg Nyíregyházán az erdei tornapályán a Decathlon Élménypróbát. Ezúttal 5 km és 23 akadály várt a nevezőkre.

Mintegy 290 milliárd forint értékben az idei év eddigi legnagyobb beruházását hajtja végre a jövőben a W-SCOPE nevű dél-koreai vállalat Nyíregyházán, mely várhatóan 1200 munkahelyet teremt és 2024-ben kezdheti a termelést. Június 21-én Dr. Kovács Ferenc, polgármester és Ko Kyung Hwan, a W-Scope ügyvezető igazgatója a sajtó nyilvánossága előtt írták alá a dél-koreai cég nyíregyházi beruházására vonatkozó szerződést.

Június 22-én rendezték meg a „Nyíregyháza-Sóstógyógyfürdő integrált termék- és szolgáltatásfejlesztése" című pályázat sajtónyilvános projektzáró rendezvényét. A beruházásnak köszönhetően többek között meg valósult egy szökőkútpark az AQUARIUS élményfürdő előtti parkban, egy nagyszabású zöldfelület rekonstrukció, megújult a termelői piactér.

Ugyanezen a napon megyejárás keretében tartott sajtótájékoztatót, Szalay-Bobrovniczky Vince, a Miniszterelnökség civil és társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára, dr. Kovács Ferenc, Nyíregyháza MJV polgármestere „Erős közösségi élet Nyíregyházán, és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében" címmel.

Június 24-én a Continental Arénában rendezték meg a Decathlon–Konyha Möbel városi kispályás labdarúgó-bajnokság díjátadó gáláját.

Egy újabb kosárlabdapálya valósulhatott meg Nyíregyházán, a Magyar Kosárlabdázók Országos Szövetségének Szabadtéri Pályák Kihelyezési Programja keretében. A Törpe utcai már a sokadik helyszín a városban, hiszen hasonlót alakítottak ki 2021-ben például a Bujtosi Városligetben is.

Az Országos Polgárőr Szövetség elnöksége a város és lakossága biztonságát szolgáló polgárőrség támogatásáért a Polgárőr Város kitüntető címet adományozta Nyíregyházának. Az elismerést június 25-én Bajnay Kornél önkormányzati képviselő vette át az Országos Polgárőr Napon Dunapataj-Bakodpusztán.

Június 25-én a Sóstói Múzeumfalu adott otthont a Kárpát-medencei magyar családok találkozójának.

A Kállay Gyűjtemény is csatlakozott a Múzeumok Éjszakájához. A rendezvényt ebben az évben a „Technika ördöge" címmel rendezték meg.

Június 25-én évadzáró hangversenyt rendezett a Cantemus Kórus a Kodály-iskolában.

„A mi mesénk" címmel, 65 éves fennállásának alkalmából teltházas jubileumi gálaműsort adott a Szabolcs Néptáncegyüttes, a Rózsakert Szabadtéri Színpadon.

Június 26-án elsöprő győzelmet arattak a Fidesz-KDNP jelöltjei Nyíregyházán az időközi önkormányzati választáson. Az 1-es választókerületben az érvényes szavazatok 76 százalékát dr. Ulrich Attila, a 3-as választókerületben Halkóné dr. Rudolf Éva pedig a szavazatok több mint 74 százalékát szerezte meg. Az így megválasztott önkormányzati képviselők július 6-án vették át hivatalosan megbízólevelüket.

Harmadszor minősült Európa legjobb állatkertjének a 250 és 500 ezer látogatószám közötti kategóriában a Nyíregyházi Állatpark. Az elismeréssel járó díjat június 28-án Anthony Sheridan független állatkerti szakértő adta át a Pangea Hotelben.

Ugyanezen a napon, a megyei Semmelweis-napi ünnepségen 64 egészségügyi dolgozó munkáját ismerték el kitüntetésekkel.

Július 1-jén, Móricz Zsigmond születésének 143. évfordulója alkalmából koszorúzással egybekötött ünnepi megemlékezést rendezett a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár.

Ugyanezen a napon a közszolgálati tisztviselők napja alkalmából rendezett ünnepséget a Polgármesteri Hivatal, ahol hagyományosan átadták a „Kiváló Köztisztviselői Munkáért" járó „Májerszky Béla"- díjat, valamint elismerték az évtizedek óta szolgálatot teljesítők munkáját is.

Július 2-án rendezte meg a Nyíregyházi Egyetem, Oklevélátadó Ünnepi Szenátusi Ülését.

Július 5-én adták át a Raiffeisen Bank új nyíregyházi operációs központját. A megnyitón Dr. Kovács Ferenc polgármester is köszöntötte a megjelenteket.

Július 6-8. között a Magyar Hidrológiai Társaság Nyíregyházán, a Nyíregyházi Egyetemen rendezte meg a 39. Országos Vándorgyűlés elnevezésű tudományos konferenciáját. A nyitó plenáris ülésen Nyíregyháza polgármestere is köszöntötte a résztvevőket.

Július 7-én, a Tréner Kft. fennállásának 30. évfordulója alkalmából jubileumi ünnepséget rendezett.

Július 9-én Nyíregyházán, a Sóstói Múzeumfaluban rendezte meg 72. vasutasnapi regionális rendezvényét a MÁV Zrt.

Július 11-én a Városházán vette át képviselői megbízólevelét Szenti Tibor FIDESZ KDNP, képviselője, aki a június 26-ai időközi helyi önkormányzati választásokat követően, kompenzációs listáról jutott mandátumhoz.

Ugyanezen a napon az önkormányzat regionális disszeminációs rendezvényt szervezett a BETTER című projekt keretében. A projekt segíti az önkormányzatokat egy olyan stratégia kidolgozásában, amellyel e-közigazgatási megoldásokra támaszkodva ösztönözhetik a regionális innovációs láncok fejlődését.

Az eltelt időszakban városunk hat szépkorú polgárát köszönthettük 90. születésnapja, és egy szépkorút 95. születésnapja alkalmából:

Magera Mihálynét, Dr. Ujhelyi János közgyűlési képviselő,
Ribár Jánosnét, Demeter Sándort és Repka Jánosnét Jászai Menyhért alpolgármester,
Bornemissza Gábornét, dr. Rákóczi Ildikó közgyűlési képviselő,
Gulyás Istvánt, Halkóné dr. Rudolf Éva közgyűlési képviselő köszöntötte.

Dankó Lászlónét 95. születésnapja alkalmából Mussó László közgyűlési képviselő köszöntötte és adta át az ünnepeltnek Magyarország Kormánya, valamint Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata emléklapját. További jó egészségben töltött szép éveket kívánunk valamennyiüknek.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm szépen rövid szóbeli kiegészítésként tájékoztatom a tisztelt Közgyűlést, hogy május 26-27-e között személyesen is részt vettem a Szatmárnémetiben, valamint június 7- 9 között az Eperjesen megrendezett városnapok rendezvénysorozaton. A részt vevő partnervárosok képviselőivel kulturális turisztikai és gazdasági együttműködésekről valamint közös pályázati lehetőségekről is tudtunk egyeztetéseket folytatni. Szeretnék gratulálni a nyíregyházi Turisztikai Nonprofit Kft. valamennyi munkatársának, mivel kiérdemelték azért turisztikai szervezete díjat az utazó magazin által meghirdetett az elmúlt év legjobb turisztikai szolgáltatói díjazó közönségszavazáson. Egyúttal szeretném kifejezni magam is az elismerésemet azért a partneri együttműködésért, melynek eredményeként ilyen nagymértékű fejlődés valósult meg az elmúlt évtizedben a turizmus területén Nyíregyházán. Ez az év is nagyon jól alakul eddig reméljük így folytatódik, mert én azt remélem, hogy ebben az évben a 300.000 vendégéjszakát és elérhetjük itt városunkban. Köszönöm a figyelmet és megnyitom a vitát, kérdezem, hogy kinek van kérdése a tájékoztatóhoz? Kíván-e valaki hozzászólni? Babosi György képviselő úré a szó.

Babosi György:(képviselő) Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Közgyűlés! Extrém szárazság sújtja az országunkat, a vármegyéinket is a városunkat is és mi képviselők tudunk szólni a választópolgárainkhoz. Ezért nekem van egy olyan kérésem, hogy aki szomjazó fát lát és a tévénézőkhöz is szólok, hogy aki szomjazó fát lát a városban, leginkább ilyen kis facsemetéket, amik itt a választási kampány hajrájában lettek elültetve, akkor, ha teheti, egy vödör vizet rendszeresen hordjon rá. Nekem csak ennyi kérésem lenne. A másik pedig az és talán ehhez szorosan kapcsolódik és interpellációt illetően nem akartam egy kivágott fából készült papírral emlékezni rá szóval, hogyha a közgyűlés, vagy legalábbis aki nem tudott, nem tud erről egy pár szót hallhatna-e arról, hogy mi az oka annak, hogy a főkertész már nem dolgozik a Városházán? Köszönöm szépen.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm, van-e még valakinek hozzászólása a 4. napirendi ponthoz? Nem látok jelentkezőt, valóban extrém szárazság van képviselő úr, ezért a NYÍRVV meg is kezdte ezt a legújabb, ezt enyhítő programját. Ilyen műanyagzsákokat biztos látta, raktunk ki elsősorban a belvárosban, most ez kísérleti jelleggel megy. Ugye ennek az a lényege, hogy hetente egyszer kell feltölteni és egy csepegtető módszerrel biztosítja a vízellátást, ez nem olyan régi magyar találmány. Remélem, hogy ez segíteni fog. Amennyiben beválik akkor, akkor a következő évben azt gondolom, hogy ezt bővítenünk kell, mert nem számíthatunk arra, hogy az időjárás kedvezően változik. A főkertész úr pedig saját kérésére, közös megegyezéssel távozott a Polgármesteri Hivatalból. Nem látok más hozzászólást, akkor kérem a tisztelt Közgyűlést, szavazzon a tájékoztató tudomásul vételéről.
Szavazáskor jelen volt 18 képviselő.
A Közgyűlés 18 szavazattal meghozta az alábbi határozatot:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS

KÖZGYŰLÉSÉNEK

114/2022.(VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

a két közgyűlés között történt eseményekről

A Közgyűlés

a két közgyűlés között történt eseményekről szóló tájékoztatót tudomásul veszi.

5./ napirend: Előterjesztés a Nyíregyháza Spartacus Football Club Kft-vel a 2022/2023-as bajnoki szezonra kötendő szponzori szerződés jóváhagyására

Előadó: Dr. Kovács Ferenc polgármester

Meghívott: Révész Bálint elnök, tulajdonos
Kósa Árpád ügyvezető

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszöntöm a Szpari képviseletében Kósa Árpád urat és munkatársát. Ezt az előterjesztést a Jogi, Ügyrendi és Etikai a Szociális, Egészségügyi és Sport

valamint a Pénzügyi Bizottság tárgyalta. Kérem az elnököket, ismertessék a bizottsági álláspontokat először Dr. Tirpák György elnök úr.

Dr. Tirpák György:(Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság elnöke) Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Közgyűlés! A Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság megtárgyalta az előterjesztést és 3 igen és 1 nem szavazat mellett elfogadásra javasolja a határozat-tervezetet.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönjük szépen Dr. Rákóczi Ildikó elnök asszony.

Dr. Rákóczi Ildikó :(Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság elnöke) Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Közgyűlés Szociális, Egészségügyi Sport Bizottság az előterjesztést megtárgyalta 5 igen és 2 tartózkodás mellett javasolja a közgyűlésnek elfogadásra a határozat- tervezetet.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm Lengyel Máté elnök úr!

Lengyel Máté:(Pénzügyi Bizottság elnöke) Tisztelt Közgyűlés! A Pénzügyi Bizottság 4 igen és 3 nem szavazat mellett támogatta az előterjesztést.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Van-e valakinek kérdése az előterjesztéshez? Hozzászólni kíván-e valaki? Nem érkezett jelzés. Akkor szavazás következik az előterjesztés az elmúlt évek gyakorlatát követi azzal, hogy a női szakágnak az a teljesítmény eredmény miatt 1,5 millió forinttal növeli a szponzori támogatást. Kérem a tisztelt Közgyűlést, szavazzon!
Szavazáskor jelen volt 18 képviselő.
A Közgyűlés 12 szavazattal, 5 ellenszavazattal, 1 tartózkodással meghozta az alábbi határozatot:

NYÍREGYHÁZA MEGEI JOGÚ VÁROS

KÖZGYŰLÉSÉNEK

115/2022. (VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

a Nyíregyháza Spartacus Football Club Kft-vel a 2022/2023-as bajnoki szezonra kötendő szponzori szerződés jóváhagyásáról

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta, és

hozzájárul Nyíregyháza MJV Önkormányzata és a Nyíregyháza Spartacus FC Kft. közötti, jelen határozat mellékletét képező szponzori szerződés megkötéséhez.

Felhatalmazza: Dr. Kovács Ferenc polgármestert a szponzori szerződés aláírására.

Utasítja: a Gazdasági Osztály vezetőjét, hogy az Önkormányzat 2022. évi és 2023. költségvetésében a szponzori szerződésben vállalt kötelezettségek pénzügyi fedezetét biztosítsa.
Felelős: Szűrös Anita – gazdasági osztályvezető
Határidő: folyamatos

Melléklet a 115/2022.(VII.21.) számú határozathoz

SZPONZORI SZERZŐDÉS

mely létrejött egyrészről **Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata** (székhely: 4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1., adóig. szám: 15731766-2-15, bankszámlaszám: 11744003-15402006-00000000, képviseli: Dr. Kovács Ferenc polgármester, mint **Szponzor**,

másrészről a **Nyíregyháza Spartacus Football Club Kft.** (székhely: 4400 Nyíregyháza, Sóstói u. 24/a.; bankszámlaszám: 12042809-01368672-00100008 Raiffeisen Bank, adószám: 12510609-2-15 képviseli: Kósa Árpád ügyvezető), mint **Szponzorált** között alulírott napon és helyen az alábbi feltételekkel.

1. **A SZERZŐDÉS TÁRGYA**

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 115/2022.(VII.21.) számú határozata alapján a Nyíregyháza Spartacus FC Kft. felnőtt férfi és női labdarúgó csapatának Labdarúgó NB/II. küzdelmeiben történő szereplését szponzorálja 2022/2023-as bajnoki évben az alábbiakban meghatározott feltételek teljesülése mellett.

2. FELEK KÖTELEZETTSÉGEI

2.1. SZPONZORÁLT VÁLLALJA

2.1.1 hogy jelen szerződés hatálya alatt biztosítja a Szponzor által a rendelkezésére bocsátott logó és/vagy egyéb megjelölés megjelenítését a Szponzor által meghatározott módon, különösen az alábbi helyeken:

- névszponzori megjelenés a csapatok nevében;
- interjúk, sajtókonferenciák háttérplakátjain;
- a kereskedelmi és közszolgálati csatornák által közvetített mérkőzések alkalmával a LED falon/reklámtáblán, azzal a feltétellel, hogy az a televíziós közvetítés során is látható legyen;
- a csapat minden nyomtatott anyagán, így különösen, de nem kizárólag a posztereken, a csapat által viselt mezeken;
- a Szponzorált a rendelkezésére álló minden más felületen népszerűsíti a várost, a város cégeit, a város más attrakcióit.

2.1.2 hogy évente legfeljebb három alkalommal lehetővé teszi a Szponzor számára, hogy az általa működtetett labdarúgó csapat játékosait, vagy azok bármelyikét promóciós célokra igénybe vegye. Ilyen esetben a Szponzor a promóciós esemény előtt legalább tizenöt nappal korábban köteles bejelenteni a Szponzoráltnak, hogy mely játékosra lesz szüksége, mely időpontban és milyen időtartamban.

2.1.3 hogy a jelen pontban vállalt szolgáltatásokat saját költségén biztosítja. A Szponzorált további költség megtérítésére nem jogosult a jelen Szerződésben vállalt kötelezettségei teljesítésével összefüggésben.

2.1.4 hogy honlapján - nyiregyhazaspartacus.hu - a Szponzor logóját kiemelten megjeleníti, valamint az átlépést linkkel a nyiregyhaza.hu oldalra biztosítja.

2.1.5 hogy az NB/II-es mérkőzések beharangozása, sajtótájékoztatók, valamint a sporteseményekről szóló tudósítások kapcsán (országos és helyi sportlapokban, Nyíregyházi TV-ben), PR megjelenések és nyilatkozatok során minden esetben megemlíti a Szponzor nevét és a szponzoráció tényét.

2.1.6 hozzájárul, hogy a szponzoráció tényét a Szponzor felhasználja saját kommunikációs tevékenységében (PR, sajtóközlemény), minden esetben Szponzorálttal történt egyeztetést követően.

2.1.7 kötelezettséget vállal arra, hogy a szponzorálás teljes összegét kizárólag jelen szerződés 1. pontjában meghatározott Labdarúgó NB/II. sorozatokban történő részvételre fordíthatja. Szponzorált a szponzori díjból teljesített kifizetéseiről a Szponzort tárgyévet követő július 15-ig tájékoztatja.

2.1.8 hogy a cég adataiban bekövetkezett valamennyi, a szerződés szempontjából lényeges változást (pl.: cégforma, név, bankszámlaszám stb. megváltozása) haladéktalanul, de legkésőbb 15 naptári napon belül írásban a Szponzor tudomására hozza.

2.2. SZPONZOR KÖTELEZETTSÉGEI

2.2.1 Szponzor köteles a Szponzorált 2.1. pontban felsorolt kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges eszközöket és adatokat (logó grafikai formátum, nyomtatott és elektronikus hirdetések, szponzor eszközök stb.) hibátlan minőségben, mennyiségben és időben átadni.

2.2.2 Szponzor köteles a Szponzorált szerződésszerű, hiba- és hiánymentes teljesítését igazolni a 4. pont szerint.

3.3. SZPONZOR ÉS SZPONZORÁLT EGYÜTTMŰKÖDÉSE

3.3.1 Szerződő felek megállapodnak abban, hogy kötelesek a szerződés időtartama alatt a határidők betartásával úgy együttműködni, hogy mind Szponzor, mind Szponzorált szerződésszerű teljesítése biztosítható legyen.

3.3.2 Szponzorált tudomásul veszi, hogy szakmai célkitűzéseivel összhangban a szponzorált időszakban, a férfi labdarúgó csapatra 65.000.000 Ft-os, a női csapatra 2.500.000,- Ft-os, azaz összesen 67.500.000,- Ft-os szponzori díj előlegként megfizetett részére a vállalt kötelezettségek teljesítése esetén jogosult.

4. TELJESÍTÉS

4.4.1 A szerződés teljesítettnek tekinthető, ha Szponzorált jelen szerződésben rögzített kötelezettségeit határidőre teljesítette, a Szponzor részéről semmilyen jogos kifogás nem merült fel, és a Szponzor a vállalt szponzori kötelezettségeinek határidőben eleget tett. A Felek rögzítik, hogy amennyiben a Szponzor megállapítja, hogy a Szponzorált a szponzoráció összegét, illetve annak egy részét nem a jelen megállapodásban meghatározott Labdarúgó NB/II. sorozatokban történő részvételre használja, illetve használta fel, továbbá a kötelezettségeként vállalt marketing és egyéb tevékenységeket nem teljesítette, úgy a Szponzorált a Szponzor erre a célra vonatkozó írásbeli, indokolt nyilatkozatának kézhezvételétől számított 15 munkanapon belül köteles a szponzoráció teljes összegét, illetve annak igazoltan nem a jelen szerződésben foglaltak szerint

felhasznált részét a Szponzor részére a Szponzor **OTP Bank Nyrt**-nél vezetett **11744003-15402006** számú költségvetési elszámolási számlájára visszafizetni.

4.4.2. Szponzorált a 6.2. pontban foglaltak alapján a Szponzor számára 8 napos fizetési határidő megtartása mellett díjbekérőt, majd az előleg beérkezését követően haladéktalanul előleg számlát bocsát ki.

4.4.3 Szponzorált szerződésszerű teljesítésének igazolására jogosult személy:

- A szponzorált mindenkori ügyvezetője

Szponzor szerződésszerű teljesítésének igazolására jogosult személy:

- Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatala sportreferens

5. KÉPVISELET ÉS KAPCSOLATTARTÁS

Szponzor és Szponzorált az együttműködésre, kapcsolattartásra a következő munkatársakat jelölik ki:

Szponzor részéről: **Hagymási Gyula**
Polgármesteri Kabinetvezető
Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
Postacím: 4400 Nyíregyháza Kossuth tér 1.

Szponzorált részéről: **Kósa Árpád**
Ügyvezető
Nyíregyháza Spartacus Football Club Kft.
Postacím: 4400
Nyíregyháza, Sóstói u. 24/a

Szponzor és Szponzorált a szerződés teljesítése érdekében közvetlenül tartják a kapcsolatot. Kölcsönösen és haladéktalanul egymás rendelkezésére bocsátják a szerződés teljesítéséhez szükséges információkat, adatokat, eszközöket.

6. FIZETÉSI FELTÉTELEK

6.1 Szponzori díj

- a férfi csapatra a 2022/2023-as bajnoki évre bruttó 65.000.000 Ft (tartalmazza az általános forgalmi adó összegét) azzal, hogy a Szponzoráltnál a Szponzor felé a kiutalás időpontjában esetlegesen fennálló tartozásai (iparűzési adó- és pótléktartozás; stb.) beszámításra kerülnek. A szponzoráció utalására az esedékes tartozások levonását követően kerül sor.
- a női csapatra a 2022/2023-as bajnoki évre bruttó 2.500.000,- Ft (tartalmazza az általános forgalmi adó összegét) azzal, hogy a Szponzoráltnál a Szponzor felé a kiutalás időpontjában esetlegesen fennálló tartozásai (iparűzési adó- és pótléktartozás; stb.) beszámításra kerülnek. A szponzoráció utalására az esedékes tartozások levonását követően kerül sor.

6.2 Számlázás

6.2.1 A férfi csapatra eső szponzori díj megfizetése, átutalással az adott bajnoki évben (tárgyév július 01. napjától-következő év június 30. napjáig) 2 egyenlő bontásban történik, az első részlet a Szponzorált által 2022. augusztus 10-ig, a második részlet 2023. március 1-ig kiállított és Szponzor által jóváhagyott díjbekérő alapján, melyről Szponzorált az előleg beérkezését követően előlegszámlát állít ki haladéktalanul. Az előleg elszámolására a bajnoki év végén kerül sor. Az előleg elszámolásáról szóló végszámlának szoros melléklete mindkét fél által aláírt és igazolt teljesítésigazolás a jelen szerződésben vállalt szakmai teljesítésről.

6.2.2 A női csapatra eső szponzori díj megfizetése, átutalással az adott bajnoki évben (tárgyév július 01. napjától-következő év június 30. napjáig) előleg megfizetése formájában egy összegben történik, a Szponzorált által 2022. augusztus 10-ig kiállított és Szponzor által jóváhagyott díjbekérő alapján, melyről Szponzorált az előleg beérkezését követően előlegszámlát állít ki haladéktalanul. Az előleg elszámolására a bajnoki év végén kerül sor. Az előleg elszámolásáról szóló végszámlának szoros melléklete mindkét fél által aláírt és igazolt teljesítésigazolás a jelen szerződésben vállalt szakmai teljesítésről.

6.2.3 A szponzori díj előlegként történő megfizetése a Szponzorált által megadott hitelintézeti számlára történik, a díjbekérő kézhezvételétől számított 8. naptári napon belül, átutalással.

6.2.4 Az előleg számlát, illetve végszámlát 2 példányban kell kiállítani, és azokon a következő adatokat, információkat kell feltüntetni:

- Megrendelő: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata (cím: 4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.) adószám: 15731766-2-15
- Szolgáltatás megnevezése (szponzori díj)

7. A SZERZŐDÉSSZEGÉS ESETÉN ALKALMAZHATÓ SZANKCIÓK

7.1 A Szponzorált nem, vagy nem szerződésszerű teljesítése esetén Szponzor a szerződést rendkívüli felmondással felmondhatja, vagy a szerződéstől elállhat. A felmondással egyidejűleg a már felvett összeg visszafizetése azonnal esedékes a Ptk. szerinti törvényes késedelmi kamattal együtt azzal, hogy a Szponzorált addigi teljesítésével Felek elszámolnak. A Szponzor elállása vagy azonnali hatályú felmondása esetén, amennyiben fizetési kötelezettségének még nem tett eleget, további fizetési kötelezettség nem terheli. A Szponzorált a szerződésszegéssel a Szponzornak okozott kár megtérítésére korlátozás nélkül köteles.

8. A SZERZŐDÉS FELMONDÁSA

8.1. Szponzor fenntartja magának a jogot a jelen szerződés azonnali hatályú, írásban történő felmondására Szponzorált súlyos szerződésszegése esetén. Súlyos szerződésszegésnek minősül különösen, ha:

- a Szponzorált fizetésképtelenné válik vagy csődbe megy és/vagy Szponzor engedélye nélkül átruházza a jelen szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit.

8.2. Szponzorált fenntartja magának a jogot a szerződés azonnali hatályú felmondására, ha Szponzor a szponzori díj részleteinek átutalását a fizetési határidő lejárta után, Szponzorált ismételt írásbeli felszólítására sem teljesíti.

9. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

9.1 Szerződő felek együttműködési kötelezettséget vállalnak a jelen szerződésből keletkező vitás kérdések elsődlegesen peren kívüli, tárgyalásos tisztázására. Esetleges jogvita esetén felek pertárgy értékétől függően kikötik az illetékes bíróság illetékességét.

9.2 Jelen szerződés 2022. július 21 napjától hatályos.

9.3. Jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Ptk. és az egyéb vonatkozó jogszabályok rendelkezései az irányadók.

9.4 Felek a jelen szerződéssel kapcsolatos nyilatkozataikat kizárólag írásban tehetik meg. Felek írásbeliségnek fogadják el az e-mail, telefax, ajánlott levél útján küldött nyilatkozatokat. A jelen szerződés esetleges módosításával vagy megszüntetésével kapcsolatos nyilatkozatokat Felek kizárólag ajánlott levél vagy a másik fél által más módon, igazoltan átvett levél útján tehetik meg (e-mail, telefax nem elfogadható).

9.5 A szerződő felek kijelentik, hogy szerződéskötési képességük korlátozás alá nem esik, a jelen szerződés megkötésére jogosultak, más, harmadik személyekkel e tárgyban kötött szerződéseikkel a jelen megállapodás nincs ellentmondásban.

9.6 Szponzorált a szerződés aláírásával megerősíti, hogy jelen szerződést minden részében alaposan áttanulmányozta és azt teljesnek, ellentmondásmentesnek és hibátlannak találta. A jelen szerződés hat (6) azonos, a Felek által cégszerűen aláírt példányban készült magyar nyelven, melyből 4 példány a Szponzoré, illetve 2 példány a Szponzorálté.

Nyíregyháza, 2022. július 21.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm a megjelenést, 6. napirendi pontunkkal folytatjuk, amelyik több részből áll.

6/a. napirend: Előterjesztés Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (3505 sz. út) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételére

Előadó: Dr. Kovács Ferenc polgármester

6/b. napirend: Előterjesztés Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (35130 sz. út és a 4 sz. főút mentén lévő) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételére

Előadó: Dr. Kovács Ferenc polgármester

6/c. napirend: Előterjesztés Nyíregyháza, Kállói út – Tünde utcai csomópont térségében lévő állami tulajdonú és önkormányzati tulajdonú ingatlanok területrendezésére

Előadó: Dr. Kovács Ferenc polgármester

6/d. napirend: Előterjesztés Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú 6174/A/7 hrsz-ú és a 6174/C/1 ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételére

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Ugye itt 4 helyen szerepel térítésmentes önkormányzati tulajdonba vétel. Mind a 4 előterjesztést a Városstratégiai és Környezetvédelmi, valamint a Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság tárgyalta. Kérem az elnököket, ismertessék a bizottsági álláspontot. Először Halkóné dr. Rudolf Éva elnök asszony.

Halkóné dr. Rudolf Éva:(Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság elnöke) Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Közgyűlés! A Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság, mind a 6/ a., 6/b., 6/c., és a 6/d., napirendi pontokat egyhangúlag 4 igen szavazattal javasolja elfogadásra a Közgyűlésnek. Köszönöm szépen.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm szépen a Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság képviseletében Mussó László képviselő urat kérem, hogy ismertesse a bizottság véleményét.

Mussó László:(Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság tagja) Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Közgyűlés! A Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság az előterjesztést megtárgyalta és egyhangúlag 6 igen szavazattal javasolja a közgyűlésnek elfogadásra.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm szépen, van-e valakinek kérdése az előterjesztésekhez? Ugye együttesen nyitom meg a vitát azzal, hogy szavazásokra külön-külön előterjesztéseknek megfelelően kerül sor. Kérdés nincs, hozzászólni kíván-e valaki? Nem látok jelzést, akkor szavazások következnek ugye ezek az előterjesztések a város érdekében történtek és az elmúlt évek között infrastruktúra fejlesztéseit is követik. Kérem, tehát a tisztelt közgyűlést, hogy először 6/a napirendi pontban szereplő előterjesztés elfogadásáról szavazzon.
Szavazáskor jelen volt 18 képviselő.
A Közgyűlés 18 szavazattal meghozta az alábbi határozatot:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

116/2022.(VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (3505 sz. út) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételéről

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta, és

1. a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 13. §-ában foglaltak, valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 36. § (2) bekezdésének c) pontja alapján a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-nél kezdeményezi és kérelmezi a Magyar Állam tulajdonában és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. vagyonkezelésében lévő
   Nyíregyháza külterület 01563/1 hrsz-ú, 300 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű,
   Nyíregyháza külterület 01563/2 hrsz-ú, 4244 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű,
   Nyíregyháza belterület 8210/1 hrsz-ú, 1169 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű,
   Nyíregyháza belterület 8211/2 hrsz-ú, 329 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű,
   Nyíregyháza belterület 8211/3 hrsz-ú, 67 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű,
   Nyíregyháza belterület 8215/2 hrsz-ú, 3541 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű,
   Nyíregyháza belterület 8223/2 hrsz-ú, 3026 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű ingatlanok ingyenes önkormányzati tulajdonba vételét.

   az ingatlanokat az Önkormányzat Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 1. pontjában leírtaknak megfelelően önkormányzati feladatainak ellátására különösen településfejlesztés, településrendezés céljára kívánja tulajdonba venni.

   A felhasználás célja:

   Az ingatlanokat, az Önkormányzat a 4. j. országos közút és 3317 j. országos közút közötti útkapcsolat fenntartása és üzemeltetése érdekében kívánja felhasználni.

2. Az Önkormányzat saját költségén vállalja a tulajdonba adás érdekében felmerülő költségek – ideértve a művelési ág szükséges megváltoztatásának költségét – megtérítését.
3. Az igényelt ingatlanok nem állnak védettség alatt.
4. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az állami tulajdonú ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adásával kapcsolatos eljárás során az MNV Zrt./Magyar Közút Nonprofit Zrt. felé teljes jogkörben eljárjon, és valamennyi nyilatkozatot megtegyen.
5. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az állami tulajdonú ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adására vonatkozó megállapodást aláírja.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy a 6/b napirendi pontban szereplő előterjesztés elfogadásáról szavazzon.
Szavazáskor jelen volt 18 képviselő.
A Közgyűlés 18 szavazattal meghozta az alábbi határozatot:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

117/2022.(VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú
(35130 sz. út és 4 sz. főút mentén lévő) ingatlanok
térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételéről

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta, és

1. a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 13. §-ában foglaltak, valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 36. § (2) bekezdésének c) pontja alapján a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő

Zrt.-nél kezdeményezi és kérelmezi a Magyar Állam tulajdonában és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. vagyonkezelésében lévő **Nyíregyháza külterület**

01199/1 hrsz-ú, 10.6049 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű ingatlan 1336 m^2 területű részének,
01202/6 hrsz-ú, 1733 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/57 hrsz-ú, 269 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/59 hrsz-ú, 309 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/61 hrsz-ú, 77 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/63 hrsz-ú, 87 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/65 hrsz-ú, 374 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan 369 m^2 területű részének,
01202/67 hrsz-ú, 1259 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan 1108 m^2 területű részének,
01202/69 hrsz-ú, 1669 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan 1402 m^2 területű részének,
01202/71 hrsz-ú, 7534 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan 5992 m^2 területű részének,
01202/72 hrsz-ú, 68 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/74 hrsz-ú, 443 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/80 hrsz-ú, 1452 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/83 hrsz-ú, 246 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/84 hrsz-ú, 1552 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01204/14 hrsz-ú, 1.0637 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan 3515 m^2 területű részének,
01204/17 hrsz-ú, 1834 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan 504 m^2 területű részének,
valamint a
01199/3 hrsz-ú, 3227 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű ingatlan,
01201 hrsz-ú, 5171 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű ingatlan,
01552 hrsz-ú, 7394 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű ingatlan,
ingyenes önkormányzati tulajdonba vételét.

a felsorolás első részében szereplő ingatlanok, ingatlanrészek (összesen 2.0462 m^2) a telekalakítás után a Nyíregyháza külterület 01203/2 hrsz-ú (3673 m^2), 01203/3 hrsz-ú (1.2770 m^2), 01203/5 hrsz-ú (4019 m^2) ingatlanok részét képezi.

az ingatlanokat, ingatlanrészeket az Önkormányzat Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 1. pontjában leírtaknak megfelelően önkormányzati feladatainak ellátására különösen településfejlesztés, településrendezés céljára kívánja tulajdonba venni.

A felhasználás célja:

Az ingatlanokat, ingatlanrészeket az Önkormányzat a 4. számú főútvonal (Nyíregyháza-Debrecen 100. vasúti felüljáró - M3 autópálya közötti szakaszának) területének rendezése és a Rozsrétszőlő bekötőút (Nyugati 1. u. /Déli Ipari park bekötő út/) felújítása, üzemeltetése érdekében kívánja felhasználni.

2. Az Önkormányzat saját költségén vállalja a tulajdonba adás érdekében felmerülő költségek – ideértve a művelési ág szükséges megváltoztatásának költségét – megtérítését.
3. Az igényelt ingatlanok nem állnak védettség alatt.
4. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az állami tulajdonú ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adásával kapcsolatos eljárás során az MNV Zrt./Magyar Közút Nonprofit Zrt. felé teljes jogkörben eljárjon, és valamennyi nyilatkozatot megtegyen.
5. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az állami tulajdonú ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adására vonatkozó megállapodást aláírja.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesterének 39/2021. (III.11.) számú Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése hatáskörében eljárva meghozott a Nyíregyháza területén lévő állami

tulajdonú (35130. j. közút) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba adásáról szóló határozatát és

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesterének 46/2021. (III.19.) számú Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése hatáskörében eljárva meghozott a Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (4. sz. főút mentén lévő) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba adásáról szóló határozatát **hatályon kívül helyezi.**

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Kérem, hogy a 6/c. napi szereplő előterjesztés elfogadásáról szavazzanak a közgyűlés tagjait.
Szavazáskor jelen volt 18 képviselő.
A Közgyűlés 18 szavazattal meghozta az alábbi határozatot:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

118/2022.(VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza, Kállói út - Tünde utcai csomópont térségében lévő állami tulajdonú ingatlanok átvételéről

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta, és

1./ a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 13. §-ában foglaltak, valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 36. § (2) bekezdésének c) pontja alapján a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-nél kezdeményezi és kérelmezi a Magyar Állam tulajdonában és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. vagyonkezelésében lévő Nyíregyháza belterület 8542 helyrajzi számú, 2.7779 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű állami tulajdonú ingatlan 1372 m^2 területű részének ingyenes önkormányzati tulajdonba vételét.

a Nyíregyháza belterület 8542 hrsz-ú ingatlan 1372 m^2 területű része telekalakítás után a Nyíregyháza belterület 8542/2 hrsz-ú (294 m^2), 8542/4 hrsz-ú (148 m^2), 8542/5 hrsz-ú (478 m^2), 8542/6 hrsz-ú (452 m^2) ingatlanok részét képezi.

az ingatlanrészt az Önkormányzat Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 1. pontjában leírtaknak megfelelően önkormányzati feladatainak ellátására különösen településfejlesztés, településrendezés céljára kívánja tulajdonba venni.

A felhasználás célja:

Az ingatlanrészeket az Önkormányzat a Nyíregyháza, Kállói út - Tünde utcai csomópont területének rendezése érdekében kívánja felhasználni.

2. Az Önkormányzat saját költségén vállalja a tulajdonba adás érdekében felmerülő költségek – ideértve a művelési ág szükséges megváltoztatásának költségét – megtérítését.

3. Az igényelt ingatlan nem áll védettség alatt.

4. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az állami tulajdonú ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adásával kapcsolatos eljárás során az MNV Zrt. felé teljes jogkörben eljárjon, és valamennyi nyilatkozatot megtegyen.

5. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az állami tulajdonú ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adására vonatkozó megállapodást aláírja.

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

119/2022.(VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza, Kállói út - Tünde utcai csomópont térségében lévő önkormányzati tulajdonú ingatlanok átadásáról

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta, és

1. az Önkormányzat tulajdonában álló Nyíregyháza belterület

   - **3686/12** hrsz-ú, 177 m^2 területű, kivett közterület megnevezésű ingatlanból 2 m^2 területű ingatlanrészt,

   - **8552/3** hrsz-ú, 404 m^2 területű, kivett közterület megnevezésű ingatlanból 135 m^2 területű ingatlanrészt,

   - **8560/3** hrsz-ú, 1.8832 m^2 területű, kivett közterület megnevezésű ingatlanból 122 m^2 területű ingatlanrészt

   - **23022** hrsz-ú, 304 m^2 területű, kivett közterület megnevezésű ingatlanból 1 m^2 területű ingatlanrészt

   - **23026** hrsz-ú, 1.0404 m^2 területű, kivett közterület megnevezésű ingatlanból 224 m^2 területű ingatlanrészt

   térítésmentesen a Nyíregyháza, Kállói út – Tünde utcai csomópont területrendezése érdekében a Magyar Állam tulajdonába és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. vagyonkezelésébe adja.

   az öt - összesen 484 m^2 területű - ingatlanrész a telekalakítás után a Nyíregyháza belterület 8542/1 hrsz-ú (2.6891 m^2) ingatlan részét képezi.

2. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az önkormányzati tulajdonú ingatlanrészek ingyenes állami tulajdonba adásával kapcsolatos eljárás során a Magyar Közút Nonprofit Zrt. felé teljes jogkörben eljárjon, valamennyi nyilatkozatot megtegyen.

3. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az önkormányzati tulajdonú ingatlanrészek térítésmentes állami tulajdonba adására vonatkozó megállapodást aláírja.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Most pedig kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy a 6/d. pedig napirendi pontban szereplő előterjesztés elfogadásáról szavazzon.
Szavazáskor jelen volt 18 képviselő.
A Közgyűlés 18 szavazattal meghozta az alábbi határozatot:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

120/2022. (VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú 6174/A/7 hrsz.-ú és a 6174/C/1 ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételéről

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta, és

1) Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 13. §-ában foglaltak valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 36. § (2) bekezdésének c) pontja alapján a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt-nél kezdeményezi és kérelmezi a Magyar Állam tulajdonában (és a Magyar Államkincstár vagyonkezelésében) lévő nyíregyházi belterületi 6174/A/7. helyrajzi számon felvett, társasgarázs megnevezésű, 17m^2 területű ingatlan 1/1 tulajdoni hányadának és a nyíregyházi belterületi 6174/C/1. helyrajzi számon felvett, társasgarázs megnevezésű, 22 m^2 területű ingatlan 1/1 tulajdoni hányadának ingyenes átruházás jogcímén történő önkormányzati tulajdonba vételével egyetért.

2) Az ingatlanokat az Önkormányzat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 1 .) pontjában meghatározott településfejlesztés, valamint 7.) pontjában jelölt kulturális szolgáltatás feladatainak ellátása érdekében kívánja tulajdonba venni és arra a célra, hogy a TOP-6.1.-16-NY1-2021-00007 azonosítószámú „Jósa András Múzeum turisztikai célú fejlesztése" című pályázat megvalósítása a legszélesebb kulturális lehetőségeket tudja biztosítani a kulturális közönség számára.

   Ennek megvalósítását segíti elő, hogy a nyíregyházi 6174/A/7.hrsz. és a 6174/C/1. hrsz.-ú alatti társasházi ingatlanok tulajdonjogának megszerzésével, a társasház közgyűlésének jóváhagyásával a turisztikai felújítással érintett nyíregyházi 6176/3/A. és a 6176/3/B. helyrajzi számú ingatlannal közös határvonalon kialakíthatóvá válna még egy olyan kapubejárat, amely a nagy magasságú szállítójárművek átjárását is tudja biztosítani.

3) Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata vállalja a tulajdonba adás érdekében felmerülő költségek – ideértve a művelési ág szükséges megváltoztatásának költségét – megtérítését.

4) Az igényelt ingatlanok nem állnak (örökségvédelmi / természetvédelmi / helyi / Natura 2000) védettség alatt.

5) Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata tudomással bír arról, hogy az önkormányzat a nemzeti vagyonról szóló törvény 13. § (4) bekezdésének rendelkezéséről, mely szerint nemzeti vagyon tulajdonjogának ingyenes átruházása esetén a tulajdonjogot megszerző félnek - az állam kivételével - eleget kell tennie a következő feltételeknek:

   a. A nemzeti vagyoni körből ingyenesen tulajdonba adott ingatlanokat a tulajdonjog megszerzésétől számított 15 évig nem idegenítheti el, és a juttatás céljának megfelelően köteles hasznosítani, valamint állagát megóvni azzal, hogy a juttatási cél megvalósítása érdekében végzett bontás vagy átalakítás nem minősül az állagmegóvási kötelezettség megszegésének;

   b. Az átruházott vagyon hasznosításáról évente beszámol a vagyont átadó szervezet felé. Az Ntv. 13. § (5) bekezdés alapján az ingyenesen tulajdonba adott ingatlanokon e törvény erejénél fogva 15 évig elidegenítési tilalom áll fenn. Az elidegenítési tilalomnak az átruházó javára szóló ingatlan-nyilvántartásba történő feljegyzését a tulajdonjog bejegyzése iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg a vagyont átruházó szerv kérelmezi.

6) A Közgyűlés felhatalmazza a polgármestert, hogy a nyíregyházi belterületi 6174/A/7. hrsz.-ú és a 6174/C/1. hrsz.-ú ingatlanok ingyenes önkormányzati tulajdonba adásával kapcsolatos tulajdonjog átruházási eljárásban az MNV Zrt. előtt teljes jogkörben eljárjon, és valamennyi szükséges jognyilatkozatot megtegye.

7) Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az állami tulajdonú ingatlanok ingyenes önkormányzati tulajdonba adására vonatkozó megállapodást aláírja.

7./ napirend: Előterjesztés a TOP Plusz-2.1.2-21 kódszámú, „Fenntartható energiahatékonyság" című felhívásra Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által benyújtani tervezett pályázati program elfogadására

Előadók: Hagymási Gyula Polgármesteri kabinetvezető,
Pató István Városfejlesztési és városüzemeltetési osztályvezető,
Bozán Zsolt Pályázatok és projektmenedzsment referatúravezető

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Ezt az előterjesztést a Gazdasági és Tulajdonosi, a Városstratégiai és Környezetvédelmi, valamint a Pénzügyi Bizottság tárgyalta kérem ismertessék az elnök a bizottságok véleményeit először Halkóné dr. Rudolf Éva elnök asszony.

Halkóné dr. Rudolf Éva:(Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság elnöke) Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Közgyűlés! A Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság a 7. napirendi pontot és egyhangúlag 4 igen szavazattal javasolja elfogadásra a Közgyűlésnek, köszönöm!

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm Mussó László képviselőt kérem a Városstratégiai Bizottság képviseletében.

Mussó László: (Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság tagja) Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Közgyűlés Városstratégia és Környezetvédelmi Bizottság az előterjesztést megtárgyalta és egyhangúlag javasolja a közgyűlésnek elfogadásra.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm Lengyel Máté elnök úr!

Lengyel Máté:(Pénzügyi Bizottság elnöke) Tisztelt Közgyűlés! A Pénzügyi Bizottság 7 igen szavazattal támogatta az előterjesztést.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Ez az előterjesztés annak a programunknak az utolsó része, amit a TOP pluszban dedikált forrásként kapott Nyíregyháza. Eddig 2 milliárd 863 millió forintra adtunk be pályázatot. Most pedig 837 millió 135 ezer Ft-ra becsült tervezett fejlesztés, 100%-os támogatására vonatkozó jóváhagyása kérés. Van-e valakinek kérdése az előterjesztéshez? Hozzászólni kíván-e valaki? Nem érkezett jelzés. Szavazás következik! Kérem a Tisztelt Közgyűlést, szavazzon az előterjesztés elfogadásáról.
Szavazáskor jelen volt 18 képviselő.
A Közgyűlés 18 szavazattal meghozta az alábbi határozatot:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

121/2022. (VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

A TOP_Plusz-2.1.2-21 kódszámú, „Fenntartható energiahatékonyság című felhívásra Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által benyújtani tervezett pályázati program elfogadásáról

A Közgyűlés

a TOP_Plusz-2.1.2-21 kódszámú, „Fenntartható energiahatékonyság című Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által benyújtani tervezett, 1. sz. melléklet szerinti pályázati program tartalmával **egyetért.**

Felelős: Hagymási Gyula – Polgármesteri Kabinetvezető
Pató István – Városfejlesztési és Városüzemeltetési Osztályvezető
Bozán Zsolt – Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúravezető

Határidő: folyamatos

Melléklet a 121/2022.(VII.21.) számú határozathoz:

1.sz. melléklet: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által benyújtani kívánt 10 darab megvalsóítási helyszín ismertetése

Pályázat kódja	Megvalósítási helyszínek	Támogatott, tervezett tevékenység megnevezése
TOP_Plusz-2.1.2-21	Nyíregyházi Stadion Tekecsarnok és volt büfé épület (1391/4 hrsz)	Épületek külső határoló szerkezeteinek korszerűsítése; Fosszilis energiahordozó alapú hőtermelő berendezések korszerűsítése és cseréje; Fűtési és HMV rendszerek korszerűsítése; Legfeljebb háztartási méretű kiserőmű (HMKE) fotovillamos rendszer kialakítása; Hőszivattyú rendszerek telepítése és hőközlő rendszerre kötése; Fosszilis-, vegyes- vagy tisztán megújuló energiaforrásokból táplálkozó helyi közösségi fűtőműre való csatlakozás; Kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése; Központi szellőző- és légkondicionáló rendszerek korszerűsítése.
TOP_Plusz-2.1.2-21	Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ Déli Telephely (4400 Nyíregyháza, Vécsey utca 17.)	Fűtéskorszerűsítés, klíma, napelemek elhelyezése
TOP_Plusz-2.1.2-21	Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ (4400 Nyíregyháza, Tűzoltó utca 1.)	Fűtés korszerűsítés, nyílászárók cseréje, árnyékolók, klíma napelemek elhelyezése
TOP_Plusz-2.1.2-21	Gyermekek Háza Déli Óvoda Virág Utcai Tagintézmény	Fűtési és HMV rendszerek korszerűsítése
TOP_Plusz-2.1.2-21	Gyermekek Háza Déli Óvoda Pitypang Tagintézmény	Fűtési és HMV rendszerek korszerűsítése
TOP_Plusz-2.1.2-21	E.É.Ó. Gyermekmosoly	Fűtési rendszer korszerűsítése, lapostető hőszigetelés
TOP_Plusz-2.1.2-21	E.É.Ó. Kerekerdő	Fűtési rendszer korszerűsítése, tető hőszigetelés
TOP_Plusz-2.1.2-21	E.É.Ó. Csillagszem	Fűtési rendszer korszerűsítése, tetőtér hőszigetelés

TOP_Plusz-2.1.2-21	Tündérkert Keleti Óvoda Ligeti Tagintézmény	Épületek külső határoló szerkezeteinek korszerűsítése, padlásfödém hőszigetelése . Kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése
TOP_Plusz-2.1.2-21	Nyíregyházi Atlétikai Centrum	Napelemes rendszer telepítése

8./napirend: Előterjesztés Nyíregyháza 19/2005. (V.5.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott helyi építési szabályzatának módosításáról és egységes szerkezetű szövegének megállapításáról szóló 21/2007. (VI. 12.) önkormányzati rendelet módosításának jóváhagyására (MÓDOSÍTÁSOK X./2021. – 2 területből 1 terület teljes eljárásban)

Előadó: Kovács Rita városi főépítész

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Az előterjesztést a Jogi, Ügyrendi és Etikai, valamint a Város stratégia és Környezetvédelmi Bizottság tárgyalta. Kérem bizottsági vélemények ismertetését először Dr. Tirpák György elnök úrtól.

Dr. Tirpák György:(Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság elnöke) Tisztelt Polgármester Úr, tisztelt közgyűlés a Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság mind a határozat-tervezet, mind pedig a rendelet-tervezet elfogadását 4 igen szavazattal egyhangúlag elfogadásra javasolja.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm szépen Mussó László képviselőt kérem.

Mussó László: Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság tagja) Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Közgyűlés! A Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság az előterjesztést megtárgyalta és egyhangúlag javasolja a közgyűlésnek elfogadásra.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm szépen. Van-e valakinek kérdése az előterjesztéshez? Hozzászólni kíván-e valaki? Nem érkezett jelzés! Akkor szavazás következik. Kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy szavazzon először a határozati javaslat elfogadásáról.
Szavazáskor jelen volt 18 képviselő.
A Közgyűlés 18 szavazattal meghozta az alábbi határozatot:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

122/2022. (VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza Megyei Jogú Város településszerkezeti terve és a szerkezeti terv leírás módosításának jóváhagyására

A Közgyűlés

az Épített környezet alakításáról és védelméről szóló többször módosított 1997. évi LXXVIII. törvény 9/B § (2) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján

- a 91/2022. (V.26.) számú határozattal módosított és kiegészített településszerkezeti tervi leírást az alábbiak szerint módosítja:

- a Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatalának Főépítészi Osztálya által a MÓDOSÍTÁSOK X. – 2 terület nevű eljárásban készített FŐÉP/17/2022. törzsszámú, 1 beavatkozási területre vonatkozó tervét figyelembe véve a város közigazgatási területére elfogadott településszerkezeti tervének módosítását a mellékelt településszerkezeti terv szerint **jóváhagyja**.

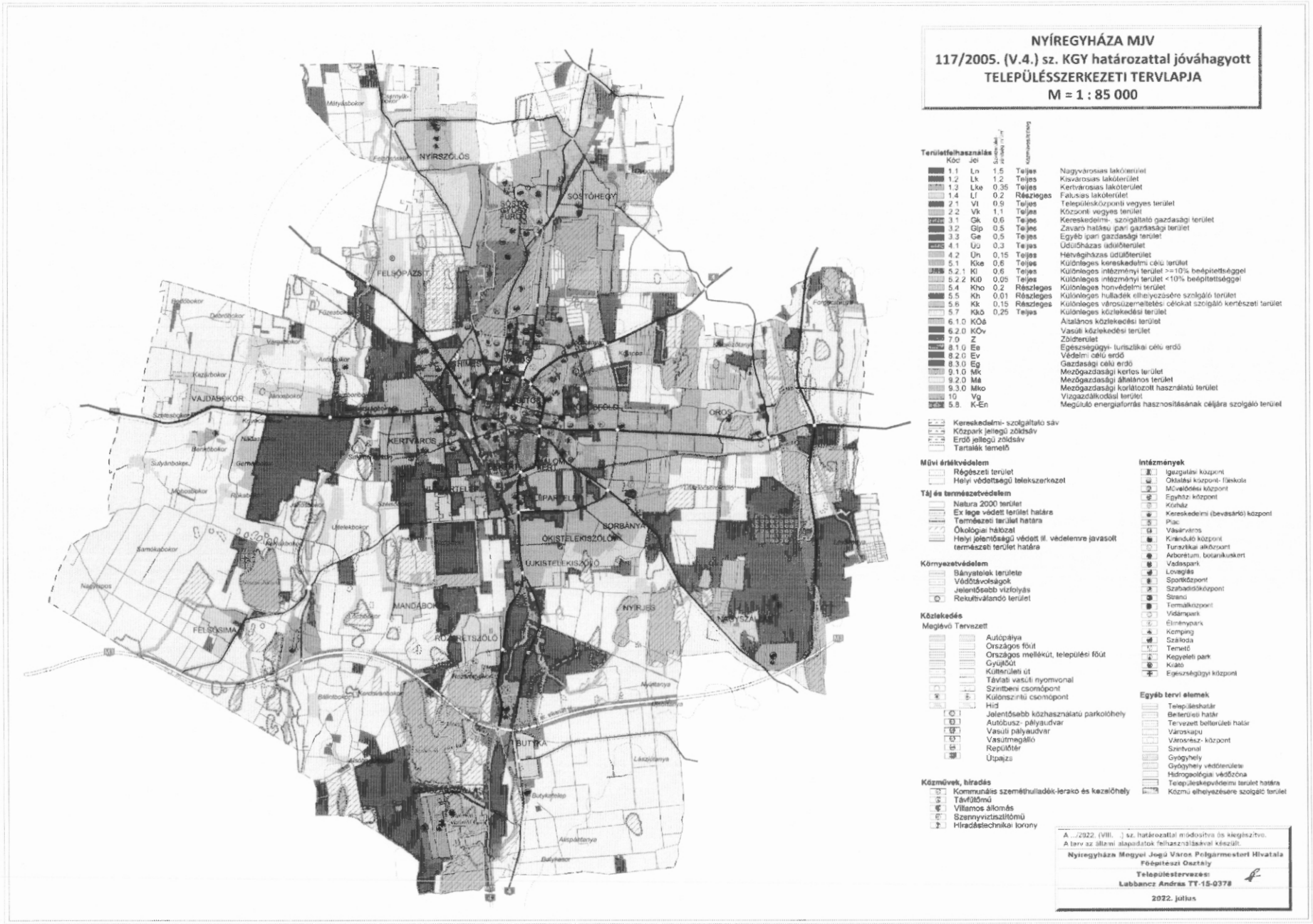
NYÍREGYHÁZA MJV
117/2005. (V.4.) sz. KGY határozattal jóváhagyott
TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVLAPJA
M = 1 : 85 000
Területfelhasználás
Kód Jel
1.1 Ln 1,5 Teljes Nagyvárosias lakóterület
1.2 Lk 1,2 Teljes Kisvárosias lakóterület
1.3 Lke 0,35 Teljes Kertvárosias lakóterület
1.4 Lf 0,2 Részleges Falusias lakóterület
2.1 Vt 0,9 Teljes Településközponti vegyes terület
2.2 Vk 1,1 Teljes Központi vegyes terület
3.1 Gk 0,6 Teljes Kereskedelmi- szolgáltató gazdasági terület
3.2 Gip 0,5 Teljes Zavaró hatású ipari gazdasági terület
3.3 Ge 0,5 Teljes Egyéb ipari gazdasági terület
4.1 Üü 0,3 Teljes Üdülőházas üdülőterület
4.2 Ün 0,15 Teljes Hétvégiházas üdülőterület
5.1 Kke 0,6 Teljes Különleges kereskedelmi célú terület
5.2.1 Ki 0,6 Teljes Különleges intézményi terület >=10% beépítettséggel
5.2.2 Ki0 0,05 Teljes Különleges intézményi terület <10% beépítettséggel
5.4 Kho 0,2 Részleges Különleges honvédelmi terület
5.5 Kh 0,01 Részleges Különleges hulladék elhelyezésére szolgáló terület
5.6 Kk 0,15 Részleges Különleges városüzemeltetési célokat szolgáló kertészeti terület
5.7 Kkö 0,25 Teljes Különleges közlekedési terület
6.1.0 KÖá Általános közlekedési terület
6.2.0 KÖv Vasúti közlekedési terület
7.0 Z Zöldterület
8.1.0 Ee Egészségügyi- turisztikai célú erdő
8.2.0 Ev Védelmi célú erdő
8.3.0 Eg Gazdasági célú erdő
9.1.0 Mk Mezőgazdasági kertes terület
9.2.0 Má Mezőgazdasági általános terület
9.3.0 Mko Mezőgazdasági korlátozott használatú terület
10 Vg Vízgazdálkodási terület
5.8. K-En Megújuló energiaforrás hasznosításának céljára szolgáló terület
Kereskedelmi- szolgáltató sáv
Közpark jellegű zöldsáv
Erdő jellegű zöldsáv
Tartalék temető
Művi értékvédelem
Régészeti terület
Helyi védettségű telekszerkezet
Táj és természetvédelem
Natura 2000 terület
Ex lege védett terület határa
Természeti terület határa
Ökológiai hálózat
Helyi jelentőségű védett ill. védelemre javasolt természeti terület határa
Környezetvédelem
Bányatelek területe
Védőtávolságok
Jelentősebb vízfolyás
Rekultiválandó terület
Közlekedés
Meglévő Tervezett
Autópálya
Országos főút
Országos mellékút, települési főút
Gyűjtőút
Kültérületi út
Távlati vasúti nyomvonal
Szintbeni csomópont
Különszintű csomópont
Híd
Jelentősebb közhasználatú parkolóhely
Autóbusz- pályaudvar
Vasúti pályaudvar
Vasútmegálló
Repülőtér
Útpajza
Közművek, híradás
Kommunális szeméthulladék-lerakó és kezelőhely
Távfűtőmű
Villamos állomás
Szennyvíztisztítómű
Híradástechnikai torony
Intézmények
Igazgatási központ
Oktatási központ- főiskola
Művelődési központ
Egyházi központ
Kórház
Kereskedelmi (bevásárló) központ
Piac
Vásárváros
Kiránduló központ
Turisztikai alközpont
Arborétum, botanikuskert
Vadaspark
Lovaglás
Sportközpont
Szabadidőközpont
Strand
Termálközpont
Vidámpark
Élménypark
Kemping
Szálloda
Temető
Kegyeleti park
Kilátó
Egészségügyi központ
Egyéb tervi elemek
Településhatár
Belterületi határ
Tervezett belterületi határ
Városkapu
Városrész- központ
Szintvonal
Gyógyhely
Gyógyhely védőterülete
Hidrogeológiai védőzóna
Településkepvédelmi terület határa
Közmű elhelyezésére szolgáló terület
A .../2022. (VIII. ...) sz. határozattal módosítva és kiegészítve.
A terv az állami alapadatok felhasználásával készült.
Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
Főépítészi Osztály
Településtervezés:
Labbancz András TT-15-0378
2022. július
NYÍRSZŐLŐS
SOSTÓHEGY
FELSŐPÁZSIT
VAJDABOKOR
KERTVÁROS
OROS
BORBÁNYA
ÓKISTELEKISZŐLŐ
ÚJKISTELEKISZŐLŐ
MANDABOKOR
NYÍRJES
FELSŐSIMA
BUTYKA

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Most pedig arra kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztésben szereplő rendelet rendeletmódosítás jóváhagyásáról szavazzon.
Szavazáskor jelen volt 18 képviselő.
A Közgyűlés 18 szavazattal megalkotta az alábbi rendeletet:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA KÖZGYŰLÉSNEK

17/2022. (VII.22.)) önkormányzati

r e n d e l e t e

Nyíregyháza 19/2005. (V.5.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott helyi építési szabályzatának módosításáról és egységes szerkezetű szövegének megállapításáról szóló 21/2007. (VI. 12.) önkormányzati rendelet módosításának jóváhagyására
(MÓDOSÍTÁSOK X. – 2 területből 1 terület)

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése

az Épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 9/B. § (2) bekezdés b) pontjában, a 62. § (6) bekezdés 6.) pontjában kapott felhatalmazás alapján, *Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény* 13. § (1) bekezdésében, *az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény* 6. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva, *a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet* (a továbbiakban: Korm. rendelet) 41. § (2) bekezdésében és 9. mellékletében biztosított véleményezési jogkörében eljáró

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Állami Főépítésze
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság
Országos Vízügyi Főigazgatóság
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztály
Budapest Főváros Kormányhivatala Országos Közúti és Hajózási Hatósági Főosztály Gyorsforgalmi Útügyi Osztály
Innovációs és Technológiai Minisztérium Közlekedési Hatóság Vasúti Hatósági Főosztály
Innovációs és Technológiai Minisztérium Közlekedési Hatóság Hajózási Hatósági Főosztály
Innovációs és Technológiai Minisztérium Közlekedési Hatóság Léginavigációs és Repülőtéri Hatósági Főosztály
Honvédelmi Minisztérium Állami Légügyi Főosztály
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Közlekedési, Műszaki, Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Útügyi Osztály
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Építésügyi, Építésfelügyeleti és Örökségvédelmi Osztály
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földügyi Igazgatási Osztály
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdőfelügyeleti Osztály
Nemzeti Földügyi Központ

Honvédelmi Minisztérium Hatósági Főosztály
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Közlekedésrendészeti Osztály
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala
Országos Atomenergia Hivatal Nukleáris Biztonsági Igazgatósága
Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztály 1.
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal Megyei Főépítésze

a Korm. rendelet 40.§ (6) bekezdésre figyelemmel a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Állami Főépítésze záró szakmai véleményének megadásával,

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottsága, valamint Nyíregyháza Megyei Jogú Város Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottsága véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

I. Módosító rendelkezések

1.§. Ör. 1. számú mellékletét képző szabályozási tervlap módosítását jelen rendelet 1. mellékletében lévő teljes eljárás szerinti 1 beavatkozási pontra jóváhagyja.

II. Záró rendelkezések

2 §.(1) Ez a rendelet a kihirdetést követő 30. napon lép hatályba és a következő napon hatályát veszíti. Rendelkezéseit a hatálybalépést követően induló ügyekben alkalmazni kell.

(2) A hatálybalépést megelőzően érkeztetett és jogerősen még el nem bírált ügyekben jelen rendelet akkor alkalmazható, ha a rendelet a kérelem tárgyára vonatkozóan kedvezőbb előírásokat tartalmaz.

Nyíregyháza, 2022. július 21.

Ezt a rendeletet 2022. július hó 22. napján kihirdetem.

Nyíregyháza 19/2005. (V.5.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott helyi építési szabályzatának módosításáról és egységes szerkezetű szövegének megállapításáról szóló 21/2007. (VI. 12.) önkormányzati rendelet módosításának

i n d o k o l á s a

Általános indokolás

A rendelet módosítását az indokolta, hogy a módosított szabályozás révén a vállalkozásfejlesztés, az infrastruktúra-fejlesztés megindulhat a beavatkozási területen, a lakossági érdekek is érvényesülnek.

Részletes indokolás

1. §-hoz

A módosítások a HÉSZ mellékletét képező szabályozási tervlapokban történnek ezen rendelet 1. mellékletében szereplő 1 területen a teljes eljárás szabályai szerint.

2. §-hoz

A rendelet kihirdetést követően a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 43.§-a alapján léptethető hatályba.

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÖZGYŰLÉSÉNEK 17/2022. (VII.22.) önkormányzati rendeletének 1. melléklete

MÓDOSÍTÁSOK X./2021. – 2 területből 1 terület teljes eljárásban

1. Beavatkozási pont

Tervezett szabályozási terv kivonat *„Készült az állami alapadatok felhasználásával"*
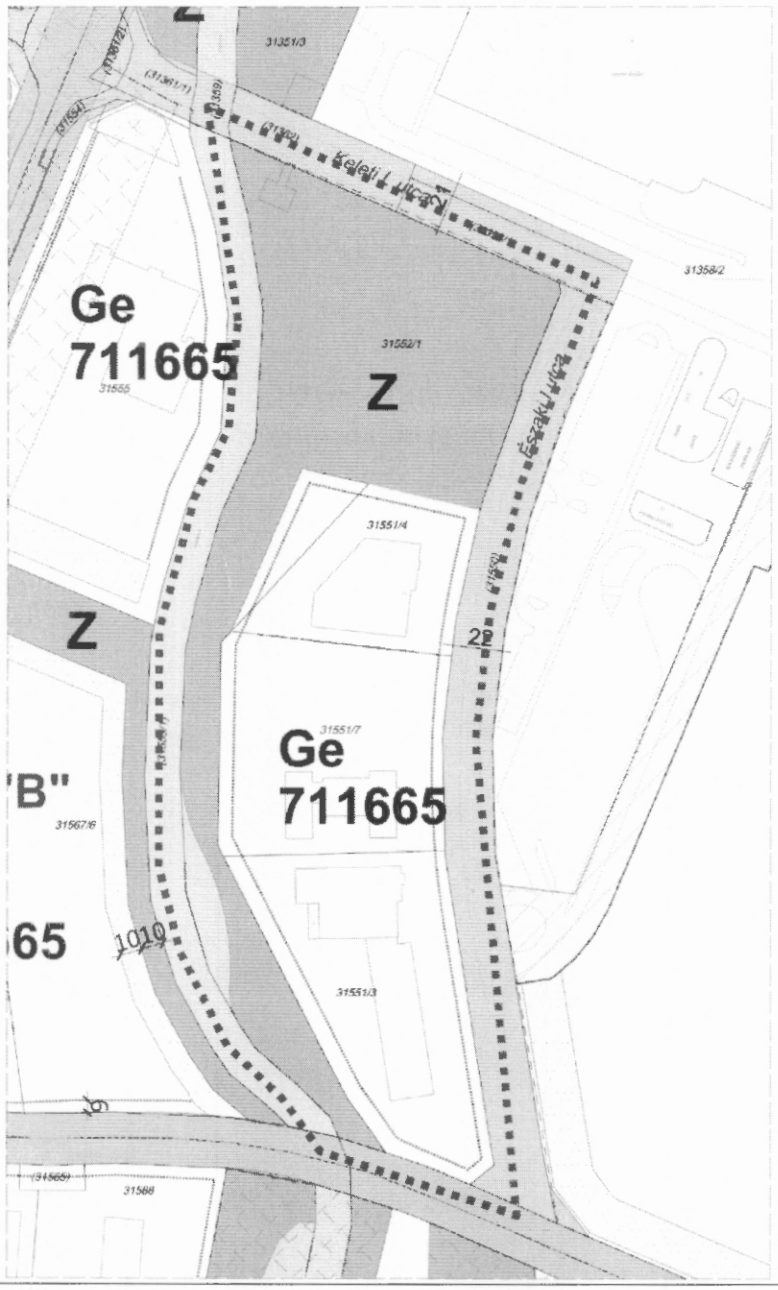

NYÍREGYHÁZA SZABÁLYOZÁSI TERVÉNEK JELMAGYARÁZATA

KÖTELEZŐ RAJZI SZABÁLYOZÁSI ELEMEK

FELÜLETEK

- Lakóterület különleges célú területei
- Általános kereskedelmi célú területek
- Különleges üdülőterület (nem vízparti üdülőház céljára korszerűsítő fejlesztés kizárólagossággal és védőzóna)
- Különleges vízparti üdülőház célú területek – különleges szabályozással
- Általános különleges célú közműves területek, ezek belterületen és külterületi beépítésre szánt területeken kívül
- Telken belüli közterületi jellegű felületek (közlekedésre szolgáló)
- A védő- és korlátozási területeket (védőövezet) területe nem közterületnek (hiányzás előírásokkal közvetlenül, vagy települési önkormányzat)
- Építési határ *
- A lejtős partoldalvédő területre, valamint a folyóvízzel közvetlenül érintkező területre, ezen fejlesztésre, tereprendezésre nem engedélyezhető, nem beépíthető
- Műemlék épület, utca
- Helyileg védett ill. helyi védelemre javasolt épület
- NATURA 2000 terület
- Országos ökológiai hálózat
- Helyi védelem alatt álló zöldfelület
- Gyalogos és darumúrkörtér
- Vasútterület
- Gazdasági rendeltetésű terület
- Vízgazdálkodási terület, nem közterület
- Tűzfalasan csatlakoztatható oldalkerítések
- Többszintes területfelhasználás

HATÁRVONALAK

- Tervezett belterület határa
- Belterületre ezentúl tartozó határ külterületen
- Sajátos építési szabályok vonatkozások határa a szöveg sorszámával
- Építési határvonal pontos terület határa
- Rágásztó terület határa (véderő, ill. védelemre javasolt)
- Helyi védettségű településrészen
- Helyi védettségű településkép
- Helyi védettségű terület
- Országos jelentőségű természetvédelmi terület (és tege véderő)
- Természeti terület határa
- Helyi jelentőségű védett, ill. védelemre javasolt természetvédelmi terület határ
- Hidrogeológiai védelmi zóna határa
- Szénvédelek határa (országos érvényű) jogszabályok szerint
- Jelentős számú gépjárműparkolót területének határa gépjárműszámmal
- Jelentős szint feletti gépjárműtelepek területének határa gépjárműszámmal (feltüntetve szintek gépjárműszámmal)
- Parkoló illetve gépjárműszámmal
- Tervezett utcai építési hely (egyoldalú építés esetén szerpénzszázalék megállapítható)
- Tömbszerű felépítményi közterület feletti építési hely

NYÍREGYHÁZA SZABÁLYOZÁSI TERVÉNEK JELMAGYARÁZATA

VONALAK

- Tervezett szabályozási vonal
- Változtatás tiltott
- Építési vonal
- Építési határ
- Építési határ, ha az általános előírásoktól eltér
- Helyi védelemre való javaslat, védő határ
- Kötelező építési vonal (kötelező beépítés)
- Gépjárművel behajtás tiltott kerülő közlekedési területekkel
- Vegyes használatú, csatlakozó ill. kapcsolódó gépjármű út tengelye
- Önálló vagy kiegészítő kerékpárút tengelye
- Önálló gyalogút tengelye, ha az nem építészeti-telken van
- Stabilizációs szélesség
- Zajvédő fal
- Telekhatárhoz nyomvonalban telekalakítási szempontból

PONTSZERŰ VAGY JELKÉPES ELEMEK

- Transzformátor helye
- Egyéb telkeket, építési helyet, építési vonalra, vonalelakozásra vonatkozó javasolt utcai építménymagasság
- Tervezett hid (ide nem értve az emelhető nyílású hidakat) országos útvonalon vezet
- Szentbenti (kivéve bemutatóhidak)
- Mélyparkoló
- Tervezett alsójáró (aluttáró) csak nem közterületi, ha az alatta számozott országos útvonalon van
- Kötelezően megépítendő áthajtó ill. -járó
- Tervezett árkád
- Megszüntető jel
- A beépítési paraméterek telkenként, ill. a szomszédos közterületekre vonatkozó

TÁJÉKOZTATÓ RAJZI ELEMEK (nem tartoznak a szabályozási előírások)

- Kerékpárút számozás, ill. mértéke javasolt
- Tervezett településhatár
- Magánút
- Oldalon telekhatáron való összeépítés kötelezően (zártsorban)
- Rekultivációra terület határa
- Repülőtér részére tiltószint tengelye
- Jelentős védőtávolságot igénylő elektromos távvezeték
- Jelentős védőtávolságot igénylő gázvezeték
- Meglévő tűzoltóállomás helye
- Kurnálom
- Külső (vagyis alapjárműben nem szereplő épület

MEGJEGYZÉS: [illegible]

VONALAS ELEMEK ÁBRÁZOLÁSI HIERARCHIÁJA (FECSETTSÉGI SORRENDJE)

1. Telep.-ilk.szolgáltató határa
2. Belterület határa
3. Közlekedési célú
4. Beépítésre
5. Építési határ
6. Építési határvonal, ahol az építési határ
7. Telekhatár

Vegyes rendeltetésű területek határvonalai
1. Településközpont határa
2. Helyi védelemre javasolt területek határa

Egyéb övezetek határvonalai
1. Tájvédelmi körzet határa
2. Országos turisztikai övezet határa
3. Helyi jelentőségű természetvédelmi terület határa

SZÖVEGES SZABÁLYOZÁSI ELEMEK

Le 2/5-ös: Építési övezet jele

Le [illegible] az az előírás, hogy az övezetre vonatkozó helyi rendeletben részletes szabályok nem tartalmaznak építési határvonalra vonatkozóan az övezet

Beépítésre szánt területek építési övezetei

Beépítésre szánt területek építési övezetei

- Le — falusias lakóövezet
- Lk — kertvárosi lakóövezet
- Lke — kertvárosi lakóövezet
- Lf — falusias lakóövezet
- Vt — településközpont vegyes övezete
- Vk — központi vegyes övezet
- Gk — kereskedelmi, szolgáltató gazdasági övezet
- Gip — ipari park gazdasági övezet
- Gá — ipari, ipari gazdasági övezet
- Gid — ideiglenes gazdasági övezet
- Ge — különleges gazdasági övezet
- Kbe — különleges beépítésre szánt övezet
- Ke — különleges kereskedelmi célú övezet
- Kke — különleges kereskedelmi egyéb vegyes övezet a területre vonatkozó egyedileg meghatározott max. 10% bruttó szintterjedő
- Kpf — különleges kereskedelmi egyéb vegyes övezet a területre vonatkozó egyedileg meghatározott max. 10% bruttó szintterjedő
- Khe — különleges honvédelmi övezet
- Kh — különleges honvédelmi, rendészeti célú övezet
- Kk — különleges kegyeleti övezet
- Khé — különleges kikötő célú övezet

Beépítésre nem szánt területek belül

- Kfá — általános erdőmentes térség
- Kfe — védett erdőmentes térség
- Z — közpark övezete
- Ev — védelmi rendeltetésű erdőövezet
- Ea — egészségügyi, szociális, szabadidős rendeltetésű erdőövezet
- Eg — gazdasági rendeltetésű erdőövezet
- Mk — mezőgazdasági kertes térség
- Ma — mezőgazdasági általános térség
- Mko — kertes mezőgazdasági térségen belüli övezete
- Vü — vízgazdálkodási célú
- Kbl — különleges, közlekedési célú övezet

Le K... az első szám azt jelzi, hogy az építési övezet melyik építésre vonatkozó tartozik

1. beépítési
2. pihenő célú
3. kereskedelmi
4. beépítési terület
5. beépítési terület
6. területi
7. egyéb

Le X... a második szám azt jelzi, hogy az építési övezet kialakult vagy még kialakítandó kategóriába tartozik

0. kialakított
1. nem kialakult

Le X... a harmadik szám azt jelzi, hogy az építési övezetben milyen beépítési mód alkalmazható

1. oldalhatáron álló beépítésű
2. szabadon álló
3. ikres
4. [illegible]
5. [illegible]
6. [illegible]
7. [illegible]
8. [illegible]
9. [illegible]

X,Y,Z – építési előírás

Le ...X az építési szám azt jelzi, hogy az építési övezetben mennyi a megengedett legkisebb telek nagysága

1. 150 m2
2. 250 m2
3. 600 m2
4. 720 m2
5. 1000 m2
6. 1500 m2
7. 2500 m2
8. 5000 m2
9. 10000 m2
0. változtatható
X,Y,Z – építési előírás

Le ...X az építési szám azt jelzi, hogy az építési övezetben mennyi a megengedett legkisebb zöldfelület nagysága

1. 10 %
2. 15%
3. 20%
4. 25%
5. 30%
6. 40%
7. 50%
8. 60%
9. 70%
0. változtatható
X,Y,Z – építési előírás

Le ...X az építési szám azt jelzi, hogy az építési övezetben milyen a megengedett legnagyobb megengedhető építménymagasság

1. 4,5 m
2. 6,5 m
3. 9,5 m
4. 12,5 m
5. 15,5 m
6. 18,5 m
7. 21,5 m
8. 24,5 m
9. 30 m
X,Y,Z – építési előírásban meghatározott

Le ...X a beépítés során azt jelzi, hogy az építési övezetben milyen építményosztály

1. < 4,5 m
2. < 6,5 m
3. < 9,5 m
4. < 12,5 m
5. < 15,5 m
6. 18,5-30 m
7. 12,5-30,0 m
0. változtatható
X,Y,Z – építési előírásban meghatározott

Le 2/5-ös: Építési övezet jele

Készült az Állami alapadatok felhasználásával

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) A 9. napirendi pontunk a következő, amely most már megnézem igen A-B ponttól 2 részből áll.

9./a. napirend: Előterjesztés Nyíregyháza MJV Településfejlesztési Koncepciója és Integrált Település-fejlesztési Stratégiája (ITS) módosításához érkezett vélemények kiértékelésének jóváhagyásáról

Előadó: Kovács Ferenc polgármester

9/b. napirend: Előterjesztés Nyíregyháza MJV Településfejlesztési Koncepciója és Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) módosításának jóváhagyására

Előadó: Kovács Ferenc polgármester

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Az első előterjesztést a 9/a. pontot a Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság a magának az ITS módosításának a jóváhagyását pedig valamennyi bizottság tárgyalta. Úgyhogy kérem a bizottságok elnökeit, ismertessék a bizottságok véleményeit az ITS-el kapcsolatban először Halkóné dr. Rudolf Éva elnök asszony.

Halkóné dr. Rudolf Éva:(Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság elnöke) Tisztelt Polgármester Úr a Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság a 9/b napirendi pontot tárgyalta és azt egyhangúlag 4 igen szavazattal javasolja elfogadásra a Közgyűlésnek.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm Dr. Tirpák György elnök úr.

Dr. Tirpák György:(Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság elnöke) Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Közgyűlés! A Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság szintén 9/b. napirendi pontot tárgyalta és 4 igen szavazattal egyhangúlag elfogadásra javasolja a közgyűlésnek.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm Dr. Rákóczi Ildikó elnök asszony.

Dr. Rákóczi Ildikó :(Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság elnöke) Tisztelt Polgármester Úr, tisztelt közgyűlést Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság a 9/ b napirendi pontot tárgyalta és 7 igen szavazattal egyhangúlag javasolja a közgyűlésnek elfogadásra.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm szépen Mussó László képviselő urat mindkét a., b., előterjesztés véleményezésére kérem.

Mussó László: (Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság tagja) Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Közgyűlés! A Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság az előterjesztés a., és b. napirendi pontját megtárgyalta és egyhangúlag elfogadta és javasolja a közgyűlésnek elfogadásra.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm Jeszenszki András elnök úr.

Jeszenszki András:(Köznevelési, Kulturális és Ifjúsági Bizottság elnöke) Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Közgyűlés! A Köznevelési, Kulturális és Ifjúsági Bizottsága 9/b. napirendi pontot tárgyalta és azt 7 igen szavazattal egyhangúlag javasolja elfogadásra.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm Lengyel Máté elnök úr!

Lengyel Máté:(Pénzügyi Bizottság elnöke) Tisztelt Közgyűlés! A Pénzügyi Bizottság 7 igen szavazattal támogatta a 9/b. napirendi pontot.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Kérdezem, hogy van-e valakinek kérdése a 9/a., vagy 9/b. pontban szereplő előterjesztéshez? Nem látok jelzést! Kíván-e valaki hozzászólni? Nem érkezett jelzés! Akkor szavazások következnek, először a 9/a. napirendi pontban szereplő előterjesztés elfogadásáról kérem, hogy szavazzon a tisztelt Közgyűlés!
Szavazáskor jelen volt 18 képviselő.
A Közgyűlés 18 szavazattal meghozta az alábbi határozatot:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

123/2022. (VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza MJV Településfejlesztési Koncepciója
és Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) módosításához
érkezett vélemények kiértékelésének jóváhagyásáról

A Közgyűlés

az alábbi tárgyú folyamatban lévő városfejlesztési dokumentumainak módosítása esetében

- Nyíregyháza MJV településfejlesztési koncepciója és Integrált településfejlesztési stratégiája (ITS) módosítása -

az előterjesztést megtárgyalta, az érintett területi, települési önkormányzatok és az állami főépítészi hatáskörében eljáró megyei kormányhivatal általi véleményeket megismerte, a mellékelt kiértékelést **elfogadja**.

Utasítja: a városi főépítészt a tárgyi településfejlesztési terv módosítás eljárásának tovább folytatására.

Felelős: Kovács Rita városi főépítész

Határidő: folyamatos

2. sz. melléklet a FŐÉP/1269-13/2020. számú előterjesztéshez	melléklet a 123/2022.(VII.21.) számú határozathoz

Nyíregyháza MJV Településfejlesztési Koncepciója és Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) módosításához érkezett vélemények kiértékelésének jóváhagyásáról
(a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló *314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet* 30.§ (10) bekezdés alapján)

	Véleményező szerv	Véleményező szerv véleménye	Tervezői válaszok
1	**Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Állami Főépítészi Iroda** 4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.	A megküldött dokumentációt áttekintve Állami Főépítész Úr a véleményem kialakításához a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 3/A§, 28§, 28/A§ és 30.§ előírásai szerinti kiegészítést kérte. A hiánypótlást követően véleménye szerint a megalapozó vizsgálat és a településfejlesztési koncepció tartalmi felépítése a Korm. rendelet előírásainak részben eleget tesz, néhány alfejezet hiányát és az aktualizált örökségvédelmi hatástanulmány hiányát említette. Az ITS 2022. január dátumú felülvizsgált dokumentációját elfogadásra javasolta.	Az aktualizált örökségvédelmi hatástanulmány a rendezési terv felülvizsgálatához készült, a jóváhagyott dokumentációval mellékeljük. A hiányolt tervfejezetek kiegészítésre és pótlásra kerülnek a jóváhagyott dokumentáció mellé.
2	**Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal Megyei Főépítésze** 4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.	A dokumentumban foglaltak nem ütköznek Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Közgyűlésének"Szabolcs-Szatmár-Bereg-megye területrendezési szabályzatáról, térségi szerkezeti tervéről és térségi övezeteiről" szóló 5/2020. (VI.26.) önkormányzati rendeletével, illetve "Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Tervéhez kapcsolódó ajánlásokról szóló 54/2020. (VI.25.) önkormányzati határozattal, mely az ehhez kapcsolódó településrendezési ajánlásokat tartalmazza. A megküldött dokumentáció tartalmazza továbbá a 19/2021. (II.26.) sz. alatt elfogadásra került Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Koncepciójában foglalt átfogó célokat, illetve azok illeszkedését.	Tervezői észrevételt nem igényel.
3	**Nyírpazony Nagyközség Önkormányzata** 4531 Nyírpazony, Arany J. u. 14.	A dokumentációban foglaltakat megismerte, ahhoz hozzájárul.	Tervezői észrevételt nem igényel.
4	**Nyírtelek Város Önkormányzata** 4461 Nyírtelek, Petőfi u. 28.	Az egyeztetési anyag ellen kifogást nem emelnek.	Tervezői észrevételt nem igényel.
5	**Kálmánháza Község Önkormányzata**	Határidőre válasz nem érkezett.	-

	4434 Kálmánháza, Nyíregyházi út 71.		
6	**Nagycserkesz Község Önkormányzata** 4445 Nagycserkesz, Petőfi utca 10.	Határidőre válasz nem érkezett.	-
7	**Napkor Község Önkormányzata** 4552 Napkor, Kossuth Lajos u. 23	Határidőre válasz nem érkezett.	-

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) A 9/b. napirendben szereplő előterjesztés 2 határozati javaslatot is tartalmaz egyrészt a koncepció, másrészt a stratégia módosításának a jóváhagyását. Én arra kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy egyben szavazzon tehát mindkét határozati javaslat elfogadásáról.
Szavazáskor jelen volt 18 képviselő.
A Közgyűlés 18 szavazattal meghozta az alábbi határozatot:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

124/2022. (VII. 21.) számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza MJV Településfejlesztési Koncepciója módosításának jóváhagyására

A Közgyűlés

- az előterjesztést megtárgyalta és a határozat melléklete szerinti Településfejlesztési Koncepció módosítását **elfogadja**.

- felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc Polgármestert, hogy a határozat mellékleteként csatolt, módosított Településfejlesztési Koncepciót a vonatkozó Kormány rendeletben meghatározott államigazgatási szerveknek, valamint az érintett megyei és közvetlenül érintett szomszédos települési önkormányzatoknak tájékoztatás céljából megküldje.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város
Közgyűlésének

125/2022. (VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza MJV Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) módosításának jóváhagyására

A Közgyűlés

- az előterjesztést megtárgyalta és a határozat melléklete szerinti Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) módosítását **elfogadja**.

- felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc Polgármestert, hogy a jelen határozat mellékleteként csatolt, módosított Integrált Településfejlesztési Stratégiát (ITS) a vonatkozó Kormány rendeletben meghatározott államigazgatási szerveknek, valamint az érintett megyei és közvetlenül érintett szomszédos települési önkormányzatoknak tájékoztatás céljából megküldje.

10./ napirend: Interpelláció

Előadó: Babosi György önkormányzati képviselő

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) A nyílt ülésünk utolsó napirendi pontja interpelláció, melyet Babosi György képviselő úr nyújtott be, akinek lehetősége van 4 percben szóban ismertetni az interpellációt, megadom a szót Képviselő Úr!

Babosi György: (képviselő) Tisztelt Polgármester úr úgy készültem, mint legutóbb, hogy felolvassam az interpellációt, gy baj ne legyen belőle. „Tisztelt polgármester Úr! A Nyíregyháza szociális városrehabilitáció projektje kapcsán számos levélváltás volt az Európai Bizottság, az Alapvető jogok biztosa, sőt a Fővárosi Törvényszékkel is. Az Európai Bizottság személyesen is vizsgálta a beruházást, a tavaszi bejáráson magam is ott voltam. Ezzel kapcsolatban az alábbi kérdésekre várom a válaszát: Miért nem tudott a képviselő-testület arról, hogy 2020 nyarán az Egyenlő Bánásmód Hivatala határozatban kimondta, hogy az Önkormányzat a roma nemzetiséghez tartozás, társadalmi származás és vagyoni helyzet, mint védett tulajdonságok alapján megvalósította az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény szerinti jogellenes elkülönítést. Itt ugye itt van a törvény hivatkozás. Következő kérdésem: Ezt a Fővárosi Törvényszék megsemmisítette 2021-ben, erről miért nem tudott a képviselő-testület? A tavaszi bejárás után hogyan áll most az ügy? Vissza kell-e fizetni a pályázati pénzeket? A Városházán a Szociális és köznevelési osztályon történt személyi változásoknak ehhez az ügyhöz van-e valami köze? Érdemi válaszát előre is köszönöm.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm szépen képviselő interpellációjának válaszadására kérem Jászai Menyhért alpolgármester urat.

Jászai Menyhért:(alpolgármester) Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Közgyűlés, Babosi György képviselő által az interpellációban előadott kérdések Nyíregyháza szociális városrehabilitációval kapcsolatosak. Az Önkormányzat projektjeit a Közgyűlés és azok szakmai bizottságai évente több alkalommal tárgyalják. Azok előkészítéséről, végrehajtásáról rendszeresen tájékoztatást kap a tisztelt közgyűlés. Ezek alkalmával van lehetőség kérdéseket föltenni, véleményt formálni a projektekkel kapcsolatban. A közgyűlés ülései nyilvánosak, tehát mind az előkészítés iratai, mind a jegyzőkönyvek, mind a megszületett döntések rajta vannak a honlapon, bárki megtekintheti. Rövid bevezetés után adnék konkrét választ a feltett kérdésekre. Az önkormányzati és a hivatali munka során hatósági vagy peres eljárás keletkezhet. Ezek ügyintézése a Polgármesteri Hivatal szervezeti egységeinek a feladata. Nem kötelező és hosszú időre visszatekintően nem is volt szokás a közgyűlés részére egyedi hatósági eljárásokról tájékoztatást adni. Az Egyenlő Bánásmód Hatóság Hivatalának döntése jogerő hiányában nem származtatott feladatot, döntést a Közgyűlés részére. A tavaszi bejárást követően további információkat nem kaptunk a Közreműködő Szervezet és az irányító hatóság részéről sem. A személyi változások és a projekt között nincs összefüggés. Kérem a válasz elfogadását, előtte fel szeretném kérni Tóthné Csatlós Ildikót, hogy szakmai információval egészítse ki a választ a kérdésekre.

Tóthné Csatlós Ildikó:(Szociális és köznevelési osztály vezetője) Köszönöm szépen! Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Közgyűlés! Az alpolgármester úr által elmondottakat néhány szakmai gondolattal egészíteném ki. Maga az interpelláció a Huszár lakóteleppel illetve a Keleti lakóteleppel kapcsolatos programmal, a városrehabilitációs programmal kapcsolatosan érkezett, de nem önmagában ezekről a területekről van szó, hiszen a szegregátumokban élőkkel kapcsolatosan az ott élőknek a körülményeinek a fejlesztésével az Önkormányzat nagyon hosszú évek óta, mondhatnám évtizedek óta foglalkozik. Ez a tevékenységünk megjelenik egyrészt koncepcionálisan is és megjelenik gyakorlati szinten is. Koncepcionálisan lehet, hogy nem is kell csak említek néhányat korábbi évekre visszamenőleg az IVS-től kezdve az ITS jelenleg a fenntartható városfejlesztési stratégia, ami meghatározza azokat az irányvonalakat, amelyek szerint az Önkormányzat cselekszik. De említhetem azokat a helyi rendeleteket – így pont a kérdés kapcsán például a lakbér rendeletet – ami szintén egy nagyon fontos jogi szabályozója annak, hogy hogyan cselekszünk. Gyakorlati szinten szintén néhány dolgot szeretnék csak kiemelni. Néhány dolgot szeretnék kiemelni. Az egyik, ami így nem hangzik el, de azért az infrastrukturális fejlesztés, jelentős infrastrukturális fejlesztés valósult meg ennek a programnak a keretében. 187 lakás újult meg, a számok nagyon fontosak, ennek jelentős része külsőleg és belsőleg is megújult. Ezek azt jelentik, hogy jobb lakáskörülmények között, jobb feltételek között élnek azok az emberek, akiknek a lakásai megújultak, illetve akik ezekbe a lakásokba költözhettek. Azt is említem, hogy nemcsak a szegregátumok területén történt ilyen beruházás, hiszen integrált környezetben is újítottunk fel lakásokat. De hogy ne csak infrastrukturális fejlesztést említsek, mert én főleg szociális területen dolgozok, fontosnak tartom a személyeknek, az állampolgároknak a fejlesztését, a gondolkodásának, a körülményeinek a javítását, ezért nagyon fontos megemlíteni azokat az ESZA típusú programokat, korábban is voltak ilyenek, ami párhuzamosan futott az infrastrukturális program mellett. Abban a programban több mint 30 típusú program több, mint 60 eleme valósult meg 1500 legalább 1500 program alkalom volt. Jelenléti ívvel igazoltan halmozott adat természetesen, 20.000 jelenléti aláírásunk van. Önmagában persze ezek csak indikátorok a hatásossága vagy a hatékonysága ennek, hogy mi milyen, akár infrastrukturális akár ESZA típusú tevékenységet valósítunk meg természetesen rövidtávon is mérhetünk meg hosszútávon is. A rövid távú alatt sem az indikátorok teljesítését értem, hanem azt, hogy például aki képzésben vett részt a programban az azzal, hogy képesítést szerzett annak már foglalkoztathatósága jövedelem növekedése vagy jövedelemszerzése kapcsán nyilvánvalóan akár rövidtávon is növekedhet javulhat az életkörülménye. De a pályázatban sokszor találkoztunk és így az eljárásokban is sokszor úgy mondom, elnézést kérek ezért, hogy szakmaiatlan kérdéseket, mert hogy mi a hatékonysága. Egy korai fejlesztésnél nagyon nehéz most a hatékonyságot megmutatni a korai fejlesztés hatásossága például vagy hatékonysága majd akkor lesz mérhető, amikor az a gyermek, aki ebben a projektben például éveken át, mert ezek kétezer 19-től 22-ig, illetve egyébként azon túl is fejlesztjük. Amikor ő felnő, amikor iskolába jár és mindazok a hátrányok már most kompenzálva vontak már most kiküszöböljük, ami ennek hiányában később előjöhetnek, tehát ez jóval később lesz majd mérhető. Egyébként az egész szegregátum fejlesztési pályázatban azt is fontosnak tartunk itt megemlíteni, hogy az Önkormányzat nem önmagában teszi ezt. A koncepciók és gyakorlat szintjén most én ezt a 2 dolgot emeltem ki, ami a kérdés, hogy az interpelláció kapcsán előjött. De azt is el kell mondanom, hogy az Önkormányzat mellett nagyon sok civil szervezet és egyházi intézmény is, aki részt vesz és aktívan napi szinten évek óta közreműködik abban, hogy akár a leszakadással veszélyeztetett vagy a szegregátumok területén programok zajlódjanak, támogatások és szolgáltatások legyenek. Azt is fontos kiemelni, hogy nem csak a pályázati programok – mert azok vagy vannak vagy nincsenek, voltak, vannak és reméljük, hogy lesznek –

de akkor is, amikor nincsenek akkor is tevékenykednünk kell. Az önkormányzat ezt egyrészt a kötelező szolgáltatásokkal biztosítja, amit nem kezdek el sorolni, pl. a családsegítés, gyermekjóléti és minden más, ezt is ismeri a tisztelt közgyűlés. Sok előterjesztésből, és szakmai anyagokból, de emellett nagyon sok olyan önként vállalt szolgáltatást biztosítunk, amire szintén nagyon jelentős anyagi forrást biztosít az Önkormányzat. Ami most aktuális, a szünidei étkeztetés a házhozszállítással, amire készülünk a tanszertámogatás, ami most megy a nyári táborok is mondhatnám a mindig minden hónapban, napban vannak aktualitások, amiket teszünk. Sokan sok intézmény, sok szakember dolgozik ezen, Önkormányzatnál és Önkormányzaton kívül azért, hogy a városnak azokon a részein is, ahol nehezebb körülmények vannak ott is az életkörülmények fejlődjenek. Azt gondolom, hogy ezeknek a tevékenységeknek a célja az, hogy az esélyek egyformák legyenek. De az, hogy a hátránykompenzáció megvalósuljon, társadalmi felzárkóztatás, bár ezeket mondhatnám mindenféle többfajta elnevezéssel, de azt gondolom, hogy ezekkel mindenki egyetért, és nem vitatja. Egy dolgot említenék, valóban több eljárás indult, ami nagyon sok adminisztratív munkával jár, nagyon sok erőt elvesz tőlünk és ezeket pedig inkább tudnánk fordítani még a programok még pontosabb, még jobb és a mondhatnám akár a teljes precizitás irányába. Én csak azt szeretném kiemelni, hogy miért ez hosszú évek óta zajló folyamat és maga az eredménye is leginkább hosszú távon értékelhető majd. Köszönöm szépen!

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Köszönöm szépen a kimerítő választ. Reméljük, hogy nem volt hiábavaló. Kérdezem Babosi képviselő urat, 1 percben van lehetőség kifejteni, hogy elfogadja-e az interpellációra adott választ.

Babosi György:(képviselő) Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Közgyűlés nagyon-nagyon eltávolodtunk vagy elkanyarodtunk attól, amit én kérdeztem. A cél, amit itt most meghallgattunk nemes, támogatom, tényleg erről van szó. Itt az Európai Bizottság egy dolgot vizsgál nem azt, hogy van-e ilyen program, hanem hogy megvalósult e szegregáció vagy nem. Azzal, hogy a Keleti lakótelepről egy meglévő szegregátumba költöztettünk embereket ezzel megvalósítottuk vagy nem! Nem én fogom eldönteni, ha majd nem, hanem majd az Európai Bizottság. Szívesen hallgatom meg hosszan hallgatom, de nem ezt kérdeztem. Itt meg az Európai Bizottság vagy az Egyenlő Bánásmód hivatalának is ugye arról szólt a határozata, hogy ő szerintük megvalósult, ez a szegregáció. Ezt az állítást semmisítette meg a Fővárosi Törvényszék, és most várjuk, hogy a legutolsó bejárás óta mi történt, úgyhogy én csak ezért nem fogom elfogadni a választ. Köszönöm.

Dr. Kovács Ferenc:(polgármester) Képviselő úr nem fogadta el az interpellációra adott választ, ezért szükséges, hogy szavazzon a közgyűlés. Kérem a tisztelt Közgyűlést, szavazzon arról, hogy elfogadja-e az interpellációra adott választ. Az én válaszom az, hogy igen!
Szavazáskor jelen volt 18 képviselő.
A Közgyűlés 12 szavazattal, 3 ellenszavazattal, 3 tartózkodással meghozta az alábbi határozatot:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

126/2022. (VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

Interpellációra adott válasz elfogadásáról

A Közgyűlés

Babosi György önkormányzati képviselő – Nyíregyháza szociális városrehabilítációs projektjével kapcsolatban benyújtott – interpellációjára adott választ elfogadja.

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: JKAB 304-1/2022.

ELŐTERJESZTÉS

- a Közgyűléshez -

a közgyűlési bizottságok elnökeinek és tagjainak megválasztásáról szóló 146/2019. (XI.7.) számú határozat módosítására

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

törvényességi véleményezést végző
személyek aláírása:

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
jegyzői kabinet vezetője

Tisztelt Közgyűlés!

A Közgyűlés a 2019. november 7. napján tartott alakuló ülésén, **a 146/2019. (XI.7.) számú határozatával megválasztotta a közgyűlési bizottságok elnökeit és tagjait.**

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 58. § (2) bekezdése alapján **a képviselő-testület a bizottságok személyi összetételét**, létszámát **a polgármester előterjesztésére bármikor megváltoztathatja.**

A 2022. június 26-án megtartott időközi önkormányzati választás eredménye alapján, az egyeztetéseket követően a határozat-tervezet szerinti személyi változások elfogadására teszek javaslatot.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a mellékelt határozat-tervezetet elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2022. július 21.

Tisztelettel:

Megyei Jogú Város Nyíregyháza Polgármestere

Dr. Kovács Ferenc

Melléklet a JKAB 304-1/2022. számú előterjesztéshez

Határozat – tervezet

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK

.... /2022. (VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

a közgyűlési bizottságok elnökeinek és tagjainak megválasztásáról szóló 146/2019. (XI.7.) számú határozat módosításáról

A Közgyűlés

2022. július 21. napjával:

1./ a Gazdasági és Tulajdonosi Bizottságba Smidt Ferenc önkormányzati képviselőt megválasztja,

2./ a Köznevelési, Kulturális és Ifjúsági Bizottságba Smidt Ferenc önkormányzati képviselő helyett Gyula Szabolcs nem képviselő bizottsági tagot megválasztja.

3./ a Pénzügyi Bizottságba Vassné Harman Gyöngyi önkormányzati képviselő helyett Tormássi Géza önkormányzati képviselőt megválasztja.

4/a. a Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottságba Smidt Ferenc önkormányzati képviselő helyett Dóró Erika nem képviselő bizottsági tagot megválasztja.

4/b. a Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottságban Szenti Tibor nem képviselői bizottsági tagsága önkormányzati képviselői bizottsági tagsággá módosul.

5./ a Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottságba Szenti Tibor önkormányzati képviselőt megválasztja.

Nyíregyháza, 2022. július 21.

Erről értesülnek:
1./ A Közgyűlés tagjai
2./ A címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői
3./ A megválasztott bizottsági tagok

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: JKAB/303-1/2022.
Ügyintéző: Faragóné

E L Ő T E R J E S Z T É S

- a Közgyűléshez -

alpolgármester megválasztására

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

törvényességi véleményezést végző
személyek aláírása:

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
jegyzői kabinet vezetője

F1

Tisztelt Közgyűlés!

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 74. §. (1) bekezdése szerint a képviselő-testület a polgármester javaslata alapján, a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére egy alpolgármestert választ, több alpolgármestert választhat.
A képviselő-testületnek legalább egy alpolgármestert saját tagjai közül kell megválasztania, a tisztség főállásban és társadalmi megbízatásban is ellátható. Az alpolgármester jogai és kötelezettségei a megválasztásával keletkeznek és a megbízatás megszűnésével szűnnek meg.
Az Mötv. 75. § (2) bekezdése alapján azon alpolgármester, akit nem a képviselő-testület tagjai közül választottak, nem tagja a képviselő-testületnek, a polgármestert a képviselő-testület elnökeként nem helyettesítheti, de a képviselő-testület ülésein tanácskozási joggal részt vehet. A nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester jogállására egyebekben a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármesterre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.
Az alpolgármester megválasztásáról titkos szavazással, minősített többséggel kell döntenie a Testületnek.

Az egyeztetések alapján javaslom, hogy a képviselő-testület a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére még egy alpolgármestert válasszon meg a határozat-tervezetben foglaltak szerint, **aki nem a képviselő-testület tagjai közül megválasztott főállású alpolgármesterként** fogja ellátni az alpolgármesteri feladatokat.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni, és a határozat-tervezetet jóváhagyni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2022. július 21.

Tisztelettel:

Megyei Jogú Város Polgármestere

Dr. Kovács Ferenc

Melléklet a JKAB/303-1/2022. számú előterjesztéshez:

Határozat-tervezet

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK

..../2022.(VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

alpolgármester megválasztásáról

A Közgyűlés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 74. § (1) bekezdése alapján a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére **2022. augusztus 1. napjától dr. Podlovics Rolandot nem a képviselő-testület tagjai közül megválasztott főállású alpolgármesternek** megválasztja.

Nyíregyháza, 2022. július 21.

A határozatot kapják:
1./ A Közgyűlés tagjai
2./ A címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: JKAB 303-2/2022.
Ügyintéző: Faragóné

ELŐTERJESZTÉS

- Közgyűléshez-

az alpolgármester illetményének és költségtérítésének megállapítására

.....
Dr. Kovács Ferenc
polgármester

törvényességi véleményezést végző
személyek aláírása:

.....
Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

.....
Faragóné Széles Andrea
jegyzői kabinet vezetője

Tisztelt Közgyűlés!

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 80. §-a rendelkezik a főállású alpolgármester illetményének és költségtérítésének megállapításáról.

Az Mötv. 80.§ (1) bekezdése alapján a főállású alpolgármester illetményét a polgármester illetménye 70 – 90 %-a közötti összegben a képviselő-testület állapítja meg. A (3) bekezdés rendelkezik arról, hogy a főállású alpolgármester havonta az illetménye 15%-ában meghatározott összegű költségtérítésre jogosult.

E rendelkezések alapján javaslom, hogy Dr. Podlovics Roland alpolgármester illetményét és költségtérítését a mellékelt határozat-tervezet alapján állapítsa meg a Közgyűlés.

Kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztésben foglaltakat megtárgyalni, és a mellékelt határozat-tervezet elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2022. július 21.

Megyei Jogú Város Polgármestere Nyíregyháza

Dr. Kovács Ferenc

Melléklet a JKAB 303-2/2022. számú előterjesztéshez:

HATÁROZAT-TERVEZET

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK

...../2022. (VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

Dr. Podlovics Roland alpolgármester illetményének és költségtérítésének megállapításáról

1. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 80. § (1) bekezdése alapján **Dr. Podlovics Roland, Nyíregyháza Megyei Jogú Város nem a képviselő-testület tagjai közül megválasztott főállású alpolgármesterének illetményét 2022. augusztus 1. napjától havonta 1.150.000. Ft összegben állapítja meg.**

2. Dr. Podlovics Roland alpolgármester **2022. augusztus 1. napjától havonta 172.500. Ft összegű költségtérítésre jogosult.**

Erről értesülnek:
1./ A Közgyűlés tagjai
2./ A címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői
3./ A polgármesteri hivatal emberi erőforrás menedzsmentje

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: PKAB/ 204-1/ 2022.
Ügyintéző: Hornyák Enikő

ELŐTERJESZTÉS

- a Közgyűléshez -

a Nyíregyháza Spartacus Football Club Kft-vel a 2022/2023-as bajnoki szezonra kötendő szponzori szerződés jóváhagyására

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Hagymási Gyula
az előterjesztés szakmai előkészítéséért felelős
kabinetvezető

törvényességi véleményezést végző
személyek aláírása:

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
Jegyzői Kabinet vezetője

Véleményező bizottságok:
- Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság
- Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság
- Pénzügyi Bizottság

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Tisztelt Közgyűlés!

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a nyíregyházi labdarúgást, különös tekintettel a Nyíregyháza Spartacus FC Kft. nemzeti bajnokságban való szereplését, a profi labdarúgó csapat működési költségeinek finanszírozását szponzori szerződés alapján biztosította az elmúlt években. Felek a szponzori szerződésben foglaltak alapján minden évben az előírásoknak megfelelően egymással elszámoltak.

A 2022/2023-es bajnoki szezon kapcsán szponzori szerződés megkötése céljából a Klub vezetése 2022. június 14-én kérelemmel fordult Önkormányzatunk felé, melyet előterjesztésünk 1. számú melléklete tartalmaz.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a Nyíregyháza Spartacus célkitűzéseinek teljesüléséhez, jövőbeni szerepléséhez, sikeréhez a Nyíregyháza név és logó minél magasabb osztályban való megjelenéséhez a korábbi évekhez hasonlóan szponzori szerződés keretében kíván hozzájárulni és a 2022/2023-as bajnoki évre vonatkozóan - az előző évek finanszírozásához hasonlóan - előleg formájában kívánja az együttműködést folytatni a mellékletként csatolt szponzori szerződésben megfogalmazott feltételekkel.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést az előterjesztés megtárgyalására, a határozat-tervezet, valamint a mellékletét képező szponzori szerződés jóváhagyására.

Nyíregyháza, 2022. július 14.

Megyei Jogú Város Polgármestere

Dr. Kovács Ferenc

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

2. számú melléklet a PKAB/204-1/2022. számú előterjesztéshez

NYÍREGYHÁZA MEGEI JOGÚ VÁROS

KÖZGYŰLÉSÉNEK

...../2022. (VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

a Nyíregyháza Spartacus Football Club Kft-vel a 2022/2023-as bajnoki szezonra kötendő szponzori szerződés jóváhagyásáról

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta, és

hozzájárul Nyíregyháza MJV Önkormányzata és a Nyíregyháza Spartacus FC Kft. közötti, jelen határozat mellékletét képező szponzori szerződés megkötéséhez.

Felhatalmazza: Dr. Kovács Ferenc polgármestert a szponzori szerződés aláírására.

Utasítja: a Gazdasági Osztály vezetőjét, hogy az Önkormányzat 2022. évi és 2023. költségvetésében a szponzori szerződésben vállalt kötelezettségek pénzügyi fedezetét biztosítsa.

Felelős: Szűrös Anita – gazdasági osztályvezető
Határidő: folyamatos

Nyíregyháza, 2022. július 21.

Erről értesülnek:
1./ a Közgyűlés tagjai
2./ a címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Melléklet a ...../2022.(VII.21.) számú határozathoz

SZPONZORI SZERZŐDÉS

mely létrejött egyrészről **Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata** (székhely: 4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1., adóig. szám: 15731766-2-15, bankszámlaszám: 11744003-15402006- 00000000, képviseli: Dr. Kovács Ferenc polgármester, mint **Szponzor**,

másrészről a **Nyíregyháza Spartacus Football Club Kft.** (székhely: 4400 Nyíregyháza, Sóstói u. 24/a.; bankszámlaszám: 12042809-01368672-00100008 Raiffeisen Bank, adószám: 12510609-2-15 képviseli: Kósa Árpád ügyvezető), mint **Szponzorált** között alulírott napon és helyen az alábbi feltételekkel.

1. **A SZERZŐDÉS TÁRGYA**

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének ...../2022.(VII.21.) számú határozata alapján a Nyíregyháza Spartacus FC Kft. felnőtt férfi és női labdarúgó csapatának Labdarúgó NB/II. küzdelmeiben történő szereplését szponzorálja 2022/2023-as bajnoki évben az alábbiakban meghatározott feltételek teljesülése mellett.

2. FELEK KÖTELEZETTSÉGEI

2.1. SZPONZORÁLT VÁLLALJA

2.1.1 hogy jelen szerződés hatálya alatt biztosítja a Szponzor által a rendelkezésére bocsátott logó és/vagy egyéb megjelölés megjelenítését a Szponzor által meghatározott módon, különösen az alábbi helyeken:

- névszponzori megjelenés a csapatok nevében;
- interjúk, sajtókonferenciák háttérplakátjain;
- a kereskedelmi és közszolgálati csatornák által közvetített mérkőzések alkalmával a LED falon/reklámtáblán, azzal a feltétellel, hogy az a televíziós közvetítés során is látható legyen;
- a csapat minden nyomtatott anyagán, így különösen, de nem kizárólag a posztereken, a csapat által viselt mezeken;
- a Szponzorált a rendelkezésére álló minden más felületen népszerűsíti a várost, a város cégeit, a város más attrakcióit.

2.1.2 hogy évente legfeljebb három alkalommal lehetővé teszi a Szponzor számára, hogy az általa működtetett labdarúgó csapat játékosait, vagy azok bármelyikét promóciós célokra igénybe vegye. Ilyen esetben a Szponzor a promóciós esemény előtt legalább tizenöt nappal korábban köteles bejelenteni a Szponzoráltnak, hogy mely játékosra lesz szüksége, mely időpontban és milyen időtartamban.

2.1.3 hogy a jelen pontban vállalt szolgáltatásokat saját költségén biztosítja. A Szponzorált további költség megtérítésére nem jogosult a jelen Szerződésben vállalt kötelezettségei teljesítésével összefüggésben.

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

2.1.4 hogy honlapján - nyiregyhazaspartacus.hu - a Szponzor logóját kiemelten megjeleníti, valamint az átlépést linkkel a nyiregyhaza.hu oldalra biztosítja.

2.1.5 hogy az NB/II-es mérkőzések beharangozása, sajtótájékoztatók, valamint a sporteseményekről szóló tudósítások kapcsán (országos és helyi sportlapokban, Nyíregyházi TV-ben), PR megjelenések és nyilatkozatok során minden esetben megemlíti a Szponzor nevét és a szponzoráció tényét.

2.1.6 hozzájárul, hogy a szponzoráció tényét a Szponzor felhasználja saját kommunikációs tevékenységében (PR, sajtóközlemény), minden esetben Szponzorálttal történt egyeztetést követően.

2.1.7 kötelezettséget vállal arra, hogy a szponzorálás teljes összegét kizárólag jelen szerződés 1. pontjában meghatározott Labdarúgó NB/II. sorozatokban történő részvételre fordíthatja. Szponzorált a szponzori díjból teljesített kifizetéseiről a Szponzort tárgyévet követő július 15-ig tájékoztatja.

2.1.8 hogy a cég adataiban bekövetkezett valamennyi, a szerződés szempontjából lényeges változást (pl.: cégforma, név, bankszámlaszám stb. megváltozása) haladéktalanul, de legkésőbb 15 naptári napon belül írásban a Szponzor tudomására hozza.

2.2. SZPONZOR KÖTELEZETTSÉGEI

2.2.1 Szponzor köteles a Szponzorált 2.1. pontban felsorolt kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges eszközöket és adatokat (logó grafikai formátum, nyomtatott és elektronikus hirdetések, szponzor eszközök stb.) hibátlan minőségben, mennyiségben és időben átadni.

2.2.2 Szponzor köteles a Szponzorált szerződésszerű, hiba- és hiánymentes teljesítését igazolni a 4. pont szerint.

3.3. SZPONZOR ÉS SZPONZORÁLT EGYÜTTMŰKÖDÉSE

3.3.1 Szerződő felek megállapodnak abban, hogy kötelesek a szerződés időtartama alatt a határidők betartásával úgy együttműködni, hogy mind Szponzor, mind Szponzorált szerződésszerű teljesítése biztosítható legyen.

3.3.2 Szponzorált tudomásul veszi, hogy szakmai célkitűzéseivel összhangban a szponzorált időszakban, a férfi labdarúgó csapatra 65.000.000 Ft-os, a női csapatra 2.500.000,- Ft-os, azaz összesen 67.500.000,- Ft-os szponzori díj előlegként megfizetett részére a vállalt kötelezettségek teljesítése esetén jogosult.

4. TELJESÍTÉS

4.4.1 A szerződés teljesítettnek tekinthető, ha Szponzorált jelen szerződésben rögzített kötelezettségeit határidőre teljesítette, a Szponzor részéről semmilyen jogos kifogás nem merült fel, és a Szponzor a vállalt szponzori kötelezettségeinek határidőben eleget tett. A Felek rögzítik, hogy amennyiben a

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Szponzor megállapítja, hogy a Szponzorált a szponzoráció összegét, illetve annak egy részét nem a jelen megállapodásban meghatározott Labdarúgó NB/II. sorozatokban történő részvételre használja, illetve használta fel, továbbá a kötelezettségeként vállalt marketing és egyéb tevékenységeket nem teljesítette, úgy a Szponzorált a Szponzor erre a célra vonatkozó írásbeli, indokolt nyilatkozatának kézhezvételétől számított 15 munkanapon belül köteles a szponzoráció teljes összegét, illetve annak igazoltan nem a jelen szerződésben foglaltak szerint felhasznált részét a Szponzor részére a Szponzor **OTP Bank Nyrt**-nél vezetett **11744003-15402006** számú költségvetési elszámolási számlájára visszafizetni.

4.4.2. Szponzorált a 6.2. pontban foglaltak alapján a Szponzor számára 8 napos fizetési határidő megtartása mellett díjbekérőt, majd az előleg beérkezését követően haladéktalanul előleg számlát bocsát ki.

4.4.3 Szponzorált szerződésszerű teljesítésének igazolására jogosult személy:

- A szponzorált mindenkori ügyvezetője

Szponzor szerződésszerű teljesítésének igazolására jogosult személy:

- Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatala sportreferens

5. KÉPVISELET ÉS KAPCSOLATTARTÁS

Szponzor és Szponzorált az együttműködésre, kapcsolattartásra a következő munkatársakat jelölik ki:

Szponzor részéről:
Hagymási Gyula
Polgármesteri Kabinetvezető
Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
Postacím: 4400 Nyíregyháza Kossuth tér 1.

Szponzorált részéről:
Kósa Árpád
Ügyvezető
Nyíregyháza Spartacus Football Club Kft.
Postacím: 4400 Nyíregyháza, Sóstói u. 24/a

Szponzor és Szponzorált a szerződés teljesítése érdekében közvetlenül tartják a kapcsolatot. Kölcsönösen és haladéktalanul egymás rendelkezésére bocsátják a szerződés teljesítéséhez szükséges információkat, adatokat, eszközöket.

6. FIZETÉSI FELTÉTELEK

6.1 Szponzori díj

- a férfi csapatra a 2022/2023-as bajnoki évre bruttó 65.000.000 Ft (tartalmazza az általános forgalmi adó összegét) azzal, hogy a Szponzoráltnál a Szponzor felé a kiutalás időpontjában esetlegesen fennálló tartozásai (iparűzési adó- és pótléktartozás; stb.) beszámításra kerülnek. A szponzoráció utalására az esedékes tartozások levonását követően kerül sor.
- a női csapatra a 2022/2023-as bajnoki évre bruttó 2.500.000,- Ft (tartalmazza az általános forgalmi adó összegét) azzal, hogy a Szponzoráltnál a Szponzor felé a kiutalás időpontjában esetlegesen fennálló

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

tartozásai (iparűzési adó- és pótléktartozás; stb.) beszámításra kerülnek. A szponzoráció utalására az esedékes tartozások levonását követően kerül sor.

6.2 Számlázás

6.2.1 A férfi csapatra eső szponzori díj megfizetése, átutalással az adott bajnoki évben (tárgyév július 01. napjától-következő év június 30. napjáig) 2 egyenlő bontásban történik, az első részlet a Szponzorált által 2022. augusztus 10-ig, a második részlet 2023. március 1-ig kiállított és Szponzor által jóváhagyott díjbekérő alapján, melyről Szponzorált az előleg beérkezését követően előlegszámlát állít ki haladéktalanul. Az előleg elszámolására a bajnoki év végén kerül sor. Az előleg elszámolásáról szóló végszámlának szoros melléklete mindkét fél által aláírt és igazolt teljesítésigazolás a jelen szerződésben vállalt szakmai teljesítésről.

6.2.2 A női csapatra eső szponzori díj megfizetése, átutalással az adott bajnoki évben (tárgyév július 01. napjától-következő év június 30. napjáig) előleg megfizetése formájában egy összegben történik, a Szponzorált által 2022. augusztus 10-ig kiállított és Szponzor által jóváhagyott díjbekérő alapján, melyről Szponzorált az előleg beérkezését követően előlegszámlát állít ki haladéktalanul. Az előleg elszámolására a bajnoki év végén kerül sor. Az előleg elszámolásáról szóló végszámlának szoros melléklete mindkét fél által aláírt és igazolt teljesítésigazolás a jelen szerződésben vállalt szakmai teljesítésről.

6.2.3 A szponzori díj előlegként történő megfizetése a Szponzorált által megadott hitelintézeti számlára történik, a díjbekérő kézhezvételétől számított 8. naptári napon belül, átutalással.

6.2.4 Az előleg számlát, illetve végszámlát 2 példányban kell kiállítani, és azokon a következő adatokat, információkat kell feltüntetni:

- Megrendelő: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata (cím: 4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.) adószám: 15731766-2-15
- Szolgáltatás megnevezése (szponzori díj)

7. A SZERZŐDÉSSZEGÉS ESETÉN ALKALMAZHATÓ SZANKCIÓK

7.1 A Szponzorált nem, vagy nem szerződésszerű teljesítése esetén Szponzor a szerződést rendkívüli felmondással felmondhatja, vagy a szerződéstől elállhat. A felmondással egyidejűleg a már felvett összeg visszafizetése azonnal esedékes a Ptk. szerinti törvényes késedelmi kamattal együtt azzal, hogy a Szponzorált addigi teljesítésével Felek elszámolnak. A Szponzor elállása vagy azonnali hatályú felmondása esetén, amennyiben fizetési kötelezettségének még nem tett eleget, további fizetési kötelezettség nem terheli. A Szponzorált a szerződésszegéssel a Szponzornak okozott kár megtérítésére korlátozás nélkül köteles.

8. A SZERZŐDÉS FELMONDÁSA

8.1. Szponzor fenntartja magának a jogot a jelen szerződés azonnali hatályú, írásban történő felmondására Szponzorált súlyos szerződésszegése esetén. Súlyos szerződésszegésnek minősül különösen, ha:

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

- a Szponzorált fizetésképtelenné válik vagy csődbe megy és/vagy Szponzor engedélye nélkül átruházza a jelen szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit.

8.2. Szponzorált fenntartja magának a jogot a szerződés azonnali hatályú felmondására, ha Szponzor a szponzori díj részleteinek átutalását a fizetési határidő lejárta után, Szponzorált ismételt írásbeli felszólítására sem teljesíti.

9. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

9.1 Szerződő felek együttműködési kötelezettséget vállalnak a jelen szerződésből keletkező vitás kérdések elsődlegesen peren kívüli, tárgyalásos tisztázására. Esetleges jogvita esetén felek pertárgy értékétől függően kikötik az illetékes bíróság illetékességét.

9.2 Jelen szerződés 2022. július 21 napjától hatályos.

9.3. Jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Ptk. és az egyéb vonatkozó jogszabályok rendelkezései az irányadók.

9.4 Felek a jelen szerződéssel kapcsolatos nyilatkozataikat kizárólag írásban tehetik meg. Felek írásbeliségnek fogadják el az e-mail, telefax, ajánlott levél útján küldött nyilatkozatokat. A jelen szerződés esetleges módosításával vagy megszüntetésével kapcsolatos nyilatkozatokat Felek kizárólag ajánlott levél vagy a másik fél által más módon, igazoltan átvett levél útján tehetik meg (e-mail, telefax nem elfogadható).

9.5 A szerződő felek kijelentik, hogy szerződéskötési képességük korlátozás alá nem esik, a jelen szerződés megkötésére jogosultak, más, harmadik személyekkel e tárgyban kötött szerződéseikkel a jelen megállapodás nincs ellentmondásban.

9.6 Szponzorált a szerződés aláírásával megerősíti, hogy jelen szerződést minden részében alaposan áttanulmányozta és azt teljesnek, ellentmondásmentesnek és hibátlannak találta. A jelen szerződés hat (6) azonos, a Felek által cégszerűen aláírt példányban készült magyar nyelven, melyből 4 példány a Szponzoré, illetve 2 példány a Szponzorálté.

Nyíregyháza, 2022. július 21.

.....

Nyíregyháza Spartacus Football Club Kft.
Kósa Árpád
ügyvezető

.....

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Pénzügyileg ellenjegyezte: .....
.....

Jogilag ellenjegyezte: .....
.....

1 sz. melléklet a PKAB/204-1/2022 64 számú előterjesztéshez
Új IKT.
Tárgy: Nyh. Spartacus FC Kft 2022/2023. évi szponzorációja
PKAB-074419/2022

NYÍREGYHÁZA SPARTACUS FC KFT.

4400 Nyíregyháza, Lego u. 2/A www.nyiregyhazaspartacus.hu

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
4401 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.
Dr. Kovács Ferenc Polgármester Úr részére

Tárgy: Támogatási kérelem

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL
2022 JÚN. 3 KO
Érkezett: 9KAB/204-1
Iktatószám: ... Melléklet: ... db
Előiratszáma: ... Éve: ...
Előadó neve: Horvát Módszáma: ...

BEÉRKEZETT
2022 JÚN. 15
Polgármesteri Kabinet

Tisztelt Polgármester Úr!

A Nyíregyháza Spartacus a 2021-2022-es szezont először töltötte az átalakítás alatt álló Városi Stadionon kívül: a hazai találkozókat Balmazújvárosban játszotta le a csapat. A két város távolsága megnehezítette a nyíregyházi szurkolók nagyobb számú, állandó részvételét a mérkőzéseken. Sajnos ennek a ténynek látható hatása volt a szereplésre, végül a 10. helyen zárta a bajnokságot a klub.

Az idény közben a vezetőség az edzőváltás mellett döntött, amikor Szergej Pacaj helyére kinevezte a Nyíregyháza Spartacushoz ezer szállal kötődő, törzsgyökeres nyíregyházi szakembert, Feczkó Tamást. A bajnoki szereplésen túl fontos cél a fiatalok minél hatékonyabb beépítése, és erre az utánpótlás-edzői múlttal is rendelkező szakvezetőnk lehet a tökéletes megoldás. Tervünk, hogy 2023 őszén egy olyan csapat mutatkozzon be az új stadionban, amelyre alapozva rövid időn belül elérhető az első osztályban való indulás. A második számú csapat óriási küzdelemben végül elbukta az osztályozót, így nem sikerült felkerülnie az NB III-be.

A Nyíregyháza Spartacus FC női, felnőtt csapata az NB II-ben a negyedik helyen végzett, úgy, hogy a bajnokság gólkirályát ő adta, Nagy Panna személyében.

A Nyíregyháza Spartacus FC Női Szakág Utánpótlása ötödik évét kezdi 2021-ben. A második számú csapatnak tekinthető U19-es, az U16-os és az U14-es együttes is megnyerte saját bajnokságát, így ez volt a nyíregyházi női utánpótlásfutball történetének legjobb szezonja.

A tulajdonosi szándék továbbra is az, hogy mindkét nemben meghatározó résztvevője legyen a Nyíregyháza Spartacus hazánk klubfutballjának. Ezen elképzelések és tervek mentén kérem Tisztelt Polgármester Urat a Nyíregyháza Spartacus FC Kft. férfi labdarúgócsapatainak

NYÍREGYHÁZA SPARTACUS FC KFT.

4400 Nyíregyháza, Lego u. 2/A www.nyiregyhazaspartacus.hu

működtetését szolgáló 65 millió forintos, illetve a női felnőtt és utánpótlás-labdarúgócsapatok működtetését segítő 10 millió forintos önkormányzati támogatásának jóváhagyására a 2022-2023-as idényre vonatkozóan. Kérem, hogy amennyiben a férficsapat feljutna az NB I-be, az önkormányzat további 60 millió forinttal járuljon hozzá az első osztályú szerepléshez szükséges működési költségekhez. A Városi Stadion átépítése miatt az NB II-es férfi együttes hazai mérkőzéseit továbbra is Nyíregyházától távol kell játszani, amely költségnövelő tényező.

Klubunk működési költsége 2021-es esztendőben 623,5 millió forint.

Együttműködő hozzáállását is köszönöm, munkájához további sok sikert és jó egészséget kívánok!

Nyíregyháza, 2022. június 14.

Tisztelettel:

Nyíregyháza Spartacus FOOTBALL CLUB KFT. 4400 Nyíregyháza, Lego u. 2/A Adószám: 12510609-2-15

Kósa Árpád
ügyvezető

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Iktatószám: VAGY/233/2022.
Ügyintéző: File János

ELŐTERJESZTÉS

- a Közgyűléshez -

Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (3505 sz. út) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételére

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Hagymási Gyula
polgármesteri kabinetvezető

Kovács Rita
város főépítész

Kohut Ágnes
vagyongazdálkodási osztályvezető

Pató István
városfejlesztési és városüzemeltetési osztályvezető

törvényességi véleményezést végző személyek aláírása:

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
jegyzői kabinet vezetője

Véleményező bizottság:

- Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság
- Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság

Tisztelt Közgyűlés!

„Nyíregyháza, Nagykörút délnyugati szakasz négysávosítása" beruházással kapcsolatban Tóth Péter ITM közlekedésért felelős helyettes államtitkár Úr Magyar Közút Nonprofit Zrt. (továbbiakban: MK NZrt.) vezérigazgatójának írt levelében közölte, hogy az MK NZrt. kezelésében lévő 3505 jelű Nyugati terelőút összekötő út teljes szakaszának (0+000-0+861) Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonába és kezelésébe történő átadása szükséges, mivel a Nagykörút hiányzó szakaszának négysávosítása után ezen közúti kapcsolat országos közúti hálózati szerepe megszűnik.

Az MK NZrt. a projekthez kapcsolódó kezelői hozzájárulásában a munkavégzés megkezdésének feltételéül szabta a tervezett 3325 j. (új nagykörúti szakasz a Simai út és Debreceni út között) és a 3505 j. (Simai út és Debreceni út összekötés Tünde utca irányába) utak kezelői és tulajdonjogi feltételeinek ismertetését, az ehhez kapcsolódó írásbeli megállapodás megkötését.

Az alábbi táblázatban szereplő országos közút megnevezésű ingatlanok önkormányzati tulajdonba vétele előtt azok közúttá történő átminősítése szükséges. Amennyiben a Közgyűlés dönt ezen ingatlanok átvételéről, abban az esetben az átminősítésre vonatkozó megállapodás aláírására kerülhet sor.

Ezen megállapodás hatályba lépésének napja a tervezett 3325 j. út megépítését követően a közlekedési hatóság által kiadásra kerülő forgalomba helyezési engedély véglegessé válásának napja, azaz a jelenleg országos közút funkciót ellátó ingatlanok önkormányzati tulajdonba történő átvételére a Nagykörúti beruházás elkészülte után kerül sor.

Ssz.	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha.m²)
1.	01563/1	kivett országos közút	0.0300
2.	01563/2	kivett országos közút	0.4244
3.	8210/1	kivett országos közút	0.1169
4.	8211/2	kivett országos közút	0.0329
5.	8211/3	kivett országos közút	0.0067
6.	8215/2	kivett országos közút	0.3541
7.	8223/2	kivett országos közút	0.3026
összesen:			**1.2676**

A határozatban Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata vállalja, hogy az érintett ingatlanokat a Magyar Közút Nonprofit Zrt. részéről történő átminősítést követően, ingatlanügyileg rendezett állapotban az Önkormányzat vagyonába veszi térítésmentesen.

Az Önkormányzat a tulajdonba adás során felmerülő ingatlan-nyilvántartási eljárások költségeit vállalja megfizetni.

Fentiek alapján javaslom a táblázatban szereplő állami tulajdonú ingatlanok Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonába történő térítésmentes átvételét.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni, és döntésüket meghozni szíveskedjenek.

Nyíregyháza, 2022. július 13.

Megyei Jogú Város Nyíregyháza Polgármester

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

1. sz. melléklet a VAGY/233/2022. számú előterjesztéshez:

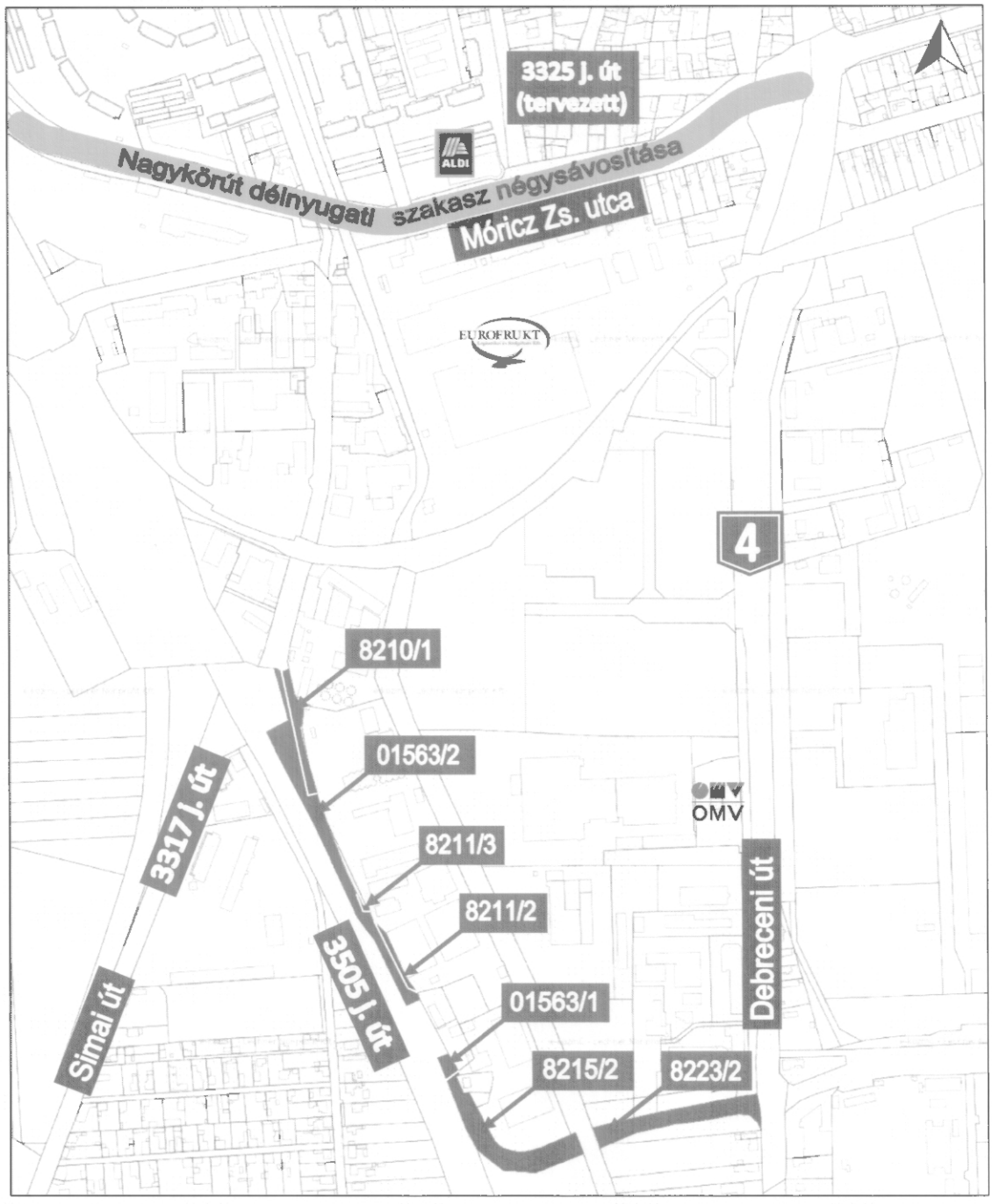

Forrás: e-epites.hu

2. sz. melléklet a VAGY/233/2022. számú előterjesztéshez:

Határozat - tervezet

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK

...../2022.(VII.21.) számú

határozata

Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (3505 sz. út) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételéről

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta, és

1. a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 13. §-ában foglaltak, valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 36. § (2) bekezdésének c) pontja alapján a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-nél kezdeményezi és kérelmezi a Magyar Állam tulajdonában és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. vagyonkezelésében lévő
   Nyíregyháza külterület 01563/1 hrsz-ú, 300 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű,
   Nyíregyháza külterület 01563/2 hrsz-ú, 4244 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű,
   Nyíregyháza belterület 8210/1 hrsz-ú, 1169 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű,
   Nyíregyháza belterület 8211/2 hrsz-ú, 329 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű,
   Nyíregyháza belterület 8211/3 hrsz-ú, 67 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű,
   Nyíregyháza belterület 8215/2 hrsz-ú, 3541 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű,
   Nyíregyháza belterület 8223/2 hrsz-ú, 3026 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű ingatlanok ingyenes önkormányzati tulajdonba vételét.

   az ingatlanokat az Önkormányzat Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 1. pontjában leírtaknak megfelelően önkormányzati feladatainak ellátására különösen településfejlesztés, településrendezés céljára kívánja tulajdonba venni.

   A felhasználás célja:

   Az ingatlanokat, az Önkormányzat a 4. j. országos közút és 3317 j. országos közút közötti útkapcsolat fenntartása és üzemeltetése érdekében kívánja felhasználni.

2. Az Önkormányzat saját költségén vállalja a tulajdonba adás érdekében felmerülő költségek – ideértve a művelési ág szükséges megváltoztatásának költségét – megtérítését.
3. Az igényelt ingatlanok nem állnak védettség alatt.
4. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az állami tulajdonú ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adásával kapcsolatos eljárás során az MNV Zrt./Magyar Közút Nonprofit Zrt. felé teljes jogkörben eljárjon, és valamennyi nyilatkozatot megtegyen.
5. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az állami tulajdonú ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adására vonatkozó megállapodást aláírja.

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

A határozatot kapják:
1. a Közgyűlés tagjai
2. a jegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Iktatószám: VAGY/442/2022.
Ügyintéző: File János

ELŐTERJESZTÉS

- a Közgyűléshez -

Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (35130 sz. út és 4 sz. főút mentén lévő) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételére

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Hagymási Gyula
polgármesteri kabinetvezető

Kovács Rita
város főépítész

Kohut Ágnes
vagyongazdálkodási osztályvezető

Pató István
városfejlesztési és városüzemeltetési osztályvezető

törvényességi véleményezést végző személyek aláírása:

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
jegyzői kabinet vezetője

Véleményező bizottság:

- Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság
- Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság

Tisztelt Közgyűlés!

I.

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretén belül TOP-6.1.5-16 Gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés tárgyú felhívás keretében Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatásban részesült. A támogatásból a Rozsrétszőlő bekötőút (Nyugati 1. u. /Déli Ipari park bekötő út/) kerül felújításra, mely várhatóan ebben az évben átadásra kerül.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesterének 39/2021. (III.11.) számú Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése hatáskörében eljárva meghozott a Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (35130. j. közút) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba adásáról szóló határozatában részletezett ingatlanok átvételével egyetért.

II.

A Magyar Közút Nonprofit Zrt. (továbbiakban: Társaság), mint az alábbi ingatlanok vagyonkezelője kezdeményezte a Magyar Állam tulajdonában és a Társaság vagyonkezelésében lévő, országos közút funkciót nem ellátó ingatlanok, ingatlanrészek térítésmentes önkormányzati tulajdonba adását. Ezen ingatlanok korábban a 4. sz. főút négynyomtávúsítása az M3 autópályáig állami beruházás során alakultak ki.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesterének 46/2021. (III.19.) számú Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése hatáskörében eljárva meghozott a Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (4. sz. főút mentén lévő) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba adásáról szóló határozatában részletezett ingatlanok átvételével egyetért.

A térítésmentes átvételről szóló határozatok a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Közlekedési, Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Útügyi Osztály, mint Közlekedési Hatóság eljárásainak lefolytatásához voltak szükségesek.

III.

A térítésmentes átvétellel egyetértő határozatok birtokában a Magyar Közút Nonprofit Zrt. elkészítette a 4. számú főút és a 35130 j. közút területrendezésére vonatkozó változási vázrajzot, mely alapján a fenti határozatok felülvizsgálata vált szükségessé.

Az alábbi táblázat a változási vázrajz alapján az Önkormányzat tulajdonába kerülő állami tulajdonú ingatlanokat, ingatlanrészeket tartalmazza.

hrsz.	művelési ág	terület (ha.m^2)	átvételre kerülő ingatlanok/részek területe	új hrsz.
01199/1	országos közút	10.6049	0.1273	01203/2
01199/1	országos közút	10.6049	0.0063	01203/3
01202/6	közút	0.1733	0.0140	01203/2
01202/6	közút	0.1733	0.1593	01203/3
01202/57	közút	0.0269	0.0269	01203/3
01202/59	közút	0.0309	0.0309	01203/3
01202/61	közút	0.0077	0.0077	01203/3
01202/63	közút	0.0087	0.0087	01203/3
01202/65	közút	0.0374	0.0369	01203/3
01202/67	közút	0.1259	0.1108	01203/3

>>>

hrsz.	művelési ág	terület (ha.m²)	átvételre kerülő ingatlanok/részek területe	új hrsz.
01202/69	közút	0.1669	0.1402	01203/3
01202/71	közút	0.7534	0.5992	01203/3
01202/72	közút	0.0068	0.0068	01203/3
01202/74	közút	0.0443	0.0161	01203/2
01202/74	közút	0.0443	0.0282	01203/3
01202/80	közút	0.1452	0.0301	01203/2
01202/80	közút	0.1452	0.1151	01203/3
01202/83	közút	0.0246	0.0246	01203/2
01202/84	közút	0.1552	0.1552	01203/2
01204/14	közút	1.0637	0.3515	01203/5
01204/17	közút	0.1834	0.0504	01203/5
összesen:			**2.0462**	

Az I. bekezdésben részletezett Rozsrétszőlői bekötő út beruházáshoz további három ingatlan teljes területtel kerülhet az Önkormányzat tulajdonába

hrsz.	művelési ág	terület (ha.m²)	átvételre kerülő ingatlanok területe	új hrsz.
01199/3	országos közút	0.3227	0.3227	-
01201	országos közút	0.5171	0.5171	-
01552	országos közút	0.7394	0.7394	-
összesen:			**1.5792**	

Az Önkormányzat a tulajdonba adás során felmerülő ingatlan-nyilvántartási eljárások költségeit vállalja megfizetni.

A változási vázrajzban szereplő önkormányzati tulajdonú Nyíregyháza külterület 01203 hrsz-ú ingatlan 230 m² területű részének Magyar Állam tulajdonába és Magyar Közút Nonprofit Zrt. vagyonkezelésébe adásáról a Közgyűlés az 55/2022.(IV.28.) számú határozatában döntött.

Javaslom a táblázatban szereplő állami tulajdonú ingatlanok, ingatlanrészek Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonába történő térítésmentes átvételét.

Fentiek alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesterének 39/2021. (III.11.) számú Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése hatáskörében eljárva meghozott a Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (35130. j. közút) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba adásáról szóló határozatának és Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesterének 46/2021. (III.19.) számú Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése hatáskörében eljárva meghozott a Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (4. sz. főút mentén lévő) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba adásáról szóló határozatának hatályon kívül helyezéséről szükséges dönteni.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni, és döntésüket meghozni szíveskedjenek.

Nyíregyháza, 2022. július 13.

Megyei Jogú Város Polgármestere

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

1. sz. melléklet a VAGY/442/2022. számú előterjesztéshez:

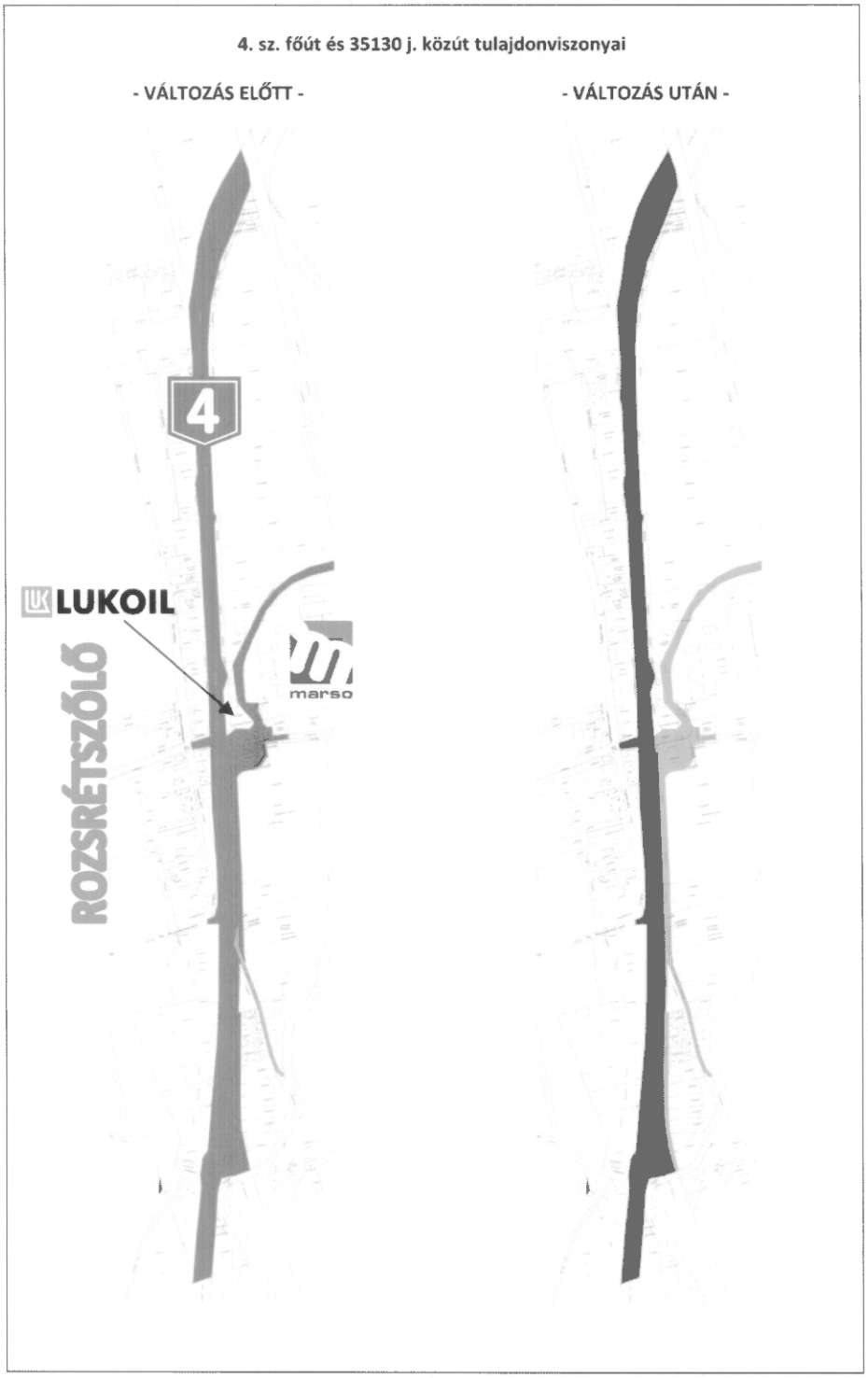

2. sz. melléklet a VAGY/442/2022. számú előterjesztéshez:

Határozat - tervezet

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK

...../2022.(VII.21.) számú

határozata

Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (35130 sz. út és 4 sz. főút mentén lévő) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételéről

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta, és

1. a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 13. §-ában foglaltak, valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 36. § (2) bekezdésének c) pontja alapján a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-nél kezdeményezi és kérelmezi a Magyar Állam tulajdonában és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. vagyonkezelésében lévő **Nyíregyháza külterület**
01199/1 hrsz-ú, 10.6049 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű ingatlan 1336 m^2 területű részének,
01202/6 hrsz-ú, 1733 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/57 hrsz-ú, 269 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/59 hrsz-ú, 309 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/61 hrsz-ú, 77 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/63 hrsz-ú, 87 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/65 hrsz-ú, 374 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan 369 m^2 területű részének,
01202/67 hrsz-ú, 1259 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan 1108 m^2 területű részének,
01202/69 hrsz-ú, 1669 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan 1402 m^2 területű részének,
01202/71 hrsz-ú, 7534 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan 5992 m^2 területű részének,
01202/72 hrsz-ú, 68 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/74 hrsz-ú, 443 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/80 hrsz-ú, 1452 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/83 hrsz-ú, 246 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01202/84 hrsz-ú, 1552 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan,
01204/14 hrsz-ú, 1.0637 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan 3515 m^2 területű részének,
01204/17 hrsz-ú, 1834 m^2 területű, kivett közút megnevezésű ingatlan 504 m^2 területű részének,
valamint a
01199/3 hrsz-ú, 3227 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű ingatlan,
01201 hrsz-ú, 5171 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű ingatlan,
01552 hrsz-ú, 7394 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű ingatlan,
ingyenes önkormányzati tulajdonba vételét.

a felsorolás első részében szereplő ingatlanok, ingatlanrészek (összesen 2.0462 m^2) a telekalakítás után a Nyíregyháza külterület 01203/2 hrsz-ú (3673 m^2), 01203/3 hrsz-ú (1.2770 m^2), 01203/5 hrsz-ú (4019 m^2) ingatlanok részét képezi.

az ingatlanokat, ingatlanrészeket az Önkormányzat Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 1. pontjában leírtaknak megfelelően önkormányzati feladatainak ellátására különösen településfejlesztés, településrendezés céljára kívánja tulajdonba venni.

A felhasználás célja:

Az ingatlanokat, ingatlanrészeket az Önkormányzat a 4. számú főútvonal (Nyíregyháza-Debrecen 100. vasúti felüljáró - M3 autópálya közötti szakaszának) területének rendezése és a Rozsrétszőlő bekötőút (Nyugati 1. u. /Déli Ipari park bekötő út/) felújítása, üzemeltetése érdekében kívánja felhasználni.

2. Az Önkormányzat saját költségén vállalja a tulajdonba adás érdekében felmerülő költségek – ideértve a művelési ág szükséges megváltoztatásának költségét – megtérítését.
3. Az igényelt ingatlanok nem állnak védettség alatt.
4. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az állami tulajdonú ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adásával kapcsolatos eljárás során az MNV Zrt./Magyar Közút Nonprofit Zrt. felé teljes jogkörben eljárjon, és valamennyi nyilatkozatot megtegyen.
5. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az állami tulajdonú ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adására vonatkozó megállapodást aláírja.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesterének 39/2021. (III.11.) számú Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése hatáskörében eljárva meghozott a Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (35130. j. közút) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba adásáról szóló határozatát és

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesterének 46/2021. (III.19.) számú Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése hatáskörében eljárva meghozott a Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú (4. sz. főút mentén lévő) ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba adásáról szóló határozatát **hatályon kívül helyezi.**

A határozatot kapják:
1./ a Közgyűlés tagjai
2./ a címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Iktatószám: VAGY/434/2022.
Ügyintéző: File János

ELŐTERJESZTÉS

- a Közgyűléshez -

Nyíregyháza, Kállói út - Tünde utcai csomópont térségében lévő állami tulajdonú és önkormányzati tulajdonú ingatlanok területrendezésére

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Hagymási Gyula
polgármesteri kabinetvezető

Kovács Rita
város főépítész

Kohut Ágnes
vagyongazdálkodási osztályvezető

Pató István
városfejlesztési és városüzemeltetési osztályvezető h.

törvényességi véleményezést végző személyek aláírása:

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
jegyzői kabinet vezetője

Véleményező bizottság:

- Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság
- Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság

Tisztelt Közgyűlés!

A TOP 6.4.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú „Csomópont és kerékpárút fejlesztés Nyíregyházán" megnevezésű projekt keretén belül valósult meg a Kállói út - Tünde utcai kereszteződés körforgalmú csomóponttá történő fejlesztése.

Mintegy 685 millió forintból - százszázalékos támogatottság mellett - elkészült közlekedésfejlesztési beruházás átadására 2021. szeptemberében került sor. A körforgalom gyorsítja és biztonságosabbá is teszi a közlekedést a városrészben.

A körforgalom területe állami és önkormányzati tulajdonú ingatlanokból áll. Egyrészt a Magyar Állam tulajdonában és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. vagyonkezelésében lévő 4911 j. Nyíregyháza - Nyírbátor összekötő út 3+420 km szelvénye, természetben a Kállói út (8542 hrsz.), másrészt Önkormányzatunk tulajdonában lévő Tünde utca (8560/3, 23026 hrsz.), valamint a Kállói út szabályozással érintett ingatlanai (3686/12, 8552/3, 23022 hrsz.).

A beruházás elkészülte után szükségessé vált a terület tulajdonviszonyainak rendezése. A fenti ingatlanokat tartalmazó változási vázrajz alapján Nyíregyháza MJV Önkormányzata tulajdonát képező ingatlanokból az alábbi területrészek kerülnek állami tulajdonba.

hrsz.	művelési ág	terület (ha.m²)	átadásra kerülő ingatlanrészek területe	új hrsz.
3686/12	közterület	0.0177	0.0002	8542/1
8552/3	közterület	0.0404	0.0135	8542/1
8560/3	közterület	1.8832	0.0122	8542/1
23022	közterület	0.0304	0.0001	8542/1
23026	közterület	1.0404	0.0224	8542/1
összesen:			**0.0484**	

Az alábbi táblázat az Önkormányzat tulajdonába kerülő állami tulajdonú ingatlanrészeket tartalmazza.

hrsz.	művelési ág	terület (ha.m²)	átvételre kerülő ingatlanrészek területe	új hrsz.
8542	országos közút	2.7779	0.0294	8542/2
8542	országos közút	2.7779	0.0148	8542/4
8542	országos közút	2.7779	0.0478	8542/5
8542	országos közút	2.7779	0.0452	8542/6
összesen:			**0.1372**	

Fentiek alapján javaslom a táblázatban szereplő önkormányzati tulajdonú, összesen 484 m² területű ingatlanrészek Magyar Állam tulajdonába és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. vagyonkezelésébe történő térítésmentes tulajdonba adását, valamint az állami tulajdonú, összesen 1372 m² területű ingatlanrészek Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonába történő térítésmentes átvételét.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni, és döntésüket meghozni szíveskedjenek.

Nyíregyháza, 2022. július 13.

Megyei Jogú Város Nyíregyháza Polgármestere

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

1. sz. melléklet a VAGY/434/2022. számú előterjesztéshez:

Kállói út - Tünde utca csomópont tulajdonviszonyai

- VÁLTOZÁS ELŐTT -

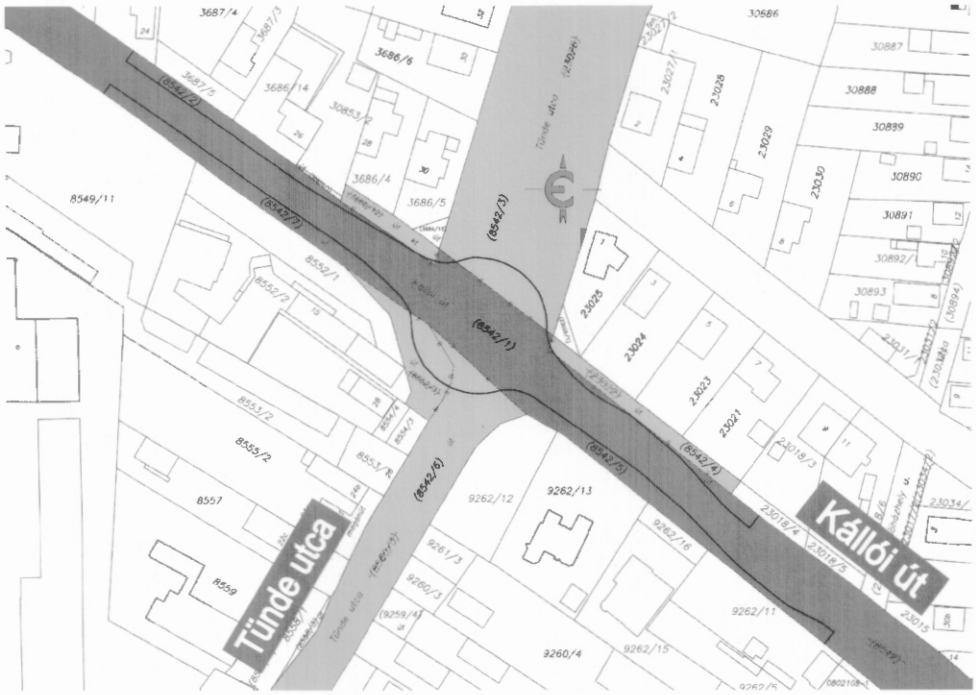

- VÁLTOZÁS UTÁN -

állami tulajdon
önkormányzati tulajdon

2. sz. melléklet a VAGY/434/2022. számú előterjesztéshez:

Határozat - tervezet

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK

...../2022.(VII.21.) számú

határozata

Nyíregyháza, Kállói út - Tünde utcai csomópont térségében lévő állami tulajdonú ingatlanok átvételéről

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta, és

1. a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 13. §-ában foglaltak, valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 36. § (2) bekezdésének c) pontja alapján a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-nél kezdeményezi és kérelmezi a Magyar Állam tulajdonában és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. vagyonkezelésében lévő **Nyíregyháza belterület 8542** helyrajzi számú, 2.7779 m^2 területű, kivett országos közút megnevezésű állami tulajdonú ingatlan 1372 m^2 területű részének ingyenes önkormányzati tulajdonba vételét.

   a Nyíregyháza belterület 8542 hrsz-ú ingatlan 1372 m^2 területű része telekalakítás után a Nyíregyháza belterület 8542/2 hrsz-ú (294 m^2), 8542/4 hrsz-ú (148 m^2), 8542/5 hrsz-ú (478 m^2), 8542/6 hrsz-ú (452 m^2) ingatlanok részét képezi.

   az ingatlanrészt az Önkormányzat Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 1. pontjában leírtaknak megfelelően önkormányzati feladatainak ellátására különösen településfejlesztés, településrendezés céljára kívánja tulajdonba venni.

   A felhasználás célja:

   Az ingatlanrészeket az Önkormányzat a Nyíregyháza, Kállói út - Tünde utcai csomópont területének rendezése érdekében kívánja felhasználni.

2. Az Önkormányzat saját költségén vállalja a tulajdonba adás érdekében felmerülő költségek – ideértve a művelési ág szükséges megváltoztatásának költségét – megtérítését.
3. Az igényelt ingatlan nem áll védettség alatt.
4. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az állami tulajdonú ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adásával kapcsolatos eljárás során az MNV Zrt. felé teljes jogkörben eljárjon, és valamennyi nyilatkozatot megtegyen.
5. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az állami tulajdonú ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adására vonatkozó megállapodást aláírja.

A határozatot kapják:
1./ a Közgyűlés tagjai
2./ a címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

3. sz. melléklet a VAGY/434/2022. számú előterjesztéshez:

Határozat - tervezet

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK

...../2022.(VII.21.) számú

határozata

Nyíregyháza, Kállói út - Tünde utcai csomópont térségében lévő önkormányzati tulajdonú ingatlanok átadásáról

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta, és

1. az Önkormányzat tulajdonában álló Nyíregyháza belterület
   - **3686/12** hrsz-ú, 177 m^2 területű, kivett közterület megnevezésű ingatlanból 2 m^2 területű ingatlanrészt,
   - **8552/3** hrsz-ú, 404 m^2 területű, kivett közterület megnevezésű ingatlanból 135 m^2 területű ingatlanrészt,
   - **8560/3** hrsz-ú, 1.8832 m^2 területű, kivett közterület megnevezésű ingatlanból 122 m^2 területű ingatlanrészt
   - **23022** hrsz-ú, 304 m^2 területű, kivett közterület megnevezésű ingatlanból 1 m^2 területű ingatlanrészt
   - **23026** hrsz-ú, 1.0404 m^2 területű, kivett közterület megnevezésű ingatlanból 224 m^2 területű ingatlanrészt

   térítésmentesen a Nyíregyháza, Kállói út – Tünde utcai csomópont területrendezése érdekében a Magyar Állam tulajdonába és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. vagyonkezelésébe adja.

   az öt - összesen 484 m^2 területű - ingatlanrész a telekalakítás után a Nyíregyháza belterület 8542/1 hrsz-ú (2.6891 m^2) ingatlan részét képezi.

2. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az önkormányzati tulajdonú ingatlanrészek ingyenes állami tulajdonba adásával kapcsolatos eljárás során a Magyar Közút Nonprofit Zrt. felé teljes jogkörben eljárjon, valamennyi nyilatkozatot megtegyen.

3. Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az önkormányzati tulajdonú ingatlanrészek térítésmentes állami tulajdonba adására vonatkozó megállapodást aláírja.

A határozatot kapják:
1./ a Közgyűlés tagjai
2./ a címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI KABINET

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-524/116
FAX: +36 42 311 041
E-MAIL: POLGARMESTERIKABINET@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: PKAB/21/2022.
Ügyintéző: Dr. Lőkös Eleonóra/Dr. Bányai Péter

ELŐTERJESZTÉS „ MÓDOSÍTOTT"

– a Közgyűléshez –

Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú 6174/A/7 hrsz.-ú és a 6174/C/1 ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételére

.....
dr. Kovács Ferenc
polgármester

.....
Hagymási Gyula
kabinetvezető

.....
Kohut Ágnes
vagyongazdálkodási osztályvezető

törvényességi véleményezést végző személyek aláírása:

.....
dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

.....
Faragóné Széles Andrea
Jegyzői kabinet vezetője

Véleményező bizottság vagy bizottságok:

- Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság
- Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI KABINET

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-524/116
FAX: +36 42 311 041
E-MAIL: POLGARMESTERIKABINET@NYIREGYHAZA.HU

Tisztelt Közgyűlés!

Nyíregyháza Megyei Jogú Város **turisztikai fejlesztést** valósít meg TOP-6.1.-16-NY1-2021-00007 azonosítószámú „Jósa András Múzeum turisztikai célú fejlesztése" című pályázati forrásból történő finanszírozással a nyíregyházi belterületi 6176/3/A. hrsz. alatt felvett **múzeum** megnevezésű és a 6176/3/B. hrsz. alatt felvett szintén **múzeum** megnevezésű kizárólagos tulajdonában lévő **ingatlanjain.**

Nyíregyháza Megyei Jogú Város turisztikai fejlesztési törekvései történelmileg és kulturálisan is jelentősek, már számos elképzelésünk meg is valósult.
Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának jelenleg folyamatban lévő nagyberuházása a **Jósa András Múzeum** (400 Nyíregyháza, Benczúr tér 21.szám) **felújítása.**

Ezen turisztikai fejlesztési cél megvalósítása során, a tervezési szakaszban, az épület fizikai feltárását követően szembesültünk azzal a problémával, hogy a beruházással érintett épületegyüttes kapubejárójának statikai, szerkezeti kialakítása csak adott esetben teszi lehetővé annak olyan mértékű átalakítását, amely biztosítani tudja nagyobb teherszállító járművek múzeumok udvarába való behajtását.
Kiemelendő tény még, hogy a fentiekben jelölt ingatlanok **helyi védelem alatt állnak** (Nyíregyháza Megyei Jogú Város településképi védelméről szóló 31/2017. (X.27.) önkormányzati rendelet), mely jogi tény arra kötelezi Önkormányzatunkat, hogy a 6176/3/A. és a 6176/3/B. társasházi ingatlanok kapubejárójának építészeti struktúrája nem megváltoztatható.

Emiatt szükséges volt **felmérni a környező ingatlanok által nyújtható lehetőségeket.**

Egy másik bejárási lehetőség biztosítása, csak az Ér utca felől megoldható, még pedig a nyíregyházi belterületi 6174.hrsz.alatt kialakított társasgarázs társasházi tulajdon felől, melyben társasházi egységet képez az előterjesztésben megjelölt 6174/A/7.hrsz-ú és a 6174/C/1. hrsz-ú ingatlanok.

A nyíregyházi belterületi 6174.hrsz. alatt felvett 651 m^2 alapterületű, társasgarázs megnevezéssel lejegyzett társasházként működő garázssor, mely társasházban a Magyar Állam javára a nyíregyházi belterületi 6174/A/7.hrsz. alatt 17 m^2 alapterülettel garázs megnevezésű ingatlan kizárólagos tulajdonjoga van bejegyezve 37431/1992/1991.08.28. számú bejegyző határozattal adásvétel jogcímén.
Az ingatlan tulajdoni lapjáról megállapításra került, hogy az **ingatlan vagyonkezelője** az 1992. évi XXXVIII. törvény 86/H. § (2) bekezdése alapján az **Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság** (1081 Budapest, Fiumei út 19/A., törzsszám: 15328663), mely **2017. november 01. napjától beolvadt a Magyar Államkincstárba.**

A nyíregyházi belterületi 6174.hrsz. alatt felvett 651 m^2 alapterületű, társasgarázs megnevezéssel lejegyzett társasházként működő garázssor, mely társasházban a Magyar Állam javára a nyíregyházi belterületi 6174/C/1 hrsz. alatt 22 m^2 alapterülettel garázs megnevezésű ingatlan kizárólagos tulajdonjoga van bejegyezve 37431/1992/1991. 08.08 számú bejegyző határozattal adásvétel jogcímén.
Az ingatlan tulajdoni lapjáról megállapításra került, hogy az **ingatlan vagyonkezelője** az 1998. évi XXXIX. törvény alapján a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (1139 Budapest, Váci út 73/A).

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI KABINET

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-524/116
FAX: +36 42 311 041
E-MAIL: POLGARMESTERIKABINET@NYIREGYHAZA.HU

A Magyar Állam tulajdonának megszerzésével a bejárásra megoldási lehetőséget felkínáló nyíregyházi 6174.hrsz. alatti társasház-tulajdonban Nyíregyháza Megyei jogú Város Önkormányzata tulajdonjogot tud szerezni.
Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a társtulajdonosi jogosítványával, a társasházban előnyösebb helyzetben tudja érvényesíteni a nyíregyházi 6174.hrsz. alatt lejegyzett társasgarázs, mint társasház által nem hasznosított, nem hasznosuló, a 6176/3. hrsz. alatt lejegyzett társasházi ingatlannal határos telekhatáron kialakítandó kapubejáró megvalósíthatóságát.

Emiatt javaslom, hogy Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának közgyűlése támogassa határozathozatalával azt, hogy a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény, az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény, valamint a végrehajtására kiadott 2564/2007. (X.4.) Korm. rendelet jogi rendelkezéseinek megfelelően **a nyíregyházi belterületi 6174/A/7. hrsz. alatt felvett** garázs megnevezésű, 17 m^2 alapterületű, valamint **a nyíregyházi belterületi 6174/C/1. hrsz. alatt felvett** garázs megnevezésű, 22 m^2 alapterületű **ingatlanok, mint állami vagyonok feletti tulajdonjog ingyenes átruházásra kerüljön Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának javára önkormányzati feladataink** (Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § -ban jelölt településfejlesztés és kulturális szolgáltatás) **elősegítése érdekében azzal az egyedi célkitűzéssel, hogy a TOP-6.1.-16-NY1-2021-00007 azonosítószámú „Jósa András Múzeum turisztikai célú fejlesztése" című pályázat megvalósítása a legszélesebb kulturális lehetőségeket tudja biztosítani a nyíregyházi, illetve Nyíregyházára látogató kulturális közönség számára.**

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, az előterjesztést megtárgyalni, és a határozat-tervezetet a melléklet szerint elfogadni szíveskedjen különös figyelemmel arra, hogy a határozat – tervezet szerinti tartalmat a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. előtti eljárás tartalmi elvárásainak megfelelően előkészített.

Nyíregyháza, 2022. július 18.

Megyei Jogú Város * Nyíregyháza Polgármestere

dr. Kovács Ferenc
polgármester

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI KABINET

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-524/116
FAX: +36 42 311 041
E-MAIL: POLGARMESTERIKABINET@NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

..../2022. (VII.21.) KGY számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának

Nyíregyháza területén lévő állami tulajdonú 6174/A/7 hrsz.-ú és a 6174/C/1 ingatlanok térítésmentes önkormányzati tulajdonba vételéről

az előterjesztést megtárgyalta, és a határozat-tervezetet **elfogadja**.

1) Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 13. §-ában foglaltak valamint az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 36. § (2) bekezdésének c) pontja alapján a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt-nél kezdeményezi és kérelmezi a Magyar Állam tulajdonában (és a Magyar Államkincstár vagyonkezelésében) lévő nyíregyházi belterületi 6174/A/7. helyrajzi számon felvett, társasgarázs megnevezésű, 17m^2 területű ingatlan 1/1 tulajdoni hányadának és a nyíregyházi belterületi 6174/C/1. helyrajzi számon felvett, társasgarázs megnevezésű, 22 m^2 területű ingatlan 1/1 tulajdoni hányadának ingyenes átruházás jogcímén történő önkormányzati tulajdonba vételével egyetért.

2) Az ingatlanokat az Önkormányzat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 1 .) pontjában meghatározott településfejlesztés, valamint 7.) pontjában jelölt kulturális szolgáltatás feladatainak ellátása érdekében kívánja tulajdonba venni és arra a célra, hogy a TOP-6.1.-16-NY1-2021-00007 azonosítószámú „Jósa András Múzeum turisztikai célú fejlesztése" című pályázat megvalósítása a legszélesebb kulturális lehetőségeket tudja biztosítani a kulturális közönség számára.
Ennek megvalósítását segíti elő, hogy a nyíregyházi 6174/A/7.hrsz. és a 6174/C/1. hrsz.-ú alatti társasházi ingatlanok tulajdonjogának megszerzésével, a társasház közgyűlésének jóváhagyásával a turisztikai felújítással érintett nyíregyházi 6176/3/A. és a 6176/3/B. helyrajzi számú ingatlannal közös határvonalon kialakíthatóvá válna még egy olyan kapubejárat, amely a nagy magasságú szállítójárművek átjárását is tudja biztosítani.

3) Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata vállalja a tulajdonba adás érdekében felmerülő költségek – ideértve a művelési ág szükséges megváltoztatásának költségét – megtérítését.

4) Az igényelt ingatlanok nem állnak (örökségvédelmi / természetvédelmi / helyi / Natura 2000) védettség alatt.

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI KABINET

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-524/116
FAX: +36 42 311 041
E-MAIL: POLGARMESTERIKABINET@NYIREGYHAZA.HU

5) Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata tudomással bír arról, hogy az önkormányzat a nemzeti vagyonról szóló törvény 13. § (4) bekezdésének rendelkezéséről, mely szerint nemzeti vagyon tulajdonjogának ingyenes átruházása esetén a tulajdonjogot megszerző félnek - az állam kivételével - eleget kell tennie a következő feltételeknek:
   a. A nemzeti vagyoni körből ingyenesen tulajdonba adott ingatlanokat a tulajdonjog megszerzésétől számított 15 évig nem idegenítheti el, és a juttatás céljának megfelelően köteles hasznosítani, valamint állagát megóvni azzal, hogy a juttatási cél megvalósítása érdekében végzett bontás vagy átalakítás nem minősül az állagmegóvási kötelezettség megszegésének;
   b. Az átruházott vagyon hasznosításáról évente beszámol a vagyont átadó szervezet felé. Az Ntv. 13. § (5) bekezdés alapján az ingyenesen tulajdonba adott ingatlanokon e törvény erejénél fogva 15 évig elidegenítési tilalom áll fenn. Az elidegenítési tilalomnak az átruházó javára szóló ingatlan-nyilvántartásba történő feljegyzését a tulajdonjog bejegyzése iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg a vagyont átruházó szerv kérelmezi.

6) A Közgyűlés felhatalmazza a polgármestert, hogy a nyíregyházi belterületi 6174/A/7. hrsz.-ú és a 6174/C/1. hrsz.-ú ingatlanok ingyenes önkormányzati tulajdonba adásával kapcsolatos tulajdonjog átruházási eljárásban az MNV Zrt. előtt teljes jogkörben eljárjon, és valamennyi szükséges jognyilatkozatot megtegye.

7) Felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy az állami tulajdonú ingatlanok ingyenes önkormányzati tulajdonba adására vonatkozó megállapodást aláírja.

Nyíregyháza, 2022. július 21.

dr. Kovács Ferenc
polgármester

A határozatot kapják:
1./címzetes Főjegyző
2./Polgármesteri Kabinet Közbeszerzési Referatúra
4./ Jegyzői Kabinet
5./ Irattár

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA
PÁLYÁZATOK ÉS PROJEKTMENEDZSMENT
REFERATÚRA
4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-553; FAX: +36 42 311-041
E-MAIL: BOZAN.ZSOLT@NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA VÁROSFEJLESZTÉSI ÉS
VÁROSÜZEMELTETÉSI OSZTÁLY

4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-547; FAX: +36 42 310-647
E-MAIL: VAROSFEJLESZTES@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: PKAB/109 /2022.
Ügyintéző: Habos Krisztina

ELŐTERJESZTÉS
– a Közgyűléshez –

A TOP_Plusz-2.1.2-21 kódszámú, „Fenntartható energiahatékonyság" című felhívásra Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által benyújtani tervezett pályázati program elfogadására

.....
Dr. Kovács Ferenc
polgármester

.....
Hagymási Gyula
az előterjesztés szakmai előkészítéséért
felelős kabinetvezető

.....
Pató István
az előterjesztés szakmai előkészítéséért felelős
kijelölt osztályvezető

.....
Bozán Zsolt
az előterjesztés szakmai előkészítéséért
felelős referatúravezető

törvényességi véleményezést végző
személyek aláírása:

.....
Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

.....
Faragóné Széles Andrea
Jegyzői kabinet vezetője

Véleményező bizottság vagy bizottságok:
- Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság
- Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság
- Pénzügyi Bizottság

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA
PÁLYÁZATOK ÉS PROJEKTMENEDZSMENT
REFERATÚRA
4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-553; FAX: +36 42 311-041
E-MAIL: BOZAN.ZSOLT@NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA VÁROSFEJLESZTÉSI ÉS
VÁROSÜZEMELTETÉSI OSZTÁLY

4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-547; FAX: +36 42 310-647
E-MAIL: VAROSFEJLESZTES@NYIREGYHAZA.HU

Tisztelt Közgyűlés!

A Terület-és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (továbbiakban: TOP Plusz) keretében megjelent a TOP_Plusz 2.1.2-21. kódszámú „Fenntartható energiahatékonyság" című pályázati felhívás (továbbiakban: pályázati felhívás/felhívás).

A Terület-és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (továbbiakban: TOP Plusz) stratégiai célja az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés ösztönzése, csatlakozva a globális erőfeszítésekhez. A klímaváltozás alapvető okainak nagy része a városias térségekben összpontosul, a szén-dioxid-kibocsátás csökkentés és az erőforrás-hatékonyság megvalósítása valamennyi településen kihívást jelent. A prioritás keretén belül, Önkormányzatunk 2022. márciusában 9 db energetikai fejlesztést tartalmazó támogatási kérelmet nyújtott be a Magyar Államkincstár felé, összesen bruttó 2 863 389 386 Ft összegben.

A pályázatok célja az Önkormányzat tulajdonában lévő intézmények energetikai korszerűsítése, ezen belül a következő tevékenységek megvalósítása:

- Önkormányzati tulajdonú épületek energiahatékonyság-központú fejlesztése, külső határoló szerkezeteik korszerűsítése által (külső határoló szerkezetek utólagos hőszigetelése, külső nyílászárók cseréje),
- Fosszilis energiahordozó alapú hő-termelő berendezések korszerűsítése, cseréje, és/vagy a kapcsolódó fűtési és HMV rendszerek korszerűsítése,
- Maximum háztartási méretű kiserőmű (HKME) fotovillamos rendszer kialakítása saját villamosenergia-igény kielégítése céljából.

Egyéb tevékenységek:

- Műszaki adatszolgáltatás,
- Energetikai szakértői szolgáltatások igénybevétele,
- Rehabilitációs szakmérnök szolgáltatások igénybevétele,
- Kiviteli tervek elkészítése,
- Műszaki ellenőri szolgáltatás igénybevétele,
- Képzési anyag kidolgozása és képzés tartása,
- Kötelezően előírt nyilvánosság biztosítása,
- Projektmenedzsment feladatok ellátása,
- Projektarányos akadálymentesítés – amennyiben releváns,
- Azbesztmentesítés – amennyiben releváns.
- Műemlékvédelmi szakértő bevonása – amennyiben releváns

A fejlesztéssel érintett Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonában lévő épületek energetikailag elavultak, üzemeltetésük költséges a magas energiafelhasználás miatt, ennek érdekében energetikai fejlesztésük elengedhetetlen. Önkormányzatunk korábbi években számos fejlesztést és felújítást hajtott végre közintézményein, ezt folytatja további épületeken, melyre jelen pályázati felhívás ad lehetőséget.

Szem előtt tartva a környezettudatosságot, a pályázati felhívás keretében tervezetten benyújtásra kerül 10 db megvalósítási helyszín vonatkozásában 1 db napelemes energetikai fejlesztés és 9 db komplex fejlesztés. Önkormányzatunk hatékony energiafelhasználással kívánja költséghatékonyabbá tenni a fejlesztéssel érintett intézmények működését, ezáltal jelentős eredmény érhető el energiaköltségek csökkentésében. A

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA
PÁLYÁZATOK ÉS PROJEKTMENEDZSMENT
REFERATÚRA
4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-553; FAX: +36 42 311-041
E-MAIL: BOZAN.ZSOLT@NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA VÁROSFEJLESZTÉSI ÉS
VÁROSÜZEMELTETÉSI OSZTÁLY

4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-547; FAX: +36 42 310-647
E-MAIL: VAROSFEJLESZTES@NYIREGYHAZA.HU

fejlesztések eredményeként javítható az épületek energetikai állapota, amely hozzájárul az épületek használói életminőségének javulásához.

A fejlesztéssel érintett helyszíneket, tervezett megvalósítandó tevékenységeket és a becsült költségeket jelen előterjesztés 1. számú melléklete tartalmazza.

A költségbecslés alapján a tervezett fejlesztés költségvetése bruttó **837.135.000, - Ft.**

A támogatott tevékenység megvalósítási időtartama a támogatási szerződés hatályba lépését követően legfeljebb 36 hónap.

A kivitelezéshez szükséges tervdokumentáció a projektfejlesztési időszakban kerül kidolgozásra, ezt követően a pontos műszaki tartalom ismeretében a tervezett költségek is pontosításra kerülnek.

Kérjük a Tisztelt Közgyűlést az előterjesztést megtárgyalni, illetve a mellékelt határozat-tervezetet elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2022. július 12.

Tisztelettel:

Hagymási Gyula	Pató István	Bozán Zsolt
Kabinetvezető	Osztályvezető	Referatúravezető

Melléklet:

- 1. számú melléklet: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által benyújtani kívánt 10 db megvalósítási helyszín ismertetése

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA
PÁLYÁZATOK ÉS PROJEKTMENEDZSMENT
REFERATÚRA
4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-553; FAX: +36 42 311-041
E-MAIL: BOZAN.ZSOLT@NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA VÁROSFEJLESZTÉSI ÉS
VÁROSÜZEMELTETÉSI OSZTÁLY

4400 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-547; FAX: +36 42 310-647
E-MAIL: VAROSFEJLESZTES@NYIREGYHAZA.HU

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSE

...../2022. (VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

A TOP_Plusz-2.1.2-21 kódszámú, „Fenntartható energiahatékonyság című felhívásra Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által benyújtani tervezett pályázati program elfogadására

A Közgyűlés

a TOP_Plusz-2.1.2-21 kódszámú, „Fenntartható energiahatékonyság című Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által benyújtani tervezett, 1. sz. melléklet szerinti pályázati program tartalmával **egyetért.**

Felelős: Hagymási Gyula – Polgármesteri Kabinetvezető
Pató István – Városfejlesztési és Városüzemeltetési Osztályvezető
Bozán Zsolt – Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúravezető

Határidő: folyamatos

Nyíregyháza, 2022. július 21.

Erről értesül:

1./ a Közgyűlés tagjai
2./ a címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

1.sz. melléklet: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által benyújtani kívánt 10 darab megvalsóítási helyszín ismertetése

Pályázat kódja	Megvalósítási helyszínek	Támogatott, tervezett tevékenység megnevezése
TOP_Plusz-2.1.2-21	Nyíregyházi Stadion Tekecsarnok és volt büfé épület (1391/4 hrsz)	Épületek külső határoló szerkezeteinek korszerűsítése; Fosszilis energiahordozó alapú hőtermelő berendezések korszerűsítése és cseréje; Fűtési és HMV rendszerek korszerűsítése; Legfeljebb háztartási méretű kiserőmű (HMKE) fotovillamos rendszer kialakítása; Hőszivattyú rendszerek telepítése és hőközlő rendszerre kötése; Fosszilis-, vegyes- vagy tisztán megújuló energiaforrásokból táplálkozó helyi közösségi fűtőműre való csatlakozás; Kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése; Központi szellőző- és légkondicionáló rendszerek korszerűsítése.
TOP_Plusz-2.1.2-21	Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ Déli Telephely (4400 Nyíregyháza, Vécsey utca 17.)	Fűtéskorszerűsítés, klíma, napelemek elhelyezése
TOP_Plusz-2.1.2-21	Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ (4400 Nyíregyháza, Tűzoltó utca 1.)	Fűtés korszerűsítés, nyílászárók cseréje, árnyékolók, klíma napelemek elhelyezése
TOP_Plusz-2.1.2-21	Gyermekek Háza Déli Óvoda Virág Utcai Tagintézmény	Fűtési és HMV rendszerek korszerűsítése
TOP_Plusz-2.1.2-21	Gyermekek Háza Déli Óvoda Pitypang Tagintézmény	Fűtési és HMV rendszerek korszerűsítése
TOP_Plusz-2.1.2-21	E.É.Ó. Gyermekmosoly	Fűtési rendszer korszerűsítése, lapostető hőszigetelés
TOP_Plusz-2.1.2-21	E.É.Ó. Kerekerdő	Fűtési rendszer korszerűsítése, tető hőszigetelés
TOP_Plusz-2.1.2-21	E.É.Ó. Csillagszem	Fűtési rendszer korszerűsítése, tetőtér hőszigetelés
TOP_Plusz-2.1.2-21	Tündérkert Keleti Óvoda Ligeti Tagintézmény	Épületek külső határoló szerkezeteinek korszerűsítése, padlásfödém hőszigetelése . Kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése
TOP_Plusz-2.1.2-21	Nyíregyházi Atlétikai Centrum	Napelemes rendszer telepítése

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA

FŐÉPÍTÉSZI OSZTÁLY
4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-550; FAX: +36 42 310-647
E-MAIL: FOEPITESZIOSZTALY@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: FŐÉP/17-62/2022.
Ügyintéző: Telekfiné Bódi Mária

ELŐTERJESZTÉS

a Közgyűléshez

Nyíregyháza 19/2005. (V.5.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott helyi építési szabályzatának módosításáról és egységes szerkezetű szövegének megállapításáról szóló 21/2007. (VI. 12.) önkormányzati rendelet módosításának jóváhagyására
(MÓDOSÍTÁSOK X./2021. – 2 területből 1 terület teljes eljárásban)

.....
Dr. Kovács Ferenc
Polgármester

.....
Kovács Rita
városi főépítész

törvényességi véleményezést végző személyek aláírása:

.....
Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

.....
Faragóné Széles Andrea
Jegyzői kabinet vezetője

Véleményező bizottságok:
- Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság
- Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság

Tisztelt Közgyűlés!

Nyíregyháza MJV Közgyűlésének Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottsága átruházott hatáskörében döntött a város 117/2005. (V.4.) sz. közgyűlési határozattal megállapított településszerkezeti tervének, valamint a 21/2007. (VI.12.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott helyi építési szabályzatának és szabályozási tervének módosításáról egy területre vonatkozóan. A módosítási javaslat jellegéből adódóan a teljes eljárásba lett besorolva, az eljárást a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) alapján lefolytattuk.

MÓDOSÍTÁSOK X./2021. – 2 területből 1 terület teljes eljárásban

Ezen módosításaink esetében a településszerkezetet meghatározó műszaki infrastruktúra főhálózat nem változik, azonban új beépítésre szánt terület kerül kijelölésre zöldterület helyén, így a rendezési terv módosító eljárás a **teljes eljárás szabályai szerint folytatható le**.

A módosító eljárás 2021. decemberében indult FŐÉP/2605/2021. ügyiratszámon 2 területre vonatkozóan teljes eljárás keretében. A 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet alapján az adatszolgáltatás kérés megtörtént. A *2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletben* meghatározott környezeti vizsgálat szükségességéről a jogszabályban meghatározott szervek véleményét megkértük. A megkérdezett környezet védelméért felelős szakigazgatási szervek nem tartották szükségesnek a környezeti vizsgálat elkészíttetését az 1. beavatkozási pont vonatkozásában. A módosító eljárás **2. beavatkozási pontjában** szereplő új köztemető kialakítása az Állami Főépítész által kért feltételek teljesüléséig **elhalasztásra került**.

Ezen előzmények alapján Nyíregyháza MJV Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottsága a beérkezett vélemények ismeretében **12/2022. (I.25.) sz. határozatában nem tartotta szükségesnek** a környezeti vizsgálat elkészíttetését az 1. beavatkozási pont vonatkozásában.

A *veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény 156. § és a 157. §-a* szerint a partnerségi véleményezés meghirdetésre került a Nyíregyházi naplóban és az önkormányzat honlapján, a véleményezési dokumentációt közzétettük a honlapon. A partnerségi véleményezésre beérkezett véleményeket kiértékeltük, a válaszadók a módosítást támogathatónak tartották. Az elektronikus úton lefolytatott lakossági fórumra lakossági észrevétel, vélemény nem érkezett. A Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság átruházott hatáskörében **68/2022. (IV.26.) sz. határozatában elfogadta a beérkezett partnerségi véleményeket.**

Véleményezés céljából a Korm. rendelet 41. § (2) bekezdése szerint megkerestük a 9. mellékletben meghatározott államigazgatási szerveket és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatalt és megküldtük véleményezésre az 1. beavatkozási pontra vonatkozó véleményezési dokumentációt. A beérkezett észrevételeket a záró szakmai véleménykérő dokumentáció készítésénél figyelembe vettük, a vélemények kiértékelése megtörtént. A Korm. rendelet 39. § (2) bekezdése alapján Nyíregyháza MJV Közgyűlése a véleményeket, észrevételeket **56/2022. (IV.28.) sz. határozatában elfogadta**.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. § (3) e) pontja alapján Nyíregyháza MJV Közgyűlése a beépítésre szánt terület növelését **58/2022. (IV.28.) sz. határozatában elfogadta**.

A módosítás során **új beépítésre szánt terület** alakul ki. Az 1997. évi LXXVIII. törvény 8. § (2a) alapján: *"Új beépítésre szánt terület kijelölésére irányuló településrendezési eszköz készítése vagy módosítása esetén az állami főépítész a záró szakmai véleményezés során a településrendezési eszköz tervezetét véleményezésre megküldi az országos főépítésznek. Az országos főépítész 15 napon belül adja ki a nyilatkozatát, a határidő jogvesztő."* Az Országos főépítész **nyilatkozatot nem tett**. A Megyei főépítész véleménye szerint a településrendezési eszközök és az országos, illetve megyei területrendezési tervek **összhangja biztosított**. Mindezek ismeretében SZ/4ÁF/00054-5/2022. ügyiratszámon **Állami Főépítész Úr záró szakmai véleményét megadta.** *(Lásd 5. sz. melléklet)*

A fentebb részletezett eljárás módosítási javaslata szükségessé teszi a **településszerkezeti terv** módosítását is, ez **határozattal jóváhagyandó** munkarész. *(Lásd 1. sz. melléklet)* Mivel a módosítások során területfelhasználási mód változás kevesebb, mint 1 ha, így Nyíregyháza közigazgatási területén a **biológiai aktivitásérték nem változik**.

A **szabályozási tervlap** a módosítási területre vonatkozóan változik, ezt a rajzi munkarészt a véleményezési dokumentációval az előterjesztéshez mellékeljük. *(Lásd 4. sz. melléklet!)* A különböző fejezetek csak a módosuló rajzi részt tartalmazzák, egységes szerkezetben az elfogadást követően kerülnek dokumentálásra. A szabályozási tervlap változásai **rendelettel jóváhagyandó munkarészek**. *(Lásd 2.-3. sz. melléklet)*

Tájékoztatásul közöljük, hogy a Korm. rendelet 43.§-a alapján a módosított településrendezési eszközök a teljes eljárás esetén az elfogadást követő 30. napon lépnek hatályba.

Kérem T. Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalva a Korm. rendelet 43.§ alapján és a KGY rendeletben elfogadott Partnerségi Egyeztetés Szabályzat alapján **a mellékelt határozat tervezet és rendelet tervezet jóváhagyásával döntését meghozni szíveskedjen**.

Nyíregyháza, 2022. július 11.

Tisztelettel:

.....

Kovács Rita
városi főépítész

1. sz. melléklet a FŐÉP/17-62/2022. számú előterjesztéshez

Határozat-tervezet

Nyíregyháza Megyei Jogú Város
Közgyűlésének
...../2022. (VIII. .) számú
határozata

Nyíregyháza Megyei Jogú Város településszerkezeti terve és a szerkezeti terv leírás módosításának jóváhagyására

A Közgyűlés

az Épített környezet alakításáról és védelméről szóló többször módosított 1997. évi LXXVIII. törvény 9/B § (2) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján

- a 91/2022. (V.26.) számú határozattal módosított és kiegészített településszerkezeti tervi leírást az alábbiak szerint módosítja:

- a Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatalának Főépítészi Osztálya által a MÓDOSÍTÁSOK X. – 2 terület nevű eljárásban készített FŐÉP/17/2022. törzsszámú, 1 beavatkozási területre vonatkozó tervét figyelembe véve a város közigazgatási területére elfogadott településszerkezeti tervének módosítását a mellékelt településszerkezeti terv szerint **jóváhagyja**.

Nyíregyháza, 2022. július

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Erről értesülnek:
1.) a Közgyűlés tagjai
2.) a címzetes főjegyző és a polgármesteri hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

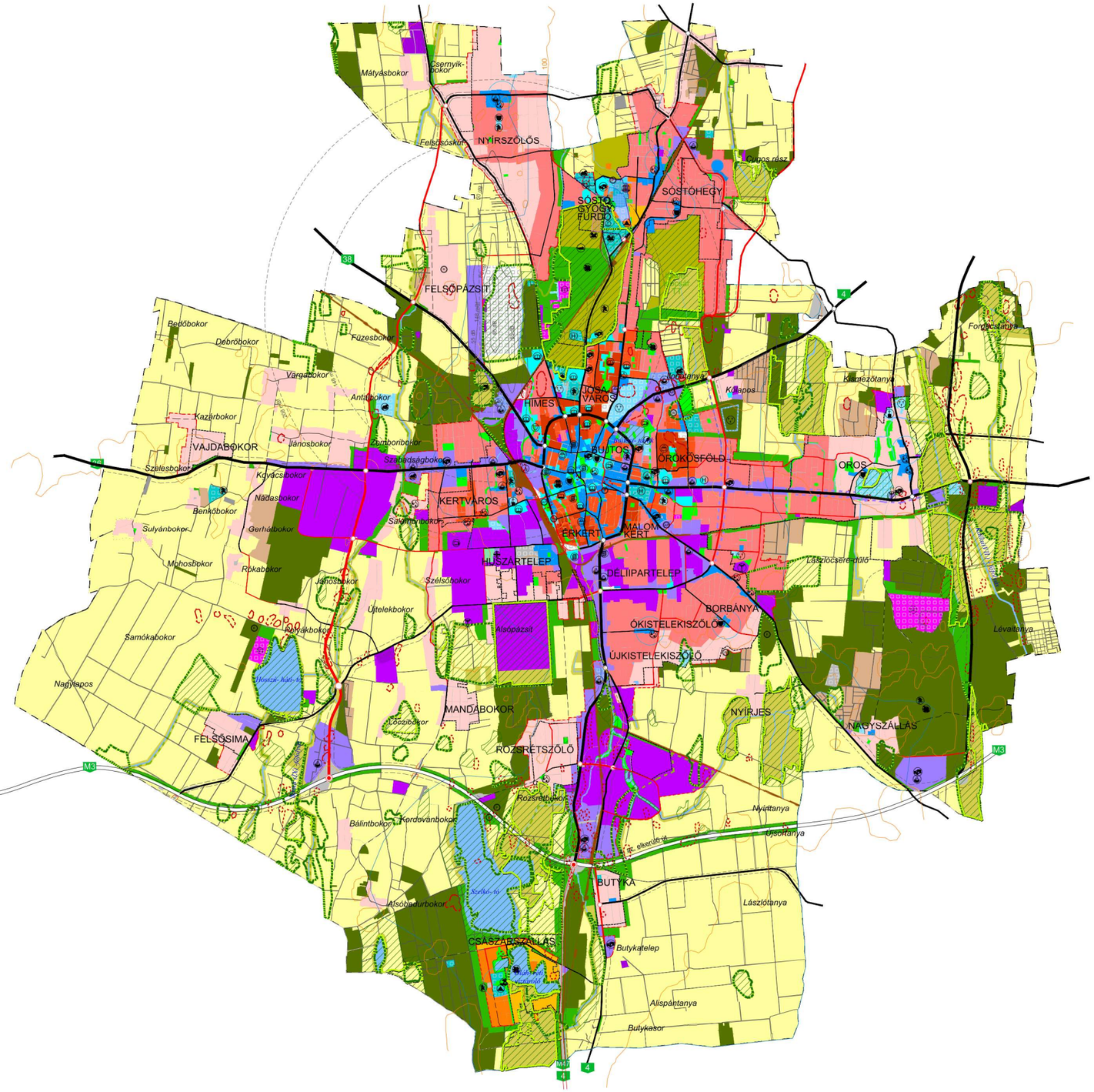

NYÍREGYHÁZA MJV
117/2005. (V.4.) sz. KGY határozattal jóváhagyott TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVLAPJA
M = 1 : 85 000

Területfelhasználás

Kód	Jel	Szintterület-sűrűség m²/m²	Közművesítettség	
1.1	Ln	1,5	Teljes	Nagyvárosias lakóterület
1.2	Lk	1,2	Teljes	Kisvárosias lakóterület
1.3	Lke	0,35	Teljes	Kertvárosias lakóterület
1.4	Lf	0,2	Részleges	Falusias lakóterület
2.1	Vt	0,9	Teljes	Településközponti vegyes terület
2.2	Vk	1,1	Teljes	Központi vegyes terület
3.1	Gk	0,6	Teljes	Kereskedelmi-, szolgáltató gazdasági terület
3.2	Gip	0,5	Teljes	Zavaró hatású ipari gazdasági terület
3.3	Ge	0,5	Teljes	Egyéb ipari gazdasági terület
4.1	Üü	0,3	Teljes	Üdülőházas üdülőterület
4.2	Üh	0,15	Teljes	Hétvégiházas üdülőterület
5.1	Kke	0,6	Teljes	Különleges kereskedelmi célú terület
5.2.1	Ki	0,6	Teljes	Különleges intézményi terület >=10% beépítettséggel
5.2.2	Ki0	0,05	Teljes	Különleges intézményi terület <10% beépítettséggel
5.4	Kho	0,2	Részleges	Különleges honvédelmi terület
5.5	Kh	0,01	Részleges	Különleges hulladék elhelyezésére szolgáló terület
5.6	Kk	0,15	Részleges	Különleges városüzemeltetési célokat szolgáló kertészeti terület
5.7	Kkö	0,25	Teljes	Különleges közlekedési terület
6.1.0	KÖá			Általános közlekedési terület
6.2.0	KÖv			Vasúti közlekedési terület
7.0	Z			Zöldterület
8.1.0	Ee			Egészségügyi- turisztikai célú erdő
8.2.0	Ev			Védelmi célú erdő
8.3.0	Eg			Gazdasági célú erdő
9.1.0	Mk			Mezőgazdasági kertes terület
9.2.0	Má			Mezőgazdasági általános terület
9.3.0	Mko			Mezőgazdasági korlátozott használatú terület
10	Vg			Vízgazdálkodási terület
5.8.	K-En			Megújuló energiaforrás hasznosításának céljára szolgáló terület

Kereskedelmi- szolgáltató sáv
Közpark jellegű zöldsáv
Erdő jellegű zöldsáv
Tartalék temető

Művi értékvédelem
Régészeti terület
Helyi védettségű telekszerkezet

Táj és természetvédelem
Natura 2000 terület
Ex lege védett terület határa
Természeti terület határa
Ökológiai hálózat
Helyi jelentőségű védett ill. védelemre javasolt természeti terület határa

Környezetvédelem
Bányatelek területe
Védőtávolságok
Jelentősebb vízfolyás
Rekultiválandó terület

Közlekedés

Meglévő	Tervezett	
		Autópálya
		Országos főút
		Országos mellékút, települési főút
		Gyűjtőút
		Külterületi út
		Távlati vasúti nyomvonal
		Szintbeni csomópont
		Különszintű csomópont
		Híd
		Jelentősebb közhasználatú parkolóhely
		Autóbusz- pályaudvar
		Vasúti pályaudvar
		Vasútmegálló
		Repülőtér
		Útpajzs

Közművek, híradás
Kommunális szeméthulladék-lerakó és kezelőhely
Távfűtőmű
Villamos állomás
Szennyvíztisztítómű
Híradástechnikai torony

Intézmények
Igazgatási központ
Oktatási központ- főiskola
Művelődési központ
Egyházi központ
Kórház
Kereskedelmi (bevásárló) központ
Piac
Vásárváros
Kiránduló központ
Turisztikai alközpont
Arborétum, botanikuskert
Vadaspark
Lovaglás
Sportközpont
Szabadidőközpont
Strand
Termálközpont
Vidámpark
Élménypark
Kemping
Szálloda
Temető
Kegyeleti park
Kilátó
Egészségügyi központ

Egyéb tervi elemek
Településhatár
Belterületi határ
Tervezett belterületi határ
Városkapu
Városrész- központ
Szintvonal
Gyógyhely
Gyógyhely védőterülete
Hidrogeológiai védőzóna
Településképvédelmi terület határa
Közmű elhelyezésére szolgáló terület

A …/2022. (VIII. .) sz. határozattal módosítva és kiegészítve.
A terv az állami alapadatok felhasználásával készült.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
Főépítészi Osztály

Településtervezés:
Labbancz András TT-15-0378

2022. július

2. sz. melléklet a FŐÉP/17-62/2022. számú előterjesztéshez

TÁJÉKOZTATÓ AZ ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLAT EREDMÉNYÉRŐL

Rendelet-tervezet címe:	**Nyíregyháza 19/2005. (V.5.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott helyi építési szabályzatának módosításáról és egységes szerkezetű szövegének megállapításáról szóló 21/2007. (VI. 12.) önkormányzati rendelet módosításának jóváhagyására** MÓDOSÍTÁSOK X./2021. – 2 területből 1 terület teljes eljárásban

Rendelet-tervezet valamennyi jelentős hatása, különösen

Társadalmi, gazdasági hatás:	**Költségvetési hatás:**	**Környezeti, egészségügyi következmények:**	**Adminisztratív terheket befolyásoló hatás:**	**Egyéb hatás:**
A módosítást követően a Beruházó, elvégezheti a tervezett fejlesztést.	Önkormányzatra gyakorolt hatása nincs	Nincs	Nincs	Nincs

A rendelet megalkotása szükséges, mert:	A módosítás során a beruházó megvalósíthatja a tervezett fejlesztéseket.
A rendelet megalkotásának elmaradása esetén várható következmények:	A magán fejlesztési elképzelések nem teljesíthetőek.

A rendelet alkalmazásához szükséges feltételek:

Személyi:	Szervezeti:	Tárgyi:	Pénzügyi:
Rendelkezésre áll.	Adott.	Adott	Adott.

96

3. sz. melléklet a FŐÉP/17-62/2022. számú előterjesztéshez

RENDELET-TERVEZET

Nyíregyháza Megyei Jogú Város
Közgyűlésének
...../2022. (.....) önkormányzati
rendelete

Nyíregyháza 19/2005. (V.5.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott helyi építési szabályzatának módosításáról és egységes szerkezetű szövegének megállapításáról szóló 21/2007. (VI. 12.) önkormányzati rendelet módosításának jóváhagyására
(MÓDOSÍTÁSOK X. – 2 területből 1 terület)

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése

az Épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 9/B. § (2) bekezdés b) pontjában, a 62. § (6) bekezdés 6.) pontjában kapott felhatalmazás alapján, *Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény* 13. § (1) bekezdésében, *az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény* 6. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva, *a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet* (a továbbiakban: Korm. rendelet) 41. § (2) bekezdésében és 9. mellékletében biztosított véleményezési jogkörében eljáró

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Állami Főépítésze
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság
Országos Vízügyi Főigazgatóság
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztály
Budapest Főváros Kormányhivatala Országos Közúti és Hajózási Hatósági Főosztály Gyorsforgalmi Útügyi Osztály
Innovációs és Technológiai Minisztérium Közlekedési Hatóság Vasúti Hatósági Főosztály
Innovációs és Technológiai Minisztérium Közlekedési Hatóság Hajózási Hatósági Főosztály
Innovációs és Technológiai Minisztérium Közlekedési Hatóság Léginavigációs és Repülőtéri Hatósági Főosztály
Honvédelmi Minisztérium Állami Légügyi Főosztály
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Közlekedési, Műszaki, Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Útügyi Osztály
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Építésügyi, Építésfelügyeleti és Örökségvédelmi Osztály
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földügyi Igazgatási Osztály
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdőfelügyeleti Osztály
Nemzeti Földügyi Központ
Honvédelmi Minisztérium Hatósági Főosztály
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Közlekedésrendészeti Osztály

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala
Országos Atomenergia Hivatal Nukleáris Biztonsági Igazgatósága
Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztály 1.
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal Megyei Főépítésze

a Korm. rendelet 40.§ (6) bekezdésre figyelemmel a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Állami Főépítésze záró szakmai véleményének megadásával,

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottsága, valamint Nyíregyháza Megyei Jogú Város Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottsága véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

I. Módosító rendelkezések

1.§. Ör. 1. számú mellékletét képző szabályozási tervlap módosítását jelen rendelet 1. mellékletében lévő teljes eljárás szerinti 1 beavatkozási pontra jóváhagyja.

II. Záró rendelkezések

2 §.(1) Ez a rendelet a kihirdetést követő 30. napon lép hatályba és a következő napon hatályát veszíti. Rendelkezéseit a hatálybalépést követően induló ügyekben alkalmazni kell.

(2) A hatálybalépést megelőzően érkeztetett és jogerősen még el nem bírált ügyekben jelen rendelet akkor alkalmazható, ha a rendelet a kérelem tárgyára vonatkozóan kedvezőbb előírásokat tartalmaz.

Nyíregyháza, 2022. július

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Nyíregyháza 19/2005. (V.5.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott helyi építési szabályzatának módosításáról és egységes szerkezetű szövegének megállapításáról szóló 21/2007. (VI. 12.) önkormányzati rendelet módosításának

i n d o k o l á s a

Általános indokolás

A rendelet módosítását az indokolta, hogy a módosított szabályozás révén a vállalkozásfejlesztés, az infrastruktúra-fejlesztés megindulhat a beavatkozási területen, a lakossági érdekek is érvényesülnek.

Részletes indokolás

1. §-hoz
A módosítások a HÉSZ mellékletét képező szabályozási tervlapokban történnek ezen rendelet 1. mellékletében szereplő 1 területen a teljes eljárás szabályai szerint.

2. §-hoz
A rendelet kihirdetést követően a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 43.§-a alapján léptethető hatályba.

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÖZGYŰLÉSÉNEK
...../2022. (.....) önkormányzati rendeletének 1. melléklete

MÓDOSÍTÁSOK X./2021. – 2 területből 1 terület teljes eljárásban

1. Beavatkozási pont

Tervezett szabályozási terv kivonat
„Készült az állami alapadatok felhasználásával"

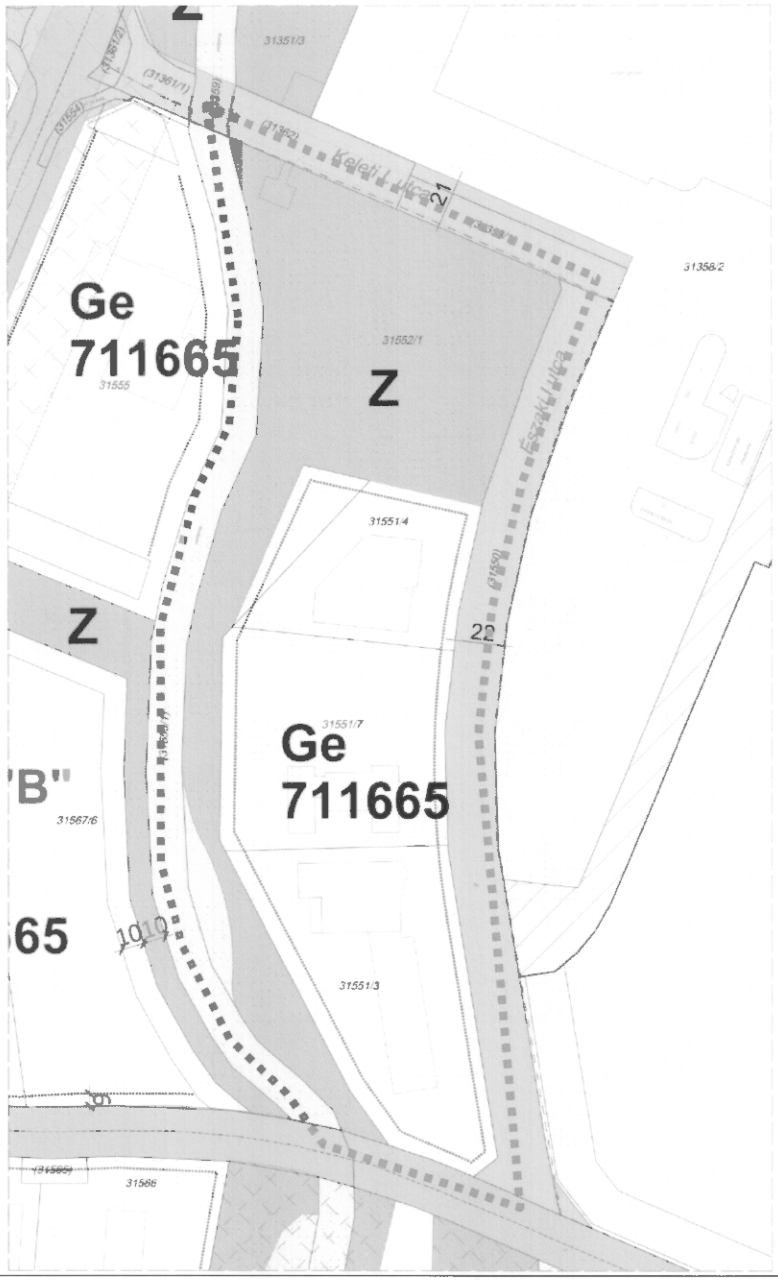

NYÍREGYHÁZA SZABÁLYOZÁSI TERVÉNEK JELMAGYARÁZATA

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

KÖTELEZÕ RAJZI SZABÁLYOZÁSI ELEMEK

Nem települési döntési szint | Települési döntési szint

FELÜLETEK

- I.rendû közlekedési célú közterület
- II.rendû közlekedési célú közterület
- Z, Ee, Ev — I.rendû nem közlekedési és nem vízgazdálkodási célú közterület (zöldterület, egészségügyi és véderdõ)
- I.rendû vízgazdálkodási célú közterület - vízfelület és szárazulat
- II.rendû nem közlekedési célú közterület (köztér, csak belterületen és külterületi beépítésre szánt területen belül)
- Telken belüli kötelezõ zöldfelület (védõfásítás területe)
- A védõ- és korlátozási területek összevont területe nem közterületen (ha országos elõírásokból következik, nem települési döntési szint)
- Közösségi funkcióhoz kapcsolódó zöldfelület
- Építési hely *
- A telek mélyfekvésû területe, melyen a természetes növényállomány megõrzendõ, nem feltölthetõ, tereprendezéssel nem érinthetõ, nem beépíthetõ
- Mûemlék épület telke
- Helyileg védett ill. helyi védelemre javasolt épület
- NATURA 2000 terület
- Ökológiai hálózat
- Helyi védelem alatt álló zöldfelület
- Gyalogos tér díszburkolattal
- Vasútterület
- Gazdasági rendeltetésû erdõ
- Vízgazdálkodási terület, nem közterület
- Tûzfalasan csatlakoztatható oldalszárnyak
- Többszintes területfelhasználás

HATÁRVONALAK

- Tervezett belterület határa
- 9 — Beépítésre szánt terület határa külterületen
- Sajátos elõírások területének határa a terület sorszámával
- EEEEEEE — Elõvásárlási joggal érintett terület határa
- Városkapu zóna határa
- Védõterületek határa
- Ln 215465 — Építési övezetek, övezetek határa és jele (a színek határa egyben övezethatár is, ilyenkor nem kerül külön jelölésre az övezethatár)
- MK MK MK MK — Mûemléki környezet határa
- R R R R R R — Régészeti terület határa (védett, ill. védelemre javasolt)
- sz sz sz sz sz — Helyi védettségû településszerkezet
- vk vk vk vk vk — Helyi védettségû településkép
- t t t t t t — Helyi védettségû temetõ
- T T T T T — Országos jelentûségõ természetvédelmi terület (ex lege védett)
- Tt Tt Tt Tt — Természeti terület határa
- ht ht ht ht ht — Helyi jelentõségû védett, ill. védelemre javasolt természetvédelmi terület határ
- H—H—H — Hidrogeológiai védelmi zóna határa
- Bányatelek határa (országos érvényû jogszabályok szerint)
- P100 — Jelentõs szintbeli gépjármûparkoló területének határa gépjárműszámmal
- G150 (G...) — Jelentõs szint alatti gépjármûtároló területének határa gépjárműszámmal (fejlesztés szerinti gépjárműszámmal)
- PH:300 — Parkolóház gépjárműszámmal
- 100 % — Terepszint alatti építési hely (egyedi elõírás esetén beépítési százalék megadásával)
- Terepszint feletti (közterület feletti) építési hely

Nem települési döntési szint | Települési döntési szint

VONALAK

- Tervezett szabályozási vonal
- Változtatási tilalom
- Építési vonal
- Épületsarok helye
- Elõkert határa, ha az általános elõírásoktól eltér
- Helyi védelem alatt álló homlokzat
- Helyi jelentõségû védett, értékes fa, fasor
- Közterületi fásítás, telken belüli kötelezõ zöldfelület, ha fasor
- Gépjármû út tengelye (I. rendû közlekedési területeknél)
- Vegyes használatú csillapított ill. korlátozott forgalmú gépjármû út tengelye
- Önálló vagy kijelölt kerékpárút tengelye
- Önálló gyalogút tengelye, ha az nem díszburkolaton van
- 22 — Szabályozási szélesség
- Zajvédõ fal
- Tt Tt Tt Tt — Telektömbre vonatkozóan telekalakítási terv készítendõ

PONTSZERÛ VAGY JELKÉPES ELEMEK

- Tr — Transzformátor helye
- 11,4 — Egyes telkekre, építési helyre, építési vonalra, vonalszakaszra vonatkozó javasolt utcai építménymagasság
- Tervezett híd (döntési szint nem települési, ha a híd számozott országos útvonalon van)
- Szintbeni út-vasút kereszteződés
- 9 — Mélygarázs
- Tervezett aluljáró (döntési szint nem települési, ha az aluljáró számozott országos útvonalon van)
- Kötelezõen megépítendõ áthajtó ill. átjáró
- Tervezett árkád
- Megszüntetõ jel
- Gk 711765 (B) — A biológiai aktivitásérték telken belül, ill a szomszédos közterületeken pótlandó

TÁJÉKOZTATÓ RAJZI ELEMEK (melyekhez nem tartozik szabályozási elõírás)

- Közlekedésből származó zaj mérése javasolt
- Tervezett telekhatár
- Magánút
- Oldalsó telekhatáron való összeépítés lehetõsége (zártudvar)
- Rekultivációs terület határa
- Repülõtér felszállópálya tengelye
- E — E — Jelentõs védõterületet igénylõ elektromos távvezeték
- G — G — Jelentõs védõterületet igénylõ gázvezeték
- Meglévõ töltõállomás helye
- Kunhalom
- Földhivatali alaptérképen nem szereplõ épület

MEGJEGYZÉS: * Kötelezõ, amennyiben a szabályozási területen jelölt építési telek határai nem változnak. Változás esetén az építési hely határait elvi építési engedély keretében kell tisztázni.

VONALAS ELEMEK ÁBRÁZOLÁSI HIERARCHIÁJA (FEDETTSÉGI SORRENDJE)

1. Település közigazgatási határa
2. Belterületi határ
3. Szabályozási vonal
4. Beépítésre szánt terület határa külterületen
5. Építési övezeteket, övezeteket elválasztó határvonal
6. Telekhatár

Mûvi védelmi határvonalak
1. Mûemléki környezet határa
2. Helyi települési értékvédelmi terület határa

Táj- és természetvédelmi határvonalak
1. Tájvédelmi körzet határa
2. Országos természetvédelmi terület határa
3. Helyi jelentõségû természetvédelmi terület határa

SZÖVEGES SZABÁLYOZÁSI ELEMEK

Ln 215465 Építési övezet jele

Ln a betû azt jelzi, hogy az építési övezet melyik rendeltetési zónába esik (melyik területfelhasználási egységbe tartozik)

Rendeltetési zónák jele és megnevezése

Beépítésre szánt területen belül

- **Ln** nagyvárosias lakózóna
- **Lk** kisvárosias lakózóna
- **Lke** kertvárosias lakózóna
- **Lf** falusias lakózóna
- **Vt** településközpont vegyes zóna
- **Vk** központi vegyes zóna
- **Gk** kereskedelmi, szolgáltató gazdasági zóna
- **Gip** zavaró hatású ipari gazdasági zóna
- **Ge** egyéb ipari gazdasági zóna
- **Üü** üdülõházas üdülõzóna
- **Üh** hétvégiházas üdülõzóna
- **Kke** különleges kereskedelmi célú zóna
- **Ki** különleges közhasználatú építményi zóna a funkció megjelölésével > = 10% beépítettséggel
- **Ki0** különleges közhasználatú építményi zóna a funkció megjelölésével < 10% beépítettséggel
- **Kho** különleges honvédelmi zóna
- **Kh** különleges hulladék elhelyezésére szolgáló zóna
- **Kk** különleges városüzemeltetési célokat szolgáló kertészeti zóna
- **Kkö** különleges közlekedési zóna

Beépítésre nem szánt területen belül

- **KÖá** általános közlekedési zóna
- **KÖk** vasúti közlekedési zóna
- **Z** közpark zóna
- **Ev** védelmi rendeltetésû erdõzóna
- **Ee** egészségügyi, szociális, turisztikai rendeltetésû erdõzóna
- **Eg** gazdasági rendeltetésû erdõzóna
- **Mk** mezõgazdasági kertes zóna
- **Má** mezõgazdasági általános zóna
- **Mko** korlátozott használatú mezõgazdasági zóna
- **VG** vízgazdálkodási zóna
- **Kki** különleges beépítésre nem szánt terület

Ln X..... az első szám azt jelzi, hogy az építési övezet melyik építészeti karakterbe tartozik
1. belvárosi
2. polgárvárosi
3. mezővárosi
4. belső kertségi
5. külső kertségi
6. tanyabokros
7. egyéb

Ln .X.... a második szám azt jelzi, hogy az építési övezet kialakult vagy nem kialakult kategóriába tartozik
0. kialakult
1. nem kialakult

Ln ..X... a harmadik szám azt jelzi, hogy az építési övezetben milyen beépítési mód alkalmazható
1. szabadonálló - telepszerű
2. szabadonálló - általános
3. oldalhatáron álló
4. ikres
5. zártsorú - általános
6. zártsorú - keretes
0. adottságtól függően
X,Y,Z sajátos előírás

Ln ...X.. a negyedik szám azt jelzi, hogy az építési övezetben mennyi a megengedett legkisebb építési telek nagysága
1 180 m2
2 450 m2
3 600 m2
4 720 m2
5 1000 m2
6 1500 m2
7 2500 m2
8 4000 m2
9 10000 m2
0 adottságtól függően
X,Y,Z sajátos előírásként meghatározott

Ln ....X. az ötödik szám azt jelzi, hogy az építési övezetben mennyi a megengedett legnagyobb beépítettség mértéke
1 = < 5%
2 = < 15%
3 = < 20%
4 = < 30%
5 = < 40%
6 = < 50%
7 = < 60%
8 = < 80%
9 = < 100%
X,Y,Z sajátos előírásként meghatározott

Ln .....X a hatodik szám azt jelzi, hogy az építési övezetben mi a megengedett építménymagasság
1 = < 3,5 m
2 = < 4,5 m
3 = < 6,5 m
4 = < 7,5 m
5 7,5-9,5 m
6 9,5-12,5 m
7 12,5-16,0 m
0 adottságoktól függően
X,Y,Z sajátos előírásként meghatározott

Ln 2154X5(B) Sajátos építési övezet jele, a zárójelbe tett betû a vonatkoztatási terület jelére utal

Készült az állami alapadatok felhasználásával

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: FŐÉP/894-13/2022.
Ügyintéző: Kukucska Zsolt

ELŐTERJESZTÉS

a Közgyűléshez

Nyíregyháza MJV Településfejlesztési Koncepciója és Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) módosításához érkezett vélemények kiértékelésének jóváhagyásáról

.....
Dr. Kovács Ferenc
Polgármester

.....
Kovács Rita
városi főépítész

törvényességi véleményezést végző személyek aláírása:

.....
Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

.....
Faragóné Széles Andrea
Jegyzői kabinet vezetője

Véleményező bizottságok:
- Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság

Tisztelt Közgyűlés!

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata **felülvizsgálja** korábbi **városfejlesztési dokumentumait és településrendezési eszközeit**, kidolgozza a módosított **településfejlesztési koncepcióját és integrált településfejlesztési stratégiáját (ITS)** *a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet* (továbbiakban: Korm. rendelet) alapján.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottsága átruházott hatáskörében **50/2020.(III. 24.) számú határozatával hozzájárult** a város településfejlesztési dokumentumai és településrendezési eszközei felülvizsgálatának **megindításához**.

A koncepció, a stratégia és a településrendezési eszközök módosítása **egymással párhuzamosan** kerülnek kidolgozásra. A város előzőekben készült megalapozó vizsgálata 7 évnél régebbi volt. Mindezek figyelembevételével **közös új megalapozó vizsgálat** készült a városi főépítész iránymutatásaival.

A módosító eljárás előzetes tájékoztató és adatkérő szakasza 2021. év elején indult, majd 2021. decemberében a Korm. rendelet 30. § (7) bekezdése szerinti véleményezéssel folytatódott. A választ küldött települési önkormányzatok és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat **nem kifogásolták** a módosításokat. Állami Főépítész Úr **hiánypótlást kért** véleménye elkészítéséhez. 2022. júniusában az átdolgozott és kiegészített dokumentáció Állami Főépítész Úrhoz benyújtásra került, az ebben foglaltak ellen **kifogást nem emelt**.

A beérkezett vélemények kiértékelése megtörtént, melyet a 2. sz. melléklet tartalmaz. A Korm. rendelet 30.§ (10) bekezdése szerint a véleményezést követően a beérkezett véleményeket ismertetni kell a képviselő-testülettel, amelyek elfogadásáról vagy el nem fogadásáról a képviselő-testület dönt.

Kérem Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalva **a mellékelt határozat tervezet alapján döntését meghozni szíveskedjen**.

Nyíregyháza, 2022. július 11.

.....

Dr. Kovács Ferenc
Polgármester

1. melléklet a FŐÉP/894-13/2022. sz. előterjesztéshez

Határozat-tervezet

Nyíregyháza Megyei Jogú Város
Közgyűlésének

...../2022. (..... ...) számú
határozata

Nyíregyháza MJV Településfejlesztési Koncepciója
és Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) módosításához
érkezett vélemények kiértékelésének jóváhagyásáról

A Közgyűlés

az alábbi tárgyú folyamatban lévő városfejlesztési dokumentumainak módosítása esetében

- Nyíregyháza MJV településfejlesztési koncepciója és Integrált településfejlesztési stratégiája (ITS) módosítása -

az előterjesztést megtárgyalta, az érintett területi, települési önkormányzatok és az állami főépítészi hatáskörében eljáró megyei kormányhivatal általi véleményeket megismerte, a mellékelt kiértékelést **elfogadja**.

Utasítja: a városi főépítészt a tárgyi településfejlesztési terv módosítás eljárásának tovább folytatására.

Felelős: Kovács Rita városi főépítész

Határidő: folyamatos

Nyíregyháza, 2022. július

Erről értesülnek:

1.) a Közgyűlés tagjai
2.) a címzetes főjegyző és a polgármesteri hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

2. sz. melléklet a FŐÉP/894-13/2022. számú előterjesztéshez

Nyíregyháza MJV Településfejlesztési Koncepciója és Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) módosításához érkezett vélemények kiértékelésének jóváhagyásáról
(a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló *314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet* 30.§ (10) bekezdés alapján)

Véleményező szerv	Véleményező szerv véleménye	Tervezői válaszok
Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Állami Főépítészi Iroda 4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.	A megküldött dokumentációt áttekintve Állami Főépítész Úr a véleményem kialakításához a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 3/A§, 28§, 28/A§ és 30.§ előírásai szerinti kiegészítést kérte. A hiánypótlást követően véleménye szerint a megalapozó vizsgálat és a településfejlesztési koncepció tartalmi felépítése a Korm. rendelet előírásainak részben eleget tesz, néhány alfejezet hiányát és az aktualizált örökségvédelmi hatástanulmány hiányát említette. Az ITS 2022. január dátumú felülvizsgált dokumentációját elfogadásra javasolta.	Az aktualizált örökségvédelmi hatástanulmány a rendezési terv felülvizsgálatához készült, a jóváhagyott dokumentációval mellékeljük. A hiányolt tervfejezetek kiegészítésre és pótlásra kerülnek a jóváhagyott dokumentáció mellé.
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal Megyei Főépítésze 4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.	A dokumentumban foglaltak nem ütköznek Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Közgyülésének"Szabolcs-Szatmár-Bereg-megye területrendezési szabályzatáról, térségi szerkezeti tervéről és térségi övezeteiről" szóló 5/2020. (VI.26.) önkormányzati rendeletével, illetve "Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Tervéhez kapcsolódó ajánlásokról szóló 54/2020. (VI.25.) önkormányzati határozattal, mely az ehhez kapcsolódó településrendezési ajánlásokat tartalmazza. A megküldött dokumentáció tartalmazza továbbá a 19/2021. (II.26.) sz. alatt elfogadásra került Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Koncepciójában foglalt átfogó célokat, illetve azok illeszkedését.	Tervezői észrevételt nem igényel.
Nyírpazony Nagyközség Önkormányzata 4531 Nyírpazony, Arany J. u. 14.	A dokumentációban foglaltakat megismerte, ahhoz hozzájárul.	Tervezői észrevételt nem igényel.
Nyírtelek Város Önkormányzata 4461 Nyírtelek, Petőfi u. 28.	Az egyeztetési anyag ellen kifogást nem emelnek.	Tervezői észrevételt nem igényel.
Kálmánháza Község Önkormányzata 4434 Kálmánháza, Nyíregyházi út 71.	Határidőre válasz nem érkezett.	-
Nagycserkesz Község Önkormányzata 4445 Nagycserkesz, Petőfi utca 10.	Határidőre válasz nem érkezett.	-
Napkor Község Önkormányzata 4552 Napkor, Kossuth Lajos u. 23	Határidőre válasz nem érkezett.	-

NYÍREGYHÁZA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

4401 NYÍREGYHÁZA, KOSSUTH TÉR 1. PF.: 83.
TELEFON: +36 42 524-500
FAX: +36 42 524-501
E-MAIL: POLGARMESTER@NYIREGYHAZA.HU

Ügyiratszám: FŐÉP/894-14/2022.
Ügyintéző: Kukucska Zsolt

ELŐTERJESZTÉS
a Közgyűléshez

Nyíregyháza MJV Településfejlesztési Koncepciója és Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) módosításának jóváhagyására

.....
Dr. Kovács Ferenc
Polgármester

.....
Hagymási Gyula
az előterjesztés szakmai előkészítéséért
felelős kabinetvezető

.....
Kovács Rita
városi főépítész

.....
Bozán Zsolt
az előterjesztés szakmai előkészítéséért felelős
referatúravezető

törvényességi véleményezést végző
személyek aláírása:

.....
Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

.....
Faragóné Széles Andrea
Jegyzői kabinet vezetője

Véleményező bizottságok:
- Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság
- Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság
- Pénzügyi Bizottság
- Köznevelési, Kulturális és Ifjúsági Bizottság
- Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság
- Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság

Tisztelt Közgyűlés!

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata **felülvizsgálja** korábbi **városfejlesztési dokumentumait és településrendezési eszközeit**, kidolgozza a módosított **településfejlesztési koncepcióját és integrált településfejlesztési stratégiáját (ITS)** *a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet* (továbbiakban: Korm. rendelet) alapján. *(Lásd 4.-5. sz. melléklet!)*

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottsága átruházott hatáskörében **50/2020.(III. 24.) számú határozatával hozzájárult** a város településfejlesztési dokumentumai és településrendezési eszközei felülvizsgálatának **megindításához**.

A koncepció, a stratégia és a településrendezési eszközök módosítása **egymással párhuzamosan** kerülnek kidolgozásra. A város előzőekben készült megalapozó vizsgálata 7 évnél régebbi volt. Mindezek figyelembevételével **közös új megalapozó vizsgálat** készült a városi főépítész iránymutatásaival. *(Lásd 3. sz. melléklet!)*

A módosító eljárás előzetes tájékoztató és adatkérő szakasza 2021. év elején indult, majd 2021. decemberében a Korm. rendelet 30. § (7) bekezdése szerinti véleményezéssel folytatódott. A választ küldött települési önkormányzatok és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat **nem kifogásolták** a módosításokat. Állami Főépítész Úr **hiánypótlást kért** véleménye elkészítéséhez, az átdolgozott és kiegészített dokumentáció 2022. júniusában Állami Főépítész Úrhoz benyújtásra került, az ebben foglaltak ellen **kifogást nem emelt.**

A *veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény 156. és 157. §-a alapján* a veszélyhelyzet ideje alatt a partnerségi egyeztetés, valamint a munkaközi tájékoztatás lakossági fóruma elektronikus úton történhet azzal, hogy az észrevételeket és javaslatokat a közzétételtől számított tizenöt napon belül lehet megtenni, kizárólag elektronikus úton.

A partnerségi véleményezés meghirdetésre került a 2022. május 13-án megjelenő Nyíregyházi naplóban és az önkormányzat honlapján, a véleményezési dokumentációt közzétettük a honlapon. A véleményezés lezajlott 2022.05.13-05.28 között. A partnerségi egyeztetés keretében megküldtük a módosításhoz kapcsolódó véleménykérő dokumentációnkat az állandó partnereinknek (Területi Építész Kamara, Mérnöki Kamara, Nyírségi Civilház, E-misszió Egyesület).

A partnerségi véleményezésre beérkezett véleményeket kiértékeltük, a válaszadók a módosítást **támogathatónak tartották**. Az elektronikus úton lefolytatott **lakossági fórumra lakossági észrevétel, vélemény nem érkezett**. A 26/2019. (XII.20.) önkormányzati rendelet 2. mellékletének 12.9. pontja szerint a Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság átruházott hatáskörében dönt a településfejlesztési eszközök partnerségi egyeztetési eljárásainál a beérkezett vélemények elfogadásáról vagy el nem fogadásáról. A Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság **105/2022. (VI.14.) sz. határozatában elfogadta a beérkezett partnerségi véleményeket.**

Kérem T. Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalva a Korm. rendelet 30.§-a alapján és a KGY rendeletben elfogadott Partnerségi Egyeztetés Szabályzat alapján a mellékelt határozat tervezetek esetében (*1. melléklet: Nyíregyháza MJV Településfejlesztési Koncepciója módosításának jóváhagyó határozata, 2. melléklet: Nyíregyháza MJV Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) módosításának jóváhagyó határozata*) **döntését meghozni szíveskedjen**.

Nyíregyháza, 2022. július 11.

.....

Dr. Kovács Ferenc
Polgármester

1. sz. melléklet a FŐÉP/894-14/2022. számú előterjesztéshez

Határozat-tervezet

Nyíregyháza Megyei Jogú Város
Közgyűlésének
...../2022. (VII. .) számú
határozata

Nyíregyháza MJV Településfejlesztési Koncepciója módosításának jóváhagyására

A Közgyűlés

- az előterjesztést megtárgyalta és az előterjesztés 4. számú melléklete szerinti Településfejlesztési Koncepció módosítását **elfogadja**.

- felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc Polgármestert, hogy a jelen előterjesztés 4. számú mellékleteként csatolt, módosított Településfejlesztési Koncepciót a vonatkozó Kormány rendeletben meghatározott államigazgatási szerveknek, valamint az érintett megyei és közvetlenül érintett szomszédos települési önkormányzatoknak tájékoztatás céljából megküldje.

Nyíregyháza, 2022. július

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Erről értesülnek:
1.) a Közgyűlés tagjai
2.) a címzetes főjegyző és a polgármesteri hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

2. sz. melléklet a FŐÉP/894-14/2022. számú előterjesztéshez

Határozat-tervezet

Nyíregyháza Megyei Jogú Város
Közgyűlésének
...../2022. (VII. .) számú
határozata

Nyíregyháza MJV Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) módosításának jóváhagyására

A Közgyűlés

- az előterjesztést megtárgyalta és az előterjesztés 5. számú melléklete szerinti Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) módosítását **elfogadja**.

- felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc Polgármestert, hogy a jelen előterjesztés 5. számú mellékleteként csatolt, módosított Integrált Településfejlesztési Stratégiát (ITS) a vonatkozó Kormány rendeletben meghatározott államigazgatási szerveknek, valamint az érintett megyei és közvetlenül érintett szomszédos települési önkormányzatoknak tájékoztatás céljából megküldje.

Nyíregyháza, 2022. július

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Erről értesülnek:
1.) a Közgyűlés tagjai
2.) a címzetes főjegyző és a polgármesteri hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

3. sz. melléklet a FŐÉP/894-14/2022. számú előterjesztéshez

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ÉS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

FELÜLVIZSGÁLAT 2021

JÓVÁHAGYÁSI DOKUMENTUM

2022. JÚLIUS

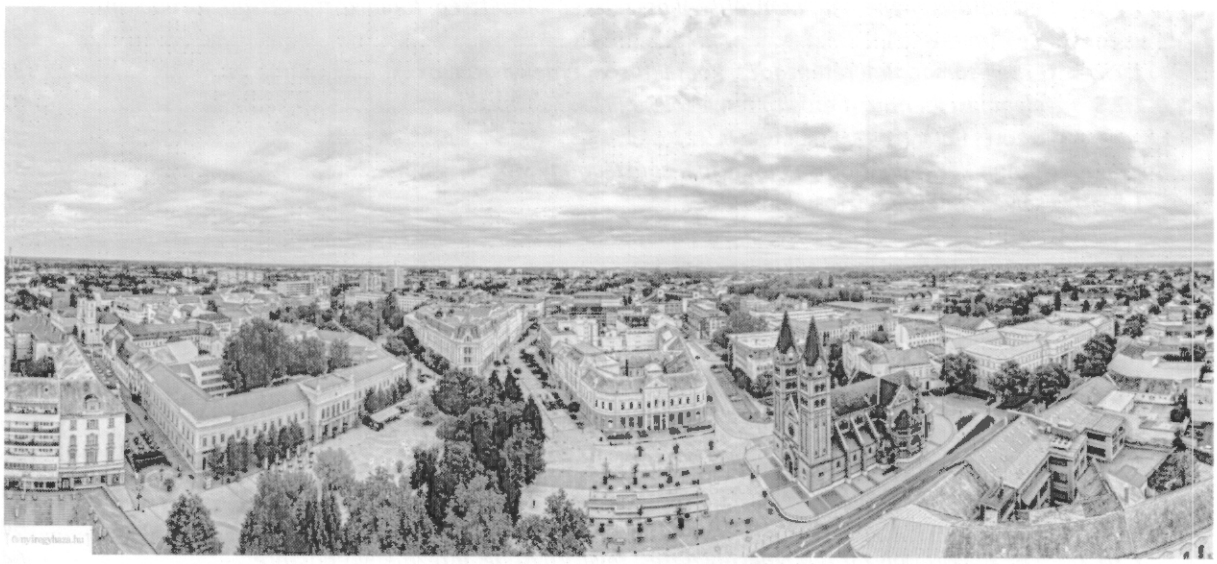

KÉSZÍTETTE:

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

NYÍREGYHÁZA

Tartalomjegyzék

1 HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ 7

1.1 TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, A TELEPÜLÉS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK 7
1.2 A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA 9
1.2.1 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióval való összefüggések vizsgálata 9
1.2.2 Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területfejlesztési koncepciójával való összefüggések vizsgálata .. 10
1.3 A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA 11
1.3.1 Országos Területrendezési Terv (MaTrT) 11
1.3.2 Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve 12
1.4 A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVEINEK – AZ ADOTT TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ – VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI 14
1.5 HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA 16
1.5.1 A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai .. 16
1.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések 18
1.6 A TELEPÜLÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA 19
1.6.1 A hatályban lévő településrendezési eszközök 19
1.6.2 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek 20
1.7 A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA 21
1.7.1 Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség 21
1.7.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok 32
1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők 32
1.8 A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA 34
1.8.1 Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.) 34
1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása 46
1.9 A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA 47
1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre 47
1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői 48
1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése.. 55
1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.) 57
1.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat) 62
1.10 AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE 64
1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program 64
1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere 64
1.10.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység 65
1.10.4 Foglalkoztatáspolitika 65
1.10.5 Lakás- és helyiséggazdálkodás 65
1.10.6 Intézményfenntartás 67
1.10.7 Energiagazdálkodás 67
1.11 TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK, OKOS VÁROS TELEPÜLÉSI SZOLGÁLTATÁSOK 69
1.12 A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA 71
1.12.1 Természeti adottságok 71
1.12.2 Tájhasználat, tájszerkezet 72
1.12.3 Védett, védendő táji, természeti értékek, területek 73
1.12.4 Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése 75
1.13 ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA 76
1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei 76
1.14 AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA 79
1.14.1 Területfelhasználás vizsgálata 79
1.14.2 A telekstruktúra vizsgálata 86

1.14.3 Önkormányzati tulajdon kataszter ... 86
1.14.4 Az építmények vizsgálata ... 86
1.14.5 Az épített környezet értékei ... 88
1.15 KÖZLEKEDÉS ... 92
1.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok ... 92
1.15.2 Közúti közlekedés ... 93
1.15.3 Közösségi közlekedés ... 95
1.15.4 Kerékpáros és gyalogos közlekedés ... 96
1.15.5 Parkolás ... 97
1.16 KÖZMŰVESÍTÉS ... 97
1.16.1 Víziközművek ... 97
1.16.2 Energia ... 99
1.16.3 Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények) 102
1.17 KÖRNYEZETVÉDELEM (ÉS TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS) ... 102
1.17.1 Talaj ... 102
1.17.2 Felszíni és a felszín alatti vizek ... 103
1.17.3 Levegőtisztaság és védelme ... 104
1.17.4 Zaj- és rezgésterhelés ... 105
1.17.5 Sugárzás védelem ... 105
1.17.6 Hulladékkezelés ... 105
1.17.7 Vizuális környezetterhelés ... 106
1.17.8 Árvízvédelem ... 106
1.17.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák ... 107
1.18 KATASZTRÓFAVÉDELEM (TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST, BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK) ... 107
1.19 ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELY ... 108
1.20 VÁROSI KLÍMA ... 108

2 HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ ... 111

2.1 A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE ... 111
2.1.1 Településhálózati összefüggések, térségi kapcsolatok ... 111
2.1.2 Társadalmi folyamatok ... 111
2.1.3 Gazdasági folyamatok ... 112
2.1.4 Városi közszolgáltatások ... 113
2.1.5 Önkormányzati költségvetés ... 114
2.1.6 Városszerkezet ... 114
2.1.7 Környezet ... 115

3 HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ ... 116

3.1 A HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, SZINTÉZIS ... 116
3.1.1 A folyamatok értékelése ... 116
3.1.2 A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése ... 116
3.1.3 A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata ... 119
3.2 PROBLÉMATÉRKÉP/ÉRTÉKTÉRKÉP ... 120
3.3 ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK ... 126
3.3.1 Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása ... 126
3.3.2 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek) ... 151
3.3.3 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek) ... 158

Táblázatjegyzék

1. táblázat: A Nyíregyházi járás településeinek területe, népessége 7
2. táblázat: Vándorlási különbözet a Nyíregyházi járás településein (eset) 8
3. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város övezeti érintettsége 11
4. táblázat: Nyíregyházát érintő országos jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatok 12
5. táblázat: Nyíregyháza országos és megyei övezetekkel való érintettsége 13
6. táblázat: A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek Nyíregyháza szempontjából releváns megállapításai 14
7. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepció célrendszere 17
8. táblázat: Lakónépesség változása Nyíregyházán és egyéb vizsgált területi egységeken (2010-2020) 22
9. táblázat: Nyíregyháza népességének korcsoport szerinti összetétele (2020) 23
10. táblázat: A népesség gazdasági aktivitás szerint (2016) 23
11. táblázat: A népesség száma és megoszlása gazdasági aktivitás és nemek szerint (2011) 24
12. táblázat: Magyarország egyes megyei jogú városainak munkanélküliségi mutatói (2020) 25
13. táblázat: Nyíregyházáról naponta elingázó (minimum 50) foglalkoztatottak 28
14. táblázat: Nyíregyháza képzettségi mutatói (2011) 28
15. táblázat: A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó és nettó átlagkeresete a munkáltató székhelyének elhelyezkedése szerint (2020) 29
16. táblázat: A járási hivatalokhoz került támogatási típusokban részesülők száma Nyíregyházán (fő) 30
17. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által nyújtott pénzbeli és természetbeni szociális támogatások és ellátások 30
18. táblázat: Nyíregyháza közigazgatási területén támogatásban részesülők száma (fő) 31
19. táblázat: Egyes szociális ellátások összehasonlító adatai (2020) 31
20. táblázat: Középfokú oktatási feladatellátási helyek Nyíregyházán 38
21. táblázat: Nyíregyházán található szakképző intézmények 39
22. táblázat: Az Önkormányzat által szerződéssel biztosított szolgáltatások 44
23. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy főre jutó GDP adatai 47
24. táblázat: Működő társas vállalkozások száma alkalmazott létszám alapján (2019) 48
25. táblázat: A nemzetgazdasági ágazatok értékesítésből származó nettó árbevétele és létszáma Nyíregyházán (2020) 49
26. táblázat: A 20 legnagyobb, nyíregyházi székhellyel rendelkező vállalkozás a foglalkoztatottak létszáma alapján (2020) 50
27. táblázat: A 20 legnagyobb, nyíregyházi székhellyel rendelkező vállalkozás az értékesítés nettó árbevétele alapján (2020) 51
28. táblázat: Működő társas vállalkozások megoszlása gazdasági ágazatonként (2019, db, %) 52
29. táblázat: Az önkormányzati bérlakások adatai 66
30. táblázat: Megújuló energiaforrások alkalmazásához, környezettudatos energiagazdálkodáshoz kapcsolódó legfontosabb nyíregyházi projektek bemutatása 68

31. táblázat: A településüzemeltetési szolgáltatásokat ellátó társaságok és az általuk nyújtott közszolgáltatások 70
32. táblázat: Natura 2000 területek Nyíregyházán 74
33. táblázat: A zöldfelületi rendszer adatai (2020) 78
34. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város funkció ellátottsága 81
35. táblázat: Nyíregyháza ingatlan vagyon katasztere (2020. december 31.) 86
36. táblázat: Nyíregyháza műemlékei 89
37. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város városrészeinek lehatárolása 126
38. táblázat: A szegregátumok demográfiai, munkaerőpiaci és lakhatási adatai (2011) 155
39. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2014-ben elfogadott Antiszegregációs Programjának megvalósulása 156
40. táblázat: Akcióterületek kijelölése 160

Ábrajegyzék

1. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásai 7
2. ábra: Városhálózati lehatárolás az OFTK-ban 9
3. ábra: Nyíregyháza lakó- és állandó népességének változása (2010-2020) 21
4. ábra: Nyíregyháza népmozgalmi mutatói (2010-2020) 22
5. ábra: Nyíregyháza munkanélküliségi mutatói (2012-2020) 25
6. ábra: Relatív munkanélküliségi mutató (%) 26
7. ábra: Közfoglalkoztatási ráta alakulása Nyíregyházán és egyéb vizsgált területi egységeken 27
8. ábra: Egy adózóra jutó személyi adóalapot képező jövedelem a megyeszékhelyeken (2020, ezer Ft) 29
9. ábra: Magyarország és Nyíregyháza lakosságának vallási-felekezeti megoszlása (2011) 33
10. ábra: Tízezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma (db) 35
11. ábra: Óvodák kapacitása és az óvodákba beírt gyerekek száma Nyíregyházán 36
12. ábra: A felsőoktatásban résztvevő hallgatók számának alakulása Nyíregyházán 41
13. ábra: A működő társas vállalkozások számának alakulása Nyíregyházán (2011-2019) 47
14. ábra: Vendégek és vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (2009-2020) 53
15. ábra: Belföldi és külföldi vendégek száma Nyíregyházán 54
16. ábra: Kereskedelmi szálláshelyek férőhelykapacitása Nyíregyházán (2010-2020) 54
17. ábra: Nyíregyháza helyi iparűzési adójának alakulása (2014-2020) 55
18. ábra: Magyarország elhelyezkedése az EU-ban és Nyíregyháza geopolitikai helyzete az országban 57
19. ábra: K+F ráfordítás a GDP százalékában Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében (2010-2019) 58
20. ábra: Nyugati iparterület – LEGO gyár 61
21. ábra: A NIPÜF Zrt. új fejlesztési területei Nyíregyházán 61
22. ábra: Épített és megszűnt lakások 62
23. ábra: Az értékesített lakások átlagára (2019, ezer Ft/m^2) 63
24. ábra: Nyíregyháza eltérő karakterű területeinek lehatárolása 87
25. ábra: Nyíregyháza elhelyezkedése a transzeurópai közlekedési folyosón 92
26. ábra: Nyíregyháza és térségének vasúthálózata 93
27. ábra: Nyíregyháza Megyei Jogú Város városrészei 126
28. ábra: A lakónépesség száma Nyíregyháza városrészeiben 127
29. ábra: A lakónépesség korcsoportos megoszlása Nyíregyháza városrészeiben 128
30. ábra: Gazdasági aktivitás Nyíregyháza városrészeiben 128
31. ábra: A szegregátumok elhelyezkedése Nyíregyházán 154
32. ábra: Városfejlesztési akcióterületek Nyíregyházán 159

1 HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelye, a Nyíregyházi járás központja, a Nyíregyházi nagyvárosi településegyüttes központi települése. A Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 229 települést, a Nyíregyházi járás 15 települést foglal magában, amelyből 4 városi jogállású település (Nyíregyháza, Nyírtelek, Rakamaz, Újfehértó). A járás területe 809,61 km^2, népessége 2020-ban 163 392 fő volt, melynek 71,33%-a élt a járásszékhelyen. A nyíregyházi nagyvárosi településegyüttes településeinek száma 10 db.

1. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásai

Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásai, 2020 | Térport (terport.hu)

1. táblázat: A Nyíregyházi járás településeinek területe, népessége

	Települési besorolás	A település területe (km^2)	Lakónépesség száma az év végén (fő), 2020	Állandó népesség száma (fő), 2020
Apagy	község	31,99	2 308	2 389
Kálmánháza	község	37,25	1 788	1 900
Kótaj	község	25,93	4 489	4 612
Nagycserkesz	község	41,47	1 585	1 722
Napkor	község	37,35	3 664	3 863
Nyíregyháza	megyei jogú város	274,54	116 554	119 289
Nyírpazony	község	15,06	3 539	3 766

	Települési besorolás	A település területe (km²)	Lakónépesség száma az év végén (fő), 2020	Állandó népesség száma (fő), 2020
Nyírtelek	város	67,92	6 484	7 093
Nyírtura	község	21,48	1 847	1 972
Rakamaz	község	42,63	4 217	4 613
Sényő	község	18,3	1 374	1 447
Szabolcs	község	5,88	409	359
Timár	község	21,82	1 207	1 335
Tiszanagyfalu	község	27,06	1 765	1 894
Újfehértó	város	140,93	12 162	12 697
Nyíregyházi járás	-	809,61	163 392	168 951

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis http://statinfo.ksh.hu adatai

A térségre általánosan jellemző a népességcsökkenés, amelyhez a természetes fogyáson túl hozzájárul a települések negatív **vándorlási különbözete** is. 2011 és 2020 között a járás népessége a természetes fogyás miatt 3 411 fővel, a negatív vándorlási különbözet miatt 1 589 fővel csökkent. A megyeszékhely esetében a 2011 és 2020 közötti időszakot összességében jelentős mértékű természetes fogyás (-2 401 fő) és kisebb mértékű vándorlási különbözet (-141 fő) jellemzi.

A Nyíregyházáról való **elvándorlás** egyik célpontját a várost körülölelő települések – a várostól észak, észak-keletre elhelyezkedő községek (Apagy, Kótaj, Nyírpazony, Sényő) jelentik. A Nyíregyházi járás települései közül Nyírpazony emelhető ki, amely település a vizsgált időszakban – 2013 kivételével – minden évben vándorlási többlettel rendelkezett. A Nyíregyházi járás egyes települések vándorlási egyenlegének adatait a következő táblázat foglalja össze.

2. táblázat: Vándorlási különbözet a Nyíregyházi járás településein (eset)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Össz.
Apagy	-3	9	18	2	2	15	-6	27	-29	-5	30
Kálmánháza	-3	-4	-26	7	-6	-12	-8	21	8	6	-17
Kótaj	-7	-1	-13	5	-4	47	5	-4	-13	-10	5
Nagycserkesz	-22	-19	-13	-20	-6	-57	-15	-51	-25	-39	-267
Napkor	-9	-10	-9	4	-16	-25	-23	-49	7	17	-113
Nyíregyháza	75	16	56	-218	-149	-85	112	-120	151	21	-141
Nyírpazony	13	5	-20	38	47	0	62	6	27	50	228
Nyírtelek	-36	0	-15	-73	-15	-4	-34	9	21	15	-132
Nyírtura	-34	-8	-20	0	-2	16	-14	2	3	19	-38
Rakamaz	-69	-35	-41	-6	-8	-10	13	26	16	-32	-146
Sényő	-3	2	6	10	-16	-2	9	16	-11	14	25
Szabolcs	-14	5	10	2	0	-10	9	-10	-1	5	-4
Timár	-10	-16	-13	-22	-20	-11	-15	-38	-19	-8	-172
Tiszanagyfalu	27	9	-19	-20	8	-24	-3	-22	-13	3	-54
Újfehértó	-78	-78	-115	-90	-65	-76	-81	-106	-47	-57	-793
Nyíregyházi járás	-173	-125	-214	-381	-250	-238	11	-293	75	-1	-1589

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Szlovákiával, Ukrajnával és Romániával, valamint Borsod-Abaúj-Zemplén és Hajdú-Bihar megyével határos. A magyar-ukrán határszakasz egyúttal az Európai Unió keleti kapujának is tekinthető. Nyíregyháza a nagyvárosi körgyűrű – Győr-Pécs-Szeged-Békéscsaba-Debrecen-Nyíregyháza-Miskolc – részeként fontos szerepet tölt be az országon belüli térkapcsolatok fenntartásában és a megyén belüli térszervezésben.

Nyíregyháza Szabolcs-Szatmár-Bereg megye gazdasági, oktatási, kulturális központja. A város jelentős szerepet tölt be a megye és a térség foglalkoztatottságában. A térség településeiről számos munkavállaló Nyíregyházára jár dolgozni. Az ingázási adatok[1] alapján megkülönböztethetők Nyíregyházára naponta bejáró (17 719 fő) és Nyíregyházáról naponta eljáró ingázókat (5 402 fő). A település ingázási adatait a dokumentum 1.7.1.5 fejezete ismerteti részletesen.

1.2 A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

1.2.1 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióval való összefüggések vizsgálata

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (a továbbiakban: Koncepció) Magyarország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva határozza meg az ország hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai céljait és elveit 2030-ig.

Az ország térszerkezeti átalakulásának nyertesei a nagyobb városok. A Dunántúl északi része és Budapest közvetlen agglomerációja mellett a jelentősebb és versenyképesebb vidéki városok – különösen a nagyvárosok – kiemelkednek környezetükből. Különösen igaz ez az alföldi nagyvárosokra: Szeged, Debrecen, Nyíregyháza és Kecskemét a térség fejlődésének központjai és hozzájárulnak a gazdasági-technológiai innovációs eredmények terjedéséhez.

A Koncepció Nyíregyházát egy úgynevezett külső nagyvárosi körgyűrű (Győr-Pécs-Szeged-Békéscsaba-Debrecen-Nyíregyháza-Miskolc) részeként említi. Ugyan egyes városok, köztük Nyíregyháza, nem rendelkeznek több megyére kiterjedő térszervező potenciállal, ennek ellenére fontos szerepet töltenek be a gyűrűn belüli térkapcsolatok fenntartásában és a megyéjükön belüli térszervezésben.

2. ábra: Városhálózati lehatárolás az OFTK-ban

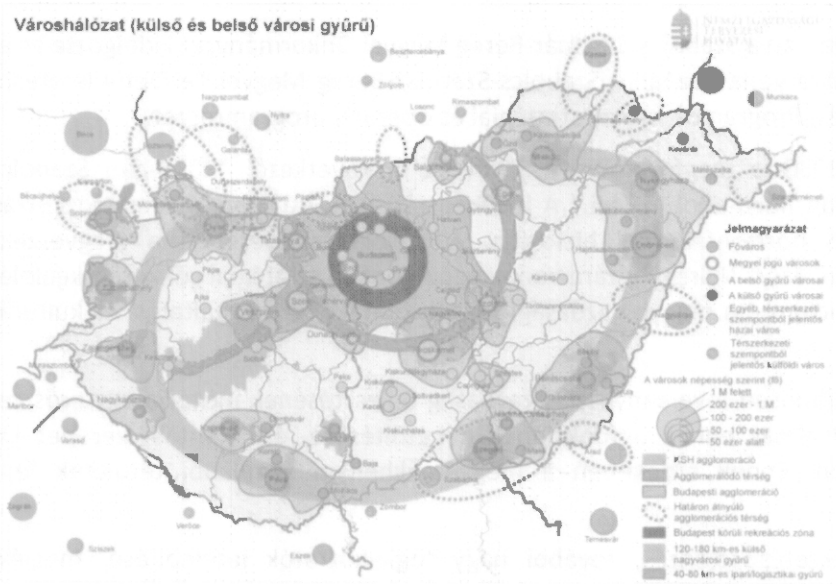

Forrás: OFTK

[1] Az ingázást a KSH a népszámlálások idején méri fel, így a legfrissebb rendelkezésre álló adatok a 2011. évi népszámlálási adatok.

A dokumentum általános – Nyíregyházára is érvényes – megállapításai a következők:

- Felértékelődik a regionális repülőterek (elsősorban Sármellék, Debrecen, Pér, továbbá Pécs-Pogány, Szeged, Nyíregyháza) szerepe.
- Az ország gazdasági-társadalmi fejlettségét kifejező legtöbb mutató inkább egy fejlett északnyugati és két erősen leszakadó délnyugati és északkeleti térséget rajzol ki, amelyeket két, szűkebb, a környezeténél versenyképesebb tengely (Budapest-Pécs és Budapest-Szeged) és néhány nagyváros (pl. Nyíregyháza, Debrecen, Szolnok) tagol.
- A szuburbanizáció a főváros mellett az aprófalvas vagy tanyás térségbe ágyazott nagyvárosok (pl. Szeged, Győr, Kecskemét, Nyíregyháza, Debrecen) esetén a legerőteljesebb.
- Magyarország második legnagyobb városának vonzáskörzete kiterjed a Hajdúság egészére, de a közeli Nyíregyháza és Nagyvárad körzetei is számos kooperációs lehetőségeket rejtenek magukban.

A dokumentum Nyíregyházára vonatkozó megállapításai a következők:

- A város három ország határánál elhelyezkedve dinamikusan fejlődő gazdasági és logisztikai központként szolgálhat a Kelet kapujaként.
- Húzóágazatai mellett (műanyagipar, háztartástechnika, gumiipar, autóipar, építőipar) a kívánt pozíciót erősítő kitörési pontjai a nemzetközi logisztikai, kereskedelmi és pénzügyi szolgáltatások, K+F igényű iparágak és a turizmus.
- A megyeszékhely a Nyírség és Szatmár természetes központja Kárpátalja/Munkács felé irányuló szorosabb térségi kapcsolatokkal.

1.2.2 Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területfejlesztési koncepciójával való összefüggések vizsgálata

2020-2021 folyamán a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat kidolgozta és elfogadta a 2021-2027-es időszakra vonatkozóan a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepciót és a Területfejlesztési Programot, annak stratégiai és operatív programrészét.

A Koncepció 2030-ra megfogalmazott jövőképe a következő: "2030-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy olyan hely, ahol jó élni." A jövőkép elérését 3 átfogó, 4 tematikus stratégiai, 3 területi stratégiai és 5 horizontális cél biztosítja. A megye fejlődésében a megyeszékhely fejlesztése kulcsfontosságú, ezért Nyíregyházára vonatkozóan önálló stratégiai cél került kijelölésre: 5. stratégiai cél „Fejlett centrum – a megye gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumának fejlesztése".

A megye és különösen a versenyképes gazdaság fejlesztésének motorja egy erős centrumtelepülés. Nyíregyháza alkalmas ennek a funkciónak a betöltésére, és jelentős szerepet játszhat a megye dinamizálásában. Ennek érdekében a megyeszékhelyen az alábbi területek fejlesztése kiemelt jelentőségű:

- a befektetésösztönzés, további nagy foglalkoztatók letelepítése, meglévő vállalkozások fejlesztése,
- az egész megyére kisugárzó nemzetközi turisztikai vonzerő feltételeinek erősítése,

- a korszerű, klímabarát (közösségi és kerékpáros) közlekedés feltételeinek megteremtése a városon belül, az agglomerációs településekkel, valamint más hazai és európai centrumtelepülésekkel,
- vonzó városi életterek kialakítása,
- az aktív nemzetközi kapcsolatrendszer további erősítése.

1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

1.3.1 Országos Területrendezési Terv (MaTrT)

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény célja, hogy „az ország egészére, valamint egyes kiemelt térségekre meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. A hatékony és korszerű területrendezés ennek érdekében folyamatos, rendszeresen megújuló, összehangolt rendszert alkot az ország területi képét megalkotó fejlesztési stratégiákkal."

Az Ország Szerkezeti Terve alapján Nyíregyháza területét az országos területfelhasználási kategóriák közül a mezőgazdasági, az erdőgazdálkodási, a települési és a vízgazdálkodási térség egyaránt érinti. A térségi területfelhasználás feltételeit meghatározó országos övezeti terv alapján a 13 országos övezetből Nyíregyháza Megyei Jogú Várost az alábbi országos térségi övezetek érintik:

3. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város övezeti érintettsége

Övezet neve	Érintettség
Ökológiai hálózat magterületének övezete	IGEN
Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	IGEN
Ökológiai hálózat pufferterületének övezete	IGEN
Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	IGEN
Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	IGEN
Erdők övezete	IGEN
Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	IGEN
Tájképvédelmi terület övezete	NEM
Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete	NEM
Vízminőség-védelmi terület övezete	IGEN
Nagyvízi meder övezete	NEM
VTT-tározók övezete	NEM
Honvédelmi és katonai célú terület övezete	NEM

Forrás: 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

Nyíregyházát az országos jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatok közül az alábbiak érintik:

4. táblázat: Nyíregyházát érintő országos jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatok

Távlati gyorsforgalmi utak – Meglévő szakasz
▪ M3: Budapest - Hatvan - Füzesabony - Polgár - Görbeháza - Nyíregyháza - Vásárosnamény
Távlati főutak – Meglévő szakaszok
▪ 4. sz. főút: Budapest - Cegléd - Szolnok - Püspökladány - Debrecen - Hajdúhadház - Nyíregyháza - Kisvárda - Záhony - (Ukrajna) ▪ 338. sz. főút: Nyíregyháza (M3) - Nyíregyháza (41. sz. főút) ▪ 36. sz. főút: Polgár (35. sz. főút) - Nyíregyháza (4. sz. főút) ▪ 38. sz. főút: Mezőzombor (37. sz. főút) - Nyíregyháza (36. sz. főút) ▪ 403. sz. főút: Nyíregyháza (M3) - Nyírtura (4. sz. főút ▪ 41. sz. főút: Nyíregyháza (4. sz. főút) - Vásárosnamény - Beregsurány - (Ukrajna)
Távlati főutak – Tervezett szakaszok
▪ 338. sz. főút: Nyíregyháza nyugati elkerülő (36. sz. és 38. sz. főút) - azóta megépült ▪ szám nélkül - Nyíregyháza térsége (M3) - Nyírbátor - Vállaj - (Románia)
Országos törzshálózati vasúti pályák – Tervezett nagysebességű vasútvonalak
▪ 1.2. (Horvátország) - Gyékényes térsége - Budapest [XI. kerület, Kelenföld] - Budapest [Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér] - Záhony térsége - (Ukrajna)
Országos törzshálózati vasúti pályák – Meglévő országos törzshálózati vasúti pályák
▪ 100 Budapest [VI. kerület, Nyugati pu.] - Cegléd - Szolnok - Záhony - (Ukrajna) ▪ 100c Mezőzombor - Nyíregyháza
Országos kerékpárút-törzshálózat elemei
▪ Hajdúvárosok-Szabolcs kerékpárútvonal: Bekecs - Szerencs - Tarcal - (4.A kerékpárút Tarcal és Tokaj közötti szakasza) - Tokaj - Gávavencsellő - Nagyhalász - Nyíregyháza - Hajdúnánás - Hajdúdorog - Hajdúböszörmény - Debrecen
Nemzetközi és hazai szénhidrogén-szállító vezetékek
▪ 101-02: Nyírgyulaj - Napkor - Nyíregyháza
Országos csatornák – Meglévő országos csatornák
▪ Oláhréti-csatorna

Forrás: 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

1.3.2 Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Önkormányzatának Közgyűlése 2020-ban hagyta jóvá Szabolcs-Szatmár-Bereg megye hatályos területrendezési tervét[2], amelyben a következő Nyíregyházára vonatkozó ajánlások, fejlesztési utalások szerepelnek:

- a város és térsége minőségi fejlesztése érdekében fontos Nyíregyháza térszervező szerepének további erősítése;
- Nyíregyháza településfejlesztési koncepciójában és integrált településfejlesztési stratégiájában Debrecen Megyei Jogú Városával történő együttműködéssel összhangban a városkörnyék urbanizálódását elősegítő célrendszert kell meghatározni.

[2] Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Közgyűlésének 5/2020. (VI.26.) önkormányzati rendelete Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területrendezési szabályzatáról, térségi szerkezeti tervéről és térségi övezeteiről

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Közgyűlésének 55/2020. (VI.25.) önkormányzati határozata Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Tervéhez kapcsolódó intézkedésekről 1. melléklete (Területrendezési intézkedések) 3. Közlekedési hálózat fejlesztésével összefüggő intézkedések keretében az alábbi, Nyíregyházát érintő fejlesztéseket határozza meg:

- a 4-es főút Debrecen-Nyíregyháza közötti szakasza 2x2 sávos, legalább kiemelt szolgáltatásokat nyújtó főútként vagy gyorsforgalmi útként kerüljön szabályozásra és kiépítésre;
- a Közgyűlés Elnöke az érintett kistérségek és települések bevonásával kezdeményezzen egyeztetést a Magyar Államvasutakkal és az illetékes minisztériummal a Nyíregyháza - Balsa és Nyíregyháza - Dombrád keskeny nyomközű vasút és nyomvonalának hasznosítási lehetőségeiről;
- a dokumentum tervezett településközi összekötő útként jelöli ki a Nyírszőlősi és Kemecsei utakat összekötő Nyíregyháza - Nyírszőlős útszakaszt.

A térségi területfelhasználás feltételeit meghatározó övezeti terv alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Várost az alábbi országos és megyei térségi övezetek érintik.

5. táblázat: Nyíregyháza országos és megyei övezetekkel való érintettsége

Melléklet	OTrT övezet		Melléklet	megyei övezetek	
3.1	ökológiai hálózat magterületének övezete	X	3.9	ásványi nyersanyagvagyon övezete	X
	ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	X	3.10	rendszeresen belvízjárta terület övezete	–
	ökológiai hálózat pufferterületének övezete	X	3.11	tanyás területek övezete	X
3.2	kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	X	Melléklet	egyedileg meghatározott megyei övezetek	
	jó termőhelyi adottságú szántók övezete	X	3.12	Térszervező városok övezete (regionális)	X
3.3	erdők övezete	X	3.13	Térségi együttműködések övezete (Debrecen-Nyíregyháza urbanizációs tengely)	X
	erdőtelepítésre javasolt terület övezete	X	3.14	Határon átnyúló együttműködés övezete	–
3.4	tájképvédelmi terület övezete	X	3.15	Gyümölcstermesztés térségi jelentőségű övezete	X
3.5	világörökségi és világörökségi várományos területek övezete	–	3.16	Nyírségi vegyes tájgazdálkodási és turisztikai övezet	X
3.6	vízminőség-védelmi terület övezete	X		Felső-Tisza menti komplex tájgazdálkodási és turisztikai övezet	–
3.7	nagyvízi meder és VTT-tározók övezete	–			
3.8	honvédelmi és katonai célú terület övezete	X			

Forrás: 4. melléklet az 5/2020. (VI. 26.) önkormányzati rendelethez: A települések országos és megyei övezetekkel való érintettsége, saját szerkesztés

1.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai

Nyíregyháza Megyei Jogú Várossal 12 település – 5 város és 7 község – szomszédos: Érpatak, Hajdúdorog, Kálmánháza, Kemecse, Kótaj, Nagycserkesz, Nagykálló, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, Újfehértó. A fejezet összeállításához az érintett települések településszerkezeti tervéből azok a fejlesztési elképzelések kerültek felsorolásra, amelyek közvetve vagy közvetlenül érintik Nyíregyházát. A szomszédos települések településszerkezeti tervében többségében olyan Nyíregyházát érintő fejlesztések fogalmazódtak meg, amelyek a közlekedési kapcsolatok javításához, valamint egyes települések esetében gazdaságfejlesztéshez köthetők.

6. táblázat: A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek Nyíregyháza szempontjából releváns megállapításai

Érpatak	**Érintkező övezetek:** A település mezőgazdasági területek és védelmi célú erdők mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület) a közigazgatási határon. Közigazgatási határ mentén, végzett gazdasági tevékenységek: nincs Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények: nincs
Hajdúdorog	**Érintkező övezetek:** A hajdú-bihari város mezőgazdasági területek (mezőgazdasági terület – többségében szántó) mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület) a közigazgatási határon. Közigazgatási határ mentén, végzett gazdasági tevékenységek: nincs Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények: nincs
Kálmánháza	**Érintkező övezetek:** A település mezőgazdasági területek és gazdasági célú erdők mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület, gazdasági célú erdő) a közigazgatási határon. **Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek:** nincs **Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények:** A település fejlődése szempontjából fontos a közúti kapcsolatok fejlesztése, a meglévő utak korszerűsítése és a kerékpárút hálózat Nyíregyháza felé történő fejlesztése.
Kemecse	**Érintkező övezetek:** A település kertvárosias lakóterület, mezőgazdasági területek (szántó, kertes mezőgazdasági terület) és védelmi célú erdők mentén érintkezik Nyíregyházával (falusias lakóterület, mezőgazdasági általános terület, gazdasági célú erdő) a közigazgatási határon. A település délnyugati határán lép át Nyíregyháza területéről a 100-as vasútvonal. **Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek:** nincs **Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények:** A település déli részén halad át a tervezett Északi összekötőút. A település déli részén (Körmendi tanya) Nyíregyháza-Sóstóhegy és Nyírpazony irányában két kerékpárútat terveznek építeni.

Kótaj	**Érintkező övezetek:** A település mezőgazdasági területek és védelmi célú erdők mentén érintkezik Nyíregyházával (kertvárosias és falusias lakóterület, mezőgazdasági általános terület, egészségügyi-, turisztikai célú és gazdasági célú erdő, ipari gazdasági terület) a közigazgatási határon. A település déli részén lép át Nyíregyházáról a Nyíregyháza-Sóstó keskeny nyomtávú vasútvonal. **Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek:** A Buji út mentén a közigazgatási határ mellett, Nyíregyháza közigazgatási területén gazdasági tevékenység folyik. **Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények:** A település déli, délkeleti részén halad át a tervezett Északi összekötőút. Kótaj közigazgatási területén egyes lakóterületek (Újszőlő utca, Sugár utca, Gulyakút utca, Bodóhegyi út, Akácos utca) Nyíregyháza (Nyírszőlős, Sóstó) határa mellett alakultak ki. A lakóterületek a településközponttól távol találhatók, szolgáltatás, közlekedés szempontjából inkább Nyíregyházához kapcsolódnak. Kótaj területe Sóstó fölött beékelődik Nyíregyháza közigazgatási területébe, ami hatással lehet egyes jövőbeni fejlesztések megvalósulására.
Nagycserkesz	**Érintkező övezetek:** A település mezőgazdasági területek (szántó, kertes mezőgazdasági terület) és gazdasági erdők mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület) a közigazgatási határon. **Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek:** nincs **Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények:** bokortanyák fejlesztése
Nagykálló	**Érintkező övezetek:** A település mezőgazdasági területek (szántó, kertes mezőgazdasági terület) és gazdasági erdők mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület, kereskedelmi-, szolgáltató terület) a közigazgatási határon. **Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek:** A települések határán, Nyíregyháza közigazgatási területén, kereskedelmi-, szolgáltató terület fejlesztését tervezik. **Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények:** A 4911. számú főút 2X2 sávosítása mindkét település számára kiemelt közlekedésfejlesztési prioritás.
Napkor	**Érintkező övezetek:** A település mezőgazdasági területek (szántó, rét, gyümölcsös, kertes mezőgazdasági terület) és gazdasági erdőterület, valamint gazdasági terület és tervezett gazdasági területek mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület, gazdasági célú erdő, ipari gazdasági terület) a közigazgatási határon. A település nyugati határán lép át Nyíregyháza területéről a 41-es számú főút és a 116-os vasútvonal. A települések határán, Nyíregyháza közigazgatási területén, található az Orosi gyepek Natura2000 terület. **Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek:** A gazdasági tevékenységek Napkoron és Nyíregyházán is a 41-es számú főút mentén folynak, így hatásuk kevésbé zavaró. Napkoron a gazdasági terület tervezett bővítését a szerkezeti terv rögzíti. **Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények:** A 41-es számú főút mentén kerékpárút megépítése tervezett.

Nyírpazony	**Érintkező övezetek:** A település kertvárosias és falusias lakóterületek, általános és kertes mezőgazdasági területek, gazdasági és közjóléti erdők, valamint különleges területek (temető, vadaspark, arborétum és megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület) mentén érintkezik Nyíregyházával (kertvárosias lakóterület, mezőgazdasági általános terület, gazdasági célú erdő) a közigazgatási határon. A település délnyugati határán lép át Nyíregyháza területéről a 4-es számú főút. **Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek:** A közigazgatási határ mentén gazdasági tevékenységet nem végeznek, ugyanakkor Nyírpazony területén, Nyíregyháza közigazgatási területe mellett megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület fejlesztését tervezik. **Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények:** A település nyugati részén tervezett az észak-déli irányban húzódó Kemecse-Nyíregyháza összekötő út megépítése.
Nyírtelek	**Érintkező övezetek:** A település falusias lakóterület, mezőgazdasági (általános-, kertes) területek, gazdasági erdőterületek, valamint ipari gazdasági és mezőgazdasági üzemi területek és honvédelmi terület mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület, gazdasági célú erdő, falusi lakóterület) a közigazgatási határon. A település délkeleti határán lép át Nyíregyháza területéről a 38-as számú főút és a 100 C vasútvonal. **Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek:** A gazdasági tevékenységek Nyírtelek Nyíregyházával határos területén a 38-as számú főút és a 100 c vasútvonal által közrezárt területen folynak, így hatásuk kevésbé zavaró. **Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények:** Nyírtelek közigazgatási területén egyes lakóterületek (Szegély utca) Nyíregyháza (Nyírszőlős) határa mellett alakultak ki. A lakóterületek a településközponttól távol találhatók, szolgáltatás, közlekedés szempontjából inkább Nyíregyházához kapcsolódnak.
Nyírtura	**Érintkező övezetek:** A település mezőgazdasági területek és gazdasági erdőterületek mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület, mezőgazdasági korlátozott használatú terület, gazdasági célú erdő) a közigazgatási határon. **Közigazgatási határ mentén, végzett gazdasági tevékenységek:** nincs **Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények:** A település északi részén halad át a tervezett Északi összekötőút.
Újfehértó	**Érintkező övezetek:** Újfehértó mezőgazdasági övezetek, vízgazdálkodási terület és védelmi célú erdők mentén érintkezik Nyíregyházával (gazdasági célú erdő, mezőgazdasági általános terület, vízgazdálkodási terület) a közigazgatási határon. A települések határán található a Nagy-Vadas tó, ami Natura 2000 terület és tájképvédelmi terület övezetét érintő szerkezeti elem. A település északkeleti határán lép át Nyíregyháza területére a 4-es számú főút és a 100-as vasútvonal. **Közigazgatási határ mentén, végzett gazdasági tevékenységek:** nincs **Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények:** A településszerkezeti terv a 4-es számú főút mellett tervezett kerékpárútat jelöl Nyíregyháza felé. Újfehértó a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv alapján a Debrecen-Nyíregyháza urbanizációs tengely - Térségi együttműködések övezete által érintett település.

1.5 Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

1.5.1 A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai

1.5.1.1 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepció

Nyíregyháza hosszútávú településfejlesztési koncepciója 2014-ben készült el. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának középpontjában a város 2030-ra elérendő **jövőképe** áll:

„Nyíregyháza hosszú távon egy egészséges, fenntartható, jómódú, színes város, ahol

- az egészséges élet alapfeltételei biztosítottak, az itt élők egészséges környezetben, egészséges életmódot folytatva megfelelő életminőségben élnek,
- a társadalmi és környezeti fenntarthatóság szempontjai érvényesülnek,
- a fejlett helyi gazdaságnak köszönhetően a foglalkoztatási és jövedelmi szint magas,
- aktív kulturális, társadalmi élet folyik.

2030-ban Nyíregyháza egy olyan város, amelyet következő generációk (gyermekeink, unokáink) is szívesen választanak lakóhelyül, ahová a magas képzettségű fiatal szakemberek is visszatérnek."

Nyíregyháza tervezett jövőképének elérése érdekében a településfejlesztési koncepcióban kijelölésre kerültek a település átfogó fejlesztését szolgáló célok (3 átfogó cél és 8 részcél), valamint a fejlesztési elképzelések megvalósítása során alkalmazandó 4 településfejlesztési alapelv, amelyek a következők:

7. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepció célrendszere

ÁTFOGÓ CÉLOK
▪ Versenyképes város: Versenyképes, nemzetközi színvonalú gazdaság, értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése ▪ Gondoskodó város: Javuló életminőség és a társadalmi különbségek csökkentése ▪ Környezettudatos város: Energiahatékonyság és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás
RÉSZCÉLOK
▪ Fejlett helyi gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely, magasabb jövedelmi szint (T1) ▪ Fejlett, magas színvonalú tudományos élet, innováció (T2) ▪ Pezsgő kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (T3) ▪ Magas színvonalú humán szolgáltatások (T4) ▪ Közösségi, szolidáris, befogadó társadalom (T5) ▪ Fejlett városi mobilitás, fenntartható közlekedés(T6) ▪ Vonzó és energiahatékony épített környezet, táj- és településkép (T7) ▪ Aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer, vonzó városi image (T8)
TELEPÜLÉSFEJLSZTÉSI ALAPELVEK
▪ Integrált megközelítés ▪ Fenntartható városfejlesztés ▪ Hatékony fejlesztések ▪ Közösségi szemlélet és szolidaritás

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepció (2014)

A településfejlesztési koncepció kidolgozásához kapcsolódva Nyíregyháza 2014-ben készítette el középtávú Integrált Településfejlesztési Stratégiáját (ITS). Az ITS-ben a koncepció részcéljait alapul véve 7-8 évre szóló középtávú, tematikus célokat (a koncepció részcéljai), az egyes városrészekre – a helyzetelemzés eredményeit felhasználva – pedig 2-3 év időtartamra szóló városrészi célokat fogalmaztak meg:

- A Belső lakóterület (Belváros) városközponti funkcióinak megerősítése és vonzerejének növelése (V1)
- Az örökösföldi városrész lakóépületeinek, közösségi tereinek és infrastruktúrájának megújításával az életkörülmények átfogó javítása (V2)
- Az életminőség javítása Huszártelep területi-társadalmi reintegrációjának folytatásával és a malomkerti lakóövezetek fejlesztésével, valamint a déli ipari területek intenzívebb hasznosítása (V3)
- A minőségi lakókörnyezet és fenntartható mobilitás feltételeinek fejlesztése a Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor városrészben (V4)
- Az életminőség javítása Jósaváros, Stadion környéke, Hímes városrész lakóterületeinek fejlesztésével, valamint a fejlett, magas színvonalú tudományos élet feltételeinek fejlesztése (V5)
- Nyírszőlős és Felsőpázsit városrész lakó- és közösségi funkcióinak erősítése, valamint a repülőtér fejlesztése (V6)
- A Sóstó környéki területek (Sóstógyógyfürdő, Sóstóhegy, Korányi kertváros) turisztikai, rekreációs és zöldfelületi funkciójának megerősítése (V7)
- Kőlapos, Oros, Nagyszállás városrész lakóterületeinek minőségi javításával az életkörülmények javítása (V8)
- Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka városrész lakókörnyezetének és gazdasági funkcióinak fejlesztése (V9)
- A bokortanyák lakó- és mezőgazdasági funkciójának erősítése, turisztikai feltételek javítása, valamint új ipari fejlesztési terület kialakítása (V10)

1.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Nyíregyháza településrendezési terveinek módosításai folyamatosan történnek, a szükségesség legfontosabb okai a következők:

- kiemelt társadalmi cél érdekében és nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügy tárgyát képező építési beruházások megvalósítása,
- gazdasági-fejlesztési célból munkahelyteremtő nagy beruházások megvalósítása,
- lakossági igényeknek való megfelelés,
- jogszabályi kötelezettségből, jogszabály változásokból adódó felülvizsgálatok.

A rendezési tervet érintően a kisebb jelentőségű, lakossági igényt kielégítő módosítások, a pontosítások és javítások kivételével az ún. településrendezési szerződés megkötésével folytak és folynak a településrendezési terv módosításai. Kialakult gyakorlat alapján a településrendezési szerződések mellett szélesebb körű, ún. közérdekű kötelezettség / vagy keretszerződés vállalásával a kérelmezők kinyilvánítják az elkötelezettségüket a hely (Nyíregyháza) lakói előtt és a közvetlen érdekeltségük vagy kötelezettségük mellett a köz érdekében egyéb beruházást-felajánlást is vállalnak.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése az elmúlt időszakban számos településrendezési szerződést kötött meg. Mindemellett fontos kiemelni, hogy Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 5/2017. (1.26.) számú határozata Nyíregyháza közigazgatási területén több helyszín kiemelt fejlesztési területté nyilvánítása alapján az alábbiak vannak kiemelt fejlesztési területté nyilvánítva:

- volt Báthory István laktanya,
- volt Vay Ádám laktanya,

- Simai út - Rét utca - Rókabokori út - Szélsőbokori út által határolt terület,
- Tiszavasvári út - Nyugati elkerülő út - Rókabokori út - Salamonbokori út által határolt terület,
- Benczúr- Bessenyei tér,
- Intermodális csomópont,
- Nagykörút déli befejező szakasz,
- Nyíregyháza-Sóstógyógyfürdő.

1.6 A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.6.1 A hatályban lévő településrendezési eszközök

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 9/B. § alapján „a településrendezés feladata, hogy – a településfejlesztéssel összhangban – a település területének, telkeinek felhasználására és az építés helyi rendjére vonatkozó szabályok kialakításával

a) meghatározza a település összehangolt, rendezett és fenntartható fejlődésének térbeli-fizikai kereteit,

b) a település adottságait és lehetőségeit hatékonyan kihasználva elősegítse annak működőképességét a környezeti ártalmak legkisebbre való csökkentése mellett,

c) biztosítsa a település működéséhez szükséges infrastruktúra-hálózatot, megjelenítve a települési zöldinfrastruktúrát,

d) biztosítsa a település megőrzésre érdemes, jellegzetes, értékes szerkezetének, beépítésének, építészeti, természeti és tájképi arculatának védelmét."

E feladatok elvégzése érdekében a településrendezés eszközei a következők:

- a településszerkezeti terv, amelyet a településfejlesztési koncepció alapján a települési önkormányzat képviselő-testülete dolgoztat ki és állapít meg,
- a helyi építési szabályzat – amelyet a településszerkezeti terv alapján - az építés rendjét a helyi sajátosságoknak megfelelően megállapító és biztosító települési önkormányzati rendelet.

A 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet alapján a településszerkezeti terv hosszútávra szól, a település teljes közigazgatási területére érvényes. A tervben kell megállapítani „a táj, az épített és a természeti környezet alakításának és védelmének területfelhasználással összefüggő módját, valamint ki kell jelölni a település fejlesztésének területi irányait. A településszerkezeti tervben meg kell határozni a település egyes területrészeinek területfelhasználását, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeknek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését." A településszerkezeti tervvel összhangban a helyi építési szabályzat állapítja meg – „a táj, az épített- és a természeti környezet, valamint a környezeti elemek védelmével kapcsolatos területhasználati korlátozásokkal, továbbá az egyes területek felhasználásával, az azokon való építés rendjével és intenzitásával kapcsolatos előírásokkal – a helyi építési követelményeket, jogokat és kötelezettségeket" (314/2012. (X.8.) Kormányrendelet).

Nyíregyháza Megyei Jogú Város 117/2005. (V.4) számú határozattal hagyta jóvá a településszerkezeti tervét, a Helyi Építési Szabályzatát pedig a Közgyűlés a 21/2007. (VI.12.) KGY rendelettel fogadta el.[3]

[3] Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 92/2013. (IV.25.) számú határozata Nyíregyháza településszerkezeti terve módosításának jóváhagyásáról - A Közgyűlés az épített környezet alakításáról és

1.6.2 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

A településszerkezeti terv építési szempontból beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területeket tartalmaz. A két fő kategórián belül a használat jellege alapján a következő területegységek kerültek meghatározásra:

- lakóterület (nagyvárosias, kisvárosias, kertvárosias, falusias),
- vegyes terület (településközponti, központi vegyes),
- gazdasági terület (kereskedelmi szolgáltató, zavaró hatású, egyéb ipari),
- üdülőterület (üdülőházas, hétvégi házas),
- különleges terület (kereskedelmi, intézményi, honvédelmi, hulladék elhelyezésére szolgáló, városüzemeltetési, közlekedési)
- általános közlekedési terület,
- vasúti közlekedési terület,
- zöldterület,
- erdőterület (egészségügyi, védelmi, gazdasági),
- mezőgazdasági terület (kertes, általános, korlátozott),
- vízgazdálkodási terület,
- megújuló energiaforrás hasznosításának céljára szolgáló terület.

A város településszerkezetének fő szervező elemei a következők: autópálya; országos főutak; országos mellékutak, települési főutak; gyűjtőutak; vasút; jelentős szintbeni és különszintű csomópontok; vízfolyások.

A szerkezeti terv megfogalmaz szabályozási elveket, amelyek a település különböző területegységeire (lakó, üdülő területek; gazdasági területek), vagy a település szerkezetét meghatározó táji, épített elemekre vonatkoznak (közlekedés, táj- és természetvédelem).

védelméről szóló többször módosított 1997. évi LXXVIII. törvény 6.§ (3) bekezdés a.) pontjában kapott felhatalmazás alapján - a 331/2012. (XII.13.) számú határozattal, a 266/2012. (X.18.) számú határozattal, a 178/2012. (VI.28.) számú határozattal, a 143/2012. (V.31.) számú határozattal, a 243/2011. (XI1.15.) számú határozattal, a 213/2011. (XI.24.) számú határozattal, a 150/2011. (VII1.25.) számú határozattal, a 28/2011. (11.10) számú határozattal, 150/2010. (VI.28.) számú határozattal 253-2/2009. (XL23.) számú határozattal, 252-2/2009. (XI. 23) számú határozattal,110/2009. (V. 26) sz. határozattal, 39/2009. (111.2) sz. határozattal, 77/2008. (111.31) számú határozattal, 76/2008. (111.31) számú határozattal, 122/2007. (VI.11) sz. határozattal, 117/2005. (V.4) sz. határozattal módosított és kiegészített 103/2004. (VI.21) sz. településszerkezeti tervi leírást az alábbiak szerint módosítja
Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 21/2007. (VI. 12.) KGY rendelete Nyíregyháza 19/2005. (V. 5.) KGY rendelettel jóváhagyott helyi építési szabályzatának módosításáról és egységes szerkezetű szövegének megállapításáról

1.7 A település társadalma

1.7.1 Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

1.7.1.1 Népesség változás, korstruktúra

2020-ban a Központi Statisztikai Hivatal Tájékoztatási adatbázis alapján Nyíregyháza állandó népessége 119 289 fő (2020), lakónépessége 116 554 fő (2021. január 1.) volt. Nyíregyháza Magyarország hetedik legnagyobb népességszámú települése, az ország lakónépességének 1,2%-a, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakónépességének 21,4%-a él a megyeszékhelyen. A város népsűrűsége 424,5 fő/km^2, az ország 9. legalacsonyabb népsűrűségű megyei jogú városa.

3. ábra: Nyíregyháza lakó- és állandó népességének változása (2010-2020)

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

A város lakónépessége 2010 és 2020 között 1 298 fővel, 1,1%-kal csökkent, azaz kisebb mértékben, mint megyei (-1,83%) és országos (-2,55%) szinten. A népességszám alakulását a természetes szaporodás, illetve fogyás és a belföldi vándorlási különbözet mértéke határozza meg. Nyíregyháza lakónépességének változását egyrészről a természetes fogyás, másrészről pedig a negatív belföldi vándorlási különbözet jellemezte, de összességében az országos átlaghoz képest sokkal kisebb arányú népességcsökkenés.

A vizsgált időszakban a halálozások száma minden évben magasabb volt, mint az élveszületéseké. Kedvezőtlen folyamat, hogy az élveszületések száma a legutóbbi 3 évben 1000 fő alá csökkent. A halálozások számában a 2020-as év tekinthető egy kiugróan rossz évnek: a COVID-19 világjárvány okozta többlethalálozás miatt több, mint 1 500 fő hunyt el, miközben 2010 és 2019 között átlagosan 1 230 fő halt meg évente. A természetes fogyás mértéke Nyíregyházán -1,86‰, ami nagyságrendileg megfelel a megyei mutatónak (-1,83‰), de jóval kedvezőbb az országos átlagnál (-4,04‰).

A népességszámváltozás másik meghatározó eleme a belföldi vándorlási különbözet. A korábbi pozitív vándorlási különbözettel ellentétben – a legutóbbi két népszámlálás között Nyíregyházán a beköltözők száma meghaladta az elköltözőkét – 2010 és 2020 között a Nyíregyházáról elvándorlók száma minimális mértékben meghaladta az odavándorlókét, azaz a város belföldi vándorlási egyenlege negatív. A belföldi vándorlási különbözet mértéke (2010–2020. évi átlaga ezer lakosra vetítve) Nyíregyházán -1,47, ami jóval kedvezőbb a megyei mutatónál (-7,13).

8. táblázat: Lakónépesség változása Nyíregyházán és egyéb vizsgált területi egységeken (2010-2020)

	2010	2020	Változás
Magyarország	9 985 722	9 730 772	-2,55%
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	555 496	545 321	-1,83%
Nyíregyházi járás	167 113	163 392	-2,23%
Nyíregyháza	**117 852**	**116 554**	**-1,10%**
Miskolc	168 075	150 695	-10,34%
Debrecen	208 016	200 974	-3,39%

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

4. ábra: Nyíregyháza népmozgalmi mutatói (2010-2020)

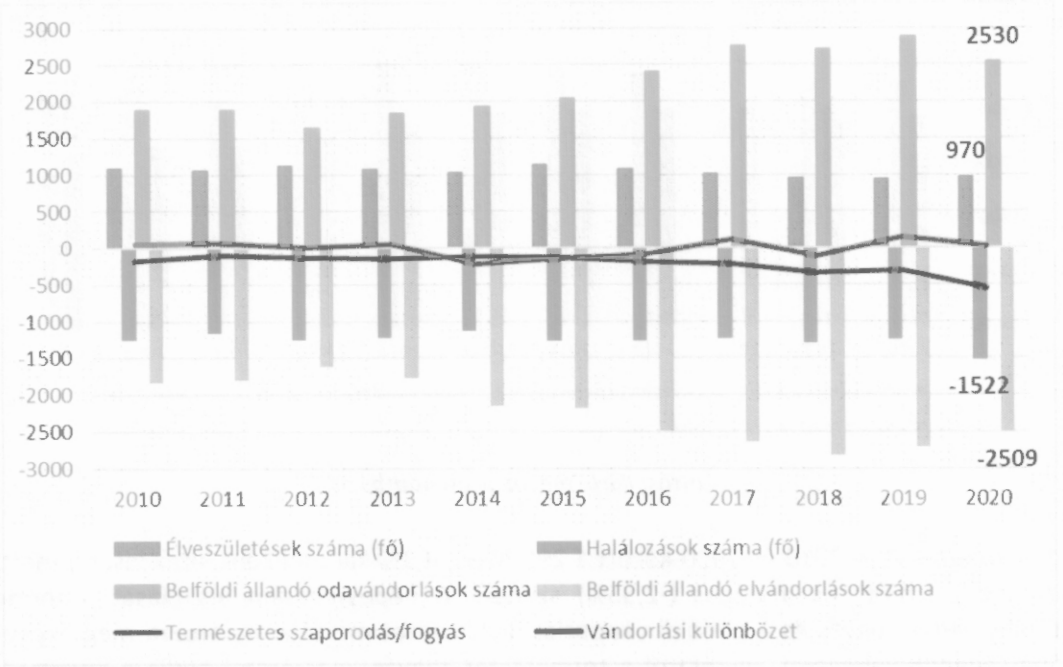

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

Jóllehet a népesség korstruktúrájának alakulását – az európai és az országos demográfiai folyamatokhoz hasonlóan – az elöregedés határozza meg, a nyíregyházi népesség korszerkezete az országos átlaghoz és a legtöbb megyei jogú városhoz képest kedvezőbb képet mutat. A városban a fiatal lakosság aránya 15,12% (országosan 14,56%), a munkaképes korú lakosság aránya 65,4% (országosan 65,12%), a 65 éves és idősebb lakosság aránya 19,48% (országosan 20,31%).

A városi korstruktúra változását a munkaképes korú lakosság arányának csökkenése és az idős lakosság arányának növekedése jellemzi. Az utóbbi 5 évben (2016 és 2020 között) a fiatal lakosság aránya stagnált (15,12% és 15,21% között mozgott), miközben az idős lakosság aránya 16,71%-ról 19,48%-ra növekedett és a 15-64 közötti lakosság aránya 68,16%-ról 65,4%-ra csökkent. Abszolút értékben a fiatalok száma 180 fővel, a 15 és 64 év közötti lakosság száma 3 992 fővel csökkent, amíg az idős lakosság száma 3 037 fővel növekedett.

Az öregedési index az idős korú népességnek (65–X éves) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított arányát fejezi ki, a korösszetétel változásának és az elöregedés folyamatának legfontosabb indikátora. 2020-ban az öregedési index Nyíregyházán 128,83% volt, tehát a városban száz gyermekre és fiatalkorúra nagyjából 129 időskorú jut. A mutató értéke Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében

109,93%, Magyarországon pedig 139,47% volt, vagyis a megyei korstruktúra kedvezőbb, az országos pedig kedvezőtlenebb képet mutat. Az elöregedés gyorsuló folyamatát jól szemlélteti az a tény, hogy az öregedési index mértéke 2011-ben csupán 91,10%, 2016-ban 110,47% volt.

9. táblázat: Nyíregyháza népességének korcsoport szerinti összetétele (2020)

	0–14	15–64	65–	Öregedési index
Nyíregyháza	**15,12%**	**65,40%**	**19,48%**	**128,83**
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	15,82%	66,78%	17,40%	109,93
Magyarország	14,56%	65,12%	20,31%	139,47

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

1.7.1.2 Nemzetiségi összetétel

Nemzetiségi hovatartozásra vonatkozó statisztikai felmérést a KSH a népszámlálások során végez. 2001 és 2011 között a nyíregyházi lakosság nemzetiségi összetétele az alábbiak szerint változott meg:

- a magyar nemzetiségűek aránya 2001 és 2011 között 95,17%-ról 84,97%-ra csökkent;
- a nem magyar nemzetiségűek közül a cigány lakosság száma és aránya a legnagyobb, 2 177 fő (1,82%) vallotta magát cigány nemzetiségűnek 2011-ben;
- viszonylag jelentős (0,2%, valamint 200 fő feletti) az ukrán, német és román nemzetiséghez tartozók száma és aránya;
- 2001 és 2011 között jelentős mértékben, 3,39%-ról 11,81%-ra (10 112 fővel) nőtt azon lakosok száma Nyíregyházán, akik az adott kérdésre nem válaszoltak, ami összességében nehezebbé teszi a változások nyomon követését.

1.7.1.3 Gazdasági aktivitás – foglalkoztatottság és munkanélküliség

Nyíregyháza több szempontból is kedvező munkaerőpiaci adottságokkal rendelkezik:

- a foglalkoztatottak aránya magasabb a megyei és az országos átlagnál;
- számos megyeszékhellyel szemben itt még rendelkezésre áll szabad munkaerőkapacitás;
- a munkaerőtartalék szempontjából pozitív az is, hogy a város jelentős munkaerőpiaci vonzáskörzettel rendelkezik.

A lakosság gazdasági aktivitását vizsgálva megállapítható, hogy a városban magasabb a foglalkoztatottak és alacsonyabb a munkanélküliek aránya, mint a megyei és az országos átlag. Ezzel párhuzamosan az eltartottak viszonylag magas aránya a város fiatal korstruktúrájával magyarázható.

10. táblázat: A népesség gazdasági aktivitás szerint (2016)

		Terület	Foglalkoztatott	Munkanélküli	Ellátásban részesülő inaktív	Eltartott	Összesen
2011	fő	Nyíregyháza	48 548	7 583	30 996	32 619	119 746
		Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	188 627	40 976	169 578	160 091	559 272
		Magyarország	3 942 723	568 497	2 949 727	2 476 681	9 937 628
	Me	Nyíregyháza	40,5	6,3	25,9	27,2	100,0

		Terület	Foglalkoztatott	Munkanélküli	Ellátásban részesülő inaktív	Eltartott	Összesen
		Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	33,7	7,3	30,3	28,6	100,0
		Magyarország	39,7	5,7	29,7	24,9	100,0
2016	fő	Nyíregyháza	55 865	3 046	28 107	31 132	118 150
		Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	241 882	18 430	150 243	144 974	555 529
		Magyarország	4 503 449	250 464	2 728 292	2 321 632	9 803 837
	Megoszlás, %	Nyíregyháza	47,3	2,6	23,8	26,3	100,0
		Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	43,5	3,3	27,0	26,1	100,0
		Magyarország	45,9	2,6	27,8	23,7	100,0

Forrás: KSH Népszámlálás 2011, KSH Mikrocenzus 2016

A foglalkoztatottak számát és összetételét települési szinten a KSH kizárólag a népszámlálások alkalmával méri fel, vagyis a 2011. évi népszámlálás tekinthető a legfrissebb részletes foglalkoztatottsági adatnak. Ugyanakkor a város foglalkoztatottsági mutatóiról a KSH összefoglaló adatokat a 2016. évi mikrocenzus során is közölt.

Nyíregyházán a 15 évesnél idősebb lakosság foglalkoztatottsága mind abszolút, mind relatív értékben növekedett a vizsgált időszakban: a foglalkoztatottak száma összességében több, mint 15%-kal, míg a foglalkoztatottak lakosságon belüli aránya csaknem 7 százalékponttal 47,3%-ra növekedett, ami magasabb a megyei (43,5%) és az országos (45,9%) átlagnál is.

Nemek szerinti bontásban vizsgálva a gazdasági aktivitást szemléltető mutatókat megállapítható, hogy a nők foglalkoztatásban betöltött szerepe kedvezőtlenebb: a lakosságon belül a nők aránya 53,6% volt, ezzel szemben a foglalkoztatottak 48,9%-a, az inaktív keresőknek pedig 65,1%-a volt nő.

11. táblázat: A népesség száma és megoszlása gazdasági aktivitás és nemek szerint (2011)

	Nyíregyháza		Szabolcs-Szatmár-Bereg megye		Magyarország	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
Foglalkoztatott	51,1%	48,9%	54,3%	45,7%	53,3%	46,7%
Munkanélküli	48,5%	51,5%	53,4%	46,6%	53,5%	46,5%
Inaktív kereső	34,9%	65,1%	36,8%	63,2%	36,2%	63,8%
Eltartott	49,8%	50,2%	50,5%	49,5%	50,2%	49,8%
Összesen	46,4%	53,6%	47,9%	52,1%	47,5%	52,5%

Forrás: KSH

2020-ban a munkanélküliek aránya a városban alacsonyabb (3,1%) mind a megyei (6,8%), mind az országos (4,5%) és egyéb területi mutatókhoz viszonyítva. A pályakezdők és a diplomások aránya a nyilvántartott álláskeresőkből ugyanakkor Nyíregyházán magasabb (12,4%, 14,8%), mint az országos (7,7%, 7,4%) és a megyei értékek (11,9%, 3,3%).

12. táblázat: Magyarország egyes megyei jogú városainak munkanélküliségi mutatói (2020)

	A nyilvántartott álláskeresők	A 180 napon túl nyilvántartott álláskeresők	A pályakezdők	A diplomások
	aránya a munkavállalási korú állandó népességből (%)	aránya a nyilvántartott álláskeresőkből (%)		
Nyíregyháza	3,1	1,0	32,6	12,4	14,8
Debrecen	4,4	2,5	56,0	7,2	14,9
Miskolc	5,4	3,1	55,3	7,4	10,2
Városi jogállású települések	3,9	2,0	50,5	7,1	10,2
100 000 fő feletti városok	3,7	1,9	49,4	7,6	13,9
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	6,8	3,6	51,7	11,9	3,3
Magyarország	4,5	2,4	52,1	7,7	7,4

Forrás: KSH Területi statisztikai évkönyv

2012 óta a nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállalási korú állandó népességből 2019-ig folyamatosan csökkent (9%-ról 2,9%-ra), 2019 és 2020 között a COVID-19 világjárvány hatására kis mértékben, 3,1%-ra emelkedett. A 180 napon túl nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállalási korú állandó népességből 2012 és 2020 között 5%-ról 1%-ra csökkent.

5. ábra: Nyíregyháza munkanélküliségi mutatói (2012-2020)

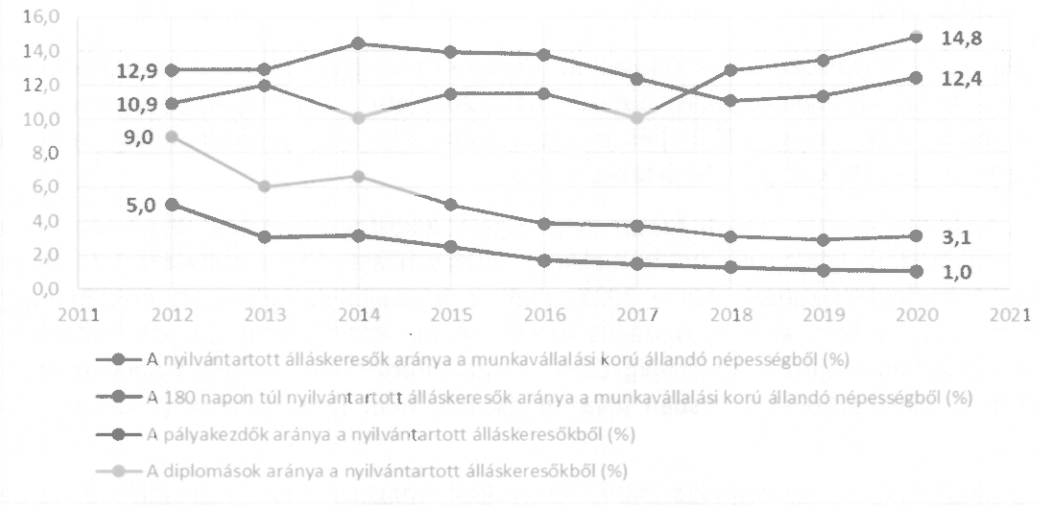

Forrás: KSH Területi statisztikai évkönyv

Ezzel szemben 2012 és 2020 között a pályakezdők aránya a nyilvántartott álláskeresőkből jelentős mértékben nem változott (12,9%-ról 12,4%-ra csökkent), miközben a diplomások aránya a nyilvántartott álláskeresőkön belül 10,9%-ról 14,8%-ra emelkedett.

A munkanélküliségi adatokat havi szinten vizsgálva a nyilvántartott munkanélküliek száma és aránya az országos és megye adatokhoz hasonlóan – a tavaszi és nyári csúcsokat leszámítva – 2019. decemberig csökkenő, a COVID-19 világjárvány miatt 2020. január és 2020. július között dinamikusan növekvő, majd 2020. augusztusa óta ismét csökkenő tendenciát mutat.

6. ábra: Relatív munkanélküliségi mutató (%)

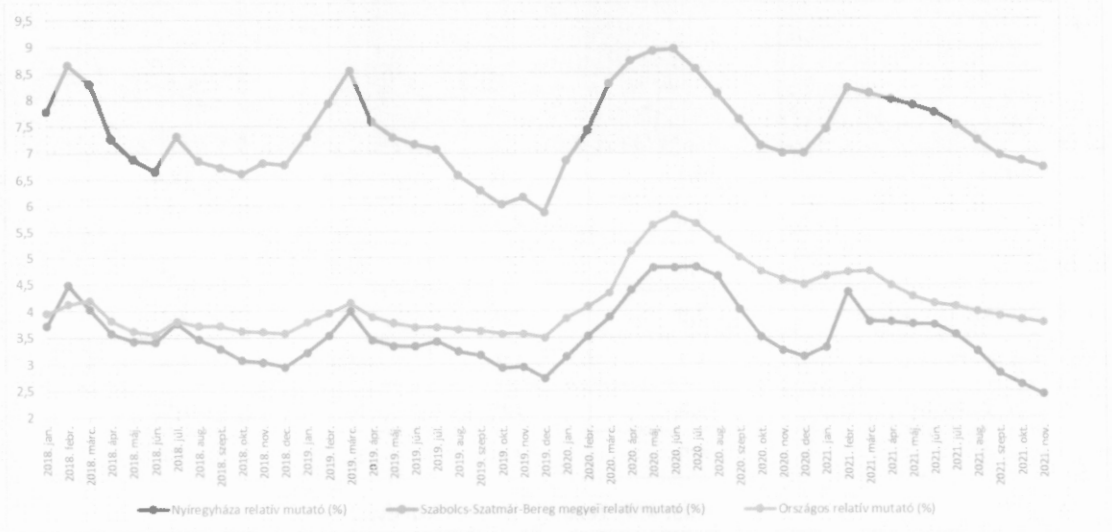

Forrás: NFSZ

A városban a nyilvántartott munkanélküliek száma 2021 decemberében 1 774 fő volt, ami 2,3%-os relatív munkanélküliségi mutatót jelent[4] – ez jóval alacsonyabb a megyei átlagnál (6,73%) és kissé alacsonyabb az országos átlagnál is (3,78%), valamint kedvezőbb, mint Debrecen (3,71%) és Miskolc (4,44%) mutatói.

1.7.1.4 Közfoglalkoztatás

Nyíregyházán a közfoglalkoztatottak száma – az országos és megyei adatokhoz hasonlóan – csökkenő tendenciát mutat. A közfoglalkoztatási mutató[5] (1,1%) 2021 első 10 hónapjának átlagában a városban alacsonyabb volt, mint a megyei (5,3%) és az országos átlag (1,39%), ugyanakkor magasabb volt, mint Debrecen (0,44%) és Miskolc (0,71%) értékei.

A közfoglalkoztatási mutató mellett fontos megvizsgálni a közfoglalkoztatási ráta értékét is, ami azt mutatja meg, hogy a közfoglalkoztatás mekkora arányban aktiválta a nyilvántartott álláskeresők sokaságát. A közfoglalkoztatási ráta – 2021. első tíz hónapjának összesített értékét vizsgálva – Nyíregyházán 23,7% volt, ami az országos érték (24,3%) körül alakul. Ez azt mutatja, hogy a közfoglalkoztatásban dolgozók száma megközelíti a nyilvántartott álláskeresők számának negyedét. A mutató értéke ugyanakkor a városban jóval magasabb, mint Debrecenben (9,4%) és Miskolcon (11,7%).

A közfoglalkoztatást – Nyíregyháza MJV Közgyűlése megbízásából – a NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. (NYÍRVV Kft.) szervezi. A közfoglalkoztatásban dolgozók főként településfejlesztés, településrendezés, településüzemeltetés, közparkok fenntartása, közutak fenntartása, környezet, köztisztaság biztosítása, kulturális szolgáltatás, szociális szolgáltatás és ellátás, óvodai ellátás stb. területeken végzik munkájukat (Közfoglalkozatás | Nyírvv Nonprofit Kft. (nyirvv.hu)).

[4] A nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállalási korú népességhez viszonyítva.

[5] A közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszámának aránya a munkavállaló korú népességhez viszonyítva.

7. ábra: Közfoglalkoztatási ráta alakulása Nyíregyházán és egyéb vizsgált területi egységeken

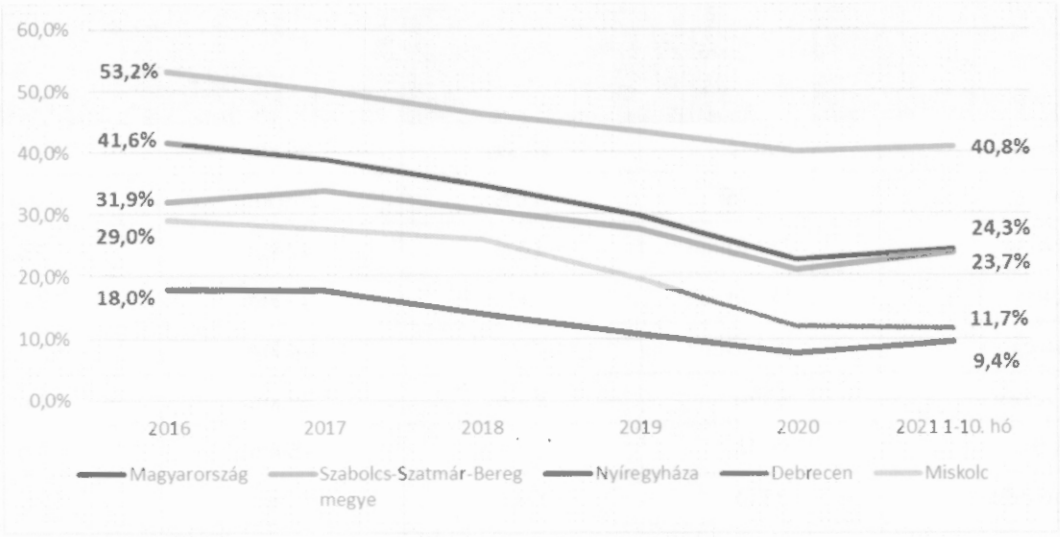

Forrás: Közfoglalkoztatás főbb adatai (bm.hu)

1.7.1.5 Napi ingázás

Az ingázási adatok[6] alapján megkülönböztethetők Nyíregyházára naponta ingázók (bejárók) és Nyíregyházáról naponta ingázók (eljárók):

- A Nyíregyházára bejáró ingázók száma összesen 17 719 fő. Nyíregyháza jelentős munkaerőpiaci vonzásának köszönhetően a nyíregyházi nagyvárosi településegyüttes 9 településéről eljárók mintegy nyolctizede, 5 200 személy ingázott a térségközpontba.
- A Nyíregyházáról eljáró ingázók száma összesen 5 402 fő, akik közül 620 fő a nyíregyházi nagyvárosi településegyüttes 9 településén vállalt állást.

Az abszolút számok tükrében a legtöbb más településről bejáró nyíregyházi munkavállaló a következő településekről kerül ki: Nyírtelek, Újfehértó (ezer fő fölötti ingázó), Nyírpazony, Kótaj, Nagykálló, Ibrány, Kemecse, Nagyhalász, Napkor (500 és 1000 fő közötti ingázó). Amennyiben a Nyíregyházára ingázók foglalkoztatottakon belüli arányát vesszük figyelembe az adott településen, más kép rajzolódik ki: a legnagyobb arányban Nyírpazonyról, Nyírturáról, Kótajból járnak be Nyíregyházára, az ő esetükben a foglalkoztatottak több mint fele a megyeszékhelyre jár dolgozni.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei települések vonatkozásában a Nyíregyházára bejáró munkavállalók aránya 28%, a Nyíregyházáról ingázó munkavállalók aránya 4%. A megyén belül a Nyíregyházáról naponta ingázók száma Nyírbátor, Nyírtelek és Nagykálló esetében kiemelkedő, a többi település esetében 50 fő körül van. A megyén kívüli városok közül Debrecen, Budapest és Tiszaújváros emelkedik ki az ingázást tekintve. Debrecenből a napi ingázók száma Nyíregyházára 362 fő, amely a debreceni munkavállalók 0,4%-a. Ellenkező irányba 590 fő ingázik, ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a Nyíregyházáról Debrecenbe ingáznak a legtöbben. A COVID-19 járvány valószínűleg az ingázási folyamatokat is befolyásolta a részleges vagy teljes otthoni munkavégzés gyakoribbá válása miatt.

[6] Az ingázást a KSH a népszámlálások idején méri fel, így a legfrissebb rendelkezésre álló adatok a 2011. évi népszámlálási adatok. A következő népszámlálás 2022 októberében várható.

13. táblázat: Nyíregyházáról naponta elingázó (minimum 50) foglalkoztatottak

Céltelepülés (járásközpont)	Elingázók száma	Elingázók az összes elingázó arányában	Leggyorsabb út hossza	Leggyorsabb út időtartama
Debrecen	590 fő	10,9%	55 km	54 p
Budapest	322 fő	6,0%	239 km	152 p
Nagykálló	241 fő	4,5%	17 km	19 p
Nyírbátor	186 fő	3,4%	45 km	39 p
Tiszaújváros	163 fő	3%	74 km	52 p
Tiszavasvári	93 fő	1,7%	35 km	33 p
Kisvárda	90 fő	1,7%	48 km	46 p
Hajdúhadház	73 fő	1,4%	36 km	36 p
Mátészalka	68 fő	1,3%	58 km	46 p
Baktalórántháza	65 fő	1,2%	38 km	35 p
Ibrány	52 fő	1,0%	27 km	31 p

Forrás: Tér-Figyelő (lechnerkozpont.hu), KSH Népszámlálás 2011

1.7.1.6 Képzettség

A foglalkoztatottsági mutatókhoz hasonlóan a lakosság képzettségi mutatóit a KSH kizárólag a népszámlálások alkalmával méri fel, vagyis a legfrissebbnek a 2011. évi népszámlálás adatai tekinthetők. Nyíregyháza lakosságának képzettsége valamennyi mutató tekintetében magasabb az országos átlagnál. Az iskolázottság a 2001 és 2011 között országosan és Nyíregyházán is jelentősen javult.

Csökkent az iskolázatlanok és a nyolc évfolyamnál alacsonyabb iskolai végzettségűek aránya, emelkedett a legfeljebb érettségivel rendelkezők aránya. 2001 és 2011 között országosan 12,6%-ról 19%-ra, megyei szinten 8,3%-ról 13,3%-ra, Nyíregyházán pedig 18,1%-ról 26,6%-ra emelkedett a felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb lakosság körében.

14. táblázat: Nyíregyháza képzettségi mutatói (2011)

	10–X éves általános iskola első évfolyamát sem végezte el	15–X éves legalább általános iskola 8. évfolyam	18–X éves legalább középiskolai érettségivel	25–X éves egyetem, főiskola stb. oklevéllel
Magyarország	0,6%	95,1%	49,0%	19,0%
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	1,0%	91,4%	38,3%	13,3%
Nyíregyháza	0,5%	97,0%	59,1%	26,6%

Forrás: KSH Népszámlálás 2011

1.7.1.7 Jövedelem

Nyíregyházán az egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem 2020-ban 3 356 893 Ft volt, amely ugyan meghaladja a megyei átlagot (2 629 826 Ft), ugyanakkor elmarad az

országos átlagtól (3 373 738 Ft), valamint jelentősen kevesebb, mint Debrecen (3 609 995 Ft) és Miskolc (3 478 244 Ft) értékei.

8. ábra: Egy adózóra jutó személyi adóalapot képező jövedelem a megyeszékhelyeken (2020, ezer Ft)

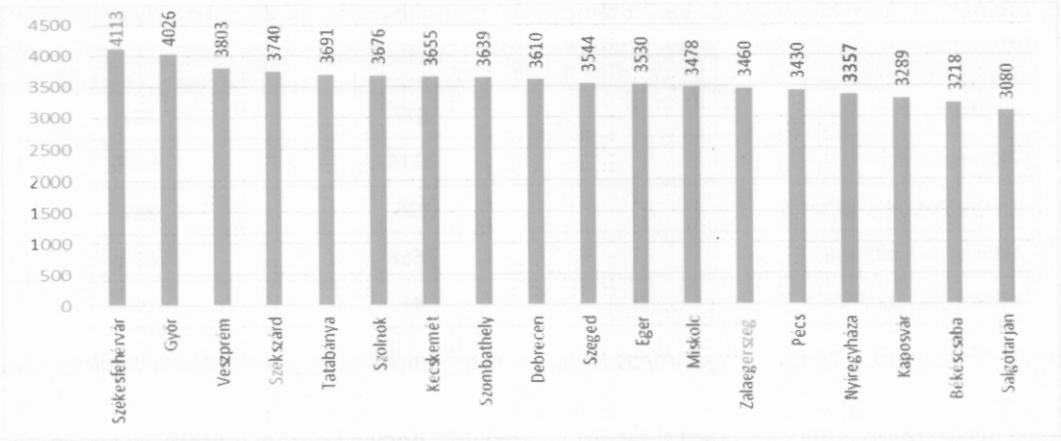

Forrás: KSH, Területi Statisztikai évkönyv, 2020

Az egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem 2008 és 2011 között a gazdasági válság hatására folyamatosan csökkent, majd 2011-től növekedésnek indult: 2010 és 2020 között a növekmény elérte a 84,4%-ot. Emelkedő tendencia tapasztalható az ezer lakosra jutó adózók számában is a vizsgált időszakban (465 főről 501 főre).

Országos összehasonlításban a teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete[7] a munkáltató székhelyének elhelyezkedése szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 277 049 Ft, a nettó átlagkeresete 184 238 Ft volt 2020-ban. A megyei érték az országos átlagbér 68,6%-a, ezzel a megyék között itt a legkisebbek a bérek. A megyében az előző évhez (2019) viszonyítva a bruttó és nettó bérek 9,8%-kal nőttek, ami az országos növekedés (9,7%) mértékével azonos.

15. táblázat: A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó és nettó átlagkeresete a munkáltató székhelyének elhelyezkedése szerint (2020)

Területi egység	Bruttó átlagkereset, forint	%	Nettó átlagkereset, forint	%
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	**277 049**	**68,6**	**184 238**	**68,6**
Észak-Alföld	310 078	76,8	206 202	76,8
Magyarország	403 616	100	268 405	100
Előző év = 1000%				
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	**109,8**	**-**	**109,8**	**-**
Észak-Alföld	110,1	-	110,1	-
Magyarország	109,7	-	109,7	-

Forrás: KSH

1.7.1.8 Szociális ellátás

2013-ban és 2015-ben alapvető változások történtek a szociális segélyezés rendszerében: a 2013. január 1-től működő járási hivatalok új szereplőként jelentek meg egyes segélyfajták biztosításában,

[7] A városi szintű kereseti adatok közül a legfrissebbek a KSH Megyei jogú városok című kiadványában (2013. július) állnak rendelkezésre.

ezáltal az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai egyértelműen elváltak egymástól. Az ún. jövedelemkompenzáló támogatások a járási hivataloktól, míg a kiadáskompenzáló támogatások a települési önkormányzatoktól igényelhetők.

16. táblázat: A járási hivatalokhoz került támogatási típusokban részesülők száma Nyíregyházán (fő)

Támogatás típusa	2012. december 31.	2020. január 31.
Ápolási díj	577	217
Közgyógyellátás	3318	3417
Egészségügyi szolgáltatás	825	982
Aktív korúak ellátása	2658	814
Időskorúak járadéka	41	39

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Program Felülvizsgálata (2020)

Az ápolási díjban részesülők száma azzal együtt is csökkent, hogy a korábbi jogosultak egy része a 2018. január 1-ével bevezetett gyermekek otthongondozási díja jogcímen kapja az ellátást (264 fő). Látható, hogy a járási hivatal által folyósított ellátások esetében a jogosultak száma stagnál vagy csökken.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata számos jogcímen nyújt pénzbeli és természetbeni juttatást szociális rászorultsági alapon, illetve esetenként attól függetlenül is.

17. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által nyújtott pénzbeli és természetbeni szociális támogatások és ellátások

Ellátás formája	Szociális rászorultságtól függő települési támogatás	Szociális rászorultságtól független ellátás
Pénzbeli	Méltányossági ápolási díj Kiegészítő ápolási díj Lakbér hozzájárulási szolgáltatás Rendkívüli települési támogatás Lakbértámogatás Helyi lakásfenntartási támogatás	Helyi adósságkezelési szolgáltatás Rendszeres gyógyszertámogatás Köztemetés
Természetbeni	1 éven belül legalább 2 hozzátartozó eltemettetéséről való gondoskodás Külföldön elhunyt közeli hozzátartozó hazaszállítása Elemi csapás folytán a kérelmező lakhatás céljára szolgáló ingatlanában/ingóságaiban bekövetkezett kár Rendőrségi jegyzőkönyvvel igazolt, a jogosultnak bűncselekménnyel okozott kár Társadalombiztosítás által nem támogatott gyógykezelés költségei	Karácsonyi támogatás Tanszertámogatás

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata[8]

Az országos adatok alapján 2013-tól folyamatosan csökkent a támogatott háztartások száma, és a városi adatok is ezt a tendenciát követik, csak nagyobb mértékben: a települési támogatás keretében nyújtott lakásfenntartási támogatásban részesülők száma a harmadára csökkent (2018-ban már csak

[8] 21/2021.(VI.25.) Önk. rendelet a szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról; 22/2021.(VI.25.) számú Önk. rendelet Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által az egyes szociális rászorultságtól függetlenül nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátási formákról

1 487). A változás annak ellenére következett be, hogy a korábbi, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szerinti szabályozást az Önkormányzat fenntartotta és emelte is a jogosultság feltételeként a jövedelemhatárt.

18. táblázat: Nyíregyháza közigazgatási területén támogatásban részesülők száma (fő)

Támogatás típusa	2012	2014	2016	2017	2018	2019
Lakásfenntartási támogatás	5828	4448	1811	1905	1491	1230
Adósságkezelési szolgáltatás	470	293	155	136	92	71
Méltányossági ápolási díj	637	575	363	386	294	278
Rendszeres gyógyszertámogatás	-	-	519	586	452	400

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Program Felülvizsgálata (2020)

Az egyes támogatási típusoknál a jogosultak számának csökkenése mögött az elmúlt évtizedben végbement kedvező tendenciák húzódnak meg. A rendelkezésre álló statisztikai adatok, valamint Nyíregyháza Életminősége háztartási panel nyomonkövetéses (kétévente ismétlődő) szociológiai felmérés (2008-2018) eredményei alapján 2012-től folyamatosan emelkedett mind az átlag-, mind a mediánjövedelem, amely mögött olyan intézkedések is állnak, mint a minimálbér, a garantált bérminimum és a nyugdíjak emelése. Annak ellenére, hogy 2013-tól az állam szerepe a segélyezés terén felerősödött, továbbra is jelentős szerepet tölt be az Önkormányzat a segítségre szorulók támogatásában. A megkérdezettek 10,7%-a nyilatkozott úgy, hogy fordult már segítségért az Önkormányzathoz (ez 5,7% a járási hivatal esetében). A segélyezettek körébe elsősorban a közfoglalkoztatásban résztvevők tartoznak.

A KSH egyes ellátásokról közöl megyei és országos szinten is összehasonlítható adatokat. 2020-ban Nyíregyházán az ezer lakosra jutó foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők havi átlagos száma mindössze 4,3 volt, amely kedvezőbb a megyei (17,5) és az országos értéknél (8,1). Kedvező a helyzet a szociálisan rászorulók által igénybe vehető közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számában (27 fő/1000 lakos), ami megfelel az országos mutatónak (27,2 fő).

19. táblázat: Egyes szociális ellátások összehasonlító adatai (2020)

Mutató	Nyíregyháza	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Magyarország
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek havi átlagos száma ezer lakosra	4,3	17,5	8,1
Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma ezer lakosra	27,0	48,2	27,2
Szociális étkeztetésben részesülők száma ezer 65 éves és idősebb lakosra	224,3	245,1	101,6
Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma	29 306	125 308	2 514 969
Saját jogon járó nyugdíjban, ellátásban részesülők száma	27 509	112 775	2 347 488
Átlagos nyugdíj, forint/hó	145 512	124 055	143 545

Forrás: KSH, Területi statisztikai évkönyv

Nyíregyházán 2020-ban 29 306 nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülőt tartottak nyilván, ebből a saját jogon járó nyugdíjban, ellátásban részesülők száma 27 509 fő volt. A városban a nyugdíj átlagos összege mindössze 145 512 Ft volt havonta, amely alacsonyabb a debreceni (150 054 Ft), a miskolci (154 571 Ft) értékeknél, kis mértékben magasabb az országos értéktől (143 545

Ft), és 17,3%-kal magasabb, mint a megyei érték (124 055 Ft). Az ezer 65 éven felüli lakosra jutó szociális étkeztetésben részesülők száma 224,3 fő volt, vagyis majdnem minden negyedik 65 éven felüli lakos szociális étkeztetésben részesült a városban.

1.7.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Nyíregyháza városrészei között térbeli differenciáltság tapasztalható a lakosság korcsoport szerinti megoszlásában, képzettségében és foglalkoztatottságában:

- A városban általánosan jellemző az elöregedő tendencia, ettől függetlenül megfigyelhetők különbségek az egyes városrészek között is. A KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján a városi átlaghoz képest Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros (26,3%), Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor (25,9%) és Jósaváros, Stadion környéke, Hímes (23,4%) városrészek idősebb korstruktúrájú városrészek, míg Nyírszőlős, Felsőpázsit Örökösföld (21,1%), Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka (18,2%) és Örökösföld (17,1%) fiatalabb korstruktúrájú városrészek[9].
- A foglalkoztatottság szempontjából a Belső lakóterület és Örökösföld városrészekben a legmagasabb a foglalkoztatottság, a munkanélküliek aránya pedig a Bokortanyák, Császárszállás; Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep és Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka városrészeken a legmagasabb.
- A KSH adatszolgáltatása alapján 2011-ben még 3 szegregátum volt Nyíregyházán: a Huszártelep, a Keleti lakótelep és Polyákbokor. A Keleti lakótelep régi, komfort nélküli, leromlott állapotú épületei 2020. március és 2021. október között elbontásra kerültek (27 négylakásos lakótömb), így a közel 10 évig tartó átgondolt városrehabilitációs program eredményeként a Keleti lakótelep szegregált helyzete megszűnt. A 2 szegregátum részletesen a 3.3.2 fejezetben kerül bemutatásra.

1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők

1.7.3.1 Történelmi és kulturális adottságok, nemzeti kötődés és vallási közösségek

Nyíregyháza lakosságának városi identitástudatát egyedi etnikai és vallási tényezők alakították ki. A 18. században a városba telepített szlovák lakosság megváltoztatta a nemzetiségi összetételt, valamint ennek következtében jelentősen átalakult Nyíregyháza vallási-felekezeti szerkezete is. Jelenleg az etnikai megoszlás az országos mutatókkal összességében megegyezik, az egykor jelentős számú szlovák lakosság többsége – a Beneš-dekrétumok következtében – visszatelepült Szlovákiába.

A vallási-felekezeti megoszlás ugyanakkor az országostól eltérő képet mutat. A korábban zömmel református, görög- és római katolikus magyar etnikum a 18. század betelepítései következtében heterogénné vált. Az ide érkező tirpák lakosság hatására Nyíregyháza lett a mai magyarországi evangélikus felekezet egyik központja. Az evangélikus vallás mellett Nyíregyháza a görögkatolikus vallás egyik centruma is. A lakosság vallási, felekezeti megoszlását a KSH kizárólag a népszámlálások alkalmával méri fel, vagyis a 2011. évi népszámlálási adat tekinthető a legfrissebbnek: ekkor a római katolikus (21%) felekezethez tartozók voltnak a legtöbben, de jelentős a református (16,4%), a görögkatolikus (10,6%) és az evangélikus (7%) vallású lakosság aránya is.

[9] A %-ok az idősebb korstruktúrájú városrészeknél a 60 éves vagy idősebb lakosság arányát, a fiatalabb korstruktúrájú városrészeknél a 14 éves vagy fiatalabb lakosság arányát jelzik.

9. ábra: Magyarország és Nyíregyháza lakosságának vallási-felekezeti megoszlása (2011)

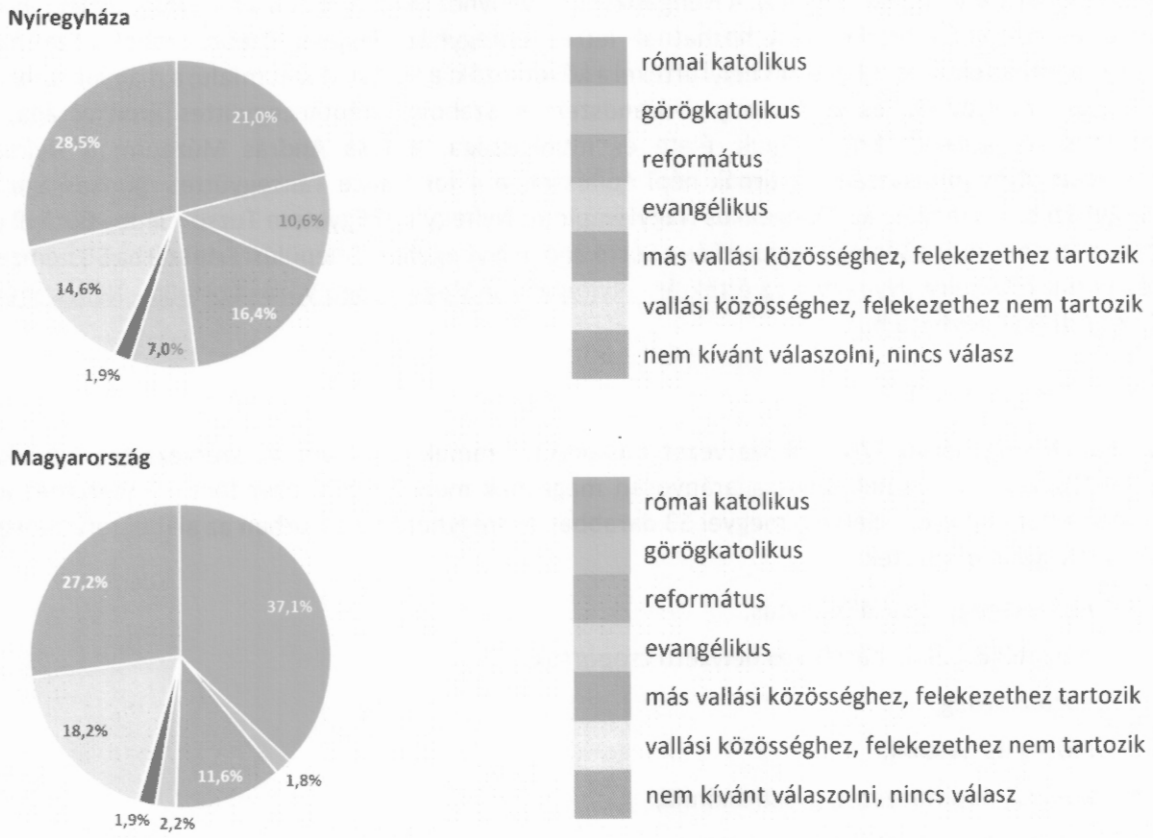

Forrás: KSH Népszámlálás 2011

1.7.3.2 Társadalmi élet, szokások és hagyományok

A történelmileg kialakult helyi identitást erősitik a helyi értékek, valamint a rendszeresen megszervezésre kerülő kulturális és közösségépítő rendezvények. A tirpák hagyományok fellelhetők a nyírségi néphagyományokban, táncokban, ételekben, építészetben is. A városban évente több mint 100 kulturális és szórakoztató rendezvény valósul meg, az Önkormányzat évek óta támogatja a városi nagyrendezvények lebonyolítását. Nyíregyháza legjelentősebb rendezvényei: Nyírségi Disznótoros Fesztivál és Nemzetközi Böllérverseny, Helló Nyíregyháza, Városnapok, Szent Iván Éj, Cantemus Nemzetközi Kórusfesztivál, VIDOR Fesztivál, Tirpák Fesztivál, Márton-napi Vigasságok, Adventi Forgatag.

Szintén a települési kötődést erősítik a különböző szakterületeken jelentős eredményeket elért helyi szakemberek számára alapított díjak, kitüntetések rendszere (pl. „Nyíregyháza Kiváló Pedagógusa" Margócsy Emil-díj", „Oktató-Nevelő Munkáért Vietórisz József-díj", „Nyíregyháza Város Közbiztonságáért Sztárek Ferenc díj").

Nyíregyházán az agrár hagyományoknak köszönhetően a mai napig meghatározó a mezőgazdasági termékek kínálata, számos helyi termelő rendelkezik kiváló minőségű friss, illetve feldolgozott gyümölccsel és zöldséggel, hús- és hentesáruval, illetve egyéb mezőgazdasági termékekkel. Az élelmiszer jellegű termékeken felül változatos a hagyományos kézműves termékek kínálata is. A városi rendezvényekhez kapcsolódóan kerül megrendezésre a Népi Ízek Fesztiválja programsorozat. Több éve működik nyári időszakban Sóstón a Blaha Lujza sétány melletti piactéren a Sóstói Piac, ahol helyi termelők és kézművesek termékeit vásárolhatják meg az érdeklődők. Az Önkormányzat szervezetileg is megteremtette a helyi termékek fejlesztésének, valamint a fogyasztás ösztönzésének hátterét, továbbá online helyi termék katasztert is működtet (https://helyitermek.nyiregyhazipaktum.hu/).

Nyíregyháza városhoz szorosan egy hungarikum köthető, a klasszikus magyar szablyavívás hagyománya (www.hungarikum.hu). A Hungarikum törvényhez kapcsolódóan a megyék és települések megyei és települési értéktárakat hozhatnak létre. Nyíregyháza legjelentősebb Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei értéktárba is bekerült helyi értékei a következők: a Sóstói Múzeumfalu; a magyar szablya, a magyar szablyavívás és a Borsody-vívórendszer; a Szabolcs Néptáncegyüttes munkássága; a Cantemus kóruscsalád; Krúdy Gyula élete és munkássága; a Jósa András Múzeum; a Nyírség Néptáncegyüttes munkássága; a tirpák népi építészet; a 4 for Dance Táncegyüttes munkássága; a Nyíregyházi bokortanyák; az Evangélikus Nagytemplom; Nyíregyházi Egyetem Tuzson János Botanikus Kertje; a Sóstói-erdő; a Sóstógyógyfürdő és a Sóstó Zoo. A Nyíregyházi Települési Értéktárba 50 nemzeti érték került felvételre (Nyíregyháza értéktár - Nyíregyháza Megyei Jogú Város Portálja - Nyíregyháza Többet Ad! (nyiregyhaza.hu).

1.7.3.3 Civil szervezetek

2020-ban Nyíregyházán 770 civil szervezet működött. Számuk 2010 óta 41 szervezettel, 5,1%-kal csökkent ugyan, de számuk lakosságarányosan magasnak mondható: tízezer főre 75 szervezet jut szemben az országos 62, illetve a megyei 53 darabbal. Nyíregyházán elsősorban az alábbi területeken működnek civil szervezetek:

- egészségügy, szociális ellátás,
- fogyatékkal élők, hátrányos helyzetű csoportok,
- közbiztonság,
- idősek és fiatalok,
- kultúra, népművészet, gasztronómia,
- oktatás, környezetvédelem, sport.

1.8 A település humán infrastruktúrája

1.8.1 Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)

1.8.1.1 Egészségügy

Alapellátás

Nyíregyházán az egészségügyi alapellátás – a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás és a fogorvosi alapellátás – 102 orvossal kötött feladat ellátási szerződés keretében, egészségügyi vállalkozási formában valósul meg. A városban jelenleg 45 felnőtt háziorvos, 27 gyermek háziorvos, 22 fogorvosi és 9 iskola-fogászati praxis látja el az alap egészségügyi ellátást a Közgyűlés által, helyi rendeletben meghatározott körzetekben. A háziorvosok munkáját a felnőtt körzetekben 51, a gyermekorvosi körzetekben pedig 27 körzeti ápolónő segíti (Nyíregyháza Megyei Jogú Város Gazdasági Programja 2020-2024).

A háziorvosi, illetve házi gyermekorvosi ellátási rendszer országos és megyei viszonylatban pozitívabb képet mutat: a KSH adatai szerint 2020-ban az egy háziorvosra és házi gyermekorvosra jutó lakos száma a városban 1 597 fő volt, ami kedvezőbb, mint a megyei (1 753 fő) és országos érték (1 651 fő), ugyanakkor kedvezőtlenebb, mint Debrecen (1 415 fő) és Miskolc (1 235 fő) mutatói.

A háziorvosi és fogorvosi szolgáltatások mellett a térségben elérhető iskola-egészségügyi, illetve védőnői ellátás is. Nyíregyházán az iskolaorvosi praxisok száma 30, amelyből 26 iskolai körzetet gyermek háziorvosok látnak el. A védőnőként dolgozók betöltött állásainak száma összesen 71 álláshely. A védőnői szolgálatnak nagy szerepe van az iskola-egészségügyi szolgálat ellátásában,

továbbá a háziorvosi rendszerrel való együttműködésben is. Nyíregyházán 2020-ban 40 gyógyszertár működött, számuk 2010 óta 6 darabbal csökkent.

A területi ellátási kötelezettséggel rendelkező háziorvosi praxisok egy része önkormányzati tulajdonú ingatlanban, másik része a tevékenységet végző orvos/vállalkozás tulajdonában levő ingatlanban (rendelőben) végzi, illetve néhány esetben bérelt ingatlanban.

A kötelező feladatokhoz tartozó ügyeleti ellátás, a területi védőnői ellátás és az iskola egészségügyi ellátás is az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság szervezeti keretében működik. Nem kötelező feladatként biztosítja az Önkormányzat a fogászati röntgent (szakellátási feladat), a foglalkozás-egészségügyi alapellátást, a hajléktalan személyek 168 órás (azaz 0-24 órában elérhető) háziorvosi ellátását, valamint az otthoni szakápolás és hospice ellátást az intézményen keresztül.

Az Igazgatóság illetékességi, működési területe Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területe. A házi felnőttorvosi ügyelet és házi gyermekorvosi ügyelet működési területe Nyíregyháza, Apagy, Kálmánháza, Nagycserkesz, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, valamint és Nyírtét településeket fedi le.

Szakellátás

A város és a térség járóbeteg szakellátásában a Jósa András Oktatókórház vesz részt, amely a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrumának akkreditált oktatókórházaként működik. A megyében Fehérgyarmaton, Mátészalkán, valamint Nagykállóban működik még kórház[10].

Jósa András Oktatókórház alaptevékenysége a felnőtt- és gyermek-, aktív- és krónikus, járó- és fekvőbeteg-szakellátás, a rehabilitáció, fejlesztő, oktató tevékenység, utókezelés, gondozás, a közép- és felsőfokú oktatás, az orvos-szakorvosképzés és a kutatási tevékenységek köré szerveződik. A kórházban 29 osztályon, belgyógyászati, sebészeti és diagnosztikai szakmacsoport keretein belül folyik a gyógyító munka. Az elmúlt évtizedben az oktatókórház területén számos fejlesztés (Jósa András Tömbkórház Projekt, Jósa András Sürgősségi Projekt) valósult meg.

10. ábra: Tízezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma (db)

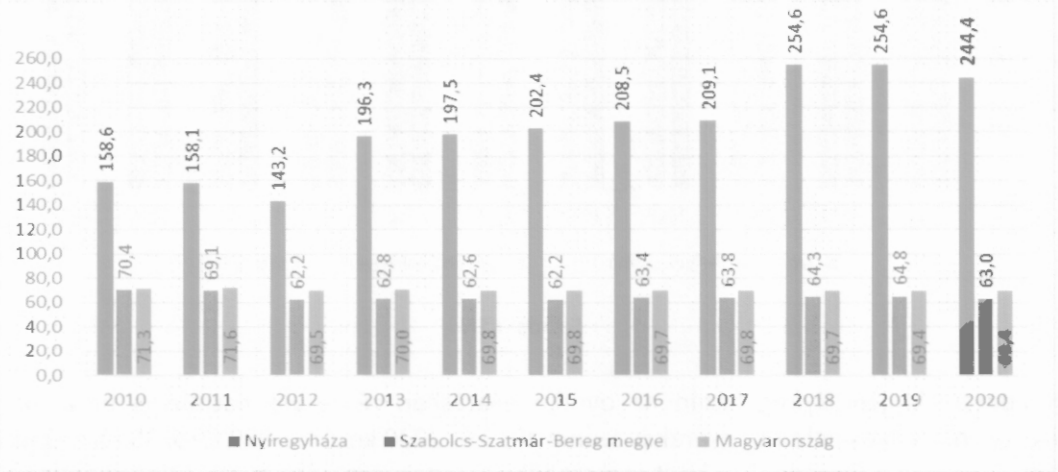

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

2020-ban a kórházi ágyak száma a megyében 3 433 db volt, ennek 83%-a (2 349 db) működött Nyíregyházán. A megyeszékhelyen a tízezer lakosra jutó kórházi ágyak száma 244 db, ami meghaladja

[10] 2013 márciusában Szabolcs megye négy kórháza – Jósa András Oktatókórház, Fehérgyarmati Kórház és Gyógyfürdő, Mátészalkai Kórház, Sántha Kálmán Mentális Egészségközpont és Szakkórház – egyesült, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház néven.

a megyei (63), országos (69), debreceni (138) és miskolci (214) értékeket. 2010 és 2020 között a tízezer lakosra jutó kórházi ágyak száma Nyíregyházán 159-ről emelkedett 244-re.

1.8.1.2 Oktatás-nevelés

Óvodák

Nyíregyházán a 3-7 éves korú gyermekek önkormányzati, egyházi vagy egyesület által fenntartott óvodába járhatnak. Önkormányzati fenntartásban 4 óvoda működik (Eszterlánc Északi Óvoda, Gyermekek Háza Déli Óvoda, Búzaszem Nyugati Óvoda, Tündérkert Keleti Óvoda), összesen 35 feladatellátási helyen 167 csoportban, közel 4000 gyermekkel. Egyházi fenntartásban 5, egyesületi formában 1 helyen biztosított az óvodai ellátás. Nyíregyházán az óvodák felújítása folyamatosan zajlik, így a gyermekek ellátása modern, esztétikus körülmények között biztosított.

Az óvodák kapacitása 2020-ban 5 286 fő, az óvodába beírt gyerekek száma 4 189 fő volt, ami 79,25%-os kihasználtságnak felel meg. Az óvodai feladatellátási helyek száma 41 db, az óvodai csoportok száma 187 db, az óvodapedagógusok száma 382 fő volt. Az egy csoportba jutó gyerek száma 22,4 fő/csoport, az egy óvodapedagógusra jutó gyerek száma 11 fő/pedagógus volt.

Amíg a városban 2010 és 2020 között az óvodai férőhelyek száma 24,8%-kal nőtt, addig az óvodába beírt gyerekek száma 6,1%-kal csökkent. A tendencia országosan hasonló, de kisebb mértékű volt: az óvodák kapacitása 4,3%-kal nőtt, a beírt gyermekek száma pedig 4,6%-kal csökkent.

11. ábra: Óvodák kapacitása és az óvodákba beírt gyerekek száma Nyíregyházán

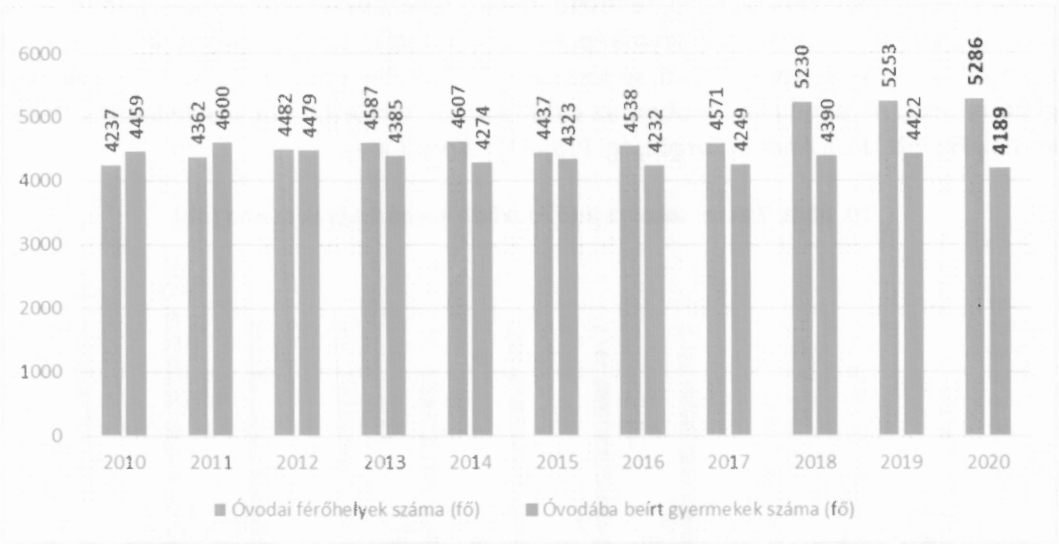

Forrás: KSH

A KSH adatai alapján Nyíregyházán az óvodai ellátásban részesülő hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma 2012 és 2020 között 1 099 főről 35 főre (96,82%-kal) csökkent – részben a hátrányos helyzet jogi szabályozásának változása miatt. Mindez annak ellenére következett be, hogy az óvodába beírt gyermekek száma 2012 és 2020 között csak 6,47%-kal csökkent.

Általános iskolák

Nyíregyházán az általános iskolai feladatellátási helyek száma 28 db. Az általános iskolai oktatás a Nyíregyházi Tankerületi Központ fenntartásában levő iskolákban (16 db), valamint egyházi és nem állami fenntartású iskolákban valósul meg a megyeszékhelyen. Az általános iskolai tanulók száma 2020-ban 9 973 fő volt, akik 418 osztályban tanultak.

Nyíregyházán 2010 és 2020 között az általános iskolai oktatásban résztvevő tanulók száma – a természetes fogyás és az öregedő városi korstruktúra ellenére – 1,1%-kal nőtt, miközben a tanulók száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 16,9%-kal, az országban pedig 4,1%-kal csökkent. A más településről bejáró általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban 1 086 fő volt (az összes általános iskolai tanuló 10,89%-a), számuk 2010 óta 9,9%-kal csökkent.

Nyíregyházán 2020-ban az általános iskolai főállású pedagógusok száma 939 fő volt, az egy pedagógusra jutó tanulók száma 11 fő volt. A pedagógusok száma 2010 óta 27 fővel, 2,96% nőtt.

Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban 2012 és 2020 között 3 104 főről 113 főre (96,4%-kal) csökkent – részben a hátrányos helyzet jogi szabályozásának változása miatt. 2010 óta a gyógypedagógiai oktatásban részesülő általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban szintén csökkent (332 főről 277 főre), a csökkenés mértéke (16,6%) ugyanakkor kisebb volt, mint a hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók esetén.

Az általános iskolai feladatellátást végző intézmények mellett Nyíregyházán alapfokú művészetoktatást végző intézmények is működnek, ahol a diákok zeneművészeti, szín- és bábművészeti, képző- és iparművészeti, illetve táncművészeti ágakon sajátíthatnak el tudást. A városban kettő kéttannyelvű általános iskola is működik. Az általános iskolák többségében idegen nyelvként az angolt vagy a németet tanulják a gyerekek.

Középiskolai oktatás

Nyíregyháza középfokú oktatási intézményeinek vonzáskörzete túlmutat a járás és a megye határain. Az intézmények országos viszonylatban is kiemelkedő minőségű oktatást nyújtanak 4, 6 vagy 8 évfolyamon. A megyeszékhelyen működő gimnáziumok többségének fenntartója a Nyíregyházi Tankerületi Központ – egyes intézmények egyetemi, egyházi vagy egyéb fenntartásban működnek.

2020 szeptemberétől a szakképzésben tanulók új iskolatípusokban, technikumban és szakképző iskolákban tanulhatnak tovább. A szakképzést folytató iskolákban történő széles szakmai alapozást követően a szakirányú oktatás a nagyvállalatoknál és KKV-knál, velük szorosan együttműködve történik duális képzés keretében. A megyeszékhelyen a szakképzést a Nyíregyházi Szakképzési Centrum, valamint az Agrárminisztérium felügyelete alá tartozó Északi Agrárszakképzési Centrum biztosítja. A Nyíregyházi Szakképzési Centrum 10 intézményből 8 feladatellátási hely Nyíregyházán található, 2 intézmény Tiszalökön és Tiszavasváriban működik.

A Nyíregyházi Szakképzési Centrum nyíregyházi intézményeiben több mint 50 szakma közül választhatnak a hallgatók, szakképzettséget (3 éves képzés), illetve érettségit és technikusi szakképzettséget (5 éves képzés) adó képzés keretében. A szakképzési centrum intézményei nappali és felnőttoktatásban – esti munkarendben – érettségi előtt és után is biztosítanak képzéseket.

Nyíregyházán a gimnáziumi tanulók száma a 2010 óta stagnál. 2020-ban 4 911 fő (45,4%) tanult nappali oktatásban a 22 gimnáziumi feladatellátási helyen. A gimnáziumokban a bejárók, illetve a kollégisták aránya évek óta állandó: 2020-ban a tanulók 25,5%-a (1 252 fő) vidéki bejáró, illetve 12,2%-a kollégista (597 fő) volt. A főállású gimnáziumi pedagógusok száma összesen 463 fő volt.

A Nyíregyházán található technikumok (2015-ig szakközépiskolák, 2020-ig szakgimnáziumok) 16 feladatellátási helyen működnek, nappali oktatásban résztvevő tanulóik száma 4 023 fő (37,2%). Számuk 2010 óta – az országos tendenciákhoz igazodva – jelentős mértékben, 2 496 tanulóval (38,3%) csökkent. A technikumi főállású pedagógusok száma összesen 399 fő volt.

A szakképző iskolai (2015-ig szakiskolai és speciális szakiskolai, 2020-ig szakközépiskolai, valamint szakiskolai és készségfejlesztő iskolai) feladatellátási helyek száma 8, tanulóik száma a nappali oktatásban 1 229 fő (11,4%), 2010 óta közel a felére csökkent. A szakképző iskolai főállású pedagógusok száma összesen 93 fő volt.

A szakképzésben résztvevő szakgimnáziumi és szakközépiskolai tanulók tekintetében a bejáró vagy kollégista tanulók aránya magasabb[11]:

- a szakgimnáziumi tanulók 23,9-a kollégista, 45,9%-a bejáró volt;
- a szakközépiskolai tanulók 6,7%-a kollégiumban lakott, 71,2%-a pedig vidékről járt be Nyíregyházára (2019).

A Nyíregyházán működő középfokú oktatási intézmények listáját az alábbi táblázatok foglalják össze.

20. táblázat: Középfokú oktatási feladatellátási helyek Nyíregyházán

Intézmény neve	Intézmény címe	Fenntartó
Nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium	4400 Nyíregyháza, Epreskert utca 64.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Széchenyi utca 29-37.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnázium	4400 Nyíregyháza, Széchenyi utca 6.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi Vasvári Pál Gimnázium	4400 Nyíregyháza, Kiss Ernő utca 8.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Ungvár sétány 22.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi RIDENS Gimnázium, Szakgimnázium, Szakiskola és Kollégium (kifutó rendszerben)	4400 Nyíregyháza, Széchenyi út 34-38.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi Művészeti Szakgimnázium (kifutó rendszerben)	4400 Nyíregyháza, Búza utca 1-3.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi Göllesz Viktor Szakiskola, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	4400 Nyíregyháza, Báthory utca 30.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi Egyetem Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium	4400 Nyíregyháza, Ungvár sétány 12.	Nyíregyházi Egyetem
Abigél Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Szakgimnázium, Gimnázium, Kollégium, Technikum és Szakképző Iskola	4405 Nyíregyháza, Tünde utca 10/a	Matura Alapítvány
Kölcsey Ferenc Gimnázium	4400 Nyíregyháza, Széchenyi utca 11	Sziltop Oktatási Nonprofit Közhasznú Kft.
SZAK-MA Általános Iskola és Gimnázium	4400 Nyíregyháza, Dózsa György utca 33.	Aranyszív A Gyermekekért Közhasznú Alapítvány
Waldorf Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola	4400 Nyíregyháza, Kölcsey utca 8.	Nyíregyházi Waldorf Pedagógiai Egyesület
HARMÓNIA Alapfokú Művészeti Iskola, Általános Iskola és Gimnázium (kifutó rendszerben)	4400 Nyíregyháza, Malom utca 30.	HARMÓNIA Intézményfenntartó Alapítvány
Mátrix Szakgimnázium és Szakközépiskola (kifutó rendszerben)	4400 Nyíregyháza, Arany János utca 7	RETRÓ VOLÁN Nonprofit Kft.
Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium	4400 Nyíregyháza, Szent István utca 17-19.	Magyarországi Evangélikus Egyház

[11] 2019-es adatok összehasonlítása alapján, mivel 2020-as adatok nem állnak rendelkezésre

Intézmény neve	Intézmény címe	Fenntartó
Szent Imre Katolikus Gimnázium, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Kollégium, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola	4400 Nyíregyháza, Ungvár sétány 19.	Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye
Szent Miklós Görögkatolikus Gimnázium és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Bethlen Gábor utca 7.	Nyíregyházi Egyházmegye
Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola	4400 Nyíregyháza, Gomba utca 7.	Hit Gyülekezete
Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola (kifutó rendszerben)	4400 Nyíregyháza, Báthori utca 5.	Esélytér Intézményfenntartó

Forrás: Oktatási Hivatal (oktatas.hu)

21. táblázat: Nyíregyházán található szakképző intézmények

Intézmény neve	Intézmény címe	Iskolában oktatott szakmák
Nyíregyházi Szakképzési Centrum megyeszékhelyen található intézményei		
Nyíregyházi SZC Bánki Donát Műszaki Technikum és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Korányi Frigyes utca 15.	Elektronikai technikus Gépgyártás-technológiai technikus Gépjármű-mechatronikai technikus
Nyíregyházi SZC Bencs László Szakképző Iskola	4400 Nyíregyháza, Tiszavasvári út 12.	Ács Burkoló Festő, mázoló, tapétázó Kereskedelmi értékesítő Pincér - vendégtéri szakember Szakács Szárazépítő
Nyíregyházi SZC Inczédy György Szakképző Iskola és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Árok utca 53.	Informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus Járműfényező Karosszérialakatos Logisztikai technikus Sportedző (a sportág megjelölésével) - sportszervező
Nyíregyházi SZC Sipkay Barna Technikum	4400 Nyíregyháza, Krúdy Gyula utca 32.	Cukrász Cukrász szaktechnikus Kereskedelmi értékesítő Kereskedő és webáruházi technikus Pincér - vendégtéri szakember Szakács Szakács szaktechnikus Turisztikai technikus Vendégtéri szaktechnikus
Nyíregyházi SZC Széchenyi István Technikum és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Városmajor utca 4.	Pénzügyi-számviteli ügyintéző Szoftverfejlesztő és -tesztelő Vállalkozási ügyviteli ügyintéző
Nyíregyházi SZC Vásárhelyi Pál Technikum	4400 Nyíregyháza, Vasvári Pál utca 16.	Környezetvédelmi technikus Magasépítő technikus Mélyépítő technikus Útépítő, vasútépítő és -fenntartó technikus Vízügyi technikus

Intézmény neve	Intézmény címe	Iskolában oktatott szakmák
Nyíregyházi SZC Wesselényi Miklós Technikum és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Dugonics utca 10-12.	Asztalos Divat-, jelmez- és díszlettervező Divatszabó Faipari technikus Fodrász Fotográfus Informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus Kéz- és lábápoló technikus Kozmetikus technikus Villanyszerelő
Nyíregyházi SZC Zay Anna Technikum és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Család utca 11.	Általános ápoló Gyakorló ápoló Kisgyermekgondozó, -nevelő Mentőápoló Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens Szociális és rehabilitációs szakgondozó
Északi Agrárszakképzési Centrum szakképző intézményei		
Északi ASzC Westsik Vilmos Élelmiszeripari Technikum és Szakképző Iskola	4400 Nyíregyháza, Semmelweis utca 15.	Sütő-és cukrászipari technikus Húsipari technikus Élelmiszeripari gépésztechnikus Cukrász Pék-cukrász Pék Édességkészítő Hentes- és húskészítmény-készítő Élelmiszeripari gépkezelő Tartósítóiparitermék-készítő
Északi ASzC Lippai János Mezőgazdasági Technikum és Szakképző Iskola	4400 Nyíregyháza, Krúdy köz 2.	Kertésztechnikus Mezőgazdasági technikus Gazda Kertész Mezőgazdasági gépész

Forrás: NSZFH | Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (nive.hu)

Felsőfokú oktatás

Nyíregyházán három felsőoktatási intézmény – a Nyíregyházi Egyetem, a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kara és a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola – működik. A felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma képzési hely szerint 4 858 fő, az intézmény székhelye szerint 3 545 fő volt 2020-ban. Számuk 2010 és 2020 között 48,99%-kal (képzés helye szerint) és 55,35%-kal csökkent (az intézmény székhelye szerint), ami lényegesen nagyobb visszaesés az országos trendekhez képest (-20,44%).

A felsőfokú oklevelet szerzett hallgatók száma képzési hely szerint 1 056 fő, az intézmény székhelye szerint 786 fő volt. Számuk 2010 óta 36,5%-kal (képzés helye szerint) és 38,4%-kal (az intézmény székhelye szerint) esett vissza, miközben az országos csökkenés mértéke 2,8%-os volt.

12. ábra: A felsőoktatásban résztvevő hallgatók számának alakulása Nyíregyházán

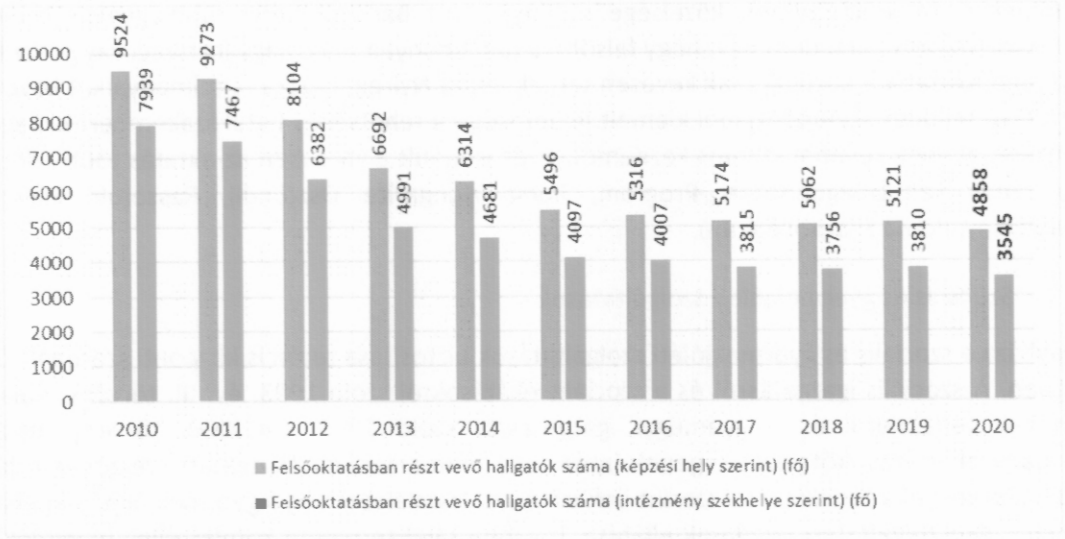

Forrás: KSH

A Nyíregyházi Egyetemnek jelentős hagyományai vannak a tanárképzésben és az agrárképzésben, valamint az egyetemen és annak jogelődjében 1968 óta folyik az országosan egyedülálló felsőfokú pilótaképzés. A Nyíregyházi Egyetem képzési szintjei és képzési területei az alábbiak:

- Alapképzés: agrár, bölcsészettudomány, gazdaságtudományok, informatika, műszaki, művészetközvetítés, pedagógusképzés, sporttudomány, társadalomtudomány, természettudomány;
- Mesterképzés: bölcsészettudomány, pedagógusképzés, társadalomtudomány;
- Felsőoktatási szakképzés: agrár, gazdaságtudományok, informatika, műszaki, pedagógusképzés, társadalomtudomány.

A Nyíregyházi Egyetem számos alapképzés esetében működtet duális képzést, szakmailag minősített vállalatoknál folyó gyakorlati képzések biztosításával. A duális képzés esetében a közreműködő vállalat előre meghatározott módon a felsőoktatási intézmény tananyagához szorosan illeszkedve, formálisan is oktatja a hallgatókat a képzés során. E képzési rendszer segítségével olyan munkaerő kerül ki a felsőoktatásból, amely azonnal, több éves továbbképzés és további anyagi ráfordítás nélkül képes belépni a munka világába.

A 2021/2022-es tanévben az alábbi alapképzések esetében állnak rendelkezésre partnercégek a duális képzésben: gazdálkodás és menedzsment, gépészmérnök, járműmérnök, közlekedésmérnöki, mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnök, mezőgazdasági mérnök, programtervező informatikus.

2018 októberében az egyetemen átadták a régió első LEGO® Education Innovation Studio-ját (NYE – LEIS), amelynek célja, hogy megismertesse a leendő és a gyakorló pedagógusokat a LEGO® eszközök oktatásban való alkalmazásának módszertanával.

A Nyíregyházi Egyetem kutatási tevékenysége keretében működik az Agrár és Molekuláris Kutató és Szolgáltató Intézet (AMKSZI), amely a kémia-, biológia-, agrár- és élelmiszer tudományágakhoz kapcsolódó interdiszciplináris K+F+I intézet.

A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar egészségügyi és szociális területen folytat oktató- és kutatómunkát. Az Egészségügyi Kar alapképzésben (4 szak), mesterképzésben (3 szak), doktori és egyéb posztgraduális szinten kínál képzéseket magyar és részben angol nyelven.

Regionális szinten a térségben széles a felsőfokú képzési kínálat, hiszen a Nyíregyházi Egyetem mellett a Debreceni és Miskolci Egyetem közelsége is előnyt jelent. Bár a városban több egyetem is működik, ugyanakkor számos fiatal dönt úgy, hogy felsőfokú tanulmányait más magyarországi vagy akár külföldi egyetemen folytatja – közülük csak kevesen térnek vissza Nyíregyházára tanulmányaikat követően. A hosszú távú fejlődés szempontjából kiemelt jelentőségű a tehetséges fiatal szakemberek megtartása és vonzása, aminek céljából számos kezdeményezés is indult a városban az oktatás több szintjén (pl. Arany János Tehetséggondozási Program, Bursa Hungarica Ösztöndíj, Rászoruló Hallgatókért Közalapítvány, Roma Szakkollégium).

1.8.1.3 Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások

Nyíregyháza a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások biztosítása terén is központi szerepet tölt be a térségben. A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján az önkormányzat ellátási kötelezettségének intézmény fenntartásával és ellátási szerződés útján tesz eleget. A törvények rendelkezései szerint önkormányzati kötelezettség a gyermekjóléti alapellátási és a szociális alapszolgáltatási feladatok ellátása, továbbá saját területén köteles éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását, idősek otthonát, valamint – amennyiben a lakossági szükségletek indokolják – hajléktalanok otthonát és hajléktalan személyek rehabilitációs intézményét megszervezni és fenntartani. Az Önkormányzat fenntartásában működő szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat nyújtó intézmények az alábbiak:

- a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény,
- a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ,
- valamint a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ.

Emellett Nyíregyházán megyei hatáskörű szociális szervezetek is nyújtanak szolgáltatást (pl. a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekvédelmi Központ Nyírszőlősön működtet lakásotthonokat).

Bölcsőde

A bölcsőde a 3 évnél fiatalabb gyermekek nappali gondozására, nevelésére és ellátására szakosodott intézmény. A városban a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény működteti a gyermekek napközbeni és átmeneti elhelyezését nyújtó intézményeket. A gyermekek napközbeni ellátását az Önkormányzat 9 bölcsődében biztosítja.

2020-ban Nyíregyházán összesen 11 db bölcsőde (824 férőhellyel) és 26 db családi bölcsőde (158 férőhellyel) működött. A bölcsődékbe és a családi bölcsődékbe beíratott gyermekek száma 790 fő, illetve 141 fő volt, a kapacitáskihasználtság ez alapján, 95,9, illetve 89,2%-os. Az önkormányzati fenntartású bölcsődék nagyobb létszámmal biztosítják, míg az egyéb fenntartású bölcsődék jellemzően családi vagy mini bölcsődeként 5 és 7 fős, családias ellátást nyújtanak a kisgyermekek számára.

A gyermekek átmeneti elhelyezését a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szervezeti keretében működő Családok Átmeneti Otthona és a Gyermekek Átmeneti Otthona biztosítja. Az elmúlt évek fejlesztéseinek köszönhetően mindkét intézmény megújult, korszerű környezetben biztosítja az átmenetileg otthontalanná vált gyermek és szülője részére a lakhatást.

Az önkormányzati feladatellátás mellett nem állami és egyházi szervezet is nyújt szolgáltatást a város területén. A Magyarországi Evangélikus Egyház által fenntartott Családok Átmeneti Otthona – az önkormányzattal kötött ellátási szerződésben – 40 férőhelyen biztosít átmeneti elhelyezést az otthontalanná vált szülő és gyermeke részére. A Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete pedig 40 férőhelyes családok átmeneti otthona fenntartásával és Kiléptető Ház működtetésével biztosít átmeneti elhelyezést a gyermek és szülője számára.

Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ feladata a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, valamint a gyermekjóléti központ feladatainak ellátása. Az intézmény a város területén családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást biztosít, valamint a járás területén a központ szolgáltatásait (utcai és lakótelepi szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, kórházi szociális munka, készenléti szolgálat, pszichológiai tanácsadás, jogi tanácsadás, családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia, hatósági feladatok) látja el.

2018 szeptemberétől a család- és gyermekjóléti központok feladatai tovább bővültek az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységgel: a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújtanak a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el.

Szociális alapszolgáltatások

A demográfiai trendeket és társadalmi jellemzőket figyelembe véve az idős- és fogyatékosellátás szervezése hangsúlyos feladat. A Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ már 1993 óta biztosít szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátást Nyíregyháza város közigazgatási területén:

- alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás, idősek, demens személyek, pszichiátriai és szenvedélybetegek, valamint fogyatékos személyek nappali ellátása, pszichiátriai közösségi ellátás;
- szakosított ellátás: két telephelyen idősek otthona, 2022. január 1-jétől fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthoni ellátása.

2020-ban Nyíregyházán a szociális étkeztetésben részesülők száma 5 091 fő volt. A városban ezer 65 éves és idősebb lakosra 224,3 fő szociális étkeztetésben részesülő jutott, ami alacsonyabb, mint a megyei (245,1), ugyanakkor jóval magasabb, mint az országos (101,6), valamint a debreceni (126,1) és a miskolci (92,6) mutatók.

A városban a házi segítségnyújtásban részesülők száma 1 388 fő, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma 184 fő volt 2020-ban. Az ellátás keretében a szolgáltató alapvető gondozási, ápolási feladatokat végez el, valamint közreműködik az ellátott és lakókörnyezete higiénés körülményeinek megtartásában, a veszélyhelyzetek megelőzésében és elhárításában. A városban ezer 65 éves és idősebb lakosra 61,1 fő házi segítségnyújtásban és 8,1 fő jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülő jutott. 2020-ban az időskorúak otthonaiban ellátottak száma 700 fő, az idősek nappali ellátásában részesülők száma 437 fő volt.

Az önkormányzati fenntartású intézmények mellett számos nem állami és egyházi fenntartású intézmény biztosítja az alapszolgáltatások és a szakosított ellátások rendszerébe tartozó szolgáltatásokat, működtetnek intézményeket (étkeztetés, házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás, nappali ellátást nyújtó intézmények, bentlakásos elhelyezést nyújtó intézmények stb.) – részben az Önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében.

25

22. táblázat: Az Önkormányzat által szerződéssel biztosított szolgáltatások

Feladat megnevezése	Intézmény/Fenntartó	Ellátási szerződés megkötésének ideje
utcai szociális munka	Periféria Egyesület	1997
étkeztetés (népkonyha), nappali ellátás hajléktalanok és szenvedélybetegek részére, átmeneti szállás, éjjeli menedékhely, hajléktalanok otthona	Oltalom Szeretetszolgálat (fenntartó: Magyarországi Evangélikus Egyház)	2002
„Kiléptető Ház" működtetése	Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete	2008
támogató szolgáltatás	ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete	2007
nappali ellátás	Mozgáskorlátozottak Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete	2007
szenvedélybetegek átmeneti otthona	Reménység Szenvedélybetegek Átmeneti Otthona (fenntartó: Kék Nefelejcs Alapítvány)	2009
étkeztetés, nappali ellátás idősek és demens személyek részére, időskorúak gondozóháza, idősek otthona, fogyatékos személyek otthona és pszichiátriai betegek otthona	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség	2011
tanyagondnoki szolgáltatás	Human-Net Alapítvány	2005

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Gazdasági Programja 2020-2024

1.8.1.4 Kulturális és szabadidős tevékenységek

Nyíregyháza – méretéből és térségi szerepköréből adódóan – széleskörű szabadidős és kulturális kínálattal rendelkezik, aminek fontos szerepe van mind az itt élők életminőségének javításában, mind a turisztikai kínálat bővítésében.

- **Könyvtár**: A Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár a központi könyvtár mellett 6 fiókkönyvtárat, valamint két könyvtárpontot foglal magában. Dokumentumállománya eléri a 420 ezer egységet. A könyvtárba beiratkozottak száma évről évre változik, 2020-ban 16 392 fő volt, Hasonlóan ingadozó a kölcsönzött könyvtári dokumentumok száma is, 2020-ban 234 343 db volt, ami 8,4%-kal kevesebb, mint a 2019-ben kölcsönzött könyvtári dokumentumok száma (255 817 db). A látogatások száma 2019 és 2020 között 279 983 főről 210 720 főre csökkent. A forgalmi adatokban a kis mértékű visszaesés elsősorban a COVID-19 járvány miatt következett be. A könyvtár a „Digitális szakadék csökkentése" című GINOP-6.1.2-15 projekt keretében Digitális Jólét Program Pontként működik. A projekt keretében a könyvtár olyan tanfolyamokat, képzéseket valósít meg, amelyek célja a digitális ismeretek átadása.
- **Múzeum**: Nyíregyházán hat muzeális intézmény található, a leglátogatottabb a Jósa András Múzeum, amely Kelet-Magyarország legrégebbi közművelődési és tudományos intézménye, európai hírű régészeti gyűjteménnyel rendelkezik. A Jósa András Múzeum – a Sóstói Múzeumfaluval és a Kállay-gyűjteménnyel együtt – az Önkormányzat fenntartásában működik. A város összes múzeumi kiállításainak száma 2010 és 2017 között 74-ről 92-re növekedett, majd 2020-ra 55-re csökkent – szintén részben a COVID-19 járvány következtében. A múzeumi

látogatók száma a vizsgált időszakban 90 és 100 ezer között mozgott, kivételt jelentett 2014 és 2018, amikor 110 ezer felett volt, valamint 2019 és 2020, amikor 80 ezer körül alakult. A muzeális intézmények ezer lakosra jutó látogatásainak száma 2020-ban 669 látogatás volt (2019-ben 688), ami magasabb, mint az országos (452) mutató.

- **Művelődési Központ**: A városban működő közművelődési intézmények száma 49 db, közülük a legnagyobb a Váci Mihály Kulturális Központ, amely 18 tagintézménnyel rendelkezik. A VMKK közösségi térként működik, ahol helyet kapnak koncertek, színházi előadások, konferenciák, tanfolyamok, kiállítások és művészeti együttesek próbái. 2019-ig folyamatosan növekedett a rendszeres művelődési foglalkozások száma, míg 2019-ben még 20 247 ilyen foglalkozást tartottak számon, addig 2020-ra számuk 373-re csökkent. Az alkotó művelődési közösségek száma és létszáma szintén évről évre növekszik. 2019-ben az alkotó művelődési közösségek száma 176 db, tagjainak száma 4 110 fő, ezek a mutatók 2020-ban is csak kisebb mértékben csökkentek (109 közösség 2 076 fővel).
- **Színház**: A Móricz Zsigmond Színház épülete 1894-ben épült, önálló színtársulattal 1981 óta rendelkezik. A színház 3 játszóhelyen (Nagyszínpad, Krúdy Kamara, Művész Stúdió), továbbá a Rózsakert Szabadtéri Színpadon is rendez előadásokat. Egy évad alatt a körülbelül 100 ezer néző látogatja, a nézőszám a járvány hatására 2020-ban több, mint felére (48 566 fő) csökkent. Az ezer lakosra jutó színházi látogatások száma 2020-ban 446 látogatás volt (2019-ben 1 084), ami alacsonyabb, mint az országos (452) mutató. A Szindbád Színháztörténeti Rendezvénytér a belvárosi kulturális negyedben (a volt Helyőrségi Művelődési Otthon helyén) 2021 júliusától várja látogatóit. A Sóstói úton található Bencs Villa kamaraszínházi előadásoknak, irodalmi és zenei rendezvényeknek ad otthont.
- **Mozi:** A városban 2 mozi működik, összesen 7 moziteremmel, ahol a mozielőadások száma évi 11 ezer körül mozog. 2020-ban számuk a COVID-19 világjárvány hatására 5 750 előadásra csökkent.
- **Zene, tánc:** Nyíregyházán nagy hagyománya van a népzenének és néptáncnak. A nagy múltú tánccsoportok közé tartoznak az Igrice, Szabolcs és Nyírség táncegyüttesek. Országosan és nemzetközi tekintetben is kiemelkedő színvonalú Nyíregyháza komolyzenei kínálata, amelynek két legismertebb képviselője a világhírű Cantemus Kórus és a Piccoli Archi Zenekar.

Nyíregyházán 2020-ban 681 kulturális rendezvényt szerveztek, ez azonban csak átmeneti visszaesésnek tekinthető, ugyanis 2010 és 2019 között a kulturális rendezvények száma 545-ről 1491-re emelkedett. 2020-ban a rendezvényeket látogatók száma is hasonló mértékben csökkent (-67,8%, -53 511 fő). A város legjelentősebb rendezvényei többek között a VIDOR fesztivál, a HELLO Nyíregyháza, a Tirpák Fesztivál és a kétévente váltakozva megrendezésre kerülő Nemzetközi Néptáncfesztivál és Cantemus Nemzetközi Kórusfesztivál.

A város szabadidős programkínálatában fontos szerepet töltenek be a sportlétesítmények és a sportrendezvények:

- A Nyíregyházi Városi Stadion a megye egyik legnagyobb sportlétesítménye, melyet 1958-ban adták át. Jelenleg zajlik a stadion újjáépítése, átadása 2023 őszén várható. A városban további sportpályák, sportlétesítmények is működnek (Örökösföldi, Czuczor Gergely úti, Tiszavasvári úti, Orosi úti). A Tiszavasvári úti volt NYVSC pálya helyére épült a Nyíregyházi Atlétikai Centrum mintegy 7 milliárd Ft-os beruházás keretében.
- Fontos sportlétesítmény az 1988-ban épült és 2015-ben felújított Continental Arena (korábban Bujtosi Szabadidő Csarnok), melynek befogadóképessége 2 500 fő.
- 2018-ban adták át a városi jégpályát verseny- és tömegsport céljára.

- A városban több uszoda, Sóstógyógyfürdőn élmény- és parkfürdő, valamint Tófürdő működik. 2020 őszén nyitotta meg kapuit a Continental Arena közelében a város új – 10 pályás 50 méteres nagymedencével rendelkező – uszodája (Eissmann Nyíregyházi Városi Uszoda).
- A város legnépszerűbb tömegsport-eseménysorozata az évek óta megrendezésre kerülő „Mozdulj Nyíregyháza!" program, melynek keretében ingyenes mozgásprogramokon vehet részt a lakosság.

1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása

Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2018-2023-ra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját 2018-ban fogadta el a város közgyűlése[12], ezzel kinyilvánítva elkötelezettségét az alábbi célok megvalósítása iránt:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelménye,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elve,
- a diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések megtétele,
- a köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik a fenntartókkal.

A HEP jövőképe alapján „Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának legfontosabb célja, a Nyíregyházán élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést és a társadalmi szolidaritást".

A város olyan település kíván lenni, amely kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára. Cél, hogy az Önkormányzat tudatos intézkedéseinek hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetőségei javuljanak.

A HEP célcsoportonként fogalmaz meg intézkedéseket a mélyszegénységben élők és romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők vonatkozásában. A mélyszegénységben élők és a romák esetében hangsúlyosan megjelenik a korai fejlesztés, a tanoda típusú programok, a munkavállalásra való felkészítés, valamint az esélyegyenlőség, az egészségi állapot, a lakhatási és közbiztonsági körülmények javításának fontossága. Nyíregyházán jelenleg 2 tanoda működik: a Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásában működő Magvető Görögkatolikus Tanoda 2016 novembere óta a szegregált helyzetű huszártelepi városrészben, a Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartása alatt működő Intézmény Oltalom Szeretetszolgálat Felfedező Tanodája 2020 júliusától Vajdabokorban nyújt a gyerekek számára iskolán kívüli fejlesztő és ismeretbővítő foglalkozásokat.

[12] Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 123/2018 (VI. 21.) számú határozata Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018 – 2023. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról

1.9 A település gazdasága

1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

Egy adott terület adott idő alatti gazdasági termelésének a mérőszáma a bruttó hazai termék, azaz a GDP. A Központi Statisztikai Hivatal települési szintű GDP adatokat nem közöl, ezért a város gazdasági teljesítményének elemzést megyei szinten lehet ismertetni. 2010-hez viszonyítva 2020-ra Szabolcs-Szatmár-Bereg megye GDP-je az országos átlagot (74,5%) meghaladva 88%-kal nőtt, ezzel részesedése a hazai GDP-ből 3,02%-ról 3,25%-ra emelkedett. Ugyanebben az időszakban az egy főre jutó GDP 91,7%-kal, 1 488 000 forintról 2 852 000 forintra gyarapodott. Az egy főre jutó GDP országos növekedésének mértéke 79%-os volt. A pozitív tendenciák ellenére Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az egy főre jutó GDP az országos átlagnak mindössze 57,94%-a. A megye viszonylag alacsony gazdasági teljesítményét mutatja, hogy a megyék és Budapest rangsorában a 19. helyen áll, egyedül Nógrád megyét előzi meg.

23. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy főre jutó GDP adatai

	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Egy főre jutó bruttó hazai termék, ezer Ft							
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	1 488	1 984	2 071	2 231	2 530	2 827	2 852
Észak-Alföld	1 745	2 269	2 329	2 567	2 856	3 133	3 230
Magyarország	2 750	3 553	3 690	4 013	4 439	4 864	4 922
Egy főre jutó bruttó hazai termék az országos átlag százalékában (%)							
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	54,1	55,8	56,1	55,6	57,0	58,1	57,9
Észak-Alföld	63,5	63,8	63,1	64,0	64,3	64,4	65,6
Magyarország	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Forrás: KSH

A regisztrált vállalkozások száma Nyíregyházán 25 124 db, míg a működő vállalkozások száma ennek kicsit több mint a fele (51,7%), 12 996 db volt 2019-ben. Az ezer lakosra jutó működő vállalkozások száma a városban 111 db volt, amely meghaladja a megyei (64 db) és az országos átlagot (88 db), valamint a debreceni (104 db) és miskolci (82 db) értékeket is. A működő vállalkozások 60,7%-a egyéni vállalkozó, 39,3%-a pedig társas vállalkozás (5 108 db).

13. ábra: A működő társas vállalkozások számának alakulása Nyíregyházán (2011-2019)

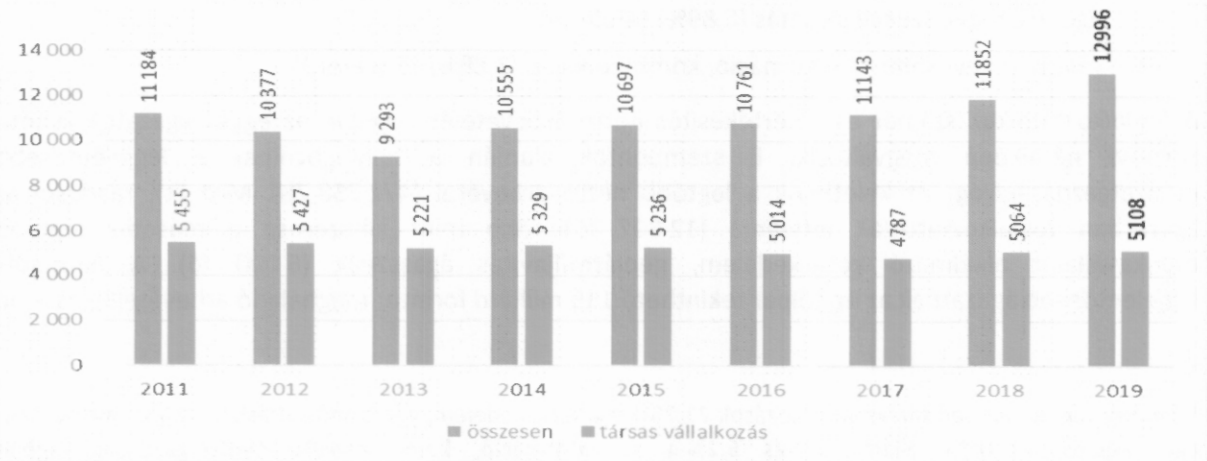

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

A működő társas vállalkozások foglalkoztatottak száma szerinti megoszlása alapján a 0-9 főt foglalkoztató mikrovállalkozások dominanciája figyelhető meg. Az összes társas vállalkozás 90,7%-a, 4 633 db vállalkozás sorolható ebbe a kategóriába. A kisvállalkozások (10-49 fős) száma 400 db (7,83%), az 50-249 főt foglalkoztató középvállalkozások száma 63 db (1,23%), a 250 fő felett foglalkoztató nagyvállalkozások száma pedig 12 db (0,23%). A működő társas vállalkozások méret szerinti megoszlása – minimális eltérésektől eltekintve – az országos megoszlással megegyezik.

A működő vállalkozások száma 2011 és 2013 között csökkenő tendenciát mutatott (16,9%), majd ezt követően növekedésnek indult. 2013 és 2019 között a működő vállalkozások száma 39,8%-kal (3 703 db) növekedett. A növekvő tendenciát a működő egyéni vállalkozások száma alakította, mivel a társas vállalkozások száma a vizsgált időszak alatt minimálisan csökkent (-2,2%).

Nyíregyháza szerepe Szabolcs-Szatmár-Bereg megye gazdaságában domináns, hiszen míg a megye lakosságának körülbelül egyötöde (2019-ben 21,3%-a) él a megyeszékhelyen, a működő társas vállalkozások közel fele (45,8%-a) található a városban.

24. táblázat: Működő társas vállalkozások száma alkalmazott létszám alapján (2019)

	0-9 fő mikro	10-49 fő kis	50-249 fő közép	250- fő nagy
Nyíregyháza	4633	400	63	12
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	9970	991	156	28
Nyíregyháza részesedése a megyei értékből	46,5%	40,4%	40,4%	42,9%

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

Nyíregyháza gazdasági súlyát jól szemlélteti, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg megye TOP 100 vállalkozásából 40 székhelye található a városban (TOP 100 – A 100 legjelentősebb Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei székhelyű vállalkozás).

1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

A működő társas vállalkozások a nemzetgazdasági ágak teljes spektrumát lefedik a városban, bár a bányászat, kőfejtés jelenléte minimális. A legtöbb társas vállalkozás a kereskedelem, gépjárműjavítás (1 226 db, 24,0%), a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (1 005 db, 19,68%) és az építőipar (547 db, 10,71%) területén működött Nyíregyházán. A működő társas vállalkozások nemzetgazdasági ágankénti megoszlása az országos arányokhoz hasonló, csak néhány nagyobb eltérés mutatható ki:

- arányaiban több vállalkozás működött a kereskedelem, gépjárműjavítás (24%) és a humán-egészségügyi, szociális ellátás (6,89%) területén,
- valamint kevesebb az információ, kommunikáció (3,88%) területen[13].

A foglalkoztatottak számát és az értékesítés nettó árbevételét tekintve az egyes ágazatok közötti sorrend némiképp megváltozik. E szempontok alapján a feldolgozóipar a legjelentősebb nemzetgazdasági ág. Itt keletkezik a legtöbb nettó árbevétel (472 258 781 Mrd Ft), ráadásul az ágazatban foglalkoztatottak létszáma (12 807 fő) több mint kétszerese a második legtöbb munkavállalót alkalmazó kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatnak (6 000 fő). A harmadik legjelentősebb ágazatnak az építőipar tekinthető 115 milliárd forintot meghaladó árbevétellel és több

[13] Országosan a működő társas vállalkozások 21,75%-a a kereskedelem, gépjárműjavításban, 4,55%-a a humán-egészségügyi, szociális ellátásban és 6,2%-a az információ, kommunikáció nemzetgazdasági ágban tevékenykedik.

mint 3 100 munkavállalóval. Jóllehet a klaszteresedés kevésbé jellemző jelentősebb vállalatok esetenként beszállítói kört alakítottak, alakítanak ki – megsokszorozva ezáltal munkaerőpiaci és gazdasági hatásukat.

25. táblázat: A nemzetgazdasági ágazatok értékesítésből származó nettó árbevétele és létszáma Nyíregyházán (2020)

Nemzetgazdasági ág	Összes nettó bevétel (e Ft)	Létszám (fő)
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	14 919 488	609
Bányászat, kőfejtés	106	1
Feldolgozóipar	472 258 781	12 807
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	3 676 538	113
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	14 614 031	1 179
Építőipar	115 384 030	3119
Kereskedelem, gépjárműjavítás	410 001 857	6 000
Szállítás, raktározás	22 357 735	655
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	9 354 899	720
Információ, kommunikáció	7 056 349	466
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	3 561 450	225
Ingatlanügyletek	25 404 234	879
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	18 941 628	1532
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	11 745 712	1970
Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	99 812	13
Oktatás	3 684 943	228
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	7 633 580	566
Művészet, szórakoztatás, szabadidő	2 834 572	458
Egyéb szolgáltatás	3 858 043	527

Forrás: Opten céginformációs adatbázis

A feldolgozóipar nemzetgazdasági ágon belül a foglalkoztatottak létszáma alapján az alábbi főtevékenységek emelkednek ki, amelyek együttesen a gazdasági ágban dolgozók közel négyötödét foglalkoztatják:

- gumi-, műanyag termék gyártása (3 269 fő),
- egyéb feldolgozóipari tevékenység (2 479 fő),
- ruházati termék gyártása (2 166 fő),
- fémfeldolgozási termék gyártása (1 263 fő),
- bőr, bőrtermék, lábbeli gyártása (1 001 fő).

Az árbevétel alapján a gumi-, műanyag termék gyártása főtevékenység magasan kiemelkedik a feldolgozóiparon belül, mivel az itt keletkezett árbevétel (közel 310 milliárd forint) a második legtöbb bevételt termelő főtevékenység (35 milliárd forint) kilencszeresét termeli.

A foglalkoztatottak létszáma alapján a legnagyobb nyíregyházi székhellyel rendelkező vállalkozás a 2 366 főt foglalkoztató LEGO Manufacturing Kft. Ezer fő feletti foglalkoztatók továbbá a Pro-Team

Nonprofit Kft. és a MICHELIN Hungária Kft. A város 20 legnagyobb foglalkoztatója közé kevesebb mint 200 fős állományi létszámmal is be lehet kerülni.

26. táblázat: A 20 legnagyobb, nyíregyházi székhellyel rendelkező vállalkozás a foglalkoztatottak létszáma alapján (2020)

Cégnév	Nemzet-gazdasági ág	Főtevékenység	Létszám (fő)
LEGO Manufacturing Kft.	C	Játékgyártás	2 366
Pro-Team Nonprofit Kft.	C	Felsőruházat gyártása (kivéve: munkaruházat)	1 946
MICHELIN Hungária Kft.	C	Gumiabroncs, gumitömlő gyártása	1 351
Start Nonprofit Kft.	N	Csomagolás	882
Hübner - H Kft.	C	Gumiabroncs, gumitömlő gyártása	866
Eissmann Automotive Hungaria Kft.	C	Táskafélék, szíjazat gyártása	825
NYÍRSÉGVÍZ Zrt.	E	Víztermelés, -kezelés, -ellátás	626
KELET-ALFI-KER Kft.	G	Élelmiszer, ital, dohányáru vegyes nagykereskedelme	589
ContiTech Magyarország Kft	C	Egyéb gumitermék gyártása	471
Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.	E	Nem veszélyes hulladék gyűjtése	462
SEMATIC HUNGÁRIA Kft.	C	Fémszerkezet gyártása	357
NYÍRVV Nonprofit Kft.	L	Ingatlankezelés	322
Szabolcs-Coop Zrt .	G	Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem	276
INT - SOLUTION Kft.	N	Munkaerőkölcsönzés	260
VIZITERV Environ Kft.	M	Mérnöki tevékenység, műszaki tanácsadás	259
KE-VÍZ 21 ZRt.	F	Lakó- és nem lakó épület építése	254
NYÍRERDŐ Zrt.	A	Erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység	234
MARSO Kft.	G	Gépjárműalkatrész-nagykereskedelem	215
Nyíregyházi-Kenyérgyár Kft.	C	Kenyér; friss pékáru gyártása	200
EKO Konzervipari Kft.	C	Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	188

Forrás: Opten céginformációs adatbázis

Az értékesítés nettó árbevétele alapján a nyíregyházi székhelyű vállalkozások közül 240 milliárd forintot meghaladó árbevétellel kiemelkedik a MICHELIN Hungária Kft. A zöldség-, gyümölcs-nagykereskedelem főtevékenységben működő második legnagyobb vállalkozás árbevétele nem éri el a 40 milliárd forintot, azaz a vállalatok gazdasági ereje között jelentős eltérések mutatkoznak. A Nyíregyházán működő 10 legnagyobb árbevétellel rendelkező vállalkozáshoz köthető az összes városban keletkező árbevétel közel 43%-a, miközben az árbevétel alsó 20%-os részén mintegy 3 750 cég osztozik.

27. táblázat: A 20 legnagyobb, nyíregyházi székhellyel rendelkező vállalkozás az értékesítés nettó árbevétele alapján (2020)

Cégnév	Nemzet-gazdasági ág	Főtevékenység	Értékesítés nettó árbevétele (eFt)
MICHELIN Hungária Kft.	C	Gumiabroncs, gumitömlő gyártása	243 083 314
Landgard Obst & Gemüse GmbH Kehl Magyarországi Fióktelep	G	Zöldség-, gyümölcs-nagykereskedelem	37 215 406
LEGO Manufacturing Kft.	C	Játékgyártás	33 537 831
NZRT-TRADE Kft.	G	Vegyi áru nagykereskedelme	28 894 273
MARSO Kft.	G	Gépjárműalkatrész-nagykereskedelem	25 757 523
ContiTech Magyarország Kft	C	Egyéb gumitermék gyártása	24 784 625
Eissmann Automotive Hungaria Kft.	C	Táskafélék, szíjazat gyártása	23 188 736
KELET-ALFI-KER Kft.	G	Élelmiszer, ital, dohányáru vegyes nagykereskedelme	21 524 070
CARBON BLACK Kft.	G	Vegyi áru nagykereskedelme	20 171 870
AGROKER HOLDING ZRT.	G	Vegyi áru nagykereskedelme	18 260 511
KE-VÍZ 21 ZRt.	F	Lakó- és nem lakó épület építése	18 066 380
Hübner - H Kft.	C	Gumiabroncs, gumitömlő gyártása	16 362 171
AKTUÁL BAU Kft.	F	Lakó- és nem lakó épület építése	14 582 052
SEMATIC HUNGÁRIA Kft.	C	Fémszerkezet gyártása	13 340 160
Vibracoustic CV Air Springs Magyarország Kft.	C	Egyéb gumitermék gyártása	12 412 430
NYÍRSÉG-HASSO Kft.	G	Gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelme	11 188 027
VAGÉP ZRt.	G	Személygépjármű-, könnyűgépjármű kereskedelem	9 208 150
MAGISZ Kft.	G	Személygépjármű-, könnyűgépjármű kereskedelem	8 756 673
NYÍRSÉGVÍZ Zrt.	E	Víztermelés, -kezelés, -ellátás	8 385 547
SZURO-TRADE Kft.	G	Mezőgazdasági termék ügynöki nagykereskedelme	8 340 101

Forrás: Opten céginformációs adatbázis

A 20 legnagyobb létszámú és árbevételű vállalkozást összehasonlítva megállapítható, hogy mindössze 10 vállalkozás szerepel mindkét kategória TOP 20-as listájában.

28. táblázat: Működő társas vállalkozások megoszlása gazdasági ágazatonként (2019, db, %)

	Nyíregyháza		Szabolcs-Szatmár-Bereg megye		Magyarország	
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (A gazdasági ág)	105	2,06%	563	5,05%	10 063	2,64%
Bányászat, kőfejtés (B gazdasági ág)	1	0,02%	9	0,08%	356	0,09%
Feldolgozóipar (C gazdasági ág)	457	8,95%	1 118	10,03%	31 994	8,40%
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás (D gazdasági ág)	20	0,39%	50	0,45%	1 219	0,32%
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés (E gazdasági ág)	17	0,33%	32	0,29%	1 197	0,31%
Építőipar (F gazdasági ág)	547	10,71%	1 409	12,64%	38 116	10,00%
Kereskedelem, gépjárműjavítás (G gazdasági ág)	1226	24,00%	2 875	25,80%	82 881	21,75%
Szállítás, raktározás (H gazdasági ág)	150	2,94%	496	4,45%	12 699	3,33%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (I gazdasági ág)	191	3,74%	419	3,76%	16 876	4,43%
Információ, kommunikáció (J gazdasági ág)	198	3,88%	325	2,92%	23 624	6,20%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység (K gazdasági ág)	80	1,57%	149	1,34%	5 411	1,42%
Ingatlanügyletek (L gazdasági ág)	305	5,97%	505	4,53%	27 422	7,20%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (M gazdasági ág)	1005	19,68%	1 559	13,99%	69 957	18,36%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység (N gazdasági ág)	212	4,15%	451	4,05%	20 237	5,31%
Oktatás (P gazdasági ág)	117	2,29%	224	2,01%	7 372	1,93%
Humán-egészségügyi, szociális ellátás (Q gazdasági ág)	352	6,89%	701	6,29%	17 352	4,55%
Művészet, szórakoztatás, szabadidő (R gazdasági ág)	57	1,12%	126	1,13%	7 461	1,96%
Egyéb szolgáltatás (S gazdasági ág)	68	1,33%	134	1,20%	6 810	1,79%

Forrás: KSH

1.9.2.1 Turizmus

Nyíregyházán a turizmus kiemelt ágazatnak tekinthető részben az elmúlt években megvalósított számos beruházás eredményeként. Turisztikai szolgáltatás- és attrakciófejlesztés keretében Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 7 projekt megvalósítására több, mint 4,3 milliárd forint vissza nem térítendő támogatást nyert a Széchenyi2020 pályázati forrásaiból, emellett több – köz- és magánszféra általi – szálláshelyfejlesztési projekt is megvalósult a városban.

A fejlesztések hatása a kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmának alakulásában is kézzelfogható. 2009 és 2019 között a vendégek és a vendégéjszakák száma szinte folyamatosan emelkedett[14]. A növekedés mértéke 2010 óta a vendégek száma esetében 91,1%-os, a vendégéjszakák száma esetében 75,6%-os volt. 2019-hez képest 2020-ban – a COVID-19 világjárvány hatására – jelentősen visszaesett a vendégek (28,6%) és a vendégéjszakák (22,9%) száma is a kereskedelmi szálláshelyeken.

A COVID-19 járvány miatt negatív tendenciák megmutatkoztak az idegenforgalmi adó (IFA) nagyságában is: míg 2020-ra még 90 millió forintos IFA-bevétellel számolt az Önkormányzat, addig ennek csak 22,6%-a tudott realizálódni, így 2021-es tervezetben eleve kisebb összeg (35 millió forint) szerepelt, végül azonban meghaladta az 52 millió forintot is. Az egy lakosra jutó IFA összege nagyságrendileg 750 Ft/fő-ről 450 Ft/fő-re csökkent, ami hozzávetőlegesen a fele az országos értéknek.

Összességében a növekedés főként a belföldi kereslet növekedésével magyarázható: amíg 2009-ben a városban eltöltött vendégéjszakák közel 40%-át külföldi vendégek töltötték el a városban, ez az arány 28% alá csökkent 2019-re.

14. ábra: Vendégek és vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (2009-2020)

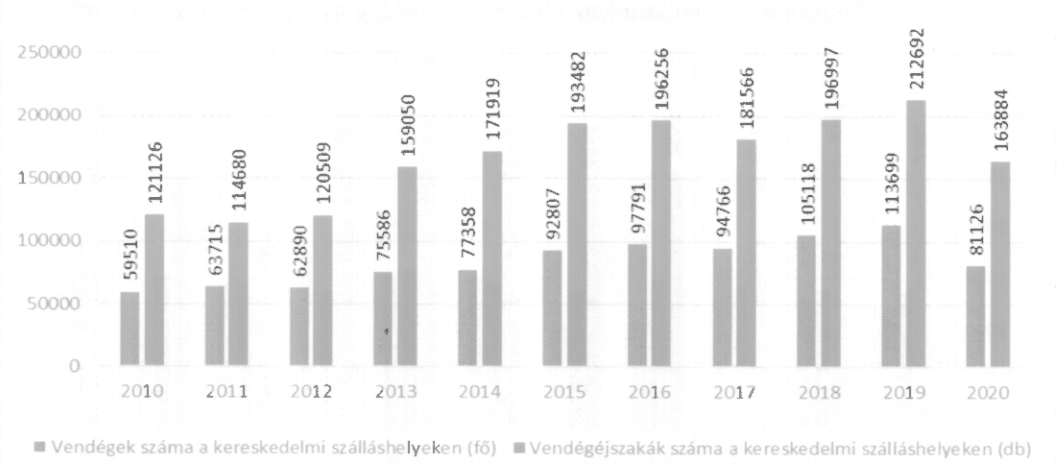

Forrás: KSH

A vendégek átlagos tartózkodási ideje rövidnek tekinthető, 2009 és 2019[15] között 1,8 és 2,2 nap között ingadozott, átlagosan 2 nap. A vendégek közül a külföldi vendégek átlagos tartózkodási ideje kissé magasabb, azonban a 2009-ben mért 3 napról 2019-re 2,1 napra csökkent.

[14] Kisebb törés következett be 2011-ben a vendégéjszakák, 2017-ben a vendégek és a vendégéjszakák számában.

[15] 2020-as adatok nem állnak rendelkezésre.

15. ábra: Belföldi és külföldi vendégek száma Nyíregyházán

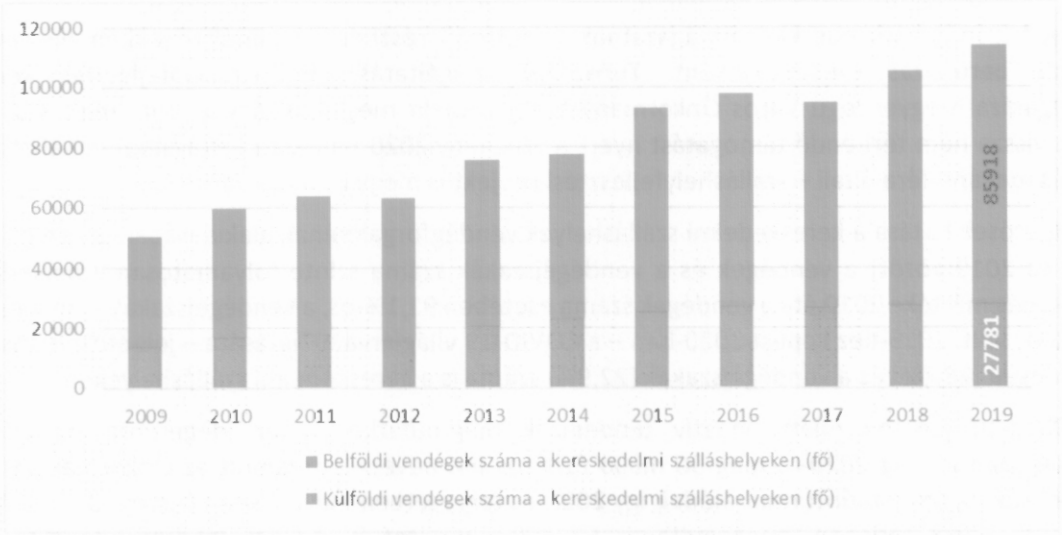

Forrás: KSH

A szállásférőhelyek – ezen belül a szállodák és panziók férőhelyeinek – száma 2010 és 2020 között 9,4%-kal (260 férőhellyel növekedett), mindebből arra lehet következtetni, hogy a meglévő szálláshelyek kapacitáskihasználtsága emelkedett a vizsgált időszakban, hiszen eközben a vendégéjszakák száma jóval nagyobb mértékben növekedett.

16. ábra: Kereskedelmi szálláshelyek férőhelykapacitása Nyíregyházán (2010-2020)

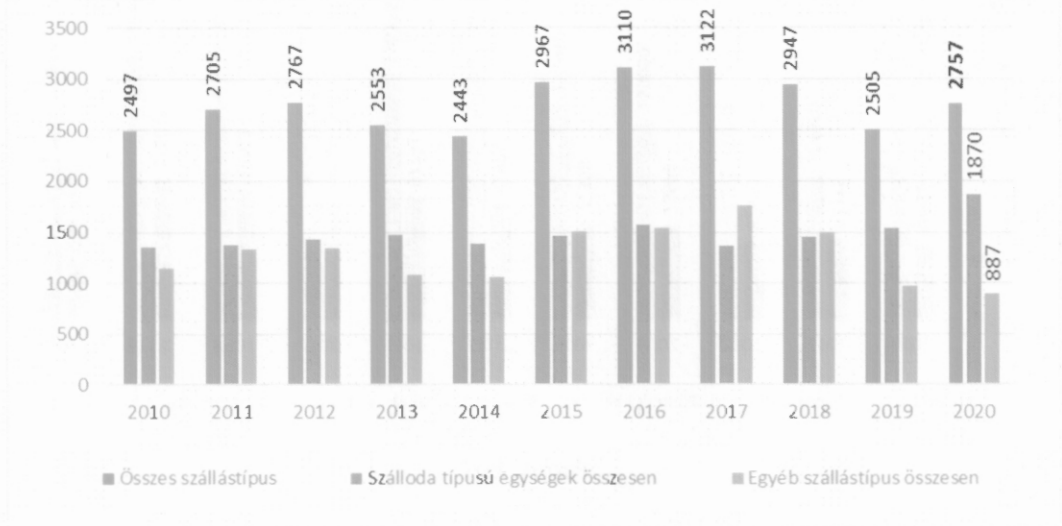

Forrás: KSH

A férőhelyeken 41 kereskedelmi szálláshely osztozott 2020-ban, ebből 29 szálloda típusú egység, 12 egyéb szálláshely (turistaszálló, ifjúsági szálló, üdülőháztelep, kemping, közösségi szálláshely). Nyíregyházán jelenleg 6 db négycsillagos szálloda – Hunguest Hotel Sóstó, Hotel Aventinus, Hotel Pagony, Hotel Central, Hotel Lugas, Hotel Pangea – található.

A város kiemelt turisztikai attrakciója Sóstógyógyfürdő, ahol egymás közvetlen közelében helyezkedik el a Nyíregyházi Állatpark, az Aquarius Élmény- és Parkfürdő, a Tófürdő és a Sóstói Múzeumfalu. Sóstógyógyfürdő mellett jelentős turisztikai kínálattal rendelkezik a belváros is, ahol számos építészeti érték, valamint kulturális és szabadidős intézmény található, mint például a római katolikus, a

görögkatolikus és az evangélikus templom, a zsinagóga, a Móricz Zsigmond Szinház és a Rózsakert Szabadtéri Színpad, a Jósa András Múzeum, a Bencs Villa, a Kállay Gyűjtemény, a Szindbád Rendezvénytér, a Selfie Múzeum, valamint a Tuzson János Botanikus Kert.

Nyíregyházi Turisztikai Nonprofit Kft. mint a térség TDM szervezete fogja össze a turisztikai szereplőket, a turisztikai attrakciók, szolgáltatások tulajdonosait, üzemeltetőit, a helyi önkormányzatokat, a civil szervezeteket, intézményeket, a turizmushoz közvetlenül és közvetve kapcsolódó vállalkozásokat. A szervezet egyik legfontosabb feladata a Nyírség és Nyíregyháza értékeinek összegyűjtése, turisztikai csomagok és kínálatok összeállítása. A szervezet fő tevékenységei, feladatai többek között a következők:

- Információ-szolgáltatás és kapcsolattartás (turisztikai kereslet kiszolgálása, információ nyújtás; kültéri információs rendszer üzemeltetése; beérkező turistamegkeresések fogadása stb.);
- Operatív menedzsment feladatok (a munkaszervezet adminisztrációs és üzemeltetési feladatainak ellátása; partnerség és hálózat-menedzsment feladatok ellátása; érdekképviselet, folyamatos szakmai együttműködés más szakmai szervezetekkel stb.);
- Desztinációs turisztikai marketing tevékenység (piackutatás és felmérés; turisztikai marketing kiadványok készítése és koordinációja; belföldi és külföldi promóció; turisztikai honlap üzemeltetése, fejlesztése, közösségi oldal működtetése, mobilapplikáció kialakítása stb.);
- Egyéb turisztikai feladatok (turisztikai programcsomagok összeállítása, piacra vitele; nemzeti értékek, hungarikumok összegyűjtése; fejlesztési források felkutatása, pályázás stb.).

1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése

Nyíregyháza és a helyi vállalkozói szféra gazdasági elemzéséhez elengedhetetlen az iparűzési adóbevételek alakulásának vizsgálata. A helyi iparűzési adó Nyíregyháza legfontosabb saját bevételi forrása, adóbevételeinek közel háromnegyede (73,3%) származott ebből a forrásból 2020-ban. A mutató önmagában nem ad teljes képet a gazdaság teljesítményéről, ezért fontos, hogy az abszolút értékben vett iparűzési adóbevétel mellett megvizsgáljuk az egy lakosra jutó értékét is. A két érték együtt ad átfogó képet a gazdaság jelenlegi helyzetéről.

17. ábra: Nyíregyháza helyi iparűzési adójának alakulása (2014-2020)

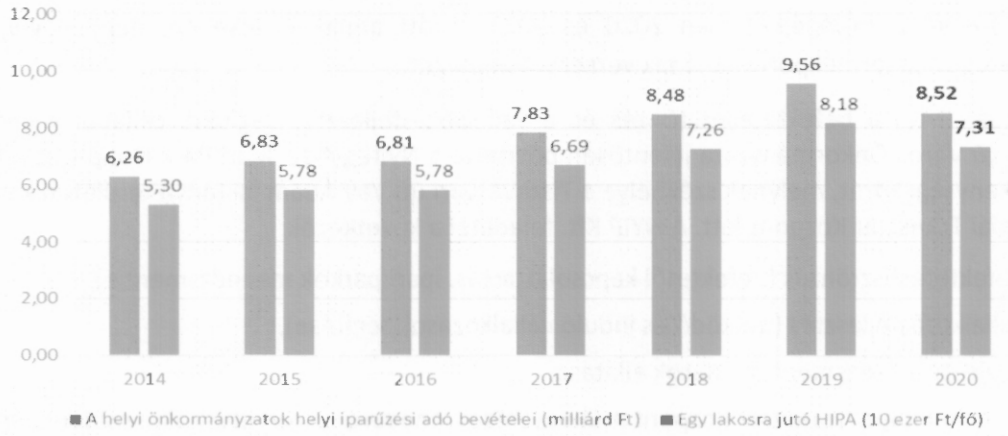

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

Nyíregyházán 2020-ban a helyi iparűzési adó 8 520,3 millió Ft, az egy főre jutó helyi iparűzési adó 73 101,8 Ft volt, ami minimális mértékben magasabb, mint az országos érték (72 248,7 Ft). A város

iparűzési adóbevételeinek alakulását stabil növekedés jellemzi. 2014 és 2019 között a város helyi iparűzési adóból származó bevételei folyamatosan és jelentős mértékben emelkedtek (52,8%). A növekvő tendenciát a 2020-ban kitört koronavírus járvány ugyanakkor megtörte, az adóbevétel 2019 és 2020 között 10,9%-kal csökkent. A központi intézkedések hatására az Önkormányzat jelentős mértékű bevételtől esik el 2021-ben is ebből az adónemből.

A 2015-öt követő nyíregyházi beruházások megvalósításához – hasonlóan az ország más településeihez – jelentős mértékben járultak hozzá az Európai Uniótól származó források, kiemelten a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) keretében megítélt támogatások. A vizsgált időszakban támogatásban részesített nyíregyházi projektek száma 2020. júniusig 591 db volt, a megítélt összes támogatás mértéke megközelítette a 19,5 milliárd forintot, míg a megvalósuló projektek összköltsége 34,9 milliárd forint volt.

Az elmúlt években a magánszféra jelentős beruházásokat folytatott le az EU-s forrásoktól függetlenül is, melyek közül a legjelentősebbek az alábbiak:

- Révész-Nyírlog Logisztikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.: A Nyíregyházi Ipari Parkban 2017-ben egy 9 milliárdos beruházás keretében egy több mint 52 ezer m² alapterületű logisztikai központ jött létre, raktárcsarnokkal, irodaházzal és kiszolgáló helyiségekkel kiegészülve. A fejlesztésnek köszönhetően 85 új munkahely is létesült.
- Hübner-H Kft.: Nyíregyházi üzemének gyártókapacitását 2017-ben bővítette a cég. A technológiai fejlesztés és új gyártócsarnok építés eredményeként 125 új munkahely jött létre.
- ContiTech Magyarország Kft.: A cég 2018-ban 6 milliárd forintos fejlesztés keretében új gyártósort, félkész terméket gyártó berendezést vásárolt és komplett járműipari termelési technológiát alakított ki. A fejlesztéssel 200 új munkahely létesült.
- Eissmann Automotive Hungária Kft.: A cég 2019 januárjában jelentette be, hogy 2 milliárd forint értékű fejlesztést valósít meg Nyíregyházán, melynek eredményeként 7 700 m² bővül a gyártási terület, új gépek kerülnek beszerzésre, és 140 új munkahely jön létre.
- GOF Hungary Kft.: a GOF Hungary Gabona-, Olajos és Fehérje-növények Termelését Koordináló Kft. 1,13 milliárd forintot fordított gluténmentes sütőipari alapkeverékeket előállító üzem kifejlesztésére Nyíregyházán. A gluténmentes zabfeldolgozó üzemet 2019. májusban adták át. A beruházás 10 új munkahelyet teremtett és több, mint 50 megőrzéséhez járult hozzá.
- Electrolux Lehet Kft: Az Electrolux Group közel 100 millió eurós befektetést valósít meg a nyíregyházi hűtőgépgyárban 2020 és 2023 között annak érdekében, hogy növelje felső kategóriás termékportfóliójának versenyképességét.

2020. január 1-től a befektetésösztönzés és a vállalkozásfejlesztés segítése céljából Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata jelentősen bővítette a Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. (NYIP Kft.) tevékenységi körét, melynek székhelye a Tiszavasvári úti Vay Ádám laktanya területén kialakított Technológiai Transzfer Központ lett. A NYIP Kft. feladatai a következők:

- befektetésösztönzés (befektetői kapcsolattartás, ipari parkok menedzsmentje),
- vállalkozásfejlesztés (működő és induló vállalkozások segítése),
- projektmenedzsment feladatok ellátása,
- a Technológiai Transzfer Központ működtetése, rendezvényszervezés, ökoszisztéma építés.

A NYIP Kft. által ellátott feladatok nagyban segíthetik a városban start-up és spin-off cégek megjelenését is.

A Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. tevékenységének része a Városi Tőkealap működtetése is. Ez a tematikus vállalkozásfejlesztési alap helyi cégeknek nyújt támogatást többek között termék- és

technológiai fejlesztésre, elsősorban a feldolgozóipar (pl. számítógép és elektronikai termékek gyártása), az IKT, az élelmiszeripar és a fenntarthatóság (pl. energetikához kapcsolódó technológiai és üzleti megoldások) területén.

1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)

1.9.4.1 Elérhetőség

Nyíregyháza az Észak-alföldi régióban fekszik, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és a Nyíregyházi járás székhelye. A megye Szlovákiával, Ukrajnával és Romániával határos, az Európai Unió keleti kapujának tekinthető.

18. ábra: Magyarország elhelyezkedése az EU-ban és Nyíregyháza geopolitikai helyzete az országban

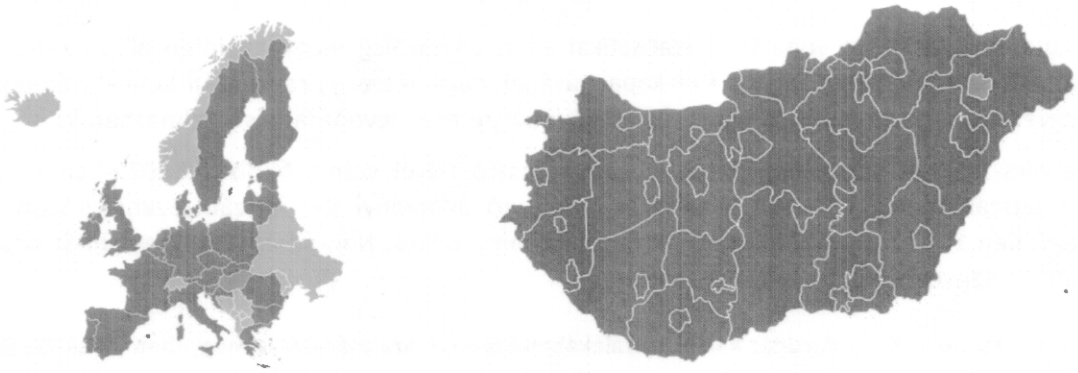

Forrás: saját szerkesztés; piktochart.com

A város földrajzi és geopolitikai elhelyezkedéséből adódóan erős határmenti kapcsolatokkal rendelkezik. Nyíregyháza tekinthető Magyarország legkeletibb nagyvárosának, amely felértékeli kapcsolatait Ukrajna és Románia irányába. Mindemellett Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét Kárpát-medencei szinten egy nagyvárosokból áll pólusrendszer öleli körül, melynek alkotórészei Kassa – Ungvár – Nagyvárad – Debrecen – Miskolc. Nyíregyházának centrális pozíciói vannak ebben a nagyvárosi gyűrűben.

A kedvező geopolitikai fekvés mellett Nyíregyháza közlekedésföldrajzi elérhetőség tekintetében is számos versenyelőnnyel rendelkezik. A város területén jelentős közúti (M3-as autópálya, 4-es, a 36-os, a 38-as és a 41-es főútvonalak) és vasúti folyosók (100-as és 100c vasútvonal) haladnak át. A külső közúti elérhetőség terén a legnagyobb hiányosság, hogy a 4-es számú főút Debrecen-Nyíregyháza közti szakasza 2x1 sávos, nem képes a két város közötti közúti közlekedési igényt biztonságosan kiszolgálni.

Nyíregyháza légi közlekedéssel is megközelíthető: 2 órán belül közúton négy nemzetközi repülőtér (Debreceni Nemzetközi Repülőtér, Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, Kassa Nemzetközi Repülőtér – Szlovákia, Nagyváradi Nemzetközi Repülőtér – Románia) is elérhető. Nyíregyháza elérhetőségéről részletes adatok a 1.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok alfejezetben találhatók.

1.9.4.2 A munkaerő képzettsége, munkaerőpiaci szolgáltatások

A nyíregyházi lakosság képzettségi szintje jelentősen meghaladja a megyei képzettségi mutatók átlagát. A leginkább szembetűnő, közel kétszeres a különbség a főiskolai, egyetemi oklevéllel rendelkező arányában tapasztalható a megyeszékhely javára. A városi lakosság képzettségéről

részletes adatok a 1.7.1 Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség alfejezetben találhatók.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal alkotta konzorcium 2017 óta működteti a Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktumot, amelynek célja egy jól működő és széles körű foglalkoztatási partnerség megvalósítása, hosszú távon fenntartható megoldást biztosítva a város foglalkoztatási problémáira. A megalakult paktumszervezetben a konzorciumi partnerek mellett megtalálható a Szabolcs-Szatmár Bereg Megyei Önkormányzat, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, több, Nyíregyházán működő forprofit és nonprofit vállalkozás, képző intézmény, társulás, fejlesztési, érdekképviseleti és egyéb szolgáltató szervezet. A tagok közötti véleménycsere, információáramlás legfőbb csatornája a Foglalkoztatási Fórum, melyet évente legalább 4 alkalommal tartanak meg. A paktum széleskörű szolgáltatásokat és támogatásokat nyújt mind a munkaadók, mind a munkavállalók számára.

1.9.4.3 Kutatás-fejlesztés

A kutatás-fejlesztésre vonatkozó statisztikai adatok kizárólag megyei szinten állnak rendelkezésre. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye K+F kapacitásának nagy része Nyíregyházán koncentrálódik, ezért a megyére vonatkozó mutatók városi szintű következtetések levonására is alkalmazhatók.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a kutató-fejlesztő helyek száma 74 db volt 2020-ban, az állományi K+F létszám pedig 814 fő. A százezer főre jutó állományi K+F-létszám Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 148 fő volt, ami a megyék rangsorában – Békés, Nógrád és Jász-Nagykun-Szolnok megye után – a negyedik legalacsonyabb érték.

19. ábra: K+F ráfordítás a GDP százalékában Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében (2010-2019)

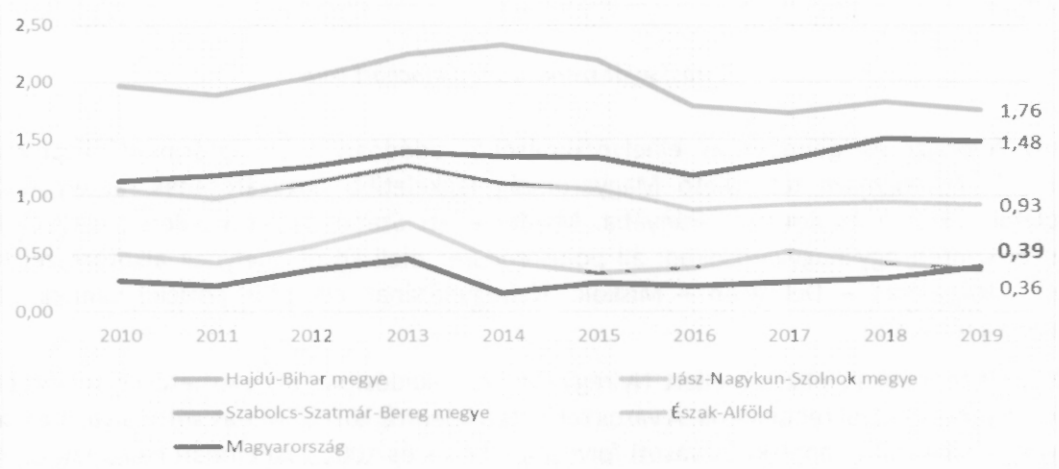

Forrás: KSH STADAT

A kutató-fejlesztő helyek K+F ráfordításait vizsgálva megállapítható, hogy hektikusan változott az elmúlt évtizedben, összességében azonban 2010 és 2020 között 140,6%-kal, 2 219 millió Ft-ról 5 338 millió Ft-ra emelkedett. Az összes K+F-ráfordítás 88,6%-a (4 732 millió Ft) K+F-költség, 11,3%-a (605 millió Ft) pedig K+F-beruházás volt.

Az egy kutató-fejlesztő helyre jutó K+F-ráfordítás Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 72,1 millió Ft, amely egyedül a Tolna megye értéknél (68,5 millió Ft) magasabb, és jóval alacsonyabb az országos (210,7 millió Ft) átlagnál. 2019-ben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a K+F ráfordítás a GDP százalékában vizsgálva 0,39% volt, ami nagyságrendekkel elmaradt a regionális (0,93%) és az országos (1,48%) értékektől.

Nyíregyházán két kutatóintézet található:

- A Nyíregyházi Egyetem 2004-ben alapította meg K+F+I egységét, az Agrár és Molekuláris Kutató- és Szolgáltató Csoportot azzal a céllal, hogy mind az alkalmazott eljárások és a lefedett szakterületek, mind az ezeket támogató eszközpark tekintetében egy egyedülálló összetételű, interdiszciplináris egységet hozzon létre, amely lehetőséget biztosít különféle tudományos kérdések komplex, több szintű és irányú megközelítésére. Az intézet alap-, alkalmazott kutatási és szolgáltató tevékenysége főként az élelmiszertudományok, kémiai és élettudományok területét érinti (Bemutatkozás | Agrár és Molekuláris Kutató- és Szolgáltató Csoport (nye.hu)).
- A Debreceni Egyetem Agrár Kutatóintézetek és Tangazdaság (AKIT) Nyíregyházi Kutatóintézete több, mint 90 éves múltra tekint vissza. Az intézet laboratóriumi és szántóföldi kutatásokat végez, jelentős szerepet tölt be a hazai, illetve a térségi gazdálkodásban. Az intézet által nemesített és fenntartott fajták több alternatívát is nyújtanak a növénytermesztés számára (Debreceni Egyetem | Agrár Kutatóintézetek és Tangazdaság (unideb.hu)).

A K+F+I tevékenységek finanszírozásához európai uniós és hazai pályázati lehetőségek is rendelkezésre állnak: 2014 és 2020 között a GINOP 2. prioritása kifejezetten a kutatás, technológiafejlesztés és innováció támogatására fókuszál. Nyíregyházi vállalkozások az alábbi pályázati felhívás esetében nyújtottak be pozitív elbírálásban részesült támogatási kérelmet:

- GINOP-2.1.1-15 - Vállalatok K+F+I tevékenységének támogatása,
- GINOP-2.1.2-8-1-4-16 - Vállalatok K+F+I tevékenységének támogatása kombinált hiteltermék keretében,
- GINOP-2.1.7-15 - Prototípus, termék-, technológia- és szolgáltatásfejlesztés,
- GINOP-2.1.8-17 - A KKV-k versenyképességének növelése adaptív technológiai innováció révén.

2020 júniusáig 88 db pályázat részesült támogatásban. A megítélt támogatási összeg közel 4,4 milliárd forint, a projektek összköltsége pedig mintegy 9,1 milliárd forint volt.

A GINOP-3.2.2-8-2-4-16 (Vállalati komplex infokommunikációs és mobilfejlesztések, felhőalapú online üzleti szolgáltatások terjesztésének támogatása) pályázati felhívás keretében 23 helyi vállalkozásnak indult fejlesztési projektje nagyságrendileg 220 millió forintnyi európai uniós támogatásból, mely összeget elsősorban vállalatirányítási rendszerek bevezetésére fordítottak a cégek.

Egyéb – a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal által kiírt – pályázati forrásból kettő, Nyíregyházához is köthető nyertes projektről állnak rendelkezésre információk:

- Egyetemi innovációs ökoszisztéma tárgyban kiírt pályázati felhívásra a Nyíregyházi Egyetem pályázott sikeresen. A „Technológia- és Tudástranszfer Iroda létrehozása a Nyíregyházi Egyetemen" című projekt összköltsége 40 000 000 Ft, amely 100% támogatásból valósul meg.
- A „Piacvezérelt kutatás-fejlesztési és innovációs projektek támogatása" című pályázati felhívásra az MPM Research Korlátolt Felelősségű Társaság az Óbudai Egyetemmel és a Nyíregyházi Color Pack Zrt.-vel közösen pályázott. A „Moduláris robotcella" című projekt megvalósításához megítélt támogatás mértéke 880 822 174 Ft, a projekt összköltsége 1 277 117 890 Ft volt.

1.9.4.4 Vállalkozások digitalizáltsága

A vállalati szféra technológiai kapacitása, digitális felkészültsége kiemelt tényező a gazdasági versenyképességben. Jóllehet települési szintű adatok nem állnak rendelkezésre, fontos mutató az Európai Unió által alkotott indexszám Digitális Gazdaság és Társadalom Index (Digital Economy and Society Index – DESI) használható, ami alapján 2021-ben Magyarország a 23. helyen volt az EU 27 tagállamának rangsorában, ezzel a gyengén teljesítő országok csoportjába tartozott. Az egyik legnagyobb elmaradás a digitális technológiák vállalkozások általi integrálása tekintetében tapasztalható, ami a vállalatok versenyképességét hátráltatja. Ez hatványozottan igaz a KKV szektorra. A kisvállalkozások digitális felkészültsége terén az ország a 23. helyen teljesített a 27 tagállam közül. Fontos megjegyezni azonban, hogy Nyíregyháza megyei jogú városként valószínűsíthetően jobban teljesít az országos átlagnál a mutató tekintetében.

1.9.4.5 Ipar területek, ipari parkok

Nyíregyházán számos iparterület található, amelyek jelentős szerepet töltenek be mind a város, mind az itt működő vállalkozások fejlődésében és gazdasági versenyképességében. Nyíregyháza első iparterülete az 1960-as években jött létre a város déli részén. Az úgynevezett déli iparterület a Kállói u. – Tünde u. – Lapály utcák által közrefogott területen található, Borbánya városrész kertvárosi lakóövezetei mellett. Az iparterületen leginkább a papírgyártás, bútorgyártás, fémszerkezet gyártás, gépjármű- és gépjármű alkatrész kereskedelem, valamint fa- és építőanyag kereskedelem területén működő vállalkozások találhatók.

A város másik jelentős iparterülete Nyíregyháza délnyugati részén, a Kertváros városrész, a 100-as vasútvonal és a Huszártelep által határolt területen található. 1962-ben ide települt a TAURUS gumigyár, amely fokozatosan maga után vonzotta más vállalatok betelepülését is. A rendszerváltás óta több gumiipari vállalat települt e területre, mint például a MICHELIN Hungária Kft., a Vibracoustic Magyarország Légrugó Technológia Kft, ContiTech Hungary Kft., valamint az EISSMANN Automotive Hungaria Kft., amely autóipari termékek gyártásával foglalkozik. A városrészben található a hulladékok szállításával és kezelésével foglalkozó NYIR-FLOP Kft., az Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft., valamint a NYÍRSÉGVÍZ Nyíregyháza és Térsége Víz- és Csatornamű Zrt. is.

A Nyíregyházi Ipari Park a város déli részén, 1997-ben jött létre. A 127 hektáros területen működő cégek jelentős mértékben hozzájárulnak a város gazdasági teljesítményéhez. Az Ipari Parkban többek között az alábbi cégek működnek jelenleg: Electrolux Lehel Kft., Marso Kft., SGS Hungária Kft., Wittur Hungária Kft. A Nyíregyházi Ipari Park ingatlanfejlesztéseiért, az annak területén található önkormányzati tulajdonú területek gondozásának a közművek és a zöldterületek karbantartásának koordinálásáért felelős szervezet a Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. A Nyíregyházi Ipari Park beépítettsége jelentősen megnőtt az elmúlt években: területén nincs szabad önkormányzati tulajdonú terület, az Ipari Park 423 hektárral történő bővítése jelenleg folyamatban van.

A város nyugati részén – a LEGO gyár telephelyfejlesztésének hatására – a 2010-es években létrejött a város új ipar- és gazdaságfejlesztési övezete. A LEGO gyár közelében további ipari területek kijelölése zajlik:

- Az országos ipari park koncepcióról szóló 1268/2016. (VI.7.) Korm. határozatban foglaltaknak megfelelően a Nemzeti Ipari Park Üzemeltető és Fejlesztő Zrt. (NIPÜF Zrt.)[16] egy új ipari park

[16] A kormány 2016 júniusában döntött egy országos iparipark-koncepció megvalósításáról. A terv értelmében a NIPÜF Zrt. végzi a fejlesztési projektek tervezését, kivitelezését és üzemeltetését. Az állami tulajdonú cég fő feladata az országos iparipark-hálózat kiépítése, illetve fejlesztése, ezen keresztül hazai és külföldi cégek letelepedésének ösztönzése.

kialakításával kapcsolatos feladatok végrehajtását koordinálja Nyíregyháza, Tiszavasvári út - Nyugati elkerülő út - Szélsőbokori út által határolt területen.

- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 5/2017. (I.26) számú határozata az érintett területet kiemelt fejlesztési területté nyilvánította. 2017 augusztusában a Kormány 1588/2017. (VII.28.) Korm. határozattal elfogadta ezen területek beruházási célterületté nyilvánítását. A Modern Városok Program részeként megvalósuló Inpark Nyíregyháza csaknem 50 hektáron akár 215 000 m^2 beépíthető alapterületet biztosít vállalkozások számára. A 2,8 milliárd forintos beruházás keretében első körben 24 hektárnyi földterület felvásárlása folyik.

20. ábra: Nyugati iparterület – LEGO gyár

Forrás: http://www.nyiregyhaziiparipark.hu/nyiregyhazi-ipari-park-2.

21. ábra: A NIPÜF Zrt. új fejlesztési területei Nyíregyházán

Forrás: http://inpark.hu/projektek/inpark-nyiregyhaza/

Nyíregyházán a PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány által működtetett Inkubátorház, valamint a Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. által működtetett Technológiai Transzfer Központ nyújt kiemelt szolgáltatásokat a helyi vállalkozások számára.

Az Inkubátorház célja, hogy vállalkozások számára a helyiségek bérbeadása mellett komplett szolgáltatáscsomagot nyújtson a mikro- és kisvállalkozások részére, emellett az induló vagy kezdeti életszakaszban lévő vállalkozások szolgáltatásaik igénybevétele során kedvezményekre is jogosultak. A 11 000 m^2 területen elterülő, 3 400 m^2 összterületű épületekben az alábbi szolgáltatások érhetők el:

- közös ügyfélszolgálat és titkárság, felszerelt (bútorozott) irodák, bérelhető tárgyaló- és konferenciatermek, esetileg bérelhető prezentációs eszközök, valamint felszerelt, közös használatú teakonyhák,
- technológiai és informatikai háttértámogatás,
- gazdasági, marketing, pénz- és hitelügyi szaktanácsadó szolgáltatás,
- az ingatlanon belül 24 órás portaszolgálat, ingyenes parkolás, postaszolgáltatás és étterem.

A PRIMOM ezenkívül számos szolgáltatást biztosít a helyi vállalkozásoknak (pl. mikrohitel program, Enterprise Europe Network tagja).

Technológiai Transzfer Központot a Tiszavasvári úti Vay Ádám laktanya egykori parancsnoki épületéből alakították ki 2019-ben. Az épületben működik jelenleg a nyíregyházi Paktumiroda, emellett a tervek között szerepel egy startupokat és induló vállalkozásokat támogató program elindítása a helyi vállalkozásokat kiszolgáló infrastruktúra biztosítása mellett. Az épületben 6 db tárgyaló terem, 2 db 20-20 fő befogadására alkalmas oktató terem, 2 co-working iroda, valamint 1 büfé áll rendelkezésre a helyi vállalkozások igényeinek kiszolgálására.

1.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Nyíregyháza lakásállománya a 2020-ban 53 156 db lakásból állt. 2010 és 2020 között a városi lakásállomány 4,22%-kal (2 153 darab lakás) növekedett. A növekedés mértéke országosan 3,5%, Debrecenben 9,02%, Miskolcon pedig 1,71% volt. Mindeközben a megyei lakásállomány 0,02%-kal (45 darab lakás) csökkent.

22. ábra: Épített és megszűnt lakások

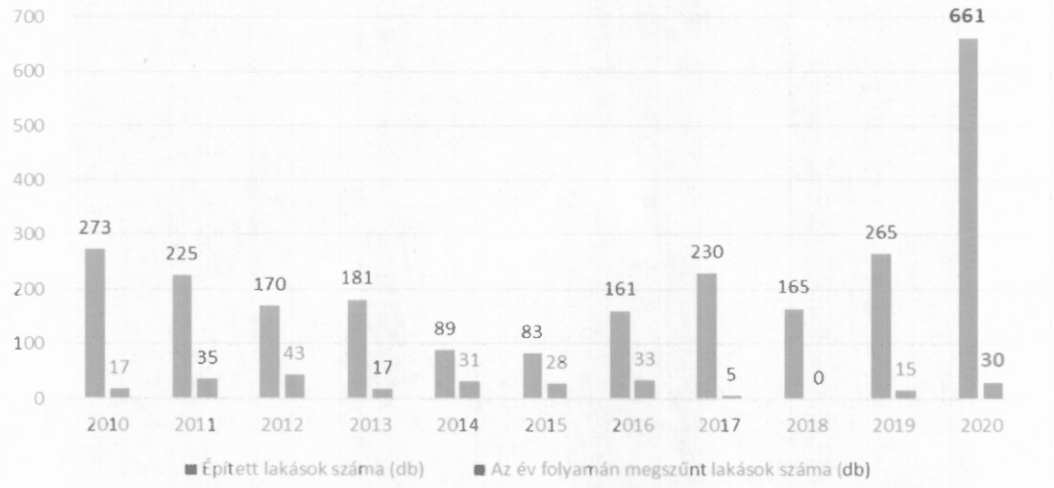

Forrás: KSH

2010 és 2020 között az épített lakások száma mindig magasabb volt a megszűnt lakások számánál, 83 és 661 darab között mozgott. A legtöbb lakást 2020-ban (661 db), míg a legkevesebbet 2014-ben (89 db) és 2015-ben (83 db) építették. A vizsgált időszakban a megszűnt lakások száma 0 és 43 darab között mozgott a városban.

Az eladott lakások 2019-es átlagárát tekintve a megyeszékhelyek között Nyíregyháza a középmezőnyben helyezkedik el, 10 városban magasabb, 7 városban alacsonyabb áron lehetett lakáshoz jutni. Az eladott lakások átlagára Nyíregyházán 282 ezer Ft/m^2, a megyében 206 ezer Ft/m^2, a megye városi jogállású településein 229 ezer Ft/m^2 volt. Az ingatlan típusától függően az eladott ingatlanok négyzetméter ára változott.

- Nyíregyházán a családi házak átlagos ára 230 ezer Ft/m^2, a társasházi lakásoké 310 ezer Ft/m^2, a panellakások átlagára 278 ezer Ft/m^2 volt.
- A megyében a családi házak átlagos ára 141 ezer Ft/m^2, a társasházi lakásoké 265 ezer Ft/m^2, a panellakások átlagára 260 ezer Ft/m^2.

23. ábra: Az értékesített lakások átlagára (2019, ezer Ft/m^2)

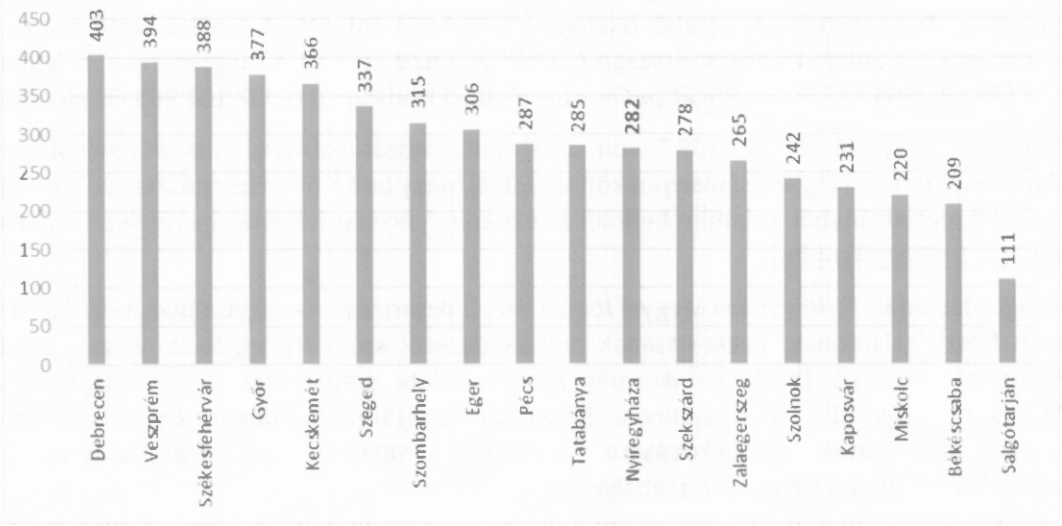

Forrás: KSH, Ingatlanadattár

Az eladott lakások 2019-es átlagárát tekintve a megyeszékhelyek között Nyíregyháza a középmezőnyben helyezkedik el, 10 városban magasabb, 7 városban alacsonyabb áron lehetett lakáshoz jutni. Az eladott lakások átlagára Nyíregyházán 282 ezer Ft/m^2, a megyében 206 ezer Ft/m^2, a megye városi jogállású településein 229 ezer Ft/m^2 volt. Az ingatlan típusától függően az eladott ingatlanok négyzetméter ára változott.

A lakhatási feltételeket nagymértékben javítja a fiatalok körében a 2019-ben bevezetett első lakáshoz jutók támogatása, amelynek célja a munkaerő megtartása, a szakképzett fiatalok helyben maradásának segítése, valamint a fiatalok és fiatal családok otthonteremtése.

1.10 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

A 2020-as és a 2021-es év rendkívülinek számított az ország, valamint Nyíregyháza életében, hiszen a COVID-19 világjárvány kiszámíthatatlanabbá tette az önkormányzati költségvetés tervezését, az önkormányzatok jelentős adóbevételektől estek el. Mindennek ellenére az intézmények működése, a feladatellátás, az Önkormányzat teljes vertikumában biztosított volt. A kötelező feladatok megfelelő színvonalon kerültek ellátásra, az önként vállalt feladatok a működés biztonságát nem befolyásolták. Az Önkormányzat pénzügyi helyzete stabil volt, a város megtartotta fizetőképességét.

Nyíregyháza városa kiemelt figyelmet fordít a felelős gazdálkodás megvalósítására: a 2021. évi költségvetés végrehajtása során a kiadások (97 663 629 113 Ft) összege megegyezett a bevételek összegével (97 663 629 113 Ft). A bevételeken belül a költségvetési bevételek összege 57 578 957 665 Ft, amelyből az államháztartáson belülről érkező felhalmozási célú támogatás (26 833 364 088 Ft), valamint a közhatalmi bevételek összege (12 516 195 496 Ft) volt a legjelentősebb. Bevételi oldalon jelentős volt a finanszírozási bevételek összege (40 084 671 448 Ft). A kiadási oldalon a működési kiadásokon belül a dologi kiadások összege (14 084 701 820 Ft) volt a meghatározó, a felhalmozási kiadások (49 681 964 482 Ft) 60,4%-át pedig a beruházási kiadások (30 002 104 988 Ft) alkották.

A költségvetés hiánya 21 769 392 168 Ft volt, amely felhalmozási hiányból és működési többletből áll. Az Önkormányzat a költségvetési hiányt a költségvetési hiány belső finanszírozására szolgáló előző évi költségvetési maradványból, valamint belföldi értékpapírok értékesítésének bevételéből finanszírozza Költségvetés (nyiregyhaza.hu).

A vagyongazdálkodást Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata vagyonának meghatározásáról, a vagyon feletti tulajdonjog gyakorlásának szabályozásáról szóló Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 48/2012. (XII.14.) önkormányzati rendelete szabályozza, amely meghatározza az önkormányzati vagyont[17], a tulajdonosi jogok gyakorlására, az önkormányzati intézmények, gazdálkodó szervezetek gazdálkodására vonatkozó, valamint az önkormányzati vagyon vagyonkezelésbe adására vonatkozó szabályokat.

A vagyongazdálkodásban meghatározó szerepe van a 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft.-nek, amely többek között az önkormányzati bérlakások kezelését és az önkormányzati tulajdonban lévő piacok működtetését látja el.

1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) a településfejlesztést (és településrendezést) a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatként határozza meg (Mötv. 13. § (1) 1.).

Nyíregyháza Megyei Jogú Város településfejlesztési tevékenységeit az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal adott osztályai szoros együttműködésben látják el. A városfejlesztéssel kapcsolatos stratégiai döntéseket Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése hozza. A Közgyűlés bizottságai közül településfejlesztési kérdésekben kiemelt szerepe van a Városstratégiai és

[17] Az önkormányzati törzsvagyon körében az Önkormányzat kizárólagos tulajdonát képező nemzeti vagyon elemek körét külön jogszabály határozza meg. A rendelet 1. mellékletében részletezi az önkormányzati törzsvagyont, valamint 2. mellékletében az önkormányzati üzleti vagyont.

Környezetvédelmi Bizottságnak, emellett a többi bizottság is rendelkezik városfejlesztéssel összefüggő jogkörökkel. A bizottságok saját szakterületükön közreműködnek a településfejlesztési tevékenységeket megalapozó dokumentumok tervezésében, véleményezésében, valamint megvalósításának figyelemmel kísérésében.

A településfejlesztési döntések szakmai előkészítésében jelentős szerepe van a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek, osztályainak. A Hivatalon belül három szervezeti egység látja el a településfejlesztéshez – az Integrált Településfejlesztési Stratégia megvalósításához – kapcsolódó közvetlen feladatokat, amelyek:

- a Polgármesteri kabinet – Pályázatok és projektmenedzsment referatúra;
- a Főépítészi osztály,
- illetve a Városfejlesztési és városüzemeltetési osztály.

A három szervezeti egység településfejlesztéssel kapcsolatos feladatait a „Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Szervezeti és Működési Szabályzatának megállapításáról" szóló Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 23/2020.(II.27) számú határozat X. A Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek főbb feladatai 1.4., 5. és 6. pontjai részletesen szabályozzák. Emellett a Hivatal valamennyi osztálya részt vesz a saját szakterületét érintő településfejlesztéssel kapcsolatos döntések előkészítésében.

1.10.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a Nyíregyházi Városfejlesztési és Ipari Park Nonprofit Kft.-t 1999-ben hozta létre, a társaság 100%-ban Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzat tulajdona (Invest in Nyíregyháza (nyirinvest.hu)).

A Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. az alapítás óta foglalkozik a Nyíregyházi Ipari Park ingatlanfejlesztéseivel, ez idő alatt számos projekt, fejlesztés lebonyolításában vett részt. 2020-tól a befektetésösztönzés és a vállalkozásfejlesztés segítése céljából Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata jelentősen bővítette tevékenységi körét, melynek székhelye a Technológiai Transzfer Központ lett. A társaság feladatai a következők:

- befektetésösztönzés (befektetői kapcsolattartás, ipari parkok menedzsmentje),
- vállalkozásfejlesztés (működő és induló vállalkozások segítése),
- ökoszisztéma építés,
- projektmenedzsment feladatok ellátása,
- a Technológiai Transzfer Központ működtetése, rendezvényszervezés.

1.10.4 Foglalkoztatáspolitika

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a város egyik legnagyobb foglalkoztatójának számít, hiszen az általa fenntartott költségvetési intézmények által foglalkoztatottak átlagos létszáma 2021-ben 1 782,5 fő, a tulajdonában álló gazdasági szervezetek által foglalkoztatottak átlagos létszáma pedig 2 077 fő volt ugyanebben az évben. A város foglalkoztatáspolitikájának szerves részét képezi a közfoglalkoztatás, amelyről részletes adatok a 1.7.1 Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség alfejezetben találhatók.

1.10.5 Lakás- és helyiséggazdálkodás

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának lakásgazdálkodását a 2015-ben elfogadott, az önkormányzati lakások bérletéről és lakbérének megállapításáról szóló 4/2015. (II.20.) Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének rendelete szabályozza.

A bérbeadói jogokat és kötelezettségeket Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése gyakorolja, az ezzel kapcsolatos feladatokat a NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft (bérbeadó) látja el.

Az önkormányzati tulajdonú lakásokat összesen 11 különböző jogcímen lehet bérbe venni. A rendelet 41.§ (1) alapján a Közgyűlés a lakbér mértékét – a rendelet 3. melléklete szerint – a lakás alapvető jellemzői, így különösen komfortfokozata, hasznos alapterülete, minősége, a lakóépület állapota és a településen, illetve a lakóépületen belüli fekvése, továbbá a szerződés keretében a bérbeadó által nyújtott szolgáltatás figyelembevételével határozza meg.

A bérlakásállomány folyamatos karbantartást igényel, mert a lakások átlagéletkora meghaladja a 40 évet, a megszűnt bérleményeket az igényektől függően pótolni szükséges. A városban az önkormányzati bérlakások száma 1 776 db volt (2020. december 31.), megoszlásuk az alábbiak szerint alakult.

29. táblázat: Az önkormányzati bérlakások adatai

Önkormányzati bérlakás állomány megoszlása lakbér alapján:	
Lakbér típusa	**Mennyiség (db)**
Szociális alapon meghatározott lakbér	1 433
Költségalapon meghatározott lakbér	163
Nem szociális (piaci) alapon meghatározott lakbér	180
Önkormányzati bérlakás megoszlása komfortfokozat szerint:	
Komfortfokozat	**Mennyiség (db)**
összkomfortos	1 257
komfortos	242
félkomfortos	168
komfort nélküli	109

Forrás: NyírVV Nonprofit Kft 2020. évi üzleti jelentés

2021 őszén befejeződött a Keleti lakótelep komfort nélküli, leromlott állapotú önkormányzati tulajdonú épületeinek elbontása. A bontási munkálatok 27 lakótömböt érintettek, amellyel párhuzamosan összesen 187 lakást újított fel az Önkormányzat a város egyéb részein.

A város helyiséggazdálkodását a 2020-ban elfogadott, a nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletéről szóló 27 /2020. (X. 30.) Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének önkormányzati rendelete szabályozza.

A rendelet többek között tartalmazza a bérbeadói jogokat és annak gyakorlásának módját (2. §), részletezi a bérbeadás pályázati kiírásának, illetve annak lefolytatásának részletes menetét (3. §), meghatározza a határozatlan (4. §) és határozott (5. §) időre történő bérbeadás részletszabályait. A nem lakás céljára szolgáló helyiségek övezeti besorolását a rendelet 1. melléklete, a bérleti díj minimumának megállapítását pedig a rendelet 2. melléklete tartalmazza.

1.10.6 Intézményfenntartás

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által alapított és felügyelt költségvetési szervek a következők:

- Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság
- Eszterlánc Északi Óvoda
- Gyermekek Háza Déli Óvoda
- Tündérkert Keleti Óvoda
- Búzaszem Nyugati Óvoda
- Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ
- Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ
- Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény
- Nyíregyházi Cantemus Kórus
- Közintézményeket Működtető Központ
- Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár
- Váci Mihály Kulturális Központ
- Jósa András Múzeum
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

Nyíregyháza Megyei Jogú Város önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok a következők:

- NYÍRSÉGVÍZ Zrt.
- ÉAK Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.
- NYÍRVV Nonprofit Kft.
- NYÍRTÁVHŐ Kft.
- Sóstó-Gyógyfürdők Zrt.
- Nyíregyházi Állatpark Nonprofit Kft.
- Nyíregyházi Sportcentrum Nonprofit Kft.
- Móricz Zsigmond Színház Nonprofit Kft.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Temetkezési Kft.
- VÁROS-KÉP Nonprofit Kft.
- NYÍRINFO Nonprofit Kft.
- Nyírvidék Képző Központ Nonprofit Kft.
- Nyíregyházi Turisztikai Nonprofit Kft
- Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft.
- NYSÜ Nyíregyházi Sportlétesítményeket Üzemeltető Kft.

1.10.7 Energiagazdálkodás

Az Önkormányzat fontosnak tartja, hogy intézményeiben érvényesüljenek a hatékony energiagazdálkodás szempontjai. Az elmúlt 5 évben az Önkormányzat több, mint 4,8 milliárd Ft értékben valósított meg energetikai fejlesztési célú projekteket. Ugyanakkor a városi energia- és klímacélok elérése érdekében az intézmények jelentős részében még van lehetőség az energetikai hatékonyság növelésére.

Az alábbi táblázatban a 2016 és 2021 között megvalósult vagy még folyamatban lévő legfontosabb környezettudatos energiagazdálkodáshoz kapcsolódó pályázatok kerülnek bemutatásra.

30. táblázat: Megújuló energiaforrások alkalmazásához, környezettudatos energiagazdálkodáshoz kapcsolódó legfontosabb nyíregyházi projektek bemutatása

Projekt rövid ismertetése	Kivitelezés időszaka	A projekt költségvetése (millió Ft)
Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál TOP-6.2.1-15- NY1-2016-00001		
Termosztatikus radiátorszelepek felszerelése	2017-2018	700,00
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése TOP-6.5.1-15- NY1-2016-00001		
Külső határoló szerkezetek korszerűsítése, homlokzati hőszigetelés, vízszigetelés, lapostető szigetelés, nyílászáró csere, fűtési rendszerek korszerűsítése	2017-2018	1 041,52
Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése Nyíregyháza, Május 1. tér 10/A. (Hrsz: 2263/131), illetve Körte utca 41/A. (Hrsz: 1640/1)" szám alatt TOP-6.6.2-15- NY1-2016-00001		
Nyílászáró csere, hőszigetelés, fűtéskorszerűsítés, napelemes rendszer létesítése	2016-2017	224,59
Bölcsődefejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál TOP-6.2.1-16- NY1-2017-00001		
Homlokzat szigetelés	2018	237,93
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem TOP-6.5.1-16- NY1-2017-00003		
Napelemes rendszer kiépítése, homlokzati falak és padlásfödém hőszigetelése, napelemes rendszer kiépítése, nyílászárók cseréje, fűtésirendszer és használati melegvíz termelés elosztás felújítás (radiátor, radiátor-, szelep és thermofejcsere)	2019	156,43
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál III. ütem TOP-6.5.1-16- NY1-2017-00002		
Homlokzati és lábazati falak, padlásfödém hőszigetelése, homlokzati nyílászárók cseréje, napelemes rendszer kiépítése, fűtésirendszer és használati melegvíz termelés/elosztás felújítása. Napelemes rendszer kiépítése	2019	396,84
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál IV. ütem TOP-6.5.1-16- NY1-2017-00004		
homlokzat, pincefödém, padlásfödém, lábazat hőszigetelése, nyílászáró csere, napelem rendszer telepítése, radiátor és kazán csere, kapcsolódó rendszer elemekkel együtt	2019	627,22
Energetikai fejlesztések a THG épületeiben TOP-6.5.1-16- NY1-2017-00001		
Nyílászárócsere, hőszigetelés, napelemek, fűtéskorszerűsítés, részleges akadálymentesítés	2017-2018	48,00
Júlia Fürdő energetikai korszerűsítése TOP-6.5.1-16- NY1-2017-00005		
Nyílászárócsere, hőszigetelés, napelemek, fűtéskorszerűsítés, részleges akadálymentesítés	2017-2018	189,00

Projekt rövid ismertetése	Kivitelezés időszaka	A projekt költségvetése (millió Ft)
Épületenergetikai korszerűsítés a Nyírtávhő Kft-nél TOP-6.5.1-16- NY1-2017-00006		
Homlokzati hőszigetelés, lapostető hőszigetelés, pincefödém szigetelés, műanyag nyílászáró csere, napelemes rendszer	2018	79,99
Szent Imre Katolikus Gimnázium épületeinek energetikai felújítása KEHOP-5.2.3-16- 2016-00010		
Külső határoló elemek szigetelése, födémszigetelés, külső nyílászáróik cseréje, az elavult fűtési rendszerek modern kondenzációs kazánokkal történő korszerűsítése	2016-2017	239,98
Sóstói Szivárvány Idősek Otthona energetikai korszerűsítése KEHOP-5.2.3-16- 2016-00070		
Homlokzati hőszigetelő rendszer, a lapostető szigetelése, a fűtési rendszer és a hideg-melegvíz rendszerének felújítása, napelemes és napkollektoros rendszer	2017-2018	199,73
Hőközpontok szétválasztása és korszerűsítése Nyíregyházán KEHOP-5.3.1-17- 2017-00028		
A projekt helyszíne Nyíregyháza három távhővel ellátott, 1082 lakását érintő városrésze, a Belváros, az Érkert és Jósaváros. 5564 GJ-lal csökken a vásárolandó éves hőmennyiség, valamint 245 kW-tal csökkenthető a lekötött teljesítmény.	2018-2020	431,29 (50%-os támogatás)
Napelemes rendszerek kialakítása a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságnál KEHOP-5.2.11- 16-2016-00009		
A pályázat keretein belül létesült napelemes rendszerek összteljesítménye meghaladja a 418 kWp-t, amelyet 1556 db napelemes panel biztosít.	2017-2018	244,99
Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás Nyíregyházán KEHOP-1.2.1-18-2019-00255		
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló intézkedések, az éghajlattal kapcsolatos kockázatok (pl. erózió, tűz, árvíz, vihar és szárazság) megelőzése és kezelése, ideértve a társadalmi tudatosság növelését, a polgári védelmet és a katasztrófavédelmi rendszereket és infrastruktúrákat, A környezetvédelemhez és az éghajlatváltozás hatásainak enyhítéséhez kapcsolódó tevékenységek.	2020-2022	20,00

Forrás: terkepter.palyazat.gov.hu, nyiregyhaza.hu, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Klímastratégiája a 2021-2050 közötti időszakra

1.11 Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások

A Mötv. a településüzemeltetési feladatok körébe (13. § (1) 2.) a következő tevékenységeket sorolja: köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása.

A településüzemeltetés kifejezetten a helyi közszolgáltatásokhoz kötődik, az infrastruktúra működését, menedzselését hivatott elősegíteni jogi, igazgatási és gazdálkodási eszközökkel. A településüzemeltetés célja a településen élő lakosság, valamint az ott működő intézmények, gazdálkodó szervezetek egyéni és közösségi közszolgáltatási szükségleteinek, igényeinek elvárható szintű folyamatos és zavartalan kielégítése, a települési komfort érzet elősegítése, erősítése, az élhető település feltételeinek megteremtése, a fenntarthatóság biztosítása.

Tágabb értelemben tehát a településüzemeltetési feladatok körébe sorolunk egyéb helyi önkormányzati feladatokat, mint például hó- és síkosságmentesítési feladatok, köztisztaság, hulladékelszállítás biztosítása, kutak üzemeltetése, csapadékvíz-csatornák karbantartása stb.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város a településüzemeltetési szolgáltatásokat a következő – a legtöbb esetben önkormányzati tulajdonú – társaságokon keresztül biztosítja:

31. táblázat: A településüzemeltetési szolgáltatásokat ellátó társaságok és az általuk nyújtott közszolgáltatások

Közszolgáltatás megnevezése	Tartalma	Közszolgáltató
települési szilárd hulladék kezelése	szilárd hulladék gyűjtése, elszállítása, szelektív hulladékgyűjtés, szállítás, kezelés, elhelyezés, veszélyes hulladék átvétel	Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft,
csapadék és belvíz elvezetés	csapadék és belvíz elvezető rendszer üzemeltetése, karbantartása, vízkárelhárítás	NYÍRVV Nonprofit Kft
helyi közutak, parkolók fenntartási feladatai	utak karbantartása, javítása, forgalombiztonsági feladatok elvégzése, forgalomtechnikai berendezések üzemeltetése	NYÍRVV Nonprofit Kft
köztisztasági, közterület-fenntartási feladatok	utak, járdák, terek kezelése, karbantartása, téli síkosság mentesítése, parlagfű ellenőrzés, parkerdő és parkfenntartás	NYÍRVV Nonprofit Kft
ingatlanhasznosítás, kezelés	önkormányzati bérlakások és egyéb nem lakás céljára szolgáló ingatlanok kezelése	NYÍRVV Nonprofit Kft
parkolók üzemeltetése	fizető és nem fizető parkolók üzemeltetése	NYÍRVV Nonprofit Kft
városi energiaszolgáltatási feladatok	városi közvilágítás, és az intézmények villamos energia ellátásának biztosítása távhőszolgáltatás	NYÍRVV Nonprofit Kft NYÍRTÁVHŐ Kft
helyi közfoglalkoztatás	hátrányos helyzetű rétegek foglalkoztatásával kapcsolatos feladatok	NYÍRVV Nonprofit Kft
temető fenntartás	temető rendeltetésszerű használatának biztosítása, teljeskörű temetkezési szolgáltatás nyújtása	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Temetkezési Kft.

Forrás: Nyíregyháza (nyiregyhaza.hu)

Okos város települési szolgáltatások

Nyíregyházán a lakosság és turisták számára elérhető okos város települési szolgáltatás a Nyíregyháza Applikáció (NYHApp). A városi applikáció egy multifunkcionális, interaktív és informatív, későbbiekben bővíthető és továbbfejleszthető mobilalkalmazás, amely a városlakóknak és az ide látogató turistáknak is releváns információt szolgáltat Nyíregyháza város vonatkozásában. A NYHApp országos szinten is egyedülálló, hiszen ilyen széles spektrumban még nem készült egy város életét segítő alkalmazás:

- Az applikáció információt nyújt az aktuális helyi hírekről, kulturális vagy sportprogramokról, látnivalókról.
- Az eseménynaptárban megtalálhatják Nyíregyháza különböző helyszíneire tervezett rendezvényeket, kiállításokat, fesztiválokat, koncerteket.

- Az NYHApp a Bejelentések felületen lehetőséget nyújt a regisztrált városlakóknak a Nyíregyháza város közigazgatási területén tapasztalt észrevételeit, javaslatait megtenni.
- Segíti a közigazgatási, hivatali ügyintézés rendjét, valamint a lakosság részére információkat nyújt a hulladékszállítás rendjével kapcsolatban.
- Kedvezményeket biztosít Nyíregyháza kiemelt és idegenforgalmi szempontból népszerű helyszíneire.
- A rendszer – a könnyebb kezelhetőség érdekében – gyorskereső funkcióval van ellátva.

Az applikáció több mint hatezer regisztrált felhasználóval rendelkezik, és eddig közel kétezer turista vette igénybe. A megyeszékhelyre érkező turisták számára egy csökkentett funkciójú alkalmazás érhető el, ami hasznos segítséget nyújt a város kényelmes felfedezéséhez.

A városban elérhetőek e-közszolgáltatások is. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2019. áprilisban csatlakozott az országos önkormányzati ASP-rendszerhez. Az ASP rendszer az önkormányzatoknak egységes felületen, felhőalapú szolgáltatásként teszi elérhetővé a feladataik ellátásához szükséges alkalmazásokat, így biztosítva az ügyfelek hatékony kiszolgálását. Nyíregyháza az önkormányzati ASP-rendszer ügyfelek által is elérhető szakrendszerei közül két szakrendszerhez – az elektronikusűrlap-szolgáltatással működő elektronikus ügyintézési portálhoz (ASP.ELÜGY) és az önkormányzati adórendszerhez (ASP.ADÓ) – csatlakozott.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata továbbá egységes időpontfoglalási rendszert vezetett be a hatósági jellegű feladatot ellátó osztályok ügyfélszolgálatain, így az adóosztályon, építésügyi osztályon, igazgatási osztályon, közterület-felügyeleten és a szociális és köznevelési osztályon. Az új rendszer lehetővé teszi mind internetes felületen, mind mobilapplikáció segítségével az előzetes időpont foglalást, amely jelentősen megkönnyíti az ügyintézést, lerövidítheti a hivatali várakozást.

Az e-közszolgáltatások és a regionális innovációs láncok fejlődését hivatott elősegíteni az Interreg Europe BETTER projekt, amely 2019-ben indult Nyíregyháza és négy másik európai város (Genova, Birmingham, Gävle és Tartu) közreműködésével. A projekt első fázisának keretében a partnerek egymás körülményeit és jó gyakorlatait ismerik meg, majd a projekt utolsó évében (2022 augusztusa és 2023 júliusa között) konkrét pilot akciókat valósítanak meg a városi közszolgáltatások optimalizálása és digitalizálása terén. Ezek az akciók mind a digitális átállás menetrendnek, mind pedig a digitális akciótervnek fontos részei lesznek.

1.12 A táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1 Természeti adottságok

Nyíregyháza természetföldrajzi szempontból a Nyírségben – a középtájon belül a Közép-Nyírség kistáj területén – fekszik. A Nyírség az Alföld északkeleti részén található, nagy része Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, kisebb része Hajdú-Bihar megyében, illetve a romániai Szatmár megyében helyezkedik el. A tájegység környezetétől szigetszerűen elkülönül, itt található az Alföld legmagasabb pontja is, a 183 méter magas Hoportyó. Északról a Bodrogköz és a Rétköz, keletről a Beregi-sík és a Szatmári-sík, délről az Érmellék és a Berettyó-síkja, nyugatról pedig a Hajdúság és a Hajdúhát határolja.

A Nyírség – a maga 5100 km^2-es kiterjedésével – hazánk második legnagyobb futóhomok területe és hordalékkúp síksága. Felszínét jellemzően lösz és futóhomok borítja, főként szélformálta morfológiájára jellemzőek a szélbarázdák, deflációs mélyedések, garmadák, maradékgerincek, parabolabuckák.

A Nyírség éghajlata kontinentális, az évi középhőmérséklet 9–9,5°C körüli, területe hűvösebb, mint az Alföld többi része, az éves napfénytartam ugyanakkor országos viszonylatban magas (1975 óra). Az

éves csapadék mennyisége 550–600 mm/év, míg a vízhiány 75–125 mm, a csapadék időbeli eloszlása egyenetlen. A térségben az uralkodó szélirány északi, északkeleti és délnyugati (Frisnyák, 1984).

A Közép-Nyírséget a vízfolyásban való szegénység, de gazdag tórendszer jellemzi: a Közép-Nyírség területe igen gazdag természetes tavakban és mesterséges halastó-tározókban egyaránt. A város az Érpataki-főfolyás, Kállai-főfolyás és Simai-főfolyás részvízgyűjtők (Lónyai-főcsatorna vízgyűjtő) területén található. A város területén lévő vízfolyások vízkészlete egyenetlen és csekély. Természetes tavak Nyíregyházán és vonzáskörzetében a Nagy-Vadas tó Újfehértó és Császárszállás között, valamint a természetes (sziktó) eredetű, de ma már mesterségesnek tekinthető Sóstó. A többi állóvíz mesterségesen kialakított víztározó (Szelkó tó; Oláh-réti tározók; Lukalaposi tározó stb.). A belváros mellett találhatók a 12 hektáros területen elhelyezkedő – agyag- és vályogkitermelés maradványaként kialakult – Bujtosi tavak, amelyek a lakosság számára kiemelt szabadidős és rekreációs helyszínként funkcionálnak. Jelentős vízi élőhely a városhoz közeli – turisztikai és oktatási célokra is alkalmas – 70 hektáros természetvédelmi terület, az Igrice mocsár.

1.12.2 Tájhasználat, tájszerkezet

1.12.2.1 Tájtörténeti vizsgálat

A térség egykor futóhomokkal, löszös homokkal fedett hordalékkúpjait lefolyástalan ősfolyó-völgyek, deflációs mélyedések tagolták. A homokfelszíneket pusztai tölgyesek, homokpuszta társulások fedték. A lefolyástalan völgyek gazdag élőhelyek, fűz- és nyírlápok, nádasok voltak.

A természetes tájalkotó tényezők által kialakult táj a 19-20. században, az egyre erőteljesebben ható emberi tevékenység hatására jelentősen átalakult: az intenzívvé váló mezőgazdasági termelés területigénye miatt a vízzel borított területeket lecsapolták, a mocsaras élőhelyek területe erősen lecsökkent, erdőirtások, gyeptörések következtében a táj megváltozott. A mezőgazdaság által hasznosított területek uralkodóvá váltak.

Megjelentek és gyorsuló ütemben növekedtek/növekednek a települési területek (lakó, ipari, gazdasági és kereskedelmi területek), valamint az egyre meghatározóbbá, hangsúlyosabbá váló műszaki tájszerkezeti elemek, az infrastruktúra vonalas (közutak, vasutak, villamos és távhő vezetékek stb.) és pontszerű (trafók, átjátszó állomások stb.) létesítményei. A fenti tájalkotó tényezők eredményeként a tájkép jelentősen megváltozott, az ökológiai szempontból jelentős élőhelyek területe erőteljesen lecsökkent, a kultúrtáj (az ember alkotta táj) uralkodóvá vált.

Nyíregyháza természetföldrajzi adottságai, helyzete, domborzata, éghajlata, a talajok termőképessége, felszíni vizek és a jórészt ezekhez kötődő természetes, természet közeli élőhelyek nagymértékben meghatározzák a táj szerkezetét, a tájhasználat alakulását. A város térbeli növekedésén, a településszerkezet alakulásán jól nyomon követhetők a vizuálisan alig érzékelhető magassági különbségek, a beépítés a mélyebben fekvő vízállásos területeket elkerülte.

1.12.2.2 Tájhasználat értékelése

A természetes tájalkotó tényezők által formálódó táj az utolsó évszázadokban egyre erőteljesebben ható emberi tevékenység által jelentősen átalakult. Mára Nyíregyháza alapvetően mezőgazdasági művelés alatt álló területekkel meghatározott környezetben helyezkedik el. A jelenlegi tájhasználat jellegzetességei a következők:

- A külterület túlnyomó része (több mint 78%-a) mezőgazdasági hasznosítású.
- A mezőgazdasági területeken belül a viszonylag kedvezőtlen talajadottság ellenére uralkodó a szántóterületek aránya.
- Viszonylag magas az ültetvények területe, amely a klimatikus viszonyokat kihasználó, kiterjedt bár csökkenő területű gyümölcsösöknek köszönhető.

- Az erdőterületek aránya az országos átlaghoz viszonyítva nagyon kevés, 2011-ben az erdőterületek nagysága a városban 4 630 ha volt, ami 16,8%-os erdősültséget jelent az országos 24,3%-kal szemben.
- Magas a külterületen a kivett területek aránya (közel 13%), amely a külterületi lakóterületek (tanyák, bokortanyák), illetve gazdasági területek (mezőgazdasági majorok, külterületi iparterületek) viszonylagos sűrűségét mutatja.
- Az ökológiai hálózatot alkotó területhasználati elemek, a természet közeli növényállománnyal fedett területek (erdő, gyep, nádas) területaránya viszonylag alacsony (alig 21%).
- A Nyírség természetes, egykori élővilágának, élőhelyeinek maradványait a térség ökológiai hálózatának elemei, a hazai és nemzetközi jogszabályokkal védett természeti területek őrzik.

1.12.3 Védett, védendő táji, természeti értékek, területek

1.12.3.1 Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezés Tervében – összhangban a törvényi fogalom meghatározással – a tájképvédelmi terület övezetébe olyan, „a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak." Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv (5/2020. (VI. 26.) önkormányzati rendelet) 3.4. melléklete alapján Nyíregyháza város tájképvédelmi terület övezetei a Sóstói-erdő, a Nyíregyházi lőtér, Császárszállás és Nagy-Vadas tó területeit érintik.

1. térkép: Nyíregyháza tájképvédelmi övezete által érintett területei

Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve, 2020

1.12.3.2 Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

Nyíregyháza területén egyedi jogszabállyal védett országos jelentőségű védett természeti terület nem található. A város közigazgatási területén ugyanakkor számos ex lege védett terület (láp, szikes tó) van,

amelyek területén és környezetében (puffer területeiken) korlátozott használatú mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási tevékenység folytatható.

Nyíregyháza területén három helyi védettség alatt álló természeti terület (Nyíregyházai Főiskola Tuzson János Botanikus kertje, Igrice mocsár, Oláh-rét) található, amelyek védelméről az önkormányzat a kapcsolódó természetvédelmi kezelési tervében, illetve a területrendezési tervben gondoskodik. A természeti területek mellett számos természeti emlék (védett fák, fasorok) is helyi védettség alatt áll.

A településen – a nyíregyházi illetőségű E-misszió Természet-és Környezetvédelmi Egyesület által – 14 védelemre javasolt terület található, amelyek a Sár-berek, Sóstói erdő, Ilona-tanyai fűzes, Sás-rét, Kis-teleki-rét, Oros-zug, Orosi fás legelő, Új csere-dűlő, Nagyszállási gombás, Nyírjes szik, Nyírjes tó, Alsópázsit, Rozsréti orchideás kaszáló, Igrice mocsár TT bővítése. Jogi védettségük megvalósításáig fennmaradásukat a területük és puffer zónáik korlátozott használatra (extenzív mezőgazdasági hasznosításra) rendelése biztosítja.

A hazai jogszabályok által védett természeti értékek mellett Nyíregyháza város területén négy Natura 2000 terület került kijelölésre. Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 európai ökológiai hálózat fő célja, hogy megállítsa a biodiverzitás csökkenését, a legértékesebb és legveszélyeztetettebb európai jelentőségű fajok és élőhelyeik tartós megóvása révén. Nyíregyháza város területén négy Natura 2000 terület – Különleges természetmegőrzési terület (Special Area of Conservation) – került kijelölésre, amelyeket a következő táblázat ismertet:

32. táblázat: Natura 2000 területek Nyíregyházán

	Megnevezés	Terület (hektár)	Kódszám
1.	Nyíregyházi lőtér (SCA)	189,31	HUHN20060
2.	Nagy-Vadas (SCA)	186,25	HUHN20107
3.	Sóstói-erdő (SCA)	280,41	HUHN20109
4.	Orosi gyepek (SCI)	193,00	HUHN20131

Forrás: Natura 2000 Network Viewer (europa.eu)

1.12.3.3 Ökológiai hálózat

A természetes élőhelyek jelentős része az emberi hasznosítás és terhelés következtében megsemmisült, illetve feldarabolódott. A fajok az eredeti állapotokhoz viszonyítva kis foltokban megmaradt természetes és természetközeli élőhelyekre szorultak vissza, egy részük mesterséges élőhelyekre kényszerült. Amennyiben ezek az élőhelyek egymástól elszigetelődnek, kis kiterjedésük miatt hosszú távon már nem biztosítják az élővilág fennmaradását. Ennek megakadályozását szolgálja az ökológiai hálózat rendszerének kialakítása, amely célja a védett és a megmaradt nem védett természetes és természetközeli kisebb-nagyobb élőhelyek összekapcsolása és rendszerként történő kezelése.

Az ökológiai hálózat három övezetének meghatározását a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény tartalmazza:

- Ökológiai hálózat magterületének övezete az OTrT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek, és több védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont.

- Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete az OTrT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan területek – többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok – tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek (magterületek, pufferterületek) közötti biológiai kapcsolatok biztosítására.
- Ökológiai hálózat pufferterületének övezete az OTrT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan rendeltetésű területek tartoznak, amelyek megakadályozzák vagy mérséklik azon tevékenységek negatív hatását, amelyek a magterületek és az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkel ellentétesek.

2. térkép: Nyíregyháza ökológiai hálózat övezete által érintett területei

Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve, 2020

A megye területén az ökológiai folyosó összefüggő láncolata a Tisza és a Szamos menti természeti területek rendszere. A megye egyéb területein az ökológiai folyosó élőhelymozaikokból áll.

1.12.4 Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

A város alapvetően mezőgazdasági művelés alatt álló területekkel meghatározott környezetben helyezkedik el, ezen belül jelentős az intenzív művelés alatt álló szántóterületek aránya. Az erdőterületek aránya az országos átlaghoz viszonyítva kevés. A zöldfelületek, zöldterületek összefüggő rendszert nem alkotnak, ezért területük növelése és rendszerré szervezése nemcsak ökológiai szempontból, hanem a városi életminőség javítása szempontjából is fontos környezet- és természetvédelmi feladat.

Magas a külterületen a kivett területek aránya, amely a külterületi lakó- és gazdasági területek (mezőgazdasági majorok, külterületi iparterületek) gyakoriságát mutatja. Nyíregyháza egyedisége a várost körülvevő bokortanyák rendszere.

> A területhasználatban problémát jelent a beépített területek egyre nagyobb kiterjedése, ami tájhasználati konfliktust eredményez a zöldfelületek vonatkozásában. Jóllehet a népességszám nem növekszik, egyre több peremterületet vonnak be lakófunkcióba.

A várostestben mozaikosan elhelyezkedő iparterületek szintén tájhasználati konfliktust okoznak, mivel a közeli lakóövezetekben az ipar tevékenység és az általa generált forgalom jelentős környezeti terhelést jelent. Egyes területeken komoly környezeti és vizuális problémát jelent az illegális hulladéklerakás.

A tájszerkezetet alapvetően meghatározó mesterséges vonalas elemek (utak, vasutak, vezetékek) jelentős ökológiai és esztétikai konfliktusként jelennek meg a tájban. Nyíregyháza esetében az elmúlt évtizedekben az M3-as autópálya, valamint a városi keleti és nyugati irányból elkerülő utak kiépülése volt a legjelentősebb vonalas infrastrukturális beruházás. A jövőben az úgynevezett Északi elkerülő megépülése okozhat jelentős tájhasználati konfliktust.

1.13 Zöldfelületi rendszer vizsgálata

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

A városi életminőség szempontjából kiemelten fontos a zöldfelületek és zöldterületek kiterjedése, azok elhelyezkedése és rendszerbe szerveződése. A jól kiépített zöldfelületi rendszer hozzájárul az egészséges városi környezet megteremtéséhez, pozitívan hat a lakosság életminőségére és kedvezően befolyásolja a levegőminőségét, csökkenti a városi hőösszeg hatást.

A település egésze biológiailag aktív (zöld- és vízfelületek) és biológiailag inaktív (beépített, burkolt) felületekből áll. A növényzettel természetes vagy mesterséges úton borított, betelepített területek összessége a zöldfelület. A zöldterület ezzel szemben egy területfelhasználási kategória: a zöldterület állandóan növényzettel fedett közterület, amely a település klimatikus viszonyainak megőrzését, javítását, ökológiai rendszerének védelmét, a pihenést és testedzést szolgálja. A zöldterület általános használata szerint közpark vagy közkert (OTÉK[18] 27. § (1)). A zöldterületek a zöldfelületi rendszer kiemelt tagjai.

1.13.1.1 Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Nyíregyháza zöldfelületi rendszerét meghatározó elemek – összefüggő térségi, regionális jelentőségű ökológiai folyosó hiányában – szigetszerűen jelennek meg Nyíregyházán, kapcsolataik gyakran hiányosak vagy teljesen hiányoznak.

Zöldfelületi rendszer külterületi elemeinek jelentős része (78%) mezőgazdasági hasznosítású. A mezőgazdasági területeken belül – a viszonylag kedvezőtlen talajadottság ellenére – uralkodó a szántóterületek aránya. Magas az ültetvények nagysága, amely a kiterjedt, bár csökkenő területű gyümölcsösöknek köszönhető.

Az extenzív hasznosítású mezőgazdasági területek (pl. gyepek, rétek, legelők, nádasok) mezőgazdasági termelésben betöltött szerepe kicsi, ugyanakkor ökológiai értékük kiemelkedő. Nyíregyháza erdősültsége (16,8%) országos viszonylatban (24,3%) csekély. Az erdők elhelyezkedése a városban

[18] 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről

szigetszerű, a két legjelentősebb erdős terület a Sóstói-erdő és a Nagyszállási-erdő. Az ökológiai hálózatot alkotó területhasználati elemek, a természetközeli növényállománnyal fedett területek (erdő, gyep, nádas stb.) terület aránya a városban viszonylag alacsony (21%).

A város szerkezetéből adódóan a zöldfelületek a település belterületén elszórtan helyezkednek el. Összefüggő rendszerré szerveződésüket, összekapcsolásukat az utcai fásítások, valamint a jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények (pl. temető, egyetem) zöldfelületei jelenleg csak részben biztosítják.

A települési zöldfelületi rendszerek tulajdonjog szempontjából alapvetően három kategóriára (korlátlan használatú, korlátozott használatú, közhasználat elől elzárt zöldfelületek) oszthatók, amelyek azt meghatározzák, hogy az adott zöldfelület milyen mértékben vehető igénybe a lakosság rekreációs igényeinek kielégítése szempontjából.

- **Korlátlan használatú zöldfelületek** – közparkok, közterek, tömbtelkes zöldterületek, utcai fasorok stb.
  - A közparkok, közterek a belterületi zöldfelületi rendszer legfontosabb elemei. Nyíregyháza nagy kiterjedésű közparkjai a Nagykörút északkeleti szakasza mentén fekvő Bujtosi Városliget és „Kiserdők" (Mák, Géza, Nefelejcs és Hunyadi utcák által határolt terület), a történelmi belváros parkjai (Kossuth tér, Hősök tere, Országzászló tér), a Bessenyei és Benczúr tér, a Pazonyi tér, valamint az Állomástér zöldfelületei.
  - A Belváros városrészen kívül jelentős közparkként funkcionálnak Sóstógyógyfürdő tóparti területei, amelyek szervesen kapcsolódnak a Sóstói-erdőhöz.
  - A jelentős kiterjedésű lakótelepi városrészek nagy kiterjedésű zöldfelületei főleg kondicionáló szerepük miatt fontosak. Állapotuk, funkciójuk, valamint növényállományuk összetétele és minősége lakótelepként változó.
- **Korlátozott használatú zöldfelületek** – jellemzően közintézmények, intézmények zöldfelületei, amelyek rendeltetésszerű működéséhez szükség van zöldterületekre. E zöldfelületek kondicionáló hatását a város teljes lakossága, rekreációs funkcióját a lakosság egyes csoportjai – általában meghatározott időben, esetenként díjfizetés ellenében – élvezik. A korlátozott használatú zöldfelületek legfontosabb elemei a Nyíregyházi Egyetem parkja és az egyetem melletti 5,6 hektáros Tuzson János Botanikus Kert, a Nyíregyházi Állatpark, a Sóstói Múzeumfalu, a Sóstói strand - Aquarius Élményfürdő és Parkfürdő, valamint a város temetői.
- **Közhasználat elől elzárt zöldfelületek**nek a kertekkel rendelkező lakóterületek ingatlanjai tekinthetők, amelyek összességében a városi zöldfelületi rendszer jelentős részét alkotják.

Az utóbbi évek legjelentősebb zöldfelület és közpark fejlesztése a „Zöld város kialakítása Nyíregyháza területén" című TOP-6.3.2-15-NY1-2016-00001 azonosítószámú pályázat keretében valósult meg. A projekt eredményeként megvalósult a Benczúr tér és a Bessenyei tér teljes park-rekonstrukciója, (növényfelület megújítása, futópálya, okospad), a Bujtosi Városliget rehabilitációja (futópálya kialakítása), valamint az Arany János utca átfogó növényállomány fejlesztése (ütemezett fakivágással, növénytelepítéssel). Továbbá jelentős zöldfelületfejlesztés valósult meg a Kertváros városrészben, a Tiszavasvári úti volt Vay Ádám laktanya rehabilitáció keretében (Barnamezős területek rehabilitációja Nyíregyháza Tiszavasvári úti laktanyák tekintetében – TOP-6.3.1-15-NY1-2016-00001). Emellett folyamatosan zajlik a polgármesteri fásítási program, valamint az Újélet-fa akció (újszülöttek számára családjaik által elültethető fák) és az „Ültess egy fát a holnapért!" program, amelyek keretében a facsemetéket a NYÍRVV Nonprofit Kft. biztosítja).

1.13.1.2 Zöldfelületi ellátottság értékelése

Nyíregyházán a zöldfelületi ellátottság alacsonynak tekinthető. A KSH adatai alapján 2020-ban az önkormányzati tulajdonú összes zöldterület nagysága 1 895 139 m^2 volt. Kedvezőtlen folyamatnak tekinthető, hogy a fejlesztések ellenére 2010 és 2020 között a városi zöldterület nagysága 4,4%-kal, 86 511 m^2-rel csökkent. Az egy lakosra jutó zöldterület nagysága 16,26 m^2, ami elmarad az országos (28,88 m^2) és a miskolci (22,85 m^2) értéktől, ugyanakkor meghaladja a megyei (12,03 m^2) és a debreceni (8,78 m^2) mutatókat.

33. táblázat: A zöldfelületi rendszer adatai (2020)

	Nyíregyháza	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Magyarország	Debrecen	Miskolc
Önkormányzati tulajdonú zöld terület nagysága (m^2)	1 895 139	6 560 521	281 041 218	1 764 432	3 444 430
Önkormányzati tulajdonú zöld terület aránya a teljes közigazgatási területhez	0,69%	0,11%	0,30%	0,38%	1,46%
Önkormányzati tulajdonú zöld terület aránya a belterülethez	3,97%	1,24%	4,03%	2,95%	6,34%
1 főre jutó zöld terület mérete (m^2)	16,26	12,03	28,88	8,78	22,86

Forrás: KSH

A zöldfelület-fenntartást Nyíregyháza területén a NYÍRVV Nonprofit Kft. végzi. A társaság zöldfelület-fenntartási tevékenységei közé tartozik többek között a park- és parkerdő fenntartás, utcai sorfák, növényzet fenntartása és pótlása, parlagfű mentesítés, játszóterek, kondiparkok fenntartása stb. (Közterület fenntartás | Nyírvv Nonprofit Kft. (nyirvv.hu)).

1.13.1.3 A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

Nyíregyháza zöldfelületi rendszerének problémái egyrészt mennyiségi, másrészt minőségi jellegű tényezőkből eredeztethetők.

- Nyíregyházán az elmúlt években nagyszabású zöldfelület fejlesztések valósultak meg, amelyek eredményeként számos park és közterület megújult, azonban az egy lakosra jutó zöldterület nagysága még mindig elmarad az országos értéktől. 2010 és 2020 között a városi zöldterületek nagysága csökkent.
- A város egyes területein megfigyelhető a zöldterületek túlhasználata, sok esetben a növényállomány felújításra, pótlásra szorul.
- Részben hiányoznak azok a zöldfelületi elemek (jelentős utcafásítások), amelyek a meglévő zöldfelületi elemeket rendszerré szerveznék.
- A kül- és belterületi zöldfelületi rendszerek természetes kapcsolatai – elsősorban az Érpataki-főfolyás és az Igrice-patak mentén található zöldfelületek – rendezetlen, funkció nélküli zöldfelületek, rekreációs és/vagy ökológiai szerepüket nem tudják betölteni.
- A vasúti és közúti folyosók mentén, valamint a városi iparterületek körül a legtöbb esetben hiányoznak a védőfásítások.
- A külterületi zöldfelületeteket érintő legjelentősebb probléma, hogy az intenzív mezőgazdasági, a legtöbb esetben szántóföldi termelés. Növelni kell a zöldfelületi rendszer ökológiailag értékesebb területhasználatainak (erdő, gyep, nádas stb.) az arányát.

1.14 Az épített környezet vizsgálata

1.14.1 Területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1 A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

Az elhelyezkedés és a városfejlődés folyamatai eredményeképpen összességében Nyíregyháza egy gyűrűs városszerveződési mintát követett. A 19. század közepétől intenzíven fejlődő város központi része a század végére lényegében kiépült, ez a város mai méretéhez képest kis kiterjedésű mag a település valódi központja, amelyet egy belső körút határol. Itt találhatók a legfontosabb és legnagyobb közintézmények, a város főtere, a meghatározó építészeti emlékek, szakrális központok. A központi területet a 18. században még termelő funkciókat is hordozó, falusias jellegű városrészek vették körül. A városközpontot körülölelő terület sűrűsége a városfejlődés során folyamatosan növekedett. A 19-20. század első felére részben már kialakult, kisvárosias, helyenként sűrű kertvárosias jellegű városrészről beszélhetünk. A központi, tradicionális mezővárosi szerkezettel jellemezhető városi területeket egy külső körút fogja körbe, amely az egykori kültelkek határait követi. A külső körút által lehatárolt városrész tehát Nyíregyháza tradicionális, tágabban értelmezhető városi magja. A 19. század második felében kiépült vasúti kapcsolat e terület nyugati határán valósult meg. Nyíregyháza kialakulásában és fejlődésében a természetes elemek szerkezetalakító, domináns tényezőkké sohasem váltak.

Nyíregyháza karakteres szerkezeti elemei a vasútvonalak, miután a város észak-kelet Magyarország legnagyobb vasúti csomópontja. A vasút sokáig fékezte a város nyugati irányú terjeszkedését. A kiépült Miskolc-Szerencs-Tokaj-Nyíregyháza-Debrecen vasútvonal a város nyugati területeinek egy igen fontos, a szerkezetet alapvetően meghatározó elemévé vált, amely a nyugati városrészek (Kertváros) jelenlegi összvárosi szerkezeti integrációját jelentősen csökkenti. A város 20. századi fejlődését részben a belső területek sűrűségének folyamatos növekedése, a külső lakott területek „bekebelezése", valamint a belső városrész és a külső lakott városrészek közötti területek közötti „üres", volt mezőgazdasági területek beépülése jellemezte.

A hagyományos mezővárost kisebb falvak, bokortanyák vették és veszik körül. E települések és tanyák gyakorlatilag a város „agglomerációs" települései, településrészei voltak, amelyek a megyeszékhely folyamatos növekedésével, az 1960-70-es évekre gyakorlatilag összeépültek a belső átmeneti területekkel. A legfontosabbak és legnagyobbak ezek közül Sóstó, Oros és Nyírszőlős, amelyek megőrizték falusias jellegüket és részben saját identitásukat is (Városi és elővárosi közösségi közlekedési rendszer és intermodális csomópont fejlesztése Nyíregyházán, felmérés-elemzés, 2014).

Az összeépülés folyamatában a lakóterületek növekedése mellett az egyre nagyobb igényekkel fellépő ipar játszott kiemelkedő szerepet a városi iparterületek kialakításával. Ezek közül ma a legjelentősebbek a vasútvonal mellett kialakított iparterületek, illetve a déli és nyugati iparterület. A vidéki iparosítással párhuzamosan a lakótelepek is itt, a külső átmeneti zónában jelentek meg, míg a hagyományos kisvárosias, kertvárosias lakóterületek már meglévő települési struktúrákra, a városkörnyéki kisebb falvakra, bokortanyákra épültek rá. A város arculatának kialakulását az 1960-as években megindult tömeges lakásépítés, valamint a közműellátottság színvonalának növelése jelentősen befolyásolta, amelyet az ipartelepítési folyamatok gerjesztettek. Ennek hatására vált szükségessé a településszerkezet jelentős átalakítása.

Az átalakulás egyik legfontosabb lenyomata a lakótelepek megjelenése volt, aminek hatására megnőtt a város népességbefogadó képessége. A Jósaváros, Nyíregyháza első komplett lakótelepe 1970-1980 között épült házgyári technológiával, panelelemekből. A városrészen lakók száma meghaladja a nyolcezer főt. Ezt követte az Érkert 10 emeletes panellakásokkal történő beépítése (maga a városrész már a századforduló időszakában létrejött, de lakótelepi profilja az 1970-es,1980-as években erősödött). A legfiatalabb lakótelep Örökösföld, amely az 1980-as évek első felében épült.

Szintén a 70-es években létesültek az első iparterületek a város déli és délnyugati részein. A koncentrált iparosítás érdekében egy 570 hektáros iparforgalmi övezetet hoztak létre Nyíregyháza déli és nyugati határszegélyén, több ipari mikrokörzet egyesítésével, ez lett a megye legjelentősebb ipari bázisa, amely a mai napig meghatározza a város szerkezetét.

Az 1960-as évektől kezdve számos oktatási, művelődési és kereskedelmi épületkomplexum jelent meg Nyíregyházán, amely jelentősen átalakította a városképet, megszüntetve a korábbi kisvárosi jellegű morfológiát. Térbeli kiterjedése is megváltozott, jelentős külterületek kerültek belterületbe vonásra.

Nyíregyháza városszerkezete több kisebb-nagyobb városrészből épül fel, melyek kertvárosi (Borbánya, Kertváros), lakótelepi (Örökföld, Jósaváros, Huszártelep és Belváros) és külvárosi (Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Nyírszőlős, Oros) jellegűek. A Nyíregyházát körülölelő bokortanyák, kistelepülések ma is részben önálló identitással bírnak, bizonyos mértékig őrzik belső szerkezetükben a város történeti fejlődésének lenyomatait, legtöbbször részben önálló alközponti funkciókkal is rendelkeznek. A város legkülső, összefüggéseikben laza települési gyűrűjét a bokortanyák, illetve az ezekből kialakult kertvárosias területek képezik.

1.14.1.2 Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

Nyíregyháza Helyi Építési Szabályzata 3.§ (1) alapján „a szabályozási terv a város közigazgatási területén

- beépítésre szánt területet, ezen belül
  - beépített területet, és
  - további beépítésre kijelölt területet, valamint
- beépítésre nem szánt területet jelöl ki."

A város területén a szabályozási terv rendeltetési, építési, tilalmi és korlátozási zónákat jelöl ki. A Helyi Építési Szabályzat alapján a rendeltetési zónák a következők:

- lakózónák (nagyvárosias lakózóna, kisvárosias lakózóna, kertvárosias lakózóna, falusias lakózóna)
- vegyes zónák (településközponti vegyes zóna, központi vegyes zóna)
- gazdasági zónák (kereskedelmi-szolgáltató zóna, zavaró hatású ipari gazdasági zóna, egyéb ipari gazdasági zóna)
- üdülőzónák (üdülőházas zóna, hétvégiházas üdülőzóna)
- különleges zónák (különleges kereskedelmi célú zóna, különleges közhasználatú építményi zónák, különleges közhasználatú építményi zónák 15%nál kisebb beépítettséggel, honvédelmi és belbiztonsági zóna, hulladék elhelyezésére szolgáló zóna, városüzemeltetési célokat szolgáló kertészeti zóna, különleges közlekedési zóna, megújuló energiaforrás hasznosításának céljára szolgáló terület)
- közlekedési zónák (közúti közlekedési zóna, vasúti közlekedési zóna)
- közpark-köztér zóna
- erdőzónák (védelmi rendeltetésű erdőzóna, egészségügyi-szociális-turisztikai rendeltetésű erdőzóna, gazdasági rendeltetésű erdőzóna
- mezőgazdasági zónák (mezőgazdasági kertes zóna, mezőgazdasági általános zóna, mezőgazdasági korlátozott használatú zóna
- vízgazdálkodási zónák (vízfelülethez, vízfolyáshoz kötődő vízgazdálkodási zóna, vízbeszerzési célú vízgazdálkodási zóna

- vertikális rendeltetési zóna

Nyíregyháza sajátossága, hogy a települési terület (a belterület és a külterület 10%-nál nagyobb mértékben beépített területei együttesen) a közigazgatási terület jelentékeny részét foglalja el (23,16%-át). A bokortanyák elszórt elhelyezkedése, valamint a belterületek szabdalt, csápszerűen tagolt jellege a terület felhasználási struktúrát mozaikossá teszik.

A város bővítése során a falusias területek kertvárosias átalakítására, a barnamezős ipari gazdasági területek rehabilitálására, esetleg funkcióváltására, a belterületi mezőgazdasági területek városias felhasználására kell törekedni. Mindezek mellett el kell érni, hogy a külterületi újonnan beépítésre szánt területek lehetőleg a belterülethez csatlakozzanak. A bokortanyák közül elsősorban azok kerüljenek lakóterületbe átsorolásra, melyek a belterület közelében helyezkednek el, illetve infrastrukturális ellátottságuk rendszerbe illeszthető legyen. A mozaikos területfelhasználási struktúra és a belső agglomerálódási folyamat ellenére nem cél a beépített területek nagyságát tovább növelni.

A városban több, mint 1500 hektár kihasználatlan terület áll rendelkezésre, amelynek meghatározó része beépítésre kijelölt, de még nem beépített terület. Nyíregyházán a beépítésre szánt területek az alábbi városrészeken koncentrálódnak: Oros-Nyíregyháza közötti terület, Nyírszőlős, Sóstóhegy északi és keleti területei, Borbánya, Rozsrétszőlő, valamint a Törzs utca környezete.

1.14.1.3 Funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatok)

Nyíregyháza funkcióelemzését az alábbi táblázat foglalja össze. A funkciókat öt nagy csoportra osztottuk, gazdasági, közlekedési/távközlési, közösségi, állami/igazgatási/hatósági és humán szolgáltatási funkciókra. A funkciókhoz rendeltük a hozzá kapcsolódó szolgáltatásokat, közszolgáltatásokat, egy primer vizsgálat során összegyűjtöttük az adott közszolgáltatás/szolgáltatás számát, ebből látható a koncentráció mértéke. Bizonyos szegmensek esetében egyenként feltüntettük a konkrét szolgáltatókat is.

34. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város funkció ellátottsága

Funkciók megnevezése	Száma	Megnevezése
Gazdasági funkciók		
Piac	6	Búza téri Piaccsarnok, Vásártér (KGST-piac), Jósavárosi piac, Örökös piac, Kertvárosi piac, Sóstó piac
Bank, pénzügyi szolgáltató	VAN	-
Szolgáltató központ, bevásárlóközpont, hipermarket	-	Korzó, Nyírpláza, Skála Áruház, Metropol, Univerzum Üzletház, Metro, Aldi (4), Coop (20), Interspar (2), Lidl (2), Penny Market (3), Tesco, Obi, Praktiker, Media Markt, Stop-Shop
Ipartelep, iparterület	4	-
Ipari park	1	-
Logisztikai központ	1	Nyíregyháza Logistic Centrum Kft.
Inkubátorház, vállalkozásfejlesztő segítő létesítmény	2	PRIMOM Alapítvány – Inkubátorház, Technológiai Transzfer Központ
Irodaház	VAN	-
Kereskedelmi szálláshely	41	-
Vendéglátóhelyek	730	-

Funkciók megnevezése	Száma	Megnevezése
Közlekedési, távközlési funkciók		
Távolsági autóbusz pályaudvar	1	Petőfi téri buszpályaudvar
Vasútállomás	1	Nyíregyháza Vasútállomás
Repülőtér	1	Nyíregyházi repülőtér
Tömegközlekedési csomópont	3	Örökösföldi buszvégállomás, Tölgyes buszvégállomás, Állomás téri buszvégállomás
Postai szolgáltatóhely	17	-
Benzinkút	VAN	-
Taxi állomás	VAN	-
Közösségi funkciók		
Közművelődési könyvtár	-	Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár és fiókkönyvtárai
Közművelődési intézmény	19 (KSH-49)	Váci Mihály Kulturális Központ és 18 tagintézménye
Színház	2	Móricz Zsigmond Színház, Rózsakert Szabadtéri Színpad
Mozi	2	Cinema City – Nyír Pláza, Krúdy Gyula Art Mozi
Muzeális intézmény	8 (KSH 6)	Jósa András Múzeum, Sóstói Múzeumfalu, Kállay Gyűjtemény, Görögkatolikus Egyházművészeti Gyűjtemény, Zsidó Helytörténeti Gyűjtemény, Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Történeti Gyűjtemény, Nyíregyházi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság Tűzoltó Múzeum, Antenna Hungária Zrt. Nyíregyháza Rádióállomás Rádió és TV Gyűjtemény
Szabadidőcsarnok	1	Continental Aréna (Bujtosi Szabadidő Csarnok)
Szabadtéri szabadidő park, sport létesítmény	6	Nyíregyháza Városi Stadion, Nyíregyházi Atlétikai Centrum, Nyíregyházi Városi Jégpálya, Bujtosi Városliget, Wimbledon Sportcentrum, Sóstói Lovasklub és Turistaház
Uszoda, strand	7	Aquarius Élményfürdő, Hotel Fürdőház, Tófürdő Nyíregyháza Sóstógyógyfürdő, Júlia Fürdő, Eissmann Nyíregyházi Városi Uszoda, Nyíregyházi Egyetem uszoda, Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium uszoda, Szent Miklós Görögkatolikus Általános Iskola uszoda
Állami, igazgatási, hatósági, igazságszolgáltatási funkciók		
Önkormányzati hivatal	2	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
Kormányhivatal	1	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal
Kormányablak	3	-
Területi hatósági intézmények	-	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal szervezeti egységei
Rendőrség	1	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-Főkapitányság
Bíróság	1	-
Ügyészség	1	-
Börtön	1	-
Tűzoltóság	1	-
Polgárőrség	15	-
Humán szolgáltatási funkciók		
Felnőtt háziorvos	45	-

Funkciók megnevezése	Száma	Megnevezése
Gyermek háziorvos	27	-
Fogászati szakrendelés	22	-
Iskolai fogászat	9	-
Gyógyszertár	40	-
Központi körzeti (háziorvosi) ügyelet	1	-
Járóbeteg szakellátás	1	Jósa András Oktatókórház - Járóbeteg ellátás
Kórház	1	Jósa András Oktatókórház
Mentőállomás	1	Nyíregyháza Mentőállomás
Szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások		
Tanyagondnoki szolgáltatás	5	Humán-Net Alapítvány (3 szolgálat), Joób Olivér Gondozó és Rehabilitációs Szeretetintézmény – Nyíregyháza- Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház (2 szolgálat)
Étkeztetés	8	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ, Kálvineum Idősek Otthona – Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség, Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség Jókai Idősek Klubja, Oltalom Szeretetszolgálat – Magyarországi Evangélikus Egyház (népkonyha működtetése), Joób Olivér Gondozó és Rehabilitációs Szeretetintézmény – Nyíregyháza- Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház, Emmaus Evangélikus Szeretetotthon, Görögtűz Szeretetszolgálat – Nyíregyháza-Örökösföld Görögkatolikus Egyházközség, Nyíregyházi Szociális Szolgáltató Központ – Baptista Tevékeny Szeretet Misszió
Házi segítségnyújtás	6	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ, Joób Olivér Gondozó és Rehabilitációs Szeretetintézmény – Nyíregyháza- Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház, Kálvineum Idősek Otthona – Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség, Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség Jókai Idősek Klubja, Nyíregyházi Szociális Szolgáltató Központ – Baptista Tevékeny Szeretet Misszió, Görögtűz Szeretetszolgálat – Nyíregyháza-Örökösföld Görögkatolikus Egyházközség
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	1	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ
Közösségi ellátás	4	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ (pszichiátriai betegek közösségi ellátása), Talentum Közösségi Szolgáltató Központ, Adelante Alapítvány "Part" Alacsonyküszöbű Ellátás, Szivárvány Pszichiátriai és Szenvedélybetegek Közösségi Alapellátása
Támogató szolgáltatás	7	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ, Szent Kamill Rehabilitációs Központ, ÉFOÉSZ SZSZB Megyei Egyesület Támogató Szolgálat, Keleti Szivárvány Alapítvány, „Önálló Életvitelért" Támogató Szolgálat, Kálvineum Idősek Otthona – Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség, Aranyalma Integrált Nappali Ellátást Nyújtó Intézmény – "Együtt az úton" Közhasznú Egyesület
Utcai szociális munka	2	Periféria Egyesület (Utcai Szociális Munka Északi Szolgálat, Utcai Szociális Munka Déli Szolgálat)
Nappali ellátás	16	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ (fogyatékos személyek nappali ellátása, idősek nappali ellátása, pszichiátriai betegek nappali ellátása, demens személyek nappali ellátása, szenvedélybetegek nappali ellátása), Joób Olivér Gondozó és Rehabilitációs Szeretetintézmény – Nyíregyháza- Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház, „ Reménység" Szenvedélybetegek Átmeneti Otthona – Kék Nefelejcs Nappali Intézmény, Szent Kamill Rehabilitációs Központ, „Szent István" Nappali Intézmény – Omnis Alapítvány, „Szent Rita" Pszichiátriai Betegek és Fogyatékkal Élők Nappali Intézmény – Omnis Alapítvány, Szent József Védőotthon – Együtt Veled Alapítvány, Szivárvány Idősek Otthona – Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség, Kálvineum Idősek Otthona – Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség, Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség Jókai Idősek Klubja, Oltalom Szeretetszolgálat – Magyarországi Evangélikus Egyház (nappali ellátás

Funkciók megnevezése	Száma	Megnevezése
		hajléktalanok és szenvedélybetegek részére), Irgalmas Samaritánus – Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona, Aranyalma Integrált Nappali ellátást Nyújtó Intézmény – "Együtt az úton" Közhasznú Egyesület, Nyíregyházi SM Centrum – Magyar Sclerosis Multiplexes Betegekért Alapítvány, Nyíregyházi Szociális Szolgáltató Központ – Baptista Tevékeny Szeretet Misszió, Élim Evangélikus Szeretetotthon
Családsegítés	2	Human-Net Alapítvány Városi Családsegítő Szolgálat, Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ
Gyermekjóléti szolgáltatás	1	Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ
Gyermekek napközbeni ellátása / bölcsőde	11	Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény bölcsödéi, egyéb fenntartású bölcsődék
Gyermekek napközbeni ellátása/ családi bölcsőde	26	-
Gyermekek napközbeni ellátása/ alternatív napközbeni ellátás	1	Periféria Egyesület
Gyermekek átmeneti elhelyezése/ gyermekek átmeneti otthona	1	Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény Gyermekek Átmeneti Otthona
Gyermekek átmeneti elhelyezése/ családok átmeneti otthona	2	Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény Családok Átmeneti Otthona, Oltalom Szeretetszolgálat – Magyarországi Evangélikus Egyház
Szociális szakosított ellátások		
Tartós bentlakásos intézmények/ hajléktalanok otthona	1	Oltalom Szeretetszolgálat – Magyarországi Evangélikus Egyház
Tartós bentlakásos intézmények/ idősek otthona	9	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ Idősek Otthona (2 telephely), Emlékezünk Alapítvány Tóth András Szeretetotthon, Emmaus Evangélikus Szeretetotthon, Seregély István Papi Szociális Otthon, Szivárvány Idősek Otthona – Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség, Kálvineum Idősek Otthona – Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség, Szent Katalin Szeretetotthon – Kék Nefelejcs Alapítvány, Tündérkert Szeretetotthon, István Szeretetotthon – Nyíregyháza-Kertvárosi Református Egyházközség
Tartós bentlakásos intézmények/ pszichiátriai betegek otthona	2	Anna Szeretetotthon - Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség, Szivárvány Idősek Otthona – Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség
Tartós bentlakásos intézmények/ fogyatékos személyek otthona	4	Szivárvány Idősek Otthona – Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség, Anna Szeretetotthon - Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség, Élim Evangélikus Szeretetotthon, Magdaléneum Fogyatékosok Református Ápoló, Gondozó Otthona
Tartós bentlakásos intézmények/ lakóotthoni ellátás	5	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ – Kék Szirom Lakóotthon, Szent Kamill Rehabilitációs Központ, Patrónus Egyesület Lakóotthona, Magdaléneum Fogyatékosok Református Ápoló, Gondozó Otthona, Élim Evangélikus Szeretetotthon
Szociális szakosított ellátások/átmeneti	1	Reménység Szenvedélybetegek Átmeneti Otthona – Kék Nefelejcs Alapítvány

Funkciók megnevezése	Száma	Megnevezése
elhelyezést nyújtó intézmények/ szenvedélybetegek		
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények/ hajléktalanok átmeneti szállása	1	Oltalom Szeretetszolgálat – Magyarországi Evangélikus Egyház
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények/ éjjeli menedékhely	1	Oltalom Szeretetszolgálat – Magyarországi Evangélikus Egyház
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények/ időskorúak gondozóháza	1	Szivárvány Idősek Otthona – Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények/ otthont nyújtó ellátás és utógondozás	-	gyermekjóléti alapellátás intézményei
Óvoda	41	-
Általános iskola	28	-
Középiskola	25	-
Felsőoktatási intézmény	3	Nyíregyházi Egyetem, Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola
Kutató intézet	2	Nyíregyházi Egyetem Agrár és Molekuláris Kutató- és Szolgáltató Csoport Debreceni Egyetem Agrár Kutatóintézetek és Tangazdaság (AKIT) Nyíregyházi Kutatóintézete

Forrás: saját szerkesztés

A kimutatás alapján egyértelműn látható, hogy Nyíregyháza egy funkciógazdag város, ahol az alapszolgáltatások mellett, az emelt szintű szolgáltatási paletta is rendkívül széles körű.

1.14.1.4 Alulhasznosított barnamezős területek

Nyíregyháza barnamezős területeinek jelentős része az egykori laktanyákra és a felhagyott iparterületekre korlátozódik. A laktanyák funkcióváltása és rehabilitációja az elmúlt évtizedekben sikeresen haladt előre:

- a városban elsőként a 1991-ben a Váczi Mihály úti volt szovjet laktanya funkcióváltása valósult meg, területén inkubátorház működik,
- 2005 óta a volt Damjanich laktanya területén egy több, mint 12 hektáros lakópark kialakítása valósult meg,
- a Tiszavasvári út mellett található volt Báthory laktanya és a volt Vay Ádám laktanya funkcióváltása és rehabilitálása 2006-ban kezdődött el, a területek rehabilitációja jelenleg is folyamatban van.

Jelenleg a városban a kihasználatlan területek körülbelül 2,6%-a (40 hektár) barnamezős terület, főleg olyan iparterületek, ahol termelő tevékenység nem folyik.

1.14.1.5 Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

Nyíregyháza város konfliktussal terhelt területeit az 1.14.1.4 Alulhasznosított barnamezős területek és a 3.3.2.2 A szegregáció területi vonatkozásai (szegregátumok) – a változások értékelése című fejezetek ismertetik.

1.14.2 A telekstruktúra vizsgálata

Nyíregyháza jelenlegi terület-felhasználásának fő jellemzője a beépített területek mozaikszerű elrendeződése. A nagykörúton belüli területek belülről kifelé folyamatos, hézagmentes rendszert alkotnak, a központi területeken az intézményi használat dominál és kifelé fokozatosan a lakóterületi használat erősödik fel. Bizonyos útvonalak mentén a településközponti jelleg egészen a nagykörútig meghatározó, mint a Bocskai utca, a Szent István utca, a Széchenyi utca, a Bethlen Gábor utca, a Rákóczi utca és a Dózsa György utca mentén.

A nagykörúton túl a mozaikosság, illetve a csápszerű tagoltság a jellemző. A kertvárosi, helyenként falusias lakóterületek a központtól nagy távolságra egy-egy főút mentén alakultak ki. A gazdasági területek nagyobb részben a város déli, dél-keleti, dél-nyugati és nyugati szektorában találhatóak, laza falusias jellegű lakóterületek közé beékelődve. Az ipari park a központi belterülettől délebbre, önálló területi egység a debreceni és a vásárosnaményi vasútvonalak között elhelyezkedve. A legtöbb ipari terület a Tokaj-Debrecen vasútvonal mentén, azok két oldalán alakultak ki. A város üdülő és rekreációs területei északon a Sóstógyógyfürdő, délen Császárszállás területén koncentrálódnak.

1.14.3 Önkormányzati tulajdon kataszter

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának több, mint hétezer ingatlan van a tulajdonában, amelynek könyv szerinti bruttó értéke meghaladja a 195,5 milliárd forintot. Ebből a forgalomképtelen törzsvagyon 4 907 ingatlant, a korlátozottan forgalomképes törzsvagyon 243 ingatlant, az egyéb (forgalomképes) törzsvagyon pedig 1 857 ingatlant érint.

35. táblázat: Nyíregyháza ingatlan vagyon katasztere (2020. december 31.)

Vagyonelem	Ingatlan száma (db)	Könyv szerinti bruttó értéke (e Ft)
Forgalomképtelen törzsvagyon	4 907	114 151 860
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon	243	54 632 541
Egyéb (forgalomképes) vagyon	1857	26 733 407
Összesen:	7 007	195 517 808

Forrás: Nyíregyháza Város Önkormányzata, Vagyongazdálkodási Osztály, 2020

1.14.4 Az építmények vizsgálata

Nyíregyháza Megyei Jogú Város településképi védelméről szóló Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 31/2007. (X.27.) önkormányzati rendelet 13. § alapján a településszerkezet, településkarakter, tájképi elem és egyéb helyi adottság alapján a településképi szempontból eltérő területek a következők:

- Városközpont
- Belváros
- Lakótelep
- Lakópark

- Kertvárosias és falusias településrész
- Villasor
- Sóstógyógyfürdő
- Üdülőterületek
- Gazdasági területek
- Bokortanyák
- Beépítésre nem szánt területek
- Egyéb településrészek

Nyíregyháza településképi szempontból eltérő területeinek térképi ábrázolását a 31/2007. (X.27.) önkormányzati rendelet 1. melléklete szemlélteti:

24. ábra: Nyíregyháza eltérő karakterű területeinek lehatárolása

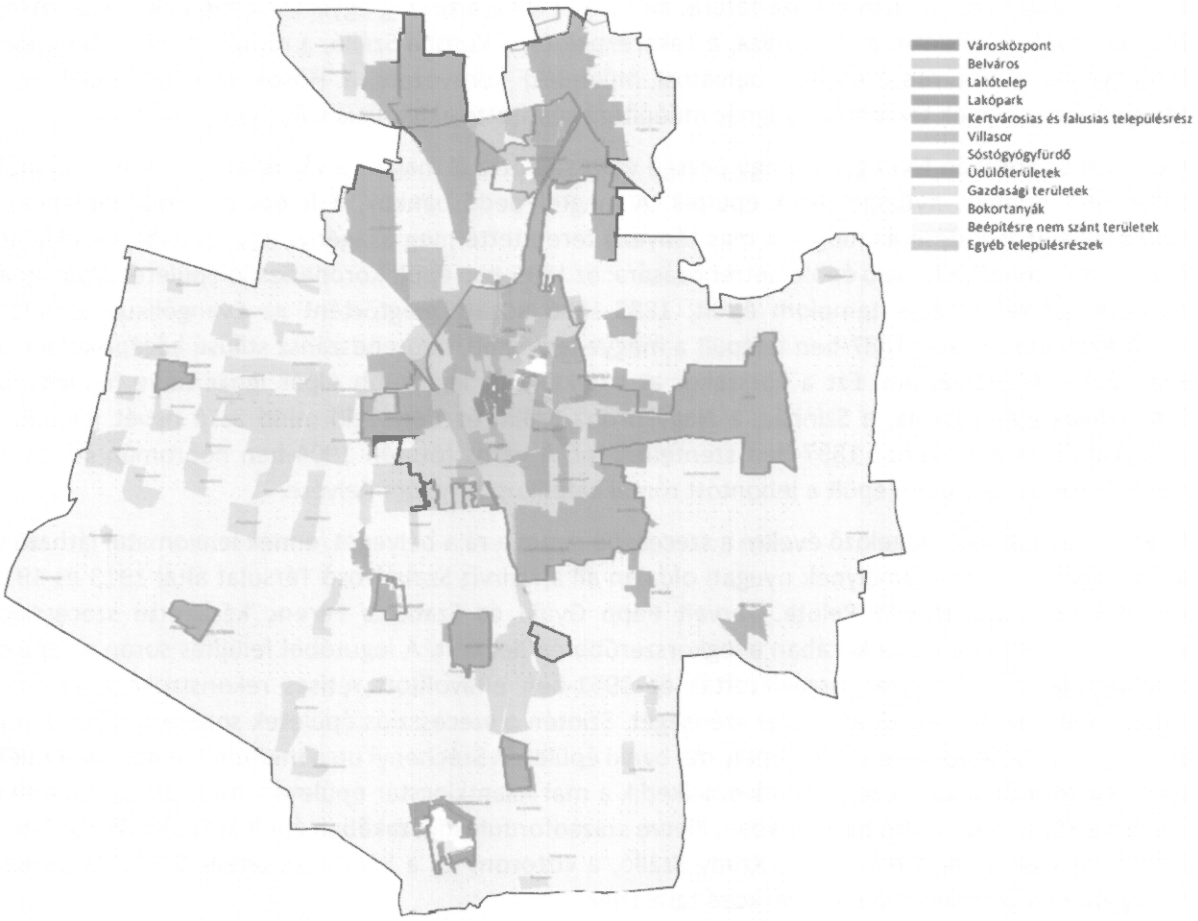

Forrás: 31/2007. (X.27.) önkormányzati rendelet, 1. melléklet

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Településképi Arculati Kézikönyve (2017) részletesen bemutatja az építmények és az épített környezet jellemzőit (pl. funkció, kapacitás, beépítési jellemzők, magasság, településkarakter, helyi sajátosságok.

1.14.5 Az épített környezet értékei

1.14.5.1 Településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

Az 1753-as betelepítéstől kezdődően Nyíregyháza fejlődésére a periodikusság a jellemző, mely az épületállományra is rányomta bélyegét. Az első nevezetes, barokk stílusú középület a 18. század utolsó harmadában épült lutheránus templom. Építése egybeesett azzal az időszakkal, amikor Nyíregyházát mezővárossá nyilvánították (1786), így építése reprezentációs célokat is szolgált.

A XIX. század végén – az 1876-ban megyeszékhellyé vált – Nyíregyháza jelentős fejlődésnek indult. Az 1870-es évektől 1920-ig számítható az az intenzív fejlődési szakasz, amelyben Nyíregyháza legfontosabb épületei megépültek. Városépítészeti szempontból mindez kiválóan tervezett módon valósult meg. Az épületek elhelyezése, formai kialakítása olyan neves építészek munkája, mint Alpár Ignác, Szabolcs Ferenc, Benkó Károly, Hubert József Nagy Virgil, Führer Miklós és a két nagy építőmester, Vojtovics Bertalan és Barzó Mihály.

Ebben az időben épült Nyíregyháza főtere, ami a mai Magyarország egyik legszebb eklektikus főtere. Meghatározó műemlékei a Városháza, a Takarékpalota, a Korona Szálló, a római katolikus templom. Nyíregyháza másik reprezentatív belvárosi műemléki környezete a Hősök tere, itt található a Megyeháza, melynek terveit Alpár Ignác műépítész készítette eklektikus stílusban.

A dualizmus korában Nyíregyháza egy pezsgő várossá nőtte ki magát: a városban kaszinók, szalonok, báltermek, színház, nyüzsgő terek épültek. A megtelepedő bankok, a felépülő huszár laktanya, a kulturális élet fejlődése és még sok más tényező teremtette meg az igényt egy szálloda, vendéglátó ház funkciót magába foglaló épület létrehozására: az 1895-ban épült Korona Szálló épületét Alpár Ignác tervezte. Új református templom épült, 1885-1886 között megtörtént az Evangélikus templom homlokzati átalakítása, 1887-ben felépült a megye legrégibb, neoreneszánsz stílusú középiskolája, az Evangélikus Főgimnázium. Ezt a korszakot az eklektika és leginkább Alpár Ignác neve fémjelzi, az Evangélikus Elemi Iskola, a Színház, a Nagykorona Szálló és Vendéglő mind az ő nevét jegyzik. A görögkatolikus templomot 1897-ben szentelték fel. A város főterén 1904-ben neoromán stílusú új római katolikus templom épült a lebontott római katolikus templom helyére.

Az első világháborút megelőző évekre a szecesszió nyomja rá a bélyegét, ennek lenyomatai láthatóak az Országzászló téren, amelynek nyugati oldalán áll a Nyírvíz Szabályozó Társulat által 1913 és 1914 között megépített Nyírvíz Palota. Terveit Papp Gyula és Szabolcs Ferenc készítette szecessziós stílusban, a palota a maga korában a legkorszerűbb épület volt. A legutóbbi felújítás során az épület sarokkupolájának tetejére visszaállították az 1951-ben eltávolított rétisas rekonstrukciós szobrát, amely méltó módon emeli az épület szépségét. Szintén a szecessziós épületek sorába tartozik a régi Bristol Szálló, később Béke szálló, amely ma banki épület. A Széchenyi utca mentén jelentős műemléki épületek sora található, ezek közül kiemelkedik a mai Államkincstár épülete, amely 1911-ben épült. Szintén a 19. század utolsó harmadában, illetve századforduló időszakában épült ki Sóstó. Az 1866-ban épült Svájci-lak mellett épült fel a Krúdy Szálló, a víztorony és a kádfürdő, amely Sóstó és egyben Nyíregyháza legértékesebb épületei közé tartoznak.

1.14.5.2 Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

Nyíregyháza közigazgatási határán belül található régészeti lelőhelyek száma az ezredfordulóhoz képest több mint kétszeresére nőtt, ami elsősorban az M3-as autópálya, valamint a várost elkerülő útszakaszok építésének köszönhető. A város közigazgatási területén található régészeti lelőhelyek listáját a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Helyi Építési Szabályzat 4. sz. függeléke – Nyíregyháza közigazgatási határán belül található nyilvántartott régészeti lelőhelyek – tartalmazza.

1.14.5.3 Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

Nyíregyháza védendő épített környezetéhez, főbb védendő értékeihez a belváros eklektikus és szecessziós műemlékei (templomok, közintézmények, irodaházak, szállodák), a Nyíregyházát körül ölelő tanyavilágból Benkőbokor és Rókabokor egyes épületei, Oros római katolikus és református templomai, Sóstógyógyfürdő eklektikus műemlékei, valamint a város helyi védelem alatt álló épületei. A város országos és helyi jellentőségű építészeti örökség elemeinek részletes bemutatását a következő alfejezetek ismertetik.

1.14.5.4 Világörökségi és világörökségi várományos terület

Nyíregyháza nem világörökségi helyszín, a városban nincs olyan objektum, ami a világörökség részét képezné. A város területe, valamint helyszínei nincsenek fent a világörökségi várományosi listán.

1.14.5.5 Műemlék, műemlékegyüttes, műemlékvédelem sajátos tárgyai, műemléki terület

Nyíregyháza és vonzáskörzetének műemléki koncentrációja kiemelkedő Szabolcs-Szatmár-Bereg megyén belül, a városban található Szabolcs-Szatmár-Bereg megye műemlékeinek több mint 10%-a (43 db). Nyíregyháza műemléki védelem alatt álló épületeinek listáját az alábbi táblázat összesíti.

36. táblázat: Nyíregyháza műemlékei

	Megnevezés	Helyszín	Stílus
1.	Béke Szálló	Hősök tere 7.	szecessziós
2.	Evangélikus főgimnázium	Szent István u. 17 -19.	eklektikus
3.	Evangélikus templom	Luther tér 1.	barokk, eklektikus-neobarokk
4.	Fakapu	Sóstói park D-i része	népi
5.	Görögkatolikus templom	Bethlen Gábor u. 7.	eklektikus
6.	Hitközségi épület	Mártírok tere 24.	-
7.	Iskola	Luther utca 7., Iskola utca 2.	eklektikus
8.	Kádfürdő	Sóstógyógyfürdő	
9.	Kápolna	Széchenyi u. 5.	eklektikus
10.	Kerítés	Mártírok tere 24.	-
11.	Krúdy Szálló	Sóstógyógyfürdő	szecessziós
12.	Lakóépület	Benczúr tér 5.	szecessziós
13.	Lakóépület	Dózsa György u. 29.	eklektikus
14.	Lakóépület	Hősök tere 1. Rákóczi u. 4.	romantikus
15.	Lakóépület	Hősök tere 3.	eklektikus
16.	Lakóház	Benczúr tér 6-7.	
17.	Lakóház	Bocskai u. 26.	késő romantikus
18.	Lakóház	Madách u. 4.	szecessziós
19.	Lakóház	Szent István u. 34.	szecessziós
20.	Lakóház	Széchenyi u. 7.	szecessziós
21.	Megyeháza	Hősök tere 5.	eklektikus
22.	Nyírvíz palota	Széchenyi u. 1.	szecessziós

	Megnevezés	Helyszín	Stílus
23.	Óvoda	Körte u. 41.	
24.	Református templom	Kálvin tér 11.	historizáló
25.	Református templom	Oros - Magyar u. 2.	kora gótikus
26.	Régi vasútállomás	Sóstófürdő	szecessziós
27.	Római katolikus templom	Kossuth tér	neoromán
28.	Római katolikus templom	Oros - Vezér u. 5.	késő barokk
29.	Szabadtéri színpad	-	-
30.	Szálloda	Kossuth tér 2 .	eklektikus
31.	Svájci villa szállodaépület	Sóstógyógyfürdő	romantikus
32.	Szamuely Tibor szülőháza	Búza tér 15.	-
33.	Székház	Országzászló tér 5.	szecessziós
34.	Takarékpalota	Rákóczi u. 1.	késő eklektikus
35.	Tanya	Benkőbokor 11.	népi
36.	Tanya	Rókabokor 10.	népi
37.	Városháza	Kossuth tér 1.	eklektikus
38.	Víztorony	Sóstógyógyfürdő	
39.	Wälder-ház, volt római katolikus bérpalota	Bethlen Gábor u. 2.	neobarokk
40.	Zsidó temető síremlékei	Kótaji út	-
41.	Zsidó temető területe	Kótaji út	-
42.	Zsinagóga	Mártírok tere 24.	romantikus
43.	I. világháborús emlékmű	Hősök tere	-

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Helyi Építési Szabályzat, 3. sz. függelék – Műemlékek jegyzéke

1.14.5.6 Nemzeti emlékhely

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV törvény 2012. január 1-től hatályba lépő módosítása vezette be a nemzeti és történelmi emlékhelyek fogalmát, amely alapján

- történelmi emlékhely a nemzet vagy valamely velünk élő nemzetiség történelmében meghatározó jelentőséggel bíró helyszín, amelyet a Kormány rendelettel történelmi emlékhellyé nyilvánít;
- nemzeti emlékhely a nemzet történelmében meghatározó jelentőséggel bíró helyszín, amely a magyar nemzet, illetve a magyar és az ország területén élő nemzetiségek összetartozását erősítő és identitásképző jellegénél fogva a nemzet önképében kiemelkedő fontossággal bír, továbbá amely országos jelentőségű állami megemlékezés színhelye lehet, és amelyet az Országgyűlés törvénnyel nemzeti emlékhellyé nyilvánít;
- kiemelt nemzeti emlékhely a nemzet és a magyar állam történelmében kiemelkedő jelentőségű nemzeti emlékhely, amelyet az Országgyűlés törvénnyel kiemelt nemzeti emlékhellyé nyilvánít.

A történelmi emlékhelyekről szóló 303/2011. (XII. 23.) Kormányrendelet értelmében Magyarországon jelenleg 55 történelmi emlékhely található, ez a lista bővülhet. A Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti

Bizottság a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény és az azzal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2016. évi XCII. törvény alapján egy kiemelt nemzeti emlékhelyet és tizenhat nemzeti emlékhelyet jelölt ki Magyarországon. Nyíregyházán sem történelmi emlékhely, sem nemzeti emlékhely nem található.

1.14.5.7 Helyi védelem

Nyíregyháza Megyei Jogú Város településképi védelméről szóló Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 31/2007. (X.27.) önkormányzati rendelete 2. mellékletében került meghatározásra a műemlékek, műemléki környezet és a helyi területi és egyedi védelem alatt álló építészeti és természeti értékek lehatárolása. A melléklet Helyi építészeti örökség védelemmel érintett épületek jegyzéke 110 objektumot tart nyilván.

1.14.5.8 Az épített környezet konfliktusai, problémái

Az épített környezet problémái egyrészt városszerkezeti adottságokból eredeztethetők, másrészt vizuális-esztétikai konfliktusoknak tekinthetők:

- Nyíregyháza egyik legjelentősebb városszerkezeti problémája, hogy az elkerülő közúti gyűrű nincsen befejezve. A gyűrű hiányzó északi szakaszán kapacitásproblémák merülnek fel, illetve ebből eredően bizonyos városrészek közötti közlekedési kapcsolatok hiányosak. A külső közlekedési gyűrű befejezetlensége miatt a várost északról elérő teherforgalom a belső városrészekbe terelődik, megnövelve ott a forgalmat.
- További közlekedési városszerkezeti problémát jelent az úgynevezett Nagykörút és Kiskörút nem teljes kiépítettsége.
- Városszerkezeti problémákat generálnak Nyíregyházán a vasútvonalak (100-as és 116-os vasútvonal), amelyek elzárják a város déli (Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep) és nyugati (Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor) városrészeit.
- A város lakó- és iparterületeinek dinamikus növekedése veszélyezteti a Nyíregyházát körül ölelő bokortanyákat, amelyek országos léptékben is egyedi településhálózati sajátosságnak számítanak. A város fejlődése, területének növekedése fokozatosan megbontja a bokortanyák egységét, autentikus állapotát, fennáll annak a lehetősége, hogy a belterülethez közel eső tanyák fokozatosan összeolvadnak a belterülettel.
- A lakóterületek közelében épített ipari-gazdasági területek sok esetben funkcionális és vizuális konfliktusokat okoznak. Az iparterületek egy része elhanyagolt, használaton kívüli. A közlekedési hiányosságokból eredően nem jó a kiszolgálása a déli és délnyugati iparterületeknek, ezért az ide koncentrálódó forgalom lakóterületeken keresztül halad át.
- Nyíregyháza belvárosának vizuális-esztétikai konfliktusaként jelenik meg a nem egységes építészeti stílust képviselő városkép. A többnyire eklektikus jegyeket magán viselő városmagban több modern szocialista épület található, ami zavaró városképi hatást kelt. A belvárosban szintén problémaként azonosítható, hogy számos kispolgári szecessziós épület leromlott állapotban van, ugyanakkor az elmúlt években jelentős fejlesztések valósultak meg amelyek részben ezeknek az építészeti emlékeknek a megőrzését is szolgálták.
- A városképet érintő vizuális-esztétikai konfliktus, hogy a belváros és a külváros között jelentős városképi, rendezettségbeli különbség van, továbbá az épített környezet állapota jellemzően leromlott a fő bevezető útszakaszok mentén.

1.15 Közlekedés

1.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

A kedvező geopolitikai fekvés mellett Nyíregyháza közlekedésföldrajzi elérhetőség tekintetében is számos versenyelőnnyel rendelkezik. A város területén jelentős közúti és vasúti folyosók haladnak át: a Magyarországot érintő három TEN-T törzshálózati folyosó (Mediterrán, Kelet/Kelet-Mediterrán és Rajna-Duna) közül Nyíregyházát a Mediterrán folyosó érinti közúton és vasúton egyaránt.

Nyíregyháza a Budapesttől legnagyobb távolságra fekvő megyeszékhely. Közúton Budapest felől az M3-as autópályán, az ország más tájairól érkezők számára pedig a 4-es, a 36-os, a 38-as és a 41-es főútvonalakon érhető el. Az elmúlt években fokozatosan kiépültek a város elkerülő útjai (2008-ban a keleti elkerülő út, 2019-ben a nyugati elkerülő út utolsó szakasza), amelyek lehetővé teszik az M3-as autópálya gyors és biztonságos megközelítését a város bármely részéről és biztosítják, hogy a város belső részeit elkerülje az átmenő teherforgalom, csökkentve a zaj- és környezeti terhelést.

25. ábra: Nyíregyháza elhelyezkedése a transzeurópai közlekedési folyosón

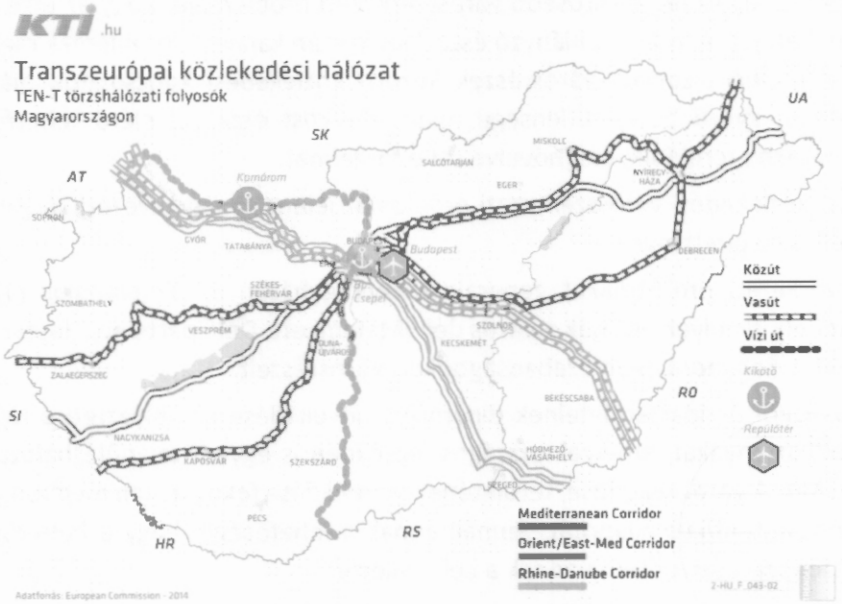

Forrás: KTI http://www.kti.hu/trend-kti/infrastruktura-2/

A város külső közúti elérhetősége terén a legnagyobb hiányosság, hogy a 4-es számú főút Debrecen-Nyíregyháza közti szakasza elavult, kapacitása nem megfelelő, nem képes a két város közötti közúti közlekedési igényt biztonságosan kiszolgálni, ami nehezíti a két város között közelmúltban megerősödő munkamegosztást és együttműködést. Mindemellett a város belső területeinek tehermentesítése érdekében stratégiai közlekedésfejlesztési cél a külső elkerülő körgyűrű északi részének kiépítése.

Nyíregyháza vasúti elérhetősége kedvezőnek mondható. A nyíregyházi az ország egyik legforgalmasabb vasútállomása. Nyíregyháza és Budapest között óránként közlekednek InterCity vonatok. A vasúti kapcsolatok közül a legfontosabb a 100-as Budapest-Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony közötti kétvágányú, villamosított fővonal, amelyből további fő- és mellékvonalak ágaznak ki Tokaj-Mezőzombor (100 c vasútvonal), Vásárosnamény (116 vasútvonal) és Zajta (113 vasútvonal) irányába. A 100 és 100c jelű vasútvonalak az országos törzshálózati, illetve a transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működnek, forgalmuk mind a belföldi, mind a nemzetközi személy- és áruszállításban is jelentős. A vasúti elérhetőség terén a legjelentősebb probléma, hogy – ugyan a vonal fejlesztése folyamatban van – a főváros elérési ideje vasúton hosszú, ami akadályozza a közúti személy- és teherforgalom legalább egy részének a fenntarthatóbb vasúti közlekedés felé terelését.

26. ábra: Nyíregyháza és térségének vasúthálózata

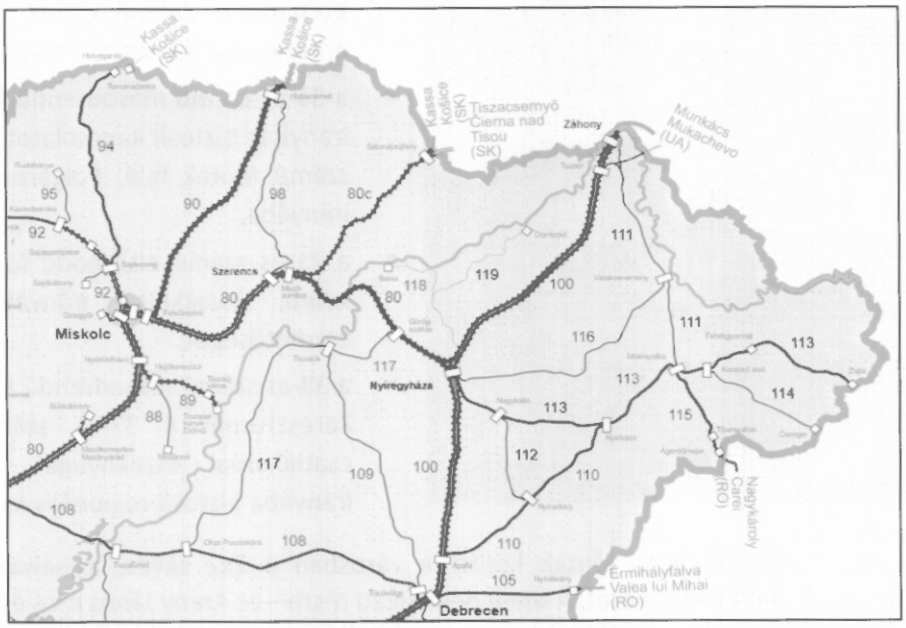

Forrás: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b0/Magyarország_vasúti_térképe.svg

A város elérhetőségében fontos szerepet töltenek be a helyközi autóbusz járatok, amelyek a környékbeli településekkel és a térségi központokkal biztosítanak közösségi közlekedési kapcsolatot. Nyíregyházán és a megyében a helyközi és távolsági autóbusz-közlekedési közszolgáltatást a Volánbusz Zrt. biztosítja. Nyíregyházán a hagyományos értelemben vett intermodális központ nem található, ugyanakkor a Vasútállomás és az Autóbusz pályaudvar 5 perc sétatávolságra, 500-600 méterre található egymástól. Az intermodális csomópont kialakításának I. üteme jelenleg megvalósítási szakaszban van.

Nyíregyháza légi közlekedéssel is megközelíthető: a városból 2 órán belül közúton négy nemzetközi repülőtér érhető el (Debreceni Nemzetközi Repülőtér, Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, Kassa Nemzetközi Repülőtér – Szlovákia, Nagyváradi Nemzetközi Repülőtér – Románia). A Nyíregyháza északnyugati részén – Nyírszőlős, Felsőpázsit városrészben – elhelyezkedő nyíregyházi repülőtér határnyitási joggal rendelkezik. A repülőtérnek egy korszerű fénytechnikával felszerelt 1000 méter hosszú és 20 méter széles aszfalt pályája és egy 1000 méter hosszú füves pályája van, nagy repülőgépek landolására nem alkalmas. A reptéren pilótaképzés folyik, megfelelő helyszínt biztosít a műszerrepülési készségek elsajátítására.

1.15.2 Közúti közlekedés

A város térszerkezeti vázát képező közúthálózat gyűrűs-sugaras szerkezeti elrendezésű. Nyíregyháza fő közlekedési hálózatát az országos főutak belterületi szakaszai alkotják, a forgalom is jellemzően ezekre az útvonalakra és az ezeket összekötő külső körútra koncentrálódik. A közúthálózat legjelentősebb elemeit a sugárirányú – 2x1 forgalmi sávos – országos főutak alkotják:

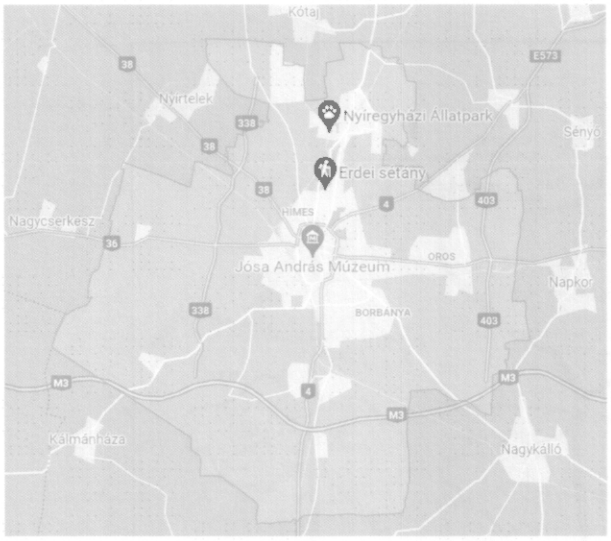

- a 4-es számú elsőrendű főút (E573), Budapest és Záhony között, mely dél felől érkezve, északkelet felé hagyja el a várost;
- a 36-os számú másodrendű főút, nyugati irányban biztosít kapcsolatot a 35. és 3-as számú főutak felé, Polgáron át Miskolc irányába;
- a 41-es számú elsőrendű főút, a megye keleti, északkeleti irányában biztosít elérhetőséget;
- a 38-as számú másodrendű főút, Bodrogkeresztúrnál a 37-es számú főúthoz csatlakozva északnyugat felé Tokaj irányába biztosít regionális kapcsolatot.

A bevezető sugárirányú országos főutak között a városban a 2x2 sávos, a Belvárost határoló „Nagykörút" teremti meg a kapcsolatot. A körút délnyugati része – az Arany János utca és a 4-es számú főút közötti szakasza (Állomás tér – Huszársor – Móricz Zsigmond utca) 2x1 sávos, ezért a körút nem tekinthető teljesen kiépítettnek. Az érintett útszakasz a meglévő forgalmi igényeket egyre nehezebben tudja kielégíteni, a hiányzó szakasz négysávosítása a tervek szerint 2024-re készül el.

A város másik körgyűrűje a „Kiskörút", amely a történelmi városközpontot körülvéve biztosítja annak körüljárhatóságát. A külső nagykörút felel a városon átmenő forgalom lebonyolításáért, a belső kiskörutat a város belső forgalma, a városrészek és a központ között közlekedők használják jellemzően.

A belterületen elhelyezkedő körutak mellett jelentős szerepet töltenek be az elkerülő utak, amelyek az átmenő teherforgalomtól mentesítik a belső úthálózatot:

- a 403-as számú 2x1 forgalmi sávos elsőrendű főút (E573) Nyíregyháza keleti elkerülő útjaként funkcionál, az M3-as autópályát, a 41-es és a 4-es számú főutakat köti össze;
- a számú 2x1 forgalmi sávos főút Nyíregyházát nyugatról kerüli el, az M3-as autópályát, a 36-os, majd a 38-as főutakkal köti össze.

A főutakon kívül a város és vonzáskörzetének közúti kapcsolatait 2x1 forgalmi sávos összekötő utak (4911, 3317, 3822, 3834) biztosítják, amelyeken jellemzően a városba irányuló hivatásforgalom bonyolódik le. Esetenként forgalomszervezési problémát okoz a szomszédos településekkel kapcsolatos közúti összeköttetés, különösen ott, amelyeknél a közúti forgalom jobban terheli egyik vagy másik település hálózatát (pl. Nyíregyháza és Kótaj határánál). A tervezett északi elkerülő kiépítése nagy előrelépést fog jelenteni az érintett városrészek közlekedési helyzetének javításában, de addig is indokolt kezelni a megjelenő többletforgalmat és az ezzel kapcsolatos szűk keresztmetszeteket.

Nyíregyházán önkormányzati tulajdonban 599 km közút található, amelyből jelenleg 290 km szilárd burkolatú (aszfalt) és 309,9 km burkolatlan. A város tulajdonában lévő úthálózat karbantartását, üzemeltetését a NYÍRVV Nonprofit Kft. látja el, a burkolatlan útszakaszok hosszának csökkentése folyamatosan zajlik. A városon áthaladó 52,3 km-nyi állami közúthálózat kezelője a Magyar Közút Nonprofit Zrt.

Nyíregyházán 2020-ban 50 220 db személyszállításra alkalmas gépjármű volt, amelynek 95%-át (47 720 db) a személygépkocsik tették ki. Az autók száma 2010 és 2020 között 28,2%-kal, 10 504 darabbal növekedett (az országos növekedés mértéke 31,4%). 2020-ban az ezer lakosra jutó személygépkocsik

száma[19] a városban 409 db volt, ami magasabb, mint a megyei (357 db), az országos (403 db), a debreceni (384 db), valamint a miskolci (361 db) értékek. A személygépkocsik átlagkora 2019-ben Nyíregyházán 13,4 év volt, ami alacsonyabb, mint a megyei (15,4 év), az országos (14,4 év), a debreceni (13,5 év) és a miskolci (13,8 év) személygépkocsik átlagkora. A városban a legtöbben személygépkocsival közlekednek: a lakosok összes utazásának 34%-a történik egyéni motorizált közlekedés keretében (Nyíregyháza Közlekedésfejlesztési Konzorcium, 2014).

Nyíregyházán 2020-ban 236 db személyi sérüléssel járó közúti közlekedési baleset történt, amelyben 258 személy könnyen, 51 személy súlyosan sérült, 4 személy meghalt. A városban 2016 és 2020 között átlagosan évente 256,6 személyi sérüléssel járó közúti közlekedési baleset történt, amelyekben átlagosan évente 4 embert halt meg. 2020-ban a városban százezer lakosra 203 db személysérüléses közúti közlekedési baleset, valamint 269 db balesetet szenvedett személy jutott, amelyek igen kedvezőtlen[20] baleseti mutatóknak tekinthetők.

1.15.3 Közösségi közlekedés

1.15.3.1 Közúti

Nyíregyházán a közösségi közlekedés szerepe az elmúlt időszakban mérséklődött, a Volánbusz Zrt. által nyújtott szolgáltatás iránti kereslet 2006 és 2016 között a felére (50,5%) csökkent (Mobilissimus, 2018). Ez is indokolta egy új hálózati és menetrend létrehozását 2020-ban, amelynek eredményeként új kapcsolatok létesültek, ütemes menetrendet alakítottak ki és kedvezőbbé tették a vasúti csatlakozást is. Az elérhető legfrissebb adatok (2014) szerint az összes városon belüli utazás 23%-a történik helyi autóbusszal, ezt vélhetően a COVID-19 járvány némileg csökkenthette, míg a közösségi közlekedés teljes átszervezése növelhette.

A jelenleg működő 44 belterületi és 4 külterületi autóbuszvonal lefedi a város teljes területét – 80 alacsony padlós autóbusz, amelyek közül 41 db környezetkímélő CNG hajtású jármű. A külterületi viszonylatok "H" előtagot viselnek. A belterületi vonalak közül 9 viszonylat a 90-es vonalcsaládba tartozik, amely vonalak célja, hogy megteremtse a közösségi közlekedési kapcsolatot a város legforgalmasabb területei és a nagyobb foglalkoztatók telephelyei között, megkönnyítve a munkába járást. E járatok – igazodva a munkáltatói és munkavállalói igényekhez – a reggeli és a délutáni csúcsforgalomban közlekednek. A közösségi közlekedés szempontjából a legforgalmasabb helyszínek a vasútállomás, az autóbuszállomás, Örökösföld és a Jósaváros, ugyanis ezeken a helyeken található több helyi járat végállomása. A viszonylatok járatsűrűsége a legtöbb esetben negyedórás, félórás és órás sűrűségű.

A közösségi közlekedés hálózatának és menetrendjének átalakítása mellett az utastájékoztatás fejlesztése is megvalósult:

- átláthatóbb, egyszerűbb, szabványos méretű menetrendi táblák kerültek kihelyezésre a megállóhelyekre;
- könnyen érthető hálózati térképek készültek a hálózat egészére és egyes városrészekre vonatkozóan is;

[19] Nyíregyházán az ezer lakosra jutó természetes személy által üzemeltetett személygépkocsik száma (372 db) szintén magasabb volt, mint a többi vizsgált területi egység esetén.

[20] 2020-ban országosan százezer lakosra 142 db személysérüléses közúti közlekedési baleset, valamint 187 db balesetet szenvedett személy, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 151 db személysérüléses közúti közlekedési baleset, valamint 210 db balesetet szenvedett személy jutott.

- a közösségi közlekedési hálózat megújulását a helyi menetrend applikáció is lekövette, valamint a Google Térkép helyi buszközlekedési adatokkal üzemelő utazástervező funkciója is elindult. Nyíregyháza helyi autóbusz-hálózat megújítása | mobilissimus.hu

1.15.3.2 Kötöttpályás közlekedés

A városban kötöttpályás közösségi közlekedés jelenleg nem működik. 2009 óta szünetel a forgalom a 118. és 119. vasúti vonalon: a Nyírvidéki Regionális Kisvasút 760 mm nyomtávolságú, egyvágányú, nem villamosított keskenynyomtávú vonala a Rétköz térségéből mintegy húsz települést és tanyát kötött össze Nyíregyházával. A fejlesztési elképzelések között szerepel a nyíregyházi vasútállomás és Sóstógyógyfürdő megállóhely közötti szakaszon helyreállítási munkálatok elvégzése és a forgalom újraindítása elsősorban turisztikai céllal.

1.15.4 Kerékpáros és gyalogos közlekedés

Nyíregyháza mérete és adottságai miatt a közlekedési munkamegosztásban jelentős szerepe van a gyalogos (30%) és a kerékpáros (11%) közlekedésnek, ugyanakkor a közlekedési infrastruktúra kialakítása rendszerint a gépjármű-közlekedés prioritását tükrözi.

A város közigazgatási területén önkormányzati tulajdonban 352,6 km járda található. Az elmúlt években felújított és újonnan épített járdák hossza közel 20 km. A belvárosban autómentes sétálózóna található, emellett jelentős gyalogos területek vannak a Bessenyei téren, a Benczúr téren, a Bujtosi tó környékén, valamint Sóstón.

Nyíregyházán jelenleg 77,6 km kerékpárforgalmi létesítmény található (ebből a NYÍRVV Nonprofit Kft. kezelésében 71,1 km, a Magyar Közút Nonprofit Zrt. kezelésében 6,5 km), a korábbi különálló szakaszok több városrész bekapcsolásával kerékpárúthálózattá fejlődtek, bár továbbra is vannak hiányzó szakaszok. A megyeszékhelyen található a megyei kerékpárúthálózat (316,7 km) közel negyede (22,4%).

A város csaknem minden pontja elérhető kisforgalmú úthálózat és különböző kerékpáros forgalmi létesítmények segítségével, amelyek lehetnek elválasztott és elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárutak és a gyalogos forgalomtól külön vezetett elválasztás nélküli kerékpársávok is. A város tulajdonában lévő gyalogos és kerékpárforgalmi létesítmények karbantartását, üzemeltetését a NYÍRVV Nonprofit Kft. látja el.

Az utóbbi időben egyre több helyen helyeztek el a kerékpáros közlekedést kiszolgáló közterületi kerékpártámaszokat, ugyanakkor a belvárosban számos olyan frekventált terület (pl. közintézmények, iskolák) található, ahol a kerékpárok tárolása nem megfelelően megoldott.

A kerékpáros közlekedés szempontjából fontos, hogy a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 4/5. melléklete értelmében a várost érinti az Országos Kerékpárút Törzshálózat eleme a 41. Hajdúvárosok-Szabolcs kerékpárút (Bekecs - Szerencs - Tarcal - Tokaj - Gávavencsellő - Nagyhalász - Nyíregyháza - Hajdúnánás - Hajdúdorog - Hajdúböszörmény – Debrecen), valamint a térségi jelentőségű Rétköz kerékpárút, amely Nyíregyházát köti össze Tokajjal. A Tokaj és Nyíregyháza közötti kerékpáros kapcsolat 2017 augusztusában vált teljessé.

A gyalogosok és kerékpárosok kijelölt átkelőhelyeken keresztezhetik a nagyforgalmú utakat, a legtöbb esetben szintbeli csomópontokban a vasutat. A gyalogátkelőhelyek környezetében többnyire kiemelt szegélyek találhatóak. A többsávos utakon néhány helyen kialakítottak a gyalogosok átkelését segítő középszigeteket és egyéb – az akadálymentes közlekedést segítő – modern forgalomtechnikai eszközöket (pl. hangjelzéses kereszteződések, vakvezető burkolatok).

A város területét átszelő vasútvonalak nagyban befolyásolják a gyalogos és a kerékpáros közlekedést is. A vasútállomástól északra elhelyezkedő, a helyközi autóbuszmegálló mögötti gyalogos felüljáró – az úgynevezett „repülőhíd" – a Széchenyi és Dugonics utcák között, a vasútállomástól délre található aluljáró pedig a Huszártér és a Móricz Zsigmond utcák között teszik biztonságossá a vasúton a gyalogos (és részben a kerékpáros) forgalom átvezetését. A felüljáróra fel- és levezetés is lépcsők segítségével történik, így mozgáskorlátozottak, illetve kerékpárosok nem tudják igénybe venni, az aluljáró megfelelő lejtéssel kialakított, akadálymentes átvezetést jelent mindenki számára a vasút alatt.

1.15.5 Parkolás

Nyíregyháza közigazgatási területén 3 865 db fizető és 12 300 db nem fizető parkolóhely található. A fizető parkolók négy, különböző árkategóriájú díjzónában (kiemelt, I., II., III. zóna) működnek. A fizető parkolóhelyeket előreváltott – e célra forgalomba hozott – parkoló kártyával, bérlettel, jegykiadó automatából váltott vagy mobiltelefonról aktivált jeggyel lehet igénybe venni munkanapokon 8 – 17 óra között. A fizető parkolókat a városban a NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. üzemelteti. A belvárosi parkolók kihasználtsága magas. (Parkolás | Nyírvv Nonprofit Kft. (nyirvv.hu)) A városban jelenleg 31 darab[21] elektromos töltő szolgálja ki a fogyasztókat, számuk folyamatosan növekszik.

1.16 Közművesítés

1.16.1 Víziközművek

1.16.1.1 Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)

Nyíregyháza vízellátását a NYÍRSÉGVÍZ Zrt. biztosítja, amelynek többségi tulajdonosa Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata. A NYÍRSÉGVÍZ Zrt. Vízellátási Ágazata 5 vízellátási üzem keretében működik, amelyek közül – a működési terület alapján – a legnagyobb a Nyíregyházi Vízellátási Üzem rendszere. Az üzem 26 település lakosai számára biztosítja az ivóvizet. A Kótajban (Nyíregyháza I. vízmű – Kótaj), Paszabon (Nyíregyháza Regionális vízmű: Paszab, Ibrány-Jásztelep) és Nyírtelken (Nyíregyháza II. vízmű: Gávavencsellő, Rózsástanya-Nyírtelek) lévő víztermelő művek számos mélyfúrású kútból nyerik a vizet, melyet tisztítás és fertőtlenítés után továbbítanak a távvezetékrendszeren a közbenső nyomásfokozók segítségével a települések hálózataiba. A víztermelő telepekről néhány település közvetlenül kapja az ivóvizet, a már tisztított ivóvíz Nyíregyházára az Északi és a Déli fogadóállomásokra közel 90 km-es hosszúságú távvezetéken keresztül jut be. A város és az agglomeráció területén lévő községek felhasználói részére a szükséges víznyomást korszerű nyomásfokozó berendezések biztosítják. A távvezetékeken át Nyíregyháza és külterületei, valamint a környező települések, bokortanyák ivóvíz-szolgáltatása valósul meg (Ivóvízszolgáltatás | NYÍRSÉGVÍZ Zrt. (nyirsegviz.hu)).

Nyíregyháza ivóvízellátását biztosító vízbázisok a megyeszékhely közelében helyezkednek el, és a sérülékeny vízbázisok közé tartoznak, ami azt jelenti, hogy a talaj szerkezetéből adódóan a beszivárgó esetleges szennyezések viszonylag hamar elérhetik és elszennyezhetik a vízadó rétegeket. A Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszerben a város ivóvízbázisa porózus vízadóként (30-100 m) van feltüntetve, és a vízbázisok klímaérzékenységének mértéke alapján mérsékelten érzékenynek tekinthetők (NATéR (gov.hu)).

A városban a közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza 2000 és 2010 között folyamatosan emelkedett (442,4 kmről 632,6 kmre), majd az utóbbi évtizedben kis mértékben csökkent. 2020-ban a városi

[21] A városi töltőállomások mellett 3 darab elektromos töltőt az E.ON, Autó Széles Kft. és a Csősz Kft. ügyfelei használhatnak.

hálózat hossza 628,7 km volt. Az ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások száma a vizsgált időszakban folyamatosan növekedett. 2010-ben a lakások 96,87%-a (51 003 db lakás), 2020-ban pedig a lakások 100%-a (53 156 db lakás) volt bekapcsolva a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba. 2020-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakásainak 93%-a, az ország lakásainak 94,9%-a, Debrecen és Miskolc lakásainak pedig 95,8% és 98,8%-a volt bekapcsolva a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba.

A háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége 2010 és 2020 között 6,5%-kal növekedett, ez belül 2010 és 2014 között 5,7%-os csökkenés volt megfigyelhető a lakossági vízfogyasztásban. 2020-ban a háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége 4 376 560 m^3 volt, ami az összes szolgáltatott vízmennyiség 73,7%-a. Az egy lakosra jutó évi vízfogyasztás 2020-ban 37,6 m^3 volt Nyíregyházán (2010-ben 34,9 m^3), ami az országos átlag (37,3 m^3) körül alakul, ugyanakkor több, mint a megyében (31,3 m^3) és Miskolcon (30,1 m^3), viszont kevesebb, mint Debrecenben (41,1 m^3).

A vezetékes vízzel el nem látott magán ingatlanok (beleértve a szolgáltatásból kizártakat is) esetében a vonatkozó rendelet alapján 150 m-es távolságon belül kell biztosítani az ivóvíz ellátást közkifolyóról, illetve szállított vízből. 2020-ban az üzemelő közkifolyók száma 399 db, a lezárt, nem üzemelő közkifolyók száma 307 db volt. Az üzemeltetésük és karbantartásuk a NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. közszolgáltatási feladata.

1.16.1.2 Szennyvízelvezetés és tisztítás

A városi szennyvíz elvezetését és tisztítását szintén a NYÍRSÉGVÍZ Zrt. végzi. A társaság Csatornázási Ágazata hasonló rendszer szerint került kialakításra, mint a Vízellátási Ágazat. Az ágazat 4 szennyvíz üzem keretében működik, amelyek közül – a működési terület alapján – a legnagyobb a Nyíregyházi Szennyvíz Üzem rendszere, mely 6 település (Kálmánháza, Kótaj, Nagycserkesz, Nyíregyháza, Nyírpazony, Nyírtelek) szennyvízelvezetését biztosítja.

Az összegyűjtött szennyvíz a társaság szennyvíztisztító telephelyein kerül tisztításra: Nyíregyháza I. számú szennyvíztisztító telep; Nyíregyháza II. számú szennyvíztisztító telep; Nyírtelek szennyvíztisztító telep; Nagycserkesz szennyvíztisztító telep, amelyek közül a legjelentősebbek a Nyíregyházán működő két tisztító telep, ahol a technológia során keletkező melléktermékek további hasznosítására is lehetőség van.

A szennyvíztisztító telepekről a tisztított szennyvíz a hatóságilag kijelölt befogadókba kerül. A szennyvíztisztítás során a társaság környezettudatos megoldásokat alkalmaz. A kivont szennyező anyagok egy része megsemmisül, a szennyvíziszap jelentős része víztelenítés után a nyíregyházi telepekre érkezik, ahol további kezelés és rothasztás során magas fűtőértékű biogázt, majd ebből villamos energiát állítanak elő. A technológiai eljárás eredményeként a rothasztott szennyvíziszap komposztálást követően korlátozásmentesen mezőgazdasági hasznosításra kerülhet.

Nyíregyházán a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtését, szállítását és ártalmatlanító helyen történő elhelyezését kizárólagos közszolgáltatóként a NYÍRVV Nonprofit Kft. végzi.

A városban az utóbbi 10 évben tovább emelkedett a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózat hossza. 2010 és 2020 között a hálózat hossza 53,4%-kal, 354,8 km-ről 544,4 km-re növekedett. A közcsatornahálózat teljes egészében elválasztó rendszerű szennyvízgyűjtő-hálózatként működik, vagyis a településen külön hálózat (szennyvízcsatorna) vezeti el a szenny- és használt vizet, külön hálózat pedig a csapadékvizet. A hálózat fejlesztésével párhuzamosan a közüzemi szennyvízgyűjtő hálózatba bekapcsolt lakások száma is emelkedett. 2010-ben a nyíregyházi lakások 86,1%-a (43 895 db lakás), 2020-ban pedig a lakások 95,4%-a (50 717 db lakás) volt bekapcsolva a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba, ami kedvező a megyei (74,8%), az országos (82,8%), a debreceni (88,6%) és a miskolci (93,7%) értékekhez viszonyítva is.

A háztartásokból a közcsatornában elvezetett szennyvíz mennyisége 2020-ban 4 137 930 m^3 volt, ami az elvezetett összes városi szennyvíz (7 071 570 m^3) 58,5%-a. Nyíregyházán az egy lakosra jutó elvezetett szennyvíz mennyisége 35,5 m^3/fő volt 2020-ban, ami kis mértékben alacsonyabb az országos (36,8 m^3/fő), ugyanakkor jelentős mértékben magasabb a megyei (24,5 m^3/fő) értéktől.

A közművesítettség mértékét jól szemlélteti az elsődleges és a másodlagos közműolló. 2020-ban Nyíregyházán az elsődleges közműolló – az egy kilométer vízvezeték-hálózatra jutó közüzemi szennyvízgyűjtő hálózat – 0,87 volt, vagyis 1 km vízvezeték-hálózatra 866 méter közüzemi szennyvízgyűjtő hálózat jutott 2020-ban. 2010-ben a mutató értéke 0,56 volt a városban. 2020-ban a városi mutató kedvezőbb volt, mint a megyei (0,82) és az országos érték (0,78), valamint mint Debrecen (0,75) és Miskolc (0,77) megyei jogú városok hasonló mutatói.

2020-ban a másodlagos közműolló – a vízhálózatba és a csatornahálózatba bekapcsolt lakások arányának különbsége – 4,6 százalékpont, 2010-ben pedig 13,94 százalékpont volt a városban. A mutató értéke Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 18,2, Magyarországon 12,2, Debrecenben és Miskolcon pedig 7,1 és 5,2 százalékpont volt, vagyis 2020-ban a másodlagos közműolló mértéke Nyíregyháza esetében volt a legzártabb.

1.16.1.3 Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

Nyíregyháza területének jelentős részén nagy intenzitású esők esetében jelentős problémát okozott a csapadékvíz elvezetése, aminek a legfőbb okai a következők voltak:

- a belterületi csapadékvíz elvezetés a városban nem korszerű, a csatornák állapota nem megfelelő, tisztításuk nem megoldott,
- a megvalósított fejlesztések sok esetben tovább növelték a burkolt felületek arányát, ami hozzájárult, hogy a csapadék nem tud közvetlenül a talajba szivárogni,
- a helyzetet tovább nehezítheti, hogy az éghajlatváltozás hatására gyakoribbá válnak az extrém időjárási események, a hirtelen érkező, nagy mennyiségű csapadékkal járó záporok.

A város csapadék- és belvízelvezető rendszere alapvetően az Érpataki-főfolyás és mellékágainak pillanatnyi elvezető kapacitásától függ, amely a város teljes csapadékvizét a Lónyai-főcsatornába, mint természetes csapadékbefogadóba hivatott eljuttatni.

A belterületi csapadékvíz elvezetése a városban idáig nem volt megoldott, ugyanakkor az elmúlt években számos beruházás valósult meg e területen. A tavaly záruló „Környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések Nyíregyházán" című TOP-6.3.3-16-NY1-2017-00001 projekt célja a belterületi csapadékvíz elvezetési rendszer fejlesztése, a környezetbiztonság növelése, a környezeti állapot javítása a belterületek belvíz- és helyi vízkár veszélyeztetettségének csökkentése, a káresemények megelőzése volt. A jövőben – az éghajlatváltozással összefüggésben – a csapadékvíz elvezetés helyett a csapadékvízzel való gazdálkodás előtérbe helyezése szükséges a városban.

1.16.2 Energia

1.16.2.1 Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)

Villamosenergia-ellátás

Nyíregyháza villamosenergia-ellátását az OPUS TITÁSZ Zrt. biztosítja. A háztartási villamosenergia-fogyasztók száma 65 250 fogyasztó (összes fogyasztó 89,3%) volt 2020-ban. Számuk 2010 és 2020 között minimális mértékben, 1,1%-kal emelkedett. A háztartásoknak szolgáltatott villamosenergia a

szolgáltatott összes villamosenergia-mennyiség negyede (25,2%-a), 120,1 millió kWh. A háztartásoknak szolgáltatott villamosenergia mennyisége 2010 óta minimális mértékben (0,8%) nőtt.

Fontos kiemelni, hogy miközben a városban a háztartási villamosenergia-fogyasztók száma és a nekik szolgáltatott villamosenergia mennyisége minimális mértékben emelkedett, addig a nem háztartási fogyasztók száma 53,7%-kal, az általuk fogyasztott villamosenergia mennyisége pedig 18,2%-kal növekedett. A jelenlegi kapacitás a termelő szféra ipari áram igényeit rövid távon teljes egészében ki tudja elégíteni, azonban közép távon hálózatbővítésre lehet szükség.

Nyíregyházán 2020-ban az egy háztartási fogyasztóra jutó évi villamosenergia fogyasztás 1840,7 kWh volt, ami alacsonyabb a megyei (2364,0 kWh) és országos (2264,7 kWh) egy főre jutó fogyasztástól.

Közvilágítás

Nyíregyháza város közigazgatási területén a közvilágítás villamos energiával történő ellátása, és a közvilágítási aktív elemek teljes körű üzemeltetése és karbantartása a NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. közszolgáltatási feladata.

Gázellátás

Nyíregyháza gázellátását az OPUS TIGÁZ Zrt. biztosítja, a gázellátás az országos nagynyomású vezetékhálózat részét képező Nyírgyulaj-Napkor-Nyíregyháza (101-02) közötti vezetékről történik. Nyíregyházán az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége 137 095,9 ezer m^3 volt 2020-ban. A szolgáltatott vezetékes gáz mennyiségéből 29,9% (40 995,2 ezer m^3) a háztartások részére szolgáltatott gáz. 2010 és 2020 között az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége 11,6%-kal csökkent, a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége pedig 1,3%-kal nőtt.

A háztartási gázfogyasztók száma 41 837 háztartás, a fogyasztók száma 2010 óta minimális mértékben, 1%-kal növekedett. 2020-ban az egy háztartási fogyasztóra jutó évi vezetékesgáz-fogyasztás 978,8 m^3 volt, ami alacsonyabb a megyei (1100,5 m^3) és országos (1087,5 m^3), valamint a debreceni (990,2 m^3), ugyanakkor magasabb a miskolci (756,8 m^3) értéknél.

Távhőszolgáltatás

A távhőszolgáltatást az Önkormányzat által 1992-ben alapított Nyíregyházi Távhőszolgáltató Kft. végzi. A jelenleg is 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő társaság tevékenysége során eleget tesz a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvényben és végrehajtási rendeletében (157/2005. (VIII. 15.) Korm. rendelet) előírt kötelezettségeinek: feladata a nyíregyházi erőműben termelt hőenergia szállítása és elosztása, illetve 2005. január 1-től az önkormányzati tulajdonú intézmények földgáztüzelésű berendezéseinek üzemeltetése (NYÍRTÁVHŐ Nyíregyházi Távhőszolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság | Nyírtávhő (nyirtavho.hu)). A Nyíregyházi Erőmű, mint hőtermelő, beépített teljesítménye a jelenleg távhő által igényelt csúcsteljesítménynél jóval nagyobb kapacitással rendelkezik, így a szolgáltató esetleges többlet hőigényét ki tudja elégíteni. Ehhez kapcsolódóan a szolgáltató stratégiai célja a saját tulajdonban lévő intézmények kazánházainak távhőre történő kapcsolása, valamint a fogyasztói kör bővítése.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium a Klíma- és Természetvédelmi Akcióterv részeként meghatározta a távfűtött lakások esetében a fűtési rendszer szabályozhatóvá tételét és annak alapján történő számlázás bevezetését. A távhőszolgáltató a fenntarthatóság növelése érdekében, a NYITÁS program bevezetésével megvalósította a fűtési rendszer szabályozhatóságát, továbbá 2017-ben – az „Intelligens Hálózat Mintaprojekt" keretében – az országban elsőként biztosította szolgáltatásának teljes területén az okos mérést.

Nyíregyházán 16 053 db lakás és ezer közületi felhasználó kapcsolódik a távhőrendszerre. A távhőszolgáltatás a belváros egyes részeire, valamint a nagykörút melletti területekre korlátozódnak,

ahol elsősorban közintézmények, valamint egyes lakótelepi és egyéb lakóépületek fűtését biztosítja. A távhőszolgáltatás fejlesztésére kijelölt területek pontos lehatárolását a 41/2005.(X.27.) KGY rendelet melléklete tartalmazza.

A megyeszékhelyen koncentrálódik a megye távfűtésű lakásainak 81,7%-a. A távfűtésbe bekapcsolt lakások aránya Nyíregyházán 30,2%, ami alacsonyabb a debreceni (31,8%) és a miskolci (40,8%) értéknél, ugyanakkor jóval magasabb az országos (14,5%), különösen a megyei (8,9%) mutatónál. A melegvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya 28,8% (15 311 db lakás). Az utóbbi tíz évben mind a távfűtésbe, mind a melegvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya csökkent (1,4 százalékponttal), ami részben annak köszönhető, hogy az újonnan épített lakások többsége a szolgáltatások ellátási területén kívül esik.

1.16.2.2 Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

A megújuló energia arányának növelése az Európai Unió és hazánk energiapolitikájában is fontos célkitűzésként szerepel. Ennek ellenére a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia felhasználásának részaránya a bruttó végső energiafogyasztáson belül országosan 2019-ben csak 10% volt, meghatározó része biomassza (37,7%), nap- (31,9%) és szélenergiából (15,6%) származott.

Nyíregyháza esetében – a földrajzi adottságok miatt a vízenergia, a kedvezőtlen jogszabályi környezetből fakadóan a szélenergia hasznosítása nem lehetséges – a legtöbb megújuló energiaforrás rendelkezésre áll és hasznosítható:

- Napenergia: a város a fekvéséből adódóan megfelelő adottságokkal rendelkezik a napenergia hasznosítás szempontjából, amely történhet napelemes rendszerek (energiatermelés) vagy napkollektorok használata (fűtés) által.
- Termálvíz hasznosítása: Nyíregyházán több termálkút is működik, amelyek fürdési és gyógyászati célokat szolgálnak. A termálvíz felesleges hőmennyisége fűtési célokra is fordítható.
- Biomassza, biogáz: a városi szennyvíz elvezetését és tisztítását végző Nyírségvíz Zrt. a szennyvíztisztítás keretében magas fűtőértékű biogázt, majd ebből villamos energiát állít elő.

A város által leginkább irányíthatóan a környezettudatos energiagazdálkodás egyik területe az önkormányzati intézmények energiahatékonysági fejlesztésére, a másik területe a lakásállomány energetikai korszerűsítésre, a lakossági szemléletformálásra terjed ki.

Magyarország legnagyobb lakóépület-rehabilitációs programja a 2001-től induló ún. panelprogram[22] volt. A program célja olyan fejlesztéseket támogatása, amelyek hatékonyabbá teszik a panelházak energiagazdálkodását. Nyíregyházán mintegy 16 ezer panellakás épült 1990 előtt, elsősorban ezek energetikai korszerűsítése jelentette a legnagyobb kihívást az elmúlt évtizedben.

A panelprogram mellett a másik nagy lakossági energiahatékonyságot növelő kormányzati intézkedés a 2014-ben indított Otthon Melege Program volt, aminek célja – különböző pályázati konstrukciók segítségével – a lakóépületek, a háztartások energiahatékonyságának javítása és megújuló energiát hasznosító lakossági rendszerek kialakítása.

[22] Iparosított technológiával épült lakóépületek energia-megtakarítást eredményező korszerűsítésének, felújításának támogatása

1.16.2.3 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése, az eddig megvalósuló fejlesztések bemutatása az 1.10 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere fejezetben található.

1.16.3 Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

Az infokommunikációs infrastruktúra Magyarországon az elmúlt pár évtizedben dinamikusan fejlődött és folyamatosan fejlődik ma is. A lakosság internethez való hozzáférése folyamatosan javul, ma már a lakosság harmada rendelkezik internet előfizetéssel, és egyéb helyeken (munkahely, könyvtár, nyilvános helyek stb.) szinte bárki hozzáférhet a világhálóhoz. E tendenciák Nyíregyházán is megmutatkoznak. Magyarország 2014-ben fogadta el a 2014-2020 közötti Nemzeti infokommunikációs stratégiát, amely meghatározza az IKT-ágazat fejlesztésének stratégiai irányait és prioritásait. A stratégia fő célja a „Digitális Magyarország" létrehozása. A „Digitális Magyarország" program keretében pilot jelleggel valósult meg a „Digitális Nyíregyháza" alprogram, amelyet 1,7 milliárd forintos költségvetéssel, a következő területek beruházásainak finanszírozásával 2015-ben indítottak el:

- A szélessávú infrastruktúrához való hozzáférés biztosítása minden háztartás számára;
- A digitális közösség és a gazdaság fejlesztése – az elektronikus szolgáltatások használatát megkönnyítő intézményi infrastruktúra fejlesztése;
- A digitális készségek fejlesztése: speciális programok indítása és felszerelések beszerzése a hátrányos társadalmi helyzetben lévő diákok digitális kompetenciáinak fejlesztésére;
- A közszolgáltatásokhoz való elektronikus hozzáférés kiterjesztése: az online közszolgáltatások számának növelése.

Nyíregyháza területén valamennyi nagyobb szolgáltató (Vodafone Magyarország Zrt., Magyar Telekom Nyrt., DIGI Kft.) megtalálható, valamint a térségben helyi szolgáltató a GIGANET Internet Szolgáltató Kft.

A városban az internet előfizetések száma 2013 és 2020 között 30%-kal növekedett, ennek eredményeként 2020-ban 42 675 db internet előfizetés volt. Az infrastruktúra fejlesztések ellenére az ezer lakosra jutó internet előfizetések száma a városban 366 volt, ami ugyan kedvezőbb a megyei (249) és az országos (338) értékektől, azonban elmarad Miskolc (393) és Debrecen (406) mutatóitól.

Nyíregyháza területén valamennyi mobilszolgáltató – Magyar Telekom Nyrt.; Vodafone Magyarország Zrt.; Yettel Magyarország Zrt.; DIGI Kft. – szolgáltatása (4G) elérhető, a DIGI hálózatán azonban a szolgáltató lefedettségi térképe alapján egyes területeken (pl. Korányi-kertváros, Nyíregyháza nyugati külterületi részei, egyes bokortanyái) a hálózati elérés akadozhat.

1.17 Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

1.17.1 Talaj

Nyíregyháza a Nyírség középtáj és a Közép-Nyírség kistáj területén található. A Nyírség hazánk második legnagyobb, 5100 km^2-es futóhomok területe és hordalékkúp síkság, amelynek közel egyharmada Hajdú-Bihar megyében van, egy kis része pedig átnyúlik a magyar-román határon. A Nyírségre általánosságban jellemzőek a homokövezetek, homok felhalmozódások, garmadák és paraboladúcok. A város talajadottságait a következők jellemzik:

- A külterület jelentős részét kovárványos barna erdőtalaj borítja, amely szénsavas, meszet nem tartalmazó homokon, az erdőtakaró alatt alakult ki.
- Jelentős kiterjedésűek a változatos humusztartalmú réti talajok – főként a homokvonulatok közötti laposokban és az elhagyott egykori folyómedrekben.
- A külterület nyugati szegélyén alföldi mészlepedékes csernozjom talaj képződött, amely a talajok közül ez a legjobb minőségű.
- A település területén szoloncsák és szolonyec szikesek is találhatóak, amelyek termőképessége csekély, ugyanakkor természetvédelmi szempontból jelentős, ritka élőhelyek alapját adják.

Nyíregyháza talajainak 90%-a savanyú, illetve savanyodásra hajlamos, de minőségük általánosságban megfelelő. A talajok állapotát elsősorban az intenzív mezőgazdasági művelés általi túlzott mértékű műtrágyázás veszélyezteti. Jelentős problémát okoz a defláció különösen tavasszal, a fedetlen mezőgazdasági felszíneken. Lényeges terhelést jelentenek továbbá a szabálytalanul elhelyezett különféle hulladékok (szilárd, folyékony, kommunális, veszélyes) általi szennyezések.

1.17.2 Felszíni és a felszín alatti vizek

Nyíregyháza és környékének vízrajza és vízgazdálkodása szorosan kapcsolódik a Lónyai-főcsatorna vízgyűjtőjéhez (Kállai- főfolyás, Érpataki-főfolyás, Simai-főfolyás részvízgyűjtők). A területen a Nyírség belvizeinek elvezetését szolgáló mesterségesen kialakított, úgynevezett nyírvíz-csatornák vízfolyásai adják a felszíni vízfolyások legnagyobb részét, amelyek közül a Lónyai-főcsatorna vízfolyásai a legjelentősebbek.

A város területén lévő vízfolyások vízkészlete egyenetlen és csekély. A részvízgyűjtők területén intenzív mezőgazdasági művelés folyik. A felszíni vizek vízminőségére jelentős hatást gyakorolnak a használt kemikáliák, amik fokozzák az eutrofizációt, toxikusan hatnak a vizek élővilágára. A Víz Keretirányelv végrehajtásának elősegítése projekt vizsgálatai alapján a főfolyások – Kállay (VII. sz.), Érpataki (VIII. sz.), Simai (IX. sz.) – vízminőségéről a következők állapíthatók meg:

- Mindhárom főfolyás összegzett biológiai minősítése jó, biológiai szempontból nem kockázatosak.
- Kémiai szempontok alapján a Kállay (VII. sz.) és az Érpataki (VIII. sz.) főfolyások esetében tápanyagok, szerves anyagok és veszélyes anyagok szempontjából is lehetséges kockázat. A kockázatok pontszerű és diffúz forrásokból is származhatnak.
- A Simai (IX. sz.) főfolyás kémiai szempontok alapján tápanyagok és szerves anyagok szempontjából nem kockázatos, veszélyes anyagok szempontjából kockázatos, a kockázat diffúz forrásból származhat.

A Lónyai-főcsatorna vízgyűjtő területén 7 db tározót alakítottak ki, közel 13 millió m^3 kapacitással, melyek feladata a vízkészletek és vízigények egyensúlyának megteremtése. Ezek közé tartoznak a Császárszállási-tavak: a halászati célokat szolgáló Nagyréti-víztározó (Szelkó-tó) és a rekreációs célokat szolgáló Oláh-réti víztározó. Természetes tavak Nyíregyházán és vonzáskörzetében a Nagy-Vadas tó Újfehértó és Császárszállás között, valamint a természetes (sziktó) eredetű, de ma már mesterségesnek tekinthető Sóstó. A belváros mellett találhatóak a 12 hektáros területen elhelyezkedő – agyag- és vályogkitermelés maradványaként kialakult – Bujtosi tavak, amelyek a lakosság számára kiemelt szabadidős és rekreációs helyszínként funkcionálnak. Jelentős vízi élőhely a városhoz közeli – turisztikai és oktatási célokra is alkalmas – 70 hektáros természetvédelmi terület, az Igrice mocsár.

A Sóstói tó vízminősége az elmúlt években javult, vízminősége jó. Az Oláh-réti és Nagyréti víztározók (Császárszállási tavak) vízminősége az egyes komponensekre tűrhető és kiváló között van, vízminőségük a hasznosításuk szempontjából megfelelő. A Bujtosi tavak 1997-ben végrehajtott

rekultivációja jótékony hatással voltak a vízminőségre, amely minősítése jó. Az Igrice-mocsár 1991-es védetté nyilvánítása óta a terület ökológiai és vízminőségi állapota javult.

Nyíregyházán és vonzáskörzetében a talajvíz átlagosan 4-10 m mélységben található, szintjét nagymértékben befolyásolja a csapadék mennyisége, a lakossági öntözés, valamint a szennyvízszikkasztás. A talajvízkutak vize nem alkalmas az emberi fogyasztásra.

A megye rétegvíz termelésének legnagyobb része a lakossági ivóvízművek bázisairól történik. Nyíregyháza felszín alatti vizeire a következő jellemzők állapíthatók meg:

- A vízellátást biztosító vízművek az üzemelő, sérülékeny vízföldtani környezetben lévő vízbázisok közé tartoznak.
- A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004 (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében Nyíregyháza érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik.
- A vízbázis külső szennyeződésektől mentes, azonban egyes komponensei (pl. vas, mangán, ammónium és arzén) határérték feletti mennyiségben vannak jelen.

A városban gyógyászati szempontból jelentős vízforrás a Sóstógyógyfürdőn 1957-ben feltárt jódot, brómot és egyéb oldott sókat tartalmazó, 49-50 °C-os termálvizet biztosító kút. (Nyíregyháza Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programja 2015-2020).

1.17.3 Levegőtisztaság és védelme

Nyíregyháza és térségének egyik legjelentősebb környezeti és egészségügyi problémája, a magas – sok esetben a tájékoztatási és riasztási fokozatot is meghaladó mértékű – légszennyezettség. A városban különösen jelentős levegőminőségvédelmi kihívás az egészségügyi határértékeket meghaladó szálló por (PM) szennyezettség. Jelenleg a PM-szennyezés fő forrása (főleg télen) a közúti közlekedés mellett a szilárd tüzelőanyaggal történő lakossági fűtés. A térségben gáz helyett egyre többen fűtenek szilárd tüzelőanyaggal (szén, fa, biomassza), rosszabb esetben lakossági hulladákkal. A levegőszennyezettséget – kedvezőtlen meteorológiai állapot esetén – tovább rontja a magasabb háttérszennyezés, amit a Nyírség fedetlen homokfelszínei adnak.

Nyíregyházán az utóbbi években egyre több alkalommal volt szmog, amely jelzi a levegő minőségének romlását. A város Közgyűlése a 32/2010.(XII.17.) önkormányzati rendeletével[23] elfogadta Nyíregyháza város szmogriadó tervét, amely meghatározza a szmogriadó elrendelésének feltételeit, fokozatait és a szükséges intézkedések kereteit.

A város területén 1996 óta egy automata mérőállomás található a Széna téren. A mérőállomás a meteorológiai paraméterek mellett (hőmérséklet, szélsebesség, szélirány, relatív páratartalom, légnyomás, napsugárzás) nitrogén-dioxid, szénmonoxid, ózon, kén-dioxid és PM10 komponenseket mér folyamatosan (Nyíregyháza Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programja 2015-2020). A légszennyezettség mérőhálózatának üzemeltetője a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya.

Az Önkormányzat számos kezdeményezés, projekt keretében törekszik arra, hogy javítsa a városi levegő minőségét. 2020-ban az Európai Határvárosok ETT, amelynek Nyíregyháza MJV Önkormányzata mellett a romániai Szatmárnémeti Város Tanácsa a tagja, a levegőminőség javítása, a légszennyezettség csökkentése érdekében határon átnyúló pályázatot nyújtott be „Cross-border interventions to reduce air pollution and improve air quality" címmel. A nyertes projekt keretében a

[23] Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 32/2010.(XII.17.) önkormányzati rendelete Nyíregyháza város szmogriadó tervéről

városban új mérőállomást, valamint mobil mérőeszközöket vonnak be a légszennyezettség mérésébe, továbbá stratégiákat és jogszabálytervezeteket készítenek annak érdekében, hogy a városi levegő minősége javuljon.

A légszennyezés mellett egyre nagyobb problémát jelent a parlagon vagy gondozatlanul hagyott területeken az allergiát okozó növények elszaporodása és az ebből fakadó pollenszennyezés, ami az allergiás megbetegedések számának növekedését eredményezi.

1.17.4 Zaj- és rezgésterhelés

A környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004. (X.20.) Kormányrendelet 1. § (3) szerint a környezetvédelemért felelős miniszter által kijelölt, az irányítása alatt álló költségvetési szerv vagy a tulajdonosi joggyakorlása alatt álló gazdálkodó szervezet köteles a 100 ezer főnél magasabb lakosságszámú települések – így Nyíregyháza Megyei Jogú Város – stratégiai zajtérképének elkészítésére. A szaktárca vezetője a hivatkozott paragrafus alapján a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.-t jelölte ki a feladatra.

A Kormányrendelet 3. § p) alapján a „stratégiai zajtérkép a környezeti zaj átfogó értékelésére, illetve az adott területen belüli aktuális zajhelyzet értékelésére és a jövőbeli zajhelyzet előrejelzésére készített térkép", amelyet nem mérések alapján, hanem – a közúti, a vasúti, és a légi közlekedés, valamint az IPPC üzemek zajkibocsátását meghatározó paraméterek figyelembevételével – modellszámítással állítanak elő. Részleteiben nem tartalmaznak minden utcát, területet, ezért nem lokális, rövid idejű problémákra, hanem a nagy területet érintő, hosszabb időtávra jellemző zajterhelésekre koncentrálnak. A zajmutatók éves átlagértéket reprezentálnak (Kezdő oldal (zajterkepek.hu)).

Nyíregyháza Megyei Jogú Városra 2017 Stratégiai Zajtérkép Megújítása című dokumentum alapján meghatározó a közúti és vasúti zajterhelés, ezzel szemben a légi közlekedésből és az ipari tevékenységből eredően nem vagy minimális esetben jelentkezik konfliktus. Közúti és vasúti eredetű különösen magas zajterhelés (Lden> 75 dB) nincsen a lakóépületek környezetében, ugyanakkor számos esetben nagyon magas (Lden=70-75 dB) és magas (Lden=65-70 dB) a zajterhelés. Vasút esetében a 100-as számú vasútvonalszakasz, míg közút esetében a városba bevezető utak, valamint a nagykörút útszakaszai a meghatározó zajforrás (Vibrocomp 2018).

1.17.5 Sugárzás védelem

Nyíregyháza Paks, illetve Mochovce (Szlovákia) atomerőművek Élelmiszer-fogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónába (ÉÓZ) esik. Az ÉÓZ az a 300 km-es sugarú körön belül eső terület, ahol – havária esetén – szükségessé válik a lakosság élelmiszer-fogyasztásának korlátozása, a mezőgazdasági termelők és az élelmiszer-feldolgozó ipar ellenőrzése, tevékenységük szükség szerinti, szigorú rendeleti szabályozása, illetve korlátozása.

1.17.6 Hulladékkezelés

A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos kötelező közszolgáltatási feladatokat az Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit (ÉAK) Nonprofit Kft., mint közszolgáltató látja el Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, így Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén. A szolgáltató fő tevékenységei a következők: települési szilárd hulladék gyűjtése és szállítása, szelektív hulladék gyűjtése, szállítása és kezelése, veszélyes hulladék átvétele, komposztálás, műszaki szolgáltatás (gépjármű javítás, karbantartás), a szelektív hulladékgyűjtés és a környezetvédelem népszerűsítése.

2020-ban a településről elszállított szilárdhulladék mennyisége 43 221,7 t volt, ezen belül a lakossági hulladék aránya 64,2% (27 761,4 t). Az egy főre jutó lakosságtól elszállított szilárdhulladék mennyisége Nyíregyházán 238,2 kg/fő volt, míg az országban 256,7 kg/fő, a megyében 183,6 kg/fő, Debrecenben 249,7 kg/fő, Miskolcon pedig 251,1 kg/fő volt.

A lakosságtól elkülönített gyűjtéssel elszállított települési hulladék mennyisége 8 644,5 tonna, ami az összes lakossági hulladék közel harmada (31,1%). Országosan ez az érték 18,2%, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 14,3%, Miskolcon 23,8%, Debrecenben pedig csak 10,8% volt.

A 2000-es évek óta a városi hulladékgazdálkodás jelentős fejlődésen ment keresztül:

- Fontos mérföldkő volt a Nyíregyházi Hulladékudvar és a Nyíregyházi Komposztáló Telep megépítése 2004-ben.
- 2006-ban vezették be – kísérleti jelleggel – a házhoz menő, zsákos szelektív hulladékgyűjtést a családi házas övezetekben.
- Az elmúlt években a hulladékgazdálkodás fejlesztésének kiemelt területe volt a megyében a bezárt hulladéklerakók rekultivációja, amelynek keretében Nyíregyházát két rekultivációs fejlesztés – régi nyíregyházi hulladéklerakó és a Nyíregyháza-Borbánya területén található hulladéklerakó rekultivációja – érintette.
- „Nyíregyháza települési szilárdhulladék-gazdálkodási rendszerének eszközpark fejlesztése, informatikai korszerűsítése" – KEOP-1.1.1/C/13-2013-0005 projekt részeként megvalósításra került a vegyes hulladék gyűjtés eseményeinek automatizált követésére és elektronikus dokumentációjára alkalmas rendszer üzembe állítása. A pályázat keretében 19 db – a beszerzés évében a legkorszerűbb környezetterhelés-besorolású – járművet, 22 000 db 240 literes RFID/jeladó chippel felszerelt és 2 000 db 350 literes házi komposztálót szerzett be.

1.17.7 Vizuális környezetterhelés

Egy város rendezettsége, látványa elsőrendű fontosságú mind az ott lakók, mind a turisták számára. A városképet számtalan vizuális konfliktus veszélyezteti, a terhelt városrészeknek pedig alacsonyabb a lakóhelyi értéke és vonzereje. Nyíregyháza városképe nem tekinthető egységesnek, a város területén jelentős különbségek vannak a városrészek közötti rendezettség tekintetében:

- A belváros összességében rendezett képet mutat, ugyanakkor itt is számos olyan épület található, amely építészetileg eltér a város történelmi épületeinek jellegétől.
- A város egyéb lakóterületeiben elhelyezkedő rendezetlen lakóterületek (szegregátumok) vizuális konfliktusokat okoznak.

Egyes városba bevezető utak – pl. Debreceni út, Tokaji út – szintén rendezetlen látványt nyújtanak, részben az óriásplakátok nagy száma miatt. Vizuális környezetterhelést eredményeznek a belterületbe ékelődő barnamezős és iparterületek, amelyek korábban a város peremén helyezkedtek el, azonban a település növekedésével mára a városszövetbe integrálódtak.

A városban több, mint 1500 hektár kihasználatlan terület áll rendelkezésre, amelynek meghatározó része beépítésre kijelölt, de még nem beépített terület, 2,6%-a barnamezős terület. Az elmúlt időszakban jelentős barnamezős fejlesztések valósultak meg (Tiszavasvári úti laktanyák rehabilitációja), jelenleg 40 hektár fejlesztésbe bevonható barnamezős terület áll rendelkezésre.

A város teljes közigazgatási területén a beépítésre szánt területek harmada jelenleg nincs beépítve. A kijelölt, de még be nem épített lakóterületek a következők településrészeken találhatóak: Oros-Nyíregyháza közötti terület, Nyírszőlős, Sóstóhegy északi és keleti területei, Borbánya, Rozsrétszőlő, valamint a Törzs utca környezete.

1.17.8 Árvízvédelem

Nyíregyháza árvízvédelmi szempontból nem veszélyeztetett település. A város nem esik a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv alapján a nagyvízi meder övezetébe.

1.17.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

Nyíregyházán az egyik legnagyobb környezeti problémát a légszennyezettség, ezen belül különösen a lakossági fűtés által előidézett és az egészségügyi határértékeket gyakran meghaladó szállópor szennyezettség okozza, amit a mérőhálózat fejlesztésével, lakossági szemléletformálással, valamint szabályozással lehet hosszú távon kezelni.

A belterületi csapadékvíz elvezetése céljából az elmúlt években számos beruházás valósult meg. A jövőben – az éghajlatváltozással összefüggésben – a csapadékvíz elvezetése helyett a csapadékvízzel való gazdálkodás fog előtérbe kerülni.

A város területén a zöldfelületek és zöldterületek arányának növelése, valamint rendszerré szervezése nemcsak ökológiai szempontból, hanem a városi életminőség javítása szempontjából is jelentős környezet- és természetvédelmi feladat.

A várostestben mozaikosan elhelyezkedő iparterületek több szempontból is környezetvédelmi konfliktust eredményeznek:

- egyrészt az iparfejlesztés szempontjából kedvezőtlen, nehezen megközelíthető elhelyezkedésük következtében kihívást jelent a barnamezős területek fejlesztése;
- másrészt az iparterületeket körülvevő lakóövezetekben az ipar tevékenység és a növekvő forgalom jelentős környezeti terhelést eredményez.

Komoly környezeti, egészségügyi és településesztétikai kihívást jelent az illegális hulladéklerakás is.

1.18 Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

Nyíregyháza katasztrófavédelmi veszélyeztetettségéről az alábbi általános tényezők mondhatók el:

Belvíz – A település a 46-os számú Nyíri belvízrendszer területén helyezkedik el. A megyére jellemző belvízi veszélyeztetettsége közepes fokú, az esetleges belvízi események a település lakosságának kevesebb, mint 25%-át veszélyeztetik, a településről kivezető műutak nem kerülnek elöntésre, a védekezésben eltöltött napok száma az elmúlt 10 évben több, mint 70 nap volt.

Felszíni és felszín alatti vizek (elsősorban ivóvízbázisok) sérülékenysége – A teljes Felső-Tisza-vidék, így Nyíregyháza ivóvízellátása is 100 %-os mértékben felszín alatti vizekből történik. Nyíregyháza és a környező települések vízellátását a NYÍRSÉGVÍZ Zrt. biztosítja. Nyíregyháza alatt a mértékadó talajvízszint viszonylag magasan, mindössze 1-2 méter mélységben található, ez a város felszín alatti vizeit igen sérülékennyé teszi az emberi tevékenységből származó szennyezésekkel szemben. Lokális, de magas szennyezőanyag koncentrációjú talajvízszennyezések keletkezhetnek az illegális hulladéklerakás, a folyékony hulladékürítés, a túlzott mértékű műtrágya használat, illetve néhány terület csatornázatlansága miatt. Ezek mindegyike elsősorban szerves eredetű szennyezést okoz, amelyek idővel lebomlanak és átalakulnak, így viszonylag kisebb károkat okoznak a felszín alatti vizekben. Azok a szennyeződések, melyek Nyíregyházán a felszíni alatti vizekben tartós károsodást okoztak és kármentesítésük mindenképpen szükséges, elsősorban a nem megfelelő kialakítású szénhidrogén tartályok meghibásodásai során, ill. az ipari üzemek okozta nehézfém szennyezések miatt keletkeztek.

Rendkívüli időjárás – Magyarország éghajlata változékony, aminek egyik fő oka, hogy az ország éghajlatára a kiegyenlítettebb hőmérsékletjárású, csapadékos óceáni, a szélsőséges hőmérsékletű, kevés csapadékú kontinentális, illetve a nyáron száraz, télen csapadékos mediterrán éghajlat egyaránt hatással van. E klímatípusok közül bármelyik hosszabb-rövidebb időre uralkodóvá válhat. Ennek következményeként, főleg az elmúlt évek tapasztalatai alapján előfordulhatnak extrém enyhe vagy hideg telek, hűvös, vagy akár több héten keresztül tartó rendkívüli meleg és száraz időszakok. A globális klímaváltozás következtében a térségben is előfordulhatnak rövid ideig tartó, nagy

csapadékmennyiséget (jégesőt) hozó, erős széllel járó viharok, melyek veszélyeztethetik az élet- és vagyonbiztonságot.

Közlekedés – Nyíregyháza csomóponti funkciója miatt a város közúthálózatára nagy terhelés hárul. Az M3-as autópálya és a várost elkerülő utak (338-as és 403-as főút) csökkentik a belvároson átmenő utak forgalmát, terhelését, lehetőséget adnak arra, hogy a Budapest-Záhony, Debrecen-Záhony, Debrecen-Tokaj fő közút viszonylatok tekintetében közlekedők elkerülhessék a várost. A közlekedés sérülékenysége tekintetében ki kell emelni, hogy a várost körülvevő tanyabokrok megközelítése nagyrészt alsóbbrendű, szilárd burkolatú, illetve földutakon valósul meg. A téli havazások alkalmával ezen településrészek megközelítése nehezen megoldható, hiszen az úthálózat megtisztítása jelentős időt vesz igénybe.

Légszennyezettség – Nyíregyháza és térségének egyik legjelentősebb környezeti és egészségügyi problémája, a magas, sok esetben a tájékoztatási és riasztási fokozatot is meghaladó mértékű légszennyezettség. A városban különösen jelentős levegőminőségvédelmi kihívás az egészségügyi határértékeket meghaladó szálló por (PM) szennyezettség. Jelenleg a PM-szennyezés fő forrása (főleg télen) a közúti közlekedés mellett a szilárd tüzelőanyaggal történő lakossági fűtés. A térségben gáz helyett egyre többen fűtenek szilárd tüzelőanyaggal (szén, fa, biomassza), rosszabb esetben lakossági hulladékkal. A levegőszennyezettséget – kedvezőtlen meteorológiai állapot esetén – tovább rontja a magasabb háttérszennyezés, amit a Nyírség fedetlen homokfelszínei adnak.

Humán járvány vagy járványveszély, valamint állatjárvány – Nyíregyházán viszonylag jelentős mind a haszonállatok tenyésztése, mind a hobbiállatok tartása. Az elhullott állatok helyi megsemmisítésére nincs lehetőség. Az állattartó-telepeken folyamatos és fokozott állategészségügyi intézkedéseket tesznek a vállalkozások, ennek ellenére a nagy létszám és a telephelyekre szállított anyagok miatt a zoonózis kialakulásának megvan a lehetősége.

A lakosság ellátását közvetve biztosító infrastruktúrák sérülékenysége – A lakosság alapvető ellátását biztosító kritikus infrastruktúrák főként az energiaszolgáltatóktól való függésük miatt összekapcsolódnak. Az elmúlt időszakban bekövetkezett heves zivatarok, viharos erejű széllökések következményeként kialakult áramkimaradások bebizonyították, hogy a lakosság alapvető ellátását biztosító infrastruktúra-elemek olyan szorosan épülnek egymásra, hogy egy elem kimaradása esetén fokozatosan leállhatnak egyes szolgáltatások.

1.19 Ásványi nyersanyag lelőhely

A Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat legfrissebb bányászati területek nyilvántartása alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Város területén Nyíregyháza nyugati közigazgatási határán a 41-es főúttól délre a Nyíregyháza III. - homok megnevezésű 0,2392 km^2 es bányatelken és Rozsrétszőlőtől északnyugatra a Nyíregyháza VI. - homok megnevezésű 0,077 km^2-es bányatelken történik szilárd nyersanyag kitermelés. A bányászati joggal nem rendelkező nyersanyag előfordulások a Magyar Állam tulajdonát képezik, nyilvántartásukat a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat végzi.

1.20 Városi klíma

Egy térség helyi klímáját leginkább a földrajzi elhelyezkedés, a talaj- és vízrajzi adottságok, valamint a felszínborítottság határozza meg. Ezekhez a tényezőkhöz adódnak a városokban az emberi tevékenységek által befolyásolt, de szabályozható tényezők, úgymint méret, településszerkezet, beépítettség, növényborítottság, kibocsátások (pl. hő, vízgőz, szennyező anyagok stb.).

Nyíregyháza városi klímáját befolyásoló időjárási és természetföldrajzi tényezők a következők:

- Fekvésének köszönhetően általában hűvösebb van, mint a dél-alföldi, belső-alföldi tájakon. A nyarak mérsékelten melegek (20-23 °C júliusi átlaghőmérséklettel), mérsékelten szárazak, a

telek hidegek (-3 és -3,9 °C közötti januári középhőmérséklettel). Az éves átlaghőmérséklet 9-10,5 °C között ingadozik.

- A napsütéses órák száma 2000-2050, a csapadék mennyisége 550–600 mm évente, a csapadék évi eloszlása nem egyenletes (nyár eleji és késő őszi kettős maximuma van), emiatt gyakran fordul elő aszály.
- Az uralkodó szélirány az északi és az északkeleti, valamint minden évszakban gyakoriak a délnyugati szelek. Az uralkodó szelek jellemzően inkább szárazak, míg a délnyugati irányból jövők általában csapadékot hoznak, továbbá a hideg telek kialakulásában az északkeleti szeleknek nagy szerepe van. A térség mezőgazdasági területei a deflációnak jelentős mértékben kitettek.
- A Nyírség hazánk második legnagyobb futóhomok területe és hordalékkúp síksága részben tagolt felszínnel. A domborzat csekély (15-20 m) magasságkülönbségei önmagukban nem eredményeznek jelentősebb éghajlat-módosító hatásokat.
- A vízfolyások vízkészlete egyenetlen és csekély. Az állóvizek közül a Sóstó természetes eredetű, de ma már mesterségesnek tekinthető. A többi tó mesterségesen kialakított víztározó (pl. Szelkó tó; Oláh-réti tározók; Lukalaposi tározó) vagy agyag- és vályog-kitermelés maradványa (ezek közé tartoznak a rekreációs célokat szolgáló Bujtosi tavak).
- A város alapvetően mezőgazdasági művelés alatt álló területekkel meghatározott környezetben helyezkedik el, amin belül uralkodó a szántóterületek aránya, emellett viszonylag nagy az ültetvények és ezen belül a gyümölcsösök kiterjedése is.
- Az erdőterületek aránya az országos átlaghoz (24,3%) viszonyítva alacsony (16,8%, 4 630 ha). Klimatikus szempontból kiemelt fontosságú a Sóstói-erdő, valamint a város délnyugati területein elhelyezkedő víztározók megléte.

A városi éghajlat alapvetően különbözik a térségi viszonyoktól, mivel az urbanizált területek beépített, burkolt felületei jobban felmelegszenek (városi hősziget), valamint a beépítettség megváltoztatja a természetes átszellőzési viszonyokat. Nyíregyházán problémát jelent a főként a lakossági fűtésből és közlekedésből származó légszennyezés, ami hozzájárul az üvegházhatású gázok növekedéséhez, ezáltal tovább növeli a felmelegedés mértékét.

A 2018-ban elfogadott második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS-2) felhívja a figyelmet az **éghajlatváltozás** várható hatásaira, amelyek közül számos kedvezőtlen hatás Nyíregyházát is érinteni fogja. Ezek közül a térségben – a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer 2021-2050-re vonatkoztatott egyes klímamodelljei alapján (NATéR (gov.hu)) – az alábbi hatások érződhetnek leginkább az elkövetkező években:

- a várható átlaghőmérséklet változás 1-1,5 °C (RegCM klímamodell alapján), 1,5-2 °C (ALADIN-Climate klímamodell alapján) lesz;
- a várható átlaghőmérséklet változás mellett a térségben +5-10 forró nappal[24] kell számolni;
- a hőhullámos napok gyakoriságának és a többlethőmérséklet változásának együttes hatása miatt kistérségi szinten 166-182%-kal magasabb lesz az éves átlagos többlethalálozás a 2021-2050 években a 1991-2020 időszakhoz képest;

[24] Forró napnak azok a napok minősülnek, amikor a napi maximum hőmérséklet eléri vagy meghaladja a 35°C-t.

- az éghajlatváltozás közvetett hatásaként továbbá számolni kell a gazdaságot érintő problémákkal is (pl. extrém időjárási események kártételei, mezőgazdaságot sújtó aszályok, újonnan megjelenő kór- és károkozók, betelepülő özönfajok stb.).

Az éghajlatváltozás várható negatív hatásainak mérséklése érdekében a jövőbeli fejlesztések megvalósítása során fokozottan figyelni kell a beépítettség mértékére, a burkolt felületek arányára, az átszellőzés biztosítására, megfelelő mennyiségi és minőségi zöld- és vízfelületek kialakítására stb.

Nyíregyháza 2016 óta tagja a Polgármesterek Szövetségének, amely a világ legnagyobb helyi klíma- és energiaügyi akcióra irányuló városi mozgalma. A 2008-ban útjára indult kezdeményezés célja, hogy egybegyűjtse azokat a helyi önkormányzatokat, amelyek önként vállalják, hogy megvalósítják az EU klímával és energiával kapcsolatos célkitűzéseit. A Polgármesterek Szövetségéhez történő hivatalos csatlakozást követően az aláírók vállalják, hogy két éven belül kidolgozzák a Fenntartható Energia- (és Klíma) Akciótervüket (SECAP), amelyek bemutatják az önkormányzatok 2020-ra és 2030-ra megfogalmazott célkitűzéseit és az azok elérését szolgáló lépéseket (Covenant of Mayors - Home HU (polgarmesterekszovetsege.eu)). Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése 2021-ben fogadta el a város Fenntartható Energia- és Klíma Akciótervét.

2 HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1 A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

2.1.1 Településhálózati összefüggések, térségi kapcsolatok

A város fejlődéséhez szükséges adottságok, versenyképességi tényezői igen optimálisak. Egyrészt Nyíregyháza kedvező közlekedés-földrajzi, geopolitikai kapcsolatokkal rendelkezik, egy nyitott város, amelyre erős nemzetközi beágyazottság jellemző. Különösen határmenti kapcsolatai erősek a szomszédos nagyvárosokkal (Ungvár, Szatmárnémeti, Beregszász), ahol igen jelentős a magyarság aránya (nemzetpolitikai tekintetben is lényegesek ezek az intenzív kapcsolatok). Nyíregyháza az Európai Unió keleti kapujának első nagyvárosa, amely felértékeli stratégiai pozícióit.

Ezt tovább erősíti, hogy a várost a transzeurópai közúti és vasúti közlekedési hálózatok közvetlenül érintik. Másrészt Nyíregyháza a Kárpát-medence északi-keleti felében egy városhálózati csomópont (Debrecen-Miskolc-Kassa-Ungvár-Szatmárnémeti-Nagyvárad) szerves része, amely városok meghatározzák az egész régió gazdasági fejlődését. Nyíregyháza gazdasági súlyát kétségkívül felértékelik ezek a geopolitikai és közlekedés-földrajzi kapcsolatok. Mind a fizikális, mind a partneri kapcsolatok erőteljesen fejlődtek ezekkel a városokkal az elmúlt évtizedben.

Nyíregyháza Szabolcs-Szatmár-Bereg megyén belül centrumpozíciót tölt be, egyértelműen a megye gazdasági, foglalkoztatási, oktatási, kulturális, közigazgatási, közszolgáltatási centruma. Ezek a pozíciói az elmúlt évtizedben tovább erősödtek. Nyíregyháza intenzív vonzást a város körüli településegyüttesre fejt ki. Az elmúlt évtizedben Debrecen és Nyíregyháza között egy fokozatosan agglomerálódó térség van kialakulóban, amely továbbra is meg fogja határozni a két nagyváros körüli településhálózat fejlődését. Nyíregyháza Szabolcs-Szatmár-Bereg megyén belüli pozícióit erősíti, hogy a megyét meghatározó növekedési tengelyek csomópontjában található (Nyíregyháza-Kisvárda-Záhony tengely; Tiszavasvári-Nyíregyháza-Nagykálló-Nyírbátor-Mátészalka-Fehérgyarmat-Csenger tengely; Nyíregyháza-Újfehértó-Debrecen tengely).

2.1.2 Társadalmi folyamatok

Nyíregyháza azon megyei jogú városok közé tartozik, amelyek népessége nem csökkent drasztikus mértékben az elmúlt 10 évben, sokkal inkább stagnálónak tekinthető – köszönhetően a csekély mértékű természetes fogyásnak és elvándorlásnak. A 2020-as halálozási adatokban a COVID-19 járvány hatásai is megmutatkoznak. A város állandó népessége 119 289 fő, lakónépessége ennél tendenciózusan alacsonyabb (116 554 fő) – ezzel a 7. legnépesebb település az országban.

A lakosság korstruktúrájának és öregedési indexének változásában egyértelműen kirajzolódik a társadalmi elöregedés általánosan tapasztalható jelensége, azonban ennek mértéke és üteme lényegesen kisebb a hasonló méretű és funkciójú városokhoz képest: a fiatal lakosság aránya (15,12%) lényegében nem változott, míg egy kismértékű eltolódás figyelhető meg a munkaképes korúaktól (65,4%) az idősebbek irányába (19,48%). Fontos kiemelni, hogy az egyes városrészek korszerkezete jelentős különbségeket mutat, ami alapján kirajzolódik a település fejlődési dinamikája és az egyes városrészek presztízse is.

Nyíregyháza társadalmi versenyképessége sokat javult az elmúlt évtizedben, amelynek egyik egyértelmű bizonyítéka a lakosság képzettségi mutatóinak javulása: csökkent az alacsony iskolai végzettségűek aránya és nőtt a felsőfokú végzettségűek száma.

Szintén pozitív társadalmi jelenség, hogy erősödött a városi lakosság identitástudata, lokálpatriotizmusa, nőtt a helyi lakosság körében a társadalmi felelősségvállalás és a civil aktivitás. A helyi hagyományok őrzése, tradíciók ápolása felértékelődött, amely elsősorban a lokalizmus – mint a

globalizmusra adott válaszreakció – elterjedésével van összefüggésben. Egyértelmű tendencia Nyíregyházán a helyi közösségek és a városi öntudat megerősödése, amely hozzájárul a város társadalmi versenyképességének javulásához.

Nyíregyháza legnagyobb kihívása foglalkoztatási szempontból jelenleg az, hogy a – már meglévő és a jövőben betelepülni kívánó – munkaadók mennyiségi és minőségi elvárásainak megfelelő munkaerő rendelkezésre álljon. 2020-ban Nyíregyházán a munkaképes korú lakosság (15-64 éves) száma 76 230 fő volt, ami a teljes lakónépesség 65,4%-a. 2016 és 2020 között a munkaképes korú lakosság száma nagyobb mértékben (4,98%) csökkent, mint a város lakónépessége (0,96%).

A munkanélküliek száma jelentősen csökkent az elmúlt években a városban. 2012 és 2019 között a nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállalási korú állandó népességből 9%-ról 2,9%-ra mérséklődött, majd 2019 és 2020 között a COVID19 világjárvány hatására kis mértékben (3,1%-ra) emelkedett. A jövedelmi szint elmarad a megyei jogú városok átlagától és az országos értéktől is: az egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem 2020-ban 3 356 893 Ft volt.

A munkaerőtartalék szempontjából pozitív, hogy a város jelentős munkaerőpiaci vonzáskörzettel rendelkezik. A lakosság ingázási szokásait a KSH a népszámlálások idején méri fel, így a legfrissebb rendelkezésre álló adatok a 2011. évi népszámlálási adatok. Ekkor a városba bejáró ingázók száma 17 719 fő, az eljáró ingázók száma 5 402 fő volt. Nyíregyháza szomszédos településein (Hajdúdorog, Nagykálló és Újfehértó kivételével) a településen lakó foglalkoztatottak legalább 30%-a Nyíregyházán dolgozik, de Debrecenből is jelentős az átjáró munkavállalók száma. A COVID-19 járvány ezeken az adatokon vélhetően jelentős mértékben módosult.

2.1.3 Gazdasági folyamatok

Gazdasági aspektusból a város, a nemzetközi tőkebefektetéseket vizsgálva versenyképes településnek számít, a külföldi tőkebefektetések aránya növekedett az elmúlt évtizedben. Az előző évtizedben megindult ipari specializáció folytatódott, mára Nyíregyháza egyértelműen Magyarország legnagyobb gumiipari központja. A város gazdaságában más iparágak is – műanyagipar, a járműipar, a logisztika és a feldolgozóipar – húzóágazattá fejlődtek. Ezen iparágak kitörési pontot jelentenek a városnak országos szinten is, részben ennek köszönhetően vált Nyíregyháza Magyarország egyik növekedési zónájává.

Nyíregyházán a turizmus kiemelt ágazatnak tekinthető részben annak köszönhetően, hogy az ország turizmusában Sóstógyógyfürdő erős pozíciókkal rendelkezik, részben pedig az elmúlt években megvalósított számos beruházás eredményeként. A turisztikai fejlesztések hatása a kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmának alakulásában is kézzelfogható. Az elmúlt évtizedben – a COVID-19 világjárvány negatív hatásait kivéve – a vendégek és a vendégéjszakák száma folyamatosan emelkedett.

A város iparát kiszolgáló üzleti infrastruktúrák folyamatosan fejlődnek. Nyíregyháza területén 1 ipari park és 4 iparterület található, amelyek területei 100 százalékban megteltek. A Nyíregyházi Ipari Park területének bővítése (423 hektár) jelenleg folyamatban van. Nagyobb rendelkezésre álló szabad területtel a NIPÜF tulajdonában álló Nyugati iparterület rendelkezik, azonban ennek infrastrukturális ellátottsága jelenleg hiányos, a területelőkészítési, közműfejlesztési feladatok megvalósítása 2019-ben kezdődött meg a Modern Városok Program részeként.

A kutatás-fejlesztés és az innováció a gazdaság egyik legfőbb motorja, ezért Nyíregyházának szüksége van egy erős, a gazdaságába szervesen beépülő K+F bázisra. A város ugyan minőségi K+F kapacitással rendelkezik, problémát jelent, hogy ezek nem szolgálják ki maradéktalanul a gazdasági igényeket, nem feltétlenül kereslet orientált kutatások folynak, ezáltal mérsékelten terjed az innováció a gazdasági szereplők körében.

2.1.4 Városi közszolgáltatások

A 2014-2020-as fejlesztéspolitikai szempontból meghatározó európai uniós költségvetési időszakban megújult és tovább fejlődött a város épített környezete, kiépültek a hiányzó infrastrukturális kapacitások. Az infrastruktúra fejlesztésében kiemelt szerep jutott a közlekedési, közüzemi és humán célú korszerűsítéseknek, fejlesztéseknek.

A város vonalas infrastruktúrái közül az egyik legnagyobb fejlődésen a közlekedési rendszerek estek át. Nyíregyháza elérhetőségét javító közútfejlesztések folytatódtak, 2014-ben megépült a Nyugati elkerülő út.

A városi közlekedési rendszereket tekintve az egyik leglátványosabb a kerékpárút hálózat további bővülése, amely pozitív hatással van a lakosság mobilitási szokásainak megváltozására is. Jelenleg a a kerékpárút hálózatok rendszerbe szervezése az egyik legnagyobb közlekedésfejlesztési feladat.

A közösségi közlekedés szintén minőségi javuláson ment át az elmúlt évek során. 2020-ban került kialakításra egy új hálózati és menetrend, amelyet új kapcsolatok, ütemes menetrend és erős vasúti csatlakozás jellemez. A járműpark 80 alacsony padlós autóbusza közül 41 db környezetkímélő CNG hajtású autóbusz. A fejlesztések ellenére a közösségi közlekedést igénybe vevők száma tovább csökkent – részben a COVID-19 járvány megváltozott munkavégzési és utazási szokásai miatt.

A város területén minőségi, többségében önkormányzati tulajdonban lévő településüzemeltetési szolgáltatások érhetőek el. A legtöbb közüzemi szolgáltatás minősége szintén javult az utóbbi évtized alatt. A közműhálózat jól kiépített: a közüzemi ivóvízhálózatra a lakások 100%-a, a szennyvízhálózatra a lakások 95,4%-a van rákötve. A belterületi csapadékvíz elvezetése területén az elmúlt években számos beruházás valósult meg. Nyíregyházán a háztartási villamosenergia fogyasztók száma több, mint 62 ezer, a háztartási gázfogyasztók száma pedig majdnem 42 ezer. A távfűtésbe bekapcsolt lakások a teljes állomány közel harmadát teszik ki. Az infokommunikációs infrastruktúra fejlesztésének köszönhetően az internet előfizetések száma folyamatosan növekszik, ugyanakkor az ezer lakosra jutó előfizetések száma elmarad a szomszédos megyei jogú városok mutatóitól. Az energetikai korszerűsítésben is jelentős előrelépések történtek, amelyből kiemelkedik a város humán közszolgáltatásainak (elsősorban oktatási intézmények) energetikai fejlesztése.

A humán közszolgáltatások területén is jelentős fejlődés történt elsősorban az oktatás-nevelési intézmények (kiemelten az óvodai ellátás), a szociális ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások, az egészségügyi fekvőbeteg ellátás (Jósa András Oktatókórház), a közművelődési intézményrendszer és a közigazgatási közszolgáltatásokat biztosító infrastrukturális hálózatok esetében.

Nyíregyháza lakásállománya 2020-ban több, mint 53 ezer lakásból állt, számuk 10 év alatt 4,2%-kal növekedett, az épített lakások száma folyamatosan magasabb volt a megszűnt lakások számánál. Az eladott lakások 2019-es átlagárát (282 ezer Ft/m^2) tekintve a megyeszékhelyek között Nyíregyháza a középmezőnyben helyezkedik el.

Nyíregyházán jelenleg 2 szegregátum található: a Huszártelep és Polyákbokor (a legutóbbi népszámlálási adatok szerint összesen mintegy 1000 fős lakossággal), amelyek eltérő okokból alakultak ki, azonban több közös gazdasági (pl. magas munkanélküliség, alacsony jövedelem) és társadalmi (pl. alacsony iskolai végzettség, alacsony komfortfokozatú lakások magas aránya) probléma is jellemzi őket. Az Önkormányzat által koordinált, évtizedek óta folyamatosan zajló komplex szociális városrehabilitációs programnak köszönhetően a Huszártelepen számos önkormányzati tulajdonú lakóingatlan felújítása is megtörtént – kiegészítve a hosszútávú társadalmi felzárkóztatást támogató soft jellegű beavatkozásokkal (pl. kulturális és hagyományőrző, antidiszkriminációs, sport-, gyermek-, egészségügyi, közbiztonsági, munkaerőpiaci és ösztöndíjprogramok). A Huszártelep szegregált helyzetének mérséklésére tett intézkedések folyamatosak az elmúlt évtizedekben – részben pályázati forrásokból, önerőből, illetve Polyákbokor esetében is megvalósult egy ESZA által finanszírozott felzárkóztató projekt.

Nyíregyházán a város szerkezetéből adódóan a zöldfelületek a település belterületén elszórtan helyezkednek el. Összefüggő rendszerré szervezésüket, összekapcsolásukat az utcai fásítások, valamint a jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények (pl. temető, egyetem) zöldfelületei jelenleg csak részben biztosítják. Az utóbbi években a Zöld Város projekt beavatkozásai keretében nagy volumenű növényállományfejlesztések és -rekonstrukciók valósultak meg, ettől függetlenül a városi zöldterület nagysága 10 év alatt 4,4%-kal csökkent. Az egy lakosra jutó zöldterület nagysága (16,26 m^2) elmarad az országos átlagtól.

2.1.5 Önkormányzati költségvetés

A 2020-as és a 2021-es év rendkívülinek számított az ország, valamint Nyíregyháza életében, hiszen a COVID-19 világjárvány kiszámíthatatlanabbá tette az önkormányzati költségvetés tervezését, az önkormányzatok jelentős adóbevételektől estek el. Mindennek ellenére az intézmények működése, a feladatellátás, az Önkormányzat teljes vertikumában biztosított volt. A kötelező feladatok megfelelő színvonalon kerültek ellátásra, az önként vállalt feladatok a működés biztonságát nem befolyásolták. Az Önkormányzat pénzügyi helyzete stabil volt, a város megtartotta fizetőképességét Költségvetés (nyiregyhaza.hu).

2.1.6 Városszerkezet

Nyíregyháza városszerkezete az ezredforduló óta több változáson esett át. A belvárosból részben kiszorult a gépjárműforgalom, a Dózsa György utcát sétáló övezetté alakították, amely szükségessé tette a belvárost körülvevő kiskörút megépítését. A városközpont fejlődése az elmúlt évtizedben tovább folytatódott, a közterek és az épített környezet állapota sokat javult. Ennek egyik leglátványosabb eleme, hogy megvalósult a Benczúr tér és a Bessenyei tér teljes park-rekonstrukciója, a terek környezetében számos városi szempontból kiemelt műemléki épület megújult.

Nyíregyházán jelentős városszerkezeti probléma, hogy a meghatározó közúti gyűrűk kiépítettsége nem teljeskörű. Az úgynevezett Nagykörút[25] és Kiskörút befejezése a város belső területeinek forgalomcsökkenését eredményezhetik. Az úgynevezett Északi elkerülő megépítésével Nyíregyháza körül kiépülne egy teljes körgyűrű, ami a város belső területeit tehermentesítené a tranzitforgalomtól.

További városszerkezeti problémákat generálnak Nyíregyházán a vasútvonalak is, amelyek miatt a nyugati városrészek megközelíthetősége nehezebb. A vasútvonal által elzárt városrészek közé tartozik a Kertváros, Huszártelep, a Debreceni út és a Tokaji út környéke.

Városrendezési szempontból az egyik legnagyobb problémát továbbra is a várostestbe ékelődő iparterületek (déli és délnyugati iparterületek) jelentik, amelyek környezetükben forgalomnövekedést eredményeznek, illetve konfliktust idéznek elő a szomszédos lakóterületekkel.

A másik kritikus és ellentmondásos terület a bokortanyák kérdése. Egyrészt a város lakó- és iparterületeinek dinamikus növekedése, a vonalas infrastruktúráinak bővülése veszélyeztetik a Nyíregyházát körül ölelő bokortanyákat, amelyek országos léptékben is egyedi településhálózati sajátosságnak számítanak, vagyis a város fejlődése, területének növekedése fokozatosan megbontja a bokortanyák egységét, autentikus állapotát, fennáll annak a lehetősége, hogy a város belterületéhez közel eső tanyák fokozatosan összeolvadnak a belterülettel. Másrészt a város lakóterületi bővülésének potenciális területei a város közelében lévő bokortanyák. Azonban kedvezőtlen infrastrukturális ellátottságuk, alacsony közszolgáltatási színvonaluk, rossz közlekedési elérhetőségük miatt nem vonzóak a lakosság számára. Így a városból kitelepülő lakosság inkább az alapfokú ellátás tekintetében

[25] A Nagykörút hiányzó szakaszának kiépítése folyamatban van.

legalább kielégítő színvonalú kiépült kertvárosi területeket és szomszédos falvakat, településeket veszik célba (Pl. Nyírtelek, Nyírpazony, Nyírtura, Kótaj, Kálmánháza).

2.1.7 Környezet

A város alapvetően mezőgazdasági művelés alatt álló területekkel meghatározott környezetben helyezkedik el, ezen belül jelentős az intenzív művelés alatt álló szántóterületek aránya. Az erdőterületek aránya az országos átlaghoz viszonyítva alacsony. A zöldfelületek, zöldterületek arányának növelése és rendszerré szervezése nemcsak ökológiai szempontból, hanem az életminőség javítása aspektusából is fontos környezet- és természetvédelmi feladat. A külterületen magas a kivett területek aránya, amely a lakó- és gazdasági területek (bokortanyák, mezőgazdasági majorok, külterületi iparterületek) viszonylagos sűrűségét mutatja.

Nyíregyháza területhasználatában problémát jelent a beépített területek egyre nagyobb kiterjedése, ami tájhasználati konfliktust eredményez a zöldfelületek vonatkozásában. Jóllehet a népességszám nem növekszik, egyre több peremterületet vonnak be lakófunkcióba. A várostestben mozaikosan elhelyezkedő iparterületek tájhasználati konfliktust eredményeznek, mivel a közeli lakóövezetekben az ipar tevékenység és az általa generált forgalom jelentős környezeti terhelést okoz. A város egyes területein komoly környezeti és vizuális problémát jelent az illegális hulladéklerakás.

Nyíregyháza felszíni vizeinek állapota összességében jónak mondható. Nyíregyháza ivóvízellátását biztosító vízbázisok ugyanakkor a sérülékeny vízbázisok közé tartoznak, ami azt jelenti, hogy a talaj szerkezetéből adódóan a beszivárgó esetleges szennyezések viszonylag hamar elérhetik és elszennyezhetik a vízadó rétegeket. A talaj környezeti terhelése folyamatosan csökken, ami az elmúlt évtizedek alatt megvalósított hulladékrekultivációs fejlesztéseknek, a szennyvízhálózat folyamatos bővítésének és a barnamezős területek rehabilitációjának köszönhető.

Nyíregyháza és térségének egyik legjelentősebb környezeti és egészségügyi problémája, a magas – sok esetben a tájékoztatási és riasztási fokozatot is meghaladó mértékű – légszennyezettség. A probléma súlyosságát a lakossági visszajelzések is megerősítik. A városban különösen jelentős levegőminőségvédelmi kihívás az egészségügyi határértékeket meghaladó szálló por (PM) szennyezettség. Jelenleg a PM-szennyezés fő forrása (főleg télen) a közúti közlekedés és a szilárd tüzelőanyaggal (szén, fa, biomassza) és – egyre gyakrabban – lakossági hulladékkal történő lakossági fűtés. A levegőszennyezettséget – kedvezőtlen meteorológiai állapot esetén – tovább rontja a Nyírség fedetlen homokfelszínei miatt magasabb háttérszennyezés.

3 HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1 A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

3.1.1 A folyamatok értékelése

Az ezredforduló óta eltelt közel negyed évszázad során a gazdasági és társadalmi környezet számos változáson ment keresztül. Az időszakban számos kihívással kellett szembenéznie Magyarországnak, a városoknak, így Nyíregyházának is. Ilyen kihívások voltak a globalizáció, az európai integráció, a gazdasági világválság, valamint a 2020 tavaszán hazánkat is elérő COVID-19 világjárvány.

Nyíregyháza gazdaságát nagymértékben befolyásolja, hogy az ország egyik legkedvezőtlenebb helyzetű megyéjének centruma. Az egy főre jutó GDP a megyében az országos átlag mindössze 57,9%-a. Ennek ellenére Nyíregyháza az elmúlt évtizedekben dinamikus változáson ment keresztül, a város fejlődése szembetűnő, aminek eredményeként mára egy magas életminőséget kínáló, funkciógazdag, élhető várossá vált. Nyíregyháza gazdasági versenypozíciói sokat javultak az utóbbi évtizedekben, versenyképessége határozottan erősödött.

Nyíregyháza egyre erősebben integrálódik abba a nemzetközi, gazdasági térbe, amely a Kárpát-medence északkeleti térségében körbeveszi. Gazdasági és közösségi kapcsolatai az elmúlt évtizedek alatt sokat erősödtek, az európai uniós csatlakozás után váltak egyre szorosabbá (pl. közlekedési, intézményi és gazdasági kapcsolatok). Nyíregyháza a határközeli pozícióból sokat profitál, a nemzetközi beágyazottságnak köszönhetően egy nyitott várossá vált.

Nyíregyháza körüli agglomerációs tendenciák felerősödtek az elmúlt évtizedben, sőt megjelentek bizonyos szuburbanizációs tendenciák is. A településközi kapcsolatok integrációja erősödött, elsősorban az közművek fejlesztése és működtetése tekintetében, a közlekedési kapcsolatokat és az ingázás kiszolgálását illetően, valamint a humán szolgáltatási intézmények ellátási területein.

3.1.2 A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

Nyíregyháza helyzetfeltárásának, helyzetelemzésének eredményeit, a főbb következtetéseket egy klasszikus SWOT elemzés keretében összegezzük, amelyek egyértelműen bemutatják a város fejlődését, fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezőket.

Erősség	Gyengeség
Kedvező közlekedésföldrajzi adottságok: Nyíregyházát közvetlenül érinti transzeurópai közlekedési hálózati elem (M3-as autópálya, 100-as vasútvonal)	Nyíregyháza lakónépessége 2011 óta kis mértékben csökken, a város belföldi vándorlási egyenlege negatív
Kedvező geopolitikai adottságok: a város Magyarország legkeletibb nagyvárosa, Magyarország és az Európai Unió keleti kapuja	Folyamatosan nő az időskorúak és csökken a munkaképes korúak száma és aránya
A várost széleskörű nemzetközi kapcsolatrendszer, erős nemzetközi beágyazottság jellemzi	Nyíregyházán az idegen nyelvet is beszélők aránya a megyei jogú városok átlagánál alacsonyabb
Nyíregyháza kiterjedt gazdasági-foglalkoztatási, oktatási, kulturális, közszolgáltatási, közigazgatási vonzáskörzettel rendelkezik	A középiskolai tanulók száma a nappali oktatásban évek óta folyamatosan csökken
Erősödő lokálpatriotizmus és városi identitás, sokszínű városi hagyományok, rendezvények jellemzik a várost	A felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma mind a képzési hely, mind az intézmény székhelye szerint csökkenő tendenciát mutat
Nyíregyháza fiatal korstruktúrával rendelkezik mind az országos átlaghoz, mind a nagyvárosokhoz viszonyítva	A más városokban, illetve külföldi felsőoktatási intézményekben továbbtanuló helyi fiatalok közül sokan nem térnek vissza Nyíregyházára

Erősség	Gyengeség
A város öregedési indexe alacsonyabb az országos átlagnál	Bizonyos területeken mennyiségi és minőségi munkaerőhiány jellemző
A természetes fogyás mértéke jóval az országos átlag alatti	A keresetek alacsonyabbak az országos átlagnál
A lakosság képzettségi mutatói az országos átlagnál magasabbak és tovább javultak az elmúlt évtizedekben	A vállalkozók hálózatosodása, klaszteresedése nem jellemző
Az óvodai férőhelyek száma az elmúlt években bővült, az óvodák felújítása folyamatosan zajlik	A vállalkozásokat összefogó szervezetek közötti kapcsolatok kevéssé jellemzőek, a tevékenységükben sok a párhuzamosság
A város oktatási adottságai kedvezőek (infrastruktúra, oktatás színvonala)	A város iparűzési adóbevétele koncentrált (néhány nagy cég dominál)
A városban több kéttannyelvű általános iskola is működik	Csökken a működő társas vállalkozások száma
Nyíregyházán széleskörű szakképzési kínálat áll rendelkezésre, duális képzések működnek	A vendégek átlagos tartózkodási ideje alacsony
Több egyetem is működik a városban	A K+F ráfordítások és projektek száma alacsony
Minőségi, önkormányzati tulajdonban lévő településüzemeltetési szolgáltatások vannak jelen: szűkülő közműolló, korszerű távhőszolgáltatás és hulladékgazdálkodás, okos város megoldások	Európai viszonylatban alacsony a digitális felkészültség
Könnyen elérhető, nagy, rekreációs városi zöldfelületek, rendezett belvárosi zöldfelületek állnak rendelkezésre	A jól kiépített infrastruktúrával rendelkező, letelepedésre alkalmas iparterületek nagy részben megteltek, a szabad iparterületek alapinfrastruktúrája hiányos
Széleskörű szabadidős, kulturális és turisztikai kínálat érhető el (infrastruktúra és rendezvények)	A start-up és spin-off cégek jelenléte kevéssé jelentős
Javul a közösségi közlekedés: korszerű járműpark, utastájékoztatás és megújuló infrastruktúra	A város szerkezetét meghatározó közúti gyűrűk nincsenek befejezve, a hiányzó szakaszokon kapacitásproblémák alakultak ki, a városrészek közötti közlekedési kapcsolatok hiányosak
Fejlett a kerékpáros infrastruktúra, a kerékpárt használók száma növekszik	A vasútvonalak elzárják a város nyugati részeit
Az elmúlt években jelentős infrastrukturális fejlesztések valósultak meg (út, kerékpárút, járda és zöldterület fejlesztések, épületenergetikai fejlesztések, sport- és szabadidős infrastruktúra)	Több iparterület a várostestbe van ékelődve, amely konfliktusokat idéz elő a lakófunkciójú városrészekkel (forgalomnövekedés, ipari szennyezés, zaj, vizuális szennyezés)
Kiépült a szociális és egészségügyi ellátó rendszer	A bokortanyák közötti közlekedési kapcsolatok gyengék, a bokortanyákra alacsony funkció és infrastrukturális ellátottság jellemző
A munkanélküliek aránya alacsonyabb a megyei és az országos átlagnál	A zöldfelületi ellátottság egyes városrészekben nem elégséges, nagy különbségek vannak zöldfelületek rendezettsége között
Az iparűzési adó bevételek folyamatosan emelkednek	A kiépítetlen külterületi utak aránya magas
Az ezer lakosra jutó adózók száma és az egy adófizetőre jutó jövedelem emelkedő tendenciájú	A vasúti közlekedés nem versenyképes a vasúti infrastruktúra hiányosságai miatt
Munkáltatói szempontból versenyképes bérek jellemzőek	Kihasználatlan barnamezős területek találhatóak a városban
A működő vállalkozások ezer lakosra jutó száma magasabb az országos átlagnál és a városok átlagánál is	Nyíregyházán jelentős környezeti probléma a légszennyezettség
Több húzóágazat is jelen van a városban, jelentős gumi- és műanyagipari cégek működnek	
Bővül a turisztikai kínálat mennyisége és minősége	
A vendégek és a vendégéjszakák száma dinamikusan emelkedik	
A szálláshelyek kapacitáskihasználtsága javul	

Erősség	Gyengeség
TDM szervezet működik a városban Találhatóak kutatóintézetek a városban Egyre tudatosabb a város befektetésösztönzési és vállalkozásfejlesztési tevékenysége A városban közel 30 éve működik inkubátorház Jól felszerelt Technológiai Transzfer Központ áll az induló vállalkozások, start-up-ok rendelkezésére	

Lehetőség	Veszély
Térségi kapcsolatok és együttműködések szerepének erősödése Debrecen-Nyíregyháza közötti közlekedési kapcsolatok fejlődése Rugalmas, munkáltatói igényekhez gyorsan igazodó képzési kínálat felértékelődése – Nyíregyházi Egyetem és NYSZC képzési spektrumának bővülése, specifikációja Duális képzések szerepének felértékelődése Nyelvtudás szerepének felértékelődése valamennyi képzési szinten Debreceni Egyetem és Miskolci Egyetem közelsége Fiatal szakemberek betelepülését / visszatelepülését támogató intézkedések felértékelődése Digitalizáció, okos megoldások térnyerése Helyi vállalkozások közötti kapcsolat (beszállítói hálózatok, klaszterek) szerepének erősödése A vállalkozások képviseletével foglalkozó szervezetek közötti együttműködés erősödése, hatékonyabb feladatellátás Kiépített, infrastruktúrával ellátott, nagyméretű szabad ipari területek felértékelődése Nyíregyháza gumi- és műanyagipari pozíciójának erősödése A belföldi turisztikai kereslet erősödése, nemzetközi turisztikai folyamatok kedvezőbbé válása Az innováció és a K+F tevékenység megerősödésével a városüzemeltetés és a helyi gazdaság hatékonyságának növekedése (pl. körforgásos gazdaság) A Technológiai Transzfer Központ működésének köszönhetően versenyképes kezdő vállalkozások és start-upok megjelenése Külső források (EU támogatások) elérhetősége A bokortanyák a város számára jelentős tartalékokat jelenthetnek Helyi termékek és szolgáltatások iránti kereslet növekedése	Képzett munkaerő elvándorlása, az ország fejlettebb területeinek és a külföldi országok elszívó hatásának erősödése A kedvezőtlen demográfiai folyamatok következtében a fiatalok számának és arányának csökkenése Elöregedés mértékének fokozódása A nyíregyházi egyetemek hallgató létszámának további csökkenése Debrecen munkaerőpiaci, gazdasági, kulturális elszívó hatásának erősödése A város bevételeinek erős függése néhány nagy vállalkozás gazdasági teljesítményétől Mikro- és kisvállalkozások sérülékenysége (különösen válsághelyzetekben) A turisztikai kereslet tartós visszaesése A vállalatok digitális felkészültségében tapasztalható elmaradása miatti versenyhátrányok A versenytársak intenzív befektetésösztönzési tevékenysége Nem városi tulajdonban álló szabad iparterületek A szabad iparterületek hiányos infrastrukturális kiépítettsége miatt a potenciális befektetések elmaradása A városi, térségi, nemzetközi együttműködések kiüresedése Külső források (állami finanszírozás, EU-s támogatások) csökkenése Beépített területek növekedése, a tájhasználat átalakulása, a természetes élőhelyek területének csökkenése A bokortanyák növekvő veszélyeztetettsége a lakó- és iparterületek terjeszkedése miatt A várostestbe ékelődő iparterületek erősödő környezeti kockázata A közösségi közlekedést igénybe vevők számának csökkenése – a szolgáltatás a finanszírozhatóságának romlása

Lehetőség	Veszély
Fenntartható mobilitási módok (gyaloglás, kerékpározás és közösségi közlekedés) státuszának növekedése, a környezet- és közlekedéstudatosság erősödése	A szélsőséges időjárási jelenségek gyakoribbá válása miatt az épített környezet és az egészség károsodása Nyíregyháza szegregátumaiban a fizikai elkülönöülés és a társadalmi leszakadás tartóssá válása A levegőminőség romlása Járványhelyzetek kialakulása / felerősödése

3.1.3 A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 3.§-a rendelkezik a településfejlesztési és településrendezési eszközök tartalmáról és azok összefüggéseiről, amely alapján:

- (3) A koncepció, a stratégia és a településrendezési eszköz készítésének módját a korábbi tervekre is figyelemmel kell meghatározni.
- (4) A koncepció, a településszerkezeti terv, a kézikönyv és a településképi rendelet egymással tartalmi összhangban készül.
- (5) A stratégia a koncepcióval összhangban, a településszerkezeti terv figyelembevételével kerül kidolgozásra.
- (6) A helyi építési szabályzat – a tervezett változások időbeli ütemezésének figyelembevételével – a településszerkezeti tervvel és a településképi rendelettel összhangban készül.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város hatályos településfejlesztési és településrendezési eszközeit az alábbi jogszabályok szabályozzák:

- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepció, 2014
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégia, 2014
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város 117/2005. (V.4) számú határozattal jóváhagyott településszerkezeti terve
- 21/2007. (VI.12.) önkormányzati rendelet, Nyíregyháza 19/2005. (V.5.) KGY rendelettel jóváhagyott és 16/2008. (IV.1.), valamint 17/2008. (IV.1.) KGY rendelettel módosított helyi építési szabályzatának módosításáról és egységes szerkezetű szövegének megállapításáról
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 31/2017. (X.27.) önkormányzati rendelete Nyíregyháza Megyei Jogú Város településképi védelméről

A városban a településfejlesztés és -rendezés partnerségi egyeztetésének folyamatait „a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, a településrendezési eszközök, a településképi arculati kézikönyv és a településképi rendelet partnerségi egyeztetés szabályairól" szóló Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 10/2017. (II.24.) önkormányzati rendelete szabályozza.

3.2 Problématérkép/értéktérkép

Nyíregyháza azonosított problémáinak és értékeinek (területi lehetőségeinek és korlátainak) térképi formában való összefoglalását az ún. problématérkép, illetve értéktérkép mutatja be.

A problématérkép célja a város kritikus területeinek, a városfejlesztés neuralgikus pontjainak térképi ábrázolása. A problématérkép területileg ábrázolja a SWOT elemzés alapján meghatározott legfontosabb ábrázolható városi gyengeségeit és veszélyeit. A problématérképen megjelenő elemek a következők:

- Nehezen megközelíthető városrészek (Kertváros, Huszártelep)
- A várostestbe beékelődött iparterületek (Déli iparterület, Délnyugati iparterület, Tokaji út melletti iparterület)
- Parkolási problémákkal sújtott területek (Belváros, Sóstó)
- Erős vizuális környezetterheléssel sújtott útszakaszok (Debreceni út, Tokaji út, Tünde utca)
- Szegregátumok (Huszártelep, Polyákbokor)
- Csapadékvíz-elvezetési problémákkal sújtott területek (Belváros, Kertváros, Örökösföld, Nyírszőlős)

3. térkép: Problématérkép

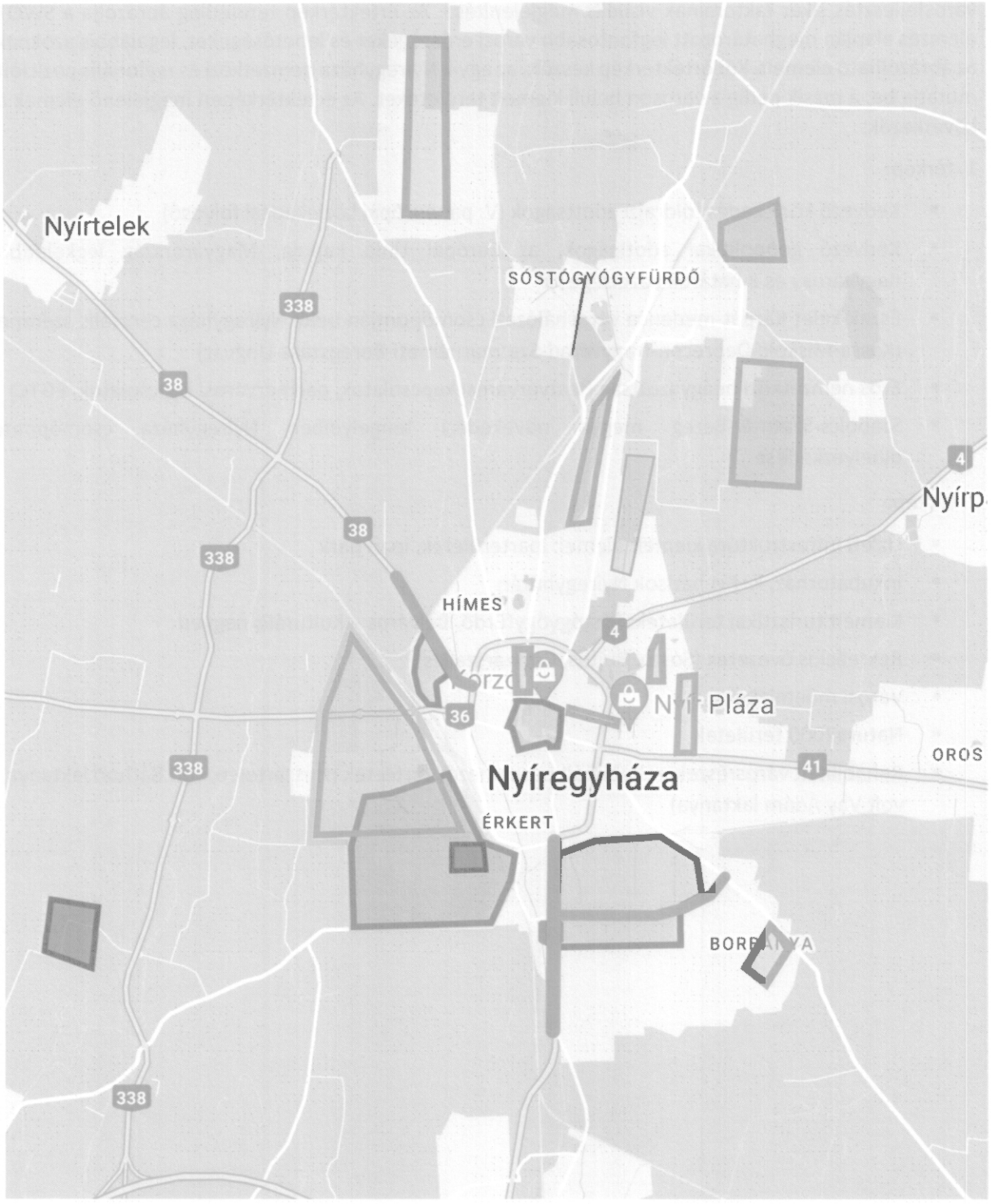

Jelmagyarázat

- Nehezen megközelíthető városrészek
- Beékelődött iparterületek
- Csapadékvíz-elvezetési problémákkal sújtott területek
- Parkolási problémákkal sújtott területek
- Szegregátumok
- Erős vizuális környezetterheléssel sújtott útszakaszok

Forrás: saját szerkesztés

Az értéktérkép célja a város kedvező adottságainak, versenyelőnyeinek térképi ábrázolása, a városfejlesztés siker faktorainak vizuális megjelenítése. Az értéktérkép területileg ábrázolja a SWOT elemzés alapján meghatározott legfontosabb városi erősségeket és lehetőségeket, legalábbis azoknak az ábrázolható elemeit. Két értéktérkép készült, az egyik Nyíregyháza nemzetközi és regionális pozícióit mutatja be, a másik pedig a városon belüli kiemelt területeket. Az értéktérképen megjelenő elemek a következők:

1. térkép:

- Kedvező közlekedés földrajzi adottságok (V. páneurópai közlekedési folyosó)
- Kedvező geopolitikai adottságok, az Európai Unió kapuja, Magyarország legkeletibb nagyvárosa és a határok közelsége
- Észak-kelet Kárpát-medence városhálózati csomópontján belül Nyíregyháza centrális szerepe (Kassa-Miskolc-Debrecen-Nagyvárad-Szatmárnémeti-Beregszász-Ungvár)
- Erős nemzetközi beágyazottság (testvérvárosi kapcsolatok, partnervárosi kapcsolatok, EGTC)
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye növekedési tengelyeiben Nyíregyháza csomóponti elhelyezkedése

2. térkép:

- Üzleti infrastruktúra kiemelt elemei: iparterületek, ipari park
- Inkubátorház, K+F+I bázisok Nyíregyházán
- Kiemelt turisztikai területek: Sóstógyógyfürdő, Belváros – Kulturális negyed
- Rekreációs övezetek (Sóstó, Bujtos, Császárszállás)
- Városi műemlékek
- Natura2000 területek
- Rehabilitált városrészek, rehabilitált barnamezős területek (Huszártelep, volt Báthori laktanya, volt Vay Ádám laktanya)

4. térkép: Értéktérkép 1.

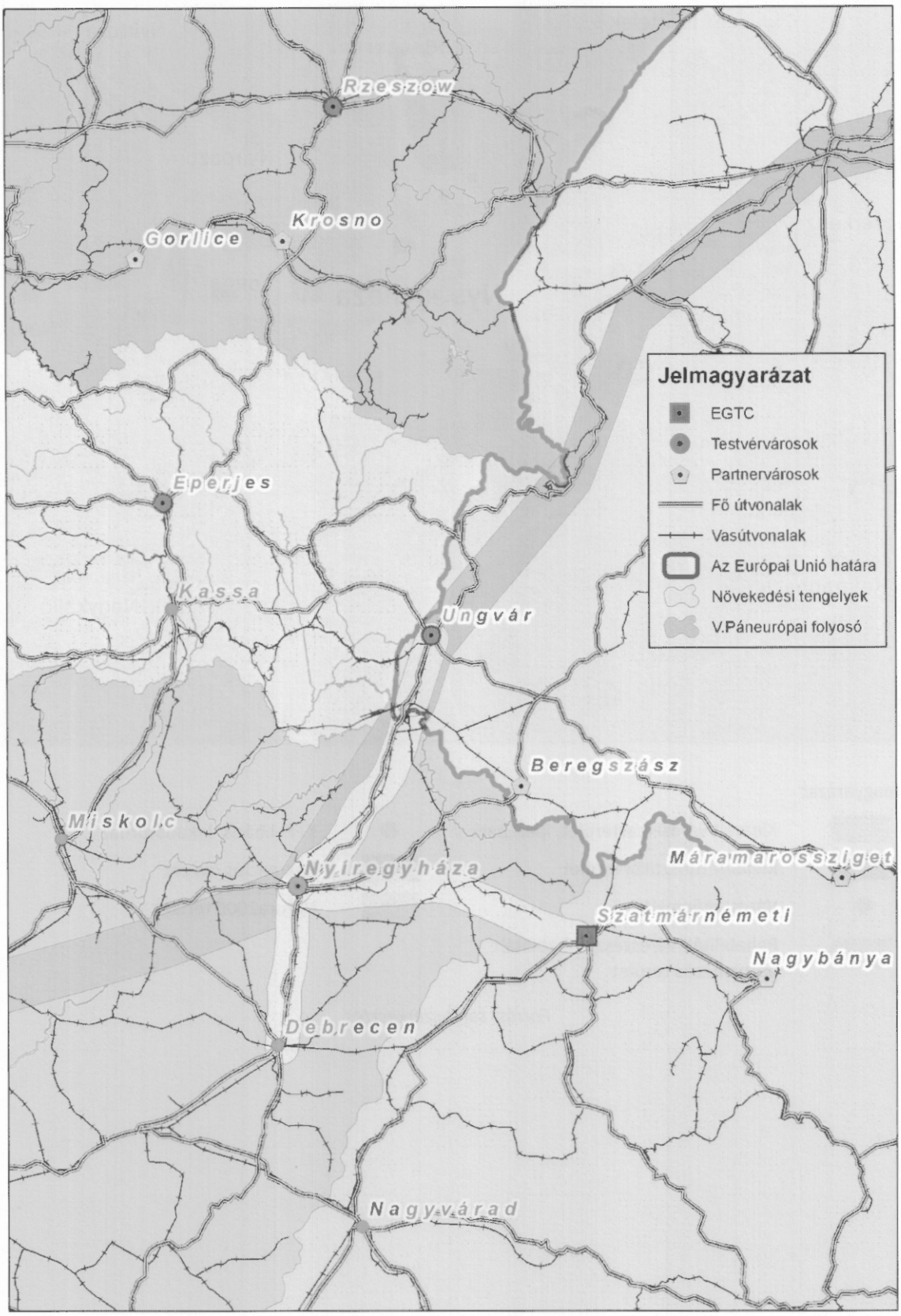

Forrás: Megalapozó vizsgálat, 2014

5. térkép: Értéktérkép 2.

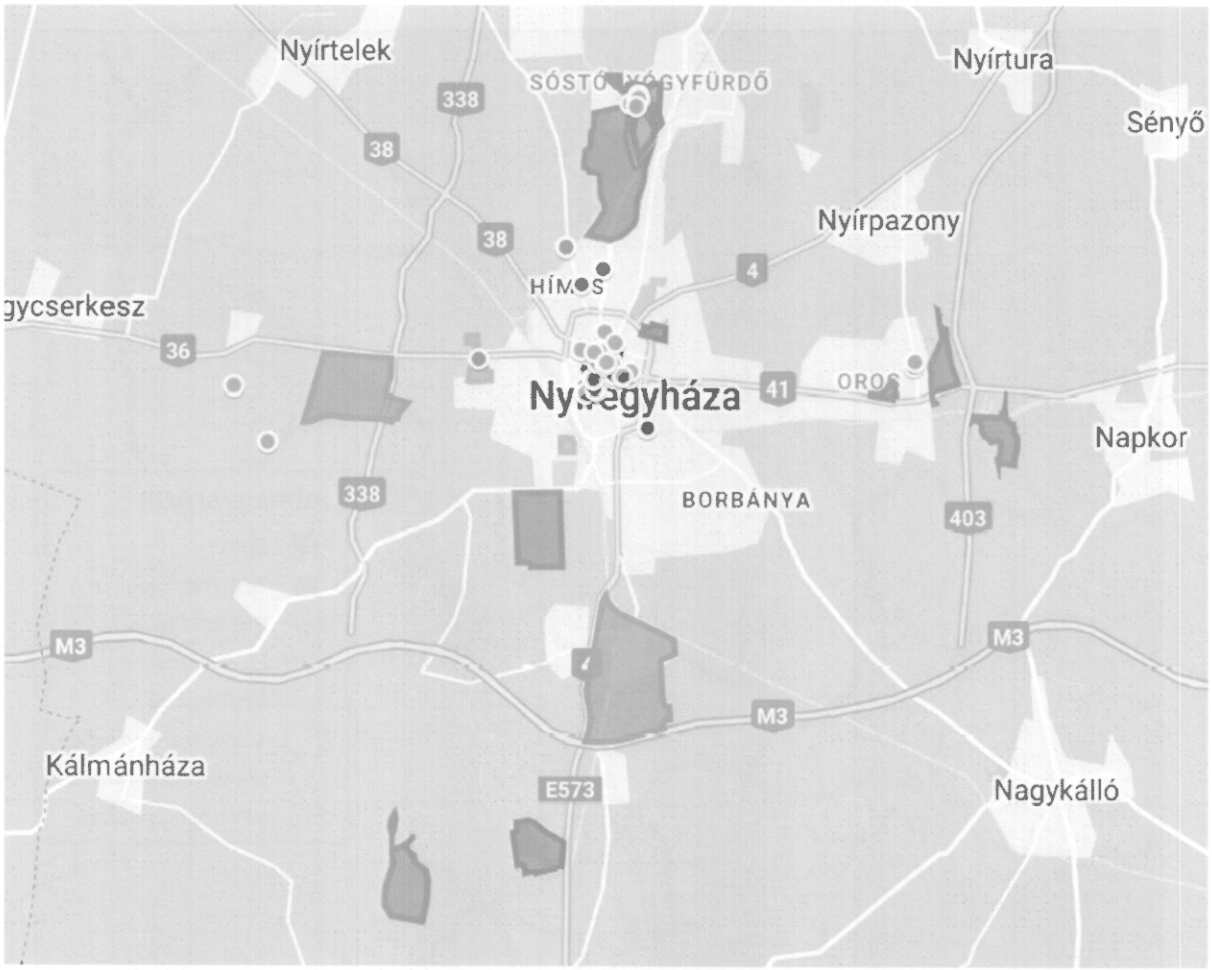

Jelmagyarázat

- Kiemelt városi iparterület, ipari park
- Kiemelt turisztikai terület
- Városi műemlék
- Rehabilitált városrész, rehabilitált barnamezős terület
- K+F+I bázis, inkubátorház
- Rekreációs övezet
- Natura2000 terület

Forrás: saját szerkesztés

6. térkép: Értéktérkép 3.

Jelmagyarázat

- Kiemelt turisztikai terület
- Rekreációs övezet
- Rehabilitált városrész, rehabilitált barnamezős terület
- K+F+I bázis, inkubátorház
- Városi műemlék

Forrás: saját szerkesztés

3.3 Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1 Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

Nyíregyháza városrészei hézag- és átfedés-mentesen fedik le a város közigazgatási területét. A városrészekre osztás a szerkezeti terven, valamint a városrészek jelenlegi és tervezett funkcióin alapul (városközpont, lakóterületek, ipari területek megléte, illetve azok kialakítási szándéka). A városrészek kijelölése a korábbi IVS alapján történt, azonban a lehatárolás pontosításra került az azóta bekövetkezett szerkezeti változások, valamint a kialakítani tervezett funkciók figyelembevételével.

27. ábra: Nyíregyháza Megyei Jogú Város városrészei

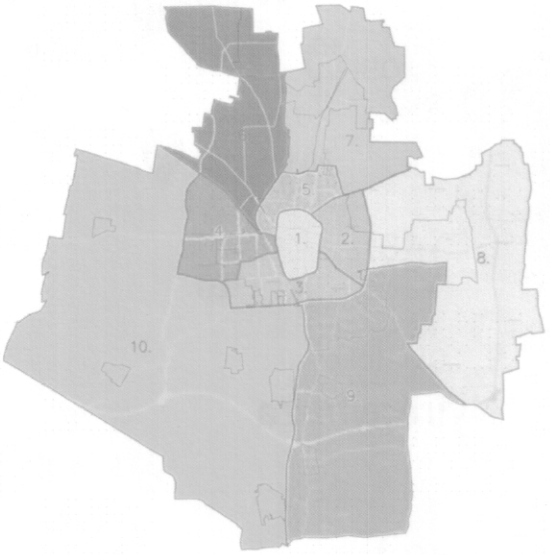

1. Belső lakóterület (Belváros)
2. Örökösföld
3. Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep
4. Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor
5. Jósaváros, Stadion környéke, Hímes
6. Nyírszőlős, Felsőpázsit
7. Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros
8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás
9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka
10. Bokortanyák, Császárszállás

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, 2014

37. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város városrészeinek lehatárolása

	Városrész	Lehatárolás
1.	Belső lakóterület	Nagykörúton belüli területek (Északi körút, Erdő sor, Ferenc körút, László utca, Inczédy sor, Kert utca, Váci Mihály utca, Móricz Zs. utca, Huszár sor, Vasgyár utca, Mező utca)
2.	Örökösföld	Pazonyi út, 4. számú főút, Kőlapos nyugati határa, tervezett összekötő út, Móra Ferenc utca, Tünde utca, Kállói út, Szent István utca, Kert utca, Inczédy sor, László utca
3.	Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep	Szent István utca, Kállói út, Tünde utca, Simai utca, Akácos út, Kálmánházi út, Hóvirág utca melletti tervezett összekötő, Bottyán János utca tervezett folytatása, Szirom utca, Legyező utca, Dugonics utca, Széchenyi utca, Petőfi u., Állomás tér, Huszár sor, Móricz Zsigmond utca, Váci Mihály utca, Kert utca
4.	Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor	Miskolci vasútvonal, Tiszavasvári úti felüljáró, Bethlen Gábor utca, Vasgyár utca, Széchenyi utca, Dugonics utca, Legyező utca, Szirom utca, Bottyán János utca tervezett folytatása, tervezett összekötő (Nyugati elkerülő út - Kálmánházi út között), tervezet Nyugati elkerülő út
5.	Jósaváros, Stadion környéke, Hímes	Záhonyi vasútvonal, Sóstói úti kórház déli telekhatára, Csaló köz, Korányi Frigyes utca, Kalevala sétány, Korányi kertváros feletti belterületi határvonal, Makay

	Városrész	Lehatárolás
		István utca, Kosbor utca, Pazonyi út, Ferenc körút, Erdő sor, Északi körút, Mező utca, Bethlen Gábor utca, Tiszavasvári úti felüljáró
6.	Nyírszőlős, Felsőpázsit	Nyíregyháza északnyugati és északi közigazgatási határa, Érpataki-főfolyás, Sóstói erdő nyugati határa, Záhonyi vasútvonal, Tiszavasvári úti felüljáró, Miskolci vasútvonal
7.	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	Nyíregyháza északi és északkeleti közigazgatási határa, 4. számú főút, Kosbor utca, Makay István utca, Korányi kertváros feletti belterületi határvonal, Kalevala sétány, Korányi Frigyes utca, Csaló köz, Sóstói úti kórház déli telekhatára, Záhonyi vasútvonal, Sóstói erdő nyugati határa, Érpataki-főfolyás
8.	Kőlapos, Oros, Nagyszállás	4. számú főút, Nyíregyháza északkeleti és keleti közigazgatási határa, Kállói út, Nagyszállási erdő nyugati határa, Oros belterületének déli határa, Vásárosnaményi vasútvonal, Móra Ferenc utca, tervezett összekötő út, Kőlapos nyugati határa
9.	Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka	Vásárosnaményi vasútvonal, Oros belterületének déli határa, Nagyszállási erdő nyugati határa, Kállói út, Nyíregyháza déli közigazgatási határa, 4. számú főút, Érpataki főfolyás, Simai utca, Tünde utca
10.	Bokortanyák, Császárszállás	Miskolci vasútvonal, tervezet Nyugati elkerülő út, tervezett összekötő (Nyugati elkerülő út - Kálmánházi út között), Hóvirág utca melletti tervezett összekötő, Kálmánházi út, Érpataki főfolyás, 4. számú főút, Nyíregyháza délnyugati és nyugati közigazgatási határa

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, 2014

A városrészek összehasonlítását (népesség, foglalkoztatottság, gazdasági aktívitás) az alábbi grafikonok szemléltetik.

28. ábra: A lakónépesség száma Nyíregyháza városrészeiben

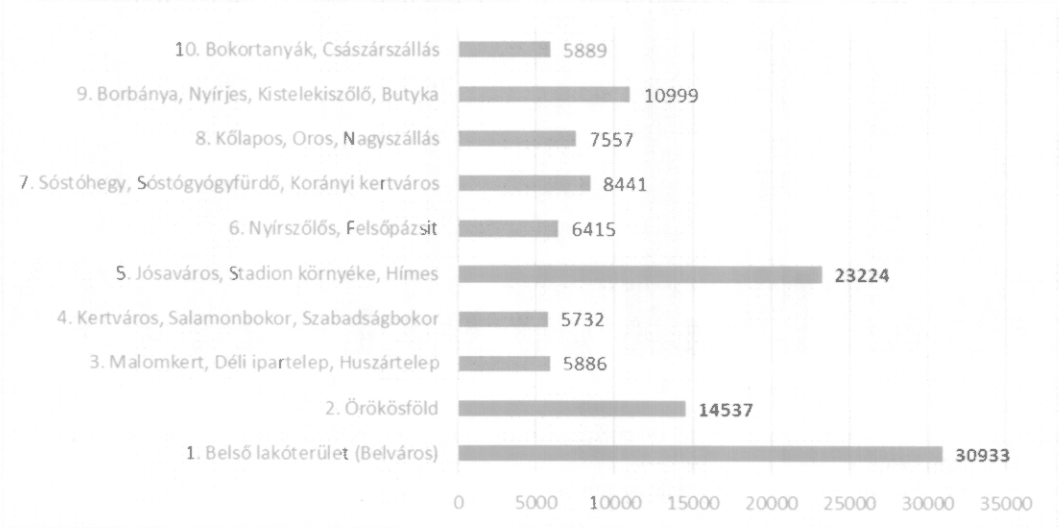

Forrás: KSH Népszámlálás 2011. adatok alapján saját szerkesztés

29. ábra: A lakónépesség korcsoportos megoszlása Nyíregyháza városrészeiben

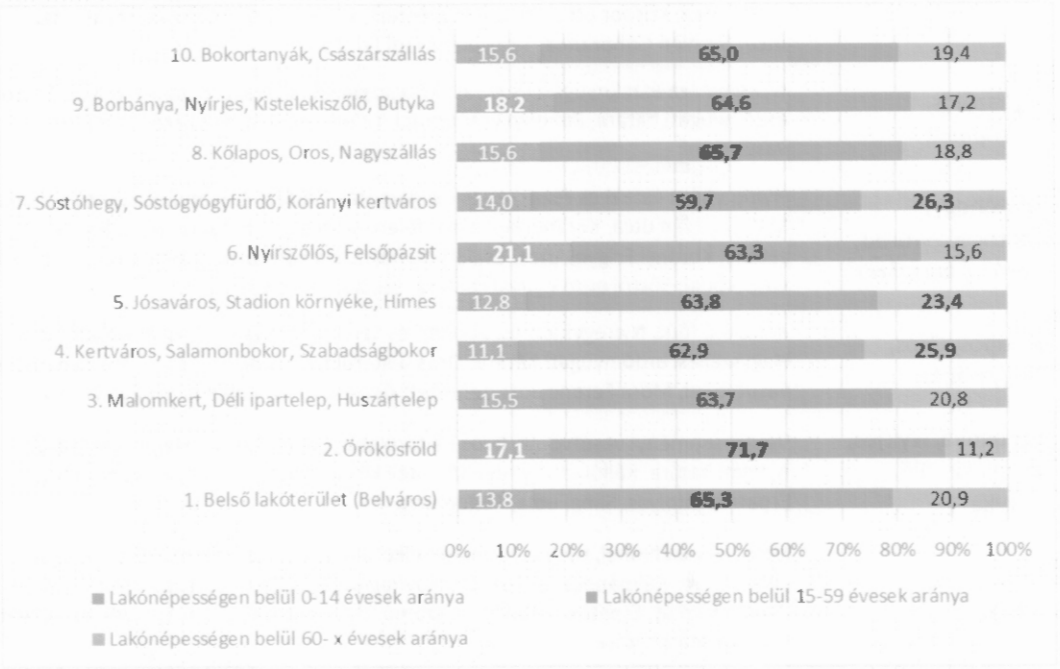

Forrás: KSH Népszámlálás 2011. adatok alapján saját szerkesztés

30. ábra: Gazdasági aktivitás Nyíregyháza városrészeiben

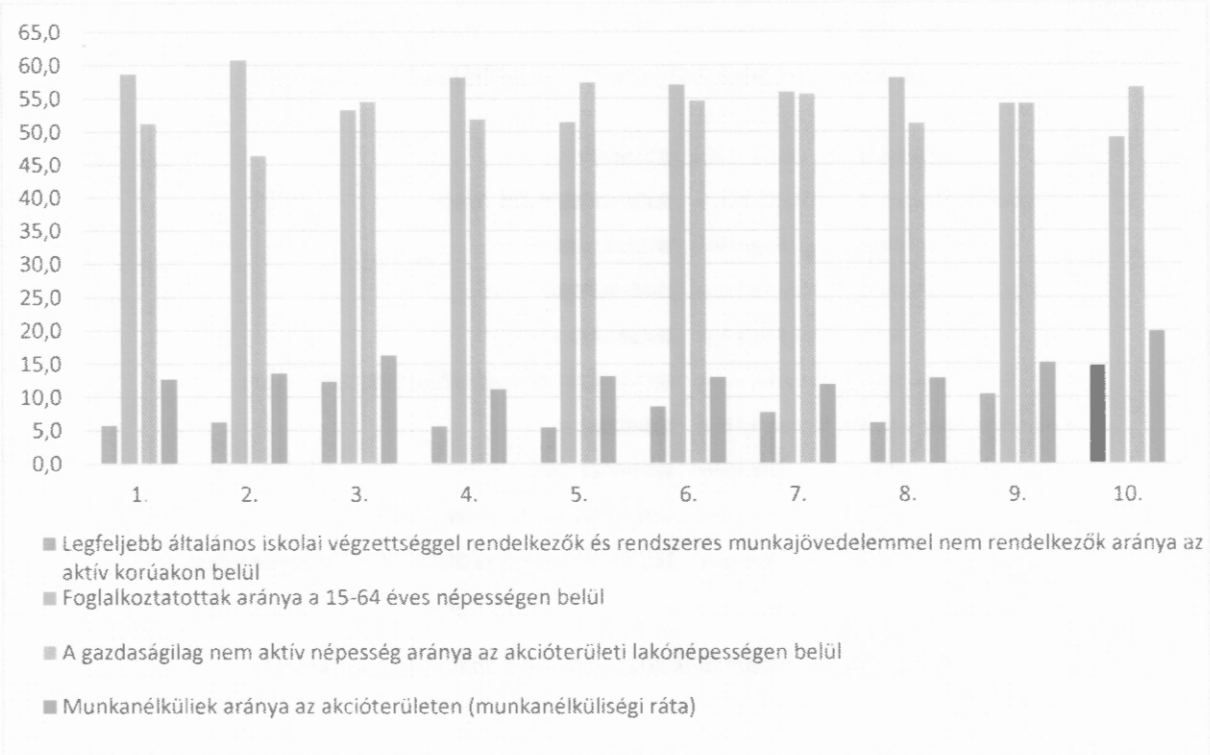

Forrás: KSH Népszámlálás 2011. adatok alapján saját szerkesztés

3.3.1.1 Belső lakóterület

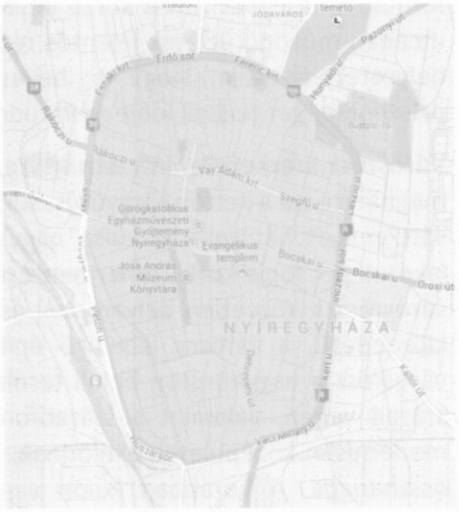

Városrész lehatárolása: Nagykörúton belüli területek (Északi körút, Erdő sor, Ferenc körút, László utca, Inczédy sor, Kert utca, Váci Mihály utca, Móricz Zs. utca, Huszár sor, Vasgyár utca, Mező utca).

Társadalmi szerkezet: A városrész lakónépessége 30 933 fő, amely Nyíregyháza lakónépességének 25%-a, vagyis egyértelműen ez a városrész Nyíregyháza társadalmilag súlyponti területe. A városrész területét is figyelembe véve (4,06 km^2) elmondható, hogy a népsűrűség itt a legmagasabb, 7424,73 fő/km^2, Nyíregyháza átlagos népsűrűségének tizenhétszerese. A városrészek közül ezen a területen a harmadik legalacsonyabb a 0-14 évesek aránya (13,8%), ami a városi átlagnál 1,2%-kal alacsonyabb. Az idősek aránya (60 év felettiek) kis mértékben a városi átlag felett van. A belvárosi lakosság korösszetétele szinte teljesen megegyezik a városra jellemző átlagos értékekkel, azonban a városrész elöregedése prognosztizálható.

A belső lakóterület 15-59 éves lakossága körében a legfeljebb általános iskolát végzettek aránya 8,5%, amely a többi városrészhez viszonyítva a második legalacsonyabb, a Jósaváros-Stadion-Hímes városrész után. A belvárosban élők magas képzettségi szintjét tükrözi, hogy a felsőfokú végzettségűek aránya (30,7%) csak a Sóstói városrészben magasabb az itteninél, részesedésük 4,1 százalékponttal magasabb, mint a városi átlag. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül ebben a városrészben a harmadik legalacsonyabb (5,8%). Összességében a városmag és az azt körülvevő belső lakóterületek képzettségi mutatói az egyik legjobb értéket képviselik Nyíregyházán.

A belvárosban a gazdaságilag nem aktív népesség aránya a második legmagasabb a városrészek között. A foglalkoztatottak az aktív korú népességen belül 58,7%-ot képviselnek, amely kedvezőbb a városi átlagnál (56,1%), az örökösföldi városrész után itt a legmagasabb. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (37,6%) alacsonyabb a városi átlagnál. Összességében a belső lakóterület a városi átlagtól kedvezőbb munkaerőpiaci mutatókkal rendelkezik. Megállapítható, hogy a városrész aktivitását meghatározó mutatók mind a foglalkoztatottság, mind a munkanélküliség esetében kedvezőbb értékeket mutatnak, mint nyíregyházi átlag.

Gazdasági szerkezet: A belvárosban több mint 4000 bejegyzett vállalkozás található, ami a többi városrészt tekintve kiemelkedően magas. A tevékenységek tekintetében a szolgáltatás dominál, ezen belül magas az ingatlankezeléssel, -bérbeadással, -adásvétellel foglalkozó cégek aránya. Jelentős a számviteli, könyvvizsgálói és adószakértői tevékenységgel, a jogi tevékenységgel foglakozó cégek száma, továbbá a vendéglátás is meghatározó. Nyíregyháza kereskedelmi funkciói ebben a városrészben koncentrálódnak, kifejezetten magas a kereskedelmi tevékenységet ellátó cégek száma.

A városrész legnagyobb vállalkozásai közé tartoznak: CARBON BLACK Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., NYÍRSÉG-HASSO Sütőipari és Gabonaipari Kft., KELET-ÚT Építőipari, Beruházó és Szállítmányozó Kft., NYÍRTÁVHŐ Nyíregyházi Távhőszolgáltató Kft, Szabolcs-Coop Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt., GRAND PHARMA Gyógyszer Kereskedelmi Kft. Ezen cégek mellett a legmagasabb helyi adót fizető cégek a bejegyzett székhely szerint az alábbiak: 4 S-2000 Kft, B.BRAUN AVITUM Hungary Zrt.., KE-VIZ 21. Zrt., KIS SZABO Kft., NYIR-DINAMIKA Kft., NYIR-MEZÖGÉP Kft, SZABOLCS Takarékszövetkezet.

A belváros kereskedelmi funkciója megkérdőjelezhetetlen, hiszen a jelentős bevásárló központok, üzletházak mellett számos kiskereskedelmi egység is működik, jóllehet a peremkerületi bevásárlóközpontok terjedésével kiegyenlítettebbé válhat a kereskedelmi egységek területi megoszlása. A többi városrésszel szemben kiemelkednek a ruházati üzletek, amelyek elsősorban a

sétálóövezetben koncentrálódnak. A belváros kiskereskedelmi egységeinek szerveződésében fordulópontot jelentett a Korzó bevásárlóközpont átadása (2008), amely bevonzotta az eddig sétáló utcában működő üzletek jelentős részét, így azok helyén más tevékenységű üzletek jelentek meg. A helyzetet árnyalja, hogy a bevásárlóközpontok forgalma esetenként mérséklődött, számos üzlethelyiséget hosszú ideje nem tudnak értékesíteni.

Városrész szerkezete, infrastruktúra, lakásállomány, zöldfelületek: A város szerkezetét alapvetően meghatározza a kettős körgyűrűs, sugaras szerkezetű úthálózat. A belső kiskörút a szűken értelmezett városmagot határolja, a külső nagykörút a belváros hagyományos beépítésű részeit és az Érkert lakótelepet fogja körül, tehermentesítve a belvárost a – jellemzően nagy – átmenő forgalomtól. Ez a városrész a közvetlen belvárosból és a hagyományos beépítésű belső lakóterületből áll. A 4,6 km² kiterjedésű, a városra jellemző építészeti mozaikosság és változatosság jegyeit magán hordozó városrész a nagykörúton belüli terület teljes részét lefedi. A kiskörúttal lehatárolt városmag a XIX. század végén, valamint a századfordulón épült eklektikus stílusú középületei közé a XX. század modernista középületei ékelődnek, megbontva a város központi területeinek kor- és stílusbeli összhangját. A korábban külön városrészként lehatárolt, a nagykörúttal körülhatárolt belvárosi területbe beékelődött lakótelepi Érkert is ehhez a városrészhez tartozik. Ez a terület iparosított technológiával épült, zöldfelületekkel is elválasztott négy-, öt- és tízemeletes házakból áll.

A belváros két körút közötti területein több, építészetileg és szerkezetileg egységes, egymástól mégis jól megkülönböztethető településszerkezeti egység különíthető el. A kiskörúttal határolt városmagtól délkeletre fekszik a hagyományos városszerkezet beépítettségi jellemzőit leginkább megőrző, kisvárosias, kertes házas jellegű ún. debreceni paléta.

A városmagtól délre és nyugatra fekvő, nagykörúton belüli területeket zártsorú, többszintes lakóépületek jellemzik, széles utcákkal, gondozott kertekkel. A városmagtól északra fekvő területeken az új polgárosodási karakterű, modern családi- és társasházas karakter dominál.

A város 38 országosan védett műemléke közül 28 található a városrészben, ezek többsége a sétálóövezet környékén helyezkedik el (pl. Megyeháza, Városháza, templomok, Takarékpalota, Nyírvíz palota stb.). Jelentős a helyi védettségű építészeti értékek száma is. Maga a városmag, illetve a régi főutcák egy szakasza, mint egyedi településkép, helyi területi védelem alatt áll. A belváros és környéke hangulatára meghatározó hatással vannak az összefüggő terek: a városmagot több, egymással kisebb felületen érintkező tér uralja (délről északra: Országzászló tér, Kossuth tér, Hősök tere, Jókai tér). A kiskörúttól északra, északkeletre jelentős beépítetlen területek vannak. A kiskörúttól délre fekvő területek meghatározó parkrendszere a Bessenyei tér és Benczúr tér alkotta több száz méteren elnyúló, összefüggő zöldterület.

A város sugaras-gyűrűs szerkezetű. A beépített területeket felfűző nagykörutat a tranzitforgalom, míg a Belvárost körülvevő kiskörutat az átmenő forgalom, a városrészek közötti belső forgalom használja. Jelentős forgalmi terhelést okoz az ÉNY-DK-i irányú tranzitforgalom lebonyolítása, valamint a D-i iparterületre érkező célforgalom. (Közlekedésfejlesztést megalapozó tanulmány, 2014)

A nagykörút a 4. sz. főút D-i csatlakozásától a városközpontot K-ről kerülve az Arany J. utcai csomópontig 2x2 forgalmi sávos kialakítású. A forgalmi sávok mellett párhuzamos parkolósáv is kialakításra került, a csomópontok jellemzően kiépítettek. A körút DNY-i, szakasza 2x1 forgalmi sávos, ennek a szakasznak a legkritikusabb pontja a Móricz Zs. u.- Huszár sor - Simai út csomópontja. A Belváros, ill. a kiskörút Nyíregyháza egyik forgalmilag legterheltebb térsége, forgalomszabályozása számos problémát rejt magában. Hasonlóan a nagykörúthoz, a Vay Ádám körúton is problémát jelent az út menti párhuzamos parkolási lehetőség biztosítása. A belvárosban három helyen található fedett parkolóház, illetve mélygarázs, ezek mindegyike magántulajdonban van, a város parkolási rendszerével nincsenek összehangolva. (Közlekedésfejlesztést megalapozó tanulmány, 2014)

A helyi közforgalmú autóbusz gerinchálózat a város főúthálózatához igazodik, ezek az útvonalak jelentik a közút mellett a tömegközlekedés ütőereit is. A Dózsa György utca, sétáló utcává alakításával

2008-ban ténylegesen megszűnt a város közepén történő átszállási lehetőség, de ugyanakkor az autóbuszmegállók kiépítésével, minden irányból biztosított a szűk belváros megközelíthetősége. (Közlekedésfejlesztést megalapozó tanulmány, 2014)

A belvárosban – a kiépített kerékpárutak számának növekedésével – a kerékpáros közlekedés egyre biztonságosabb. A belváros rehabilitációját támogató városfejlesztési nagyberuházás részeként megvalósult a Széchenyi utca – Vasgyár utca csomópontjától, a Szent István utca végéig, valamint a Szarvas utca egy jelentős szakaszán a kerékpárút. Jelenleg is folyamatosan épülnek ebben a városrészben a kerékpárutak, a város jelentős forrásokat nyert el a 2013. évben „Nyíregyháza kerékpárforgalmi hálózatának fejlesztése" című pályázat kapcsán.

Nyíregyháza lakásállományának 30,4%-a található ebben a városrészben szám szerint 15 590 db. A belváros a hagyományos és a modern városközpont eltérő karakterének erőteljes konfliktusával jellemezhető. Az utóbbi években megindult a lakásállomány megújulása is – a magas telekárak miatt elsősorban társasházak formájában. A lakások minőségi mutatóit vizsgálva megállapítható, hogy az alacsony komfortfokozatú lakások aránya (2,5%) alacsonyabb a nyíregyházi átlagnál (4,6%). A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások arány a lakott lakásokon belül nagyon alacsony 1,8% a nyíregyházi átlag (3,7%) alatti, ennél kedvezőbb mutató csak a Jósaváros-Stadion-Hímes városrészben figyelhető csak meg. Az egyszobás lakások aránya (8,9%) azonban meghaladja a nyíregyházi átlagot (7,7%), ami a belvárosi jelleggel magyarázható.

Az épületállomány rekonstrukciója itt megy végbe a legtermészetesebb módon, a lakóingatlanok építési év szerinti megoszlása kiegyenlített, nincs nyoma erőltetett építkezésnek, a megújulás folyamatosan zajlik.

Nyíregyháza belterületén 786,5 ha a közterületeken lévő zöldfelület nagysága. A lakossági közterületi zöldfelületi mutató ennek alapján 65,5 m^2/fő (a Sóstói erdőt nem beleszámítva), ez messze kimagasló eredmény az országosan ajánlott 21 m^2/fő zöldfelületi mutatóhoz képest. Az ingatlankataszter szerint nyilvántartott 786,5 ha belterületi zöldfelületből jelenleg 188,8 ha parkfenntartásba bevont terület, ez az összterület 24%-a.

Nyíregyházának nagy kiterjedésű közparkja nem a központban, hanem Sóstó gyógyfürdő tóparti területén, valamint a lakótelepeken található. Ennek ellenére a belváros sem szűkölködik zöldfelületekben, tágas terei hatalmas fákkal, értékes növény-állománnyal borítottak. A városrész közparkjai: Hősök tere, Kossuth tér, Október 23 tér, Szabadság tér, Kálvin tér, Bessenyei tér, Benczúr tér, Országzászló tér, Hatzel tér, Apáczai Csere János (volt Eszperantó) tér, Pazonyi tér, Mártírok tere, Nyírfa tér, Luther tér, „Pirosház" (Irodaház) tömbbelső, Petőfi tér. A NYÍRVV Nonprofit Kft által belterjesen kezelt, fenntartott zöldfelületek Nyíregyháza város területén közel 200 ha területen történik.

A városrész funkcióellátottsága: A Belső lakóterület funkcióellátottsága széles körű. Gazdasági szempontból a városrész ellátásában fontos szerepet játszik a Búza téri piac. Jelentős a gazdasági szolgáltatási tevékenység is, 4 irodaház található a belvárosban, emellett a bankszektor és a pénzügyi szolgáltató szektor is jelentős számban képviselteti magát. A bevásárlóközpontok (Korzó, Interspar, Media Markt, Obi) és az üzletházak (Univerzum, Átrium, Metropol) mellett számos további kiskereskedelmi egység is található a városrészben. A belső lakóterület turisztikai funkciójához a kereskedelmi koncentráció is hozzájárul, de nagyobb jelentőséggel bírnak az attrakciók és a kiépült fogadási feltételek. A városrészben található a kereskedelmi szálláshelyek (16 db), valamint a vendéglátó egységek (éttermek, cukrászdák, kávézók) jelentős része.

A városrész megközelíthetősége kedvező, a belső lakóterületet jelentős számú buszjárat keresztezi. A környező településről érkezők számára közvetlen elérhetőséget biztosítanak a helyközi buszmegállók, emellett a távolsági buszállomás és a vasútállomás is a városrész közvetlen szomszédságában helyezkedik el.

A közösségi funkciók jelenléte alapján is a belváros dominanciája jellemző, hiszen számos közművelődési intézmény (könyvtár, művelődési ház és központ, színház, mozi) és egyéb szabadidős létesítmények (sportlétesítmény, uszoda) található ebben a városrészben. A belvárosra a közművelődési intézmények erőteljes területi koncentrációja jellemző. Ebben a városrészben megtalálható valamennyi történelmi egyház temploma (római katolikus templom, görögkatolikus templom, evangélikus templom, református templom, zsinagóga), amelyek országos jelentőségű műemlékek is.

Az állami, igazgatási-hatósági funkció dominanciájára utal a különböző hatóságok koncentrált jelenléte (megyei és városi önkormányzat, kormányhivatal, kormányablak, bíróság, rendőrség, ügyészség, büntetés-végrehajtási intézet, munkaügyi központok, földművelésügyi hivatal, nemzeti adó és vámhivatal stb.), ezek a funkciók szinte teljes egészében ebben a városrészben működnek. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy a városrész döntően településközponti, illetve központi vegyes területekből áll.

A humán szolgáltatások esetében a különböző intézményi típusok székhely szerint kerültek városrész szinten besorolásra, de feladat ellátási területük Nyíregyháza teljes területére vonatkozik. Az egészségügyi ellátást megvizsgálva a városrész helyzete határozottan előnyös, magas számban találhatóak körzeti orvosi rendelők és a gyógyszertárak száma is jelentős. Oktatási szempontból a belváros szerepe szintén domináns. Itt található a legtöbb oktatási intézmény (főként a középfokú oktatási intézmények) és az óvodai ellátás szempontjából fontos, hogy a terület kapacitása városi összehasonlításban kedvező. A városrészben a szociális feladatokat is széleskörűen biztosítják (bölcsődék, házi segítségnyújtás, támogató szolgálatok, nappali ellátás) ().

3.3.1.2 Örökösföld

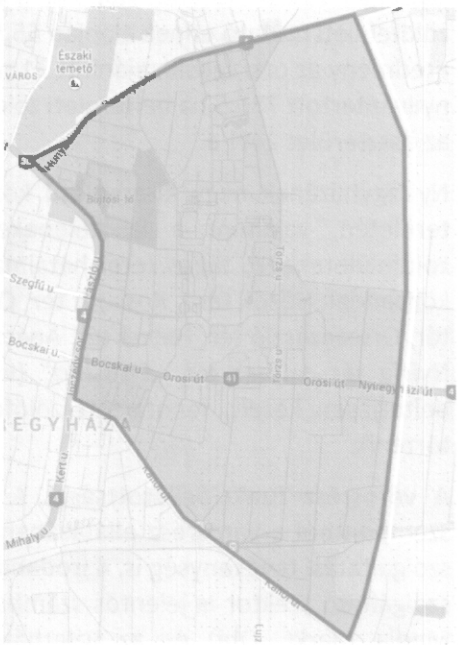

Városrész lehatárolása: Pazonyi út, 4. számú főút, Kőlapos nyugati határa, tervezett összekötő út, Móra Ferenc utca, Tünde utca, Kállói út, Szent István utca, Kert utca, Inczédy sor, László utca

Társadalmi szerkezet: A városrész lakónépessége 14 537 fő, amely Nyíregyháza lakónépességének 12,1%-a. A városrész területe 5,63 km^2, mellyel a 3. legkisebb területű városrész a, ugyanakkor a harmadik legnagyobb népsűrűséggel rendelkezik. Örökösföld az egyik legfiatalosabb korstruktúrájú városrész: a 15-59 évesek, vagyis az aktív korúak aránya ebben a városrészben a legmagasabb (6,7 százalékponttal több a városi átlagnál). Az idősek aránya a városrészek közül itt a legalacsonyabb, közel 9 százalékponttal kevesebb, mint a városi átlag.

Az iskolázottság nagyjából megfelel a települési átlagnak. Komolyabb eltérés a felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában figyelhető meg, itt ugyanis 2,3 százalékponttal alacsonyabb az érték a városi átlagnál. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 1,1 százalékpontos negatív eltérést mutat az átlaghoz képest. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül a városi átlaggal közel azonos.

Az örökösföldi városrészben a legalacsonyabb a gazdaságilag nem aktív népesség aránya (46,4%). A munkanélküliek aránya megegyezik a városi átlaggal csakúgy, mint a tartós munkanélküliek aránya (8,1%). A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (60,8%) 4,7 százalékponttal magasabb a városi átlagnál, míg a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (36,8%) 3,4 százalékponttal elmarad a városi átlagtól.

Ebben a városrészben volt található a város egyik szegregátuma, amely 2021-ban felszámolásra került.

Gazdasági szerkezet: A városrész mintegy 1200 vállalkozásának többsége valamilyen lakossági szolgáltatást nyújt. Kiemelkedően magas az adószakértői tevékenység, a saját tulajdonú ingatlan bérbeadás, fodrászat/szépségápolás, oktatás, számviteli/könyvviteli tevékenység végzése a vállalkozások között. A tevékenységi profilok alapján következtethetünk arra, hogy magas az egyéni vállalkozások száma. Termelői tevékenységet végző vállalkozások minimális mértékben vannak jelen, amely már a városrész szerkezetéből (lakótelep) is adódik. A két legnagyobb cég a városrészben a NYÍRVV Nonprofit Kft., és a Nyíregyházi Kenyérgyár Kft. Emellett jelentős a városrész kereskedelmi funkciója, ugyanis itt található a 2000-ben átadott Nyír Pláza, illetve a 2005 szeptemberében átadott Stop Shop bevásárló központ, ahol számos nívós szolgáltatás koncentrálódik. A városrészben található a Praktiker áruház nyíregyházi telephelye is, amely az európai barkácsáruház-piac vezető vállalatai közé tartozik. Ezen kívül a Decathlon Sportszerüzlet, a Lidl, a TTL Szakáruház, a Diego üzletei szintén itt találhatóak.

Városrész szerkezete, infrastruktúra, lakásállomány, zöldfelületek: A városrész mind társadalmában, mind szerkezetében differenciált, négy különböző városszerkezeti típus van jelen. Örökösföld központi, panelekkel beépített részére a nagyvárosias lakótelepi szerkezet jellemző, ezt öleli körül egy kisvárosias lakóterület északi, keleti és déli irányban. Az örökösföldi lakótelep Nyíregyháza legnagyobb lakótelepe, a városrészben egyértelműen ez a meghatározó szerkezeti elem. A harmadik típus a kertvárosias lakóterület, amely a legnagyobb kiterjedéssel rendelkezik. Kiemelkedik még a megyei kórház területe, amely különleges intézményi területként van jelen a városrész szerkezetében.

A városrész közlekedési elérhetősége optimális, az úthálózat kiépítettsége jó. Három, a város szempontjából is meghatározó egy és két számjegyű közút halad keresztül vagy érinti Örökösföldet. A Kállói út a városrész déli határát, a 4. számú főút az északi határát jelenti. Az Oros felé vezető 41. számú főút kettészeli a városrészt. Mindhárom úton jelentős közúti forgalom bonyolódik le. A városrész legfontosabb közlekedésfejlesztési beruházását a Törzs út Szalag utcától a 41. számú főútig tartó szakaszának megépítése jelentette, amelyet 2011-ben adtak át. Ennek a hálózati elemnek az átadása jelentősen megkönnyíti a terület elérhetőségét, közvetlen közlekedési kapcsolatot teremt a városrész északi és déli pontja között. A városrész kerékpárút tekintetében is jól ellátottnak mondható. A Törzs utca mentén végig kiépített kerékpárút található, mely összeköti a 4. számú főutat a 41. számú főúttal. Ezen felül a Család, Szalag, Szegfű utcák túlnyomó részén kiépítésre került a kerékpárút. Közösségi közlekedéssel a városrész rendkívül jól megközelíthető. Tovább erősíti a közösségi közlekedés jelentőségét, hogy Örökösföldön található egy csomópont. Nyíregyháza 5 vasúti állomása közül Nyíregyháza-külső található ebben a városrészben.

A szennyvíz hálózat jól kiépített a városrészben.

Az örökösföldi városrészben található a mesterségesen kialakított Bujtosi-tó, amely körül a város egyik legnagyobb és legkedveltebb rekreációs tere, a Bujtosi városliget alakult ki jól kiépített infrastruktúrával rendelkezik. A tavak között vörös salakkővel borított bicikli utakat és sétányokat alakítottak ki. A parkban játszótér (fa játékok, homokozó, focipálya), bográcsozó és szalonnasütő helyek találhatóak. A tó alkalmas horgászásra, valamint a téli hónapokban korcsolyázásra is.

Az örökösföldi lakótelepen magas a zöldfelületek aránya, a városrészben található zöldfelületek adják a NYÍRVV Nonprofit Kft. kezelésében lévő területek legnagyobb részét, valamivel több mint 18%-át. A lakótelepi zöldfelületeken több korszerű játszótér található.

Az Örökösföldi lakótelep Nyíregyháza legfiatalabb lakótelepe, amely az 1980-as évek első felében épült. A 6006 darabos lakásállományon belül (a teljes városi állomány köze 12%-a) jelentős a házgyári technológiával épült panelépületekben található lakások részesedése. Az 5 szintnél magasabb lakóházakban található lakások száma 1 815 db.

Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 3,3%, ami 1,3 százalékponttal kevesebb, mint a városi az átlag. Az egyszobás lakások aránya az összes városrész közül itt a második legmagasabb (9,5%), amely a panelházak magas koncentrációjából ered. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 3,1%, ami 0,6 százalékponttal kevesebb a városi átlagnál.

A városrész funkcióelemzése: A városrészben található a Jósa András Oktatókórház, amely Szabolcs-Szatmár-Bereg megye legnagyobb kórháza, ennek köszönhetően az egészségügyi funkciók tekinthetők az egyik legjelentősebbnek.

Közösségi funkciók terén kiemelt jelentőséggel bír a városrész, mert itt található a Nyír Pláza, amely magában foglalja a város egyetlen többtermes, korszerű moziját, emellett más közösségi funkciókat is ellát. A városrész büszkélkedhet a város két legújabb hitéleti létesítményével, ugyanis 2013 és 2014 között görögkatolikus és római katolikus templom is épült a városrészben.

Kereskedelmi funkciókat a már említett Nyír Plaza, a Stop Shop, valamint a városrész nyugati határvonalát képező Pazonyi út menti számos kereskedelmi egység biztosítja. Ezeken kívül számos, a mindennapi élethez szükséges funkció is megtalálható a városrészben, mint például posta, benzinkút, bank stb. A gyermekek nevelését, oktatását összesen 10 db intézmény szolgálja, melyek közül 4 óvoda, 2 általános iskola, 2 db középiskola és 2 db bölcsőde.

Az örökösföldi városrész funkciók tekintetében kifejezetten jól ellátottnak mondható.

3.3.1.3 Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep

Városrész lehatárolása: Szent István utca, Kállói út, Tünde utca, Simai utca, Akácos út, Kálmánházi út, Hóvirág utca melletti tervezett összekötő, Bottyán János utca tervezett folytatása, Szirom utca, Legyező utca, Dugonics utca, Széchenyi utca, Petőfi u., Állomás tér, Huszár sor, Móricz Zsigmond utca, Váci Mihály utca, Kert utca

Társadalmi szerkezet: A lakónépesség 5 886 fő, amely Nyíregyháza lakónépességének mindössze 4,9%-a. A városrész területét véve (7,33 km^2) is figyelembe a népsűrűség átlagosnak mondható, ami főként az ipari területek jelentős méretének tudható be. A lakónépesség korcsoportos megoszlása a városi átlaghoz hasonló, a 15-59 évesek aránya kissé alacsonyabb (63,7%), míg a 14 év alattiak és a 60 év fölöttiek aránya (15,5 és 20,8%) kissé magasabb, mint a városi átlag.

A városrész Nyíregyháza szociálisan legkedvezőtlenebb helyzetű területéből, a Huszártelepből, a 100. számú vasútvonal és a Kállói út között elterülő ipari jellegű övezetből (Déli ipartelep) és a Malomkert területéből áll. A városrész társadalmi szerkezete erősen differenciált, eltérő társadalmi folyamatok jellemzik.

A városrész aktív korú lakosságán belül a legfeljebb általános iskolát végzettek aránya 16,1%, amely jóval magasabb a városi átlagnál (10,9%) és a többi városrészt vizsgálva is kiemelkedően magasnak mondható. A lakosság alacsony képzettségi szintjét tükrözi, hogy a felsőfokú végzettségűek aránya 3,3 százalékponttal alacsonyabb, mint a városi átlag. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül ebben a városrészben a második legmagasabb, 12,4%.

A városrészben a gazdaságilag nem aktív népesség aránya minimálisan magasabb, mint a városi átlag, a többi városrészt tekintve is középmezőnyben helyezkedik el. A foglalkoztatottak aránya az aktív korú

népességen belül 53,3%, amely kedvezőtlenebb a városi átlagnál (56,1%). A városrész munkanélküliségi rátája viszont magasabb az átlaghoz képest és a tartós munkanélküliek aránya (10,7%) is meghaladja az átlagot. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya a harmadik legalacsonyabb a városrészek között. Ezek a kedvezőtlen munkaerőpiaci adottságok a Huszártelep erőteljes szegregációjával vannak összefüggésben, azonban a városrész más területei mérséklik ezeket a negatív tendenciákat, így bár a városrész a városi átlagtól jóval kedvezőtlenebb munkaerő piaci mutatókkal rendelkezik, de a városrészek tekintetében nem utolsó.

Gazdasági szerkezet: Nyíregyháza első iparterülete az 1960-as években jött létre a város déli részén. Ez az ún. déli iparterület a Kállói u., a Tünde u. és a Lapály utcák által közrefogott területen található, a Borbányai kertvárosi rész mellett. A város másik jelentős iparterülete Nyíregyháza délnyugati részén, a vasúti vonal és a Huszártelep mellett található.

Itt kapott helyet még 1962-ben a TAURUS gumigyár, amely fokozatosan maga után vonzotta más vállalatok betelepülését is, aminek eredményeként az iparterület intenzíven benépesült. A Derkovits utca és a Bottyán János utca mentén számos meghatározó cég koncentrálódik. Több gumiipari vállalat települt ebbe a városrészbe a rendszerváltás óta, ilyen MICHELIN Hungária Kft, a Vibracoustic Magyarország Légrugó Technológia Kft., ContiTech Hungary Kft., a MEIJI Rubber Europe Zrt., amelyek jelentős helyi adót fizetnek a városnak. A délnyugati ipartelep egyik legjelentősebb vállalkozása EISSMANN Automotive Hungaria Kft., amely autóipari termékek gyártásával foglalkozik. Ebben a városrészben található a hulladékok szállításával és kezelésével foglalkozó NYIR-FLOP Kft és a Térségi Hulladék-Gazdálkodási Kft., valamint a NYÍRSÉGVÍZ Nyíregyháza és Térsége Víz- és Csatornamű Zrt is.

Mind a déli, mind a délnyugati iparterület rekonstrukciós iparterületnek minősül, jelentős kiterjedésű barnamezős területekkel. A déli ipartelep esetében a közrezárt kertvárosias és falusias lakóterületek jelentenek városrendezési problémát. A Tünde utca menti volt építőipari telephelyek „barnamezős" övezet rehabilitációja további kihívás. A Tünde utca két oldalán lévő iparterületből az északi oldalon több iparág is képviselteti magát. Jelentősek a papírgyártás területén a DUNAPACK Kft., Mondi Bags Hungária Kft. Jellemző még a bútorgyártás, amelynek jelentősebb képviselői a Szigetfalvi Bútor Kft., Malomkert Bútor Kft., továbbá számos gépjármű- és gépjárműalkatrész-kereskedelemmel foglalkozó cég található a városrészben. A régi ipari területeken a fa- és építőanyag-kereskedelem a meghatározó iparág (pl. Betomix-Tüzép Kft.), a fémszerkezet gyártása és fémmegmunkálás, valamint az acélidomok gyártása (MCE Nyíregyháza Kft., SZÁÉV-Fémváz Kft., K-KETTŐ Kft., MIKO-Fém Kft., Thermo-Gold-Bau Kft.)

A városrészben 860 bejegyzett vállalkozás található, a tevékenységek tekintetében kiemelkedő számban találhatóak építőipari vállalkozások (62 db), valamint közúti áruszállítással foglalkozó cégek (23 db), jellemző még a személygépjármű kereskedelem és gépjármű javítás (32 db). Összességében meghatározó a városrészben a termelő, ipari vállalkozások aránya, a város legfontosabb gazdasági területei itt koncentrálódnak.

Városrész szerkezete, infrastruktúra, lakásállomány, zöldfelületek: A városrész szerkezetét meghatározza, hogy egymástól jól elkülöníthető részekből áll. Nyíregyháza településszerkezeti terve szerint ez a városrész meghatározóan falusias lakóterület, melyet teljesen közművesített egyéb ipari gazdasági területek szabdalnak, illetve a Huszártelep egy része mezőgazdasági területként is funkcionál. A Huszártelep korábban laktanyaként működött, építészete korban és stílusban viszonylag egységes, az épületek elrendezése azonban – hasonlóan a lakottságukhoz – zsúfolt. Ezzel némiképp kontrasztban áll a nagy és részben rendezetlen központi üres terület.

Az ipartelep esetében a közrezárt kertvárosias és falusias lakóterületek jelentenek városrendezési problémát, emiatt irányozták elő a Tünde utca menti volt építőipari telephelyek rehabilitációját. Az egész város számára, különösen ebben a városrészben, jelentős forgalmi terhelést okoz az ÉNY-DK-i irányú tranzitforgalom, valamint az iparterületekre érkező célforgalom.

A Tünde utca fontos kapcsolati elem a 4-es számú főút és a 4911. jelű összekötő út között, forgalma jelentősebb forgalmi terhelésnek van kitéve a közúti forgalom szempontjából. A jelentős személy- és tehergépjármű forgalmat generáló nyugati iparterület elérhetősége a 36-os számú főút felől a Derkovits utcán keresztül, illetve a Simai út irányából az Orgona utcán keresztül történik. Az érintett utcák terhelése ebből kifolyólag az átlagosnál nagyobb. Ezen városrész közlekedési szempontból legkritikusabb pontja a Móricz Zs. u. - Huszár sor - Simai út csomópontja.

A Huszártelep közúton történő megközelítése kedvezőtlennek mondható, ráadásul a vasúti sínek is elvágják kapcsolatait a város többi részétől. A városrészben két jelentős közlekedési csomópont található, a Debreceni utca-Tünde utca, valamint a Tünde utca és a Kállói út találkozásánál. A Huszártelep közösségi közlekedési kapcsolata három helyi buszjárattal biztosított (9, 9Y, 95 számú járatok, valamint a Vasúti aluljárón keresztül a 12 számú járat), hiányzik a közeli nagykörúttal való közúti összeköttetés. A városrész erőteljes differenciáltságát jelzi, hogy ezzel ellentétben a déli ipartelep tömegközlekedési szempontból jól megközelíthető, a közvetlen buszjáratok a 13, 13Y és 96, 97 számú, a Kállói út tekintetében a 2, 22 és H32 számú járatokkal biztosított a közlekedés. Ezen városrész esetében a Debreceni utca a Rozsrét felé közlekedő 3, 3A, 30, 30A és H30 számú buszjáratokkal közelíthető meg. A Déli Iparterületen található munkahelyek megközelítését szolgálhatja a Tünde utcán tervezett kerékpárút, mely a Debreceni útnál és a Kállói útnál csatlakozik a magasabb rendű hálózathoz. A Tünde utcához kapcsolódik az Alma u. menti kerékpárút, mely Borbánya feltárását biztosítja.

Nyíregyháza és térsége szennyvízelvezetési és szennyvíztisztítási programjának megvalósulásával a városrészben a Déli ipartelepen és a hozzá kapcsolódó kertvárosias területeken, valamint a Huszártelepen a szennyvízelvezetés 2014. évben megoldódott.

A lakosság életkörülményeinek egyik meghatározó tényezője a lakásviszonyok alakulása. A városrész inkább ipari funkciója miatt Nyíregyháza lakásállományának mindössze 4,8%-a található itt (2354 db). Az egyszobás lakások aránya ebben a városrészben a legmagasabb (11,6%), jelentősen meghaladja a nyíregyházi átlagot (7,7%) – részben a Huszártelep alacsony komfortfokozatú és kisméretű lakásai miatt. Az érintett városrész esetében zöldfelület tekintetében csupán a Huszártelep területén említhetünk meg nagyobb kiterjedésű extenzív hasznosítású területet.

A városrész funkcióelemzése: A városrész funkcióellátottságát tekintve jelentősek a gazdasági funkciók, elsősorban a két iparterület miatt, de itt található a PRIMOM Alapítvány által működtetett inkubátorház is. A közlekedési, távközlési funkciók gyengének tekinthetőek, közlekedési szempontból jelentős forgalmi terhelést okoz az ÉNY-DK-i irányú tranzitforgalom, valamint az iparterületekre érkező célforgalom. Kifejezetten alacsony a közösségi funkciók aránya, a humán szolgáltatási funkciók tekintetében már jobb a helyzet, két idősek otthona is található e városrészben. A körzeti orvosi hálózat kielégítő, az oktatási közszolgáltatások is megfelelőek.

3.3.1.4 Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor

Városrész lehatárolása: Miskolci vasútvonal, Tiszavasvári úti felüljáró, Bethlen Gábor utca, Vasgyár utca, Széchenyi utca, Dugonics utca, Legyező utca, Szirom utca, Bottyán János utca tervezett folytatása, tervezett összekötő (Nyugati elkerülő út - Kálmánházi út között), tervezet Nyugati elkerülő út.

Társadalmi szerkezet: A városrész lakónépessége 5 732 fő, amely Nyíregyháza lakónépességének 4,7%-a. A városrész területe 9,65 km^2, népsűrűsége 593,76 fő/km^2. A lakónépességen belüli arányokat figyelembe véve itt a legalacsonyabb a 0-14 éves korosztály aránya (11,1%). Alacsony az aktív korúak aránya is, a 15-59 évesek aránya csak a Sóstóhegyi városrészben alacsonyabb az itteninél (62,9%). Az idősek aránya a városi átlagnál jóval magasabb (25,9%). A demográfiai adatok alapján tehát egy elöregedő városrész.

A felsőfokú végzettségűek aránya (26,7%) megegyezik a városi átlaggal. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező 15-59 évesek aránya a kertvárosi városrészben 8,6%, amely csak a Belső lakóterület és a Jósaváros-Stadion környéke-Hímes városrészben alacsonyabb. Összességében a városrész iskolázottsági mutatói kedvezőek, amelyet az is jelez, hogy a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (5,7%) jóval a városi átlag alatt van (7,4%).

A munkaerőpiaci mutatói kedvezőek: a munkanélküliségi ráta 11,2%, amely nemcsak a városi átlagnál kevesebb, hanem az összes városrész közül is itt a legalacsonyabb. Ugyanez mondható el a tartós munkanélküliek arányáról (6,9%) és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők arányáról (35,9%). A gazdaságilag nem aktív népesség aránya közel azonos a városi átlaggal, ez a mutató az idősek magas számával van összefüggésben. A foglalkoztatottak aránya az egyik legmagasabb (58,2%). Összességében megállapítható, hogy a városrész kedvező társadalmi mutatókkal rendelkezik. Az adatokból kitűnik, hogy a városrészben túlnyomórészt jó körülményekkel rendelkezők élnek, és többségük magasan kvalifikált. A városrész szerkezetileg és társadalmilag is homogén, a kertvárosokra jellemzően magasabb életminőség jellemzi.

Gazdasági szerkezet: A városrészben közel 800 vállalkozás található, mely a teljes nyíregyházi vállalkozás számnak csupán 6%-a, tehát a városrész alacsony gazdasági funkció koncentrációval rendelkezik. A szomszédos városrészben (Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep) található iparterületek egy kis része átnyúlik a kertvárosi városrészbe a Kinizsi Pál út mentén, ahol ipari vállalkozások koncentrálódnak (pl. Harcon Építés Kft). A városrész legjelentősebb gazdasági potenciálját a Nyíregyházi Erőmű körüli terület adja. A Kertváros másik gazdaságilag frekventált pontja a Tiszavasvári út. Itt elsősorban kereskedelmi, szolgáltató vállalkozások koncentrálódnak (Spar, Kiss B. Ker Kft, Renault/Dacia Autószalon, Suzuki autószalon, OMV benzinkút, vendéglátó egységek). A városrészben ezen kívül a Fészek utcán és a Dugonics utcán koncentrálódnak még kiskereskedelmi szolgáltatók, de ezek elsősorban a városrész lakosságának kiszolgálását látják el.

Városrész szerkezete, infrastruktúra, lakásállomány, zöldfelületek: A városrész szerkezetében egyértelműen a kertvárosi jelleg meghatározó. A városrész területén áthaladó Tiszavasvári út mentén egyéb ipari gazdasági területek találhatóak. A városrész északi és nyugati területein találhatóak még gazdasági és védelmi célú erdő, valamint a déli részen kisvárosias szerkezet. A városrész szerkezetét nagyban meghatározza a Tiszavasvári úton lévő E.ON Hungária-Nyíregyháza Kombinált Ciklusú Erőmű Kft.

A városrész legnagyobb problémáját a nehéz megközelíthetőség jelenti, autóval, autóbusszal, kerékpárral, gyalog egyaránt nehezen elérhető ez a terület. Ennek oka, hogy a 100-as vasútvonal

elvágja a várostól, közúton csupán a 36. sz. főúton, egyetlen irányból közelíthető meg, gyalogosan pedig a Tiszavasvári úti felüljárón és ún. Repülőhídon. A Tiszavasvári út és a felüljáró a reggeli és délutáni csúcsforgalom idején teljesen bedugul, ezzel is nehezítve a közlekedést. A városrész elszigeteltségén javított a városi közösségi közlekedés átszervezése. Jelenleg a városrész a 9, 9Y, 17, 17Y, 27, H40, valamint a 92, 93, 93E, 95L számú járatokkal közelíthetők meg. Pozitív változás a városrész közlekedését illetően, hogy a 2014-es évben jelentős kerékpárút fejlesztések zajlottak a Tiszavasvári út mentén, amelyek hozzájárulnak a kertváros közlekedési integrációjának erősödéséhez.

Csatornázottsági szempontból a városrész jól ellátottnak mondható.

A város északi és nyugati részén védelmi és gazdasági célú erdők találhatók. A városrész többi részén kevés zöldfelület található, jelentősebb kiterjedésű közösségi használatban lévő zöldfelületek az iskola mögötti területen és a Bólyai téren találhatóak. A zöldfelületek közül kiemelkedik a Hősök temetője, amely az első világháborús áldozatok emlékét őrzi, illetve a rekreációs területek közül a NYVSC sportpálya, valamint a Tiszavasvári úti laktanyák rehabilitációja keretében létrehozott zöldfelületek. A városrész területén a NYÍRVV kezelésében lévő zöldfelületek aránya csupán 2,7%.

A városrészben összesen 2241 lakás található, mely a teljes városi állomány csupán 4,3%-a. A lakásállományt szinte teljes egészében családi házak alkotják, ezzel magyarázható az alacsony lakásszám. A lakásállomány helyzetéről összességében elmondható, hogy kedvezőbb képet mutat a városi átlagnál, valamint a városrészek részek között is az első harmadban foglal helyet. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 3,3%, ami 1,3 százalékponttal kevesebb, mint a városi az átlag. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 4,2%, ami a városi átlagnál 3,5 százalékponttal kevesebb. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 2,4%, ami 1,3 százalékponttal alacsonyabb a városi átlagnál.

Funkcióellátottság elemzése: A városrész dominánsan inkább lakófunkciójú. A közösségi, oktatási, egészségügyi stb. funkciók jellemzően a városrészt szolgálják ki és nincsenek hatással a város egészére. Elmondható, hogy ez a városrész tipikusan lakófunkciókat tölt be a város egészére nézve. Kereskedelmi funkciók tekintetében megfigyelhető egy nagyobb koncentráció a Tiszavasvári út mentén, ahol Spar, Kiss B. Ker Kft, Renault/Dacia Autószalon, Suzuki autószalon, OMV benzinkút és egyéb vendéglátó egységek találhatóak. A városrészben ezen kívül a Fészek utcán és a Dugonics utcán koncentrálódnak még kiskereskedelmi szolgáltatók a helyi igények kielégítése céljából.

3.3.1.5 Jósaváros, Stadion környéke, Hímes

Városrész lehatárolása: Záhonyi vasútvonal, Sóstói úti kórház déli telekhatára, Csaló köz, Korányi Frigyes utca, Kalevala sétány, Korányi kertváros feletti belterületi határvonal, Makay István utca, Kosbor utca, Pazonyi út, Ferenc körút, Erdő sor, Északi körút, Mező utca, Bethlen Gábor utca, Tiszavasvári úti felüljáró.

Társadalmi szerkezet: A városrész három alterületre bontható fel, a Korányi Frigyes út és a Sóstói út közötti területen található Jósavárosra, a Korányi Frigyes úttól keletre található többségében kertvárosi területekre és a Sóstói úttól nyugatra található Hímesre. A városrész társadalmi szerkezete erősen differenciált, eltérő társadalmi folyamatok jellemzik. Városi szinten az egyik legmagasabb társadalmi státuszú terület a Korányi Frigyes utcától keletre és az Észak temetőtől északra található terület, amelyet kiemelkedően magas életminőség és jövedelmi helyzet jellemez. A Hímes és Jósaváros esetében ettől alacsonyabb jövedelmi szint jellemző.

Ez Nyíregyháza második legnépesebb városrésze, ahol a teljes városi lakosság közel 20%-a él. Népsűrűsége 4728,55 fő/km^2, mellyel a belváros után a második érték. Mind a 0-14 évesek aránya 12,8%, mind a 15-59 évesek aránya (63,8%) alacsonyabb, mint a városi átlag. Az időskorú lakosság (60-x évesek) aránya 23,4%, amely 3,4 százalékponttal magasabb az átlagnál. A városrész alapvetően az idősebb korszerkezetű városrészek közé tartozik (ennél csupán két városrészben magasabb a 60 év fölöttiek aránya).

A városrész 15-59 éves lakónépessége körében a legfeljebb általános iskolát végzettek aránya 8%, itt a legalacsonyabb ez az arány a városrészek közül. A felsőfokú végzettségűek aránya szintén ebben a városrészben az egyik legmagasabb (30,7%), ennél nagyobb értéket csak a Sóstói városrész esetében figyelhetünk meg. Összességében kijelenthető, hogy a városrész képzettségi mutatói kedvezőek, amely javítja a városrész lakosságának munkaerő piaci elhelyezkedési esélyeit. A kedvező képzettségi mutatókat leginkább a Hímes és a Korányi Frigyes úttól keletre eső területek eredményezik.

A foglalkoztatási mutatók tekintetében már jóval kedvezőtlenebb a helyzet. Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (5,5%) ebben a városrészben a legalacsonyabb, míg a gazdaságilag nem aktív népesség aránya (57,4%) a legmagasabb. A városrész munkanélküliségi rátája és a tartós munkanélküliek aránya kissé alacsonyabb a városi átlagnál. Összességében elmondható, hogy ennek a városrésznek a foglalkoztatási, munkaerőpiaci mutatói kedvezőtlenek. A városrészen belüli munkaerőpiaci szempontból a Jósaváros tekinthető a legkedvezőtlenebb helyzetűnek.

Gazdasági szerkezet: A városrészben közel 2300 vállalkozás található, mely az összes nyíregyházi vállalkozás közel 17%-a. Ez a városrész koncentrálja a második legtöbb vállalkozást. Hasonlóan az örökösföldi városrészhez, a vállalkozások többsége valamilyen szolgáltatási tevékenységet végez, amelyek közül kifejezetten magas az egyéni vállalkozók száma. A termelő, ipari vállalkozások aránya alacsony, amely szintén a városrész szerkezetével van összefüggésben (hasonlóan az örökösföldi városrészhez itt is a lakótelepi és a kertvárosi települési szerkezet a meghatározó). A területen a legnagyobb vállalkozások az Nzrt-Trade Kft., a Nyírerdő Zrt. és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Temetkezési Vállalat. A városrészen belül azonban felülreprezentáltak a hipermarketek, itt található ugyanis Nyíregyháza egyik legjelentősebb kereskedelmi csomópontja, ahol az TESCO, az InterSpar és Baumax telephelyei vannak.

Városrész szerkezete, infrastruktúra, lakásállomány, zöldfelületek: A városrész szerkezetét tekintve is differenciált. Legnagyobb mértékben a nagyvárosias lakóterületi jelleg azonosítható, mely a városrész középső részén koncentrálódik (Jósavárosi lakótelep), de megtalálható még a déli területen is. Ezt a részt körülveszi egy kisvárosias jegyeket magán hordozó terület, amely a városrész nyugati részén folytatódik, valamint egy inkább a nyugati területeken jelen lévő kertvárosi rész. A városrészben található Hímes területe kertvárosias és kisvárosias lakózónába tartozik. A szerkezetet erőteljesen befolyásolja, hogy itt található két különleges intézményi, illetve egy központi vegyes terület is, amelyek magukban foglalják a köztemetőt, a Nyíregyházi Főiskolát, illetve a Városi Stadiont.

A városrész könnyen megközelíthető, jól kiépített úthálózattal rendelkezik. A város szempontjából jelentős utak haladnak át rajta: a Kótaji út, a Sóstói út, a Korányi Frigyes utca, illetve a 38 sz. főút tekinthető a városrész legfontosabb közlekedési folyosóinak, míg a 4 sz. főút képezi a keleti határvonalát. A reggeli és a délutáni csúcsforgalom jelentős torlódásokat eredményez, hiszen a városközpont és a tőle északra lévő városrészek összeköttetése éppen a Korányi Frigyes, illetve a Sóstói utakon bonyolódik le, ahol jelentős a napi forgalom. A városrészt több kerékpárút köti össze a városközponttal, illetve jelentős kerékpárút építési beruházásokat hajtottak végre az elmúlt években a Sóstói út, Kótaji út és a Korányi Frigyes utca mentén. A városrész kerékpáros közlekedési feltételei kifejezetten jónak mondhatóak. Közösségi közlekedéssel is rendkívül jól megközelíthető a városrész egész területe. Ehhez nagyban hozzájárul a Sóstói úton található autóbusz csomópont, amely számos helyi járatnak jelenti a kezdő- és végállomását.

A városrészben összesen 10461 lakás található, amely az összes városi lakás 20%-a. A lakások többsége a Jósavárosban található, amely Nyíregyháza egyik legnagyobb lakótelepe.

A Belső lakóterület után ebben a városrészben található a legtöbb lakás a városban. A jósavárosi lakótelep még az 1970-es években épült.

Az itt található lakások 1,1%-a tartozik az alacsony komfortfokozatú lakás kategóriába, amely a városi átlagnál (3,7%) jóval alacsonyabb, a teljes városon belül itt a legalacsonyabb. Ugyanez igaz a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások arányára is, amely csupán 0,9%. Az egyszobás lakások aránya 0,9 százalékponttal magasabb a városi átlagnál (7,7%). A Jósaváros területén közterületi városrehabilitációs program és panelprogram is megvalósult az elmúlt évtized folyamán, amelyek javítottak a lakótelep presztízsén.

Funkcióellátottság elemzése: A városrész funkcióellátottságát megvizsgálva elmondható, hogy kiemelt jelentőséggel bírnak az oktatási funkciók. Ennek alapja, hogy számos óvoda, általános iskola és középiskola található itt, valamint a városrészben találhatóak a település felsőoktatási intézményei. A Nyíregyházi Főiskolán az elmúlt évtizedekben jelentős infrastrukturális beruházások valósultak meg, melyeknek köszönhetően az ország egyik legkorszerűbb ilyen jellegű intézménye. A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kara is a városrészben található.

A Városi Stadion a közösségi funkcióit erősíti, mely nem csak a városrészre, de az egész városra hatással van. Számos sportolási lehetőségével és szervezett programkínálatával nyújt sportolási, kikapcsolódási lehetőséget.

Gazdasági funkciók tekintetében kiemelt jelentőséggel bír a városrész, ugyanis a területén található több multinacionális kereskedelmi vállalat. Ilyen a TESCO, INTERSPAR, BAUMAX, ALDI, valamint a városrész középpontjában foglal helyet a Jósavárosi piac. Ezeken kívül számos vendéglátó egység (szálloda, étterem stb.) található a Sóstói út mentén.

3.3.1.6 Nyírszőlős, Felsőpázsit

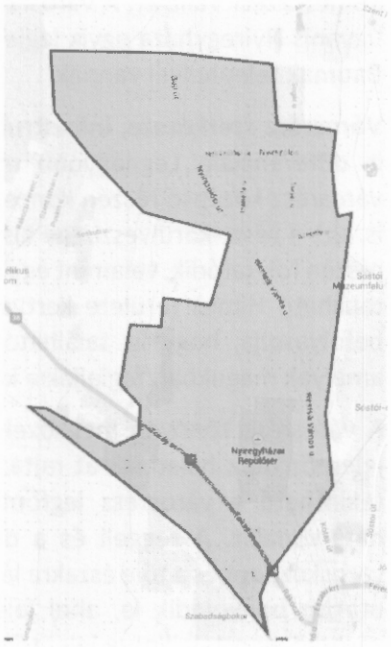

Városrész lehatárolása: Nyíregyháza északnyugati és északi közigazgatási határa, Érpataki-főfolyás, Sóstói erdő nyugati határa, Záhonyi vasútvonal, Tiszavasvári úti felüljáró, Miskolci vasútvonal

Társadalmi szerkezet: A városrész lakónépessége 6 415 fő, amely Nyíregyháza lakónépességének 5,3 %-a. A városrész területét is figyelembe véve (24,23 km^2) elmondható, hogy a népsűrűség a város ezen területén alacsony, mindössze 264,61 fő/km^2. Ez az érték Nyíregyháza átlagos népsűrűségétől jóval alacsonyabb, a többi városrészhez képest a 4. legritkábban lakott terület. A városrész lakosságának korstruktúrája fiatalos, ezen a területen a legmagasabb a 0-14 évesek arány a (21,1%), ami a városi átlagnál 6 százalékponttal magasabb, mivel előszeretettel választják lakóhelyül a többgyermekes családok, hiszen városi viszonylatban alacsonyabb áron jutnak családi házhoz. Az idősek aránya a városi átlag alatt van, Örökösföld után itt a második legalacsonyabb az idős korú népesség aránya (15,6%).

A városrész képzettségi mutatói kedvezőtlenek. A legfeljebb általános iskolát végzettek aránya az aktív korúakon belül 14,5%, amely jelentősen magasabb a városi átlagnál (10,9%) és a többi városrészt vizsgálva is magasnak tekinthető. Az alacsony képzettségi szintet erősíti az is, hogy a felsőfokú végzettségűek aránya közel 4százalékponttal alacsonyabb, mint a városi átlag. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül

ebben a városrészben igen magas (8,6%), meghaladja a városi átlagot (7,4%). Az iskolázottság alacsony szintje a városrész alacsony urbanizáltsági szintjével van összefüggésben és a városrész társadalmi tradícióival (Nyírszőlős korábban Kótaj része volt, majd önálló település lett, végül 1973-ban csatolták a megyeszékhelyhez).

A városrészben a gazdaságilag nem aktív népesség aránya magasabb, mint a városi átlag, amely a fiatal korosztály felülreprezentáltságával van összefüggésben. A foglalkoztatottak aránya az aktív korú népességen belül 57%, amely a városi átlaghoz hasonló (56,1%). Nyíregyháza városrészeinek foglalkoztatottságát tekintve, Nyírszőlős/Felsőpázsit középmezőnyben helyezkedik el. A városrész munkanélküliségi rátája kissé alacsonyabb, mint a városi átlag. Azon aktív korúak aránya, akiknek kizárólag állami vagy helyi támogatás az egyetlen jövedelemforrásuk 30,9%, ami közel 10 százalékponttal alacsonyabb a városi átlagnál. Összességében a Nyírszőlős, Felsőpázsit városrész a városi átlagtól kedvezőbb munkaerő piaci mutatókkal rendelkezik. Az esetlegesen kedvezőtlenebb aktivitási, foglalkoztatottsági mutatók elsősorban, a városrész viszonylag magas inaktív, fiatal népességéből, valamint az iskolázottság alacsony szintjéből adódnak.

Gazdasági szerkezet: Nyírszőlős és Felsőpázsit területének gazdasági szempontból három kiemelkedően fontos területe van. Az egyik, amely a városrész és egyben a Nyíregyháza város egész területén meghatározó szerepet tölt be, a repülőtér. A nyíregyházi repülőteret a térségi szerkezeti terv programja az OTrT-vel összhangban kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérré fejleszthető repülőtérként jelöli ki. A másik meghatározó pontja a Tokaji úti vásártér azaz a KGST piac, aminek kisugárzó hatása az egész Tokaji út mentén tapasztalható. A harmadik, a város jelentős iparterülete a Tokaji út és Tiszavasvári felüljáró közötti területen, melyen egyre nagyobb számban jelennek meg kereskedelmi profilú vállalatok.

A városrész területén közel 450 vállalkozás működik. A legnagyobb árbevételű és legnagyobb iparűzési adót fizető cégek a városrész területén a Colorpack Zrt. A Tokaji út mentén koncentrálódik a legtöbb vállalkozás, amelyek többségében kereskedelmi tevékenységet végeznek.

Városrész szerkezete, infrastruktúra, lakásállomány, zöldfelületek: Nyíregyháza településszerkezeti terve alapján a városrész két eltérő szerkezeti egységre osztható. Míg Nyírszőlős szinte egybefüggően kertvárosias és falusias lakóterület, közel teljes közművesítettséggel és külön városrészközponttal, addig Felsőpázsit inkább mezőgazdasági terület, melyet falusias jellegű lakóterület, valamint ipari gazdasági terület szabdal. A mezőgazdasági területek a zöldfelületi rendszer nem elhanyagolható elemei, jelentősége a területhasználat és a művelési mód függvénye. A falusias, illetve kertvárosias területet, Nyírszőlős területét a Westsik Vilmos utca és annak folytatása a Nyírszőlősi út választja el Felsőpázsittól.

A városrész megközelíthetőségét a 38-as számú főút (Tokaji út) biztosítja, amely 2x1 forgalmi sávos másodrendű főút, Bodrogkeresztúrnál a 37. sz. főúthoz csatlakozva északnyugat felé Tokaj irányába biztosít regionális kapcsolatot. A Tokaji út a nagykörútba torkollik be, így a városrészt közvetlenül bekapcsolja Nyíregyháza közlekedési vérkeringésébe. Közlekedési szempontjából meghatározó még a városrészen keresztülhúzódó vasútvonal, amelynek legközelebbi megállóhelye a sóstói városrészben található. A vasúti sín kettéosztja a városrészt és jelentősen lassítja a Tokaji út forgalmát.

Nyírszőlőst közvetlen kerékpárút kapcsolat köti össze Nyíregyházával, mintegy 5,7 km hosszan. A beruházás nagymértékben hozzájárult a városrész közlekedési integrációjához: a Szegély utcától az Északi körútig, aszfalt burkolatú kerékpárút épült, amely a Nyíregyháza tábláig tart, a belterületen pedig elválasztás nélküli gyalog és kerékpárút található.

Nyíregyháza területén az egyik legjelentősebb vizuális szennyezés a Tokaji út mentén alakult ki, ahol súlyos városrendezési problémák is vannak. Funkcióvesztett, alulhasznosított épületek mellett a kereskedelmi funkciók több ponton rendezetlenül koncentrálódnak. Hosszú évek óta az egyik ilyen hasznosítatlan, üresen álló épület a régi Nyíregyházi Mezőgazdasági Főiskola épülete, amely ma is állami tulajdonban van.

Nyíregyháza lakásállományának 4,6%-a (2354 db) található a város ezen területén. A lakások minőségi mutatóit vizsgálva megállapítható, hogy Nyírszőlős, Felsőpázsit területén a második legmagasabb az alacsony komfortfokozatú lakások aránya és a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a Bokortanyák után. Ez az érték jóval a városi átlag felett van. Az egy szobás lakások aránya az adott városrészen 6,1%, ami Nyíregyháza átlagához viszonyítva alacsonyabb. Ezek a mutatók valószínűleg javultak az elmúlt időszakban, ugyanis jelentős az új építésű házak száma, egyre többen költöznek a belvárosból ebbe a városrészbe.

A városrész funkcióellátottsága: A városrész funkcióellátottsága igen alacsony. Markáns szerepe a gazdasági funkcióknak van, ugyanis a KGST piac hatással van a kereskedelmi egységek vonzására, azonban azok inkább alacsony színvonalúak. A Tokaji út és Tiszavasvári felüljáró közötti iparterületen egyre nagyobb számban jelennek meg kereskedelmi profilú vállalkozások. A repülőtér felértékeli a városrész közlekedési funkcióit annak ellenére, hogy nem közlekednek menetrend szerinti járatok. A közösségi és humán szolgáltatási funkciók koncentrációja kifejezetten alacsony, viszont szükséges kiemelni az általános iskola és óvoda, valamint három templom jelenlétét.

3.3.1.7 Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros

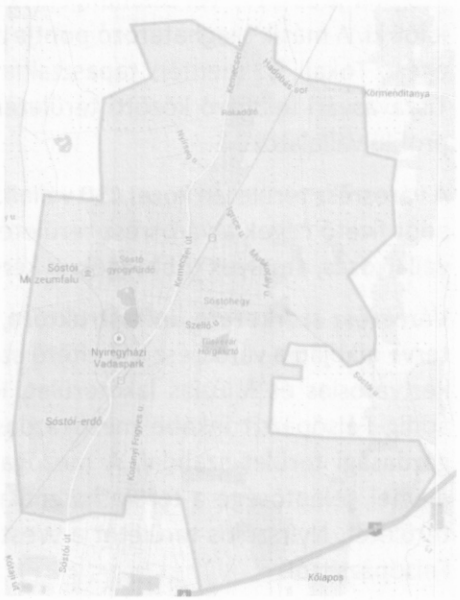

A városrész lehatárolása: Nyíregyháza északi és északkeleti közigazgatási határa, 4.sz. főút, Kosbor utca, Makay István utca, Korányi kertváros feletti belterületi határvonal, Kalevala sétány, Korányi Frigyes utca, Csaló köz, Sóstói úti kórház déli telekhatára, Záhonyi vasútvonal, Sóstói erdő nyugati határa, Érpataki-főfolyás

Társadalmi szerkezet: A városrész lakónépessége 8 441 fő, Nyíregyháza lakónépességének 7%-a él ebben ezen a területen. A városrész területe 26,52 km^2, ami Nyíregyháza város területének közel 10%-át teszi ki (9,6%), a többi városrészhez viszonyítva közepes méretű, az ötödik legnagyobb területű városrész. A népsűrűsége szintén közepesnek mondható, az egy km^2-re jutó lakosok száma 318,28 fő. A lakónépesség korcsoportos megoszlása a városi átlaghoz viszonyítva kedvezőtlen képet mutat; a 0-14 évesek és a 15-59 évesek aránya alacsonyabb (14% és 59,7%), míg a 60-x éveseké több mint 6 százalékponttal magasabb (26,3%) a városi értékeknél, az idősek aránya ebben a városrészben a legmagasabb. A demográfiai szerkezet alapján ez a városrész a legidősebb korösszetételű városrész.

Az iskolázottság alapján azonban ez a lelegkedvezőbb helyzetű városrész. Kiemelkedően magas a felsőfokú végzettségűek aránya, 34,6%, (a városi arány 26,6%), a többi városrészhez viszonyítva ezen a területen él a legnagyobb arányban a felsőfokú végzettségű lakosság. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező 15-59 évesek aránya 9,5% szintén kedvezőbb a városi átlagnál (10,9%9. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya (55,7%) kissé meghaladja a városi értéket – a többi városrészhez viszonyítva a 3. legmagasabb arány –, melynek oka a magas arányú időskorú népesség. Foglalkoztatottság szempontjából kedvezőbb mutatók jellemzik a városrészt, amelynek egyik oka a diplomások magas száma. A 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak aránya átlagosnak tekinthető (56%). A munkanélküliek aránya (11,9%) a 2. legalacsonyabb érték a városrészek között, szintén alacsonyabb a tartós munkanélküliek aránya (7,5%) a többi városrészhez viszonyítva.

Gazdasági szerkezet: A városrészben bejegyzett vállalkozások tevékenysége főként a turizmus és az egészségügy területéhez kapcsolódik. A szálláshelyek és a vendéglátóhelyek száma kiemelkedő, de a magán szállásférőhelyet kínálók száma is jelentős.

A kiskereskedelmi üzletek száma relatíve alacsony a népességszámhoz képest, főként a városrészi lakosságot kiszolgálását üzletek vannak jelen a területen. Ez a városrész a pénzügyi, biztosítási és jogi szolgáltatók, vállalkozások tekintetében is jól ellátott.

Főként Sóstóhegyen jellemző a mezőgazdasági vállalkozások működése, amelyek növénytermesztéssel, gabonafélékkel (hüvelyes növény, olajos mag), zöldségtermesztéssel (dinnye, gyökér-, gumósnövény) és állattenyésztéssel foglalkoznak. A sóstói erdő egy része ehhez a városrészhez tartozik, így a város erdészeti szolgáltatásainak majdnem 10%-a itt található.

Városrész szerkezete, lakásállomány, infrastruktúra, zöldfelületek: Nyíregyháza településszerkezeti terve alapján a városrész főként kertvárosias lakóterületnek minősül. A Korányi Frigyes út keleti oldalán kisvárosias lakóterületek helyezkednek el, Sóstógyógyfürdőt a kertvárosi jellegű beépítettség és az üdülőközpont jelleg egyszerre határozza meg, a városrészközponttal is rendelkező Sóstóhegyet kertvárosi jellegű településszerkezet jellemzi.

A város északi részének városközponttal való közúti kapcsolatát elsősorban a 3834. j. út biztosítja (Sóstói út - Kemecsei út), de a városon belüli forgalom szempontjából hasonló jelentőségű a Korányi Frigyes út is, amely Sóstó városrész keleti területeinek forgalmát vezeti be a városközpontig. A Sóstói út - Kemecsei út 2x1 forgalmi sávos, jelentős szakaszokon beépítetlen területen halad, a záhonyi vasútvonalat felüljárón keresztezi. A Korányi F. út a Nagykörúthoz csatlakozó szakaszon 2x2, északi szakaszán 2x1 forgalmi sávos, Sóstóhegy területén mellékúthálózaton halad tovább.

Sóstó városrész vasútvonal által elvágott területrészeinek kapcsolatát három szintbeni átjáró biztosítja. A városrészben két vasúti megálló található. A Sóstói vasúti megállóhelyen és a Sóstóhegyi vasútállomáson a Debrecen – Nyíregyháza között órás ütemben közlekedő személyvonatok, valamint a 2 órás ütemben közlekedő Budapest-Nyugati pályaudvar – Záhony viszonylatú sebesvonatok állnak meg. A vonatok a Nyíregyháza – Sóstóhegy közötti 9 km-es távolságot 10 perc alatt teszik meg. A vasútállomás fontos szerepet játszik Sóstóhegy és a város közötti tanuló, illetve hivatásforgalom lebonyolításában, továbbá a Sóstógyógyfürdő üdülőforgalmában. (Forrás: Városi és elővárosi közösségi közlekedési rendszer és intermodális csomópont fejlesztése Nyíregyházán, 2014)

A városrészben a kerékpárral történő közlekedési lehetősége az alábbi kerékpárutakon biztosított: a Sóstói út az Erdő sortól a Sóstói úti kórházig (aszfalt burkolatú elválasztott gyalog- és kerékpárút), a település végét jelző tábláig (aszfalt burkolatú kerékpárút), Nyíregyházi Állatpark bejáratáig (kétoldali kétirányú kerékpársáv), Sóstó fürdő bejáratáig (aszfalt burkolatú elválasztott gyalog és kerékpárút), a Bolhapiacig (Kemecsei út) (aszfalt burkolatú kerékpárút), a 38315 út kereszteződéséig (aszfalt burkolatú elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút). A burkolat minősége jó, helyenként elfogadható, hossza 9,72 km. (Forrás: Városi és elővárosi közösségi közlekedési rendszer és intermodális csomópont fejlesztése Nyíregyházán, 2014)

A városrész autóbusszal történő megközelítését három helyi járat (Sóstógyógyfürdő felé a helyi járatú 8 és 8B jelzésű, Sóstóhegy felé a 14-es, illetve a 14F jelzésű helyi járatú autóbusz járat), valamint a Nagyhalász, Kemecse, Kótaj felé közlekedő helyközi járatok biztosítják.

Az Európai Unió támogatásával megvalósuló Nyíregyháza és térsége szennyvízelvezetési és szennyvíztisztítási programja keretében a terület jelentős része csatlakozott a szennyvízhálózathoz.

Sóstógyógyfürdő üdülőövezet, de ma már egyre sűrűbben beépülő lakóterületté kezd válni. A megnövekedett fedettség miatt a csapadékvíz elvezetés nagy gondot jelent. A terület csapadékvize részben befogadókba, részben pedig szikkasztó árokba kerül. A Sóstói úton a Vasútállomás és az Állatpark térsége, valamint a Krúdy-vigadó és a Svájci lak környékének csapadékvíz elvezetése meglévő szikkasztó árkokkal, csatornákkal és átemelővel megoldott, problémamentesen üzemel, de újabb

csapadékvizet fogadni már nem tud. (Forrás: Nyíregyháza város komplett csapadékvíz és belvíz programjának felülvizsgálata és csapadékvíz elvezetési koncepció tanulmányterve, 2013.)

A város északi szélétől kisebb megszakításokkal Kótaj határáig tartó Sóstói-erdő néven ismert gyöngyvirágos tölgyes a város legnagyobb terjedelmű és jelentőségű összefüggő zöldterülete. Az 1800-as években még 500 ha-os erdő – a város terjeszkedése miatt – jelenleg kb. 370 ha. Az erdő jelentős része a Natura 2000 hálózat része.

A város teljes lakásállományának 6%-a található a városrészben, összesen 3089 db. A lakásállomány jellemzői kedvezőek, többségük többszobás társas-, sor-, valamint családi ház. Az egyszobás lakások aránya mindössze 2,5%, ebben a városrészben a legalacsonyabb. A lakások 3,6% alacsony komfort fokozatú, míg a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya 2,9%, amely szintén alacsonynak számít a városi átlaghoz képest.

A városrész funkcióellátottsága: A városrészt alapvetően a turizmus határozza meg. A város jelentős turisztikai attrakciói ezen a területen találhatóak, többek között a Nyíregyházi Állatpark, a Sóstói Múzeumfalu, illetve a Sóstó, amely 9,5 hektáron terül el. A tó mélysége maximum 2 és fél méter, melynek északi része csónakázótóként, a város felé első része pedig népszerű fürdőhelyként funkcionál. A Sóstói-erdő a város kiemelt rekreációs és környezeti funkciójú helyszíne erdei tornapályával, játszótérrel, esőbeállókkal, szalonnasütő helyekkel, sétányokkal.

Mindebből adódóan a turizmushoz kapcsolódó szolgáltatások (kereskedelmi és magánszálláshelyek, éttermek, uszoda, strand) magas számban vannak jelen. Az egészségügyi ellátások közül 3 körzeti orvosi rendelő, valamint a Jósa András Oktatókórház Sóstói úti telephelye vehető igénybe. Az oktatási intézmények mellett (2 óvoda, 1 általános iskola) a szociális alapellátások közül az étkeztetés, a nappali ellátás székhelye található a városrészben, szakosított ellátási formák esetében ápolást, gondozást nyújtó intézmény, valamint a kisgyermekek nappali ellátásának megoldásra családi napközi vehető igénybe.

3.3.1.8 Kőlapos, Oros, Nagyszállás

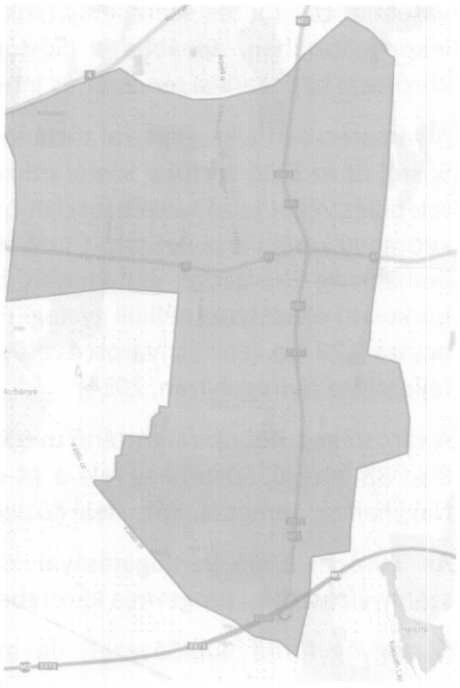

Városrész lehatárolása: 4. számú főút, Nyíregyháza északkeleti és keleti közigazgatási határa, Kállói út, Nagyszállási erdő nyugati határa, Oros belterületének déli határa, Vásárosnaményi vasútvonal, Móra Ferenc utca, tervezett összekötő út, Kőlapos nyugati határa

Társadalmi szerkezet: A lakónépesség 7 557 fő, amely Nyíregyháza lakónépességének 6,3%-a. A lakosság lassú, de folyamatos növekedést mutat, ez a terület a városon belüli migráció egyik célterülete. A városrész területét is figyelembe véve (43,76 km^2) ez Nyíregyháza második legritkábban lakott városrésze, a népsűrűség 172 fő/km^2. A lakónépesség korcsoportos összetétele a városi átlaghoz hasonló. A 0-14 évesek aránya (15,6%) és a 15-59 évesek aránya (65,7%) kismértékben a városi átlag fölött van, míg a 60 év felettiek aránya 1,2 százalékponttal alacsonyabb, mint a városi átlag. A lakosság iskolai végzettségét vizsgálva kedvező, hogy a legfeljebb általános iskolát végzettek aránya az aktív korúakon belül 9,8%, amely alacsonyabb a városi átlagnál (10,9%). A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya szintén alacsonyabb a városi átlagnál (6,2%). Kedvezőtlenebb, hogy a felsőfokú végzettségűek aránya (24,6%) is elmarad a városi átlagtól.

A városrészben a gazdaságilag nem aktív népesség aránya viszonylag jelentős. A foglalkoztatottak aránya az aktív korú népességen belül 58,1%, amely kedvezőbb a városi átlagnál. A munkanélküliségi ráta és a tartós munkanélküliek aránya a városi átlaghoz hasonló mértékű. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (37,3%) alacsonyabb a városi átlagnál. Összességében megállapítható, hogy ezen városrész aktivitását meghatározó mutatók mind a foglalkoztatottság, mind a munkanélküliség esetében is, ha kicsivel is, de kedvezőbbek, mint a városi átlag.

Gazdasági szerkezet: Az Orosi út kiemelt szerepet töltött be korábban az ipartelepítésben, azonban mára elvesztette ezt a jellegét. A területen közel 900 vállalkozás működik, többségük a közúti áruszállítás, gépjármű karbantartás és javítás, számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység, valamint víz-, gáz-, fűtés-, légkondicionáló- és villanyszerelés, biztosítási ügynöki és brókeri tevékenység területén. A vállalkozások elsősorban az Orosi út mentén koncentrálódtak, amely Nyíregyháza egyik magas forgalmú főútja (41-es számú főút). Megállapítható, hogy Kőlapos, Oros, Nagyszállás területén nincs olyan székhelyű vállalkozás, amely megyei vagy városi viszonylatban meghatározó lenne. Fontos megemlíteni, hogy a STRABAG építőipari cég Nyíregyháza-Oroson üzemelteti az aszfaltkeverő üzemét.

Városrész szerkezete, infrastruktúra, lakásállomány, zöldfelületek: Nyíregyháza településszerkezetének egyik fő jellemzője, hogy falvak és bokortanyák veszik körül. Ezen települések és tanyák gyakorlatilag a város „agglomerációs" települései, településrészei voltak, amelyek a megyeszékhely folyamatos növekedésével, az 1960-70-es évekre gyakorlatilag összeépültek a belső átmeneti területekkel. Így történt Oros Nyíregyházához csatolása is 1979-ben, mely mára annyira egybeforrt a belvárossal, hogy a városközpont felé közeledve szinte egyáltalán nem érzékelhető az egykori határ.

A városrészt ÉNY-ról a 4. sz. elsőrendű főút határolja, könnyen megközelíthető a 41-es számú másodrendű főúton (Orosi út – Nyíregyházi út), amelyet közvetlen környezetében kereskedelmi-, szolgáltató gazdasági terület övez. A kereskedelmi funkciójú terület mentén, kertvárosias lakóterület a jellemző, amely teljes mértékben közművesített. A 41. számú 2x1 forgalmi sávos főút a megye K-i, ÉK-i irányában Vásárosnamény, majd Ukrajna felé biztosít elérhetőséget. A városrész másik meghatározó útszakasza a 403. számú 2x1 forgalmi sávos elsőrendű főút (E573), amely lényegében Nyíregyháza keleti elkerülő útjaként funkcionál. A főút az M3-as autópályát, a 41-es és a 4-es számú főutakat köti össze, jelentős átmenő forgalomtól tehermentesíti a város belső úthálózatát. A 41-es és a 4-es számú főutak mentén a Nyíregyháza város zajtérképe alapján, a jelentős forgalom miatt a zaj mértéke jelentősen a határérték felett van.

Összességében a városrész jól megközelíthető, amely a területet behálózó főutaknak köszönhető. Az Orosi út – Nyíregyházi út mellett húzódik, a város egyik leghosszabb összefüggő kerékpárútja. A városrészt a 4, 4Y, 44, H32 menetrend szerinti autóbuszjáratok érintik.

A 4-es számú főút mentén, a városrész északi határán található Kőlapos, amely nagyrészt mezőgazdasági kertes terület, falusias lakóterület részleges közművesítéssel, valamint jelentős méretű a gazdasági célú erdő.

A városrész összességében falusias, kertvárosias lakóterület részleges és teljes közművesítéssel. A Nyíregyháza és térsége szennyvízelvezetési és szennyvíztisztítási programja keretében a városrész jelentős része csatlakozik a szennyvízhálózathoz.

Az ország legnagyobb területű régészeti lelőhelyét tárták fel 2010-ben az orosi városrész határában, a feltárás eredménye a Kárpát-medence egyik legnagyobb bronz kincslelete.

A mezőgazdasági területek, valamint a nagy kiterjedésű erdő miatt a város ezen részén található a legnagyobb kiterjedésű külterületi zöldfelület.

Nyíregyháza város területén négy Natura 2000 terület került kijelölésre, melyből egy ezen a városrészen található (Orosi-gyepek, nyilvántartási szám: HUHN 20131). Az Orosi-gyepek európai

jelentőségét az itt élő vidra, mocsári teknős, valamint a ritka növényfajok és társulások mellett elsősorban annak köszönheti, hogy egy rendkívül veszélyeztetett lepkefaj, a vérfű-hangyaboglárka egyik legjelentősebb populációja az Orosi-gyepeken él.

Nyíregyháza lakásállományának alig több mint 5%-a (2817 db) található a városrészben. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya és a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya magasabb a városi átlagnál. Az egyszobás lakások aránya 4,2%, ami Nyíregyháza átlagához viszonyítva alacsony. Az elmúlt időszakban egyre többen költöznek a belvárosból ebbe a városrészbe a terület falusias, kertvárosi jellege miatt.

A városrész funkcióellátottsága: A dominánsan lakófunkciójú városrész és a város szempontjából kiemelt jelentőségű a termelői piac a Meggyes utca és Orosi út kereszteződésében, amely szinte az egyetlen jelentősebb gazdasági funkcióját adja az egyébként alacsony funkció ellátottságú területnek. A közszolgáltatások tekintetében kizárólag a városrész kiszolgálását biztosító alapellátások vannak jelen, fontos kiemelni a humán-szolgáltatások funkcióját, az oktatási intézmények, (iskola, óvoda), valamint a szociális funkciók jelenléte miatt.

3.3.1.9 Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka

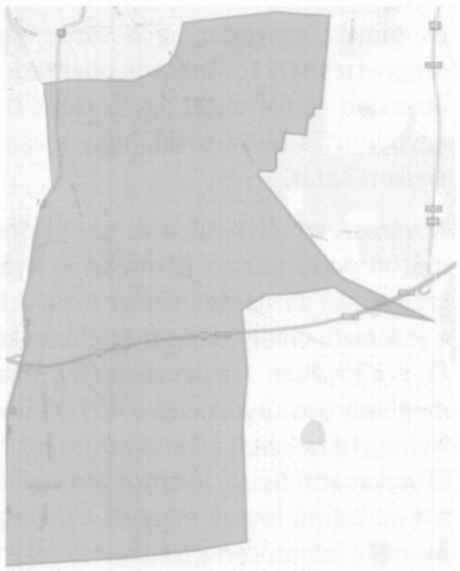

Városrész lehatárolása: Vásárosnaményi vasútvonal, Oros belterületének déli határa, Nagyszállási erdő nyugati határa, Kállói út, Nyíregyháza déli közigazgatási határa, 4. számú főút, Érpataki főfolyás, Simai utca, Tünde utca.

Társadalmi szerkezet: A városrész lakónépessége 10 999 fő, amely Nyíregyháza lakónépességének 9,2%-a. A városrész területét is figyelembe véve (49,57 km^2) a népsűrűség a többi városrésszel összehasonlítva alacsonynak mondható. A 15-59 évesek aránya 0,4, míg a 60 év fölöttiek aránya 2,8 százalékponttal kevesebb, mint a városi átlag. A fiatalkorúak aránya ugyanakkor 3,2%-kal meghaladja a városi átlagot, itt az egyik legmagasabb a városrészek tekintetében. Ez a városrész a városon belüli népességmozgás folyamatok egyik nyertese, hiszen a gyermekes családok jelentős része költözött e városrészbe, mind a borbányai, mind a kistelekiszőlői lakóövezetbe, ami az alacsony ingatlanárakkal van összefüggésben.

A városrész képzettségi mutatói az egyik legrosszabb értéket képviselik. A legfeljebb általános iskolát végzettek aránya a 15-59 évesek körében 15,3%, amely jóval magasabb a városi átlagnál (10,9%). Az alacsony képzettségi szintet erősíti az is, hogy a felsőfokú végzettségűek aránya 9,3 százalékponttal alacsonyabb, mint a városi átlag, a második legalacsonyabb a városrészeket vizsgálva. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül ebben a városrészben igen magas (10,5%), jelentősen meghaladja a városi átlagot (7,4 %). Az iskolázottság alacsony szintje összefüggésben lehet az Ókistelekiszőlőben élő hátrányos helyzetű családokkal.

A városrészben a gazdaságilag nem aktív népesség aránya magasabb, mint a városi átlag, a többi városrészt tekintve a középmezőnyben helyezkedik el. A foglalkoztatottak aránya az aktív korú népességen belül kedvezőtlenebb a városi átlagnál. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők arányát tekintve a középmezőnyben található ez a városrész.

Gazdasági szerkezet: A városrész jelentős gazdasági potenciálokkal rendelkezik, az ipartelepítés egyik fókuszterülete. A déli iparterület közvetlenül kapcsolódik a Borbánya kertvárosi részéhez, valójában a Tünde utca déli oldala már ehhez a városrészhez tartozik. A Tünde utca két oldalán lévő iparterületből

a déli oldalon több iparág is képviselteti magát. A járműipart kiszolgáló gumi- és műanyagipar jelentős képviselője ezen a területen a Hübner-H Gumi- és Műanyagipari Kft. Jellemző még a bútorgyártás, amelynek jelentősebb képviselői a REITA Kft., az acélidomok gyártásában jelentős vállalkozásnak számító BILFINGER MCE Nyíregyháza Kft. Ezen ipari terület közvetlenül a lakóövezethez kapcsolódik, amelyet nem mindig választ el zöldövezeti terület. A Tünde utca mentén lévő iparterületek további területi bővítése nem célszerű. A Tünde utcai iparterületek üresen álló területeinek a kereskedelmi célú felhasználása mellett a rekonstrukció a legfontosabb feladat.

Ezen városrész egyik kiemelkedő ipari területe a Nyíregyházi Ipari Park, amely a Debrecen és Nyírbátor irányába tartó vasútvonalak közötti területen fekszik és jelentős gazdasági-logisztikai funkciót biztosít ennek a városrésznek. A teljes kihasználtságú, de bővítés előtt álló ipari parkban működő vállalkozások a vegyipar (elsősorban műanyag- és gumiipar), az elektrotechnika, az élelmiszeripar, a logisztikai és kereskedelem területén tevékenykednek. Szintén ebben a városrészben található a város másik igen jelentős gumiipari cége a MARSO Ipari Kereskedelmi Szolgáltató Kft.

A városrészben 1126 bejegyzett vállalkozás található, a tevékenységek tekintetében kiemelkedő számban találhatóak kereskedelmi tevékenységgel foglalkozó vállalkozások. A gépjármű-kereskedelemmel foglalkozó cégek száma 40 db, a gépjárműjavítással, karbantartással foglalkozó cégek száma 19 db. A kiskereskedelmi és a gabonafélék kereskedelmével foglakozó vállalkozások száma is magas (50 db, illetve 27 db). A kereskedelmi cégek jelentős hányada az országos főutak mellett, elsősorban a Debreceni út mindkét oldalára települtek. A városban kialakuló és megtelepedő vállalkozások előszeretettel kerestek és találtak helyet a bevezető, nagy forgalmú utak mellett.

Városrész szerkezete, infrastruktúra, lakásállomány, zöldfelületek: A nagy kiterjedésű kertvárosias, illetve falusias lakóterületen nagyméretű telkekre épített földszintes vagy emeletes, tetőtér-beépítéses házak dominálják a településképet. A közösségi terek és a valódi városrészközpont hiánya jellemzi a területet. Mindez különösen annak ismeretében előnytelen, hogy a városrész elhelyezkedése jelenleg perifériikusnak tekinthető, az elérhetőség tömegközlekedési eszközökkel nem megfelelő. Az infrastruktúra sok helyen hiányos, a kereskedelmi és szolgáltatási kínálat nem kielégítő.

Nyíregyháza településszerkezeti terve szerint ez a városrész meghatározóan falusias lakóterület, melyet a Tünde utca déli területéről ipari gazdasági területek szabdalnak. A Borbánya, Ókistelekiszőlő, Újkistelekiszőlő és az Ipari Park közötti terület általános mezőgazdasági területként funkcionál.

Ezen városrész közlekedését a határvonalakat is jelentő 4-es számú főút, 4911. jelű összekötő út és ezek összekapcsolását jelentő Tünde utca határozza meg. Mindhárom jelentős forgalmi terhelésnek van kitéve a közúti forgalom szempontjából. A városrészben három jelentős közlekedési csomópont található, a Debreceni utca-Tünde utca valamint a Tünde utca és a Kállói út találkozásánál, továbbá az Ipari Parknál. Az M3-as autópálya a nemzetközi és országos tranzitforgalom szempontjából kiemelt jelentőségű. A 4-es sz. főút gyorsforgalmi jellegű kiépítése (vonalvezetés, külön szintű vasúti keresztezés, csomóponti távolságok) kiváló elérhetőséget biztosít.

A városrész elhelyezkedése perifériikusnak tekinthető, az elérhetőség tömegközlekedési eszközökkel nem elégséges (H30, H31 és H32 számú járatok). Közlekedési szempontból problémát jelent, hogy főként Kistelekiszőlő területén az új lakóterületi beépítések környezetében viszonylag magas a burkolatlan utak száma.

Nyíregyháza és térsége szennyvízelvezetési és szennyvíztisztítási programjának megvalósulásával ebben a városrészben – főként Kistelekiszőlő területén – a szennyvízelvezetés megoldódott. Csapadékvíz elvezetés szempontjából ez a terület legkritikusabb, az elvezetés több helyen nem megoldott, a lakóépületek mellett sok helyen földutak húzódnak.

A lakosság életkörülményeinek egyik meghatározó tényezője a lakásviszonyok alakulása. Nyíregyháza lakásállományának 7,7%-a (3939 db) található ebben a városrészben, amelyek minősége nem mindig megfelelő. A harmadik legmagasabb az alacsony komfortfokozatú lakások aránya (8,9%), jóval

magasabb a nyíregyházi átlagnál (4,6%). A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások arányát tekintve, a negyedik legmagasabb a városrészeket összehasonlítva. A családi házas beépítés miatt az egyszobás lakások aránya (5,8%) alacsonyabb, mint a nyíregyházi átlag (7,7%).

Az érintett városrész esetében zöldfelület tekintetében a kertvárosias-falusias lakókörnyezettől délre nagyobb kiterjedésű extenzív, illetve intenzív hasznosítású mezőgazdasági területek találhatóak.

A városrész funkcióellátottsága: A városrész funkcióellátottságát tekintve jelentősek a gazdasági funkciók, hiszen itt található a város legjelentősebb Ipari Parkja, mindezek mellett azonban alacsony az egyéb gazdasági funkciók száma. A városrész közlekedését a határvonalakat is jelentő 4-es számú főút, 4911. jelű összekötő út határozza meg, valamint az Ipari Parknál található csomópont. Kifejezetten alacsony a közösségi funkciók aránya, két művelődési ház található ebben a városrészben. A humán szolgáltatási funkciók tekintetében még rosszabb a helyzet, a körzeti orvosi hálózat kielégítő, az oktatási közszolgáltatások is megfelelőek, 3 óvoda és egy általános iskola található itt.

3.3.1.10 Bokortanyák, Császárszállás

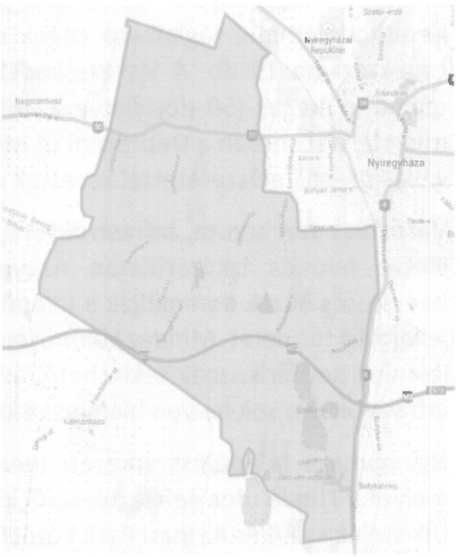

A városrész lehatárolása: Miskolci vasútvonal, tervezet Nyugati elkerülő út, tervezett összekötő (Nyugati elkerülő út - Kálmánházi út között), Hóvirág utca melletti tervezett összekötő, Kálmánházi út, Érpataki főfolyás, 4. számú főút, Nyíregyháza délnyugati és nyugati közigazgatási határa.

Társadalmi szerkezet: A városrész területe 99,51 km^2, amely Nyíregyháza területének 36%-át teszi ki. A népsűrűsége – a terület sajátosságából adódóan – rendkívül alacsony, egy km^2-re jutó lakosok száma mindössze 59,18 fő, amellyel a városrészek között a legritkábban lakott területnek minősül. A városrész lakónépessége 5 889 fő, amely Nyíregyháza lakónépességének 5%-a. Az itt élők korcsoportos megoszlása közel azonos városával; a 0-14 évesek aránya 15,6%, a 15-59 évesek aránya 65%, míg a 60-x éveseké 19,4%. A többi városrészhez viszonyítva a 3. legkedvezőbb korcsoportos összetételű terület, melynek okai közé sorolható, hogy egyre több család költözik ki a város környéki külterületre.

Az iskolázottság szempontjából kedvezőtlen a helyzet. Az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 23% (a városi arány 10,9%), a felsőfokú végzettségűek aránya mindössze 8,4%, amely csupán harmada a városi értéknek, a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 14,8%, amely kétszer magasabb a városinál. Összességében megállapítható, hogy a többi városrészhez viszonyítva ezen a területen élők iskolázottsága a legalacsonyabb.

Foglalkoztatottság szempontjából szintén kedvezőtlenek a mutatók, amely összefügg az alacsony iskolázottsággal. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya 56,7%, amely a városrészek tekintetében a 2. legmagasabb arány. A munkanélküliek aránya több mint 6%-kal magasabb városinál (19,9%), a tartósan munkanélküliek aránya szintén magas. A városrészen belül legkedvezőtlenebb mutatókkal – korcsoportos megoszlás, iskolázottság, foglalkoztatottság – Polyákbokor rendelkezik, amely a város egyik szegregátuma.

Gazdasági szerkezet: A városrész területén található Nyíregyháza új iparterülete, amely felértékeli a városrész gazdasági státuszát. Az ipari terület Ge gazdasági övezet terület Nyíregyháza város nyugati peremén, a 36-os főút déli oldalán, a várostesttől 3-4 km-re, az M3-as autópályától 6,2 km-re helyezkedik el.

A fejlesztési terület nagysága 326,41 ha, mely meglévő gazdasági övezet (59,56 ha), valamint mezőgazdasági területek átsorolásával alakult ki. A terület főút felüli sávjában már működő gazdasági-ipari-kereskedelmi és szolgáltató tevékenységek vannak, lényegében a Tiszavasvári felé vezető út jelenti a városrész legjelentősebb gazdasági területét (itt működik a Révész Transz telepe).

A LEGO Manufacturing Kft. üzemi egységei az I. ütemben beépítésre kerülő 80 ha-on valósult meg, amely a gazdasági övezeten belül a Nyugati elkerülő úttól nyugatra épült. Az üzem a Nyíregyházi Ipari Park területén működött, de a termelés folyamatos bővítése szükségessé tette egy nagyobb gyár létesítését. A beruházás hatására az újabb vállalkozások betelepülése folyamatos. Ez alapján kijelenthető, hogy ez az iparterület Nyíregyháza egyik legdinamikusabban fejlődő és legnagyobb ipari övezete, amely jelentős változásokat indíthat el.

A városrész területére bejegyzett vállalkozások száma meghaladja a négyszázat, melynek nagy része mezőgazdasággal foglalkozik, ezen belül is gabonafélék, hüvelyes növény, olajos magok, valamint gyümölcs termesztésével. Szintén nagyszámú az állattenyésztéssel foglalkozó vállalkozók száma. Ezen kívül a szolgáltatási ágazatban működő vállalkozások száma jelentős (pl. építőipar, kereskedelem, pénzügy). A megye legnagyobb vállalkozási közül kettőnek ebben a térségben van a székhelye. A SZURO-TRADE Termelő Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.-t (Alsóbaduri u.) fő tevékenysége mezőgazdasági termékek (jellemzően gabona- és olajos növények) nagykereskedelme és a "GOF HUNGARY" Gabona-, Olajos és Fehérje-Növények Termelését Koordináló Kft. (Alsóbaduri u.), melynek fő tevékenysége az inputanyagok beszerzése és a megtermelt termények értékesítése.

A városrész összességében kifejezetten jelentős gazdasági potenciálokkal rendelkezik, egyrészt kiemelt szerepet tölt be a város mezőgazdasági termelésében, de az új iparterület révén Nyíregyháza egyik legjelentősebb ipari centruma is egyben.

Városrész szerkezete, lakásállomány, infrastruktúra, zöldfelületek: Nyíregyháza rendelkezik országosan – Kecskemét után – a második legnagyobb tanyavilággal. A falunál is kisebb településformát a tirpák lakosság életmódja hozta létre: tavasztól őszig a bokortanyákon, télen a városban laktak. A tanyák nevüket általában arról a családról kapták, amely rokonságával együtt birtokba vette a területet és létrehozta a szálláshelyet. A bokortanyák élete az idők folyamán eltávolodott a hagyományos, a földműveléssel és állattenyésztéssel összefonódott gazdálkodási formától.

Főleg a főút közelében elhelyezkedő bokrok lakói általában a városban találnak megélhetést maguknak, a gazdálkodást esetleg kiegészítésképpen folytatják. A városból kitelepülni szándékozókat viszont vonzzák az olcsóbb telekárak és a bokrok lassan lakóterületté alakulnak. Példa erre Vajdabokor, ahol a településszerkezetben jól elkülöníthető a régi és az új rész. Mindez tükröződik az épületállomány állapotában, karakterében és a telekhasználatban is.

A bokortanyák településszerkezeti szempontból kuriózumnak tekinthetőek; halmazos és az utcás elrendezés egyaránt megtalálható, illetve szórványtanyák is előfordulnak. Különleges településszerkezetével – központi tér köré szervezett sugárirányú telekosztásával – a Rókabokor emelkedik ki. A telekhasználat még tükrözi a hagyományos gazdálkodási módot. A beépítés jellemzően fésűs, tipikus parasztházakkal. (Műemlék védettséget élvez a Rókabokor 10., amely a régi tanyaépületek tipikus példája, ezenkívül a Benkőbokor 11. sz. alatti tanyaház.) Hasonlóan központi tér köré szerveződő, halmazos településszerkezetű Sulyánbokor. Mandabokor, Felsősima, Rozsrétszőlő tanyás szerkezetét elveszítve utcás lakóterületté vált. A tanyavilág legfőbb jellegzetessége a „kettőség". Egyik arca a megyeszékhely közvetlen közelében elhelyezkedő „kertvárosias" tanyajelleg. Ezek a tanyák a városi fiatalok betelepedésével folyamatos megújuláson mennek keresztül (pl. Mandabokor), ugyanakkor a tanyák másik arca klasszikus „szórványtanya" jellegű. A településszerkezeti terv a külterületi lakott helyek az alábbi kategóriákba tartoznak:

- falusias lakóterület: Vajdabokor, Sulyánbokor, Vargabokor, Antalbokor, Jánosbokor, Kovácsbokor, Nádasbokor, Gerhátbokor, Polyákbokor, Felsősima, Újtelekibokor, Mandabokor, Rozsrétszőlő, Bálintbokor, Alsóbadurbokor
- egyéb ipari gazdasági terület: Zomborbokor, Szabadságbokor környéke
- üdülőházas, hétvégi házas üdülőterület: Császárszállás

Nyíregyháza-Császárszálláson található az Oláh-rét (nagysága kb. 43 ha), amelynek északi része csatlakozik az Oláh-réti üdülőtelephez, összefüggő, nagy nádas parttal rendelkezik. A víztározó déli beszögellésében vizes, nádas részek találhatók. Jelentős része fel van parcellázva, beépítésre került, főként hétvégi házakkal. Közúti elérhetőségét a 4. számú főút biztosítja, a várostól 7 km-re található. A víztározó adottságaira építve a területrendezési tervben fejlesztési lehetőségként jelenik meg a turizmus feltételeinek fejlesztése, javítása („tó-tópart" vonzásténvező fejlesztése), melynek feltétele a vízminőség javítása, fürdőzésre alkalmassá tétele.

A városhoz legközelebb lévő tanyák már szinte „összenőttek" Nyíregyházával. Ezek megközelítése nem jelent gondot az ott lakók számára (pl. Salamonbokor). Ugyancsak könnyebb helyzetben vannak az úgynevezett tanyaközpontok is, amelyek valamelyik nagyobb, a városból kivezető fő közlekedési út mentén helyezkednek el (pl. Felsősima, Rozsrétszőlő). A Nyíregyházától északnyugatra fekvő külterületeknek nincs megnevezhető tanyaközpontjuk. Elszórt, egymástól távol elhelyezkedő, egyedülálló, nem főútvonal melletti szórványtanyák (pl. Bedőbokor, Samókabokor, Mohosbokor), melyek megközelítése nehézkesebb. Az egész városrész legnagyobb problémáját az alacsony integrációja jelenti Nyíregyházával, a tanyák közötti közlekedési kapcsolat a legtöbb esetben nem kiépített.

Az elérhetőséget segítik az ún. H viszonylatok, amelyek révén a korábban helyközi járatokkal kiszolgált külterületek nagy része bekapcsolódott a helyi járatok hálózatába: 3, 3A, 30, 30A járatok: Rozsrét, H30, H31 járat: Császárszállás, Butykasor, Oláhrét, H35 járat: Alsóbadúr, Polyákbokor, Felsősima, H40 járat: Antalbokor, Rókabokor, Vargabokor, Kazárbokor, Sulyánbokor. A városrészben a Füzesbokor vasúti megállóhely található, amelyen a Miskolc-Tiszai pályaudvar és Nyíregyháza között közlekedő személyvonatok állnak meg. A város közelsége, valamint a megálló periférikus helyzete miatt a megállóhely alacsony utasforgalmú, az itt élők a helyi tömegközlekedést veszik igénybe.

A tanyás térségek elektromos energiával történő ellátottsága 100%-os. Az ivóvízhálózat csaknem teljesen kiépült, a hálózattól távol eső külterületi családi házak egy részének – gazdaságos üzemeltetés hiányában – ellátását egyedi kutakkal lehetséges megoldani. Gázellátás részben vezetéken biztosított, ahol a hálózat kiépítése nem gazdaságos, ott a gáztartályok telepítése jelenti a megoldást. Közcsatorna-hálózat nem épült ki.

A városrészben 2295 db lakás található, jellemzően földszintes és egylakásos családi házak. Az egyszobás lakások aránya (7,8%) megfelel a városi értéknek, inkább a 2-3 szobás lakások jellemzőek. Rendkívül magas az alacsony komfort fokozatú lakások aránya (22,9%), illetve a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (18,2%), mindkettő ötször magasabb a városi aránynál, városrészek között is a legmagasabb arányú.

A város zöldfelületi rendszerét meghatározó városszerkezetben jelentős zöldfelületi elemek találhatók, de kapcsolati rendszerük esetleges.

A városrész funkcióellátottsága: A városrész funkciókkal kevéssé ellátott. Elmozdulást jelent a területen kialakított Nyugati Iparterület, amely a teljes betelepülés után lehetőséget biztosít a környéken élők munkához jutására. Ezen kívül a bokortanyákon élők közbiztonsága érdekében létrejövő 4 db polgárőrség emelhető ki, illetve a humán szolgáltatáson belül az alapfokú oktatási ellátást biztosító 3 db óvodai ellátóhely, egy iskola, illetve szociális alapszolgáltatást nyújtó egy db egyházi intézmény.

A városrész jelentős potenciállal bír különösen a lakófunkciók tekintetében, miután azonban a peremterületek ellátottsága alacsony szintű, a városból kiköltözni szándékozók esetenként a környező, az alapfokú ellátás tekintetében legalább kielégítő színvonalú kiépült kertvárosi területeket és falvakat veszik célba, mint a bokortanyákat.

3.3.2 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

3.3.2.1 A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése – a változások értékelése

Nyíregyháza társadalmát – hasonlóan az országos tendenciákhoz – az elöregedés jellemzi: az elmúlt 5 évben a fiatal lakosság arányának stagnálása mellett a munkaképes korú lakosság arányának csökkenése és az idősek arányának növekedése tapasztalható. Bár a város öregedési indexe meghaladja a megyei értéket, az országos mutatónál kedvezőbb.

A lakosság nemzetiségi hovatartozásáról legutoljára a 2011. évi népszámlálás idején történt részletes felmérés. Ekkor a városban a legnagyobb létszámú nemzetiség a cigány volt: 2 177 fő, a lakosság 1,82%-a vallotta magát ebbe a csoportba tartozónak. A roma népesség jelentős része a város szegregátumaiban él, iskolai végzettségük jellemzően alacsonyabb, körükben a munkanélküliség magasabb a többségi társadalomnál, amihez hozzákapcsolóhatók az átlagostól rosszabb lakhatási körülmények is – emiatt a roma népességre kiemelt figyelmet szükséges fordítani a társadalmi felzárkóztatás szempontjából.

Nyíregyháza képzettségi mutatói a legutóbbi népszámlálás szerint kedvezőbb az országos átlagnál, hiszen mind a legalább középiskolai érettségivel, mind a legalább egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezők aránya magasabb. A 7 évesnél idősebb népességen belül legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma 34 826 fő volt, ez az érintett korosztály 31,2%-a, amely 5,2 százalékponttal alacsonyabb a 2001-es értéknél. Az utolsó népszámlálás óta eltelt időszakban az adatok valószínűleg tovább javultak.

Nyíregyháza lakosságának gazdasági aktivitását vizsgálva megállapítható, hogy a városban magasabb a foglalkoztatottak és alacsonyabb a munkanélküliek aránya, mint a megyei és az országos átlag. A városban magas az eltartottak aránya, amely a város fiatal korstruktúrájával magyarázható. A 2011. évi népszámlálás és a 2016. évi mikrocenzus között eltelt időszakban a foglalkoztatottak aránya 40,5%-ról 47,3%-ra emelkedett, míg az inaktívak és az eltartottak arányában csökkenés következett be: az előbbiek részaránya 25,9%-ról 23,8%-ra, az utóbbiaké 27,2%-ról 26,3%-ra csökkent.

Az elmúlt években a – COVID-19 világjárvány miatt bekövetkezett időszakos emelkedéstől eltekintve – a munkanélküliek száma és aránya is folyamatos csökkenést mutatott. A 2011. évi népszámlálás idején a KSH felmérése alapján a munkanélküliek aránya a városban 13,5%-os volt. 2021 decemberében a nyilvántartott álláskeresők száma 1 774 fő volt, amely a munkavállalási korú népesség mindössze 2,3%-a.

Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya a 2011. évi népszámlálás idején 28,4% volt. Bár az érték alakulásáról további városi szintű adatok nem állnak rendelkezésre, közfoglalkoztatásról (amely véleményünk szerint besorolható ebbe a csoportba) igen. A közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma Nyíregyházán 2013-ban 902 fő volt, ez 2016-ra 1 910 főre emelkedett. Ezt követően – illeszkedve a hazai szakpolitikai irányvonalakhoz – folyamatos és jelentős csökkenés vette kezdetét, így az átlagos létszám 2020-ban már mindössze 839 fő volt havonta.

A lakónépesség lakhatási körülményeiről a 2011. évi népszámlálást követő időszakról nem állnak rendelkezésre részletes adatok. Ekkor a nyíregyházi lakásállomány 7,7%-a mindössze 1 szobával

rendelkezett, a lakott lakásokon belül a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya 3,7% volt.

A hajléktalanok számát a folyamatos fluktuáció és a hajléktalan személyek fellelhetőségéből adódó akadályok miatt nehéz meghatározni, ezért Nyíregyházán a minden évben megszervezett „Február 3." alapján igyekeznek felmérni a változást. A KSH a 2011. évi népszámlálási adatbázisában 74 hajléktalan személy szerepelt, a 2018-as „Február 3." kutatás kérdőívét 256 hajléktalan ember töltötte ki. A felmérések alapján a hajléktalan személyek 71%-a férfi volt, koruk alapján kétharmaduk 50 év, 31%-uk 60 év feletti. A hajléktalan személyek a következő szolgáltatásokat vehetik igénybe:

- A Periféria Egyesület látja el az Önkormányzattal kötött Ellátási Szerződésben foglaltaknak megfelelően az Utcai Szociális Munka Szolgálatot, amely magában foglalja az ellátási terület bejárását, az utcán élő hajléktalan személyek elérését, szociális ügyeik intézését, valamint természetbeni adományokkal történő ellátását.
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a Periféria Egyesület mellett az Oltalom Szeretetszolgálattal is Ellátási Szerződést kötött, amely szervezet az alábbi szolgáltatások ellátását biztosítja:
  - Alapszolgáltatások:
    - népkonyha (naponta 200 szociálisan rászoruló személy részére)
    - hajléktalanok nappali melegedője (minden nap 8 és 16 óra között, 150 férőhely)
    - szenvedélybetegek nappali ellátása (hétköznap 9-től 15 óráig, 50 férőhely)
  - Szakosított ellátások:
    - átmeneti elhelyezést nyújtó ellátások
      - hajléktalanok éjjeli menedékhelye (100 férőhely)
      - hajléktalanok átmeneti szállása (két és háromágyas szobákban 1+1 év időtartamra vehető igénybe, 40 férőhely)
    - tartós bentlakást nyújtó ellátás
      - hajléktalanok otthona (olyan személyek részére, akik önmaguk ellátására nem vagy csak folyamatos segítséggel képesek, 50 férőhely)
  - Gyermekjóléti alapellátás:
    - családok átmeneti otthona (otthontalanná váló szülők és gyermekeik együttes elhelyezése, 40 férőhely)

A 2010-es évek jelentős változásokat hoztak a szociális ellátás rendszerében. Egyes feladatok a helyi igazgatásból a központi közigazgatásba, a járási hivatalok felügyelete alá kerültek át, valamint az igényelhető támogatási formák körében is történtek átalakítások (a változások leírását az 1.7.1.8 fejezet tartalmazza). Az alábbiakban bemutatjuk egyes jelenleg is létező ellátási formák esetében, hogy hogyan alakult az adott ellátást igénybe vevők száma az elmúlt évtizedben, illetve az adott ellátási forma bevezetése óta.[26]

[26] Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis - Segélyezés; Nyíregyháza Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Program Felülvizsgálata (2020)

- A szociális étkeztetésben részesülők számában egy-egy évtől eltekintve növekedő tendencia tapasztalható: míg 2010-ben mindössze 2 814 fő részesült szociális étkeztetésben, addig 2020-ban már 5 091 fő.
- Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma 2015 óta 101,73 (2015) és 119,31 (2017) fő között ingadozott. A támogatást 2020-ban átlagosan 104,41 fő igényelte havonta.
- A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek havi átlagos száma 2010-ben 1 473,52 fő volt. A legtöbben (2359,28 fő) 2012-ben részesültek ebben a támogatásban, majd csökkenés vette kezdetét. 2020-ban havonta átlagosan mindössze 502,92 fő részesült foglalkoztatást helyettesítő támogatásban.
- Az alanyi jogon megállapított ápolási díjban részesítettek havi átlagos száma esetében is csökkenés történt: 2010-ben 575 fő, 2020-ban mindössze 217,9 fő részesült ápolási díjban (2015-től a járási hivatal által).
- Az időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma 2015-ben volt a legmagasabb (49,5 fő), a legalacsonyabb (37 fő) 2019-ben. A 2020-ra kismértékű növekedés történt az ellátottak számában, havonta 37,87 fő részesült időskorúak járadékában.
- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos száma 2010-hez képest (5 603,36 fő) 2020-ra közel az ötödére (1 220,5 fő) esett vissza.
- A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számában az elmúlt évtized éveiben jelentős szórás tapasztalható. A számuk 2010-ben volt a legalacsonyabb, 2017-ben a legmagasabb. 2010-ben mindössze 1 340 fő volt jogosult a dokumentumnak köszönhető kedvezmények igénybevételére, 2017-ben 4 929 fő, 2020-ban 3 156 fő. Ezt a támogatási formát egészíti ki az Önkormányzat által nyújtott rendszeres gyógyszertámogatás, amelynek éves támogatotti köre a bevezetés óta 400-600 fő között ingadozik.
- A köztemetések száma az elmúlt évtizedben egy évben sem érte el a 100 esetet, bár 2011-ről adatok nem állnak rendelkezésre. A legtöbb köztemetés 2012-ben történt (85), a legkevesebb 2019-ben (49), 2020-ban pedig 57.
- Gyermekek otthongondozási díjában részesítettek havi átlagos száma 2019-ben 265,08 fő, 2020-ban 278,48 fő volt.
- Az Önkormányzat által nyújtott támogatások esetében a támogatásban részesülők száma alapvetően a lakosok jövedelmi helyzetének javulása miatt csökkent, amelyben szerepet játszottak az országos szinten meghozott döntések is (pl. minimálbér, garantált bérminimum, nyugdíjak emelése). Az Önkormányzat saját hatáskörében törekszik arra, hogy a korábbi jogosultsági feltételeken ne kelljen változtatnia, ahogy az az alábbi támogatási formák esetében is történt.
    - A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma 2012-höz képest csaknem az ötödére esett vissza (2019-ben 1 230 fő).
    - Az adósságkezelési szolgáltatást 2012-ben még 470-en vették igénybe, ez a szám 71 főre csökkent 2019-re.
    - Legkisebb mértékben a méltányossági ápolási díjjal kapcsolatban történt változás, de itt is több, mint 50%-os volt a mérséklődés (637 főről 278 főre a vizsgált időszakban).

3.3.2.2 A szegregáció területi vonatkozásai (szegregátumok) – a változások értékelése

Az elmúlt évtizedek folyamatos és átgondolt komplex beavatkozásainak köszönhetően jelentős javulás történt a szegregátumok helyzetében és az ott lakók életminőségében. Míg a 2011. évi népszámlálási adatok[27] alapján a Központi Statisztikai Hivatal Nyíregyházán 3 szegregált területet jelölt ki, 2021-re már csak két szegregátum maradt a városban:

- 1. szegregátum – Huszártelep (Bottyán J. u. - Huszár tér - vasút - Huszár tér - Orgona u. - belterületi határ),
- 3. szegregátum – Polyákbokor külterület.

Az alábbi térképen 2. szegregátumként jelölt korábbi Keleti lakótelep a népszámlálás óta eltelt időszakban megszűnt.

31. ábra: A szegregátumok elhelyezkedése Nyíregyházán

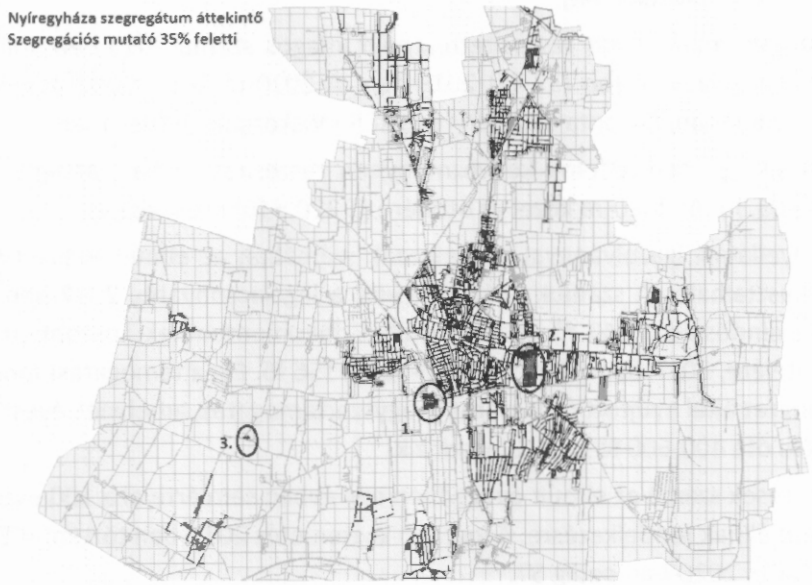

Forrás: KSH

A város szegregált területein a gazdasági és társadalmi problémák egymást erősítő komplex rendszere van jelen. E településrészeken a legelőrehaladottabb a szlömösödés, ezek a településrészek vannak a legrosszabb állapotban:

- Az egyik szlömösödött, degradálódott településrésze Nyíregyházának a Huszártelep. A lakótelep a belvárostól nem messze, vasúttal, ipari épületegyüttesekkel, mezőgazdasági területekkel elzárva 2,2 km^2-en terül el. A telepen 302 lakás található, amelyek alapterülete 36 és 42 négyzetméter, ezek a lakások 1945 előtt épültek. A lakóházak zömmel korábbi katonai istállókból átalakított földszintes sorházak, ahol egy lakás rendszerint egy szobából áll. Emellett néhány emeletes épület is megtalálható nagyobb lakásokkal. Jellemzően önkormányzati bérlakásokként, szükséglakásokként funkcionálnak. A telep infrastrukturális fejlettsége jónak mondható: kiépített vezetékes ivóvíz, gáz, villany és csatornahálózat van, ugyanakkor a közüzemi tartozások miatt sok lakásban nem hozzáférhetőek egyes szolgáltatások. A lakásokban helyiségenként egyedileg fűtik a szobákat. A telep kb. 70%-a rendelkezik szilárd

[27] A 2022. évi népszámlálást követően a KSH felülvizsgálja a szegregátumok lehatárolását és rendelkezésre bocsátja a szegregátumokra, illetve a szegregáció által veszélyeztetett területekre vonatkozó aktuális adatokat.

útburkolattal. A telepen közel 2000 lakos él. A munkaképes korú népességet az alacsony foglalkoztatási arány (29%), illetve a magas munkanélküliség jellemzi. Az aktív korúak 57%-a gazdaságilag inaktív.

- Polyákbokor – a 2011. évi népszámlálási adatok alapján – új szegregátuma a városnak, amely periférikusan, a központtól 9 km távolságra, külterületen helyezkedik el. A terület különleges helyzete, hogy a Nyíregyháza kuriózumának tekinthető bokortanyák egyikén alakult ki. Ez magyarázható azzal, hogy míg korábban a bokortanyákon élők tulajdonában voltak a környező mezőgazdasági területek, tanya jellegű funkciót töltött be, ez a funkció megváltozott. A bokortanyákon, így Polyákbokor esetében is egyre nagyobb számban telepednek le olyanok, akik a városban emelkedő megélhetési költségek elől – az olcsóbb megélhetés és a kiskertek révén az önellátás reményében – kiköltöznek. A területen összesen 39 db lakás található, amelyek családi házak, ezek fele alacsony komfort fokozatú és közel negyede egyszobás.

Az azonosított szegregátumok főbb adatai a következők:

38. táblázat: A szegregátumok demográfiai, munkaerőpiaci és lakhatási adatai (2011)

Mutató megnevezése	Nyíregyháza	1. szegregátum	Polyákbokor
Lakónépesség száma	119 746	849	153
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,0	34,5	31,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	65,0	59,1	58,8
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	20,0	6,4	9,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	10,9	72,5	64,4
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	26,6	0,9	0,0
Lakásállomány (db)	51 274	263	39
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	4,6	63,5	53,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,2	78,1	78,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	7,4	58,8	55,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	56,1	21,2	20,2
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	34,3	63,5	62,8
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	28,4	87,3	78,9
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	53,1	74,2	79,1
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	13,5	49,8	40,6
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	8,3	32,9	25,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	3,7	62,4	51,4
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	7,7	74,4	24,3

Forrás: KSH Népszámlálás 2011

A problémák hátterében több tényező áll, az alacsony iskolai végzettség és a munkanélküliség, valamint a munkakeresés feladásából adódó inaktivitás. A rendszeres munkajövedelem hiányában az érintettek kiszolgáltatott helyzetben, rossz anyagi körülmények között élnek. A jövedelemhiány több problémát is okozhat (depresszió, önpusztító magatartásformák, agresszió, bűnözés), súlyos gond a gyermekszegénység és ezáltal a szegénység újratermelődése.

Nyíregyháza 2014-ben elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Antiszegregációs Programja 8 intézkedést fogalmazott meg a szegregáció mérséklése vagy megszüntetése érdekében:

1. Oktatási integráció és felzárkóztatás,
2. A szociális szolgáltatások és ellátások hozzáférhetőségének biztosítása,
3. A foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a foglalkoztathatósághoz szükséges készségek és képességek kialakítása,
4. Az egészségügyi állapot javítása elsősorban prevenciós szolgáltatásokkal, továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférhetőséggel,
5. Az adott lakóterület rugalmas és gyors elérhetőségének biztosítása,
6. A lakhatási feltételek átfogó javítása,
7. A szegregátumból integrált környezetbe való elköltözés támogatása,
8. A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal.

A tervezett intézkedések megvalósítása töretlenül zajlott és zajlik az Önkormányzat koordinációjával, valamint a szociális, oktatási, egészségügyi, foglalkoztatási és egyéb releváns szereplők együttműködésével. A célok eléréséhez a folyamatosan biztosított rendszerszintű szolgáltatások mellett projektjellegű beavatkozások is hozzájárulnak, amelyek összefoglalását az alábbi táblázat tartalmazza.

39. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2014-ben elfogadott Antiszegregációs Programjának megvalósulása

Intézkedés	Megvalósulás leírása
1. Oktatási integráció és felzárkóztatás	A szolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés minden gyermek számára biztosított a város területén, amely többek között az alábbi intézkedésekkel valósul meg: ▪ Iskolai körzethatárok kijelölése a jogszabályoknak megfelelően – különös tekintettel a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet gyermeke arányára – történik (ebben az Önkormányzatnak véleményezési jogköre van). ▪ Az óvodai körzethatárok meghatározása a jogszabályoknak megfelelően történik (önkormányzati hatáskör). ▪ A TOP-6.9.1.-16-NY1-2017-00001 számú, Közösen a kiútért programban többek között: iskolai felzárkóztató program, tehetséggondozó program, művészetpedagógiai programok, nyári iskolaelőkészítő tábor óvodásoknak, Meséd program, korai fejlesztés, állapot- felmérés szülői tanácsadással, sportfoglalkozások és programok, hagyományőrző estek, zenei programok, hangszeres oktatás, nyelvi programok, kézműves foglalkozások, ifjúsági klub, játszóház stb. valósultak meg. ▪ A TOP-6.9.1.-16-NY1-2017-00001 számú, Közösen a kiútért a társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok elnevezésű programban 8 fő szociális munkás alkalmazásával folyamatos szociális munka biztosított a családok segítése, támogatása érdekében. ▪ A pályázati programon kívül a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központnak telephelye működik a Huszár lakótelepen, közvetlen, settlement típusú szociális munka folyamatosan biztosított évtizedek óta. ▪ A közösségi közlekedés biztosítása: kiterjedt autóbuszhálózat és helyi autóbusz közlekedési kedvezmény biztosítja a köznevelési intézmények elérhetőségét.
2. A szociális szolgáltatások és ellátások	A szociális és gyermekjóléti ellátások folyamatosan biztosítottak a szegregátumok területén. Ez jelenti azt, hogy közvetlenül a területen (Huszár lakótelepen, Polyákbokorban) működnek egyes szolgáltatások (családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás mindkét helyszínen, étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás), valamint a város területén működtetett egyéb

Intézkedés	Megvalósulás leírása
hozzáférhetőségének biztosítása	közszolgáltatások elérhetők minden lakos számára. A szociális szakemberek jelenlétével biztosított a folyamatos szociális munka. A Huszár lakótelepen kialakított új helyszínen, megújult körülmények között működik a Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ telephelye. Polyákbokorban pedig konténer és földterület vásárlásával teremtette meg az önkormányzat a szolgáltatások nyújtásának infrastrukturális hátterét. Az Önkormányzat nemcsak a kötelező szolgáltatásokat nyújtja, hanem számos támogatást, szolgáltatást, programot valósít meg önerő, illetve pályázati forrás felhasználásával. Az Önkormányzat tevékenységét kiegészíti, támogatja az egyházi és civil szervezetek által megvalósított programok, nyújtott szolgáltatások.
3. A foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a foglalkoztathatósághoz szükséges készségek és képességek kialakítása	A szegregátum jelleg meghatározása szegregációs mutató alapján történik, amelyben meghatározó a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon belül. A két mutató tehát a képzettség és a foglalkoztatottság mértéke. Ennek javítása érdekében számos közfoglalkoztatási program és képzés valósult és valósul meg. A munkaerő-piaci feladatokat ellátó hivatalok által szervezett képzési, foglalkoztatási programok mellett a „Közösen a kiútért" programban egyrészt munkaerőpiaci beilleszkedést segítő programok és az önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítását, fejlesztését célzó programok voltak, másrészt ösztöndíj és önkéntes programok és képzések indultak. A képzések célja a hiányzó, rendes korban meg nem szerzett általános és/vagy szakmai ismeretek, végzettségek felnőttkori megszerzése, valamint a munkaerőpiaci státusz megtartása, erősítése. A projekt keretében különböző motivációs eszközök működtek: pénzbeli támogatás (képzési megélhetési támogatás), foglalkoztatási mentorok, akik a programok ideje alatt személyes támogatást biztosítottak és segítettek a felmerülő nehézségek megoldásában, továbbá bevonásra került a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya is. Utóbbi kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetűek sikeres munkaerőpiaci (re)integrációjára (pl. képzések szervezése, képzési támogatás biztosítása, munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtása, munkaközvetítés, bértámogatás stb.). Ezt a folyamatot tovább erősítette a 2017-ben létrehozott Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum is, amelynek keretében az Önkormányzat keretében működő paktumiroda – a Kormányhivatallal közösen – közreműködik a munkaerőpiaci kereslet és kínálat egyensúlyának megteremtésében (TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 azonosító számú projekt).
4. Az egészségügyi állapot javítása elsősorban prevenciós szolgáltatásokkal, továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférhetőséggel	Az egészségügyi alapellátás keretében a háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ellátás, az ügyeleti ellátás és a védőnői szolgáltatás a város lakossága számára folyamatosan működik. Az alapellátási körzetek kialakításával az egyenlő esélyű hozzáférés mindenki számára biztosított. Az ellátásban résztvevő orvosok, védőnők, egészségügyi szakemberek a szegregátumok fejlesztését segítő programok tervezésében és megvalósításában aktívan részt vettek. A pályázati programok keretében a jobb egészségi állapot elérése céljából egészségügyi szűrések, orvosi tanácsadás, sportfoglalkozások valósultak meg.
5. Az adott lakóterület rugalmas és gyors elérhetőségének biztosítása	Kiterjedt autóbuszhálózat és a hátrányos helyzetű gyermekek számára nyújtott helyi autóbusz közlekedési kedvezmény biztosítja a különböző szolgáltatások elérhetőségét. A város autóbuszhálózata 2020-ban újult meg, ami az egész városi hálózatot érintette. Az Önkormányzat folyamatosan nyomon követi a lakossági igényeket, kéréseket. Az új nyíregyházi vonalhálózat és menetrend kialakításakor kiemelt figyelmet fordítottak a szegregátumok elérhetőségére: Huszártelepre a 9, 9E, 9Y, valamint a 95 és 95L járatokkal lehet eljutni, míg Polyákbokor elérhetőségét a H35 járat biztosítja.
6. A lakhatási feltételek átfogó javítása	A lakáskörülmények javítása érdekében végzett munka eredménye hosszabb távon értékelhető. Az elmúlt években a szegregátumok területén található önkormányzati tulajdonú lakások száma nem növekedett, sőt csökkent egyrészt lakások lebontásával, másrészt azzal, hogy közösségi terek nyíltak lakások helyein. A Keleti lakótelepen a lakások komfort nélküliek voltak, csak elektromos közműcsatlakozással rendelkeztek. A műszaki állapotuk rendkívül rossz, helyreállításuk gazdaságtalan volt. A NYÍRVV Nonprofit Kft. már 2013-ban leállította a bérlakások bérbeadását a lakótelepen, a megüresedő lakásokat lefalazták, illetve, amikor műszakilag lehetséges volt, akkor lebontották. A Huszár lakótelepen a „Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein" című projekt keretében 187 lakás újult meg, egyrészük kívülről és belülről, másrészük külsőleg.

Intézkedés	Megvalósulás leírása
	Az Önkormányzat a lakosság lakhatási körülményeinek javítását az infrastrukturális fejlesztéseken túl különböző pénzbeli és természetbeni támogatásokkal, szolgáltatásokkal segíti. A lakhatás, mint alapvető szükséglet biztosítása, illetve az ezzel kapcsolatos lakossági terhek csökkentése érdekében többfajta támogatást, szolgáltatást biztosított a város területén élők – így a szegregátumok területén élők- számára is. Ezek között említjük a lakásfenntartási támogatást, az adósságkezelési szolgáltatást, tűzifa juttatást, a Rászorulók Életének Segítése Közalapítvány támogatását a hátralékkal küzdők számára, a családsegítés keretében a tanácsadást. Jelentős támogatásnak bizonyul a lakbértámogatási rendszer, amelynek a lényege, hogy a szociális bérlakások egy részénél, ha a háztartás a jövedelemének több mint 12%-át lakbérre költi, úgy lakbértámogatást kap szociális, jövedelmi, vagyoni helyzetét és a támogatható lakás nagyságot figyelembe véve. A támogatás mértéke a támogatható lakásnagyság előzetesen – támogatás nélkül – számított lakbér költsége és a háztartás jövedelme 12%-ának a különbsége.
7. A szegregátumból integrált környezetbe való elköltözés támogatása	Az Önkormányzat segíti a szegregátumok területén élők integrált környezetbe történő költözését. A „Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein" című projekt keretében integrált környezetben megújult 5 lakás, amelybe a szegregátumok területéről költöztek családok. Ezenkívül a város közigazgatási területén, integrált környezetben található önkormányzati tulajdonú bérlakásokba is költöztek családok a szegregátumokból, valamint több család önállóan vásárolt lakást vagy oldotta meg lakhatását integrált környezetben. Mindezeket segítik az előzőekben felsorolt támogatások, szolgáltatások.
8. A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal	Az intézkedéshez kapcsolódóan mind a „Közösen Polyákbokorért", mind a „Közösen a kiútért" című projekt keretein belül történtek beavatkozások: ▪ Szomszédsági megbeszélések ▪ Közösségi akciók ▪ Ifjúsági csoport ▪ Családi napok ▪ Helyi identitást és közösségi kohéziót erősítő zenés-táncos programok ▪ Roma búcsú ▪ Helyi tudásfeltárás ▪ Kulturális és hagyományőrző programok ▪ Sportfoglalkozások és -programok ▪ Sportrendezvények ▪ A tervezett fejlesztések elfogadtatását segítő, valamint mediációs és antidiszkriminációs programok (Roma Integrációs Nap és egyéb rendezvények, csoportfoglalkozások)

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2014-ben elfogadott Antiszegregációs Programja

3.3.3 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

Az akcióterületek a város egybefüggő vonallal körülhatárolható területei, ahol a megvalósuló infrastrukturális és soft beavatkozások egymásra szinergikus hatást fejthetnek ki, azaz az egyes fejlesztések segítik más projektek megvalósulását, hatásának kiteljesedését, és együttes hatásuk érzékelhető változást eredményez az akcióterületen.

Nyíregyházán a következő fejlesztési akcióterületek jelölhetők ki a következő tervezési időszakra:

- Belváros – Kulturális negyed akcióterület: Nyíregyháza városközpontja, valamint a Benczúr Gyula tér és a Bessenyei tér körüli terület
- Turisztikai akcióterület: Sóstógyógyfürdő területe
- Iparfejlesztési akcióterület: Nyíregyházi Ipari Park területe
- Szociális városrehabilitációs akcióterület: Huszártelep városrész

32. ábra: Városfejlesztési akcióterületek Nyíregyházán

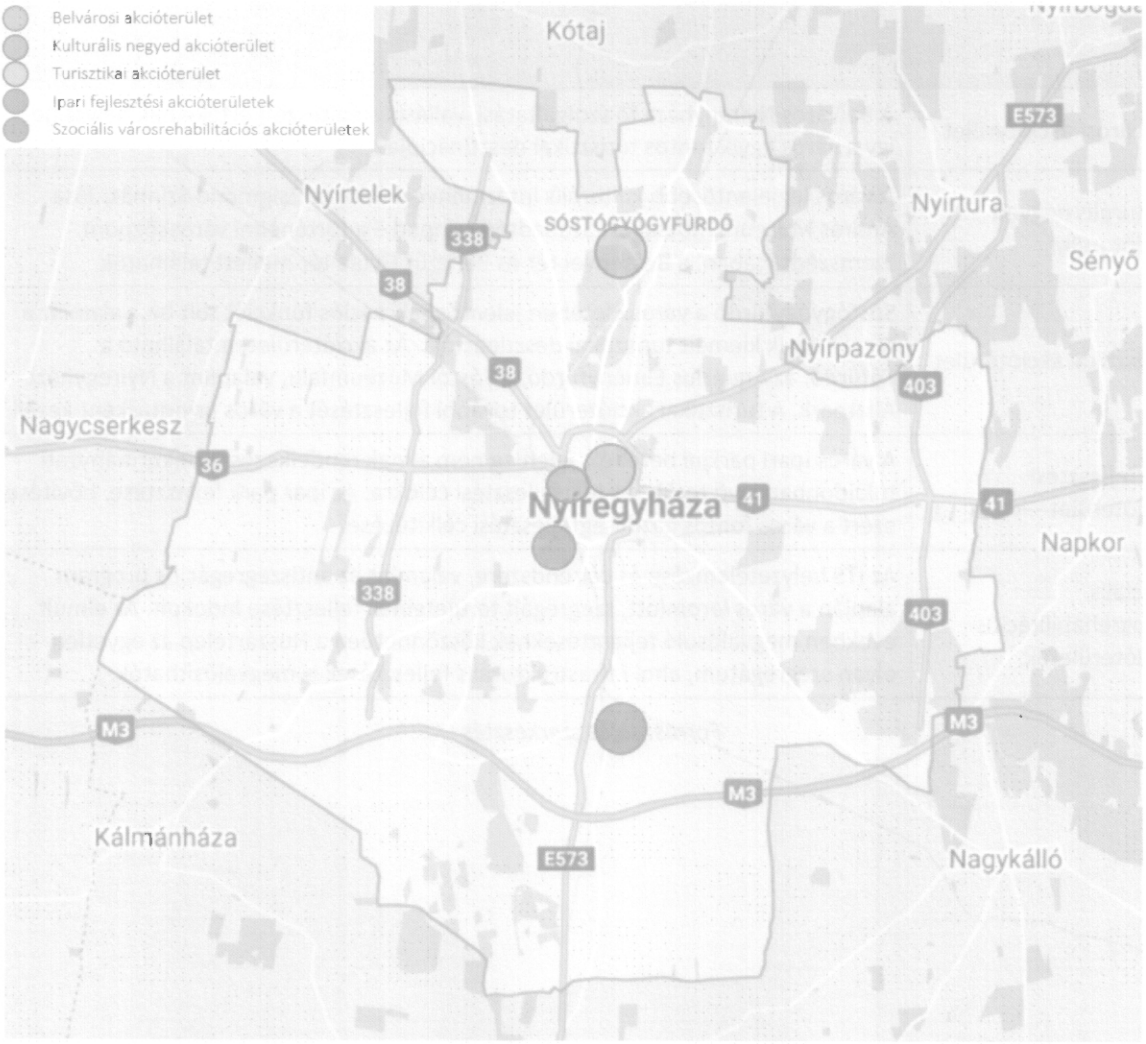

Forrás: saját szerkesztés

Nyíregyháza Integrált Településfejlesztési Stratégiájában – a meglévő városfejlesztési stratégiákkal összhangban – olyan akcióterületek kerültek kijelölésre és lehatárolásra, amelyek kulcsszerepet töltenek be a város életében és amelyek fejlesztése érzékelhető változást okoz a város egészének fejlődésében.

40. táblázat: Akcióterületek kijelölése

Akcióterület megnevezése	A kijelölés indoklása
Belvárosi akcióterület	A Belváros Nyíregyháza fő szolgáltatási, vallási és építészeti értékeinek helyszíne, így a város egyik fontos turisztikai desztinációja.
Kulturális negyed akcióterület	A város legjelentősebb kulturális intézményei – Móricz Zsigmond Színház, Jósa András Múzeum, Rózsakert Szabadtéri színpad – a történelmi városközpont szomszédságában, a Bessenyei tér és Benczúr Gyula tér mellett találhatók.
Turisztikai akcióterület	Sóstógyógyfürdő a város életében jelentős rekreációs funkciót tölt be, valamint a térség egyik kiemelt turisztikai desztinációja. Az akcióterületen található a Tófürdő, az Aquarius Élményfürdő, a Sóstói Múzeumfalu, valamint a Nyíregyházi Állatpark. A turisztikai akcióterület további fejlesztését a város prioritásként kezeli.
Iparfejlesztési akcióterület	A város ipari parkjai beteltek, jelenleg nem állnak rendelkezésre önkormányzati tulajdonban lévő területek iparfejlesztési célokra. Az ipar park fejlesztése, bővítése ezért a város fontos gazdaságfejlesztési célkitűzése.
Szociális városrehabilitációs akcióterületek	Az ITS helyzetelemzése és célrendszere, valamint az antiszegregációs program alapján a város leromlott, szegregált területeinek fejlesztése indokolt. Az elmúlt években megvalósuló fejlesztéseknek köszönhetően a Huszártelep az egyetlen olyan szegregátum, ahol infrastrukturális fejlesztések is megvalósíthatók.

Forrás: saját szerkesztés

4. sz. melléklet a FŐÉP/894-14/2022. számú előterjesztéshez

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

FELÜLVIZSGÁLAT, 2021

JÓVÁHAGYÁSI DOKUMENTUM

2022. JÚLIUS

Megbízó:
Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata

NYÍREGYHÁZA

Készítette:
MEGAKOM Tanácsadó Iroda

MEGAKOM

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS 4

1 JÖVŐKÉP 5

1.1 NYÍREGYHÁZA JÖVŐKÉPE A TÁRSADALMI, GAZDASÁGI, TÁJI, TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉRE VONATKOZÓAN 5
1.1.1 Társadalom 5
1.1.2 Gazdaság 6
1.1.3 Táji, természeti és épített környezet 6
1.2 NYÍREGYHÁZA JÖVŐKÉPE A TÉRSÉGI SZEREPÉRE VONATKOZÓAN 7
1.3 A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK RÖGZÍTÉSE 8

2 CÉLOK 10

2.1 A CÉLRENDSZER ÉS A HELYZETELEMZÉS KAPCSOLATA 10
2.2 A TELEPÜLÉS ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLOK 11
2.3 RÉSZCÉLOK ÉS A BEAVATKOZÁSOK TERÜLETI EGYSÉGEINEK MEGHATÁROZÁSA 12
2.3.1 Részcélok 12
2.3.2 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata 17
2.3.3 A célrendszer illeszkedése az Európai Uniós, hazai és megyei fejlesztési célokhoz 18
2.3.4 A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre 24

3 KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ 27

3.1 A STRATÉGIÁHOZ ÉS A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK MEGHATÁROZÁSA 27
3.2 A MEGHATÁROZOTT TERÜLETIGÉNYES ELEMEK ALAPJÁN, JAVASLAT A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMEINEK TÉRBELI RENDJÉRE ÉS A TERÜLETFELHASZNÁLÁSRA IRÁNYULÓ TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZTATÁSOKRA 28
3.3 AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ÉS A VÉDETTSÉG BEMUTATÁSA, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELMÉRE ÉS AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉK ALAPÚ, FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSÉRE 30

4 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE (HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL) 32

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Nyíregyháza térképe 4
2. ábra: Nyíregyháza fejlesztési koncepciójának átfogó céljai 11
3. ábra: Nyíregyháza fejlesztési koncepciójának részcéljai 12
4. ábra: Nyíregyháza Megyei Jogú Város településfejlesztési koncepciójának célrendszere 17
5. ábra: Nyíregyháza MJV városrészei 24
6. ábra: Védett területek elhelyezkedése Nyíregyházán 31

TÁBLAJEGYZÉK

1. táblázat: Az átfogó célok és részcélok kapcsolata 18
2. táblázat: Nyíregyháza célrendszerének illeszkedése az EU szakpolitikai célkitűzéseihez 19
3. táblázat: Nyíregyháza célrendszerének illeszkedése az OFTK célkitűzéseihez 20
4. táblázat: Nyíregyháza városrészeinek funkciói 25
5. táblázat: A fejlesztési célok értelmezése az egyes városrészekre 26
6. táblázat: A célokhoz rendelhető indikátorok 27

BEVEZETÉS

Jelen dokumentum **Nyíregyháza Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója**, amely a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján került kidolgozásra.

Jelen dokumentum a város korábbi településfejlesztési koncepciójának (2014) **2021. évi felülvizsgálata** és módosítása.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója egy hosszú távra (10 évet meghaladó időtávra) szóló dokumentum, amely kijelöli a város elérendő jövőképét a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan, valamint rögzíti a településfejlesztés elveit. A koncepció meghatározza a város átfogó fejlesztését szolgáló célkitűzéseket, az azokhoz kapcsolódó részcélokat, valamint a célok értelmezését az egyes városrészekre.

A tervezési folyamat keretében a koncepcióval egyidőben kerül felülvizsgálatra Nyíregyháza Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) is, amely a koncepcióra épülve kijelöli a középtávon (4-10 év) elérendő fejlesztési célokat, a megvalósítást szolgáló beavatkozások körét és a megvalósítás eszközeit.

A 2021-2027-es európai uniós tervezési időszakra való felkészülésben – a korábbi időszakhoz hasonlóan – fontos szerepe van a megfelelő módon előkészített, megalapozott területi terveknek, így a településfejlesztési koncepciónak és az integrált településfejlesztési stratégiának. A településfejlesztési koncepcióban kijelölt városfejlesztési irányok hosszú távra meghatározzák Nyíregyháza fejlődését, jövőjét.

A településfejlesztési koncepció és az integrált településfejlesztési stratégia épít a város helyzetét részletesen elemző megalapozó vizsgálatra (helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés). A koncepcióban kijelölt fejlesztési irányok a megalapozó vizsgálatban feltárt adottságok és a hosszú távon elérni kívánt állapot közötti utat jelölik ki.

A településfejlesztési koncepció egyeztetése és elfogadása a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, valamint Nyíregyháza MJV partnerségi egyeztetés szabályairól szóló 10/2017. (II.24.) önkormányzati rendelete alapján történik.

1. ábra: Nyíregyháza térképe

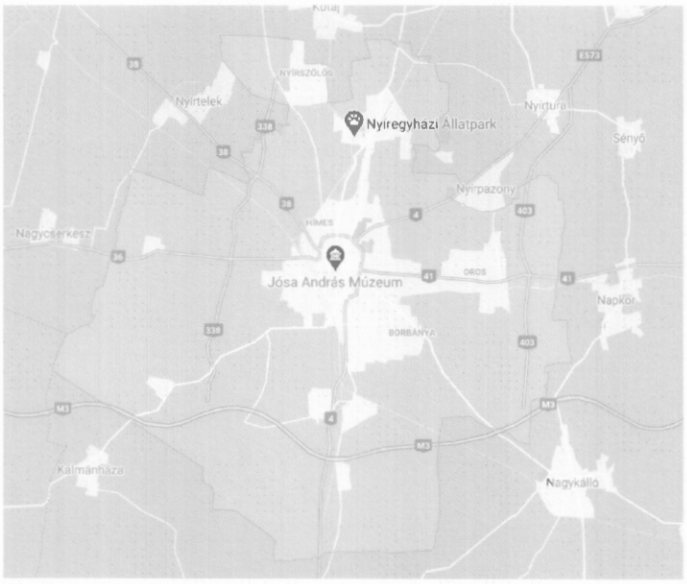

Forrás: https://www.google.com/maps 2021

1 JÖVŐKÉP

1.1 Nyíregyháza jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

A város, konkrét elemekre építő, az adottságokat figyelembe vevő hosszú távú jövőképe világosan kijelöli, hogy Nyíregyháza milyen várossá szeretne válni 2030-ra. Ennek eléréséhez tudatos fejlesztési folyamatra, egymásra épülő, egymást erősítő célok kijelölésére és a célok elérését biztosító fejlesztések megvalósítására van szükség.

Nyíregyháza 2030-ban egy **modern, élhető, fenntartható, pezsgő nagyváros**, ahol

- az egészséges és biztonságos élet alapfeltételei biztosítottak,
- az itt élők egészséges környezetben, megfelelő életminőségben élnek,
- a fejlett helyi gazdaságnak köszönhetően magas a foglalkoztatási és jövedelmi szint,
- a társadalmi és környezeti fenntarthatóság szempontjai érvényesülnek, valamint
- aktív kulturális, társadalmi élet folyik.

„A mi Nyíregyházánk" 2030-ban egy olyan **szerethető, vonzó város**, ahol szívesen élnek a következő generációk (gyermekeink, unokáink) is, ahová a magas képzettségű fiatal szakemberek is visszatérnek.

Nyíregyháza 2030-ra elérendő jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan az alábbiak szerint körvonalazható.

1.1.1 Társadalom

Nyíregyháza **lakónépességének száma** 2030-ban lassú emelkedést mutat (118-120 ezer fő), mivel a kismértékű természetes fogyást a pozitív vándorlási különbözet hosszú távon ellensúlyozza. A lakosság korcsoportos megoszlását a munkaképes korúak magas aránya jellemzi, az aktivitási ráta magas.

A városban élők magas életminőségének fontos alapfeltételét jelentő **humán szolgáltatások** infrastruktúrája kiépült, fejlett. A szolgáltatások színvonala magas; korszerű egészségügyi alap- és kórházi ellátás, magas minőségű oktatási-nevelési szolgáltatások, szükségletekre reagáló szociális ellátás, ügyfélbarát közigazgatás jellemzi a várost. A lakosság körében rendszeres intenzív felvilágosító, prevenciós és szűrési programok eredményeként javul a lakosság egészségi állapota. A **digitális technológiák** széleskörű alkalmazására építő humán szolgáltatásokat korszerű, felhasználóbarát mobil alkalmazások egészítik ki.

A szükséglet-orientált, magas színvonalú **szakképzésnek** köszönhetően a város **munkaerő**-potenciálja jól képzett és rugalmas, megfelelő **idegennyelv ismerettel** rendelkezik. A szakképzésben és a felsőoktatásban elterjedt a duális képzés. A városban működő **egyetemek** a helyi társadalom és gazdaság képzési, fejlesztési és innovációs bázisait jelentik.

A városban élők életminőségét pozitívan befolyásolja az elérhető magas színvonalú **kulturális és szabadidős szolgáltatások** széles köre. A színes és változatos közművelődési, rekreációs és sport lehetőségeknek, a folyamatos programoknak, rendezvényeknek köszönhetően a várost pezsgő, élettel teli közösségi terek jellemzik. A város kulturális életében meghatározó szerepet töltenek be az országos és nemzetközi hírű nyíregyházi kulturális szervezetek, intézmények, programok.

A városban működő **helyi közösségek, civil szervezetek** aktívan megjelennek a városi élet számos területén (kultúra, szociális ellátás, stb.). A közösségi, befogadó, szolidáris társadalom kialakulása

érdekében a város bátorítja és támogatja a helyi közösségek, civil szervezetek működését, felkarolja a közösségi, önkéntes kezdeményezéseket, családbarát módon szervezi közösségi szolgáltatásait. A város és lakossága **szolidáris** valamennyi hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoporttal, és ez a szolidaritás megnyilvánul mind a fejlesztéspolitikában, mind a segítő, támogató programokban.

A gazdasági fejlődés hatására a társadalmi polarizáltság fokozatosan csökken a városban. A jövedelmek közötti különbségek nem növekednek tovább, a **hátrányos helyzetű csoportok** életminősége javul, felzárkózási esélyük növekszik. A szociális feszültségek a kezelésükre indított szakmai programok eredményeképpen enyhülnek. A leromlott városi területeken élők száma fokozatosan csökken.

1.1.2 Gazdaság

2030-ban Nyíregyháza stabil, fejlett, értékteremtő helyi gazdasággal rendelkezik, amely **nagyszámú, minőségi munkahelyen** keresztül magasabb jövedelmi szintet biztosít a lakosok számára. A foglalkoztatottak aránya növekszik, a munkanélküliség csökken. A jövedelmi különbségek az ország fejlettebb részeihez viszonyítva kis mértékben csökkennek.

A város gazdasági szerkezetében meghatározó szerepet játszanak a **magasabb hozzáadott értéket** teremtő tevékenységek, a gazdasági versenyképesség növekedésében kiemelt szerepe van néhány **húzóágazatnak** (műanyag és gumiipar, élelmiszeripar) és a folyamatosan fejlődő, bővülő **K+F+I** szektornak. A kutatóintézetek és kutatási helyek aktívan segítik a város és a megye innovatív vállalkozásait a K+F+I tevékenységben. Nyíregyháza az ország egyik legdinamikusabban fejlődő gazdasági centruma.

A meglévő **befektetők** megtartása mellett további beruházások valósulnak meg. A foglalkoztatásban jelentős szerepet töltenek be az erős, korszerű digitális technológiákat alkalmazó **helyi vállalkozások**. A **helyi termékek és szolgáltatások** fogyasztása révén a helyben keletkező jövedelmek nagy része a városban kerül elköltésre, amely tovább növeli a helyi jövedelmek szintjét.

A város gazdaságában fontos szerepet tölt be a **turizmus**, a színes és változatos városi programkínálat, valamint a fejlett vonzerők egyre növekvő számú látogatót vonzanak a városba. **Sóstógyógyfürdő** országos és nemzetközi hírű turisztikai desztinációvá vált. A város (és intézményei, szervezetei, vállalkozásai) aktív hazai és nemzetközi marketingtevékenységének köszönhetően a városi **image** pozitív.

1.1.3 Táji, természeti és épített környezet

2030-ban a várost vonzó és energiahatékony épített és természeti környezet jellemzi. A város főbb környezetvédelmi mutatói illeszkednek az európai uniós normákhoz. Az épített környezet fejlesztésekor elsődleges szempont az **energiahatékonyság** növelése (energiahatékony épületállomány), a **klímaváltozáshoz való alkalmazkodás** (kiépített bel- és csapadékvízrendszer).

Az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében Nyíregyházán a természeti környezet és az épített környezet együttes fejlesztése, egymásra hatásuk erősítése valósul meg. A város óvja természeti értékeit és természetvédelmi területeit, amelyeket egyre jobb állapotban tart fenn. 2030-ra jelentősen növekednek a városi zöldterületek, különösen a város eddig alulhasznosított zöldfelületeinek biológiai aktivitása növekszik. Folyamatosan fejlődik a helyi (települési) zöld és kék infrastruktúra (a vízi ökoszisztémák alkotta kék infrastruktúra), megteremtődtek a klíma-alkalmazkodás, helyi környezetvédelmi infrastruktúra és körforgásos gazdaság feltételei.

Az **épített örökség védelme**, a belvárosi és városkörnyéki **zöldterületek** megóvása, fejlesztése révén a városkép vonzó. A fenntartható fejlődés és a közlekedési kereslet mérséklése érdekében Nyíregyháza a meglévő városszerkezeten belül fejlődő, kompakt város. A városfejlesztés során kiemelt szempont, hogy a tevékenységek és fejlesztések optimális eloszlásúak legyenek, lehetőség szerint ne terjedjenek szét, hanem a fejlesztések jól meghatározható területeken, egyértelmű határok között valósuljanak meg.

A várost elkerülő utak megépítésének hatására és a kiterjedt zöldfelületeknek köszönhetően a **zaj- és levegőszennyezés** a lakott területeken csökkenő tendenciájú. A **szelektív hulladékgyűjtés** a város egész területén szervezetten működik, az újrafeldolgozással hasznosított hulladék mennyisége emelkedik.

A kiépült közutaknak és a korszerű, megbízható közúti és vasúti közösségi közlekedésnek köszönhetően a **város külső elérhetősége** kényelmes, gyors és kiszámítható, mind az ország távolabbi részeiből, mind a környező településekről. A nyíregyházi repülőtér alkalmas a térség üzleti életének kiszolgálására.

A városon belüli közlekedési hálózat és az okos, digitális forgalomszervezés is a fenntartható mobilitást szolgálja – a **közösségi, a kerékpáros és gyalogos közlekedés** elterjedt, a belvároson belüli egyéni autós közlekedés aránya jelentősen lecsökkent (a kiskörúton belül a gyalogos és kerékpáros közlekedés dominál, a nagykörút és kiskörút között kiépült és fejlett a kerékpáros és közösségi közlekedés rendszere). A **parkolási** rendszer kiépültsége hozzájárul a városi mobilitás fenntarthatóságához. A helyi buszjáratok racionalizált és jó színvonalú rendszere összhangban van a lakosság szükségleteivel. A nagykörútra vezető gyűjtőutak kiépültek, biztosítják a belváros elérhetőségét.

1.2 Nyíregyháza jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

2030-ra Nyíregyháza gazdasági-társadalmi **vonzáskörzete** kiterjed, egyrészt a városi funkciók erősödése és koncentrációja, másrészt a kedvezőbb elérhetőségi viszonyok miatt. A környező településekkel szoros ágazati és feladatellátási együttműködések jönnek létre (pl. közigazgatási, közoktatási, szociális feladatmegosztás), amelyek kiegyensúlyozott térségi fejlődést eredményeznek.

A város **megyei szerepköre** jelentős, Nyíregyháza Szabolcs-Szatmár-Bereg megye gazdasági, oktatási, kulturális és szolgáltatási központja. A város a foglalkoztatási funkcióján és a beszállítói hálózatokon keresztül az egész megye fejlődésében meghatározó szerepet tölt be. A város a megyében azonosítható három gazdaságfejlesztési tengely (észak-déli fejlesztési tengely – Nyíregyháza-Kisvárda-Záhony, kelet-nyugati fejlesztési tengely – Nyíregyháza-Nyírbátor-Mátészalka, Nyíregyháza-Debrecen agglomerációs tengely) metszéspontjában helyezkedik el, így megyei gazdaságfejlesztési hatása kiemelkedő.

A megyeszékhely, mint turisztikai központ hatása a megye többi területére is kisugárzik, az ide érkező turisták ellátogatnak a megye más idegenforgalmi desztinációiba is. A város aktív szereplője a kiépült térségi turisztikai desztinációs hálózatnak (Nyíregyháza – Tokaj – Hajdúszoboszló – Debrecen – Nyírbátor – Felső-Tisza vidék).

Nemzetközi szinten a város jelentősége tovább erősödik, egyrészt a multinacionális vállalatok jelenléte, másrészt az intenzívebbé váló határon átnyúló együttműködéseknek köszönhetően. Mindehhez az is hozzájárul, hogy a város stabil KKV szektorral és K+F bázissal rendelkezik. A város aktív **testvérvárosi** kapcsolatokat tart fenn és aktívan részt vesz **Európai Uniós** nemzetközi városi kapcsolatokban. Nyíregyháza az Európai Unió egyik dinamikusan fejlődő keleti kapuja.

1.3 A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztési irányok kijelölése során vannak olyan meghatározó alapelvek, amelyek indikátorokkal ugyan nem feltétlenül mérhetőek, ám meghatározóak a város fejlesztésének egésze, a beavatkozások tervezése, a források allokálása szempontjából. Nyíregyháza településfejlesztési alapelvei az alábbiak:

1. Integrált megközelítés

A városi élet különböző – gazdasági, társadalmi, környezeti és kulturális – területei egymással szorosan összefonódnak, ezért a városfejlesztés terén kizárólag **integrált megközelítéssel** lehet hatékony megoldásokat elérni.

Az integrált megközelítés aspektusai:

- komplex társadalmi-gazdasági problémákra komplex megoldások keresése,
- pontszerű, egyedi projektek helyett egymásra épülő, egymást kölcsönösen erősítő beavatkozásokból álló komplex fejlesztések megvalósítása,
- a fizikai, infrastrukturális fejlesztések ún. soft elemekkel, intézkedésekkel és szervezési megoldásokkal való együttes kezelése,
- különböző finanszírozási, megvalósítási és fenntartási módok egymással való összehangolása (pl. több operatív program, több prioritási tengely, vagy EU-s, hazai és magánforrások).

Az integrált megközelítés koncepció, stratégia és projekt szinten egyaránt alkalmazandó a hatások maximalizálása érdekében.

2. Fenntartható városfejlesztés

A településfejlesztés során kiemelten fontos a fenntartható fejlődés biztosítása. „A fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket" (ENSZ, 1987).

A **fenntartható fejlődés** magában foglalja a gazdasági, társadalmi és a környezeti fenntarthatóságot. A városfejlesztés tervezése és megvalósítása során figyelemmel kell lenni mindhárom pillérre együttesen, egymásra gyakorolt kölcsönhatásaik figyelembevételével.

Nyíregyháza város fejlesztése során biztosítani kell, hogy a megvalósuló gazdasági fejlődéssel párhuzamosan mind a társadalmi fenntarthatósági (megfelelő életkörülmények, életminőség, szociális jólét), mind a környezeti fenntarthatóság (klímabarát beavatkozások, megújuló energiák alkalmazása) szempontjai is érvényesüljenek. Fontos, hogy bármilyen fejlesztés is valósul meg, az bizonyíthatóan járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez, csökkentse, de semmiképpen ne növelje a környezeti terhelést. Ennek elérése érdekében a város elkötelezett az épületek és a közlekedés széndioxid kibocsátásának csökkentése iránt.

3. Hatékony fejlesztések

A városfejlesztés során fontos alapelv a **meglévő erőforrásokra építkezés**, a **költséghatékonyság** biztosítása. A hatékony városfejlesztés érdekében mindenképpen szem előtt kell tartani a fejlesztések hosszú távú hatásait, kijelölt városfejlesztési irányokhoz való illeszkedését. A sikeres városfejlesztés nem a tüneteket kezeli, hanem feltárja a valós problémákat és azokra keresi meg a leghatékonyabb és leginkább fenntartható megoldásokat.

A hatékonyság érdekében fontos a meglévő erőforrások hasznosítása (kihasználatlan ingatlanok hasznosítása zöldmezős beruházások helyett, rendelkezésre álló humán erőforrások, tapasztalatok hasznosítása, stb.). A hosszú távú gondolkodás fontos eleme, hogy a beruházási költség mellett a fenntartás, működtetés költségeivel is kalkulálni kell.

4. Közösségi szemlélet és szolidaritás

A városfejlesztési folyamat valamennyi szakaszában – tervezés, megvalósítás és fenntartás – kiemelt alapelv a **közösségi szemlélet, a széles körű partnerség** biztosítása.

A sikeres és eredményes városfejlesztés megvalósítása érdekében elengedhetetlen a helyi lakosság, a civil társadalom, a gazdasági élet szereplői és a különböző kormányzati szintek közötti szoros partnerség kialakítása, az érintettek aktív bevonása a fejlesztési folyamat valamennyi szakaszában.

A partnerek tervezésbe való bevonása lehetőséget ad fejlesztési elképzeléseik megismerésérére, emellett fontos szerepe van a kijelölt fejlesztési irányok társadalmi elfogadtatásában annak, hogy a partnerek már a tervezés során megismerik a fejlesztési elképzeléseket és véleményt nyilváníthatnak. A partnerek szerepet kaphatnak a megvalósításban is, ennek egyik hatékony eszköze a helyi közösségek működésének ösztönzése. A partnerségnek a fenntartási időszakban is jelentős szerepe van: a beavatkozások megvalósítása után is fontos az átfogó tájékoztatás, a folyamatos egyeztetés a közvetlenül érintettekkel (pl. lakossági elégedettség mérés), a tapasztalatok visszacsatolása.

A közösségi szemlélet érvényesítése a városfejlesztésben magában foglalja a **szolidaritás** elvét is. A szolidaritás és **esélyegyenlőség** elvének érvényesítése magában foglalja az arra rászorulók – hátrányos helyzetűek, fogyatékkal élők, idősek – segítését, az egyenlő esélyek biztosítását.

2 CÉLOK

2.1 A célrendszer és a helyzetelemzés kapcsolata

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelye, Magyarország **hetedik legnépesebb** városa (Budapest nélkül a hatodik legnagyobb megyei jogú város), állandó népessége 119 765 ezer fő (2019), lakónépessége 116 814 fő (2020. jan. 1.).

Nyíregyháza az elmúlt évtizedekben dinamikus fejlődésen ment keresztül, számos olyan (elsősorban infrastrukturális) **fejlesztés** valósult meg, amely jó alapokat biztosíthat a következő időszakra:

- Kiépült a kommunális infrastruktúra, a legégetőbb hiányosságok megszűntek (kivéve bel- és csapadékvízelvezetés a város több területén);
- Nagyobb részt megépültek a város külső megközelíthetőségét biztosító fő közlekedési útvonalak (M3, keleti és nyugati elkerülő út), folyamatosan fejlődik a belterületi út- és kerékpárúthálózat;
- Kiépült, folyamatosan fejlődő infrastruktúra jellemzi a humán szolgáltatások szinte valamennyi területét (oktatás-nevelés, egészségügy, szociális ellátás, közigazgatás);
- Városrehabilitációs programok keretében megújult több városrész (közterületek, lakó- és középületek);
- Letelepült és hosszú távra elkötelezte magát néhány multinacionális és hazai nagyvállalkozás, amelyek jelentős foglalkoztatók, meghatározó szereplői a város (és a megye) gazdaságának;
- Jelentős turisztikai attrakciók épültek ki, országos és nemzetközi ismertségű programsorozatok jöttek létre, a város (és kiemelten Sóstógyógyfürdő) turisztikai kereslete és kínálata növekszik;
- Kiépült és bővül az üzleti infrastruktúra, az ipari területek kihasználtsága magas.

Ugyanakkor a (nagyon fontos) pozitív fejlemények mellett a helyzetelemzés és a SWOT analízis tanúsága szerint továbbra is **jelentős megoldandó problémákkal** néz szembe a város több területen:

- A foglalkoztatási mutatók javulnak, ugyanakkor a foglalkoztatottak aránya a többi megyei jogú városhoz viszonyítva alacsony, az átlagkeresetek elmaradnak az országos átlagtól;
- A helyi felsőoktatás és a helyi K+F tevékenység nem szolgálja ki teljes mértékben a gazdasági igényeket;
- A felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma csökken;
- A városon belüli közúti közlekedési kapcsolatok további fejlesztésekre várnak (közúti gyűrűk befejezetlenek, városrészek közötti kapcsolatok hiányosak);
- A város belterületi vízrendezése egyes területeken nem megoldott;
- Esetenként magas mértékű a légszennyezettség (szálló por);
- Egyes területeken rendezetlen a városkép, alulhasznosított területek, eltérő állapotú közterületek vannak jelen;
- Leromlott épületek és lakóterületek vannak jelen a városban.

A helyzetértékelés fő következtetései és Nyíregyháza 2030-ra elérni kívánt jövőképe alapján meghatározható a város fejlesztésének **célrendszere**, a következő időszakra vonatkozó átfogó és részcélok.

Nyíregyháza településfejlesztési koncepciója három átfogó célt fogalmaz meg, amelyek tükrözik a fejlesztési célkitűzések fő irányát. A három átfogó cél elérése érdekében hét részcél (stratégiai cél)

került kijelölésre, amelyek a város egészének fejlődését célozzák. Nyíregyháza Megyei Jogú Város fejlesztésének célrendszerét a következő fejezetek mutatják be.

2.2 A település átfogó fejlesztését szolgáló célok

Nyíregyháza Megyei Jogú Város településfejlesztési koncepciója a felvázolt jövőkép megvalósulása érdekében három átfogó fejlesztési célt jelöl ki:

- **Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság**: A város fejlődése szempontjából kulcsfontosságú a stabil, jól működő, az itt élők számára a jó életminőség feltételeit biztosító, kiszámítható megélhetést, növekvő jövedelmet biztosító, fejlett, értékteremtő helyi gazdaság. Ez az átfogó cél a foglalkoztatási, munkaerőpiaci és gazdaságfejlesztési célkitűzéseket foglalja magában.
- **Egészséges, aktív, összetartó társadalom:** A város jövője, népességmegtartó képessége szempontjából kiemelten fontos, hogy az itt élők számára biztosítottak legyenek az egészséges élet alapvető feltételei, valamint a magas minőségű közszolgáltatások. Egy város hosszú távú, hatékony fejlesztése nem lehetséges az ott élők aktív közreműködése, bevonása nélkül, fontos szerepe van a közösségi szemléletnek, összefogásnak. Ez az átfogó cél a város társadalmi, szociális kérdéseivel kapcsolatos célkitűzéseket foglalja magában.
- **Fenntartható, élhető, vonzó környezet:** A gazdasági és társadalmi fejlődés feltételeinek javításával párhuzamosan kiemelt figyelmet kell fordítani a fenntarthatóságra, a környezetvédelemre és a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra. Az itt élők életminőségét nagyban befolyásolja az élhető és vonzó települési környezet. Ez az átfogó cél a környezetvédelemmel, energiahatékonysággal, épített és természeti környezettel kapcsolatos célkitűzéseket foglalja magában.

2. ábra: Nyíregyháza fejlesztési koncepciójának átfogó céljai

A három átfogó cél kijelöli a város legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti kihívásokra adott válaszait.

2.3 Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

2.3.1 Részcélok

Nyíregyháza tervezett jövőképének elérése érdekében az alábbi hét részcél jelölhető ki.

3. ábra: Nyíregyháza fejlesztési koncepciójának részcéljai

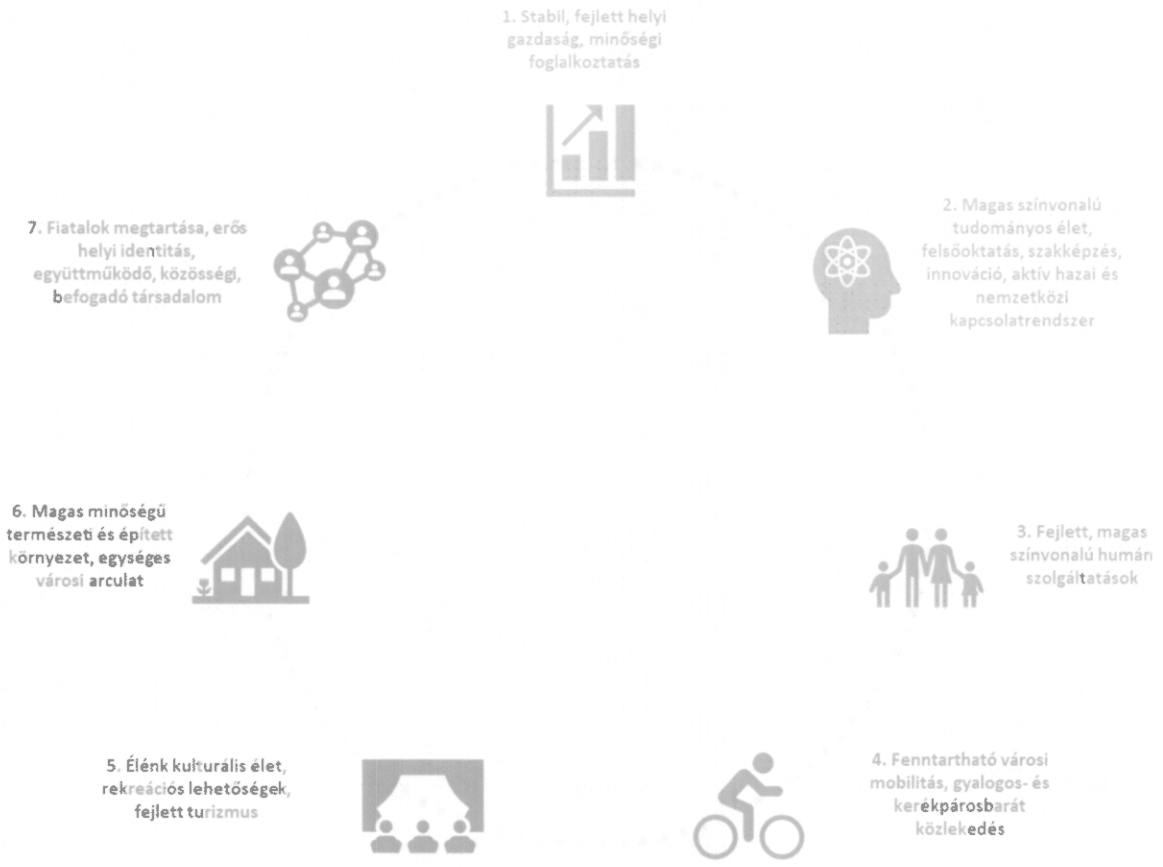

1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás

Nyíregyháza jövőbeli fejlődésének fontos alapfeltétele a **stabil, fejlett helyi gazdaság**, amely biztosítja a városban élők számára a megfelelő életminőséghez szükséges jövedelmet.

A város gazdaságában – mind a már működő, mind pedig az újonnan betelepülő cégek esetében – nagyobb hangsúlyt szükséges kapnia a **magasabb hozzáadott értékű tevékenységek** fejlesztésének, amely hozzájárul a **minőségi munkahelyek** széles, változatos kínálatának megteremtéséhez és a **magasabb jövedelmek** eléréséhez.

Fontos a **befektetésösztönzési** tevékenység erősítése: az itt működő vállalkozások megtartása mellett további beruházások idevonzása, az ehhez szükséges feltételek megteremtése.

Tovább kell erősíteni a helyi vállalkozásokat, amelyhez elengedhetetlen a **vállalkozásfejlesztési** tevékenység továbbfejlesztése, vállalkozóbarát környezet megteremtése, vállalkozói ökoszisztéma

fejlesztése, az innováció ösztönzése. A vállalkozásfejlesztés hangsúlyos területe az **új vállalkozások** (start-up-ok) létrejöttének elősegítése.

Napjaink fontos célkitűzése a digitális átállás elősegítése, ennek keretében a gazdaságfejlesztés terén kiemelten fontos a **KKV-k digitalizációjának elősegítése**, korszerű digitális megoldások, technológiák elterjesztése.

A helyi gazdaság és az önellátás erősítése érdekében ösztönözni szükséges a **helyi termékek** és szolgáltatások fogyasztását, amely elősegíti a helyben keletkező jövedelmek minél nagyobb részének városban tartását, és hozzájárul a **körforgásos gazdaság** fejlesztéséhez, ezzel a gazdaság zöldítéséhez.

2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer

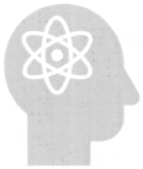

Nemzetközi és hazai tapasztalatok alapján kijelenthető, hogy egy nagyváros hosszú távú fejlődéséhez, népességmegtartó képességének erősítéséhez elengedhetetlen a **fejlett, magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás és kutatás-fejlesztési, innovációs tevékenység** jelenléte.

Nyíregyháza társadalmi, gazdasági fejlődése szempontjából kiemelt fejlesztési cél, hogy a városban működő egyetemeken **stabil, magas színvonalú képzés** valósuljon meg, tovább fejlődjenek a helyi gazdasági igényekre épülő duális képzési formák. Fontos a **Nyíregyházi Egyetem pozícionálása, kiválósági területeinek kijelölése**, a nemzetközi egyetemi hallgatók arányának növelése.

A gazdaság és a tudomány fejlődése szempontjából egyaránt elengedhetetlen a **K+F+I tevékenység** fejlesztésének ösztönzése – a kutatóintézetek és kutatási helyek aktívan segíthetik a város és a térség vállalkozásainak K+F+I tevékenységét, létrejöhetnek az ezeket hasznosító spin-off és start-up cégek.

A gazdasági versenyképesség erősítésének feltétele a képzett és megfelelő kompetenciákkal rendelkező szakemberek rendelkezésre állása, ezért elengedhetetlen a munkaadók elvárásaihoz rugalmasan igazodó, **korszerű szakképzés** feltételeinek fejlesztése.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a város fejlődéséhez hozzájárul az **aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer** működése is, melynek fontos elemét képezik a testvérvárosi és partnervárosi együttműködések. A nemzetközi kapcsolatok szélesítéséhez, a nemzetközi tapasztalatok, jó gyakorlatok megismeréséhez kiemelkedő lehetőséget jelentettek a város számára az EU-s, határmenti és egyéb nemzetközi projektek, az ezekben való aktív részvétel folytatása szükséges.

A digitális átállás egyik kulcsterületét a **felsőoktatás digitalizációjának növelése** jelenti, a képzett fiatal szakemberek egyetemen szerzett ismeretei jelentősen elősegíthetik a digitális technológiák széleskörű alkalmazását.

A felsőoktatás és a tudomány a zöld átállás területén is fontos szerepet tölthet be a **környezetvédelmi kutatás-fejlesztési tevékenység** erősítése révén.

3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások

Egy modern, élhető, egészséges városban kulcsfontosságú a **fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások** – egészségügy, szociális és gyermekjóléti ellátás, oktatás-nevelés, közigazgatás – rendelkezésre állása.

Nyíregyházán a szolgáltatások alapinfrastruktúrája nagyrészt kiépült, jelentős infrastrukturális fejlesztések valósultak meg az elmúlt években, így a legfontosabb feladat a hiányzó kapacitások biztosítása, illetve a szolgáltatások színvonalának, minőségének további javítása, szükségletekhez igazodó fejlesztése és elérhetőségének javítása.

Az egészséges város jövőkép elérése érdekében a korszerű **egészségügyi alap- és szakellátás** biztosítása mellett nagy hangsúlyt szükséges fektetni a prevencióra, megelőzésre (szűrés, tájékoztatás, egészséges életmód népszerűsítése), valamint az aktív egészségmegőrző programokra. Az egészségügyi ellátást fejlett, kiépült gondozási, ápolási rendszernek szükséges kiegészítenie.

A **szociális ellátások** terén fontos szempont a szükségletekre reagálás, mind a gyermekellátás, mind az időskorúak, fogyatékkal élők, hajléktalanok, egyéb rászorultak ellátása terén. A demográfiai tendenciákhoz igazodva kiemelt figyelmet szükséges fordítani az időseket ellátó intézmények fejlesztésére.

Mind gazdasági, mind társadalmi szempontból kiemelt fejlesztési terület az **oktatás**. Nyíregyháza oktatási adottságai összességében jónak tekinthetőek, ugyanakkor elengedhetetlen az oktatás-nevelés színvonalának további fejlesztése. Kiemelt fontosságú az idegen nyelvi képzés további fejlesztése valamennyi oktatási szinten (alap-, közép- és felsőoktatásban egyaránt).

A digitális átállás egyik kulcsterülete a **közigazgatás digitalizációja**, az ügyfélbarát online, elektronikus ügyintézés széles körű kiterjesztése. Kiemelt fontosságú a digitális technológiák, smart city megoldások széleskörű alkalmazása a **közszolgáltatások**, a városi rendszerek működtetése területén.

Az zöld átállás egyében fontos szempont a humán szolgáltatási infrastruktúra **környezetbarát** fejlesztése.

4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés

A XXI. századi városfejlesztés egyik fő kihívása a **városi mobilitás fenntartható fejlesztése**. A város belső közlekedési hálózatának és a forgalomszervezésnek jelentős gazdasági, társadalmi és környezeti hatásai vannak.

Nyíregyháza élhetőségének fejlesztése és a környezetvédelmi problémák csökkentése érdekében a közlekedés terén is fontos a zöld átállás, a **fokozottan környezetbarát közlekedési módok** ösztönzése. Ez magában foglalja a **gyalogos- és kerékpárosbarát** közlekedési feltételeinek fejlesztését, a **közösségi közlekedés** környezetbarát fejlesztését, valamint a belvárosban az autómentes területek bővítését. Mindezekhez szükséges a **parkolási lehetőségek** fenti célokhoz igazodó fejlesztése, racionalizálása.

A város fejlődése szempontjából fontos a **külső elérhetőség** feltételeinek további fejlesztése, a szomszédos településekkel való **közúti** kapcsolatok fejlesztése, az átmenő teherforgalom további csökkentése (pl. Nyíregyháza-Debrecen közötti szakasz négysávosítása, északi elkerülő út fejlesztése), valamint a **vasúti** elérési idők csökkentése.

A közlekedésfejlesztés egyik kiemelt területe a smart city megoldások széleskörű alkalmazása, **okos, digitális közlekedésszervezési megoldások** bevezetése.

5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus

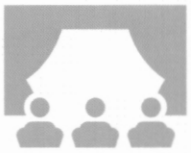

A Nyíregyházán élők életminőségére, a város turizmusára, valamint népességmegtartó képességére – többek között a tehetséges fiatal szakemberek megtartására, vonzására – jelentős hatással van a város kulturális életének minősége, a rekreációs lehetőségek rendelkezésre állása. A városfejlesztés fontos célkitűzése a **kulturális élet, rekreációs lehetőségek, turizmus** területén a mennyiségi és minőségi kínálat bővítése, fejlesztése.

Fontos feladat a kulturális programok, rendezvények változatos, színes kínálatának további bővítése, a városban kialakult **kulturális negyed** további fejlesztése. A változatos, minőségi **közművelődési**,

rekreációs lehetőségek, a pezsgő, élettel teli közösségi terek mind az itt élők, mind az ide látogató turisták számára vonzóak.

A jövőbeli fejlesztések egyik kiemelt fókusza kell, hogy legyen, annak biztosítása, hogy valamennyi városlakó elérhető közelségében, minden városrészben álljanak rendelkezésre minőségi **rekreációs területek, közösségi terek**, megfelelő szolgáltatások, azaz minden városrészben kerüljenek kialakításra, fejlesztésre városrészközpontok.

A rekreációs lehetőségek fejlesztése terén kiemelt fontosságúak a **sportfejlesztések**, a tömegsport ösztönzése, feltételeinek fejlesztése, programok szervezése, amely a lakosság egészségi állapotának javításában is fontos szerepet tölthet be.

Nyíregyháza turisztikai attrakciói évek óta növekvő idegenforgalmat eredményeznek, elmúlt években számos turisztikai vonzerő- és szolgáltatásfejlesztés valósult meg a városban. Kiemelt szerepet tölt be a város turizmusában Sóstógyógyfürdő. A városfejlesztés egyik célterülete a **turizmus fenntartható fejlesztése**, melyhez szükséges a meglévő attrakciók fejlesztése, újabb vonzerők kialakítása, valamint a vendégfogadás feltételeinek mennyiségi és minőségi bővítése. A város vonzerejét erősítheti az aktív hazai és nemzetközi marketingtevékenység megvalósítása.

A zöld átállás szellemében a kulturális, rekreációs és turisztikai fejlesztések során is kiemelt szempont a **környezeti szempontból fenntartható, klímasemleges** megoldások előnyben részesítése.

A digitális átállásra lehetőséget nyújt a smart city megoldások széleskörű alkalmazása a kultúra, rekreáció, turizmus területén (pl. digitális programszervezési lehetőségek, okos alkalmazások, online előadások).

6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat

Nyíregyháza egyik legjelentősebb környezeti és egészségügyi kihívása a sok esetben kedvezőtlen levegőminőség – különösen az egészségügyi határértéket meghaladó részecskeszennyezettség (PM), melynek egyik fő forrása a lakossági szilárd tüzelés. Az elkövetkezendő évek egyik legfontosabb városfejlesztési célkitűzése a város **levegőszennyezettségének csökkentése**. Ehhez elengedhetetlen a lakossági fűtéskorszerűsítés ösztönzése, a szemléletformálás, a mérés és szabályozás erősítése.

A környezetileg fenntartható fejlődés érdekében fontos a **természeti és épített környezet** környezettudatos fejlesztése: az épületállomány **energiahatékonyságának** növelése, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás keretében a **bel- és csapadékvíz elvezetési rendszer** további fejlesztése, valamint a város meglévő városszerkezeten belüli, kompakt fejlesztésének ösztönzése.

Kiemelt hangsúlyt szükséges fektetni a **városi zöldterületek** mennyiségi és minőségi fejlesztésére, a fásításra, erdősítésre, vonalas infrastruktúrák melletti védősávok telepítésére.

A város pozitív image-ének további erősítése érdekében fontos a **városi arculati elemek egységes alkalmazása** (kiemelten a belvárosban és Sóstón). Az image erősítésének további eszközét jelentheti Nyíregyháza jellegzetességeinek megjelenítése városmarketing eszközökkel (pl. körforgalmakban, közterületeken, bevezető utak mentén – nagy cégek és meghatározó szervezetek jelképei, alma, nyírfa, állatpark, stb.).

A digitális átállás a természeti és épített környezet megújításában városi szinten és az épületek szintjén is értelmezhető az energetikai hálózatok és az energiafelhasználás optimalizálásában (pl. közvilágítás, épületenergetika stb.) alkalmazott **digitális technológiák, okos megoldások** révén.

Egy város rugalmas ellenállási képességének – **rezilienciájának** – fejlesztése kiemelt fontosságú – ez fokozottan igaz 2021-ben. Fontos a klímaváltozás, a gazdasági és társadalmi válsághelyzetek, járványok

hatásaira való felkészülés, a tanulás és alkalmazkodás, amely által a város képessé válik a sokk- és stresszhelyzetekre való megfelelő reagálásra.

7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom

Nyíregyháza fejlesztésének egyik fő célkitűzése a város népességmegtartó képességének javítása, ezen belül is kiemelten a tehetséges fiatal szakemberek megtartása, vonzása. Ebben számos tényező szerepet játszik, gazdasági és társadalmi tényezők egyaránt. A fiatalok megtartását és vonzását a megfelelő jövedelem, a munkahelyek változatos kínálata mellett ösztöndíjrendszerek, lakhatást segítő konstrukciók segíthetik, ugyanakkor szükségesek a megfelelő humán szolgáltatások, rekreációs lehetőségek, színes programlehetőségek is. Az elvándorlás mérséklésében fontos szerepe van a **helyi identitástudatnak**, ezért fontos feladat a nyíregyházi **közösségtudat, idetartozás, kötődés, közös értékek** erősítése, tudatosítása.

A város pozitív image-ét erősítheti a változatos, színvonalas hazai és nemzetközi programok, rendezvények (sport, kultúra, turizmus, tudományos élet, stb.) kínálatának bővítése.

A városfejlesztésben jelentős szerepet tölthetnek be az alulról jövő **közösségi és önkéntes kezdeményezések**, ezért fontos, hogy a város bátorítsa és támogassa a helyi közösségek, civil szervezetek aktív működését, a társadalmi összefogás, együttműködés erősítését.

Egy modern nagyváros élhetősége nagymértékben függ annak társadalmától, a **társadalom szolidaritásától**, az aktív helyi közösségek jelenlététől. A társadalom fejlettségének fokmérője, hogy a város és lakossága mennyire szolidáris a hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportokkal. Fontos feladat továbbra is a **leromlott, vagy leromlással fenyegetett városi területek fejlesztésének** folytatása, amely szorosan össze kell, hogy kapcsolódjon a **leszakadó, hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatásával**, komplex foglalkoztatási, lakhatási, szociális beavatkozások további megvalósításával.

A digitális és zöld átállás kulcsfontosságú eleme a **lakossági szemléletformálás**, az itt élők **digitális** ismereteinek bővítése, valamint a **környezettudatosság** fejlesztése.

2.3.2 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

Nyíregyháza Megyei Jogú Város településfejlesztési koncepciójának középpontjában a város 2030-ra elérendő **jövőképe** áll. A jövőkép a jelenlegi adottságokból kiindulva és a várható tendenciákra alapozva fogalmazza meg a hosszú távon elérni kívánt állapotot. Annak érdekében, hogy a város valóban megvalósítsa a gazdasági, társadalmi és környezeti szempontok szerint megfogalmazott jövőbeni állapotot, kijelölésre kerültek a település átfogó fejlesztését szolgáló célok – **3 átfogó cél és 7 részcél**. A fejlesztési elképzelések megvalósítása során figyelembe kell venni azt a **4 kijelölt településfejlesztési alapelvet**, amelyek meghatározóak a város fejlesztésének egésze szempontjából.

4. ábra: Nyíregyháza Megyei Jogú Város településfejlesztési koncepciójának célrendszere

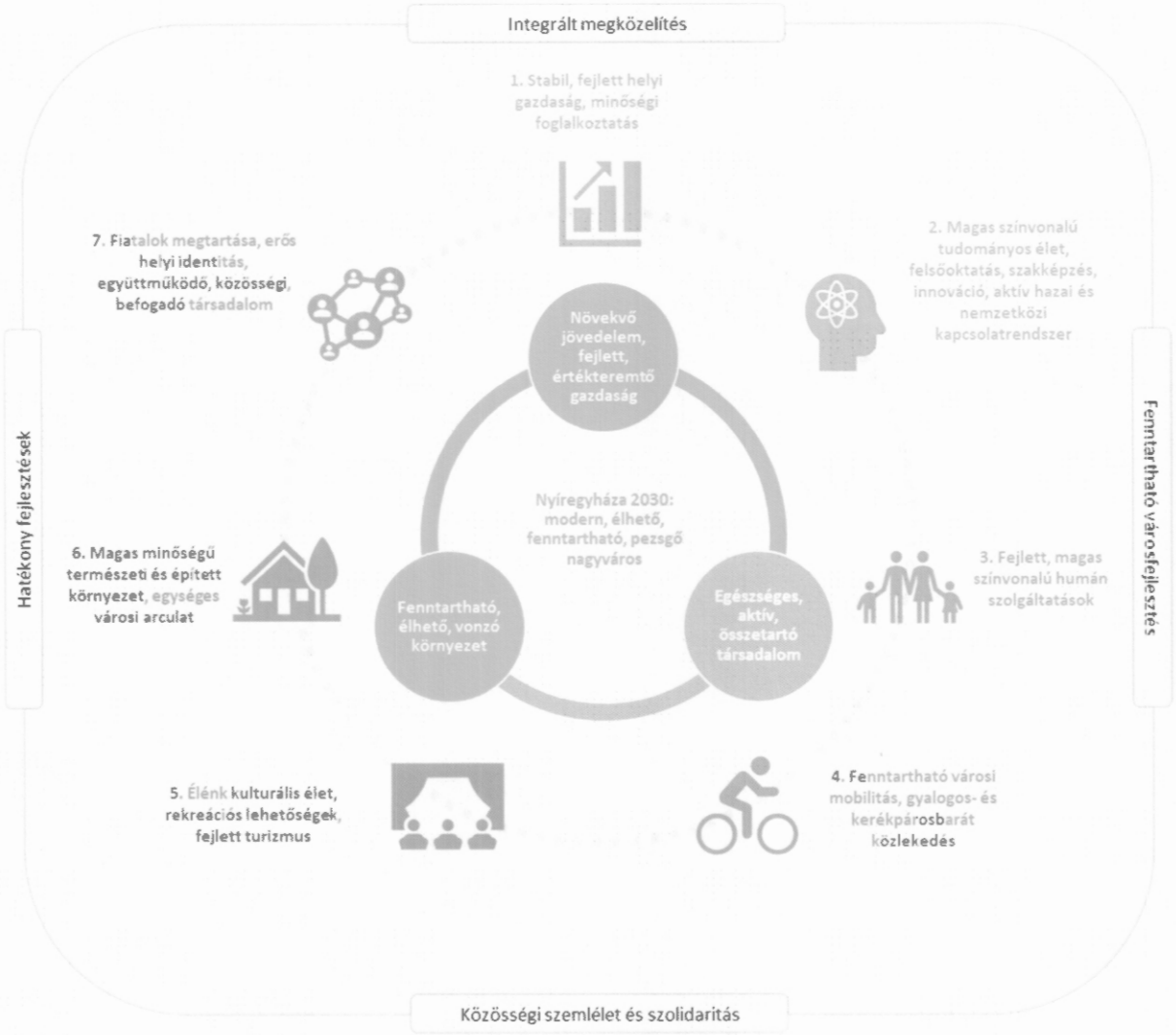

Az átfogó célok és részcélok kapcsolatát a következő táblázat mutatja be.

1. táblázat: Az átfogó célok és részcélok kapcsolata

Átfogó célok / Részcélok	Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság	Egészséges, aktív, összetartó társadalom	Fenntartható, élhető, vonzó környezet
1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	erős	közepes	
2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	erős	közepes	
3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások		erős	közepes
4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	közepes		erős
5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	erős	erős	erős
6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat		közepes	erős
7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom	közepes	erős	

erős koherencia
közepes koherencia

2.3.3 A célrendszer illeszkedése az Európai Uniós, hazai és megyei fejlesztési célokhoz

2.3.3.1 Az Európai Unió szakpolitikai célkitűzései 2021-2027

Nyíregyháza településfejlesztési koncepciójának célrendszere illeszkedik a releváns, 2021-2027 közötti programozási időszak európai uniós szakpolitikai célkitűzéseihez.

Az Európai Parlament és a Tanács vonatkozó CPR rendelettervezete (COM(2018) 375 final, 2018/0196(COD)) határozta meg a 2021-2027 közötti időszak 5 szakpolitikai célkitűzését:

1. Intelligensebb Európa – innovatív és intelligens gazdasági átalakulás,
2. Zöldebb, karbonszegény Európa – tiszta és méltányos energetikai átállás, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a kockázatmegelőzés és -kezelés
3. Jobban összekapcsolt Európa – mobilitás és regionális IKT-összekapcsoltság,
4. Szociálisabb Európa – a szociális jogok európai pillérének végrehajtása,
5. A polgárokhoz közelebb álló Európa – a városi, vidéki és part menti térségek fenntartható és integrált fejlesztése helyi kezdeményezések révén.

A gazdasági, környezeti, éghajlati, demográfiai és társadalmi kihívások kezelése érdekében az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) támogatja a városi térségekre, köztük a funkcionális városi

térségekre irányuló, területi vagy közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiákon alapuló integrált területfejlesztést (fenntartható városfejlesztés).

Az ERFA rendelet értelmében különös figyelmet kell fordítani a környezeti és éghajlati kihívások kezelésére, így különösen a 2050-ig megvalósítandó klímasemleges gazdaságra történő átállásra, a digitális technológiákban rejlő potenciál innovációs célú kiaknázására és a funkcionális városi térségek fejlesztésének támogatására.

Az alábbi táblázat bemutatja, hogy az egyes európai uniós célkitűzésekhez mely nyíregyházi célok illeszkednek.

2. táblázat: Nyíregyháza célrendszerének illeszkedése az EU szakpolitikai célkitűzéseihez

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Nyíregyháza célrendszere	
	Átfogó célok	Részcélok
(1) Intelligensebb Európa	- Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás 2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
(2) Zöldebb, karbonszegény Európa	- Fenntartható, élhető, vonzó környezet	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
(3) Jobban összekapcsolódó Európa	- Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság - Fenntartható, élhető, vonzó környezet	4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés
(4) Szociálisabb Európa	- Egészséges, aktív, összetartó társadalom	3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások 7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
(5) A polgáraihoz közelebb álló Európa	- Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság - Fenntartható, élhető, vonzó környezet - Egészséges, aktív, összetartó társadalom	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás 2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer 3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások 4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés 5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus 6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat 7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom

2.3.3.2 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)

A nemzeti jövőkép elérése érdekében az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg.

Átfogó célok illeszkedése:

- *Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés*: Az OFTK keretében megfogalmazott egyik átfogó cél a gazdasági növekedés, fejlődés és jövedelemtermelés biztosítása. Nyíregyháza településfejlesztési koncepciójának „Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság" átfogó célja teljes mértékben összhangban áll az OFTK ezen céljával, valamint a cél elérése érdekében megjelölt kiemelt eszközökkel (a gazdaságba történő beruházások és a vállalkozásfejlesztés támogatása, a kis- és középvállalkozások megerősítése és piaci lehetőségeik szélesítése, a biztonságos élelmiszerellátás, a helyi gazdaság

megerősítése). Mind az OFTK, mind a városi koncepció esetében az egyik átfogó cél fókusza a gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatás növelése és a vállalkozások fejlesztése.

- *Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom*: Az OFTK keretében megfogalmazott megújuló társadalom átfogó céllal összhangban áll Nyíregyháza településfejlesztési koncepciójának „Egészséges, aktív, összetartó társadalom" átfogó célja. Mind az OFTK, mind a városi koncepció esetében az egyik átfogó cél a társadalomra, az életminőség javítására fókuszál.
- *Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme*: Az OFTK átfogó célként fogalmazza meg az erőforrások megőrzését a jövő generációinak számára. Ezzel a céllal teljes mértékben koherens Nyíregyháza településfejlesztési koncepciójának „Fenntartható, élhető, vonzó környezet" átfogó célja. Mind az OFTK, mind a városi koncepció esetében az egyik átfogó cél a fenntartható fejlődés biztosítására fókuszál.
- *Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet*: Ez az átfogó cél OFTK területfejlesztési, térszerkezeti céljait integrálja. Kimondja, hogy többközpontú térszerkezet megvalósítása érdekében szükséges az ország Budapest központúságának oldása, a gazdasági fejlődést biztosító beruházások területi terítése, a térségi versenyképességet segítő térszerkezet, térségi kapcsolatok kialakítása, erősítése. Ez összhangban áll Nyíregyháza város átfogó céljaival.

A Nyíregyháza településfejlesztési koncepciójában megfogalmazott részcélok illeszkedését az **OFTK specifikus céljaihoz** alábbi táblázat mutatja be:

3. táblázat: Nyíregyháza célrendszerének illeszkedése az OFTK célkitűzéseihez

OFTK specifikus célok	Nyíregyháza részcélok						
	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
Szakpolitikai							
Versenyképes, innovatív gazdaság	■	■					
Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése	■						
Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság			■		■		
Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I		■					
Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom							■
Jó állam, szolgáltató állam és biztonság			■				
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme				■		■	

OFTK specifikus célok	Nyíregyháza részcélok						
	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
Területi							
Az ország makro-regionális szerepének erősítése	■	■			■		
A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat		■	■				
Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése	■						■
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése						■	
Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése	■						
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása				■			

■ koherencia

2.3.3.3 Megyei területfejlesztési koncepció

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Koncepciója (2021) három átfogó célt jelölt ki, amelyek a megye legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti kihívásokra adott válaszait tükrözik.

Átfogó célok illeszkedése:

- *Az aktív megye – Értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése*: Az aktív megye átfogó cél a foglalkoztatási, munkaerőpiaci kérdéseket és a munkahelyteremtéssel kapcsolatos gazdaságfejlesztési célokat integrálja. Nyíregyháza településfejlesztési koncepciójának „Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság" átfogó célja teljes mértékben összhangban áll Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ezen átfogó céljával, mindkét koncepció egyik fő célja a foglalkoztatás és aktivitás növelése.
- *A szolidáris megye – A mélyszegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása*: A szolidáris megye átfogó cél Szabolcs-Szatmár-Bereg megye legégetőbb társadalmi, szociális problémáira és a tartós leszakadással veszélyeztetett térségek felemelésére fogalmazza meg a legfontosabb fejlesztési stratégiákat. Nyíregyháza településfejlesztési koncepciójának „Egészséges, aktív, összetartó társadalom" átfogó célja összhangban áll Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ezen átfogó céljával, mindkét koncepció fő célkitűzései között szerepel a társadalmi különbségek csökkentése, a lakosság életminőségének növelése.
- *A vonzó megye – Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése*: A vonzó megye átfogó cél azokat a fejlesztéspolitikai irányokat jelöli ki, amelyek a fenntarthatóság szempontjait szem előtt tartva egy befektető- és vállalkozásbarát üzleti környezetet hoznak létre, a helyi közösségek életminőségét javítják és az ide érkező turisták igényeit, szükségleteit is kielégítik. Nyíregyháza településfejlesztési koncepciójának „Fenntartható, élhető, vonzó környezet" átfogó célja szoros koherenciát mutat ezen megyei

átfogó céllal, mindkét koncepció kiemelt hangsúlyt fektet a környezet megóvására, a vonzó környezet kialakítására.

A megyei koncepcióban a három átfogó cél elérése érdekében **hét stratégiai cél** került kijelölésre, amelyek közül négy tematikus cél, három területi cél. A kitűzött célok elérése az intelligens, fenntartható, befogadó növekedés, reziliencia, valamint a népesség- és családvédelem – mint horizontális célok – jegyében történik. A megfogalmazott stratégiai célok elérése érdekében támogató **prioritások** kerültek meghatározásra. A stratégiai célok rendszeréhez hasonlóan a prioritások egy része tematikus (a megye teljes területét érintő, ágazati szemléletű prioritások), míg más részük területi fókuszú.

A Nyíregyháza településfejlesztési koncepciójában megfogalmazott részcélok illeszkednek **Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területfejlesztési koncepciójának stratégiai célrendszeréhez**. A megye fejlődésében a **megyeszékhely fejlesztése** kulcsfontosságú, ezért Nyíregyházára vonatkozóan önálló stratégiai cél és ahhoz kapcsolódóan önálló prioritás került kijelölésre.

- **5. stratégiai cél: Fejlett centrum – a megye gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumának fejlesztése**: „A megye fejlesztésének – különösen a versenyképes gazdaság fejlesztésének – motorja egy erős centrumtelepülés. Nyíregyháza alkalmas ennek a funkciónak a betöltésére, és jelentős szerepet játszhat a megye dinamizálásában. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területfejlesztésben Nyíregyháza fejlesztése tekinthető a területi jellegű stratégiai célok egyik pólusának. Ennek érdekében fontos (i) a befektetésösztönzés, további nagy foglalkoztatók letelepítése, meglévő vállalkozások fejlesztése, (ii) az egész megyére kisugárzó nemzetközi turisztikai vonzerő feltételeinek erősítése, (iii) a korszerű, klímabarát (közösségi és kerékpáros) közlekedés feltételeinek megteremtése mind a városon belül, mind az agglomerációs településekkel, mind pedig más hazai és európai centrumtelepülésekkel a kapcsolatokat megteremtve, valamint (iv) vonzó városi életterek kialakítása és (v) az aktív nemzetközi kapcsolatrendszer további erősítése."
- **5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése**: A beavatkozások javasolt fókusza:
    - A megyeszékhely fejlesztésének legfontosabb pillére a **gazdaság foglalkoztatásorientált fejlesztése**: a munkahelyek bővülésével – megfelelő közlekedési kapcsolatok esetén – ez választ adhat a megyeszékhely tágabb környezetének foglalkoztatási gondjaira. A gazdaság megerősítése érdekében fontos a vállalkozások letelepítéséhez szükséges infrastrukturális feltételek biztosítása (ipari területek kialakítása és fejlesztése, a KKV-k igényeihez igazodó üzleti parkok fejlesztése, a K+F+I tevékenység ösztönzése, valamint a barnamezős területek hatékony hasznosítása), valamint a koordinált befektetésösztönzés és vállalkozásfejlesztés. Fontos továbbá a munkaerő célzott fejlesztése, valamint a magas képzettségű szakemberek megtartása, illetve visszavonzása.
    - A centrumpozíció megerősítéséhez csakúgy, mint a szén-dioxid kibocsátás csökkentése érdekében elengedhetetlen a **közlekedési hálózat átgondolt fejlesztése** is. Biztosítani kell a megfelelő közlekedési feltételeket valamennyi városrészből és az agglomerációs településekről: ehhez egyaránt szükségesek útfejlesztések csakúgy, mint a közösségi közlekedés fejlesztése. Fokozatosan csökkenteni kell a városon belül az egyéni autós közlekedés arányát a közösségi, kerékpáros és gyalogos közlekedés javára.
    - Nyíregyháza dinamikusan fejlődő **turisztikai centrum**, amely potenciálisan jelentős kisugárzó hatást gyakorol a megye egészére. Néhány fontos kiegészítő fejlesztéssel (további szálláshely és vonzerő fejlesztés Sóstógyógyfürdőn), valamint a megyeszékhelyről kiinduló komplex megyei turisztikai termékek kialakításával és közös marketingjével jelentősen növelhető a vendégéjszakák száma és a turisták költése.

- A kommunális infrastruktúra kiépítettsége a városban összességében jó, a legfontosabb feladat a **csapadékvíz-elvezetési** rendszer további fejlesztése, valamint a csapadékvíz-visszatartás, és -hasznosítás feltételeinek megteremtése a klímaváltozás hatásaira való felkészülés részeként.
- A város hosszú távú kiegyensúlyozott fejlődése szempontjából elengedhetetlen a minőségi **lakhatási feltételek** biztosítása, a viszonylag kompakt városszerkezet fenntartása mellett. Fontos feladat a bérlakások körének bővítése, valamint a lakásállomány állagmegóvása, energiahatékonyságának javítása.
- A városi élet minőségének meghatározó elemei a **zöldterületek, közterek,** a hagyományos értelemben vett városi élet központjai. Nyíregyházának kedvezőek az adottságai, erre építve fontos a városi közterek, zöldterületek tudatos fejlesztése, összekapcsolása, a sétálhatóság biztosítása, a közösségi élet feltételeinek erősítése, a közbiztonság és a közterek használhatóságának javítása.
- A megyeszékhely számos közszolgáltatásnak is a centruma – éppen ezért nagy hangsúlyt kell fektetni a **21. századi** – állampolgárbarát, hatékony, az e-közigazgatást széles körben alkalmazó – **közszolgáltatások** kialakítására.
- Nyíregyháza sajátos, egyedi adottsága a **bokortanyák** város körüli hálózata; meg kell őrizni ezt az értéket, építeni a bokortanyákra, mint a város minőségi, helyi élelmiszerrel való ellátásának forrásaira, illetve mint sajátos turisztikai célpontokra, valamint biztosítani kell bekapcsolásukat a városi életbe.

Nyíregyháza településfejlesztési koncepciójának célrendszere teljes mértékben összhangban áll a megyei területfejlesztési koncepcióban kijelölt irányokkal.

2.3.4 A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

A beavatkozások területi egységeit **Nyíregyháza városrészei** jelentik. A városrészek hézag- és átfedésmentesen fedik le a város közigazgatási területét. A városrészekre osztás a szerkezeti terven, valamint a városrészek jelenlegi és tervezett funkcióin alapul (városközpont, lakóterületek, ipari területek megléte, illetve azok kialakítási szándéka).

5. ábra: Nyíregyháza MJV városrészei

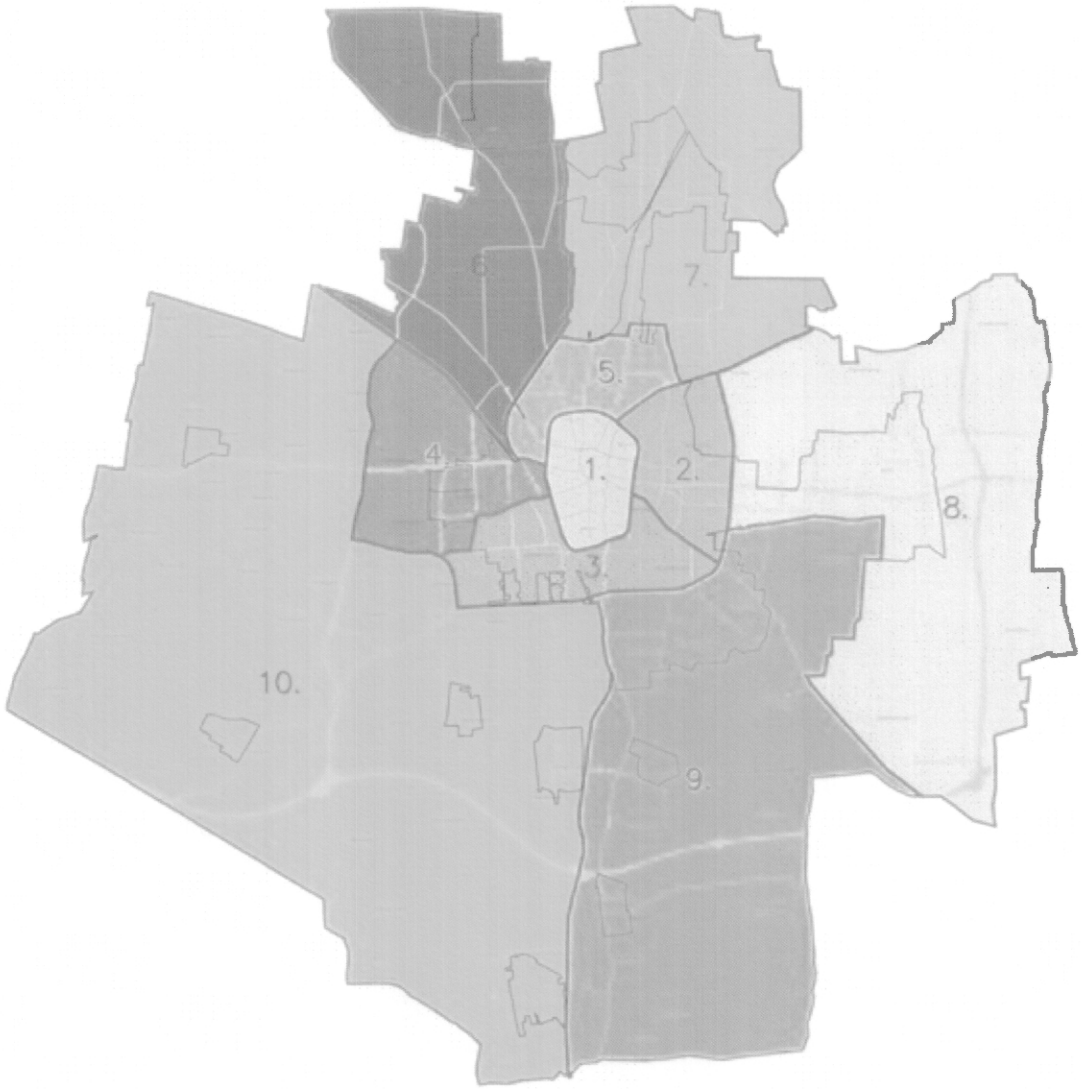

1. Belső lakóterület (Belváros)
2. Örökösföld
3. Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep
4. Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor
5. Jósaváros, Stadion környéke, Hímes
6. Nyírszőlős, Felsőpázsit
7. Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros
8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás
9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka
10. Bokortanyák, Császárszállás

Egy nagyvárosban az egyes városrészek eltérő funkciókat töltenek be, elsődleges funkcióik mellett sok esetben több kiegészítő funkcióval is rendelkeznek.

- Lakófunkció
- Város(rész) központi funkció
- Zöldfelületi, környezeti funkció
- Humán szolgáltatási funkció
- Kereskedelmi, vendéglátási funkció
- Ipari, logisztikai funkció
- Mezőgazdasági funkció
- Turisztikai, rekreációs funkció
- Közlekedési, távközlési funkció
- Közösségi funkció
- Közigazgatási funkció

Nyíregyháza városrészeinek meglévő funkcióit a következő táblázat foglalja össze.

4. táblázat: Nyíregyháza városrészeinek funkciói

Városrészek / Funkciók	Lakófunkció	Város(rész) központi funkció	Zöldfelületi, környezeti funkció	Humán szolgáltatási funkció	Kereskedelmi, vendéglátási funkció	Ipari, logisztikai funkció	Mezőgazdasági funkció	Turisztikai, rekreációs funkció	Közlekedési, távközlési funkció	Közösségi funkció	Közigazgatási funkció
1. Belső lakóterület (Belváros)	■	■	■	■	■			■	■	■	■
2. Örökösföld	■			■	■						
3. Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep	■				■	■					
4. Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor	■					■			■		
5. Jósaváros, Stadion környéke, Hímes	■			■	■						
6. Nyírszőlős, Felsőpázsit	■										
7. Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	■		■					■			
8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás	■										
9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka	■					■					
10. Bokortanyák, Császárszállás	■		■			■	■				

■ domináns funkció
■ kiegészítő funkció

A városrészek meglévő és fejlesztendő funkciói alapján meghatározható a fejlesztési célok értelmezése az egyes városrészekre – ezt az alábbi táblázat foglalja össze.

5. táblázat: A fejlesztési célok értelmezése az egyes városrészekre

Városrészek / Célok	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
1. Belső lakóterület (Belváros)		■	■	■	■	■	■
2. Örökösföld							
3. Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep	■						■
4. Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor							
5. Jósaváros, Stadion környéke, Hímes	■	■					
6. Nyírszőlős, Felsőpázsit							
7. Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros					■		■
8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás							
9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka	■						
10. Bokortanyák, Császárszállás	■						■

■ erős koherencia
■ közepes koherencia

Az egyes városrészekre vonatkozó középtávú területi célokat Nyíregyháza Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) tartalmazza.

3 KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1 A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A településfejlesztési koncepció és az integrált településfejlesztési stratégia kidolgozását egy részletes megalapozó vizsgálat (helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés) kidolgozása előzte meg. A megalapozó vizsgálat részletesen bemutatja Nyíregyháza jelenlegi helyzetét, a gazdasági, társadalmi, környezeti folyamatokat, tendenciákat.

A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatokat a kijelölt átfogó és részcélok mentén lehet meghatározni. Az adatok körének kijelölésekor elsődleges szempont, hogy ezen indikátorokkal a kívánt változások mérhetőek legyenek.

6. táblázat: A célokhoz rendelhető indikátorok

Célok	Indikátorok
Átfogó célok	
Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság	• Gazdasági teljesítmény • Jövedelmi szint
Egészséges, aktív, összetartó társadalom	• Lakónépesség száma • Lakossági elégedettség • Szegénységi küszöb alatt élők • Leromlott lakókörnyezetben élők
Fenntartható, élhető, vonzó környezet	• Zaj- és légszennyezettség • Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás mutatói – Széndioxid kibocsátás
Részcélok	
1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	• Foglalkoztatottak aránya, % (cél: növekedés) • Munkanélküliek aránya % (cél: csökkenés) • Jövedelmi különbségek az ország fejlettebb részeihez viszonyítva, % (cél: csökkenés)
2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	• Felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma, fő (cél: növekedés) • Nyíregyházi Egyetemen végzettek elhelyezkedési rátája, % (cél: növekedés) • Városban működő kutatóintézetek és kutatási helyek száma, db (cél: növekedés) • Spin-off és start-up cégek száma, db (cél: növekedés) • K+F+I ráfordítások nagysága, Ft (cél: növekedés) • Nemzetközi kapcsolatok keretében megrendezett rendezvények száma, db (cél: növekedés)
3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	• Születéskor várható élettartam, év (cél: növekedés) • Nyelvvizsgával rendelkező közép- és felsőfokú végzettségű pályakezdők aránya, % (cél: növekedés) • Duális képzésben résztvevők száma, fő (cél: növekedés) • Lakossági elégedettség, % (cél: növekedés)

Célok	Indikátorok
4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	• Kerékpáros létesítmények[1] hossza, km (cél: növekedés) • Közösségi közlekedést igénybe vevők száma, fő/év (cél: növekedés) • Elérhetőségi idő, perc (cél: csökkenés)
5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	• Nyíregyházán megrendezésre kulturális rendezvények száma, db/év, résztvevők száma, fő/év (cél: növekedés) • Kereskedelmi szálláshelyek vendégeinek száma, fő (cél: növekedés) • Vendégéjszakák száma, vendégéjszaka (cél: növekedés)
6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	• Energiahatékonysági felújítással érintett épületek száma, db (cél: növekedés) • Leromlott területeken élők száma, fő (cél: csökkenés) • Zöldterületek nagysága, m^2 (cél: növekedés) • Belvárosi légszennyezettség mutatói (cél: csökkenés)
7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom	• Helyi identitástudat, % (cél: növekedés) • Aktív helyi közösségek száma, db (cél: növekedés) • Integrált felzárkóztató programokban résztvevők száma, fő (cél: növekedés)

A megvalósítás nyomon követésének, a monitoring rendszer működési mechanizmusának leírását Nyíregyháza Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) tartalmazza.

3.2 A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a területfelhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

Nyíregyháza jelenlegi településszerkezetét alapvetően meghatározza a város sugaras-gyűrűs szerkezete. A település fejlődése során a sugaras szerkezetű város folyamatosan alakult át részben **gyűrűs szerkezetűvé**. A gyűrűs szerkezet jelenleg nem teljesen kiépült – a városmagot határoló kiskörút nem teljes, emellett a nagykörút déli szakaszának négysávosítása szükséges (a fejlesztés folyamatban van). Az M3 autópálya és a hozzá kapcsolódó elkerülő utak (keleti és nyugati) elősegítik a belváros elkerülését, a városi belső területek átmenő forgalmának csökkentését, továbbá a város külső részei között teremtenek közlekedési kapcsolatot. Az elkerülő utak további fejlesztése révén a város körül egy külső gyűrű is ki fog alakulni.

A megyeszékhely gazdaságát jelentősen meghatározó ipari tevékenységek a fő közlekedési útvonalak mentén épültek ki. Jelenleg a településen egy **ipari park** és négy **ipari terület** található. A város nyugati részén új iparfejlesztési és gazdaságfejlesztési övezet alakul ki. A régi ipari területek egy része mára a városi szövetbe beékelődve helyezkedik el, ezzel jelentős környezeti terhelést okoznak, valamint funkcionális tájhasználati konfliktusokat (zajterhelés, tehergépjármű forgalom növekedése) generálnak az egymás mellett elhelyezkedő eltérő területhasználati egységek a város belső területein.

Az ipari tevékenység környezetszennyezése mellett a belvárosban jelentős légszennyező forrásként jelenik meg a **közlekedés**, valamint az ősz-téli időszakban a **fűtéshez** köthető szennyezőanyag kibocsátás is jelentősen rontja a városi levegőminőséget. A belváros és a belső területek környezeti

[1] Kerékpárosok által használható létesítmények: önálló kerékpárút, kerékpársáv, kerékpáros nyom, alacsony forgalmú út, közös gyalog-kerékpár út, üzemi út, stb.

állapotának javulása érdekében az ipari tevékenységeket folyamatosan meg kell szűntetni a belső városi területeken, azokat, valamint az újonnan megjelenő ipari tevékenységeket a külső iparterületekre kell vonzani. A felszabaduló barnamezős területek rehabilitálása szükséges, valamint új funkciót kell meghatározni a területek konfliktusmentes használatára. Szabályozási tevékenységgel tovább szükséges csökkenteni az egyéni autós közlekedés arányát a belvárosban, valamint meg kell határozni a fűtési tevékenység lehetséges módjait. A belváros autómentes övezetté történő alakításának feltételei ugyanakkor szintén településszerkezetet érintő változásokat eredményezhetnek. A belvárosi egyéni autós forgalom csökkentésével párhuzamosan megfelelő parkolási lehetőségek kialakítása szükséges a belváros külső peremén, emellett elengedhetetlen a környezetbarát közösségi és kerékpáros közlekedés ösztönzése, feltételeinek fejlesztése (kerékpár- és buszsávok kijelölése).

A városfejlesztés során a város **meglévő szerkezeten belüli növekedése** indokolt, elkerülve a belterületek terjeszkedését a külső mezőgazdasági, valamint természetközeli területek rovására. Törekedni kell a belterületi alig, vagy **alulhasznosított területek** intenzívebb hasznosítására. A város településszerkezeti sajátosságát jelentő **bokortanyák** fennmaradása érdekében a tanyák infrastrukturális ellátottságának (burkolt utak, kommunális infrastruktúra) fejlesztése indokolt. A város külterületein a település környezeti állapotának javítása érdekében **új, biológiailag aktív rekreációs felületeket** szükséges létrehozni. A város külső területein **erdőtelepítés** indokolt, valamint a belvíz elvezetése helyett a településen újabb **tározók** létrehozása szükséges. E tevékenységek mind jelentős területigényűek, ezért a fejlesztések során a lehetséges területigényüket, elhelyezkedésüket jelölni szükséges a településrendezési dokumentumokban is.

Javaslat a területfelhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megvalósítása érdekében:

- Zöldfelületi rendszerrel kapcsolatos szükséges beavatkozások:
    - Az európai (és egyben nemzeti) ökológiai hálózat folytonosságának biztosítása annak érdekében, hogy a biológiai és tájképi sokféleség, továbbá az ökológiai rendszerek működőképessége fenntartható legyen
    - A magas biológiai aktivitásérték és zöld mintázat, zöldfelületek és a meglévő ökológiai hálózat tömbszerűen és szigetszerűen elhelyezkedő elemei az ökológiai folyosókon és zöldfolyosókon keresztül kerüljenek összekapcsolásra
    - Adaptációs elemek:
        - A burkolt felszínek vízáteresztő-képességének növelése (pl. aszfalt helyett kiselemes térburkolat vízáteresztő fugával, zúzottkő használata)
        - A közterek hálózatának megfelelő biztosítása
        - A zöld homlokzatok ösztönzése
- Területhasználati szempontú szükséges beavatkozások:
    - A fenntartható, takarékos területhasználat megteremtése
    - A városi hőszigetek felszámolása (a burkolt felületek arányának korlátozásával elérhető a hőmérséklet csökkentése)
    - A levegőt szűrő zónák kiépítése a légszennyezés csökkentése érdekében
    - A vegyes területhasználat ösztönzése, kialakítása
    - Az erdősítésre elsődlegesen szóba jöhető területek lehatárolása, az intenzív mezőgazdaságra alkalmatlan területek meghatározása

- Tudatos városkörnyéki zöldfelületi stratégia – az ökológiai hálózatok és a kapcsolódó rekreációs helyszínek tudatos fejlesztése, bővítése
- Beépítés kontrollja

- Városfejlesztési szempontú szükséges beavatkozások:
  - Többközpontúság erősítése (városi alközpontok funkcióbővítése, elérve, hogy ne legyen szükséges minden szolgáltatás elérése érdekében a városközpontba beutazni)
  - Átszellőzés biztosítása, beépített tér tagolása, a város klímaegyenlegét javító, átszellőzést biztosító szélcsatornák biztosítása
  - Lakóterületek koordinált, mérsékelt bővítése

3.3 Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

Épített örökség

Az épített örökség védett elemei közül Nyíregyházán az országosan védett **műemlékek** száma 43, amelyek többsége a városközpontban (Kossuth tér), illetve az annak közvetlen közelében fekvő városi tereken (Benczúr, Bessenyei és Luther tér) található (pl. Megyeháza, Városháza, templomok, Nyírvíz palota, Takarékpalota). A település belső területei mellett Sóstógyógyfürdőn 6 műemlék helyezkedik el. A többi műemléki épület (körülbelül az épületek egyharmada) a belváros főútjai mentén, két templom Oroson, illetve két népi építészeti emlék a bokortanyákon lelhető fel. A műemlékek állapota jónak mondható. A város országos jelentőségű műemlékeit tekintve kiemelendő, hogy az épületek között jelentős a szecessziós, valamint az eklektikus épületek aránya.

Az országos jelentőségű műemlékek mellett a településen **helyi védelem** alatt további 185 objektum áll. A helyi jelentőségű műemléki épületek közül több állapota nem megfelelő, az épületek állagmegóvása, renoválása szükségszerű lenne. Az épületek felújításánál sok esetben gondot okoz, hogy ezek a helyi jelentőségű védett építészeti értékek magántulajdon részét képezik, ugyanakkor a tulajdonosoknak nincs elég anyagi forrásuk az ingatlanok műemléki szempontokat szem előtt tartó felújításához. A városi építészeti örökség megőrzése érdekében az önkormányzatnak stratégiát és pénzügyi támogatási programot indokolt kidolgoznia a helyi védettség alatt álló **építészeti örökségek megőrzése** érdekében.

Kulturális örökség

Az építészeti kulturális örökség mellett ki kell emelni olyan kulturális örökségi elemeket, mint a nagyszámú **régészeti lelőhely**, amelyek a várost gazdagon körbeveszik. Jelenleg nem minden esetben megoldott e területek örökségi értékeinek felmérése. Amennyiben a régészeti felmérések elmaradnak, az értékek megőrzése érdekében a területek lezárása indokolt.

Nyíregyházán a kulturális örökség további eleme a településszerkezet különleges formája, a **bokortanyák** rendszere. A település nyugati és déli részén található tanyavilág országosan is egyedülálló értéket képvisel. A tanyák állapota változó, mind gazdasági, mind társadalmi szempontból. Egyes bokrokban kedvezőtlen szegregációs folyamatok indultak el, valamint a városhoz közelebbi bokrok elvesztették hagyományos mezőgazdasági szerepüket. A bokortanyák fennmaradása érdekében elő kell segíteni a tanyák gazdasági, infrastrukturális fejlődését, erősíteni kell a helyi élelmiszerellátásban betöltött szerepüket. Továbbá a jellemző építészeti karakterek megőrzése mellett bővíteni kell a tanyavilág turisztikai kínálatát (lovas, falusi turizmus).

Természeti örökség

A természeti örökség értékeihez tartoznak a nemzeti, valamint a nemzetközi jogszabályok által védett természeti területek, természeti emlékek. Nyíregyháza közigazgatási területén 4 darab **Natura 2000 terület** található, összesen majdnem 850 hektár kiterjedésű területen. Nyíregyházán országos jelentőségű, egyedi jogszabály által védett természeti terület nincsen, ugyanakkor területén több, **ex-lege védettségű** láp és szikes tó található. A városban négy terület van **országos vagy helyi szintű védettség** alatt: Nyírjes-szik, Igrice mocsár, Tuzson János Botanikus Kert, Oláh-rét (Nyíregyháza Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programja 2015-2020). A településen továbbá 22 **helyi jelentőségű** természeti érték (védett fák, fasorok) található (A magyar állami természetvédelem hivatalos honlapja (termeszetvedelem.hu)).

A Natura 2000 területeken és az egyéb természetvédelmi területeken általános természetvédelmi célkitűzés az adott területen található, a kijelölés alapjául szolgáló (közösségi jelentőségű) fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fejlesztése. Speciális feladatként pedig az egyes területeken az adott élőhely adottságaihoz igazodó kezelési feladatok elvégzése szükséges: invazív növényfajok irtása, illegális hulladéklerakás felszámolása, gyepek cserjétlenítése, területek megfelelő vízellátásának biztosítása.

A természetvédelmi feladatok mellett fontos feladatként jelenik meg a város természetközeli területei közötti **kapcsolatok erősítése**, ami az ökológiai hálózat elemeinek erősítésével, a védett területek közötti ökológiai folyosók, lépegető kövek kialakításával valósítható meg. Ugyanilyen **zöldfelületi folyosók kialakítása** indokolt a város belső, nagyobb kiterjedésű zöldfelületi elemei között is.

Az örökségi értékek védelme mellett a városban egyre hangsúlyosabbá kell, hogy váljon a védett értékek **bemutatása**, a helyi lakosok körében való **tudatosítás**, hogy milyen értékek találhatók közvetlen lakókörnyezetük közelében. Az ismeretterjesztés mellett lehetővé kell tenni e területek, épületek bemutatását is, amennyiben a védettség foka ezt lehetővé teszi. Különösen a természeti örökség esetében szükséges a területek megközelíthetőségének biztosítása, ami környezetbarát eszközökkel (kerékpáros és turista útvonalak kijelölése), a természeti értékek károsítása nélkül kell, hogy megvalósuljon.

6. ábra: Védett területek elhelyezkedése Nyíregyházán

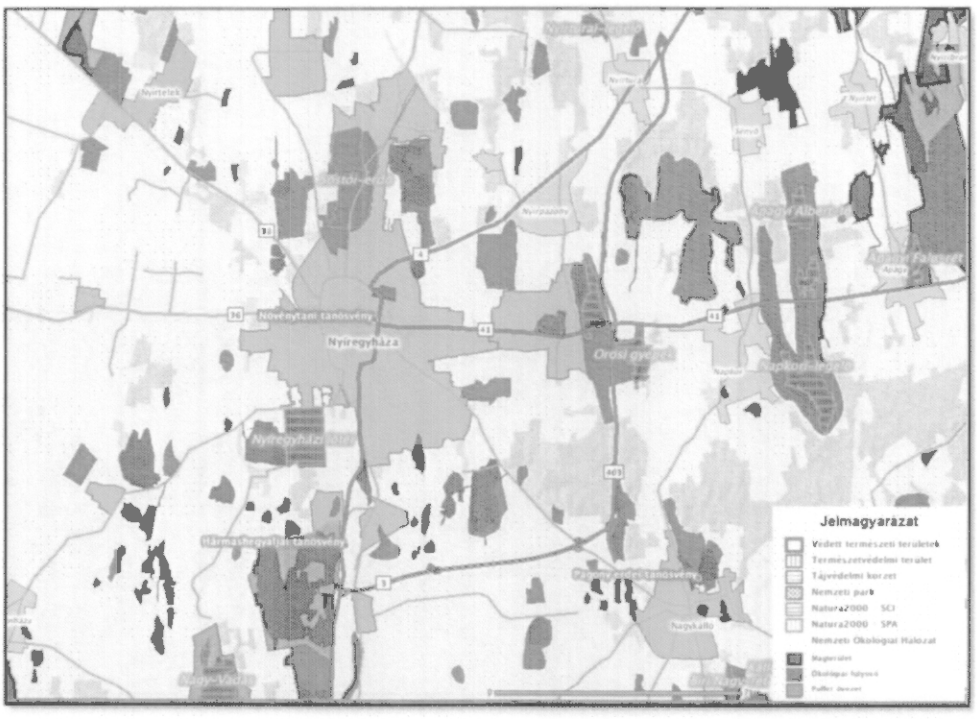

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programja 2015-2020

4 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE (HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL)

A megvalósítás eszközeit (eszköz- és intézményrendszer) és azok nyomon követésének módját Nyíregyháza Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) tartalmazza.

5. sz. melléklet a FŐÉP/894-14/2022. számú előterjesztéshez

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

FELÜLVIZSGÁLAT, 2021

JÓVÁHAGYÁSI DOKUMENTUM

2022. JÚLIUS

Megbízó:

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata

NYÍREGYHÁZA

Készítette:

MEGAKOM Tanácsadó Iroda

MEGAKOM

Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása

TOP Plusz -1.3.1-21

TARTALOMJEGYZÉK

1 BEVEZETÉS 7

2 HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA 9

2.1 Városi szintű helyzetelemzés összefoglalása 9

2.2 Városrészi szintű helyzetelemzés összefoglalása 15

3 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI 20

3.1 Jövőkép 20

3.2 Stratégiai fejlesztési célok meghatározása 22

3.2.1 Városi szintű tematikus célok 22

3.2.2 Városrészi szintű tematikus célok 29

3.3 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása 36

4 MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK 39

4.1 Projektek rendszerének bemutatása 39

4.2 Kulcsprojektek bemutatása 39

4.3 Hálózatos projektek bemutatása 41

4.4 Akcióterületi projektek bemutatása 42

4.4.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és lehatárolás indoklásával 42

4.4.2 Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló bemutatása 43

4.5 Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz 45

4.6 A tervezett fejlesztések ütemezése 45

4.7 A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve 45

5 ANTISZEGREGÁCIÓS PROGRAM 63

5.1 Szegregátumok Nyíregyházán 63

5.2 Korábbi antiszegregációs terv megvalósításának nyomonkövetése 65

5.3 Antiszegregációs intézkedések 68

5.3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések (a település egészét érintő és az egyes szegregátumokra vonatkozó fejlesztések, programok meghatározása) 68

5.3.2 A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések 69

5.3.3 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések 70

6 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI 71

6.1 Külső összefüggések 71

6.1.1 Nemzetközi szintű fejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés 71

6.1.2 Nemzeti szintű fejlesztési programokhoz való illeszkedés 73

6.1.3 Megyei szintű területfejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés 76

6.1.4 Városi szintű fejlesztési programokhoz való illeszkedés 77

6.2 Belső összefüggések 79

6.2.1 A célok logikai összefüggései 79
6.2.2 A célok és a helyzetértékelésben beazonosított problémák 80
6.2.3 A stratégia megvalósíthatósága 81
6.2.4 A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása 81

7 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI 83

8 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE 85

8.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek 85

8.2 Az ITS megvalósításának szervezeti keretei 86
8.2.1 Szervezeti keretek 86
8.2.2 Partnerség 90

8.3 Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok 90

8.4 Monitoring rendszer kialakítása 93

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Az ITS felépítése 8
2. ábra: Nyíregyháza elhelyezkedése 9
3. ábra: Nyíregyháza népessége 10
4. ábra: Nyíregyháza Megyei Jogú város városrészei 15
5. ábra: A lakónépesség száma Nyíregyháza városrészeiben (fő) 17
6. ábra: Lakásállomány Nyíregyháza városrészeiben (db) 17
7. ábra: A lakónépesség korcsoportos megoszlása Nyíregyháza városrészeiben (%) 18
8. ábra: Gazdasági aktivitás Nyíregyháza városrészeiben (%) 19
9. ábra: Nyíregyháza jövőképe 2030 20
10. ábra: Nyíregyháza városi szintű tematikus célkitűzései 22
11. ábra: Nyíregyháza stratégiai célrendszere 28
12. ábra: Nyíregyháza városrészi szintű területi célkitűzései 31
13. ábra: Nyíregyháza ITS-ének tematikus és területi céljai 38
14. ábra: Városfejlesztési akcióterületek Nyíregyházán 43
15. ábra: A szegregátumok elhelyezkedése Nyíregyházán 64
16. ábra: Szervezeti felépítés 89
17. ábra: A városfejlesztés szervezeti rendszere Nyíregyházán 89

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város városrészeinek lehatárolása 16
2. táblázat: Nyíregyháza városrészeinek funkciói 29
3. táblázat: A tematikus és a területi célok közötti összefüggések 37
4. táblázat: A tervezett projektek indikatív forrásigénye és ütemezése 47
5. táblázat: A szegregátumok demográfiai, munkaerőpiaci és lakhatási adatai a KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján 64
6. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2014-ben elfogadott Antiszegregációs Programjának megvalósulása 65
7. táblázat: A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések 68
8. táblázat: A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések 70
9. táblázat: Illeszkedés az EU tematikus célkitűzésekhez 71
10. táblázat: Illeszkedés az OFTK céljaihoz 73
11. táblázat: A célok és a helyzetértékelésben beazonosított problémák, adottságok kapcsolata 80
12. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai 83
13. táblázat: Az ITS átfogó és tematikus céljainak indikátorai 93
14. táblázat: Területi célokhoz kapcsolódó indikátorok 95

309

1 BEVEZETÉS

Egy új EU programozási periódus kezdetén fontos, hogy Nyíregyháza ismételten végiggondolja a városfejlesztés irányait annak érdekében, hogy hatékony válaszokat tudjon adni a város előtt álló társadalmi, gazdasági, környezeti kihívásokra, és meghatározza azokat a konkrét fejlesztési elképzeléseket, amelyeket meg szeretne valósítani hazai és Európai Uniós források bevonásával.

A 2021-2027-es európai uniós tervezési időszakra való felkészülésben fontos szerepe van a megfelelő módon előkészített, megalapozott területi terveknek. A folyamat részeként Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata felülvizsgálja korábbi városfejlesztési dokumentumait, kidolgozza módosított településfejlesztési koncepcióját és integrált településfejlesztési stratégiáját (ITS).

A város településfejlesztési koncepciója hosszú távra, 10 évet meghaladó időtávra vonatkozóan határozza meg a város jövőképét a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan, valamint rögzíti a településfejlesztés elveit. A koncepció keretében kijelöli a város átfogó fejlesztését szolgáló célkitűzéseket, illetve azok értelmezését az egyes városrészekre.

Az ITS probléma-orientált, reálisan megvalósítható, operatív jellegű városfejlesztési stratégia, amely kijelöli a középtávon elérendő fejlesztési célokat, a megvalósítást szolgáló beavatkozások körét és a megvalósítás eszközeit. A stratégia időtávja illeszkedik az EU 2021-2027-es programozási ciklusához, a következő 7-10 évben (2027-et követően a projektek megvalósítására további 3 év áll rendelkezésre) megvalósítani tervezett fejlesztéseket foglalja össze.

Jelen dokumentum **Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2021. évben felülvizsgált Integrált Településfejlesztési Stratégiája**, amely a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló **314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján** került kidolgozásra. Jelen ITS a város korábbi ITS-ének felülvizsgálatával, a város elkészült stratégiai terveinek figyelembevételével került kidolgozásra.

Az ITS támaszkodik a város **megalapozó vizsgálatának** megállapításaira (helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés), amely számszerűsített adatokra, tényekre, tendenciákra támaszkodva mutatja be a város gazdasági és társadalmi folyamatait, legfőbb erősségeit, adottságait, valamint gyengeségeit, problémáit. Az ITS felülvizsgálatát a város **településfejlesztési koncepciójának** felülvizsgálata előzte meg. A településfejlesztési koncepcióban kijelölt fejlesztési irányok a megalapozó vizsgálatban feltárt adottságok és a hosszú távon elérni kívánt állapot közötti utat jelölik ki.

Az ITS **partnerségi egyeztetése** és elfogadása a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, valamint Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, a településrendezési eszközök, a településképi arculati kézikönyv és a településképi rendelet partnerségi egyeztetés szabályairól szóló 10/2017. (II.24.) önkormányzati rendelete alapján történt.

A dokumentum az alábbi fő fejezeteket foglalja magában.

1. ábra: Az ITS felépítése

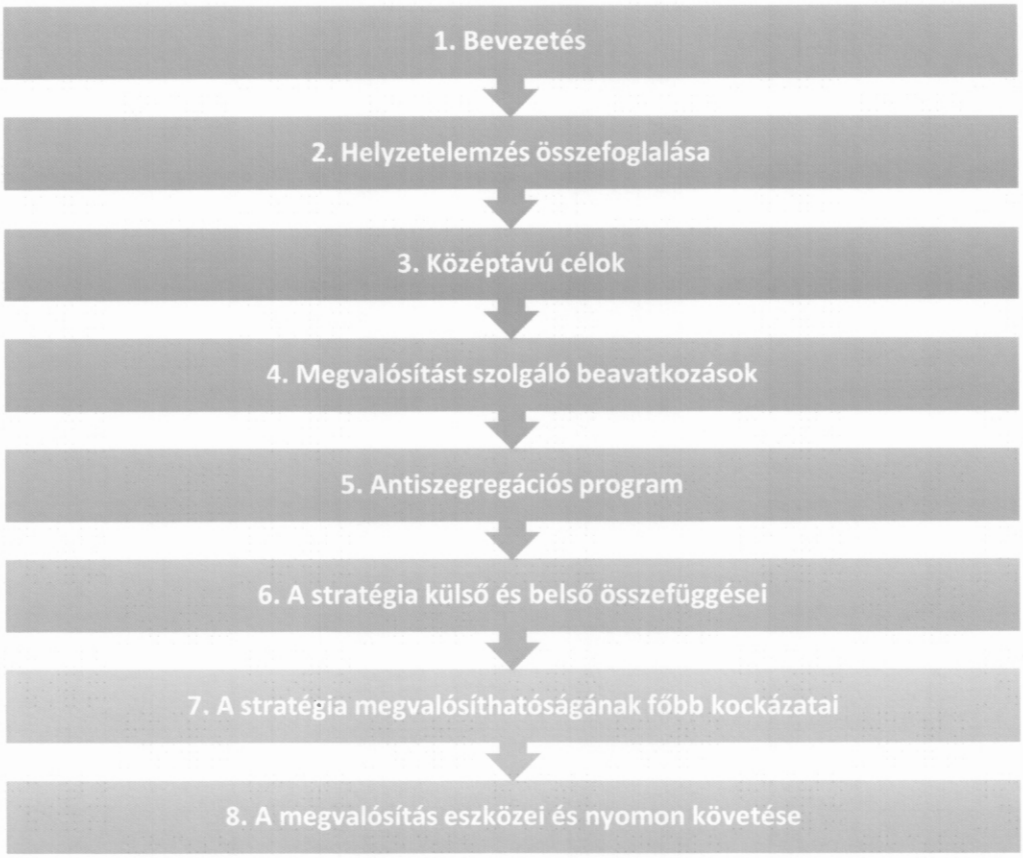

2 HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA

2.1 Városi szintű helyzetelemzés összefoglalása

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelye, járásközpont és a körülötte kialakult nagyvárosi településegyüttes központja is egyben. A város fontos központi szerepet tölt be a térségben, a megye gazdasági, foglalkoztatási, oktatási, kulturális, közigazgatási és közszolgáltatási központja, jelentős vonzáskörzettel rendelkezik.

A város geopolitikai szempontból kedvező **földrajzi elhelyezkedésű** (szlovákiai, romániai és ukrajnai határátkelők közelsége), jelentős közúti és vasúti folyosók haladnak át a városon (Mediterrán TEN-T törzshálózati folyosó, 4-es, 36-os, 38-as és 41-es közúti főútvonal, 100-as vasúti fővonal). Az M3-as autópálya, valamint a keleti és nyugati elkerülő út révén a város külső közúti elérhetősége kedvező.

2. ábra: Nyíregyháza elhelyezkedése

Forrás: google.com

Nyíregyháza Megyei Jogú Város állandó népessége 119 289 fő (2020), **lakónépessége** 116 554 fő (2021. jan. 1.), Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakónépességének 21,4%-a él a megyeszékhelyen. Nyíregyháza Magyarország hetedik legnagyobb népességszámú települése, az ország népességének 1,2%-a él itt.

A város a lakónépessége 2011 óta kis mértékben csökken, bár 2019-ben kissé növekedett. A város belföldi vándorlási egyenlege az elmúlt évtizedben negatív volt: a Nyíregyházáról **elvándorlók** száma kissé meghaladta az odavándorlókét. Bár csökken a város népessége, a **természetes fogyás** mértéke jóval az országos átlag alatti. A város **fiatal korstruktúrával** rendelkezik mind az országos átlaghoz, mind a nagyvárosokhoz viszonyítva, az öregedési index alacsonyabb az országos átlagnál. Ennek ellenére folyamatosan nő az időskorúak, és csökken a munkaképes korúak száma és aránya.

3. ábra: Nyíregyháza népessége

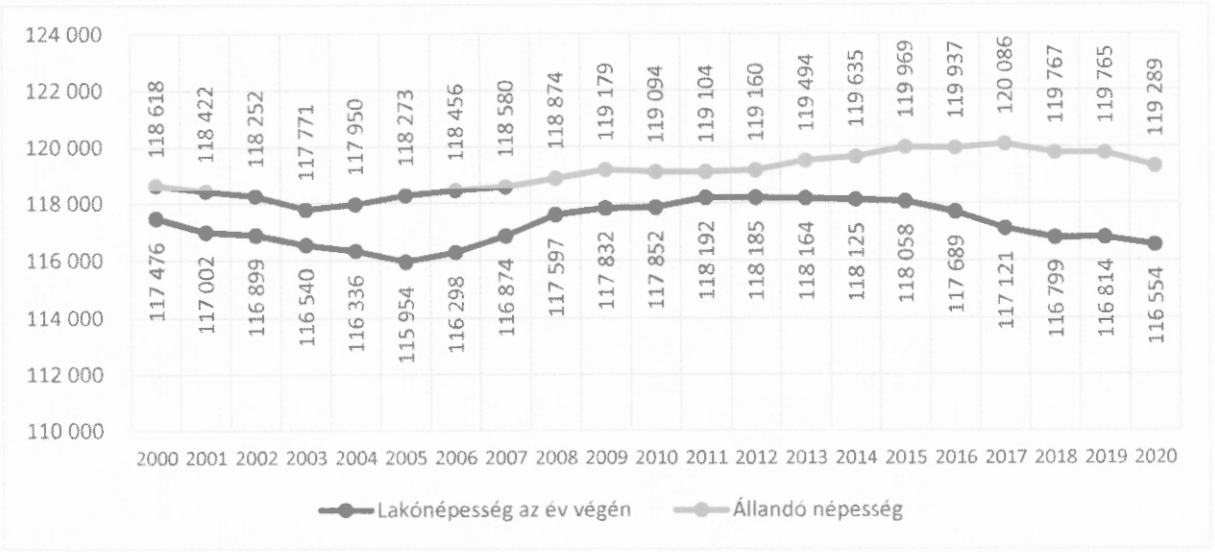

Forrás: KSH

Nyíregyháza **lakosságának képzettsége** az országos átlagnál magasabb, a lakosság képzettségi mutatói javultak az elmúlt évtizedekben. Nyíregyházán a diplomás népesség aránya (egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezők aránya) magas (21,2%), mind az országos átlagnál, mind a megyei jogú városok átlagánál magasabb. Ugyanakkor a városban az idegen nyelvet is beszélők aránya a megyei jogú városok átlagánál alacsonyabb.

Nyíregyháza **oktatási** adottságai összességében jónak tekinthetőek. A városban korszerű oktatási infrastruktúra és színvonalas oktatás érhető el, több kéttannyelvű általános iskola is működik. A városban széleskörű középiskolai és szakképzési kínálat áll rendelkezésre. Az oktatási intézmények szinte mindegyike megújult az elmúlt években, korszerű infrastrukturális feltételek között látják el feladataikat.

A városban három egyetem is működik, a Nyíregyházi Egyetem, a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar és a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola. A felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma mind a képzési hely, mind az intézmény székhelye szerint vizsgálva csökkenő tendenciát mutat Nyíregyházán. Bár a városban több egyetem is működik, ugyanakkor számos fiatal dönt úgy, hogy felsőfokú tanulmányait más magyarországi vagy akár külföldi egyetemen folytatja – sajnos közülük csak kevesen térnek vissza Nyíregyházára tanulmányaikat követően. A város hosszú távú fejlesztése szempontjából kiemelt jelentőségű a tehetséges fiatal szakemberek megtartása és vonzása.

Nyíregyháza befektetésösztönzési szempontból kedvező **munkaerőpiaci** adottságokkal rendelkezik: számos más magyarországi megyeszékhellyel szemben itt még rendelkezésre áll szabad munkaerőkapacitás. A foglalkoztatottak aránya magasabb a megyei és az országos átlagnál. A munkaerőtartalék szempontjából pozitív az is, hogy a város jelentős munkaerőpiaci vonzáskörzettel rendelkezik.

A relatív **munkanélküliségi** mutató (a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ában) értéke 2021. novemberben 2,4% volt a városban, amely jóval alacsonyabb a megyei átlagnál (6,7%) és kissé alacsonyabb az országos átlagnál is (3,8%).

A városban az alkalmazásban állók **keresete** évtizedek óta jelentősen elmarad mind a megyei jogú városok átlagától, mind az országos átlagtól. Az alacsony bérszínvonal ugyanakkor a befektetők vonzása szempontjából nemzetközi és hazai viszonylatban is versenyelőnyt jelenthet.

A működő **vállalkozások** száma Nyíregyházán meghaladja az országos átlagot, azonban a társas vállalkozások számában csökkenés tapasztalható. A legtöbb társas vállalkozás a kereskedelem, gépjárműjavítás területén folytatja tevékenységét, de kiemelkedik a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység is. Árbevétel és foglalkoztatotti létszám alapján a feldolgozóipar, a kereskedelem, gépjárműjavítás és az építőipar szerepe meghatározó. Nyíregyházán a legdominánsabb iparág a gumi- és műanyagipar (mind árbevételben, mind foglalkoztatotti létszámban, mind befektetett eszközökben). A városban kevés nagyvállalat működik, amelyek ugyanakkor az összes árbevétel több mint 25%-át adják. A város gazdaságában hagyományosan fontosak a kis- és középvállalkozások, ezek a cégek jelentős szerepet töltenek be a foglalkoztatásban.

Nyíregyházán 1 **ipari park** és 4 **ipari terület** található. A meglévő iparterületek egy része lakóövezetek közé ékelődött ipari terület, ezek, valamint a Déli Ipari Park nagyrészt beteltek. A város nyugati részén új iparfejlesztési és gazdaságfejlesztési övezet alakul ki. A rendelkezésre álló szabad terület az infrastruktúrával jól ellátott területeken alacsony.

Nyíregyházán fejlett a városi **közlekedési infrastruktúra**, számos út-, járda-, kerékpárhálózati fejlesztés valósult meg az elmúlt években. A közösségi közlekedés infrastruktúrája, járműállománya sokat korszerűsödött, megvalósult a menetrend átalakítása a lakossági, munkavállalói igényekhez igazítva.

A városban magas színvonalú, önkormányzati tulajdonban lévő **településüzemeltetési szolgáltatások** érhetők el. Az elmúlt években jelentősen növekedett a közüzemi ivóvízhálózat és szennyvízgyűjtő-hálózat (közcsatornahálózat) hossza. Az összegyűjtött összes szennyvíz teljes egésze tisztítottan kerül elvezetésre. Az elmúlt években jelentős csapadékvíz- és belvízelvezetési rekonstrukciók valósultak meg Nyíregyházán.

Nyíregyházán az elmúlt években nagyszabású **zöldfelület** fejlesztések valósultak meg, amelyek eredményeként számos park és közterület megújult (Benczúr és Bessenyei tér, Bujtosi Városliget, Sóstó környezete, Tiszavasvári úti volt Vay Ádám laktanya zöldfelületi fejlesztései, stb). Nyíregyháza és térségének egyik legjelentősebb környezeti és egészségügyi kihívása, a magas – sok esetben a tájékoztatási és riasztási fokozatot is meghaladó mértékű – **légszennyezettség**. A városban különösen jelentős probléma az egészségügyi határértékeket meghaladó részecskeszennyezettség (PM). Jelenleg a PM szennyezés fő forrása – különösen télen – a lakossági szilárd tüzelés.

Nyíregyháza **széleskörű szabadidős, kulturális és turisztikai kínálattal** rendelkezik. Az elmúlt években számos turisztikai vonzerő- és szolgáltatásfejlesztés valósult meg a városban, a vendégéjszakák száma – a pandémiás időszaktól eltekintve – folyamatosan növekedett. Nyíregyházán jelenleg 6 db négycsillagos szálloda található. A város elsődleges turisztikai vonzerejének Sóstógyógyfürdő tekinthető, ahol olyan attrakciók találhatóak egymás közelében, mint a többször is Európa legjobb állatkertjének megválasztott Nyíregyházi Állatpark, az Aquarius Élmény- és Parkfürdő, az élővízi fürdőzést lehetővé tevő Tófürdő, vagy a Magyarország legnagyobb regionális szabadtéri múzeumaként számontartott Sóstói Múzeumfalu.

Jelentős kulturális és turisztikai vonzerőt jelent a Jósa András Múzeum, a Tuzson János Botanikus Kert, a római katolikus, a görögkatolikus, az evangélikus templom, a zsinagóga, a Móricz Zsigmond Színház,

a Rózsakert Szabadtéri Színpad, a Bencs Villa és a Kállay Gyűjtemény. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata minden évben számos nagyrendezvény lebonyolítását támogatja.

A kedvező adottságok és a megvalósuló fejlesztések nyomán Nyíregyháza hazai és egyre inkább európai szinten is versenyképes életminőséget tud biztosítani az itt élők számára.

A helyzetelemzés főbb megállapításait a SWOT elemzés foglalja össze.

Erősségek	Gyengeségek
Társadalom • Nyíregyháza fiatal korstruktúrával rendelkezik mind az országos átlaghoz, mind a nagyvárosokhoz viszonyítva • A város öregedési indexe alacsonyabb az országos átlagnál • A természetes fogyás mértéke jóval az országos átlag alatti • A lakosság képzettségi mutatói javultak az elmúlt évtizedekben • Nyíregyháza lakosságának képzettsége az országos átlagnál magasabb • Nyíregyházán az óvodai férőhelyek száma az elmúlt években folyamatosan bővült, az óvodák felújítása folyamatosan zajlik • A város oktatási adottságai kedvezőek (infrastruktúra, oktatás színvonala) • A városban több kéttannyelvű általános iskola is működik • Nyíregyházán széleskörű szakképzési kínálat áll rendelkezésre, duális képzések működnek • Több egyetem is működik a városban • Kiépült a szociális és egészségügyi ellátó rendszer • Erősödő lokálpatriotizmus és városi identitás, sokszínű városi hagyományok, rendezvények jellemzik a várost • A várost széleskörű nemzetközi kapcsolatrendszer, erős nemzetközi beágyazottság jellemzi	**Társadalom** • Nyíregyháza lakónépessége 2011 óta kis mértékben csökken, a város belföldi vándorlási egyenlege negatív • Folyamatosan nő az időskorúak és csökken a munkaképes korúak száma és aránya • Nyíregyházán az idegen nyelvet is beszélők aránya a megyei jogú városok átlagánál alacsonyabb • A középiskolai tanulók száma a nappali oktatásban évek óta folyamatosan csökken • A felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma mind a képzési hely, mind az intézmény székhelye szerint csökkenő tendenciát mutat • A más városokban, illetve külföldi felsőoktatási intézményekben továbbtanuló helyi fiatalok közül sokan nem térnek vissza Nyíregyházára
Gazdaság • A munkanélküliek aránya alacsonyabb a megyei és az országos átlagnál • Az iparűzési adó bevételek folyamatosan emelkednek • Egyre tudatosabb a város befektetésösztönzési és vállalkozásfejlesztési tevékenysége • Az ezer lakosra jutó adózók száma és az egy adófizetőre jutó jövedelem emelkedő tendenciájú • Gazdasági, munkáltatói szempontból versenyképesnek tekinthetőek az átlagosnál alacsonyabb bérek • A működő vállalkozások ezer lakosra jutó száma magasabb az országos átlagnál és a városok átlagánál is • Több húzóágazat is jelen van a városban, jelentős gumi- és műanyagipari cégek működnek	**Gazdaság** • Bizonyos területeken mennyiségi és minőségi munkaerőhiány jellemző • A keresetek alacsonyabbak az országos átlagnál • A vállalkozók hálózatosodása, klaszteresedése nem jellemző • A vállalkozásokat összefogó szervezetek közötti kapcsolatok nem jellemzőek, a tevékenységükben sok a párhuzamosság • A város vállalkozásoktól származó iparűzési adóbevétele koncentrált (néhány nagy cég dominál) • Csökken a működő társas vállalkozások száma • A vendégek átlagos tartózkodási ideje alacsony • A K+F ráfordítások és projektek száma alacsony

Erősségek	Gyengeségek
• Bővül a turisztikai kínálat mennyisége és minősége • A vendégek és a vendégéjszakák száma dinamikusan emelkedik (a pandémiás időszakon kívül) • A szálláshelyek kapacitáskihasználtsága javul (a pandémiás időszakon kívül) • Találhatóak kutatóintézetek a városban • A városban közel 30 éve működik inkubátorház • Jól felszerelt Technológiai Transzfer Központ áll az induló vállalkozások, start-up-ok rendelkezésére • TDM szervezet működik a városban	• Európai viszonylatban alacsony a digitális felkészültség • A jól kiépített infrastruktúrával rendelkező, letelepedésre alkalmas iparterületek nagy részben megteltek, a szabad iparterületek alapinfrastruktúrája hiányos • Start-up és spin-off cégek nincsenek jelen a városban
Környezet • Kedvező közlekedésföldrajzi adottságok: Nyíregyházát közvetlenül érinti transzeurópai közlekedési hálózati elem (M3-as autópálya, 100-as vasútvonal) • Kedvező geopolitikai adottságok: a város Magyarország legkeletibb nagyvárosa, Magyarország és az Európai Unió keleti kapuja • Nyíregyháza kiterjedt gazdasági-foglalkoztatási, oktatási, kulturális, közszolgáltatási, közigazgatási vonzáskörzettel rendelkezik • Minőségi, önkormányzati tulajdonban lévő településüzemeltetési szolgáltatások vannak jelen: szűkülő közműolló, korszerű távhőszolgáltatás és hulladékgazdálkodás • Könnyen elérhető, nagy, rekreációs városi zöldfelületek, rendezett belvárosi zöldfelületek állnak rendelkezésre • Széleskörű szabadidős, kulturális és turisztikai kínálat áll rendelkezésre (infrastruktúra és rendezvények) • Javul a közösségi közlekedés: korszerű járműpark, utastájékoztatás és infrastruktúra valósul meg • Fejlett a kerékpáros infrastruktúra, a kerékpárt használók száma növekszik • Az elmúlt években jelentős fejlesztések valósultak meg a városban (út, kerékpárút, járda és zöldterület fejlesztések, épületenergetikai fejlesztések, sport- és szabadidős infrastruktúra)	**Környezet** • A város szerkezetét meghatározó közúti gyűrűk nincsenek befejezve, a hiányzó szakaszokon kapacitásproblémák alakultak ki, a városrészek közötti közlekedési kapcsolatok hiányosak • A vasútvonalak elzárják a város nyugati városrészeit • Több iparterület a várostestbe van ékelődve, amely konfliktusokat idéz elő a lakófunkciójú városrészekkel (forgalomnövekedés, ipari szennyezés, zaj, vizuális szennyezés) • A bokortanyák közötti közlekedési kapcsolatok gyengék, a bokortanyákra alacsony funkció és infrastrukturális ellátottság jellemző • A város zöldfelületi ellátottsága egyes városrészekben nem elégséges, nagy különbségek vannak az egyes városrészek zöldfelületeinek rendezettsége között • A kiépítetlen külterületi utak aránya magas • A vasúti közlekedés nem versenyképes a vasúti infrastruktúra hiányosságai miatt • Kihasználatlan barnamezős területek találhatóak a városban • Nyíregyházán jelentős környezeti probléma a légszennyezettség

Lehetőségek	Veszélyek
Társadalom • Rugalmas, munkáltatói igényekhez gyorsan igazodó képzési kínálat felértékelődése – Nyíregyházi Egyetem és NYSZC képzési spektrumának bővülése, specifikációja • Duális képzések szerepének felértékelődése • Nyelvtudás szerepének felértékelődése valamennyi képzési szinten	**Társadalom** • Képzett munkaerő elvándorlása – az ország fejlettebb területeinek és a külföldi országok elszívó hatásának erősödése • A kedvezőtlen demográfiai folyamatok következtében az fiatalok számának és arányának csökkenése • Elöregedés mértékének fokozódása

Lehetőségek	Veszélyek
• Debreceni Egyetem és Miskolci Egyetem közelsége • Fiatal szakemberek betelepülését / visszatelepülését támogató intézkedések felértékelődése	• Nyíregyházi egyetemek hallgató létszámának további csökkenése
Gazdaság • Digitalizáció felértékelődése • Helyi vállalkozások közötti kapcsolat (beszállítói hálózatok, klaszterek) szerepének felértékelődése • A vállalkozások képviseletével foglalkozó szervezetek közötti együttműködés erősödése, hatékonyabb feladatellátás • Kiépített, infrastruktúrával ellátott, nagyméretű szabad ipari területek felértékelődése • Nyíregyháza gumi- és műanyagipari pozíciójának erősödése • A turisztikai attrakciók és szálláshelyek fejlesztésével növekedésnek indul az átlagos tartózkodási idő • Az innováció és a K+F tevékenység szerepének felértékelődése • A Technológiai Transzfer Központ működésének köszönhetően versenyképes kezdő vállalkozások és start-upok megjelenése • Külső források (EU támogatások) elérhetősége	**Gazdaság** • Debrecen munkaerőpiaci, gazdasági, kulturális elszívó hatásának érvényesülése • A város bevételeinek erős függése néhány nagy vállalkozás gazdasági teljesítményétől • Mikro- és kisvállalkozások sérülékenysége válsághelyzetekben • A turizmus tartós visszaesése • A vállalatok digitális felkészültségében tapasztalható elmaradás rontja azok versenyképességét • Versenytársak intenzív befektetésösztönzési tevékenysége • Nem városi tulajdonban álló szabad iparterületek • A szabad iparterületek hiányos infrastrukturális kiépítettsége következtében a betelepülni szándékozó vállalkozások más települést keresnek • A városban működő együttműködések kiüresedése • Külső források (önkormányzati finanszírozás) csökkenése
Környezet • Térségi kapcsolatok és együttműködések szerepének erősödése • Debrecen-Nyíregyháza közötti közlekedési kapcsolatok fejlődése • A bokortanyák a város számára jelentős tartalékokat jelenthetnek • Fenntartható mobilitási módok (gyaloglás, kerékpározás és közösségi közlekedés) státuszának növekedése, a környezet- és közlekedéstudatosság erősödése	**Környezet** • Beépített területek növekedése, a tájhasználat átalakulása, a természetes élőhelyek területének csökkenése • A város lakó- és iparterületeinek növekedése veszélyezteti a bokortanyák világának fennmaradását • A várostestbe ékelődő iparterületek az azokat körülvevő lakóterületek lakosai számára környezeti veszélyt jelentenek • A közösségi közlekedést igénybe vevők számának csökkenése – a szolgáltatás a finanszírozhatóságának romlása • A szélsőséges időjárási jelenségek gyakoribbá válása miatt a városi épített infrastruktúra károsodik • Nyíregyháza szegregátumaiban a szegregáció tartóssá válása • Levegőminőség romlása • Járványhelyzetek kialakulása / felerősödése

2.2 Városrészi szintű helyzetelemzés összefoglalása

Nyíregyháza városrészei hézag- és átfedés-mentesen fedik le a város közigazgatási területét. A városrészekre osztás a szerkezeti terven, valamint a városrészek jelenlegi és tervezett funkcióin alapul (városközpont, lakóterületek, ipari területek megléte, illetve azok kialakítási szándéka).

4. ábra: Nyíregyháza Megyei Jogú város városrészei

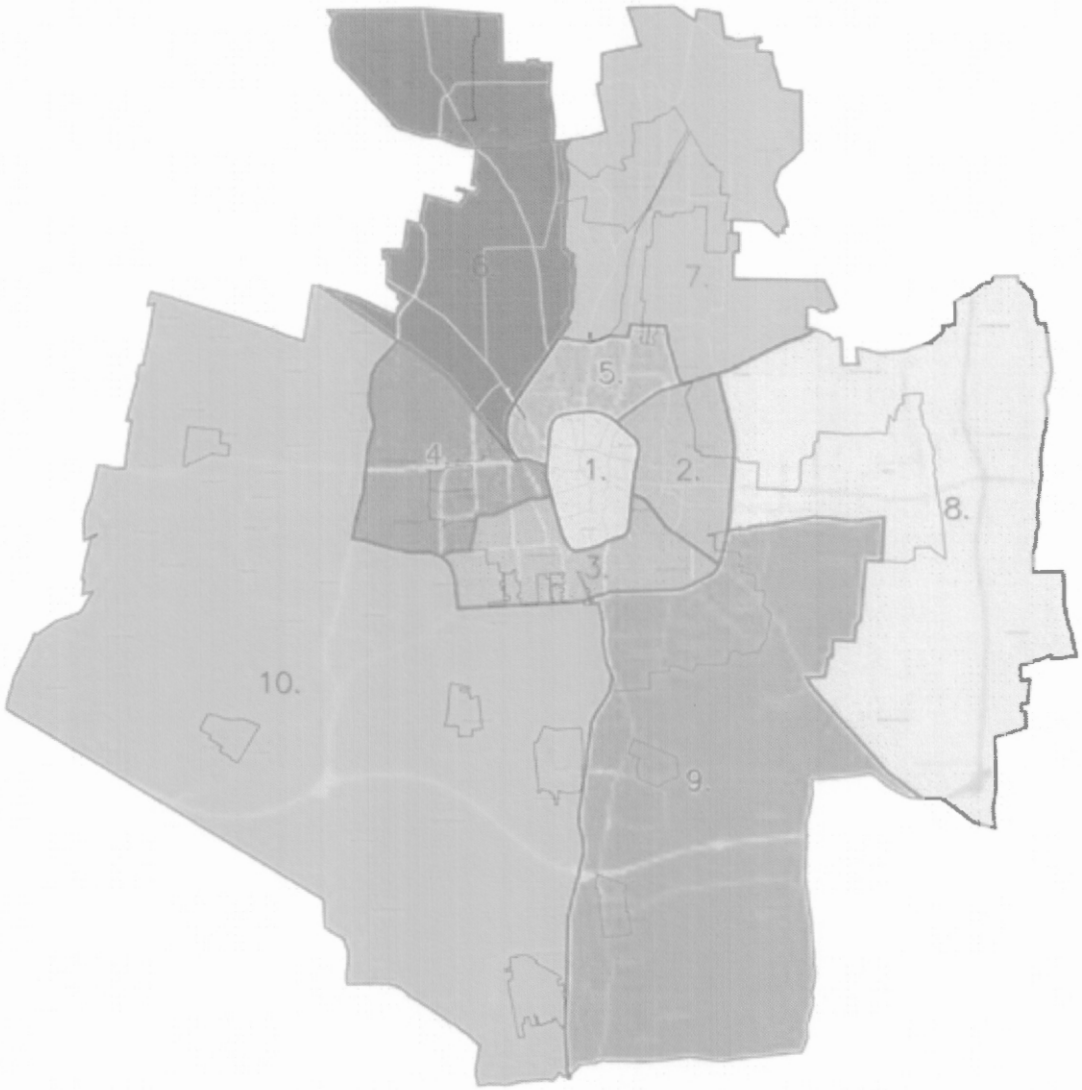

1. Belső lakóterület (Belváros)
2. Örökösföld
3. Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep
4. Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor
5. Jósaváros, Stadion környéke, Hímes
6. Nyírszőlős, Felsőpázsit
7. Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros
8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás
9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka
10. Bokortanyák, Császárszállás

1. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város városrészeinek lehatárolása

	Városrész	Lehatárolás
1.	Belső lakóterület	Nagykörúton belüli területek (Északi körút, Erdő sor, Ferenc körút, László utca, Inczédy sor, Kert utca, Váci Mihály utca, Móricz Zigmond utca, Huszár sor, Vasgyár utca, Mező utca)
2.	Örökösföld	Pazonyi út, 4.sz. főút, Kőlapos nyugati határa, tervezett összekötő út, Móra Ferenc utca, Tünde utca, Kállói út, Szent István utca, Kert utca, Inczédy sor, László utca
3.	Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep	Szent István utca, Kállói út, Tünde utca, Simai utca, Akácos út, Kálmánházi út, Rókabokori út, Szirom utca, Legyező utca, Dugonics utca, Széchenyi utca, Petőfi u., Állomás tér, Huszár sor, Móricz Zsigmond utca, Váci Mihály utca, Kert utca
4.	Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor	Miskolci vasútvonal, Tiszavasvári úti felüljáró, Bethlen Gábor utca, Vasgyár utca, Széchenyi utca, Dugonics utca, Legyező utca, Szirom utca, Rókabokori út, Nyugati elkerülő út
5.	Jósaváros, Stadion környéke, Hímes	Záhonyi vasútvonal, Sóstói úti kórház déli telekhatára, Csaló köz, Korányi Frigyes utca, Kalevala sétány, Korányi kertváros feletti belterületi határvonal, Makay István utca, Kosbor utca, Pazonyi út, Ferenc körút, Erdő sor, Északi körút, Mező utca, Bethlen Gábor utca, Tiszavasvári úti felüljáró
6.	Nyírszőlős, Felsőpázsit	Nyíregyháza északnyugati és északi közigazgatási határa, Érpataki-főfolyás, Sóstói erdő nyugati határa, Záhonyi vasútvonal, Tiszavasvári úti felüljáró, Miskolci vasútvonal
7.	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	Nyíregyháza északi és északkeleti közigazgatási határa, 4.sz. főút, Kosbor utca, Makay István utca, Korányi kertváros feletti belterületi határvonal, Kalevala sétány, Korányi Frigyes utca, Csaló köz, Sóstói úti kórház déli telekhatára, Záhonyi vasútvonal, Sóstói erdő nyugati határa, Érpataki-főfolyás
8.	Kőlapos, Oros, Nagyszállás	4.sz. főút, Nyíregyháza északkeleti és keleti közigazgatási határa, Kállói út, Nagyszállási erdő nyugati határa, Oros belterületének déli határa, Vásárosnaményi vasútvonal, Móra Ferenc utca, Kőlapos nyugati határa
9.	Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka	Vásárosnaményi vasútvonal, Oros belterületének déli határa, Nagyszállási erdő nyugati határa, Kállói út, Nyíregyháza déli közigazgatási határa, 4.sz. főút, Érpataki főfolyás, Simai utca, Tünde utca
10.	Bokortanyák, Császárszállás	Miskolci vasútvonal, Nyugati elkerülő út, Kálmánházi út, Érpataki főfolyás, 4.sz. főút, Nyíregyháza délnyugati és nyugati közigazgatási határa

Nyíregyháza egyes városrészeinek **funkcióellátottsága** eltérő. A belváros (belső lakóterület) funkcióellátottsága a legszélesebb, elhelyezkedéséből adódóan a legtöbb városi funkció megtalálható ebben a városrészben, jelentős gazdasági-kereskedelmi (pl. piac, bankok, vendéglátóhelyek), közösségi-kulturális (pl. színház, múzeum, könyvtár, templomok, uszoda), közigazgatási (pl. polgármesteri hivatal, okmányiroda, kormányhivatal, rendőrség), humán szolgáltatási (pl. óvodák, általános- és középiskolák, háziorvosi rendelők, szociális intézmények) funkciókat tölt be. Valamennyi városrész esetében domináns a lakófunkció, emellett különböző mértékben jelen vannak a humán szolgáltatási, gazdasági, közösségi és közlekedési funkciók is az egyes városrészekben.

A városrészek legfontosabb adatainak (népesség, lakásállomány, foglalkoztatottság, gazdasági aktivitás) összehasonlítását az alábbi grafikonok mutatják be[1].

[1] Városrészi szintű adatokat a KSH kizárólag a népszámlálási adatok alapján tud lehatárolni, így a legfrissebb rendelkezésre álló városrészi szintű adatok a 2011. évi népszámlálási adatok. A következő népszámlálás (2022) eredményei alapján javasolt a városrészek helyzetelemzésének teljes körű felülvizsgálata.

A városon belül a Belváros és a Jósaváros, Stadion környéke és Hímes városrészek lakónépessége és lakásszáma a legmagasabb, míg a legkisebb népességszámú és lakásszámú terület a Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor városrész.

5. ábra: A lakónépesség száma Nyíregyháza városrészeiben (fő)

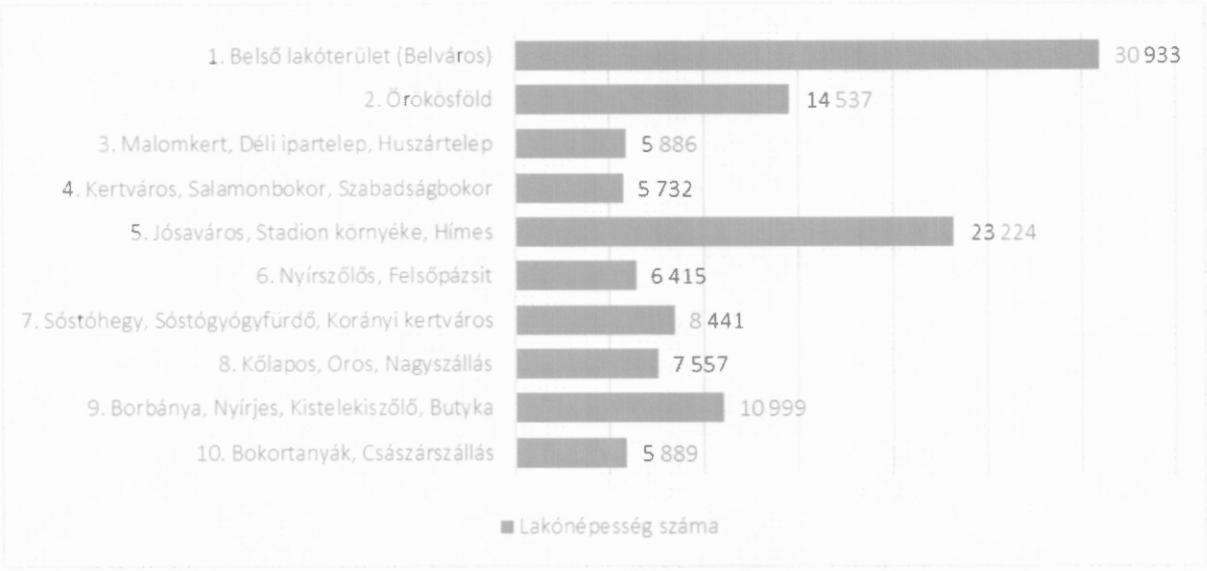

Forrás: KSH Népszámlálás 2011. adatok alapján saját szerkesztés

6. ábra: Lakásállomány Nyíregyháza városrészeiben (db)

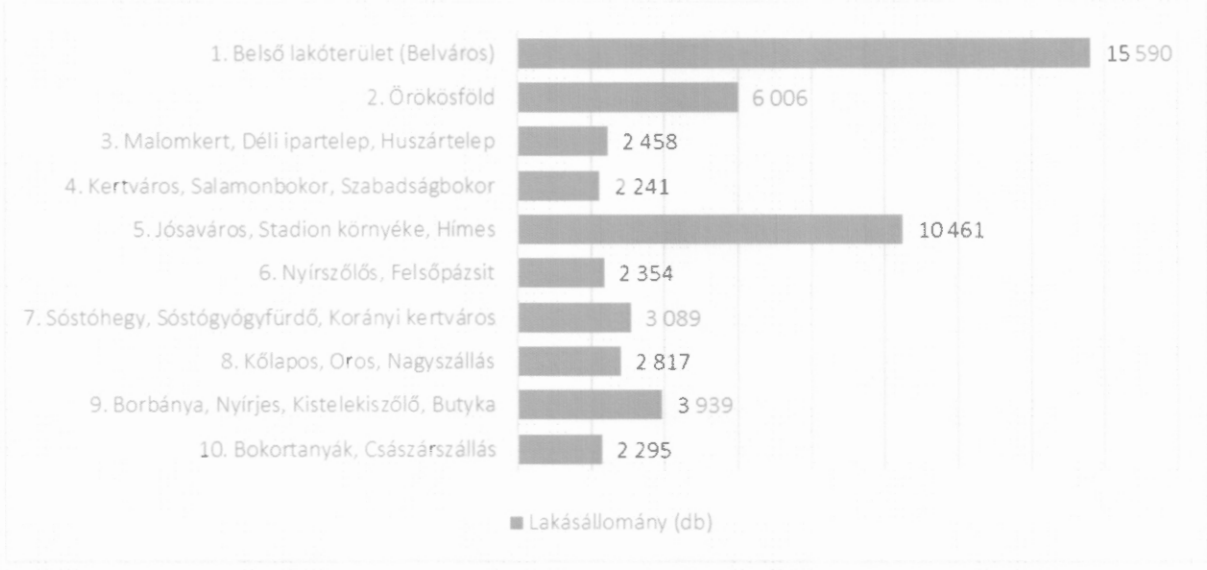

Forrás: KSH Népszámlálás 2011. adatok alapján saját szerkesztés

A lakónépesség korcsoportos megoszlása az egyes városrészekben eltér Nyíregyháza teljes területének átlagától: a 0-14 évesek aránya Nyírszőlős, Felsőpázsit városrészben a legmagasabb, a Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor városrészben a legalacsonyabb. A 60 éven felüliek megoszlása is eltérő az egyes városrészekben: Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros városrészben a legmagasabb, míg Örökösföldön a legalacsonyabb (több mint kétszeres a különbség mértéke). A lakónépesség városrészek közötti korcsoportos megoszlásának időbeli alakulására, változására több tényező is hatással van, azt többek között az új lakások, lakóparkok építése is befolyásolhatja.

7. ábra: A lakónépesség korcsoportos megoszlása Nyíregyháza városrészeiben (%)

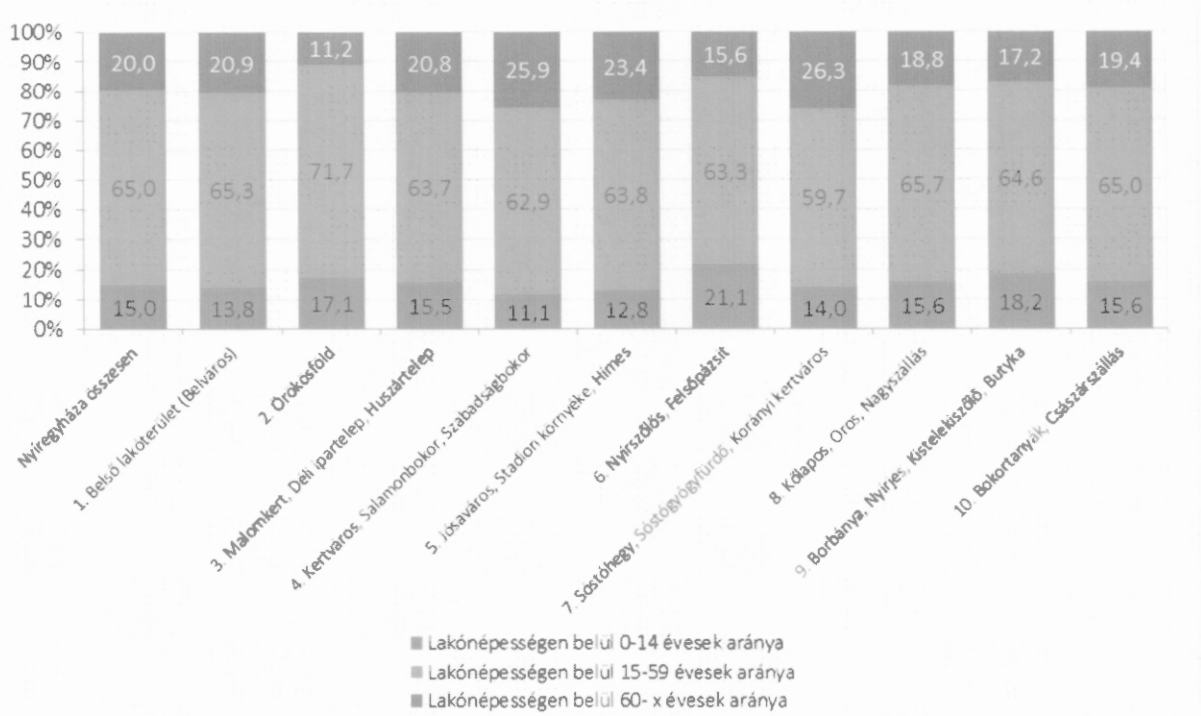

Forrás: KSH Népszámlálás 2011. adatok alapján saját szerkesztés

A népesség gazdasági aktivitása is kis mértékben eltérő az egyes városrészekben: a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül Örökösföld városrészben a legmagasabb (60,8), míg a Bokortanyák, Császárszállás városrész esetében a legalacsonyabb (49,1).

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül magas a Bokortanyák, Császárszállás városrészben és a Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep városrészben – ezekben a városrészekben találhatóak Nyíregyháza szegregált lakóterületei is.

8. ábra: Gazdasági aktivitás Nyíregyháza városrészeiben (%)

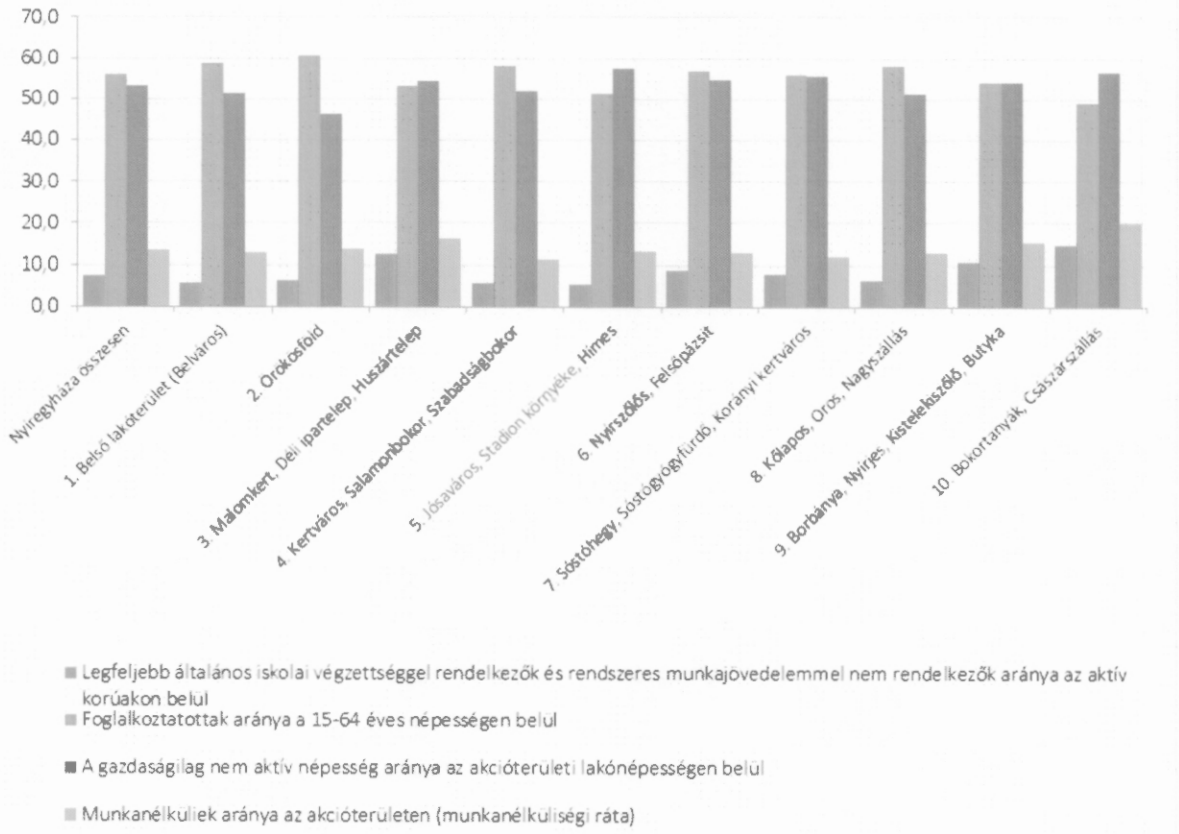

Forrás: KSH Népszámlálás 2011. adatok alapján saját szerkesztés

3 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

3.1 Jövőkép

Jövőkép

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója kijelöli a város 2030-ra elérni kívánt jövőképét a társadalmi, gazdasági, környezeti tényezőkre vonatkozóan.

A város, konkrét elemekre építő, az adottságokat figyelembe vevő hosszú távú jövőképe világosan kijelöli, hogy Nyíregyháza milyen várossá szeretne válni 2030-ra. Ennek eléréséhez tudatos fejlesztési folyamatra, egymásra épülő, egymást erősítő célok kijelölésére és a célok elérését biztosító fejlesztések megvalósítására van szükség.

Nyíregyháza 2030-ban egy **modern, élhető, fenntartható, pezsgő nagyváros**, ahol

- az egészséges és biztonságos élet alapfeltételei biztosítottak,
- az itt élők egészséges környezetben, megfelelő életminőségben élnek,
- a fejlett helyi gazdaságnak köszönhetően magas a foglalkoztatási és jövedelmi szint,
- a társadalmi és környezeti fenntarthatóság szempontjai érvényesülnek, valamint
- aktív kulturális, társadalmi élet folyik.

„A mi Nyíregyházánk" 2030-ban egy olyan **szerethető, vonzó város**, ahol szívesen élnek a következő generációk (gyermekeink, unokáink) is, ahová a magas képzettségű fiatal szakemberek is visszatérnek.

9. ábra: Nyíregyháza jövőképe 2030

Forrás: Saját szerkesztés[2]

Nyíregyháza Integrált Településfejlesztési Stratégiája a felvázolt jövőkép megvalósulása érdekében három **átfogó** fejlesztési célt és két **horizontális** célt határoz meg. A három átfogó cél kijelöli a város legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti kihívásokra adott válaszait, míg a horizontális célok olyan célkitűzések, amelyek elérését minden beavatkozás esetében szem előtt kívánja a város tartani.

[2] élhető, modern, okos város, smart city, családbarát, fiatalos, fenntartható, élettel teli, pezsgő, színes, kompakt, vonzó, megtartó, jóléti, egészséges, biztonságos, klímabarát, emberléptékű, szerethető, együttműködő, közösségi, reziliens

Átfogó célok

- **Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság**: A város fejlődése szempontjából kulcsfontosságú a stabil, jól működő, az itt élők számára a jó életminőség feltételeit biztosító, kiszámítható megélhetést, növekvő jövedelmet biztosító, fejlett, értékteremtő helyi gazdaság. Ez az átfogó cél a foglalkoztatási, munkaerőpiaci és gazdaságfejlesztési célkitűzéseket foglalja magában.
- **Egészséges, aktív, összetartó társadalom:** A város jövője, népességmegtartó képessége szempontjából kiemelten fontos, hogy az itt élők számára biztosítottak legyenek az egészséges élet alapvető feltételei, valamint a magas minőségű közszolgáltatások. Egy város hosszú távú, hatékony fejlesztése nem lehetséges az ott élők aktív közreműködése, bevonása nélkül, fontos szerepe van a közösségi szemléletnek, összefogásnak. Ez az átfogó cél a város társadalmi, szociális kérdéseivel kapcsolatos célkitűzéseket foglalja magában.
- **Fenntartható, élhető, vonzó környezet:** A gazdasági és társadalmi fejlődés feltételeinek javításával párhuzamosan kiemelt figyelmet kell fordítani a fenntarthatóságra, a környezetvédelemre és a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra. Az itt élők életminőségét nagyban befolyásolja az élhető és vonzó települési környezet. Ez az átfogó cél a környezetvédelemmel, energiahatékonysággal, épített és természeti környezettel kapcsolatos célkitűzéseket foglalja magában.

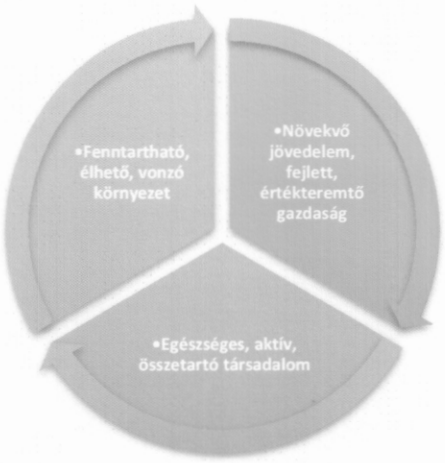

Horizontális célok

- **Okos, digitális Nyíregyháza:** A XXI. században egy nagyváros fejlődése elképzelhetetlen a digitális technológiák széleskörű alkalmazása nélkül. Ez a horizontális cél áthatja a város valamennyi fejlesztési irányát, hiszen a gazdaság-társadalom-környezet valamennyi területén elengedhetetlen a szolgáltatások (pl. ügyintézés, közlekedés, közművek, oktatás, egészségügy stb.) korszerű és innovatív információtechnológiák segítségével történő, fenntartható fejlesztése.
- **Zöld, környezetbarát Nyíregyháza:** A városfejlesztés egyik kulcsterülete a fenntartható fejlődés biztosítása, ezért Nyíregyháza városfejlesztési stratégiájának fontos horizontális célja a zöld, energiahatékony, klímasemleges megoldások, technológiák alkalmazása a gazdasági, társadalmi, környezeti beavatkozások területén.

3.2 Stratégiai fejlesztési célok meghatározása

A felvázolt jövőkép, átfogó és horizontális célok elérése érdekében Nyíregyháza kijelölte egyértelmű, konkrét középtávú tematikus és területi céljait.

3.2.1 Városi szintű tematikus célok

Nyíregyháza a város adottságai és a korábbi időszak fejlesztéseinek tapasztalatai alapján meghatározta középtávú városfejlesztési céljait, melyek az alábbi 7 fő tematikus célkitűzésbe sorolhatóak.

10. ábra: Nyíregyháza városi szintű tematikus célkitűzései

Forrás: Saját szerkesztés

1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás

Nyíregyháza jövőbeli fejlődésének fontos alapfeltétele a **stabil, fejlett helyi gazdaság**, amely biztosítja a városban élők számára a megfelelő életminőséghez szükséges jövedelmet.

A város gazdaságában – mind a már működő, mind pedig az újonnan betelepülő cégek esetében – nagyobb hangsúlyt szükséges kapnia a **magasabb hozzáadott értékű tevékenységek** fejlesztésének, amely hozzájárul a **minőségi munkahelyek** széles, változatos kínálatának megteremtéséhez és a **magasabb jövedelmek** eléréséhez.

Fontos a **befektetésösztönzési** tevékenység erősítése: az itt működő vállalkozások megtartása mellett további beruházások idevonzása, az ehhez szükséges feltételek megteremtése.

Tovább kell erősíteni a helyi vállalkozásokat, amelyhez elengedhetetlen a **vállalkozásfejlesztési** tevékenység továbbfejlesztése, vállalkozóbarát környezet megteremtése, vállalkozói ökoszisztéma fejlesztése, az innováció ösztönzése. A vállalkozásfejlesztés hangsúlyos területe az **új vállalkozások** (start-up-ok) létrejöttének elősegítése.

Napjaink fontos célkitűzése a digitális átállás elősegítése, ennek keretében a gazdaságfejlesztés terén kiemelten fontos a **KKV-k digitalizációjának elősegítése**, korszerű digitális megoldások, technológiák elterjesztése.

A helyi gazdaság és az önellátás erősítése érdekében ösztönözni szükséges a **helyi termékek** és szolgáltatások fogyasztását, amely elősegíti a helyben keletkező jövedelmek minél nagyobb részének városban tartását, és hozzájárul a **körforgásos gazdaság** fejlesztéséhez, ezzel a gazdaság zöldítéséhez.

2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer

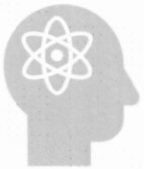

Nemzetközi és hazai tapasztalatok alapján kijelenthető, hogy egy nagyváros hosszú távú fejlődéséhez, népességmegtartó képességének erősítéséhez elengedhetetlen a **fejlett, magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés és kutatás-fejlesztési, innovációs tevékenység** jelenléte.

Nyíregyháza társadalmi, gazdasági fejlődése szempontjából kiemelt fejlesztési cél, hogy a városban működő egyetemeken **stabil, magas színvonalú képzés** valósuljon meg, tovább fejlődjenek a helyi gazdasági igényekre épülő duális képzési formák. Fontos a **Nyíregyházi Egyetem pozícionálása, kiválósági területeinek kijelölése**, a nemzetközi egyetemi hallgatók arányának növelése.

A gazdaság és a tudomány fejlődése szempontjából egyaránt elengedhetetlen a **K+F+I tevékenység** fejlesztésének ösztönzése – a kutatóintézetek és kutatási helyek aktívan segíthetik a város és a térség vállalkozásainak K+F+I tevékenységét, létrejöhetnek az ezeket hasznosító spin-off és start-up cégek.

A gazdasági versenyképesség erősítésének feltétele a képzett és megfelelő kompetenciákkal rendelkező szakemberek rendelkezésre állása, ezért elengedhetetlen a munkaadók elvárásaihoz rugalmasan igazodó, **korszerű szakképzés** feltételeinek fejlesztése.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a város fejlődéséhez hozzájárul az **aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer** működése is, melynek fontos elemét képezik a testvérvárosi és partnervárosi

együttműködések. A nemzetközi kapcsolatok szélesítéséhez, a nemzetközi tapasztalatok, jó gyakorlatok megismeréséhez kiemelkedő lehetőséget jelentettek a város számára az EU-s, határmenti és egyéb nemzetközi projektek, az ezekben való aktív részvétel folytatása, erősítése szükséges.

A digitális átállás egyik kulcsterületét a **felsőoktatás digitalizációjának növelése** jelenti, a képzett fiatal szakemberek egyetemen szerzett ismeretei jelentősen elősegíthetik a digitális technológiák széleskörű alkalmazását.

A felsőoktatás és a tudomány a zöld átállás területén is fontos szerepet tölthet be a **környezetvédelmi kutatás-fejlesztési tevékenység** erősítése révén.

3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások

Egy modern, élhető, egészséges városban kulcsfontosságú a **fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások** – egészségügy, szociális és gyermekjóléti ellátás, oktatás-nevelés, közigazgatás – rendelkezésre állása.

Nyíregyházán a szolgáltatások alapinfrastruktúrája nagyrészt kiépült, jelentős infrastrukturális fejlesztések valósultak meg az elmúlt években, így a legfontosabb feladat a hiányzó kapacitások biztosítása, illetve a szolgáltatások színvonalának, minőségének további javítása, szükségletekhez igazodó fejlesztése és elérhetőségének javítása.

Az egészséges város jövőkép elérése érdekében a korszerű **egészségügyi alap- és szakellátás** biztosítása mellett nagy hangsúlyt szükséges fektetni a prevencióra, megelőzésre (szűrés, tájékoztatás, egészséges életmód népszerűsítése), valamint az aktív egészségmegőrző programokra. Az egészségügyi ellátást fejlett, kiépült gondozási, ápolási rendszernek szükséges kiegészítenie.

A **szociális ellátások** terén fontos szempont a szükségletekre reagálás, mind a gyermekellátás, mind az időskorúak, fogyatékkal élők, hajléktalanok, egyéb rászorultak ellátása terén. A demográfiai tendenciákhoz igazodva kiemelt figyelmet szükséges fordítani az időseket ellátó intézmények fejlesztésére. A szociális szolgáltatások szervezése és fejlesztése során nagy hangsúlyt kell fektetni a társadalmi szükségletekre és a szolgáltatások területileg kiegyensúlyozott biztosítására.

Mind gazdasági, mind társadalmi szempontból kiemelt fejlesztési terület az **oktatás**. Nyíregyháza oktatási adottságai összességében jónak tekinthetőek, ugyanakkor elengedhetetlen az oktatás-nevelés színvonalának további fejlesztése. Kiemelt fontosságú az idegen nyelvi képzés további fejlesztése valamennyi oktatási szinten (alap-, közép- és felsőoktatásban egyaránt).

A digitális átállás egyik kulcsterülete a **közigazgatás digitalizációja**, az ügyfélbarát online, elektronikus ügyintézés széles körű kiterjesztése. Kiemelt fontosságú a digitális technológiák, smart city megoldások széleskörű alkalmazása a **közszolgáltatások**, a városi rendszerek működtetése területén.

A zöld átállás jegyében fontos szempont a humán szolgáltatási infrastruktúra **környezetbarát, karbonsemleges** fejlesztése.

4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés

A XXI. századi városfejlesztés egyik fő kihívása a **városi mobilitás fenntartható fejlesztése**. A város belső közlekedési hálózatának és a forgalomszervezésnek jelentős gazdasági, társadalmi és környezeti hatásai vannak.

Nyíregyháza élhetőségének fejlesztése és a környezetvédelmi problémák csökkentése érdekében a közlekedés terén is fontos a zöld átállás, a **fokozottan környezetbarát közlekedési módok** ösztönzése. Ez magában foglalja a **gyalogos- és kerékpárosbarát** közlekedési feltételeinek fejlesztését, a **közösségi közlekedés** környezetbarát fejlesztését, valamint a belvárosban az autómentes területek bővítését. Mindezekhez szükséges a **parkolási lehetőségek** fenti célokhoz igazodó fejlesztése, racionalizálása. A belvárosban koncentrálódó, illetve a különböző városrészekben található (köz)szolgáltatások jobb hozzáférhetősége érdekében – az esélyegyenlőség biztosítása mellett – fontos az intermodalitás fejlesztése, minél nagyobb teret adva a közösségi közlekedési elemeknek.

A város fejlődése szempontjából fontos a **külső elérhetőség** feltételeinek további fejlesztése, a szomszédos településekkel való **közúti** kapcsolatok fejlesztése, az átmenő teherforgalom további csökkentése (pl. Nyíregyháza-Debrecen közötti szakasz négysávosítása, északi elkerülő út fejlesztése), valamint a **vasúti** elérési idők csökkentése (vasútvonal fejlesztése, 160 km/óra sebességűre gyorsítása). További cél az intermodális közösségi közlekedés feltételeinek javítása, a térségi közlekedési rendszer fejlesztése megfelelő közlekedési munkamegosztással.

A közlekedésfejlesztés egyik kiemelt területe a smart city megoldások széleskörű alkalmazása, **okos, digitális közlekedésszervezési megoldások** bevezetése.

5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus

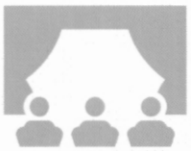

A Nyíregyházán élők életminőségére, a város turizmusára, valamint népességmegtartó képességére – többek között a tehetséges fiatal szakemberek megtartására, vonzására – jelentős hatással van a város kulturális életének minősége, a rekreációs lehetőségek rendelkezésre állása. A városfejlesztés fontos célkitűzése a **kulturális élet, rekreációs lehetőségek, turizmus** területén a mennyiségi és minőségi kínálat bővítése, fejlesztése.

Fontos feladat a kulturális programok, rendezvények változatos, színes kínálatának további bővítése, a városban kialakított **kulturális negyed** további fejlesztése. A változatos, minőségi **közművelődési**, rekreációs lehetőségek, a pezsgő, élettel teli közösségi terek mind az itt élők, mind az ide látogató turisták számára vonzóak.

A jövőbeli fejlesztések egyik kiemelt fókusza kell, hogy legyen, annak biztosítása, hogy valamennyi városlakó elérhető közelségében, minden városrészben álljanak rendelkezésre minőségi **rekreációs területek, közösségi terek**, megfelelő szolgáltatások, azaz minden városrészben kerüljenek kialakításra, fejlesztésre városrészközpontok.

A rekreációs lehetőségek fejlesztése terén kiemelt fontosságúak a **sportfejlesztések**, a tömegsport ösztönzése, feltételeinek fejlesztése, programok szervezése, amely a lakosság egészségi állapotának javításában is fontos szerepet tölthet be.

Nyíregyháza turisztikai attrakciói évek óta növekvő idegenforgalmat eredményeznek, elmúlt években számos turisztikai vonzerő- és szolgáltatásfejlesztés valósult meg a városban. Kiemelt szerepet tölt be a város turizmusában Sóstógyógyfürdő. A városfejlesztés egyik célterülete a **turizmus fenntartható fejlesztése**, melyhez szükséges a meglévő attrakciók fejlesztése, újabb vonzerők kialakítása, valamint a vendégfogadás feltételeinek mennyiségi és minőségi bővítése. A város vonzerejét erősítheti az aktív hazai és nemzetközi marketingtevékenység megvalósítása.

A zöld átállás szellemében a kulturális, rekreációs és turisztikai fejlesztések során is kiemelt szempont a **környezeti szempontból fenntartható, klímasemleges** megoldások előnyben részesítése.

A digitális átállásra lehetőséget nyújt a smart city megoldások széleskörű alkalmazása a kultúra, rekreáció, turizmus területén (pl. digitális programszervezési lehetőségek, okos alkalmazások, online előadások).

6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat

Nyíregyháza egyik legjelentősebb környezeti és egészségügyi kihívása a sok esetben kedvezőtlen levegőminőség – különösen az egészségügyi határértéket meghaladó részecskeszennyezettség (PM), melynek egyik fő forrása a lakossági szilárd tüzelés. Az elkövetkezendő évek egyik legfontosabb városfejlesztési célkitűzése a város **levegőszennyezettségének csökkentése**. Ehhez elengedhetetlen a lakossági fűtéskorszerűsítés ösztönzése, a szemléletformálás, a mérés és szabályozás erősítése.

A környezetileg fenntartható fejlődés érdekében fontos a **természeti és épített környezet** környezettudatos fejlesztése: az épületállomány **energiahatékonyságának** növelése, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás keretében csapadékvíz-gazdálkodás, a **bel- és csapadékvíz elvezetési rendszer** további fejlesztése, valamint a város meglévő városszerkezeten belüli, kompakt fejlesztésének ösztönzése.

Kiemelt hangsúlyt szükséges fektetni a **városi zöldterületek** mennyiségi és minőségi fejlesztésére, a fásításra, erdősítésre, vonalas infrastruktúrák melletti védősávok telepítésére.

A város pozitív image-ének további erősítése érdekében fontos a **városi arculati elemek egységes alkalmazása** (kiemelten a belvárosban és Sóstón). Az image erősítésének további eszközét jelentheti Nyíregyháza jellegzetességeinek megjelenítése városmarketing eszközökkel (pl. körforgalmakban, közterületeken, bevezető utak mentén – nagy cégek és meghatározó szervezetek jelképei, alma, nyírfa, állatpark, stb.).

A digitális átállás a természeti és épített környezet megújításában városi szinten és az épületek szintjén is értelmezhető az energetikai hálózatok és az energiafelhasználás optimalizálásában (pl. közvilágítás, épületenergetika stb.) alkalmazott **digitális technológiák, okos megoldások** révén.

Egy város rugalmas ellenállási képességének – **rezilienciájának** – fejlesztése kiemelt fontosságú – ez fokozottan igaz 2021-ben. Fontos a klímaváltozás, a gazdasági és társadalmi válsághelyzetek, járványok hatásaira való felkészülés, a tanulás és alkalmazkodás, amely által a város képessé válik a sokk- és stresszhelyzetekre való megfelelő reagálásra.

7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom

Nyíregyháza fejlesztésének egyik fő célkitűzése a város népességmegtartó képességének javítása, ezen belül is kiemelten a fiatal szakemberek megtartása, vonzása. Ebben számos tényező szerepet játszik, gazdasági és társadalmi tényezők egyaránt. A fiatalok megtartását és vonzását a megfelelő jövedelem, a munkahelyek változatos kínálata mellett ösztöndíjrendszerek, lakhatást segítő konstrukciók segíthetik, ugyanakkor szükségesek a megfelelő humán szolgáltatások, rekreációs lehetőségek, színes programlehetőségek is. Az elvándorlás mérséklésében fontos szerepe van a **helyi identitástudatnak**, ezért fontos feladat a nyíregyházi **közösségtudat, idetartozás, kötődés, közös értékek** erősítése, tudatosítása.

A város pozitív image-ét erősítheti a változatos, színvonalas hazai és nemzetközi programok, rendezvények (sport, kultúra, turizmus, tudományos élet, stb.) kínálatának bővítése.

A városfejlesztésben jelentős szerepet tölthetnek be az alulról jövő **közösségi és önkéntes kezdeményezések**, ezért fontos, hogy a város bátorítsa és támogassa a helyi közösségek, civil szervezetek aktív működését, a társadalmi összefogás, együttműködés erősítését.

Egy modern nagyváros élhetősége nagymértékben függ annak társadalmától, a **társadalom szolidaritásától**, az aktív helyi közösségek jelenlététől. A társadalom fejlettségének fokmérője, hogy a város és lakossága mennyire szolidáris a hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportokkal. Fontos feladat továbbra is a **leromlott, vagy leromlással fenyegetett városi területek fejlesztésének** folytatása, amely szorosan össze kell, hogy kapcsolódjon a **leszakadó, hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatásával**, komplex foglalkoztatási, lakhatási, szociális beavatkozások további megvalósításával.

A digitális és zöld átállás kulcsfontosságú eleme a **lakossági szemléletformálás**, az itt élők **digitális** ismereteinek bővítése, valamint a **környezettudatosság** fejlesztése.

11. ábra: Nyíregyháza stratégiai célrendszere

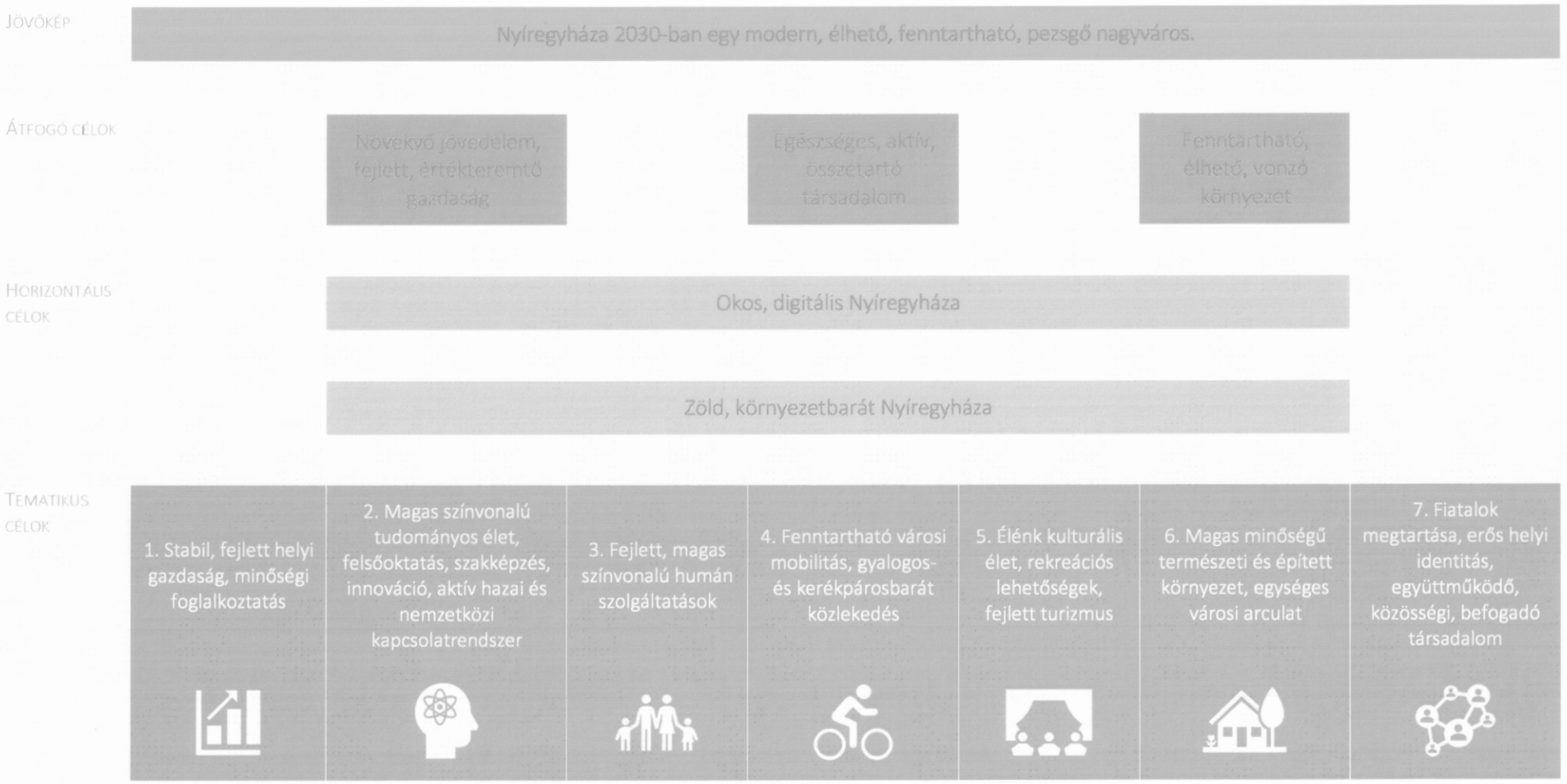

3.2.2 Városrészi szintű tematikus célok

A városrészi fejlesztések célja a város kiegyensúlyozott területi, gazdasági és társadalmi fejlődésének biztosítása.

2. táblázat: Nyíregyháza városrészeinek funkciói

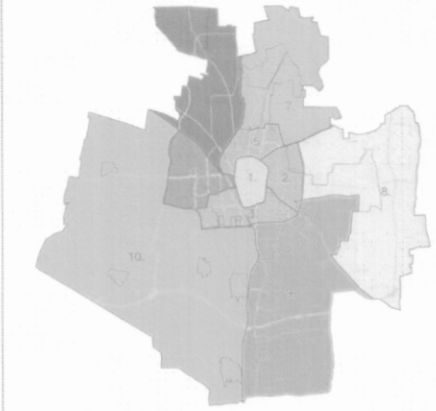

	Lakófunkció	Város(rész) központi funkció	Zöldfelületi, környezeti funkció	Humán szolgáltatási funkció	Kereskedelmi, vendéglátási funkció	Ipari, logisztikai funkció	Mezőgazdasági funkció	Turisztikai, rekreációs funkció	Közlekedési, távközlési funkció	Közösségi funkció	Közigazgatási funkció
1. Belső lakóterület (Belváros)		á	á					á		á	
2. Örökösföld		á	á							á	
3. Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep		á	á					á		á	
4. Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor		á	á							á	
5. Jósaváros, Stadion környéke, Hímes		á	á							á	
6. Nyírszőlős, Felsőpázsit		á	á						á	á	
7. Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros		á							á	á	
8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás		á	á							á	
9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka		á	á						á	á	
10. Bokortanyák, Császárszállás		á							á	á	

meglévő domináns funkció
meglévő kiegészítő funkció
↑ fejlesztendő funkció

Forrás: Saját szerkesztés

A városrészek fejlesztési céljainak meghatározása az alábbi elvekre épül:

- Minden városrész esetében domináns a **lakófunkció**. A lakófunkciók erősítése ugyanakkor nem újabb, jelentős kiterjedésű területek lakóövezetté alakítását jelenti, sokkal inkább a meglévő lakóterületek (zsúfoltságot nem okozó) beépítésére és a lakásállomány megújítására kell figyelmet fordítani, aminek pozitív hatásai környezeti és gazdasági szempontból egyaránt megmutatkoznak (pl. energiahatékonyság növekedése, közművek és közszolgáltatások hatékonyabb fenntartása). Mind a **panelházas lakótelepek**, mind a **hagyományos beépítésű**

leromlott területek esetében elengedhetetlen azok komplex fejlesztése: a közterületek rehabilitációja, a lakásállomány energiahatékonysági korszerűsítése és a közintézmények infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztése mellett közösségi programok megvalósítása.

- Bizonyos funkciók elsősorban a belvárosban koncentrálódnak (pl. városközponti, humán szolgáltatási és közigazgatási funkciók), ezek megerősítése, fejlesztése szükséges. A városközpont mellett a településszerkezeti terv nyolc városrészközponti területet is kijelöl, ahol indokolt bizonyos (köz)szolgáltatások megerősítése, így részben csökkenhet a lakosság városon belüli kényszerű mobilitása, valamint javulhat az egyes városrészek lakosságának életminősége. Fontos, hogy **minden városrész rendelkezzen városrészközponttal** – a kialakítandó városrészi decentrumokban álljanak rendelkezésre a megfelelő szolgáltatások (szolgáltatóházak), minőségi rekreációs területek, közösségi terek. Szükséges a közösségi funkciók fejlesztése minden városrész ecetében.
- A **zöldfelületek, zöldterületek** minőségi és mennyiségi fejlesztése hozzájárul az egészséges környezeti feltételek megteremtéséhez, pozitívan hat az itt élők életminőségére és kedvezően befolyásolja a város levegőminőségét is. A zöldfelületek növelése érdekében a városi sétálóövezetek kiterjesztése, **zöldfelületek, parkok fejlesztése**, megújítása, zöld szigetek kialakítása, külterületi **erdőtelepítések** megvalósítása szükséges.
- A város több részén is indokolt a **turisztikai, rekreációs funkciók** erősítése, amelyek volumene és célcsoportja eltérő az egyes városrészek esetében. A városba érkező turisták elsődleges célterülete Sóstógyógyfürdő és a belváros, amelyek turisztikai fejlesztése kiemelt fontosságú, emellett azonban több rekreációs célterület fejlesztése is indokolt – minden városrészközpontban – elsősorban az ott élők számára. Nyíregyháza turizmusának fejlesztéséhez kiegészítő szolgáltatásként hozzájárulhat néhány új aktív turisztikai terület fejlesztése, amely a város több városrészét is érinti, mint például:
    - természetjárás, túrázási lehetőségek fejlesztése, amelyre megfelelő lehetőséget kínálnak a Nyíregyháza körüli erdők – ehhez túraútvonalak (körtúrák, egyéni túrák) kijelölése, fejlesztése, kiegészítő szolgáltatások fejlesztése, népszerűsítés szükséges,
    - kerékpáros turizmus fejlesztése, amelyhez megfelelő alapot jelentenek a városban és a város körül meglévő kerékpárforgalmi létesítmények – ehhez a hiányzó infrastrukturális elemek kiépítése (meglévő utak összekötése, rendszerbe foglalása, körtúra útvonalak kijelölése, a város nevezetes elemeinek bekapcsolása), kiegészítő szolgáltatások fejlesztése (pihenőhelyek, szervízek, éttermek, GPS koordinátákkal ellátott útvonaltervek), népszerűsítés (kiadványok, internetes applikációk) szükséges,
    - vízi turizmus fejlesztése, amelyhez megfelelő helyszínt kínál az Oláh-réti tavak területe, amely alkalmassá válhat vízi szabadidős tevékenységekre, vízi sportok alapjainak elsajátítására, oktatására (pl. kajak, kenu) – ehhez az infrastruktúra és a szolgáltatások fejlesztése szükséges.
- A város szinte minden területén szükség van a **közlekedési funkció** erősítésére, ezek jellege és módja azonban városrészenként különböző. Kiemelt fontosságú a **fenntartható városi mobilitás** feltételeinek javítása: belvárosi autós forgalom csökkentése, kerékpáros és közösségi közlekedés fejlesztése, **elkerülő, tehermentesítő, vagy gyűjtőutak** kiépítésének

folytatása, meglévő utak, járdák felújítása, parkolási feltételek fejlesztése. A kerékpározás feltételeinek javítása (illetve megteremtése) fontos szempont az összes infrastrukturális fejlesztésnél.

- A **kereskedelem, vendéglátás** fejlesztése más típusú fejlesztéseket jelent az egyes városrészekben: a belvárosba a kisebb, egyedi arculattal rendelkező üzletek, éttermek és kávézók vonzása indokolt, míg a nagyobb kereskedelmi egységek, nagy forgalmat generáló bevásárlóközpontok fejlesztése a belvároson kívüli területeken indokolt.
- A város **ipari területei** esetében kiemelten fontos új, kiépített alapinfrastruktúrával rendelkező, nagy területű, befektetőknek kiajánlható ipari területek kialakítása. A barnamezős és a zöldmezős területek esetében eltérő fejlesztésekkel érhetők el a kívánt gazdasági hatások: a barnamezős területeknél a cél a közúti, kerékpáros és közösségi közlekedéssel való elérhetőség javítása, a rehabilitáció és az intenzívebb hasznosítás, míg a zöldmezős területek esetében a cél az infrastruktúra kiépítése.
- A külterületeken szükség van a **mezőgazdasági** funkció erősítésére, így a város ellátásában a bokortanyás övezet a jelenleginél nagyobb szerephez juthat.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város területi (városrészi) célkitűzései az alábbiak.

12. ábra: Nyíregyháza városrészi szintű területi célkitűzései

V1. A Belső lakóterület (Belváros) városközponti és közösségi funkcióinak megerősítése és vonzerejének növelése

V2. Az örökösföldi városrészben az életkörülmények átfogó javítása a lakóépületek, közösségi terek és szolgáltatások fejlesztésével

V3. Az életminőség javítása Huszártelep rehabilitációjának folytatásával és a malomkerti lakóövezetek fejlesztésével, valamint az ipari területek intenzívebb hasznosításával

V4. A minőségi lakókörnyezet és fenntartható mobilitás feltételeinek fejlesztése a Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor városrészben

V5. Az életminőség javítása Jósaváros, Stadion környéke, Hímes városrész lakóterületeinek fejlesztésével, valamint a fejlett, magas színvonalú tudományos élet feltételeinek fejlesztése

V6. Nyírszőlős és Felsőpázsit városrész lakó- és közösségi funkcióinak erősítése, valamint a repülőtér fejlesztése

V7. A Sóstó környéki területek (Sóstógyógyfürdő, Sóstóhegy, Korányi kertváros) turisztikai, rekreációs és zöldfelületi funkciójának további fejlesztése

V8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás városrész lakóterületeinek minőségi javításával az életkörülmények javítása

V9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka városrész lakókörnyezetének és gazdasági funkcióinak fejlesztése

V10. A bokortanyák lakó- és mezőgazdasági funkciójának erősítése, turisztikai feltételek javítása, valamint kiajánlható ipari fejlesztési területek fejlesztése

V1. A Belső lakóterület (Belváros) városközponti és közösségi funkcióinak megerősítése és vonzerejének növelése

A városrész a közvetlen belvárosból és a belső lakóterületekből áll. Ez Nyíregyháza legnagyobb népességű városrésze, ahol a város lakosságának több mint egynegyede él. A városrészben a lakófunkciók mellett számos közösségi, közigazgatási, kereskedelmi-gazdasági, humánszolgáltatási funkció is megtalálható.

A városrész fejlesztésének célja a városközponti területek megújításával egy élhető, gyalogos- és kerékpárosbarát, egységes arculatú, fejlett rekreációs és kereskedelmi, vendéglátási funkciókkal rendelkező pezsgő, vonzó belváros megteremtése.

A városközpont fejlesztésének eredményeként nő a város népességmegtartó képessége, turisztikai vonzereje és gazdasági potenciálja.

A célok eléréséhez az alábbi tevékenységek járulhatnak hozzá:

- hangulatos belváros és minőségi épített környezet megteremtése (védett épületek felújítása, kihasználatlan épületek hasznosítása, funkcióval való megtöltése, energiahatékonysági fejlesztések),
- sétálóövezetek kiterjesztése, fokozottan környezetbarát közlekedési módok ösztönzése, a kiskörúton belüli egyéni autós közlekedés arányának jelentős csökkentése, a közösségi, a kerékpáros és gyalogos közlekedés arányának növelése, az ehhez szükséges infrastruktúra fejlesztése, megfelelő parkolási rendszerek (parkolóházak, mélygarázsok) kialakítása,
- zöldfelületek bővítése, meglévő közösségi terek élővé tétele, pezsgő, színes kulturális programok kínálatának bővítése, rendszeressé tétele,
- kiskereskedelmi egységek és vendéglátóhelyek színvonalas és változatos kínálatának fejlesztése.

V2. Az örökösföldi városrészben az életkörülmények átfogó javítása a lakóépületek, közösségi terek és szolgáltatások fejlesztésével

Az örökösföldi városrész alapvető funkciója a lakófunkció, emellett humánszolgáltatási, kereskedelmi és közlekedési funkciókban is gazdag. A városrész lakóterületei között található nagyvárosias lakótelepi terület, leromlott, szegregált lakóterület és kertvárosias, családi házas övezet egyaránt, emellett itt található a Jósa András Oktatókórház, valamint a város egyik legjelentősebb rekreációs területe, a Bujtosi városliget is.

A városrész fejlesztésének célja a kedvezőtlen adottságú területek teljes infrastrukturális, szociális és közösségi megújításával az életkörülmények átfogó javítása, amellyel megállíthatóak a kedvezőtlen társadalmi folyamatok.

A fejlesztések eredményeként javul a városrész települési környezetének állapota, emelkedik az itt élők életminősége, a lakosság elégedettsége.

A célok elérésére érdekében megvalósítandó főbb tevékenységek:

- lakóterületek rehabilitációja, a többlakásos panelházak energiahatékonysági felújításai,
- közterületek (parkok, utak, kerékpárutak, járdák) megújítása, rekreációs, pihenő területek fejlesztése,

- humán szolgáltatások fejlesztése,
- közösségi színterek fejlesztése (épületek, közterületek), közösségi programok kialakítása,
- hátrányos helyzetű lakosság további leszakadását megakadályozó, társadalmi felzárkózásukat elősegítő intézkedések megvalósítása.

V3. Az életminőség javítása Huszártelep rehabilitációjának folytatásával és a malomkerti lakóövezetek fejlesztésével, valamint az ipari területek intenzívebb hasznosításával

A Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep városrész lakóterületeket és ipari területeket egyaránt magában foglal, a déli ipartelep mellett itt találhatóak a Bottyán János utca körüli jelentős gumiipari cégek is.

A városrész fejlesztésének célja a lakó- és gazdasági funkciók térbeli elkülönítése, a lakóövezetek infrastrukturális és közösségi fejlesztése, illetve az ipari területek intenzívebb, gazdasági célú hasznosítása, elérhetőségének további fejlesztése.

A fejlesztések eredményeként javul a városrészben élők életminősége, nő a városrész gazdasági potenciálja.

A célok elérésére érdekében megvalósítandó főbb tevékenységek:

- leromlott lakóterületek rehabilitációjának folytatása, a hátrányos helyzetű lakosság további leszakadását megakadályozó, társadalmi felzárkózásukat elősegítő intézkedések megvalósítása,
- lakóövezeti közterületek (utak, kerékpárutak, járdák), zöldfelületek, rekreációs területek fejlesztése,
- ipari területek hasznosítását elősegítő fejlesztések megvalósítása, a kerékpáros és közösségi közlekedés feltételeinek fejlesztése.

V4. A minőségi lakókörnyezet és fenntartható mobilitás feltételeinek fejlesztése a Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor városrészben

A Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor városrész elsősorban lakófunkciót tölt be, az itt található közösségi, humánszolgáltatási, kereskedelmi funkciók elsősorban a városrész ellátását szolgálják. A városrész a belvárostól viszonylag elszigetelten helyezkedik el, jelenleg közúton csak a 36. sz. főúton, a Tiszavasvári úti felüljárón keresztül érhető el.

A városrész fejlesztésének célja a lakókörülmények javításának elősegítése, az elérhetőség javítása és a zöldfelületek, közösségi terek minőségi fejlesztése révén.

A fejlesztések eredményeként javul a városrész települési környezetének állapota, és az itt élők életminősége.

A célok eléréséhez az alábbi fejlesztések járulhatnak hozzá:

- rekreációs, pihenő területek kialakítása, fejlesztése,
- Tiszavasvári út menti volt laktanyák hasznosításának folytatása: rekreációs, pihenő területek fejlesztése, kereskedelmi és üzleti szolgáltatói funkciók feltételeinek megteremtése,

- a városrész és a belváros közlekedési kapcsolatainak fejlesztése, hiányzó közlekedési kapcsolatok kiépítése.

V5. Az életminőség javítása Jósaváros, Stadion környéke, Hímes városrész lakóterületeinek fejlesztésével, valamint a fejlett, magas színvonalú tudományos élet feltételeinek fejlesztése

A Jósaváros, Stadion környéke, Hímes városrész Nyíregyháza második legnépesebb városrésze, ahol a város lakosságának közel egyötöde él. A területen panelházas és kertvárosias lakóövezetek is megatálhatóak, az elsődleges lakófunkció mellett jelentős az oktatási, közösségi és kereskedelmi funkció is: itt található a Nyíregyházi Egyetem, a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kara, a Városi Stadion, valamint több hipermarket is.

A városrész fejlesztésének célja az életminőség javítása a lakókörnyezet fejlesztésével, valamint a fejlett, magas színvonalú tudományos élet feltételeinek javítása.

A fejlesztések eredményeként javul a városrészben élő lakosság elégedettsége, növekszik az egyetemekre járó hallgatók száma, és ezek révén nő a város(rész) népességmegtartó képessége.

A célok eléréséhez az alábbi fejlesztések járulhatnak hozzá:

- fejlett, magas színvonalú tudományos élet feltételeinek javítása,
- közterületek (parkok, utak, kerékpárutak, járdák) megújítása, rekreációs, pihenő területek fejlesztése, tömegsport ösztönzése,
- közösségi színterek fejlesztése, közösségi programok kialakítása, kihasználatlan középületek hasznosítása,
- a többlakásos társasházak energiahatékonysági felújításainak folytatása.

V6. Nyírszőlős és Felsőpázsit városrész lakó- és közösségi funkcióinak erősítése, valamint a repülőtér fejlesztése

A Nyírszőlős, Felsőpázsit városrész kertvárosias és falusias lakóterületeket, valamint kereskedelmi-gazdasági területeket (repülőtér, vásártér, ipari területek) foglal magában.

A városrész fejlesztésének célja egyrészt a lakó- és közösségi funkciók fejlesztése a városrészközponti funkciók erősítésével, másrészt a gazdasági funkciók erősítése a repülőtér fejlesztésével.

A fejlesztések eredményeként javul a városrészben élők életminősége, emellett a gazdasági célú fejlesztések eredményeként várható foglalkoztatás bővítés a város teljes területén érvényesülhetnek.

A célok elérésére érdekében megvalósítandó főbb tevékenységek:

- városrészközpont fejlesztése,
- közterületek (parkok, utak, kerékpárutak, járdák) megújítása, rekreációs területek (parkok, játszóterek) fejlesztése,
- közösségi színterek fejlesztése, közösségi programok kialakítása,
- repülőtér fejlesztése.

V7. A Sóstó környéki területek (Sóstógyógyfürdő, Sóstóhegy, Korányi kertváros) turisztikai, rekreációs és zöldfelületi funkciójának további fejlesztése

A Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros városrész zömmel kis- és kertvárosias lakóterületeket, valamint üdülőterületeket foglal magában, emellett jelentős erdőterületek találhatóak itt.

A városrész fejlesztésének célja az itt élők életminőségének javítása vonzó városrészközponti területek kialakításával, valamint a turisztikai, rekreációs és zöldfelületi funkciók megerősítése az idegenforgalmi attrakciók további fejlesztésével, a szálláshelyek további mennyiségi és minőségi kínálatának bővítésével.

A fejlesztések eredményeként megvalósul a turisztikai kínálat és a vendégfogadási feltételek folyamatos fejlesztése, amely hozzájárul az ide érkező vendégek számának és átlagos tartózkodási idejének emelkedéséhez.

A célok elérésére érdekében megvalósítandó főbb tevékenységek:

- turisztikai attrakciók (Múzeumfalu, Fürdő, Állatpark stb.) további fejlesztése,
- szálláshelyek fejlesztése (gyógyszálloda, kemping),
- közterületek (sétányok, parkok, utak, kerékpárutak, járdák) megújítása, parkolási infrastruktúra fejlesztése,
- rekreációs területek fejlesztése,
- közösségi színterek fejlesztése, közösségi programok kialakítása.

V8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás városrész lakóterületeinek minőségi javításával az életkörülmények javítása

A Kőlapos, Oros, Nagyszállás városrészben elsősorban a lakófunkciók a meghatározóak, a kertvárosias és falusias lakóterületek mellett mezőgazdasági és erdőterületek találhatóak a városrészben.

A városrész fejlesztésének célja a lakó- és közösségi funkciók fejlesztése, a városrészközponti funkciók erősítése.

A fejlesztések eredményeként javul a városrész települési környezetének állapota, és az itt élők életminősége.

A célok eléréséhez az alábbi fejlesztések járulhatnak hozzá:

- közterületek (parkok, utak, kerékpárutak, járdák) megújítása, zöldterületi fejlesztések, rekreációs, pihenő területek kialakítása,
- közösségi színterek fejlesztése, közösségi programok kínálatának bővítése.

V9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka városrész lakókörnyezetének és gazdasági funkcióinak fejlesztése

A városrészben a kertvárosias, illetve falusias lakóterületek mellett jelentős mezőgazdasági területek találhatóak, emellett kiemelt fontosságú a városrész gazdasági funkciója is, hiszen itt található a város Déli Ipari Parkja, valamint a Tünde utca déli oldalának iparterületei.

A városrész fejlesztésének célja az életkörülmények javítása a lakóterületek fejlesztésével és a városrészközponti funkciók erősítésével, valamint a kereskedelmi-gazdasági funkciók fejlesztése.

A fejlesztések eredményeként javul a városrész települési környezetének állapota, és az itt élők életminősége. A meglévő ipari park bővítése hozzájárul a város munkaerő-keresletének erősödéséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez.

A célok eléréséhez az alábbi fejlesztések járulhatnak hozzá:

- közterületek (parkok, utak, kerékpárutak, járdák) megújítása, városrészközpontok fejlesztése, rekreációs, pihenő területek kialakítása,
- közművesítés, csapadékvíz-elvezetés fejlesztése,
- meglévő ipari területek infrastruktúra fejlesztése, elérhetőségének javítása (utak, kerékpárutak, közösségi közlekedés), ipari park bővítése.

V10. A bokortanyák lakó- és mezőgazdasági funkciójának erősítése, turisztikai feltételek javítása, valamint kiajánlható ipari fejlesztési területek fejlesztése

Nyíregyháza sajátos, egyedi adottsága a bokortanyák város körüli hálózata. A Bokortanyák, Császárszállás városrész jelentős gazdasági potenciállal rendelkezik: egyrészt kiemelt szerepet tölt be a mezőgazdasági termelésben, másrészt itt található Nyíregyháza új nyugati iparterülete (a LEGO gyár és a Nyugati elkerülő út környezetében), amely felértékeli a városrész ipari szerepét is. A rekreáció szempontjából kiemelkedik Császárszállás, ahol a vízparti üdülőterületek a helyi lakosság szabadidős célterületének számítanak.

A városrész fejlesztésének célja a bokortanyák lakó- és mezőgazdasági funkciójának erősítése az infrastrukturális és (köz)szolgáltatási ellátottság javítása, valamint közösségi összefogás erősítése révén, valamint a városrész adottságaira épülő sajátos turisztikai célpontok kialakítása, fejlesztése. További cél a nyugati ipari fejlesztési terület infrastruktúrájának fejlesztése, kiajánlható, kiépített, nagy ipari területek kialakítása.

A fejlesztések eredményeként javulnak a városrészben (és a város egészében) élők megélhetési lehetőségei, életminősége.

A célok eléréséhez az alábbi fejlesztések járulhatnak hozzá:

- bokortanyák bekapcsolása a város helyi élelmiszerellátásába, helyi termék fejlesztésbe,
- bokortanyákra épülő közösségi integrálás, tudatos helyi vásárlás elősegítése, ösztönzése,
- Oláh-réti tavak rekultivációja és turisztikai hasznosítása,
- kiajánlható, kiépített ipari fejlesztési területek kialakítása, infrastrukturális fejlesztése.

3.3 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

A megvalósítandó területi, **városrészi célkitűzések** hozzájárulnak a város középtávú **tematikus céljainak** teljesüléséhez. A területi és tematikus célok együttesen segítik elő a város tervezett jövőképének és városfejlesztési céljainak elérését. A következő táblázat összefoglalóan mutatja be a tematikus és területi célok közötti összefüggéseket.

3. táblázat: A tematikus és a területi célok közötti összefüggések

Tematikus / területi célok	T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	T2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	T3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	T4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	T5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	T6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	T7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
V1. A Belső lakóterület (Belváros) városközponti és közösségi funkcióinak megerősítése és vonzerejének növelése	x	xx	xx	xx	xx	xx	xx
V2. Az örökösföldi városrészben az életkörülmények átfogó javítása a lakóépületek, közösségi terek és szolgáltatások fejlesztésével			x	x	x	x	x
V3. Az életminőség javítása Huszártelep rehabilitációjának folytatásával és a malomkerti lakóövezetek fejlesztésével, valamint az ipari területek intenzívebb hasznosításával	x		x	x	x	x	x
V4. A minőségi lakókörnyezet és fenntartható mobilitás feltételeinek fejlesztése a Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor városrészben			x	x	x	x	x
V5. Az életminőség javítása Jósaváros, Stadion környéke, Hímes városrész lakóterületeinek fejlesztésével, valamint a fejlett, magas színvonalú tudományos élet feltételeinek fejlesztése	xx	xx	x	x	x	x	x
V6. Nyírszőlős és Felsőpázsit városrész lakó- és közösségi funkcióinak erősítése, valamint a repülőtér fejlesztése	x		x	x	x	x	x
V7. A Sóstó környéki területek (Sóstógyógyfürdő, Sóstóhegy, Korányi kertváros) turisztikai, rekreációs és zöldfelületi funkciójának további fejlesztése			x	x	xx	xx	xx
V8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás városrész lakóterületeinek minőségi javításával az életkörülmények javítása			x	x	x	x	x
V9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka városrész lakókörnyezetének és gazdasági funkcióinak fejlesztése	xx		x	x	x	x	x
V10. A bokortanyák lakó- és mezőgazdasági funkciójának erősítése, turisztikai feltételek javítása, valamint kiajánlható ipari fejlesztési területek fejlesztése	xx		x	x	x	x	xx

xx erős koherencia x közepes koherencia

13. ábra: Nyíregyháza ITS-ének tematikus és területi céljai

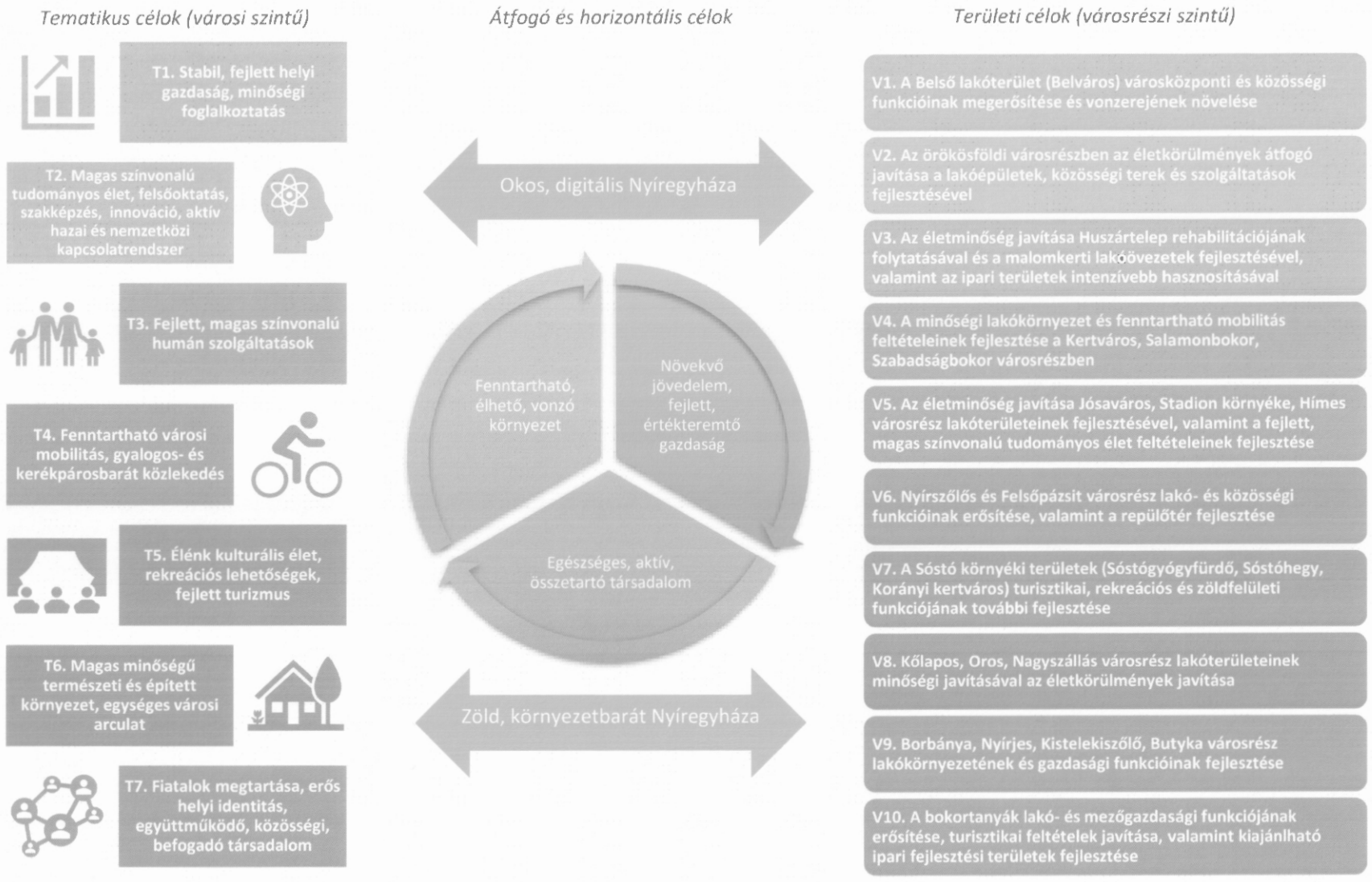

239

4 MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

4.1 Projektek rendszerének bemutatása

Ez a fejezet bemutatja a Nyíregyháza jövőképéhez illeszkedő, **meghatározó fontosságú fejlesztéseket, projekteket, melyek megvalósítása hozzájárul a városfejlesztési célok eléréséhez**. Jelen dokumentumnak – stratégiai jellegéből adódóan – nem feladata, hogy részletesen kidolgozottan mutassa be a kitűzött céljok elérése érdekében megvalósítandó projekteket; az ITS a megvalósítást szolgáló beavatkozásokat, projekteket rendszerezi.

A célok elérése érdekében megvalósítandó projektek az alábbi típusokba sorolhatóak be:

- Kulcsprojektek: A kulcsprojektek olyan tervezett fejlesztések, melyek kulcsfontosságúak a város fejlődése szempontjából, alapvető feltételét képezik valamely középtávú városi cél elérésének. A kulcsprojektek megvalósulása sok esetben az egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának előfeltételét is jelenti.
- Hálózatos projektek: A hálózatos projektek több, egymáshoz kapcsolódó, azonos vagy hasonló jellegű projektelemből állnak, és a város egészére vagy annak több területére kiterjednek. A hálózatos projektek sok esetben egymással térben összefüggő fejlesztéseket tartalmaznak (pl. kerékpárhálózat fejlesztése).
- Akcióterületi projektek: Az akcióterületi projektek térben koncentrált és egymással összehangolt elemeket tartalmaznak. Az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületen végbemenő fejlesztések egymásra szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik egymás megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését, volumenük, így várható hatásuk akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen.
- Egyéb projektek: az előző kategóriákba nem tartozó, egyéb tervezett fejlesztési elképzelések, projektjavaslatok.

Az egyes projekttípusok között lehetséges átfedés (pl. egy adott akcióterületen megvalósuló kulcsprojekt, vagy egy hálózatos projektnek egy adott akcióterületen megvalósuló elemei), amely pozitív szinergiákat eredményezhet.

Nyíregyháza meghatározta a tervezett stratégia megvalósítását, az átfogó és tematikus célkitűzések elérését szolgáló **beavatkozások, megvalósítandó projektek** körét. A tervezett projektek jelentős része közvetve vagy közvetlenül hozzájárul a város gazdaságfejlesztési célkitűzéseihez, jelentős munkahelymegtartó, illetve munkahelyteremtő hatásuk van.

A projektek illeszkedését a városi célokhoz a 4.7 fejezetben található összefoglaló táblázat tartalmazza.

4.2 Kulcsprojektek bemutatása

A kulcsprojektek olyan tervezett fejlesztések, melyek kulcsfontosságúak a város fejlődése szempontjából, **alapvető feltételét képezik a város tervezett jövőképének megvalósulásának, a középtávú városi célok elérésének**.

Nyíregyháza 2020-2030 közötti időszakra vonatkozó kulcsprojektjei, legfontosabb beavatkozásai az alábbiakban foglalhatóak össze.

- **Fiatal, képzett szakemberek megtartása és vonzása**
  - A fiatalok megtartásának és foglalkoztatásának ösztönzése Nyíregyházán
  - Bérlakás program
  - Lakhatási támogatási konstrukciók kialakítása a fiatal szakemberek megtartása, vonzása érdekében (bérlakás építés mellett)
  - Ösztöndíjprogram fiatalok részére a tehetséges fiatalok megtartása, vonzása érdekében
  - Nyíregyházi Egyetem oktatási és kutatási tevékenységének fejlesztése
- **Gazdaságfejlesztés, munkahelyek széles választékának megteremtése**
  - A Nyíregyházi Ipari Park meglévő területének infrastrukturális fejlesztése
  - A Nyíregyházi Ipari Park területének bővítése és a fejlesztési terület infrastrukturális fejlesztése
  - Gazdasági ágazatokhoz igazodó oktatásfejlesztés
  - Vállalkozások fejlesztése
  - A helyi gazdaságfejlesztést célzó, beszállítóvá válást elősegítő program
  - Helyi termék fejlesztési program
  - Oktatás és szakképzés fejlesztése
  - K+F+I fejlesztések
- **Fenntartható városi mobilitás feltételeinek fejlesztése**
  - Kerékpáros közlekedési feltételek fejlesztése
  - Közösségi közlekedési rendszer fenntartható fejlesztése
  - Gyalogosbarát fejlesztések, sétálóövezetek kiterjesztése
  - Belvárosi autós forgalom csökkentési feltételeinek megteremtése
  - Parkolási feltételek fejlesztése
- **Egészséges városi környezet fejlesztése**
  - Levegőminőség javítását célzó beavatkozások
  - Zöld város fejlesztések: fásítás, parkosítás, zöldfelületek növelése
  - Egészségügyi prevenció fejlesztése
  - Egészségügyi és környezetvédelmi szemléletformálás, tudatosítás
- **Turizmus fejlesztése**
  - Attrakciófejlesztés, szálláshelyek változatos kínálatának fejlesztése (szálloda, kemping)
  - Fürdőfejlesztés
  - Turisztikai szolgáltatások fejlesztése
  - Kulturális fejlesztések, kulturális örökségek turisztikai hasznosítása
  - Nyíregyháza–Sóstógyógyfürdő kisvasút-szakasz helyreállítása, fejlesztése

A projekttípusok között azok jellegéből adódóan lehetséges átfedés (pl. egy kulcsprojekt lehet egyben hálózatos projekt is), amely még inkább hangsúlyozza bizonyos projektek megvalósításának indokoltságát.

4.3 Hálózatos projektek bemutatása

Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2020-2030 között tervezett fejlesztései között számos olyan beavatkozás szerepel, amelyek **több, hasonló jellegű, egymáshoz kapcsolódó projektelemből állnak**, és megvalósításuk **a város több területén** is tervezett. Nyíregyháza 2030-ig megvalósítandó hálózatos projektjei az alábbiak.

- **Közlekedési fejlesztések**
  - Kerékpáros közlekedési feltételek fejlesztése a város több területén: kerékpáros infrastruktúra fejlesztése, kerékpárutak rendszerbe foglalása, hiányzó szakaszok kiépítése, kerékpáros létesítmények fejlesztése, kerékpártárolók kiépítése
  - Közösségi közlekedési rendszer fejlesztése: infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztés
  - Útfejlesztések, közlekedési csomópontok fejlesztése: hiányzó szakaszok kiépítése, városrészek közúti kapcsolatának fejlesztése, balesetveszélyes városi közlekedési csomópontok fejlesztése, közlekedésbiztonság javítása
  - Parkolási feltételek fejlesztése: parkolók (P+R, B+R) építése, fejlesztése (belváros területén a Kiskörút mentén, valamint Sóstón)
  - A város külső elérhetőségének fejlesztése (Nyíregyháza-Debrecen közötti szakasz négysávosítása, északi elkerülő út fejlesztése)
- **Városi zöldterület fejlesztések**
  - Rekreációs, szabadidős, pihenőterületek kialakítása, fejlesztése minden városrészben
  - Fásítás, erdősítés: fasorok telepítése vasutak, bevezető utak, körutak mentén a város több területén
- **Levegőminőség javítását célzó beavatkozások:**
  - Lakossági fűtéskorszerűsítés támogatása, mérőrendszerek informatikai fejlesztése,
  - Helyi szabályozás,
  - Zöld védősávok telepítése,
  - Levegőminőségi szemléletformálás, tudatosítási akciók
- **Bel- és csapadékvízelvezetés** hiányzó szakaszainak kiépítése a város több területén, a meglévő hálózat felújítása, csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztése, „szürkevíz" újrahasznosítása, vízmegtartás elősegítése
- **Épületek infrastrukturális fejlesztése**
  - Középületek épületenergetikai fejlesztései, épületállomány energiahatékonysági rehabilitációja
  - Helyi védettség alatt álló épületek felújításának ösztönzése, funkcióval való megtöltése
  - Lakóépületek energiahatékonysági felújításának ösztönzése
- **Közszolgáltatások fejlesztése:**
  - Oktatás, egészségügy, szociális ellátás infrastruktúrájának fejlesztése, szolgáltatások színvonalának javítása
  - E-közszolgáltatások fejlesztése, ügyintézés teljes körű digitalizációja
- **Fiatal, képzett szakemberek megtartása, városba vonzása**: ösztöndíjprogramok, lakáshoz jutás elősegítése különböző lakhatási konstrukciók bevezetésével
- **Bokortanyák fejlesztése:** bokortanyák bekapcsolása a város élelmiszerellátásába, helyi termékek előállításának, fogyasztásának, vásárlásának ösztönzése

A hálózatos projektek egy része szorosan kapcsolódik a kulcsprojektekhez, illetve részét képezi az akcióterületi fejlesztéseknek is. Az átfedések a városfejlesztés integrált jellegéből adódnak, erősítik a tervezett fejlesztések közötti szinergiát.

4.4 Akcióterületi projektek bemutatása

4.4.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és lehatárolás indoklásával

Az akcióterületek a város egybefüggő vonallal körülhatárolható területei, ahol a megvalósuló fejlesztések egymásra szinergikus hatást fejthetnek ki, azaz az egyes projektek segítik más projektek megvalósulását, hatásának kiteljesedését, és együttes hatásuk érzékelhető változást eredményez az akcióterületen.

Nyíregyházán a következő fejlesztési akcióterületek jelölhetőek ki a 2020-2030 közötti időszakra:

- **Belvárosi akcióterület**: Nyíregyháza városközpontja, a Kiskörúton belüli városi terület,
- **Kulturális negyed akcióterület**: a Móricz Zsigmond Színházat, a Szindbád Színháztörténeti Múzeumot, a Jósa András Múzeumot, a Rózsakert Szabadtéri Színpadot magában foglaló városnegyed,
- **Turisztikai akcióterület**: Sóstógyógyfürdő területe,
- **Ipari fejlesztési akcióterületek**: Nyíregyházi Ipari Park területe, egyéb iparfejlesztési területek,
- **Szociális városrehabilitációs akcióterületek**: Huszártelep városrész, Polyákbokor.

Nyíregyháza 2030-ig szóló városfejlesztési stratégiájában olyan akcióterületek kerültek kijelölésre és lehatárolásra, amelyek kulcsszerepet töltenek be a város életében és **amelyek fejlesztése érzékelhető változást okoz a város egészének fejlődésében**.

14. ábra: Városfejlesztési akcióterületek Nyíregyházán

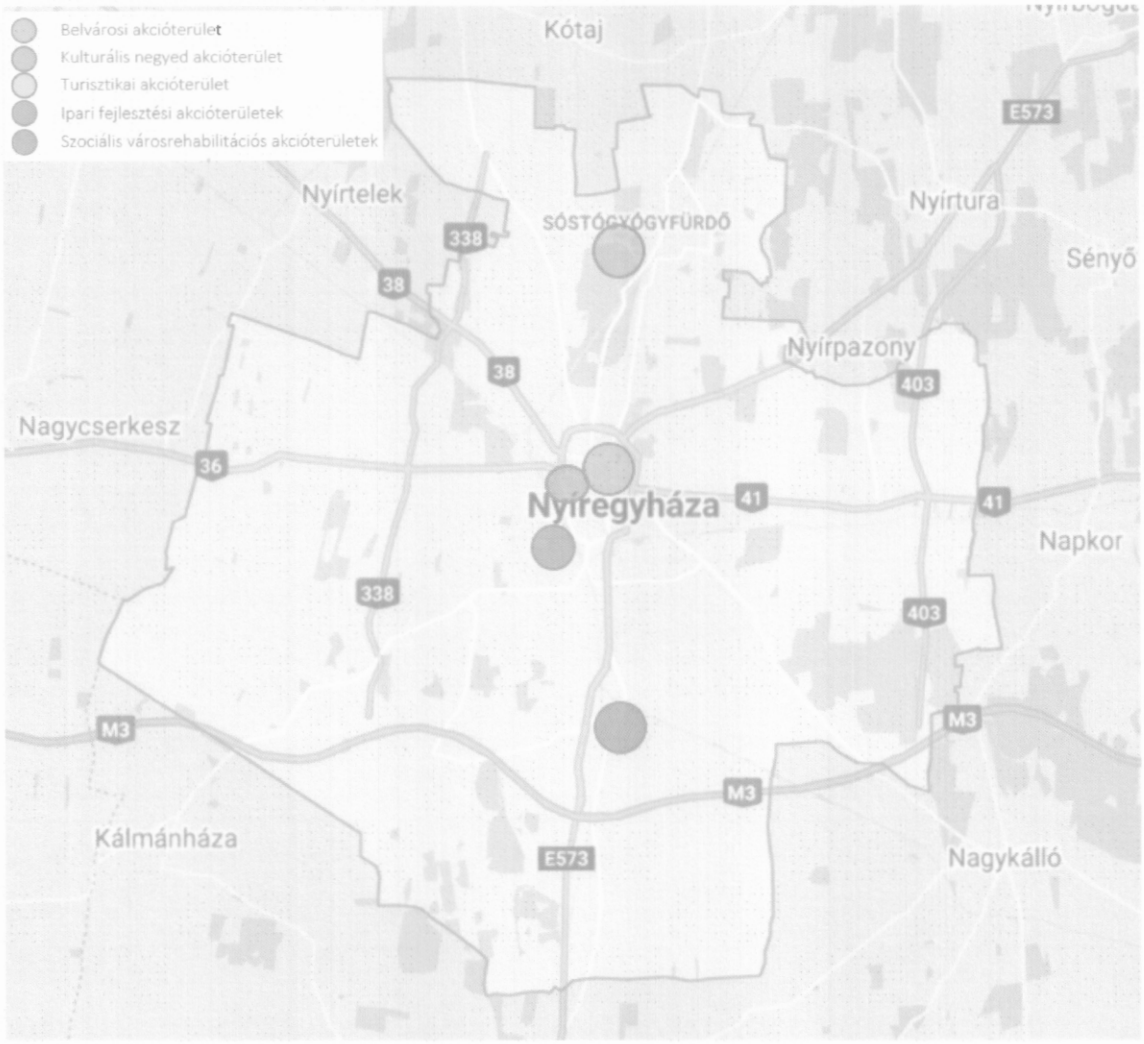

Nyíregyháza 2030-ig szóló városfejlesztési stratégiájában olyan akcióterületek kerültek kijelölésre és lehatárolásra, amelyek kulcsszerepet töltenek be a város életében és **amelyek fejlesztése érzékelhető változást okoz a város egészének fejlődésében**.

4.4.2 Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló bemutatása

Az akcióterületi beavatkozások **térben koncentrált** és egymással összehangolt elemeket tartalmaznak. Az akcióterületi beavatkozások egyes elemei egyben kulcsprojektek is, illetve átfedésben vannak bizonyos hálózatos projektekkel (pl. a városi zöldterület fejlesztések, épületek infrastrukturális fejlesztése), amelyek bizonyos elemei az akcióterületeken valósulnak meg. Az átfedések erősítik a tervezett fejlesztések közötti kapcsolódást, szinergiát.

4.4.2.1 Szociális városrehabilitációs akcióterületen tervezett fejlesztések meghatározása

A szociális városrehabilitációs akcióterületként olyan városrészek kijelölése indokolt, amelyek társadalmi és fizikai állapota is lényegesen rosszabb a városi átlagnál. Az ezeken a területeken megvalósítandó rehabilitáció célja az, hogy a hátrányos helyzetű lakosság életminősége és foglalkoztatási esélyei javuljanak. A szociális városrehabilitációs beavatkozások magukban foglalják egyrészt az épített környezet (kiemelten a lakhatási feltételek) minőségi megújítását, másrészt a foglalkoztatásra, az oktatásra, az egészségügyre, a szociális szolgáltatásokra, a közösségfejlesztésre irányuló komplex programokat. Mindez elősegíti az érintett lakosság felzárkóztatását és a társadalmi kohéziót is.

Nyíregyházán az elmúlt években a szociális városrehabilitációs programok alapvetően két típusú akcióterületre irányultak: egyrészt az ipari technológiával épült lakótelepekre, másrészt a hagyományos építésű leromlott, szegregált városrészekre.

A 2030-ig megvalósítandó beavatkozások között szerepel a **megkezdett szociális városrehabilitációs tevékenységek folytatása** a szegregált területeken.

A fejlesztések **infrastrukturális komponense** magában foglalja a lakófunkciók erősítését, a lakhatási körülmények javítását, a szociális, közösségi, közterületi funkciók fejlesztését, és a szükséges útfejlesztéseket. A beavatkozások fontos részét kell, hogy képezzék a lakosság társadalmi felzárkózását és szemléletformálást szolgáló **soft tevékenységek, programok**.

4.4.2.2 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területeken megvalósuló fejlesztések meghatározása

A Nyíregyháza akcióterületein tervezett beavatkozások térben koncentrált és egymással összehangolt elemeket tartalmaznak.

- **Belvárosi akcióterület**: városközpont fenntartható közlekedési rendszerének fejlesztése: gyalogos- és kerékpárosbarát fejlesztések, sétálóövezetek kiterjesztése, parkolás szabályozása, zöldfelületek fejlesztése, középületek megújítása, elektronikus ügyintézés fejlesztése,
- **Kulturális negyed akcióterület**: kulturális létesítmények infrastrukturális fejlesztése, kulturális szolgáltatások fejlesztése, parkolási feltételek fejlesztése
- **Turisztikai akcióterület**: turisztikai vonzerőfejlesztés, attrakciófejlesztés Sóstógyógyfürdőn: turisztikai szolgáltatások fejlesztése, vendégfogadási feltételek javítása
- **Ipari fejlesztési akcióterület**: üzleti infrastruktúra fejlesztése, új ipari területek infrastrukturális előkészítése

4.5 Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz

Nyíregyháza kijelölte a következő 5-10 éves peridósura vonatkozó fejlesztési projektjeit. A település egésze szempontjából jelentős fejlesztési elképzeléseket és projektleírásokat a 4.7 fejezetben található összessített táblázat tartalmazza.

4.6 A tervezett fejlesztések ütemezése

A tervezett fejlesztések 2022 és 2030 között kerülnek megvalósításra. Az ütemezés a fejlesztések prioritási sorrendje, az egyes fejlesztések egymásra épülése és fejlesztési források rendelkezésre állásának figyelembevételével kerül kialakításra. A tervezett beavatkozások között számos olyan található, amelyek ütemezése több évet is felölel, ilyenek például a város különböző területein megvalósítandó, hasonló jellegű fejlesztéseket tartalmazó hálózatos projektek, valamint a komplex (infrastrukturális és soft típusú fejlesztést is magukban foglaló) projektek.

A megvalósítandó fejlesztések indikatív ütemezését a 4.7 fejezetben található **összefoglaló táblázat** tartalmazza.

4.7 A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

Az aktuális társadalmi, gazdasági és pénzügyi folyamatok ismeretében megállapítható, hogy egy város fejlesztési lehetőségeit nagymértékben befolyásolja a rendelkezésre álló külső források elérhetősége. Jóllehet számos kisebb, főként soft jellegű beavatkozás megvalósítható akár az önkormányzat saját bevételeiből, illetve a helyi szervezetek, kapacitások, erőforrások mozgósításával, azonban a projektek indikatív költségigényét tartalmazó táblázat is alátámasztja, hogy a jelentősebb infrastrukturális beruházások európai uniós és kormányzati hozzájárulások nélkül nem valósíthatók meg.

Mindezeket figyelembe véve az ITS megvalósításának pénzügyi hátterét az alábbi fő források biztosíthatják az elkövetkező évtizedben.

- **Saját források:** Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2021. évi költségvetése meghaladja a 64 milliárd forintot, amelyből a közhatalmi, azaz helyi adókból származó bevételek 17,2%-ot tesznek ki, ehhez számítandók a működési (pl. bérbeadásból befolyó) bevételek 4,5%-a. Ez a 13,9 milliárd forint azonban többnyire működésre, fenntartásra, állagmegóvásra fordítandó összeg, amelyből csak minimális mértékben tud az Önkormányzat fejlesztéseket finanszírozni – és a hazai költségvetési logika alapján a jövőben sem várható jelentős változás.
- **Állami források:** Az állami fejlesztési előirányzatok elsősorban a különböző európai uniós támogatások hazai társfinanszírozásaként jelennek meg, a kizárólag magyar költségvetésből finanszírozott támogatási programok száma és összege erőteljesen lecsökkent, viszont a megyei jogú városok számolhatnak – kifejezetten egy-egy nagyobb beruházásra – dedikált fejlesztési forrásokkal.

- **Európai uniós források:** Az EU 2021-2027 hosszú távú költségvetése és helyreállítási terve összesen 1824,3 milliárd eurót foglal magában, amelyben a kohéziós politika továbbra is az egyik legnagyobb tételt jelenti. A Magyarország számára előirányzott összeg folyó árakon 20,25 milliárd eurót (kb. 5700 milliárd forintot) tesz ki, azonban a felhasználás feltételei várhatón szigorodnak a korábbiakhoz viszonyítva, a támogatásintenzitás csökkenhet. Nyíregyházának emiatt – jelenlegi gyakorlatát folytatva – törekednie kell transznacionális programokban és közvetlen brüsszeli kiírásokban való részvételre is.

A 2021-2027-es Európai Uniós programozási periódusban elérhető támogatási források az alábbi operatív programokon (OP) keresztül állnak rendelkezésre Magyarország számára:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz),
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz),
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz),
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz),
- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz),
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz),
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz).

A területileg decentralizált fejlesztések tervezéséhez és megvalósításához a **TOP Plusz** biztosít kereteket, a fejlesztések körét a megyék tervezik meg, akik számára a TOP dedikált forrást biztosít tervezett programjaik megvalósítására. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az egyetlen nagyváros, Nyíregyháza Megyei Jogú Város került kijelölésre az **ERFA rendelet 11. cikkelye szerinti „fenntartható városfejlesztés"** célterületeként, 50 Mrd Ft keretösszeggel.

A TOP Plusz források mellett a városok az **ágazati OP-k** fejlesztési forrásaiban is részesülhetnek. Mindezek mellett a városok **egyéb EU-s és nemzetközi** támogatással, illetve magánerős források bevonásával is megvalósíthatnak fejlesztéseket, projekteket.

Nyíregyháza MJV esetében az egyéb EU-s és nemzetközi támogatással megvalósuló programok közé az alábbiak tartozhatnak:

- Határon átnyúló együttműködési programok (Magyarország-Románia, Magyarország-Szlovákia, Magyarország-Szlovákia -Románia -Ukrajna)
- Transznacionális programok (pl. Interreg Central Europe, Duna Transznacionális Program, Interreg Europe)
- Közvetlen brüsszeli kiírású programok (pl. Horizon 2020, Europe for Citizens, LIFE)

Hazai finanszírozási források, állami fejlesztési előirányzatok főként az EU-s támogatások hazai társfinanszírozásaként jelennek meg. A kizárólag magyar költségvetésből finanszírozott támogatási programok száma és keretösszege jelenleg nem ismert teljes mértékben, de Nyíregyháza szempontjából kiemelendő a Modern Városok Program, amely elsősorban a centrumfunkciókat betöltő és gazdasági húzóerőt képviselő megyei jogú városok fejlesztésére fókuszál. Ezen kívül a települések számíthatnak dedikált forrásokra – célzottan egy-egy kiemelt beruházás előkészítésére és/vagy megvalósítására is.

Az alábbi táblázat összefoglalóan mutatja be a tervezett projektek megnevezését, tartalmát, előkészítettségét, kapcsolódását az ITS tematikus céljaihoz, indikatív forrásigényét és ütemezését.

4. táblázat: A tervezett projektek indikatív forrásigénye és ütemezése

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
	Gazdaságfejlesztés				
A Nyíregyházi Ipari Park meglévő területének infrastrukturális fejlesztése	A város iránt megnövekedett befektetői érdeklődés nemcsak az ipari park bővítését teszi indokolttá, hanem a meglévő területek infrastrukturális fejlesztését is, hogy az megfeleljen a már betelepült és a jövőben betelepülő vállalkozások elvárásainak. A projekt keretében a 127 ha-os ipari park belső úthálózatának, infrastruktúrájának fejlesztése (pl. buszmegállók kialakítása, IT fejlesztés stb.), kerékpárút építése, közműfejlesztés (pl. közvilágítás korszerűsítése), területrendezés, továbbá "smart" megoldások telepítése (pl. okos zebrák, közösségi közlekedéshez kapcsolódó utastájékoztatási rendszerek) valósul meg.	Részletes koncepcióterv	T1	1 500	2022-2024
A Nyíregyházi Ipari Park területének bővítése	A város ipari parkjai beteltek, jelenleg nem állnak rendelkezésre önkormányzati tulajdonban lévő területek iparfejlesztési célokra. Az ipar park fejlesztése, bővítése ezért a város fontos gazdaságfejlesztési célkitűzése. A Nyíregyházi Ipari Park bővítése érdekében szükséges előkészítési feladatokra további kormányzati támogatásban részesül az önkormányzat.	Részletes koncepcióterv	T1	15 000	2022-2025
KKV park kialakítása	Olyan, jó ipari infrastruktúrával ellátott területek kialakítása, ahova a kisebb KKV-s beruházások (0,5-2 ha, 10-100 fő KKV) versenyképes áron be tudnak települni. Egy ilyen típusú KKV park kialakítása alkalmas arra, hogy a helyi vállalkozások beruházási igényeinek teret adjon és egyfajta kezdeti vállalkozásfejlesztési lehetőségként szolgáljon. Kiemelt szempontként szükséges kezelni, hogy a park a helyi gazdasági szerves részévé váljon.	Projektötlet	T1	1 000	2022-2024
KGST piac "intelligens" vásártérré történő átalakítása	A piac fontos térségi, nemzetközi szerepet tölt be, évente kb. 100 ezer látogató fordul meg a 10 ha területű vásártéren. A piac a mai kor elvárásainak nem felel meg, ezért a fejlesztés célja, hogy olyan intelligens megoldásokat célzó eszközök kerüljenek telepítésre (pl. intelligens térfigyelő rendszer, intelligens forgalomirányítási rendszer, közvilágítás), amelyek kielégítik a jelen és a jövő generációinak igényeit gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi szempontból. Árusító infrastruktúra fejlesztése is a tervek között szerepel, valamint a szociális létesítmények korszerűsítése és az akadálymentesítés is.	Projektötlet	T1	15 000	2022-2024
Repülőtér fejlesztés kis gépek, magángépek, helikopterek számára	Olyan megfelelő infrastruktúrával ellátott, korszerű repülőtér kialakítása tervezett, amely business jet-ek fogadására alkalmas. Pl. kifutó fejlesztése és kapcsolódó kiszolgáló infrastruktúrájának fejlesztése.	Részletes koncepcióterv	T1	8 000	2024-2027
Regionális ipari digitális innovációs központ létrehozása Nyíregyházán	A fejlesztés célja egy regionális ipari digitalizációs központ létrehozása, amely a térség azon kis- és középvállalatait szolgálná ki, akik számára előnyökkel szolgál az ipari digitalizáció. A központnak egyesítheti a nemzetközi legjobb gyakorlatokat, a helyi szakértelmet és a kapcsolati tőkét.	Projektötlet	T1	1 460	2024-2027
Coworking irodaház létrehozása és start-upok támogatása	Egy megfelelően felszerelt coworking iroda egyrészt kiszolgálná azon nagyszámú mikrovállalkozást és kkv-t, amelyek nem képesek tartósan saját, exkluzív irodát bérelni, másrészt lehetővé tenné, hogy a város ne csupán nyers irodaterületet, hanem egy szolgáltatáscsomaggal kiegészített, komplex irodai funkciót adhasson bérbe. Nyíregyházán kiemelt hangsúlyt szükséges fektetni a helyi ökoszisztéma felkarolására és támogatására, amelybe többek között a fiatal tehetségek, a start-upok, a digitális átállás is beletartozik.	Projektötlet	T1, T7	1 000	2024-2027

343

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
"A" kategóriás irodaház építése, kialakítása	A projekt keretében kialakításra, felépítésre kerül egy a 21. századi igényeknek megfelelő A/A+ kategóriás irodaház Nyíregyháza belvárosához közel, amely alkalmas BSC (business service center) és SSC (shared service center) szektorban működő cégek, valamint helyi vállalkozások magas színvonalú iroda igényeinek kiszolgálására.	Projektötlet	T1	10 000	2024-2027
Jókai tér 4-6. szám alatti ingatlan fejlesztése – KKV szolgáltató- és inkubátorház kialakítása	A funkció nélküli, felújításra szoruló belvárosi épület fejlesztésének célja kezdő vállalkozások számára inkubátor ház, közösségi terek kialakítása. A projekt keretében az épület teljes külső és belső felújítása megvalósul.	Projektötlet	T1	500	2024-2027
Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum folytatása	A Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum célja a foglalkoztatás hosszú távú fejlesztése, a város munkaerőpiaci helyzetének javítása. A paktum projekt folytatására a Magyar Kormány 1,5 Mrd Ft többlettámogatást biztosít.	Megkezdett	T1	1 500	2017-2023
Bokortanya program, helyi termék fejlesztés, körforgásos gazdaság kialakítása	A helyi termékek előállításának, fogyasztásának, vásárlásának ösztönzése, a helyi ellátási láncok megerősítése és a termékek fogyasztókkal történő megismertetése – a város egyedi, bokortanyás szerkezetéből adódó lehetőségek kiaknázása.	Részletes koncepcióterv	T1	1 500	2023-2027
LaunchIt - Kezd el ma	A program célja, hogy a város támogassa a vállalkozás indítást. A projekt keretében megtörténne a létrejövő vállalkozások bértámogatása, a vállalkozói tevékenység megkezdéséhez szükséges szaktanácsadás költségeinek támogatása, valamint a vállalkozás működéséhez szükséges új eszközök beszerzésének / bérlésének támogatása. A programot a helyi gazdaságfejlesztési szervezet koordinálja.	Részletes koncepcióterv	T1	500	2023-2027
A helyi gazdaságfejlesztést célzó, beszállítóvá válást elősegítő program	A program célja, hogy rendezvényeken és helyi platformon keresztül kapcsolatfelvételi lehetőséget biztosítson a helyi nagyvállalatok és KKV-k között, ezáltal elősegítve, hogy a helyi KKV-k beszállítóvá válhassanak (rendezvények, beszállítói adatbázis)	Részletes koncepcióterv	T1	50	2023-2027
Városi - megyei kombinált mikrohitel alap	A hitelképes, de nem bankképes vállalkozók, társas vállalkozások támogatása.	Részletes koncepcióterv	T1	1 000	2023-2027
Szociális Mikrohitel és vállalkozói mentor program	A gazdasági aktivitás támogatása hitelkonstrukciókkal (forgóeszköz és beruházási hitel). Családi gazdák, őstermelők és egyéni vállalkozók támogatása, társas vállalkozások, amelyek nem rendelkeznek más finanszírozási konstrukciós lehetőségekkel.	Részletes koncepcióterv	T1	1 000	2023-2027
	Felsőoktatás és szakképzés fejlesztése				
Nyíregyházi Szakképzési Centrum intézményeinek fejlesztése	A fejlesztések célja a szakképzési intézmények infrastruktúrájának fejlesztése, az épületek belső felújítása: – Nyíregyházi SZC Széchenyi István Technikum és (Városmajor utca 4., Árok u 48.) – Nyíregyházi SZC Inczédy György Szakképző Iskola és Kollégium – Nyíregyházi SZC Sipkay Barna Technikum – Nyíregyházi SZC Wesselényi Miklós Technikum és Kollégium – Nyíregyházi SZC Bánki Donát Műszaki Technikum és Kollégium – kollégium épület – Nyíregyházi SZC Zay Anna Technikum és Kollégium -iskola és kollégium épület	Projektötlet	T2	9 000	2022-2023

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Építőipari szakmunkás oktatási centrum létrehozása	Cél, hogy a városban már jelen lévő vagy más városban élő, de helyi gyökerekkel rendelkező fiatalok számára egy kedvező, megtartó erővel bíró szakképzési oktatási rendszer alakuljon ki (szakcégek bevonásával), amelyen keresztül biztosítható, hogy ezek a szakképzésben tanult fiatalok a jövőjüket a városban tervezzék, ezzel is elősegítve a város fejlődését.	Projektötlet	T2	2 000	2024-2026
Nyíregyházi Egyetem fejlesztései	Az Egyetem fejlesztései fontos szerepet töltenek be a város jövőbeli fejlődése szempontjából. A Nyíregyházi Egyetem 2021. augusztus 1-től alapítványi fenntartású, államilag elismert közhasznú szervezetként működő magán felsőoktatási intézményként látja el feladatait. Az Egyetem tervezett fejlesztései egyéb forrásból valósulnak meg.	Projektötlet	T2	-	2022-2027
Gazdasági ágazatokhoz igazodó oktatásfejlesztés	Hiányszakmák képzésének beindítása, az ahhoz kapcsolódó technikai és szakmai háttér kiépítése, amelyen keresztül elérhető a piaci igényekhez szabott felnőttképzés.	Projektötlet	T2	2 000	2023-2027
Együttműködés a megyei és városi önkormányzat, a régióban található egyetemek és szakképzési centrumok között	A beavatkozás célja az együttműködés erősítése, közös képzések indítása, cégek és intézmények igényeihez alkalmazkodó kompetencia fejlesztő képzések megvalósítása.	Projektötlet	T2	120	2023-2027
K+F+I együttműködés a Nyíregyházi Egyetem és a gazdasági szereplők között	Vállalkozások versenyképességének javítása piacorientált kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységek támogatásával. Az együttműködések elsősorban az agrármolekuláris kutatás (élelmiszerkutatás), környezetvédelmi kutatás területén valósulhat meg (de nem kizárólagosan).	Projektötlet	T2	2 000	2023-2027
Új képzések indítása a Nyíregyházi Egyetemen	Új képzések indítása a Nyíregyházi Egyetemen – Nemzetköziesítés – angol nyelvű képzések – A repülőmérnöki képzés, valamint a felsőfokú pilótaképzés és az utánpótlás biztosítás fejlesztése – Határon túli képzések indítása	Projektötlet	T2	520	2022-2027
	Humán szolgáltatások fejlesztése				
Bölcsőde fejlesztések Nyíregyházán (9 intézmény)	A bölcsődei szolgáltatások fejlesztését célzó beavatkozások hozzájárulnak a gyermeket nevelő munkavállalókat, családosokat támogató, megtartó városi környezet kialakításához. A projekt keretében fejlesztendő intézmények a következők: – Katica Bölcsőde (Tőke u. 1.) – Nefelejcs Bölcsőde (Sarkantyu u. 30-36.) – Babaház Bölcsőde (Krúdy Gyula u. 30.) – Őzike Bölcsőde (Vécsey köz 31.) – Napsugár Bölcsőde (Dália u. 1.) – Micimackó Bölcsőde (Stadion u. 8/a) – Aprajafalva Bölcsőde (Fazekas J. tér 13.) – Bóbita Bölcsőde (4400 Nyíregyháza, Tas u. 1-3.) – Hóvirág Bölcsőde (Malom u. 5.)	Projektötlet (projekt-elemenként változó)	T3	829	2022-2024

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészített-sége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Óvoda fejlesztések Nyíregyházán (35 intézmény)	A projekt keretében fejlesztendő intézmények a következők: – Eszterlánc Északi Óvoda: Kerekerdő Tagintézmény, Posta u. 2. telephely, Gyöngyszem Tagintézmény, Tas utca 1-3. telephely, Napsugár Tagintézmény, Nyitnikék Tagintézmény, Gyermekmosoly Tagintézmény, Csillagszem Tagintézmény, Homokvár Tagintézmény – Gyermekek Háza Déli Óvoda – Gyermekek Háza Déli Óvoda, Kincskereső Tagintézmény, Virág utcai Tagintézmény, Manóvár Tagintézmény, Csicsergő Tagintézmény, Pitypang Tagintézmény, Mandabokor telephely, Rozsrétbokor telephely, Kassa utcai telephely, Felsősima telephely, Bóbita Tagintézmény, Butykatelep telephely – Búzaszem Nyugati Óvoda – Aranykörte Tagintézmény, Gyermekkert Tagintézmény, Városmajori Tagintézmény, Benczúr téri Tagintézmény – Tündérkert Keleti Óvoda – Tündérkert Keleti Óvoda, Ligeti Tagintézmény, Kikelet Tagintézmény, Nefelejcs Tagintézmény, Margaréta Tagintézmény, Koszorú úti telephely, Orgonasip Tagintézmény, Élet úti telephely, Százszorszép Tagintézmény	Projektötlet	T3	3 127	2022-2024
Borbánya, Kállói út 109. alatt régi iskolaépületben bölcsőde kialakítása	A régi iskola épületében indokolt egy bölcsőde kialakítása. A területi egyenlőség miatt indokolt lehet max. 2 csoportos bölcsőde, azzal, hogy figyelembe kell venni a város területén létrejövő bölcsőde fejlesztéseket és meg kell vizsgálni az önkormányzati fenntartású bölcsődék férőhelyeinek alakítását.	Projektötlet	T3	117	2024-2027
Óvodai közösségi programok	– Bűnmegelőzési programok – „Pindur-Pandur" és „Ovi zsaru" program kiterjesztése – Digitális csoportnapló – Óvodabusz – Határon innen és túl, szakmai tapasztalatcsere – Jó gyakorlatok megosztása, támogatása – Közösségi kertek, ÖKO ovi kertek – XXI. századi digitális technika alkalmazása az óvodákban – Óvodások számára kihelyezett ismeretterjesztő programok szervezése: Nyíregyháza nevezetességeinek meglátogatása – Épített és természeti környezeti szemléletformálás kisgyermek korban – Különböző szakmák népszerűsítése kisgyermekkorban	Projektötlet	T3	480	2022-2027
Nyíregyházi Tankerületi Központ intézményeinek fejlesztése	A fejlesztések célja a köznevelési intézmények infrastruktúrájának fejlesztése, az épületek belső felújítása: – Bem József Általános Iskola – Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyíregyházi Tagintézménye – Krúdy Gyula Gimnázium – Nyíregyházi Móricz Zsigmond Általános Iskola Kertvárosi Tagintézménye – Nyíregyházi Móricz Zsigmond Általános Iskola Virág u. – Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Zelk Zoltán Angol és Német Kéttannyelvű Tagintézmény – Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnázium	Projektötlet	T3	4 950	2022-2023

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
	– Kodály Zoltán Általános Iskola – Bem József Általános Iskola Kazinczy Ferenc Tagintézmény – Petőfi Sándor Általános Iskola – Nyíregyháza Vasvári Pál Gimnázium – Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium (4400 Nyíregyháza, Széchenyi utca 29-37.) belső felújítása				
Egyházi fenntartású köznevelési intézmények fejlesztése	A fejlesztés célja a Sója Miklós Görögkatolikus Általános Iskola belső felújítása.	Projektötlet	T3	540	2022
Egészségügyi ellátás infrastrukturális feltételeinek fejlesztése	A fejlesztések célja az egészségügyi alapellátási infrastruktúra fejlesztése – Oros, Rozsnyai u. 8.orvosi rendelők felújítása – Fácán u. 2. szám alatti orvosi rendelő felújítása, egészségügyi központ létrehozása – Kistelekiszőlő, Koszorú út 10. egészségügyi központ létrehozása – Nyíregyháza, Dugonics u. 10-12. alatt működő fogorvosi rendelő felújítása	Projekt-elemenként változó	T3	571	2022-2024
Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ épületeinek fejlesztése	A fejlesztések célja Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ épületeinek fejlesztése – Tűzoltó u. 1. komplex felújítása – Nagyvárad u. 2. komplex felújítása – Déli Telephely (Vécsey utca 17.) belső felújítása	Projektötlet	T3	325	2022-2024
Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ nappali ellátást nyújtó intézményeinek fejlesztése 1.	A fejlesztések célja nappali ellátást nyújtó intézmények fejlesztése – Vécsey köz 2. – Csaló köz 11-13. – Vécsey utca 31.	Projektötlet	T3	180	2022-2024
Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ nappali ellátást nyújtó intézményeinek fejlesztése 2. (Idősek Klubjai)	A fejlesztések célja Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ Idősek Klubja fejlesztése – Nyírszőlősi Idősek Klubja utcafronti kerítés cseréje (Kollégium utca 58.) – Oros, Fő u. 3. 2. sz. Idősek Klubja komplett felújítása – 9. sz. Idősek klubja (Család utca 11.) eszközbeszerzések	Projektötlet	T3	85	2022-2024
Gyermekek átmeneti otthona (Nyírszőlős, Kollégium utca) fejlesztése	A fejlesztés célja a Gyermekek Átmeneti otthona fejlesztése, belső felújítása	Projektötlet	T3	36	2022-2024
Családok Átmeneti otthona (Tokaji út 1/D) fejlesztése	A fejlesztés célja a Családok Átmeneti otthona fejlesztése: külső közösségi tér kialakítása, udvarfejlesztés, belső felújítás	Projektötlet	T3	134	2022-2024
Bentlakásos intézmények létrehozása	A fejlesztés célja idős emberek számára lehetőség biztosítása kortársakkal, családias, szép környezetben, szeretetteljes közegben élni. Önkormányzati fenntartású bentlakásos intézmények létrehozása a város	Projektötlet	T3	2 545	2024-2027

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészített-sége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
	különböző részein (pl. idősek otthonai városrészenként, többféle szolgáltatással, vagy a kötelező feladatellátáshoz tartozó intézményekhez, legalább 2-3 otthon létrehozása).				
Sóstói úti egészségközpont kialakítása	A Jósa András Oktatókórház Sóstói úti telephelyének áttelepítésével egészségközpont, egészségturisztikai centrum kialakítása.	Projektötlet	T3	11 700	2024-2027
Egészségügyi szűrések, prevenciós programok	Szűrőbusz, szűrőkamion használata, bérléssel. A létrejött praxisközösségek prevenciós programjainak támogatása, a kialakításra kerülő egészségügyi központok megtöltése programokkal. A lakossághoz közelebbi szolgáltatások - akár szakellátások -biztosítása (vérvétel, röntgen, ultrahang, tanácsadás stb.)	Projektötlet	T3	1 000	2022-2027
Életmentő egészségügyi készenléti csomag	Minden intézményben legyen biztosított egy olyan csomag, amely tartalmaz vészhelyzet esetére eszközöket: pl. adrenalininjekció, vércukor mérő, vérnyomásmérő stb.	Projektötlet	T3	60	2022-2027
Oltások, oltóanyagok a lakosság számára	Oltások, oltóanyagok biztosítása a lakosság számára, tájékoztató, tanácsadó kampányokkal egybefűzve.	Projektötlet	T3	60	2022-2027
Ki segít a segítőnek? program	Az alkalmazottak mentális megsegítése egyéni, kiscsoportos és csoportos formában. A kiégés megelőzésére és kezelésére szakemberek bevonása, pl. szupervizor, coach, mediátor, életvezetési tanácsadó, pszichológus. Célja: megelőzni a kiégést, megfelelő konfliktus kezelési technikák megismerése.	Projektötlet	T3	70	2022-2027
Programok időseknek	Demenciával élők és hozzátartozóik támogatását biztosító szolgáltatások szervezése, közösségi és érzékenyítő programok. Kondi és Senior parkok létesítése a nappali ellátást nyújtó intézmények udvarain, ahol adott a lehetőség, sport programok szervezése, "versenyek", mozgásprogramok.	Projektötlet	T3	100	2022-2027
Házi segítségnyújtás és az ápolási díj összekapcsolása	Minta projekt az otthonukban élő, ápolásra-gondozásra szoruló személyeknek és családjaiknak. A programba a város területén működő professzionális szolgáltatók bevonása is szükséges.	Projektötlet	T3	100	2022-2027
Szociális szolgáltatások modernizációja	A szociális szolgáltatások modernizációja folyamatosan zajlik, de óriási az adminisztratív teher a munkavállalókra. A papíralapúadminisztráció kiváltása - táblagépekkel és önálló szoftver fejlesztésével automatizálttá válhat az ellátás adminisztrációja. Ehhez a dolgozók informatikai ismereteinek bővítése is szükséges elméleti és gyakorlati képzésekkel.	Projektötlet	T3	200	2022-2027
Drogprevenciós programok	Nyíregyháza Megyei Jogú Város stratégiája a drogprobléma visszaszorítása érdekében 2022-2025 alapján drogprevenciós programok megvalósítása	Projektötlet	T3	60	2022-2027
Pénzügyi tudatosságot erősítő programok	Oktatási intézményekben történő pénzügyi tudatosságot erősítő kampányok, foglalkozások	Projektötlet	T3	30	2022-2027
Közszolgáltatások fejlesztése	Közszolgáltatások fejlesztése – bölcsőde, óvoda, egészségügyi intézmények, szociális és gyermekjóléti intézmények szolgáltatásainak fejlesztése.	Projektötlet	T3	3 000	2022-2027
Komplex okos város fejlesztési program megvalósítása	A projekt keretében kidolgozásra kerülne a város smart/okos fejlesztési stratégiája, amely mentén konkrét projektek valósíthatóak meg (pl. e-közigazgatás fejlesztése, intelligens parkolórendszerek bevezetése stb.)	Projektötlet	T3	15	2023-2024

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészített-sége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
	Közlekedésfejlesztés				
Útépítési program I. ütem	A bokortanyás és a Kistelekiszőlő, Nyírszőlős, Felsőpázsit városrészekben lakóövezeti utak építése I. ütem.	Tervezés folyamatban	T4	2 000	2022-2024
Tiszavasvári út kerékpárút kialakítása Varsó-Derkovits u. között	A Tiszavasvári úti felüljárón a kerékpárút kialakítása hozzájárul a Kertváros városrész elérhetőségének javításához. A projekt keretében megvalósuló kerékpárút kialakítása csökkenti a városi közlekedési veszélyzónák számát.	Tervek rendelkezésre állnak	T4	800	2022-2024
Ungvár sétány "körparkoló" területének rendezése	A csomópont körforgalommá való átalakítása, terület és parkolás rendezése.	Tervek rendelkezésre állnak	T4	300	2022-2024
Sóstói úti csomópontok fejlesztése	Összehangolt jelzőlámpás közúti csomópont kapacitásbővítő tervezése Nyíregyháza, Kossuth utca-Ferenc krt.-Sóstói út -Erdő sor és Sóstói út-Krúdy Gyula utca -Stadion utca csomópontokban.	Tervek rendelkezésre állnak	T4	2 000	2022-2024
Útépítési program II. ütem	A bokortanyás és a Kistelekiszőlő, Nyírszőlős, Felsőpázsit városrészekben lakóövezeti utak építése II. ütem.	Projektötlet	T4	2 000	2024-2027
Sóstóhegy és a 4-es sz. főút direkt kapcsolat kiépítése	Összekötő út építése a 4-es számú főút és Sóstóhegy között, amely a város belső részén jelenleg áthaladó járműforgalom csökkentését szolgálná.	Projektötlet	T4	5 000	2024-2027
Kerékpáros közlekedési hálózat kialakítása	Nyíregyháza közigazgatási területén folyamatosan növekszik a kerékpár használat, köszönhetően a jelentős, hosszan kiépített és létesített kerékpáros létesítménynek. A fejlesztésekkel párhuzamosan a meglévő hálózat további javítása, szakadási pontok szükségszerű megszüntetése indokolt a város több helyszínén[3] a biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtése érdekében.	Projektötlet	T4	2 000	2024-2027
Nagykörút- Váci M. utca csomópont fejlesztés	Jelzőlámpás csomópont kialakítása Nagykörút- Váci M. utca csomópontban	Projektötlet	T4	150	2024-2027
Sóstói út- Garibaldi u. csomópont fejlesztése	Jelzőlámpás csomópont kialakítása Sóstói út- Garibaldi u. csomópontban	Projektötlet	T4	150	2024-2027
További út és közlekedési csomópont fejlesztések	Fejlesztéssel érintett helyszínek: – Tünde u. folytatása a Móra F. utcán át északi irányba (4911-es főút - 41-es főút és a 4-es főút összekötése) – A Belváros és a Kertváros városrészek között új közúti kapcsolat fejlesztése – 41-es számú főút és a 4911. sz. út összekötése – Gomba u., Gyűrű u. és Bogyó u. kétirányú, nehézgépjárműforgalom lebonyolítására alkalmas kialakítása – Család utca - Orosi út csomópont fejlesztése – Nyírszőlős- Sóstó összekötése Kótaj érintésével	Projektötlet	T4	21 600	2024-2027

[3] Helyszínek: Oros- Napkor között; Kállói út-M3-as autópálya között; Szegfű utca (László utca - Liszt Ferenc utca között kb. 240 m); Sóstói út (Csaló köz – Sóstógyógyfürdő között kb. 2,8 km); Kosbor utca - Pazonyi út szakadási pont megszüntetése (kb. 250 m); Kemecsei út (Fürdő utca – Berenát utca között kb. 900 m); Blaha Lujza sétány – Sóstói út szakadási pont megszüntetése (kb. 180 m); Csongor utca – Tölgyes utca – Berenát utca nyomvonal (kb. 3 km)

354

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészített-sége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
	– Nyírszőlős-Sóstógyógyfürdő/Sóstóhegy összekötése – Kemecsei út – Templom utcai csomópont fejlesztése – Kemecsei út – Berenát utca csomópont fejlesztése – Korányi városrész tehermentesítő útjának kiépítése - Makay István utca és Vadvirág utca együttes kiépítése				
További kerékpáros infrastruktúra fejlesztések	Kerékpárút építése a Tünde utca és az Ipari Park között	Projektötlet	T4	2 000	2024-2027
További parkolási infrastruktúra fejlesztések	Fejlesztéssel érintett helyszínek: – Univerzum mögötti parkolók átalakítása parkolóházzá – A „Kulturális negyed" parkolási lehetőségének bővítése – Parkoló infrastruktúra fejlesztése Sóstógyógyfürdő egyes területein – Búza téri többszintes parkolólemez kialakítása	Projektötlet	T4	15 000	2024-2027
Közösségi közlekedési rendszer fejlesztése	A projekt célja a bokortanyás területek közösségi közlekedési eszközökkel való elérése, bokortanya kisbusz-hálózat kialakítása, ezáltal a leszakadó területek felzárkóztatása.	Projektötlet	T4	8 000	2024-2027
Krúdy Gyula utcai autóbusz telephely átköltöztetése a Tiszavasvári útra	Helyi közösségi közlekedést kiszolgáló autóbusz telephely átköltöztetése a Tiszavasvári útra. A helyi közösségi közlekedés biztosítása érdekében korszerű telephely létesítése szükséges, ami a meglévő belvároshoz közeli telephely kiváltását eredményezi. Beruházás keretében a telephelyen korszerű iroda és szerviz komplexum is létesül.	Projektötlet	T4	7 000	2022-2023
Nagykörút négysávosítása	A beruházás célja a Belváros városrészt körülölelő úgynevezett Nagykörút délnyugati szakaszának fejlesztése. A beruházás részeként 1,2 kilométer hosszan a 2X1 sávos útszakasz 2X2 sávossá bővítése, valamint egy új, 60 méter széles híd megépítése valósul meg.	Tervek rendelkezésre állnak	T4	5 600	2022-2024
Kiskörút befejezése a Debreceni útig	Nyíregyháza városának évtizedes terve a város belső "kiskörútjának" összekapcsolása, a közlekedés gyors és biztonságos haladásának elősegítése.	Projektötlet	T4	3 000	2024-2027
Kerékpáros közlekedést népszerűsítését szolgáló programok	A beavatkozás célja a kerékpáros közlekedés ösztönzése, gyalogosok, kerékpárosok, autósok szemléletformálása, programok, akciók megvalósítása, kerékpáros útvonalak kialakítása és népszerűsítése, online alkalmazások létrehozása, a kerékpáros útvonalak fizikai megjelenítése (pl. közlekedési táblák).	Projektötlet	T4	200	2023-2027
Belváros átalakítása, sétáló terület kibővítése	A projekt célja a Belváros gépjárműforgalomtól való tehermentesítése, a zöldfelületek növelésével élhetőbb/gyalogosbarát belvárosi környezet kialakítása. A fejlesztés során a jelenlegi gépjármű forgalom és parkolás a térszín alatt valósulna meg, helyet biztosítva új belvárosi sétálóövezetek és rekreációs területek kialakításához.	Projektötlet	T4	6 000	2024-2027
Intermodális központ fejlesztése	Intermodális csomópont kialakítása a vasútállomás és Petőfi téri buszállomás integrálása révén. A projekt keretében a pályaudvar és környezete felújítása, P+R parkolók építése, közös utastájékoztató rendszer kialakítása, a vasúti és a helyközi autóbusz menetrendek összehangolása valósul meg. (Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.)	Tervek rendelkezésre állnak	T4	15 650	2022-2024

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Északi-elkerülő út építése	Nyíregyháza- Nyírszőlős- Nyírtura közötti elkerülő út (körgyűrű bezárása) megépítése, amely az átmenő tehergépjármű forgalomtól mentesítené a várost. (Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.)	Tervezés előkészítése folyamatban	T4	-	2024-2027
4-es számú főút Debrecen-Nyíregyháza közötti szakaszának 2x2 sávos gyorsforgalmi úttá építése	Nyíregyháza-Debrecen közötti közlekedés feltételeinek fejlesztése: a 4-es számú főút Nyíregyháza és Debrecen közötti szakaszának 2x2 sávos gyorsforgalmi úttá történő kiépítése. (Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.)	Tervezés előkészítése folyamatban	T4	-	2026-2027
	Turizmusfejlesztés				
Jósa András Múzeum fejlesztése – D épület helyén látványraktár építése	A fejlesztés célja a város kulturális negyedében elhelyezkedő Jósa András Múzeum épületének és belső udvarának felújítása, a D épület helyén látványraktár építése.	Terv, engedély rendelkezésre áll	T5	1 500	2022-2024
Sóstó gyógyhely fejlesztése 2. ütem (I. szakasz)	A fejlesztés célja Sóstógyógyfürdő korábban már megkezdett fejlesztéseinek folytatása. Tervezett elemek: Sóstói tavak partfal megerősítése I. ütem, tavak iszapmentesítése, stégek felújítása, sziget hídjának felújítása, tavak vízszint szabályozásának kialakítása, levegőztető szökőkút telepítése, nyilvános illemhelyek létesítése, kerékpárút és járda építése, Parkfürdő főbejárat előtti közterület rekonstrukciója, Székelykapu teljes felújítása; parkolási rendszer fejlesztése, parkolólemez kialakítása	Projektötlet	T5	3 000	2022-2024
Sóstó gyógyhely fejlesztése 2. ütem (II. szakasz)	A fejlesztés célja Sóstógyógyfürdő fejlesztésének folytatása. A fejlesztés következő ütemének elemei: új közpark kialakítása az Igrice csatorna lefedésével, kilátó kialakítása, futópálya, erdőben vezetett kerékpárút, futópálya építése, fürdő tavon sétány híd kialakítása, kerékpárút építése, Sóstói tavak partfal megerősítése II. ütem	Projektötlet	T5	7 000	2024-2027
Sóstói Múzeumfalu turisztikai fejlesztése 2.0	A fejlesztés célja a Múzeumfalu fenntartható, látogatóbarát, családbarát fejlesztése, interaktív, többfunkciós szolgáltatások kialakítása. A fejlesztés keretében tervezett elemek többek között: Sváb porta építése, Csegöldi csűr építése, pihenőhelyek, lóre vasút építése, meglévő épültek felújítása.	Projektötlet	T5	1 000	2022-2024
Sóstói Múzeumfalu fejlesztés - Mesekert projekt	A projekt célja Sóstófürdő látogatóinak Múzeumfaluba történő nagyobb arányú bevonzása. A közgyűjtemény szakmai programjára épülő beruházás bővíti a Sóstófürdőn található kikapcsolódási lehetőségeket, továbbá új látogatói csoportokat vonz a Múzeumfaluba.	Terv, engedély rendelkezésre áll	T5	22 000	2024-2027
Nyíregyházi Állatpark – Természetvédelmi, ökológiai mentő és rehabilitációs központ	A fejlesztés keretében a Nyíregyházi Állatpark működtetésében sérült, beteg és mentett állatok gyógyítása és rehabilitációja valósul meg ismeretterjesztő előadások kíséretében. Az érdeklődők egyedülálló módon láthatják sérült és beteg állatok gyógyítását, végig kísérhetik a rehabilitáció folyamatát és az állatok csapatba való visszailleszkedést. A legkorszerűbb technikákat felhasználva a szakemberek kivetítőkön keresztül mutatják be a rehabilitáció folyamatát, a vendégek személyesen, csoportvezetés keretében közvetlen élményt kapnak az állatok gyógyításáról és visszailleszkedéséről.	Terv van, engedély folyamatban	T5	600	2022-2024
Camping fejlesztés Sóstógyógyfürdőn	A projekt általános célja a kemping szolgáltatási színvonalának emelése, kapacitásának bővítése, kihasználtságának javítása.	Projektötlet	T5	6 500	2024-2027

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Fürdőfejlesztés Sóstón	A projekt átfogó célja az AQUARIUS Élmény- és Parkfürdő infrastrukturális fejlesztése, szolgáltatásainak és kapacitásainak bővítése, a turisták látogatószámának dinamikus emelése, a turisztikai szezon tágítása, a térség gazdaságának diverzifikációja, a helyi gazdaság élénkítése és a foglalkoztatás növelése.	Megvalósíthatósági tanulmány	T5	8 000	2024-2027
Katlan rekonstrukció és szálloda kialakítás Sóstón	A cél egy szabadon alakítható tér létrehozása, amely egyszerűen és gyorsan alakítható sportpályává, koncerttérré vagy rendezvénytérré, továbbá egy Kolping típusú család- és gyermekbarát szálloda kialakítása.	Projektötlet	T5	12 000	2024-2027
Sóstó Szolgáltató Centrum létrehozása	A Sóstógyógyfürdő központi helyén elhelyezkedő kis pavilonok lebontását követően mini bevásárló és szolgáltató központ kialakítása, ahol a nyíregyházi szállóvendégek, valamint a helyiek elintézhetik mindennapi bevásárlásaikat, továbbá megvásárolhatják ajándéktárgyaikat.	Projektötlet	T5	1 000	2024-2027
Svájci Lak komplex felújítása	A projekt keretében a Svájci Lak komplex felújítása valósul meg.	Projektötlet	T5	-	2024-2027
Nyíregyházi Állatpark további fejlesztései	Sóstógyógyfürdő egyik legfontosabb turisztikai desztinációja a Nyíregyházi Állatpark. Az állatpark szolgáltatásainak további fejlesztése kiemelt fontosságú, amelynek további elemei a következők: Medveerdő, Trópusi ház, Madár ház, Afrika ház, Magyar őspark	A tervezési program rendelkezésre áll	T5	17 000	2026-2027
Sóstógyógyfürdő központ tehermentesítése	A fejlesztés célja Sóstógyógyfürdő központi területének gépjármű forgalomtól történő tehermentesítése. A projekt keretében a városrész központi területének gyalogos baráttá történő átépítése, sétányok, zöld felületek és pihenő terek kialakítása, valamint a meglévő elkerülő út 2x1 forgalmi sávos úttá való átépítése valósul meg.	Projektötlet	T5	1 000	2024-2027
Kisvasút nyomvonalának tájépítészeti rekonstrukciója	A Nyírvidéki Kisvasút Nyíregyháza MÁV állomás-Sóstógyógyfürdő közötti szakaszának helyreállítása, a vasúti pálya környezetének megújítása.	Projektötlet	T5	2 600	2024-2027
Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamat kezdeményezése és megvalósítása	A térség lakosságának kulturális közösségi identitását, együttműködését dinamizáló és fenntartó közösségi akciók, tevékenységek, események, programok, folyamatok megvalósítása. Tudásmegosztó, kommunikációs platformok kialakítása és fenntartása. A helyi hagyományra épülő, de piacképes kézműves tudás gyakorlati elsajátítását elősegítő ismeretátadási programsorozatok, szakkörök támogatása kulturális, közművelődési és szakképző intézmények bevonásával. Ifjúsági közösségfejlesztő és képzési programok, kapcsolódó tevékenységek. Települési pajtaszínházi program fejlesztése	Projektötlet	T5	120	2022-2027
	Kulturális, sport, rekreációs fejlesztések				
Júlia fürdő fejlesztése	A fejlesztés célja a belvárosban található Júlia fürdő fejlesztése: statikai felújítás, belsőépítészeti felújítási munkák (festés, burkolás, belső nyílászárók), szolgáltatásfejlesztés, technológia fejlesztés (hidegvizes kút).	Projektötlet	T5	400	2022-2024
Mustárház belső felújítása	A fejlesztés célja az Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda – Mustárház belső felújítása.	Projektötlet	T5	30	2022-2023
Művelődési házak felújítása	Váci Mihály Kulturális Központ egyes művelődési házainak felújítása: – Városmajori Művelődési Ház belső felújítása, – Borbányai Művelődési Ház belső felújítása	Projektötlet	T5	50	2022-2023

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészített-sége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár és fiókkönyvtárak felújítása	Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár központi épületének és 6 fiókkönyvtárának felújítása (Vécsey utcai, Örökösföldi, Sóstóhegyi, Kertvárosi, Nyírszőlősi, Orosi fiókkönyvtárak)	Projektötlet	T5	600	2022-2023
Continental Aréna belső felújítása	A fejlesztés célja a Continental Aréna belső felújítása (küzdőtér, lelátó, raktár, vendégszobák, mosdók korszerűsítése, festés)	Projektötlet	T5	200	2022-2024
Régészeti bázis kialakítása a Fokos utcán	A Fokos utcai épület (D jelzésű épület) felújításának, többfunkciós épületté történő átalakításának célja egy Régészeti Bázis kialakítása – új kiállítótér, valamint egy régészeti kutatóbázis fejlesztése.	Projektötlet	T5	1 160	2022-2024
Új Városi Stadion építése – egyéb forrásból	Nyíregyházi Városi Stadion építése a Nemzeti Stadionfejlesztési Program keretében, Magyarország Kormánya támogatásával. A 8150 férőhelyes stadion, futókör, egyéb kiegészítő épületek átadása 2023. őszén várható.	Megvalósítás folyamatban	T5	19 000	2022-2023
Egészségmegőrző és közösségi sportrendezvények	A beavatkozás célja a lakosság egészségi állapotának javítása. Uszoda, jégpálya, atlétikai centrum, stadion igénybevételével tervezett közösségi, szemléletformáló, és egyészségmegőrzési programok	Projektötlet	T5	50	2022-2027
Bringa Piknik és Bringa Város programok	A beavatkozás célja a sport népszerűsítése: kerékpáros közlekedés, biztonságos közlekedés városon belül és kívül a kerékpárutakon	Projektötlet	T5	60	2022-2027
Mozdulj Nyíregyháza! programsorozat bővítése	A beavatkozás célja a lakosság egészségi állapotának javítása. Mozdulj Nyíregyháza! Mozduljka elemek bővítése óvodások számára, általános iskolások számára, Mozdulj Egyetem! program, Fitt-Város: rendszeres egészségügyi szűrések a Mozdulj foglalkozásain és fitt eseményein, egészségpiac, városi egészségtérkép készítése	Projektötlet	T5	230	2022-2027
Tirpákok nyomában	A fejlesztés keretében több bokortanya meglátogatásával a tirpák kultúra - élet élményszerű bemutatása valósulna meg. Az országban egyedülálló bokortanyarendszer városi turisztikai kínálatába történő beépítésének célja, hogy a város kétpólusú turizmusa (Sóstó - Nyíregyháza-belváros) hárompólusúvá váljon. A fejlesztés megvalósulásával részben tehermentesíthető lenne Sóstógyógyfürdő és a városba érkező turisták tartózkodási ideje növekedne.	Projektötlet	T5	500	2024-2027
Gyerekbirodalom	A Gyermekbirodalom a 4-16 éves korosztály számára fejlesztett interaktív város, amely a szórakozást és a tanulást valósághű szerepjátékokon keresztül ötvözi egybe. A város új turisztikai desztinációja hozzájárul ahhoz, hogy a gyerekek megtanulják a pénz és a munka értékét azáltal, hogy "munkahelyeken" dolgozhatnak játékpénzért, amit a komplexumon belül el tudnak költeni.	Projektötlet	T5	1 000	2024-2027
Nyírvíz palota felújítása	A Nyírvíz-palota Nyíregyháza egyik építészetileg és városképileg is legmeghatározóbb eklektikus és szecessziós stílusjegyeket magán viselő műemléke. A projekt az épület teljes átalakítását, belső felújítását magában foglalja, amelynek keretében az épületben apartmanszállodát alakítanának ki. A telek be nem épített részén és a pinceszinten mélygarázs kerülne kialakításra.	Projektötlet	T5	5 000	2024-2027

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészített-sége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
	Energetikai fejlesztések és élhető település fejlesztés				
Önkormányzati tulajdonú épületek energetikai korszerűsítése	– Nyíregyházi Művészeti Szakgimnázium energetikai fejlesztése – Nyíregyházi Művészeti Szakgimnázium Szabolcs Utcai Telephelyének energetikai fejlesztése – Vikár Sándor Zeneiskola-Alapfokú Művészeti Iskola energetikai fejlesztése – Lobogó u. 1-11. szám alatti önkormányzati bérlakás energetikai felújítása – Oros, Rozsnyai u.8. Idősek Otthona energetikai fejlesztése – Waldorf Általános Iskola energetikai fejlesztése – Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ Pacsirta utcai Idősek Otthona energetikai fejlesztése – Júlia Fürdő energetikai fejlesztése – NYÍRTÁVHŐ Kft. épületének energetikai korszerűsítése - Május 1. tér 10/a., Ungvár sétány 29/A, Korányi Frigyes utca 56/a., Ószőlő utca 77., Ószőlő utca 99/a – Nyíregyháza Pazonyi tér 5 szám alatti önkormányzati tulajdonú telephely energetikai korszerűsítése – További önkormányzati épületek energetikai fejlesztése	Projektötlet / Részletes koncepcióterv	T6	3 800	2022-2024
Napelemek elhelyezése önkormányzati intézményeken	Napelemek telepítése a város egyes önkormányzati tulajdonú intézményeihez kapcsolódóan.	Projektötlet	T6	662	2022-2024
Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztések	Csaló közi csatorna és Lukalaposi rekonstrukciója (a fejlesztéshez kapcsolódóan ITVT kidolgozása)	Tervek rendelkezésre állnak	T6	1 000	2022-2023
	Kertvárosi csatorna: meglévő burkolt nyílt árkos csatorna mederrekonstrukciója (a Derkovits utcától a Tiszavasvári útig), és 2 db földmedrű záportározó kialakítása, tanulmányterv szerint 2000 m^3 és 1000 m^3 méretűek.	Koncepció	T6	900	2022-2023
	Pitypang u, Szőlő u 51, Egres köz, Csabagyöngye u. 35, Cseresznyés utcai főgyűjtő csatorna, Sugár utca északi része, Aranykalász sor- Feketedűlő útkereszteződés tározó	Projektötlet	T6	597	2022-2023
	Városközpontban lévő falazott csatornák állapotfelmérése és kiváltása	Projektötlet	T6	1 000	2024-2027
	Szegfű u. környéke, Kossuth u. környéke, Törzs u. környéke, Szalag u. - Hajdú u. környéke fejlesztése	Projektötlet	T6	1 325	2024-2027
	Tokaji út csapadékvíz-gyűjtő revitalizációja	Projektötlet	T6	500	2024-2027
Síp utca és Egyház utca közötti tömb területén belvárosi szálloda és sétány kialakítása VAGY zöldtetős parkolóház (mélygarázs / parkolóház) kialakítása	A fejlesztés célja a belvárosban található terület városfejlesztési célokhoz igazodó hasznosítása.	Projektötlet	T6	6 500	2024-2027
Ötletpályázat kiírása az Egyház utca – Síp utca közötti terület fejlesztésére	Egyház utca – Síp utca közötti terület fejlesztésére ötletpályázat kiírása.	Projektötlet	T6	20	2022-2023

359

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészített-sége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Tiszavasvári úti északi laktanya területének rehabilitációja	Barnamezős terület rehabilitációja	Projektötlet	T6	2 000	2023-2025
Nyírszőlős városrészközpont rehabilitációja	A városrész a lakosság körében kedvelt kertvárosi övezet. A megnövekedő belvárosból kiköltöző lakosságszám indokolja a magasabb színvonalú szolgáltatásokat és környezetet. A jelenlegi városrészközpont ezeket a feltételeket nem tudja biztosítani, ezért annak rehabilitációja szükséges. Közutak, intézmények, közterületek és parkok rehabilitációja	Projektötlet	T6	2 000	2024-2027
Új temető létrehozása	Az Északi temetőben kevés szabad hely van, ezért egy új városi temető kijelölése és a működtetéshez szükséges létesítmények kialakítása a közeljövőben elengedhetetlen.	Projektötlet	T6	-	2024-2027
Két kemencés hamvasztómű építése	Nyíregyházán nem áll rendelkezésre a hamvasztásos temetések lebonyolítását szolgáló hamvasztómű. A projekt kertében a létesítmény megépítése valósul meg. A hamvasztómű építésének ideális helyszíne az újonnan kialakított temetőben lenne.	Projektötlet	T6	-	2024-2027
Nyíregyháza komplex okos város projekt	A projekt elsődleges célja a digitális átállás folyamat megalapozása Nyíregyházán. – Hálózatba szervezett okos közösségi pontok kialakítása és működtetése a településrészeken – Meglévő, működő létesítményekben (könyvtár vagy kulturális intézmény) közösségi pontok, ahol az arra rászoruló lakosok számára eszközöket és segítséget biztosítanak digitális ügyintézéshez. – A napelem telepítéssel és energetikai fejlesztésekkel érintett közintézményekben okos mérők felszerelése, az intézmények bevonásával okoshálózat és valós idejű monitoring rendszer kialakítása. – Okos parkolási rendszer kialakítása a belvárosban kísérleti jelleggel – A service design módszer alkalmazásával a digitális közszolgáltatások fejlesztése, körének bővítése; open data stratégia kidolgozása, adatbázisok fejlesztése. – Közterületi térfigyelő kamerarendszer fejlesztése, valós idejű adatgyűjtési funkciókkal kiegészítése – Komplex szemléletformáló program a lakosság és a kisvállalkozások digitális átállását, a fejlesztések eredményeinek népszerűsítését célzó program.	Projektötlet	T6	250	2023-2024
	Zöldterületek fejlesztése				
Belvárosi területek zöldítési programja (Könyök utcai játszótér zöldítése, parkosítása, parkoló építése)	A beavatkozás célja a belvárosi zöldterületek fejlesztése: Könyök utcai játszótér zöldítése, parkosítása, parkoló építése	Tervek rendelkezésre állnak	T6	150	2022-2024
Belvárosi területek zöldítési programja (Fazekas János tér parkosítása)	A beavatkozás célja a belvárosi zöldterületek fejlesztése: Fazekas János tér parkosítása	Projektötlet	T6	300	2024-2027
Belvárosi területek zöldítési programja (Szent Flórián tér parkosítása)	A beavatkozás célja a belvárosi zöldterületek fejlesztése: Szent Flórián tér parkosítása	Projektötlet	T6	150	2024-2027

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészített-sége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Belvárosi területek zöldítési programja (Család u. - Nád utca közötti terület parkosítása, rendezése)	A beavatkozás célja a belvárosi zöldterületek fejlesztése: Család u. - Nád utca közötti terület parkosítása, rendezése	Projektötlet	T6	200	2024-2027
Belvárosi területek zöldítési programja (Bujtosi városliget bővítése)	A beavatkozás célja a belvárosi zöldterületek fejlesztése: Bujtosi városliget bővítése	Projektötlet	T6	500	2024-2027
Belvárosi területek zöldítési programja (Zsombék utca melletti terület rendezése)	A beavatkozás célja a belvárosi zöldterületek fejlesztése: Zsombék utca melletti terület rendezése (Plázával szemben) területszerzéssel	Projektötlet	T6	500	2024-2027
Sirály rét fejlesztése	A Sirályrét fejlesztésének célja, hogy a természetvédelmi és élővilág védelmi fejlesztések hozzájáruljanak Nyíregyházán az egészségesebb, fenntarthatóbb környezet biztosításához. A projekt elsődleges célja a lápi terület védelmének, ökológiai sokszínűségének biztosítása, új városi zöldterület kialakítása, fejlesztése, rekreációs és védelmi célú erdőtelepítések megvalósítása.	Tervek rendelkezésre állnak	T6	1 000	2024-2027
Környezetszennyezés és klímaváltozás hatásainak csökkentését szolgáló szemléletformálás, fásítás	A beavatkozás célja a környezeti állapot javítása, levegőszennyezés csökkentése. A program keretében tervezett tevékenységek: lakosság tudatosítása, szemléletformálás, kísérleti jelleggel szenzorok, eszközök biztosítása, fásítás, parkosítás, kutatások, tanulmányok készítése, akciók, média megjelenés.	Projektötlet	T6	500	2023-2027
Városi zöld átállás tervezési folyamata	A beavatkozás célja a városi zöld átállás elősegítése. – Zöld átállás iroda (1-2 fő) létrehozása és működtetése (tervezés koordinálása, projektek fejlesztése, városi klíma platform működtetése stb.) – Városi klímaplatform létrehozása és működtetése a meghatározó szereplők bevonásával (nagyvállalatok, közlekedési szereplők, város cégek, környezetvédelmi hatóság stb.) – Klímasemlegességi akcióterv elkészítése – Városi klíma monitoring rendszer kialakítása és működtetése – Szemléletformálás és tudatosítás a lakosság és más célcsoportok körében – CO_2 mérési módszertan elkészítése és pilotolása a városra	Projektötlet	T6	450	2022-2024
Környezetvédelmi szemléletformáló tevékenységek, programok megvalósítása	Egyértelmű összefüggés van a környezet és a népesség egészségi állapota között. 1. Új biodiverzitási stratégia kidolgozása, a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv készítése, tudatosítás, népszerűsítés a lakosságnak, kerekasztal beszélgetések, média megjelenés. 2. Az aktív közlekedési formák (kerékpáros és gyalogos közlekedés) népszerűsítése és segítése: – Szemléletformálás, tudatosítás - iskolai programok, beszélgetések, előadások – Kerékpáros- és gyalogosbiztonságot javító forgalomszervezési és szabályozási megoldások bevezetése – Bringázz a munkába, mobilitási hét megvalósítása – Együttműködési platform cégekkel és intézményekkel az aktív közlekedési formák feltételeinek javítása érdekében – Kampány a kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése érdekében – Gyalogos és kerékpárosbarát utcaszintű minta tervek készítése	Projektötlet	T6	300	2023-2027

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészített-sége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
	– Gyalogos- és kerékpárosbarát fejlesztési projektek előkészítése 3. Természet- és környezetvédelmi szemlélet kialakítása, a természet/környezet értékeinek megismerésére, tiszteletére irányuló szemléletformálás, ökotudatosság erősítése: – helyi természeti/környezeti értékek felmérése, értéktár készítése, és megismertetése a helyi lakossággal, – tematikus kampányok szervezése (pl.: szelektív gyűjtés, természetes vizek megóvása, védett állatok, növények, ökogazdálkodás, vízgazdálkodás) és kapcsolódó kiadványok, médiamegjelenések (aloldal, honlap), – tapasztalatcsere hasonló természeti, turisztikai adottságokkal rendelkező településekkel.				
	Szociális célú városrehabilitáció				
Szociális városrehabilitáció folytatása a Huszártelepen	A társadalmilag és fizikailag is leromlott, szegregálódó területeken történő rehabilitáció elsődleges célja az ott élő lakosság életesélyeinek javítása és a terület további leromlásának megakadályozása. Szociális városrehabilitáció folytatása Huszártelepen, felújítással, bontással, építéssel, infrastruktúra fejlesztéssel.	Projektötlet	T7	2 000	2022-2027
Szociális városrehabilitációs ESZA programok	Cél a szegregátumok területén élők életkörülményeinek fejlesztése, a már megvalósult programok tapasztalatai alapján a programok további folytatása.	Projektötlet	T7	600	2022-2027
	Lakhatási feltételek fejlesztése, fiatalok megtartása				
Kert köz 4. szám alatt szolgálati lakások kialakítása	A funkció nélküli, felújításra szoruló épület fejlesztésének célja városi bérlakások (fecske lakások) kialakítása, kezdő vállalkozások számára inkubátor ház kialakítása. A projekt keretében az épület teljes külső és belső felújítása megvalósul.	Projektötlet	T7	500	2024-2027
Szociális bérlakások építése, fecskeházak építése	A szociális bérlakások/fecskeházak kialakításának célja a kevesebb jövedelemmel rendelkező, nem megfelelő lakhatási körülmények között élők, valamint a friss házasok, fiatal családok lakhatásának támogatása.	Projektötlet	T7	3 000	2024-2027
Ifjúsági programok – fiatalok megtartása	A fiatalok megtartása fő célkitűzése a városnak. Az Ifjúsági koncepcióban meghatározott tevékenységek, programok támogatása, koncepció felülvizsgálata, kutatás, tanulmánykészítés	Projektötlet	T7	500	2022-2027
"Fejleszt-Elek" fejlesztő és módszertani kuckó gyermekeknek, szülőknek, pedagógusoknak	Megnövekedett az átlagtól eltérő fejlettségű gyermekek száma (pl. óvoda éretlen, részképesség zavaros, BTMN, Sajátos nevelési igényű: autista, Down szindróma, enyhe-, középsúlyos értelmi sérült). Nehéz ezeknek a problémáknak a felismerése és elfogadtatása a családokkal, és az óvoda dolgozóival. A kuckó segítséget nyújthatna szakemberek bevonásával a felismerésben, az elfogadásban és a fejlesztési utak kijelölésében és az óvoda választásban.	Projektötlet	T3, T7	60	2022-2027
Bokortanyák közösségfejlesztési program	A VIII. században kialakult tanyabokor településszerkezet Nyíregyháza egyedi és sajátos településformája. Tervezett tevékenységek: multifunkcionális tér kialakítása (a nagyobb bokortanyákon szolgáltató központok létrehozása, amely kiszolgálja a környező, elszórtan vagy kisebb bokrokban élőket is, és helyet biztosít az önkormányzati szolgáltatások, képviselők részére is), közszolgáltatások elérésének biztosítása, helyi közösségfejlesztő műhelyek, népfőiskolai jellegű előadások, képzések, amelyek elsősorban a környezettudatos, ökotudatos kiskerti gazdálkodást támogatja, foglalkoztatást segítő programok, sport programok stb.	Projektötlet	T7	1 500	2023-2027
Közösségfejlesztési panel program	Nyíregyházán három nagy lakótelep található, heterogén összetételű lakótelepi közösségekkel. A lakótelepeken, illetve azok közelében a Család- és Gyermekóléti Központnak megtalálhatóak a részlegei, amelyek megfelelő átalakítással központjául szolgálhatnak a tervezett lakótelepi közösségi és ifjúsági	Projektötlet	T7	1 500	2023-2027

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészített-sége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
	munkának. Tervezett tevékenységek: Közösségfejlesztő iroda létrehozása - hátrányos helyzetű egyének, családok segítése, életkörülményeinek javítása, a lakóközösség számára szolgáltató-, szervező-, tájékoztató tevékenység. Közösségi profil készítése az aktuális szükségletek beazonosítása céljából. Közösségi terek kialakítása a fiatalok számára (ifjúsági klubok). Településrészekhez kötődő tematikus rendezvények. Iskolai szünetekben szervezett programok.				
Iskolai programok	A beavatkozás célja iskolai programok megvalósítása, pl. lemorzsolódást segítő programok, mentorálási program az iskolákban. Épített és természeti környezeti szemléletformálás, különböző szakmák népszerűsítése kisgyermekkorban	Projektötlet	T7	500	2022-2027
A fiatal tehetségek megtartásának és foglalkoztatásának ösztönzése Nyíregyházán	A program célja, hogy a városban már jelen lévő vagy esetleg más városban élő, de helyi gyökerekkel rendelkező tehetséges fiatalok számára egy kedvező, megtartó erővel bíró rendszer alakuljon ki, amelyen keresztül biztosítható, hogy ezek a fiatalok helyben is megtalálják számításaikat és a jövőjüket a városban tervezzék. A program 12 havi bértámogatás igénylésére nyújt lehetőséget, előírva 1 év kötelező tovább foglalkoztatást is.	Projektötlet	T7, T1	500	2022-2027
Gondoskodó Kollégium Felzárkóztatási Program	A program célja egy olyan oktatási - képzési és intézményfejlesztési elképzelés megvalósítása, amely lehetőséget kínál a térség hátrányos helyzetű, tehetséges fiataljainak a közép- és a felsőoktatásba való bekerülési esélyének megteremtésér. A program összekapcsolja a köznevelési és felsőoktatási szegmenseket.	Projektötlet	T7	180	2022-2027

* Tematikus célok:

T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
T2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
T3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások
T4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés
T5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus
T6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
T7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom

5 ANTISZEGREGÁCIÓS PROGRAM

5.1 Szegregátumok Nyíregyházán

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia részét képező Antiszegregációs Program kidolgozása a következő lépésekből áll:

- szegregátumok, illetve szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása,
- az azonosított területek helyzetelemzése,
- célkitűzések és beavatkozások megfogalmazása.

A szegregált, illetve szegregációval veszélyeztett terület definícióját a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet tartalmazza: „**szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület**: szegregációs mutatóval lehatárolt olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges; szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is".

A szegregátumok azonosítását a KSH végzi el a **népszámlálási adatokból** előállított **szegregációs mutató** (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) alapján. Szegregátumnak azon területek minősülnek, ahol a szegregációs mutató 35% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt. Szegregáció által veszélyeztetett terület esetén a határérték 30%.

Jelenleg a 2011-es népszámlálási adatoknál frissebb adatok nem állnak rendelkezésre, így a város korábbi ITS-ben (2014) szereplő lehatárolás érvényes. A következő népszámlálás (2022) eredményei alapján javasolt az Antiszegregációs program teljes körű felülvizsgálata.

Az elmúlt évtizedek folyamatos és átgondolt komplex beavatkozásainak köszönhetően jelentős javulás történt a szegregátumok helyzetében és az ott lakók életminőségében. Míg a 2011. évi népszámlálási adatok[4] alapján a Központi Statisztikai Hivatal Nyíregyházán 3 szegregált területet jelölt ki, 2021-re már csak két szegregátum maradt a városban:

- 1. szegregátum – Huszártelep (Bottyán J. u. - Huszár tér - vasút - Huszár tér - Orgona u. - belterületi határ),
- 3. szegregátum – Polyákbokor külterület.

[4] A 2022. évi népszámlálást követően a KSH felülvizsgálja a szegregátumok lehatárolását és rendelkezésre bocsátja a szegregátumokra, illetve a szegregáció által veszélyeztetett területekre vonatkozó aktuális adatokat.

15. ábra: A szegregátumok elhelyezkedése Nyíregyházán

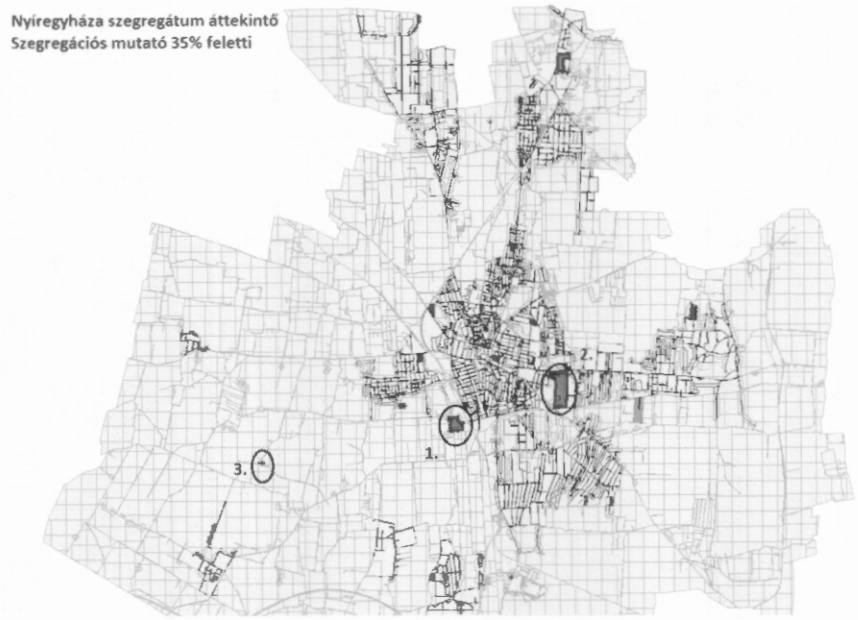

Forrás: KSH, 2011

Az azonosított szegregátumok főbb mutatóit az alábbi táblázat tartalmazza.

5. táblázat: A szegregátumok demográfiai, munkaerőpiaci és lakhatási adatai a KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján

Mutató megnevezése	Nyíregyháza	1. szegregátum Huszártelep	3. szegregátum Polyákbokor
Lakónépesség száma	119 746	849	153
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,0	34,5	31,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	65,0	59,1	58,8
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	20,0	6,4	9,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	10,9	72,5	64,4
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	26,6	0,9	0,0
Lakásállomány (db)	51 274	263	39
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	4,6	63,5	53,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,2	78,1	78,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	7,4	58,8	55,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	56,1	21,2	20,2
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	34,3	63,5	62,8
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	28,4	87,3	78,9
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	53,1	74,2	79,1
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	13,5	49,8	40,6
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	8,3	32,9	25,0

Mutató megnevezése	Nyíregyháza	1. szegregátum Huszártelep	3. szegregátum Polyákbokor
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	3,7	62,4	51,4
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	7,7	74,4	24,3

Forrás: KSH népszámlálási adatok 2011

A problémák hátterében több tényező áll, az alacsony iskolai végzettség és a munkanélküliség, valamint a munkakeresés feladásából adódó inaktivitás. A rendszeres munkajövedelem hiányában az érintettek kiszolgáltatott helyzetben, rossz anyagi körülmények között élnek. A jövedelemhiány több problémát is okozhat (depresszió, önpusztító magatartásformák, agresszió, bűnözés), súlyos gond a gyermekszegénység és ezáltal a szegénység újratermelődése.

5.2 Korábbi antiszegregációs terv megvalósításának nyomonkövetése

A város korábbi antiszegregációs programja nyolc, a szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedést fogalmazott meg.

1. Oktatási integráció és felzárkóztatás,
2. A szociális szolgáltatások és ellátások hozzáférhetőségének biztosítása,
3. A foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a foglalkoztathatósághoz szükséges készségek és képességek kialakítása,
4. Az egészségügyi állapot javítása elsősorban prevenciós szolgáltatásokkal, továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférhetőséggel,
5. Az adott lakóterület rugalmas és gyors elérhetőségének biztosítása,
6. A lakhatási feltételek átfogó javítása,
7. A szegregátumból integrált környezetbe való elköltözés támogatása,
8. A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal.

A tervezett intézkedések megvalósulását az alábbi táblázat foglalja össze.

6. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2014-ben elfogadott Antiszegregációs Programjának megvalósulása

Intézkedés	Megvalósulás leírása
1. Oktatási integráció és felzárkóztatás	A szolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés minden gyermek számára biztosított a város területén, amely többek között az alábbi intézkedésekkel valósul meg: • Iskolai körzethatárok kijelölése a jogszabályoknak megfelelően – különös tekintettel a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet gyermeke arányára – történik (ebben az Önkormányzatnak véleményezési jogköre van). • Az óvodai körzethatárok meghatározása a jogszabályoknak megfelelően történik (önkormányzati hatáskör). • A TOP-6.9.1.-16-NY1-2017-00001 számú, Közösen a kiütért programban többek között: iskolai felzárkóztató program, tehetséggondozó program, művészetpedagógiai programok, nyári iskolaelőkészítő tábor óvodásoknak, Meséd program, korai fejlesztés, állapot- felmérés szülői tanácsadással, sportfoglalkozások és

Intézkedés	Megvalósulás leírása
	programok, hagyományőrző estek, zenei programok, hangszeres oktatás, nyelvi programok, kézműves foglalkozások, ifjúsági klub, játszóház stb. valósultak meg. • A TOP-6.9.1.-16-NY1-2017-00001 számú, Közösen a kiútért a társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok elnevezésű programban 8 fő szociális munkás alkalmazásával folyamatos szociális munka biztosított a családok segítése, támogatása érdekében. • A pályázati programon kívül a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központnak telephelye működik a Huszár lakótelepen, közvetlen, settlement típusú szociális munka folyamatosan biztosított évtizedek óta. A közösségi közlekedés biztosítása: kiterjedt autóbuszhálózat és helyi autóbusz közlekedési kedvezmény biztosítja a köznevelési intézmények elérhetőségét.
2. A szociális szolgáltatások és ellátások hozzáférhetőségének biztosítása	A szociális és gyermekjóléti ellátások folyamatosan biztosítottak a szegregátumok területén. Ez jelenti azt, hogy közvetlenül a területen (Huszár lakótelepen, Polyákbokorban) működnek egyes szolgáltatások (családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás mindkét helyszínen, étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás), valamint a város területén működtetett egyéb közszolgáltatások elérhetők minden lakos számára. A szociális szakemberek jelenlétével biztosított a folyamatos szociális munka. A Huszár lakótelepen kialakított új helyszínen, megújult körülmények között működik a Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ telephelye. Polyákbokorban pedig konténer és földterület vásárlásával teremtette meg az önkormányzat a szolgáltatások nyújtásának infrastrukturális hátterét. Az Önkormányzat nemcsak a kötelező szolgáltatásokat nyújtja, hanem számos támogatást, szolgáltatást, programot valósít meg önerő, illetve pályázati forrás felhasználásával. Az Önkormányzat tevékenységét kiegészíti, támogatja az egyházi és civil szervezetek által megvalósított programok, nyújtott szolgáltatások.
3. A foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a foglalkoztathatósághoz szükséges készségek és képességek kialakítása	A szegregátum jelleg meghatározása szegregációs mutató alapján történik, amelyben meghatározó a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon belül. A két mutató tehát a képzettség és a foglalkoztatottság mértéke. Ennek javítása érdekében számos közfoglalkoztatási program és képzés valósult és valósul meg. A munkaerő-piaci feladatokat ellátó hivatalok által szervezett képzési, foglalkoztatási programok mellett a „Közösen a kiútért" programban egyrészt munkaerőpiaci beilleszkedést segítő programok és az önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítását, fejlesztését célzó programok voltak, másrészt ösztöndíj és önkéntes programok és képzések indultak. A képzések célja a hiányzó, rendes korban meg nem szerzett általános és/vagy szakmai ismeretek, végzettségek felnőttkori megszerzése, valamint a munkaerőpiaci státusz megtartása, erősítése. A projekt keretében különböző motivációs eszközök működtek: pénzbeli támogatás (képzési megélhetési támogatás), foglalkoztatási mentorok, akik a programok ideje alatt személyes támogatást biztosítottak és segítettek a felmerülő nehézségek megoldásában, továbbá bevonásra került a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya is. Utóbbi kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetűek sikeres munkaerőpiaci (re)integrációjára (pl. képzések szervezése, képzési támogatás biztosítása, munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtása, munkaközvetítés, bértámogatás stb.). Ezt a folyamatot tovább erősítette a 2017-ben létrehozott Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum is, amelynek keretében az Önkormányzat keretében működő paktumiroda – a Kormányhivatallal közösen – közreműködik a

Intézkedés	Megvalósulás leírása
	munkaerőpiaci kereslet és kínálat egyensúlyának megteremtésében (TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 azonosító számú projekt).
4. Az egészségügyi állapot javítása elsősorban prevenciós szolgáltatásokkal, továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférhetőséggel	Az egészségügyi alapellátás keretében a háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ellátás, az ügyeleti ellátás és a védőnői szolgáltatás a város lakossága számára folyamatosan működik. Az alapellátási körzetek kialakításával az egyenlő esélyű hozzáférés mindenki számára biztosított. Az ellátásban résztvevő orvosok, védőnők, egészségügyi szakemberek a szegregátumok fejlesztését segítő programok tervezésében és megvalósításában aktívan részt vettek. A pályázati programok keretében a jobb egészségi állapot elérése céljából egészségügyi szűrések, orvosi tanácsadás, sportfoglalkozások valósultak meg.
5. Az adott lakóterület rugalmas és gyors elérhetőségének biztosítása	Kiterjedt autóbuszhálózat és a hátrányos helyzetű gyermekek számára nyújtott helyi autóbusz közlekedési kedvezmény biztosítja a különböző szolgáltatások elérhetőségét. A város autóbuszhálózata 2020-ban újult meg, ami az egész városi hálózatot érintette. Az Önkormányzat folyamatosan nyomon követi a lakossági igényeket, kéréseket. Az új nyíregyházi vonalhálózat és menetrend kialakításakor kiemelt figyelmet fordítottak a szegregátumok elérhetőségére: Huszártelepre a 9, 9E, 9Y, valamint a 95 és 95L járatokkal lehet eljutni, míg Polyákbokor elérhetőségét a H35 járat biztosítja.
6. A lakhatási feltételek átfogó javítása	A lakáskörülmények javítása érdekében végzett munka eredménye hosszabb távon értékelhető. Az elmúlt években a szegregátumok területén található önkormányzati tulajdonú lakások száma nem növekedett, sőt csökkent egyrészt lakások lebontásával, másrészt azzal, hogy közösségi terek nyíltak lakások helyein. A Keleti lakótelepen a lakások komfort nélküliek voltak, csak elektromos közműcsatlakozással rendelkeztek. A műszaki állapotuk rendkívül rossz, helyreállításuk gazdaságtalan volt. A NYÍRVV Nonprofit Kft. már 2013-ban leállította a bérlakások bérbeadását a lakótelepen, a megüresedő lakásokat lefalazták, illetve, amikor műszakilag lehetséges volt, akkor lebontották. A Huszár lakótelepen a „Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein" című projekt keretében 187 lakás újult meg, egyrészük kívülről és belülről, másrészük külsőleg. Az Önkormányzat a lakosság lakhatási körülményeinek javítását az infrastrukturális fejlesztéseken túl különböző pénzbeli és természetbeni támogatásokkal, szolgáltatásokkal segíti. A lakhatás, mint alapvető szükséglet biztosítása, illetve az ezzel kapcsolatos lakossági terhek csökkentése érdekében többfajta támogatást, szolgáltatást biztosított a város területén élők – így a szegregátumok területén élők- számára is. Ezek között említjük a lakásfenntartási támogatást, az adósságkezelési szolgáltatást, tűzifa juttatást, a Rászorulók Életének Segítése Közalapítvány támogatását a hátralékkal küzdők számára, a családsegítés keretében a tanácsadást. Jelentős támogatásnak bizonyul a lakbértámogatási rendszer, amelynek a lényege, hogy a szociális bérlakások egy részénél, ha a háztartás a jövedelemének több mint 12%-át lakbérre költi, úgy lakbértámogatást kap szociális, jövedelmi, vagyoni helyzetét és a támogatható lakás nagyságot figyelembe véve. A támogatás mértéke a támogatható lakásnagyság előzetesen – támogatás nélkül – számított lakbér költsége és a háztartás jövedelme 12%-ának a különbsége.
7. A szegregátumból integrált környezetbe való elköltözés támogatása	Az Önkormányzat segíti a szegregátumok területén élők integrált környezetbe történő költözését. A „Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein" című projekt keretében integrált környezetben megújult 5 lakás, amelybe a szegregátumok területéről költöztek családok. Ezenkívül a város közigazgatási területén, integrált környezetben található önkormányzati tulajdonú bérlakásokba is költöztek családok a szegregátumokból, valamint több család önállóan vásárolt

Intézkedés	Megvalósulás leírása
	lakást vagy oldotta meg lakhatását integrált körrnyezetben. Mindezeket segítik az előzőekben felsorolt támogatások, szolgáltatások.
8. A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal	Az intézkedéshez kapcsolódóan mind a „Közösen Polyákbokorért", mind a „Közösen a kiútért" című projekt keretein belül történtek beavatkozások: • Szomszédsági megbeszélések • Közösségi akciók • Ifjúsági csoport • Családi napok • Helyi identitást és közösségi kohéziót erősítő zenés-táncos programok • Roma búcsú • Helyi tudásfeltárás • Kulturális és hagyományőrző programok • Sportfoglalkozások és -programok • Sportrendezvények • A tervezett fejlesztések elfogadtatását segítő, valamint mediációs és antidiszkriminációs programok (Roma Integrációs Nap és egyéb rendezvények, csoportfoglalkozások)

5.3 Antiszegregációs intézkedések

5.3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések (a település egészét érintő és az egyes szegregátumokra vonatkozó fejlesztések, programok meghatározása)

7. táblázat: A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések

Cél	Intézkedés	Felelős	Lehetséges forrás
Hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása az oktatás területén	A jó minőségű oktatáshoz való hozzáférés biztosítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházán működő oktatási intézmények	TOP Plusz EFOP Plusz
A munka világába való visszatérés és a tartós munkavállalás támogatása	Közfoglalkoztatási program folytatása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata NYÍRVV Nonprofit Kft.	BM
	A foglalkoztathatóságot javító felnőttképzési programok folytatása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházán működő, felnőttképzéssel foglalkozó intézmények	TOP Plusz EFOP Plusz
	Munkáltatói érzékenyítő programok	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz EFOP Plusz
	Munkahelyi mentorprogramok	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal	TOP Plusz EFOP Plusz
A társadalmi összetartás erősítése	A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ	TOP Plusz EFOP Plusz

Cél	Intézkedés	Felelős	Lehetséges forrás
	Sportfoglalkozások, rendezvények, programok szervezése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz EFOP Plusz
A szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	A közszolgáltatásokat biztosító intézmények infrastrukturális fejlesztése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Az érintett intézményeket fenntartó szervezetek	TOP Plusz
	Szociális szolgáltatásokhoz és ellátáshoz való hozzáférés javítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ	TOP Plusz EFOP Plusz
A lakhatás feltételeinek és a lakókörnyezet állapotának javítása	Közösségi terek fejlesztése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz
	A szegregált területek infrastrukturális fejlesztése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz
	Az érintett szegregátumok jobb elérhetőségének biztosítása infrastrukturális fejlesztéssel és a közösségi közlekedés szervezésével	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Volánbusz Zrt.	TOP Plusz
Az egészségi állapot javítása	A hátrányos helyzetű lakosság egészségi állapotának javítása gyógykezelések elérhetővé tételével	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz EFOP Plusz
	Pszichológiai tanácsadás biztosítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz EFOP Plusz

5.3.2 A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések

Az ITS keretében tervezett fejlesztésekkel szemben alapvető elvárás, hogy ne idézzék elő zárványok, szegregátumok kialakulását, és semmilyen formában ne erősítsék a szegregációs folyamatokat. Ennek eléréséhez a következő intézkedések végrehajtása szükséges:

- az előző alfejezetben megfogalmazott intézkedések minél nagyobb arányú beépítése a tervezett fejlesztésekbe
    - egyfelől önálló antiszegregációs tartalmú projektek kidolgozásával – akár nagyobb volumenű akcióterületi vagy tematikus projektként, akár kisebb költségvetésű, de lokálisan hatékony projektként,
    - másfelől lehetőség szerint más projektekben való megjelenítéssel (pl. egy, a szociális vagy egészségügyi szakemberek számára szervezett képzés tematikájába beépíthető a hátrányos helyzetű személyekkel való eredményes együttműködéshez szükséges készségek elsajátítása is);
- az antiszegregációs szemlélet maximális érvényesítése az egyes projektek előkészítése és megvalósítása folyamán, amellyel többek között megelőzhető, hogy egy-egy fejlesztéssel érintett városrész felértékelődése spontán népességcseréhez, dzsentrifikációhoz vezessen – önmagát felerősítő negatív folyamatokat idézve elő a település más területein;

- tényleges társadalmi párbeszéd és partnerség városi, akcióterületi és – szükség esetén – projektszinten egyaránt, amely során fontos, hogy a partnerség túllépjen a szokásos formákon, és valóban aktív együttgondolkodás jöjjön létre (ezáltal megakadályozható a vélt vagy valós társadalmi konfliktusok manifesztálódása);
- a szegregátumban élők foglalkoztatásának elősegítése a projekt-megvalósítás során (ez részben a közfoglalkoztatás keretében teljesíthető, részben pedig előírható közbeszerzési feltételként).

5.3.3 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

8. táblázat: A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

Cél	Intézkedés	Felelős	Lehetséges forrás
Hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása az oktatás területén	A hátrányos helyzetű diákok felkészítése a közép- és felsőfokú oktatási rendszerben való helytállásra	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházán működő oktatási intézmények	TOP Plusz EFOP Plusz
	Tanulást segítő ösztöndíjprogramok	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz EFOP Plusz
	Iskolai felzárkóztató és lemorzsolódást megelőző programok	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházán működő oktatási intézmények	TOP Plusz EFOP Plusz
	Tanoda programok	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházán működő oktatási intézmények, civil szervezetek	TOP Plusz EFOP Plusz
A munka világába való visszatérés és a tartós munkavállalás támogatása	Munkavállaláshoz szükséges készségek, kompetenciák fejlesztése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal	TOP Plusz EFOP Plusz
A társadalmi összetartás erősítése	Ifjúsági közösségi és kulturális programok szervezése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ	TOP Plusz EFOP Plusz
A lakhatás feltételeinek és a lakókörnyezet állapotának javítása	Szociális bérlakások felújítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz
	Integrált lakókörnyezetbe való költöztetés támogatása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz
Az egészségi állapot javítása	Egészségügyi szűrőprogramok megvalósítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz EFOP Plusz
	Drogprevenció	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz EFOP Plusz

6 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

6.1 Külső összefüggések

Az ITS megalkotása során hangsúlyosan figyelembe kell venni azokat a nemzetközi, országos, megyei és helyi dokumentumokat, amelyek meghatározzák a szak- és fejlesztéspolitikai kereteket. Az alábbiakban bemutatásra kerülnek azok a koncepciók, stratégiák, programok és egyéb dokumentumok, amelyek céljaihoz a nyíregyházi célrendszernek is illeszkednie kell.

6.1.1 Nemzetközi szintű fejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés

Nyíregyháza ITS-ének átfogó, horizontális és tematikus céljai teljes mértékben összhangban állnak az **Európai Unió** 2021-2027-es időszakra vonatkozó **szakpolitikai célkitűzéseivel**.

Az Európai Parlament és a Tanács vonatkozó CPR rendelettervezete (COM(2018) 375 final, 2018/0196(COD)) határozta meg a 2021-2027 közötti időszak 5 szakpolitikai célkitűzését:

1. Intelligensebb Európa – innovatív és intelligens gazdasági átalakulás,
2. Zöldebb, karbonszegény Európa – tiszta és méltányos energetikai átállás, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a kockázatmegelőzés és -kezelés
3. Jobban összekapcsolt Európa – mobilitás és regionális IKT-összekapcsoltság,
4. Szociálisabb Európa – a szociális jogok európai pillérének végrehajtása,
5. A polgárokhoz közelebb álló Európa – a városi, vidéki és part menti térségek fenntartható és integrált fejlesztése helyi kezdeményezések révén.

Az alábbi táblázat bemutatja, hogy az egyes európai uniós célkitűzésekhez mely nyíregyházi célok illeszkednek.

9. táblázat: Illeszkedés az EU tematikus célkitűzésekhez

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Nyíregyháza ITS 2021	
	Átfogó célok	Tematikus célok
(1) Intelligensebb Európa	• Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság	• 1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás • 2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
(2) Zöldebb, karbonszegény Európa	• Fenntartható, élhető, vonzó környezet	• 6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
(3) Jobban összekapcsolódó Európa	• Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság • Fenntartható, élhető, vonzó környezet	• 4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés
(4) Szociálisabb Európa	• Egészséges, aktív, összetartó társadalom	• 3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások • 7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Nyíregyháza ITS 2021	
	Átfogó célok	Tematikus célok
(5) A polgáraihoz közelebb álló Európa	• Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság • Fenntartható, élhető, vonzó környezet • Egészséges, aktív, összetartó társadalom	• 1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás • 2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer • 3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások • 4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés • 5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus • 6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat • 7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom

A **Duna Régió Stratégia** a kelet-közép-európai régió kiemelt fejlesztési dokumentuma, amely 4 pillérrel és 11 prioritási területtel rendelkezik. A 4 pillér, illetve a hozzájuk kapcsolódó prioritások a következők:

A. A Duna régió összekapcsolása a többi régióval
   - PA 1/a A mobilitás és a multimodalitás fejlesztése - belvízi hajóutak
   - PA 1/b A mobilitás és az intermodalitás fejlesztése - vasúti közúti és légi közlekedés
   - PA 2 A fenntartható energia használatának ösztönzése
   - PA 3 A kultúra és az idegenforgalom, valamint az emberek egymással való kapcsolatteremtésének előmozdítása

B. Környezetvédelem a Duna régióban
   - PA 4 A vizek minőségének helyreállítása és megőrzése
   - PA 5 Környezeti kockázatok kezelése
   - PA 6 A biodiverzitás, a táj, valamint a levegő- és talajminőség megőrzése

C. A jólét megteremtése a Duna régióban
   - PA 7 Tudásalapú társadalom kialakítása a kutatás, az oktatás és az információs technológiák segítségével
   - PA 8 A vállalkozások versenyképességének, beleértve a vállalkozások közötti regionális együttműködések (klaszterek) fejlesztésének támogatása
   - PA 9 Az emberi erőforrásba és képességekbe való befektetés

D. A Duna régió megerősítése
   - PA 10 Az intézményrendszer kibővítése és az intézményi együttműködés megerősítése
   - PA 11 Együttműködés a biztonság javítása és a szervezett és súlyos bűncselekmények elleni küzdelem érdekében

A stratégia átfogó, horizontális és tematikus célkitűzésével illeszkedik a Duna Régió Stratégia pilléreihez és prioritásaihoz, azok megvalósulásához teljes mértékben hozzájárul.

6.1.2 Nemzeti szintű fejlesztési programokhoz való illeszkedés

6.1.2.1 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)

A **Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)** az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg. A koncepció jövőképe szerint Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.

Az OFTK-ban megfogalmazott magasabb rendű jövőképhez, célokhoz és elvekhez a Nyíregyháza ITS-ének is illeszkednie kell. Az összhangot a következő táblázat mutatja be.

10. táblázat: Illeszkedés az OFTK céljaihoz

OFTK	Nyíregyháza ITS
Átfogó fejlesztési célok	**Átfogó célok**
Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés	Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság
Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,	Egészséges, aktív, összetartó társadalom
Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme	Fenntartható, élhető, vonzó környezet
Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet	Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság Egészséges, aktív, összetartó társadalom Fenntartható, élhető, vonzó környezet
Szakpolitikákban érvényesítendő specifikus célok	**Tematikus célok**
Versenyképes, innovatív gazdaság	T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás T2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság	T3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások T5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus
Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás	T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I	T2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom	T7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
Jó állam: szolgáltató állam és biztonság	T3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme	T4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés

OFTK	Nyíregyháza ITS
	T6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
Területi specifikus célok	**Tematikus célok**
Az ország makroregionális szerepének erősítése	T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás T2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer T5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus
A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat	T2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer T3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások
Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése	T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás T7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése	T6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés	T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása	T4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés

6.1.2.2 Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030

Nyíregyháza gazdasági fejlődésében kiemelt szerepet tölt be a turizmus, ezért az ilyen irányú beavatkozásoknak illeszkednie kell a **Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030** víziójához is, amely szerint a magyar turizmus 2030-ban

1. a fenntartható gazdasági fejlődés húzóágazata lesz,
2. minőségi élménykínálatot nyújt,
3. innovatív megoldásokat alkalmaz,
4. erős turisztikai országmárkára épül,
5. biztosítja az elérhetőséget és a széles körű hozzáférést,
6. vonzó karriert kínál,
7. hozzájárul közösségeink és értékeink védelméhez,
8. táplálja a hazaszeretetet.

Ennek eléréséhez a Nyíregyháza ITS az alábbi városi, illetve városrészi szintű céljaival járul hozzá:

- T5: Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus
- 6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
- T7: Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
- V1: A Belső lakóterület (Belváros) városközponti és közösségi funkcióinak megerősítése és vonzerejének növelése
- V7: A Sóstó környéki területek (Sóstógyógyfürdő, Sóstóhegy, Korányi kertváros) turisztikai, rekreációs és zöldfelületi funkciójának további fejlesztése

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata elkötelezett a turisztikai kínálat és szolgáltatások további bővítése és minőségének fejlesztése iránt, hiszen egyedi adottságainak köszönhetően ez a helyi gazdaság egyik húzóágazata.

6.1.2.3 Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

A fenntarthatóság, a klímaadaptáció és a reziliencia egyre fontosabb szempontok a városfejlesztésben, amelyeket Nyíregyházának is fokozottan figyelembe kell venni stratégiája megalkotása és az abban foglaltak végrehajtása során. Emiatt meg kell vizsgálni a városi célrendszer illeszkedését a **Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiához**, amelynek átfogó céljai a következők:

- Fenntartható fejlődés egy változó világban: Az éghajlatváltozás nemzeti (természeti, humán és gazdasági) erőforrásainkat veszélyezteti. Cél az élhetőség tartós biztosítása Magyarországon, természeti értékeink, erőforrásaink (termőföld, ivóvíz, biológiai sokféleség), és kulturális kincseink megőrzése, valamint az emberi egészség kiemelt védelme. Cél továbbá a fenntartható, tartósan fennálló (tartamos) fejlődés, amely az erőforrások takarékos és hatékony használatát feltételező gazdasági fordulatra és életmódváltásra épül, elősegítve a területi különbségek mérséklődését.
- Adottságaink, lehetőségeink és korlátaink megismerése. Az éghajlatváltozás jelenségének, természeti hatásainak, területi jellemzőinek és társadalmi–gazdasági következményeinek feltárása tudományos megalapozottságú elemzéseket igényel. A tervezési bizonytalanságok csökkentése és az intézkedések hatékonyságának nyomon követése érdekében, továbbá a döntéshozatal támogatására komplex monitoring rendszer, valamint térinformatikai támogatottságú alkalmazkodási és mérséklési elemző-értékelő mechanizmusok fejlesztése szükséges, amely az intézkedések hatékonyságának ellenőrzéséhez is alapul szolgál. A kibocsátás-csökkentés és az alkalmazkodás költséghatékony lehetőségeinek feltárásához célirányos kutatási–fejlesztési, innovációs tevékenységekre kell támaszkodni.

A specifikus célkitűzések:

- Dekarbonizáció,
- Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása,
- Alkalmazkodás és felkészülés,
- Éghajlati partnerség biztosítása.

Nyíregyháza ITS-e nagymértékben hozzájárul a fenti célok eléréséhez, egyik horizontális célja a **Zöld, környezetbarát Nyíregyháza**. A városfejlesztés egyik kulcsterülete a fenntartható fejlődés biztosítása, ezért Nyíregyháza városfejlesztési stratégiájának fontos horizontális célja a zöld, energiahatékony, klímasemleges megoldások, technológiák alkalmazása a gazdasági, társadalmi, környezeti beavatkozások területén. A zöld szempont valamennyi tematikus célkitűzésnek részét képezi.

6.1.2.4 Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna stratégiai fejlesztési terve

Fontos területi dokumentum az **Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna stratégiai fejlesztési terve** (2020). Az Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna létrehozásának célja Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád és Szabolcs-Szatmár-Bereg

megyék országhatárokon átnyúló hatású, átfogó fejlesztése. A gazdaságfejlesztés fókuszában a zóna húzóágazatai, a jármű- és gépipar, a vegyipar, a műanyag- és gumiipar, az egészségipar, az elektronika és IT, a mezőgazdaság és a ráépülő feldolgozóipar, valamint a turizmus áll. Az Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna stratégiai fejlesztési terve a zóna megyéinek és megyei jogú városainak helyzetelemzésén alapul.

A stratégiai célok három fejlesztési területet céloznak, valamint a stratégiai célok mellett megjelenik a zóna szintű együttműködés megerősítését támogató szemléletmód.

Stratégiai célok – beavatkozások:

- Gazdasági versenyképesség növelése
  - Befektetésösztönzés
  - Helyi gazdaság stratégiai ágazatainak fejlesztése
- Társadalmi innováció fejlesztése
  - Oktatásfejlesztés
  - Települési megtartóerő fejlesztése
  - Zónán belüli együttműködések fejlesztése
- Területi infrastruktúra fejlesztése
  - Gazdaságfejlesztést és munkaerőmobilitást szolgáló infrastrukturális fejlesztések
  - Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, környezetfejlesztés, zöldgazdaság

A 3 stratégiai célon és 7 beavatkozáson belül 26 intézkedés került azonosításra.

Nyíregyháza ITS-e illeszkedik a zóna stratégiai tervéhez, a zónában található megyei jogú városok – így Nyíregyháza MJV is – elkészítették a bemeneti inputként szolgáló stratégiai tervüket.

6.1.3 Megyei szintű területfejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés

2020-2021 folyamán a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat kidolgozta és elfogadta a 2021-2027-es időszakra vonatkozóan a **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepciót** és a **Területfejlesztési Programot**, annak stratégiai és operatív programrészét.

A dokumentumok Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 2030-ra vonatkozó jövőképét az alábbiak szerint fogalmazzák meg: "2030-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy olyan hely, ahol jó élni." A helyzetértékelés fő következtetései és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 2030-ra elérni kívánt jövőképe alapján meghatározásre került a megye fejlesztésének célrendszere, a következő időszakra vonatkozó átfogó, stratégiai és horizontális célok. A területfejlesztési koncepció **három átfogó célt** fogalmaz meg, amelyek tükrözik a megye értékválasztását, a fejlesztési célkitűzések fő irányát:

1. Az aktív megye – Értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése
2. A szolidáris megye – A mélyszegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása
3. A vonzó megye – Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése

A három átfogó cél elérése érdekében **hét stratégiai cél** került kijelölésre, amelyek közül négy tematikus cél, három területi cél. A kitűzött célok elérése az intelligens, fenntartható, befogadó növekedés, reziliencia, valamint a népesség- és családvédelem (mint horizontális célok) jegyében történik. A megfogalmazott stratégiai célok elérése érdekében támogató **prioritások** kerültek

meghatározásra. A stratégiai célok rendszeréhez hasonlóan a prioritások egy része tematikus (a megye teljes területét érintő, ágazati szemléletű prioritások), míg más részük területi fókuszú.

A megye fejlődésében a **megyeszékhely fejlesztése** kulcsfontosságú, ezért Nyíregyházára vonatkozóan önálló stratégiai cél és ahhoz kapcsolódóan önálló prioritás került kijelölésre.

- 5. stratégiai cél: Fejlett centrum – a megye gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumának fejlesztése
- 5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése

A megyeszékhelyre vonatkozó prioritás az alábbi tervezett intézkedéseket foglalja magában:

- A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése
- A közlekedési hálózat fejlesztése
- A megyeszékhely turisztikai fejlesztése
- Közszolgáltatások fejlesztése, középületek infrastrukturális és energiahatékonysági fejlesztése, sport- és egészségfejlesztések
- Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése
- Bokortanyák fejlesztése

Nyíregyháza ITS-ének célrendszere és tervezett beavatkozásai teljes mértékben összhangban állnak a megyei területfejlesztési dokumentumokkal.

6.1.4 Városi szintű fejlesztési programokhoz való illeszkedés

6.1.4.1 Az önkormányzat gazdasági programjával való összhang

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2020-ban fogadta el a 2020-2024-re szóló Gazdasági Programját, amely meghatározza Nyíregyháza legfontosabb gazdaságpolitikai, fejlesztési célkitűzéseit, az egyes ágazatok fejlődési irányát. A gazdasági program céljai a következők:

- Nyíregyháza város gazdasági, pénzügyi egyensúlyának megteremtése, a város és polgárai gazdasági növekedésének elősegítése,
- A nyíregyházi polgárok életminőségének, életszínvonalának növekedéséhez szükséges feltételrendszer megteremtése és fenntartásának elősegítése,
- Nyíregyháza város történelmi hagyományaira, értékeire, természeti adottságaira, geopolitikai helyzetére építkezve meghatározzon egy olyan jövőképet, amely képes a mindenkori költségvetési helyzetekhez alkalmazkodva érvényre juttatni a település fejlesztési célkitűzéseit, valamint az ehhez szükséges infrastrukturális eszközök, pénzügyi, adó és hitelpolitikai, intézményi feltételrendszerét megteremteni és fenntartani,
- Összefoglalja a város fejlesztéspolitikájának fő irányait, és meghatározza azokat a feladatokat, amely a kitűzött célok eléréséhez szükségesek, és hosszú távon meghatározzák az önkormányzat döntéseit
- A program összefoglalja Magyarország fejlesztéspolitikájának rendszerét, ezen belül azon pályázati területeket, amelyek meghatározzák a városfejlesztés irányát, megalapozva ezzel az egyes ágazati koncepciók összehangoltságát.

A Nyíregyháza ITS-ében megfogalmazott célok szorosan illeszkednek a város Gazdasági Programjában megfogalmazott célkitűzésekhez, azok megvalósulását nagymértékben elősegítik.

6.1.4.2 A települési környezetvédelmi programmal való összhang

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programjának (2015-2020) átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához, amit három stratégiai cél elérésével tart biztosítottnak:

- Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása,
- Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata,
- Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.

A stratégia 13 környezetvédelmi célprogramot tartalmaz:

1. A levegőtisztaság védelme
2. Talajvédelem
3. Vízvédelem
4. Csapadékvíz elvezetés
5. Élővilág, természetvédelem
6. Köztisztaság
7. Közlekedésszervezés
8. Hulladékgazdálkodás
9. Zajvédelem
10. Környezeti ismeretek, környezettudatosság közvetítése a lakosság részére
11. Települési és épített környezet védelme
12. Energiagazdálkodás
13. Környezetbiztonság

Nyíregyháza ITS-ének céljainak kijelölése során kiemelten hangsúlyos szempont a városi környezet állapotának javítása, valamint a természeti értékek védelme. A város Környezetvédelmi Programjához az alábbi horizontális és tematikus célok illeszkednek:

- Horizontális cél: Zöld, környezetbarát Nyíregyháza
- Átfogó cél: Fenntartható, élhető, vonzó környezet
- Tematikus cél: T4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés, T6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat

A „Zöld, környezetbarát Nyíregyháza" horizontális cél áthatja a város valamennyi fejlesztési irányát, hiszen a gazdaság-társadalom-környezet valamennyi területén elengedhetetlen a zöld átálláshoz való hozzájárulás.

6.1.4.3 A helyi esélyegyenlőségi programmal való összhang

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018-ban fogadta el 2018-2023. évi **Helyi Esélyegyenlőségi Programját (HEP).**

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja értelmében Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával kinyilvánítja elkötelezettségét az alábbi célok megvalósítása iránt:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelménye,

- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elve,
- diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések megtétele,
- a köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik a fenntartókkal.

A HEP értelmében Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának legfontosabb célja a Nyíregyházán élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést és a társadalmi szolidaritást. Nyíregyháza olyan település kíván lenni, amely kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára. Cél, hogy az önkormányzat tudatos intézkedéseinek hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetőségei javuljanak.

Nyíregyháza ITS-ének céljai illeszkednek a Helyi Esélyegyenlőségi Program céljaihoz, kiemelten az alábbi területeken:

- Átfogó cél: Egészséges, aktív, összetartó társadalom
- Tematikus célok: T3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások, T7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom

6.1.4.4 Illeszkedés a településrendezési eszközökhöz

Nyíregyháza MJV Önkormányzata a település teljes közigazgatási területére vonatkozóan új településrendezési eszközöket készít.

Jelenleg a következő településrendezési eszközök vannak hatályban:

- 117/2005. (V. 4.) határozat Nyíregyháza Város **településszerkezeti tervének** és leírásának elfogadásáról
- 21/2007. (VI. 12.) KGY rendelet Nyíregyháza Város **Helyi Építési Szabályzatáról** és Szabályozási tervének elfogadásáról

Nyíregyháza fejlesztési és rendezés dokumentumai egymással összhangban kerülnek kidolgozásra, illetve megújításra.

6.2 Belső összefüggések

6.2.1 A célok logikai összefüggései

Nyíregyháza ITS-e a jövőkép és átfogó célok elérése érdekében 7 városi szintű tematikus célt és 10 városrészi (területi) célt jelöl ki a következő 10 éves időszakra.

- A tematikus célok lefedik a városfejlesztés legfontosabb tématerületeit, és együttesen hozzájárulnak az átfogó célok, illetve a város jövőképének megvalósításához.
- A területi célok egy-egy városrész fejlesztésének irányait jelölik ki, és hozzáárulnak a tematikus és átfogó célok eléréséhez.

A tematikus és területi célok egymással összefüggésben állnak (a tematikus és területi célok összefüggéseit a 3.3. fejezet mutatja be részletesen).

6.2.2 A célok és a helyzetértékelésben beazonosított problémák

Az ITS átfogó, tematikus és területi célkitűzései a Megalapozó vizsgálat helyzetértékelésében azonosított problémák, gyengeségek, illetve az adottságok és lehetőségek figyelembevételével kerültek meghatározásra.

11. táblázat: A célok és a helyzetértékelésben beazonosított problémák, adottságok kapcsolata

Célok	Erősségek	Gyengeségek
T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	- Nyíregyházán széleskörű szakképzési kínálat áll rendelkezésre, duális képzések működnek - Egyre tudatosabb a város befektetésösztönzési és vállalkozásfejlesztési tevékenysége - Több húzóágazat is jelen van a városban, jelentős gumi- és műanyagipari cégek működnek	- Bizonyos területeken mennyiségi és minőségi munkaerőhiány jellemző - A keresetek alacsonyabbak az országos átlagnál - A vállalkozásokat összefogó szervezetek közötti kapcsolatok nem jellemzőek, a tevékenységükben sok a párhuzamosság - A város vállalkozásoktól származó iparűzési adóbevétele koncentrált (néhány nagy cég dominál) - A kiépített iparterületek nagy részben megteltek, a szabad iparterületek alapinfrastruktúrája hiányos
T2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	- A lakosság képzettségi mutatói javultak az elmúlt évtizedekben - Több egyetem is működik a városban - Találhatóak kutatóintézetek a városban - A városban közel 30 éve működik inkubátorház - A várost széleskörű nemzetközi kapcsolatrendszer, erős nemzetközi beágyazottság jellemzi	- A felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma mind a képzési hely, mind az intézmény székhelye szerint csökkenő tendenciát mutat - A más városokban, illetve külföldi felsőoktatási intézményekben továbbtanuló helyi fiatalok közül sokan nem térnek vissza Nyíregyházára - A K+F ráfordítások és projektek száma alacsony
T3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	- Nyíregyházán az óvodai férőhelyek száma az elmúlt években folyamatosan bővült, az óvodák felújítása folyamatosan zajlik - A város oktatási adottságai kedvezőek (infrastruktúra, oktatás színvonala) - Kiépült a szociális és egészségügyi ellátó rendszer	- Európai viszonylatban alacsony a digitális felkészültség - Nyíregyházán az idegen nyelvet is beszélők aránya a megyei jogú városok átlagánál alacsonyabb
T4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	- Javul a közösségi közlekedés: korszerű járműpark, utastájékoztatás és infrastruktúra valósul meg - Fejlett a kerékpáros infrastruktúra, a kerékpárt használók száma növekszik	- A kiépítetlen külterületi utak aránya magas - A vasúti közlekedés nem versenyképes a vasúti infrastruktúra hiányosságai miatt

Célok	Erősségek	Gyengeségek
	- Az elmúlt években jelentős fejlesztések valósultak meg a városban (út, kerékpárút, járda és zöldterület fejlesztések, épületenergetikai fejlesztések, sport- és szabadidős infrastruktúra)	
T5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	- Széleskörű szabadidős, kulturális és turisztikai kínálat áll rendelkezésre (infrastruktúra és rendezvények) - Bővül a turisztikai kínálat mennyisége és minősége - A vendégek és a vendégéjszakák száma dinamikusan emelkedik (a pandémiás időszakon kívül)	- A vendégek átlagos tartózkodási ideje alacsony
T6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	- Minőségi, önkormányzati tulajdonban lévő településüzemeltetési szolgáltatások vannak jelen: szűkülő közműolló, korszerű távhőszolgáltatás és hulladékgazdálkodás - Könnyen elérhető, nagy, rekreációs városi zöldfelületek, rendezett belvárosi zöldfelületek állnak rendelkezésre	- A város zöldfelületi ellátottsága egyes városrészekben nem elégséges, nagy különbségek vannak az egyes városrészek zöldfelületeinek rendezettsége között - Kihasználatlan barnamezős területek találhatóak a városban - Nyíregyházán jelentős környezeti probléma a légszennyezettség
T7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom	- Nyíregyháza fiatal korstruktúrával rendelkezik mind az országos átlaghoz, mind a nagyvárosokhoz viszonyítva - Erősödő lokálpatriotizmus és városi identitás, sokszínű városi hagyományok, rendezvények jellemzik a várost	- Nyíregyháza lakónépessége 2011 óta kis mértékben csökken, a város belföldi vándorlási egyenlege negatív - Folyamatosan nő az időskorúak és csökken a munkaképes korúak száma és aránya

6.2.3 A stratégia megvalósíthatósága

Az ITS számba veszi a tervezett fejlesztések finanszírozásával kapcsolatos lehetőségeket, korlátokat (4.7 fejezet), valamint a megvalósítás szervezeti rendszerét (8.2 fejezet). A stratégia megvalósításának főbb kockázatait és azok kezelésének lehetőséget a 7. fejezet mutatja be.

A stratégia pénzügyi terve és lehetséges finanszírozási forrásai alapján megállapítható, hogy nagyságrendileg és tartalmilag is reálisnak értékelhető célokat tartalmaz a stratégia. A városfejlesztés szervezeti rendszere, stratégiai és operatív menedzsmentje (a rendelkezésre álló humán erőforrások és mechanizmusok) szintén a stratégia megvalósíthatóságát támasztják alá.

6.2.4 A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása

Nyíregyháza Megyei Jogú Város tudatosan tervezi a szolgáltatásait és a funkciók városi szintű megoszlását.

A városrészi szintű célok koherens rendszerben, egymást erősítve járulnak hozzá a stratégia tematikus céljainak és az átfogó célok megvalósításához. Az egyes városrészekre meghatározott célok

illeszkednek egymáshoz és úgy kerültek kijelölésre, hogy figyelembe vételre kerültek a szomszédos városrészekre gyakorolt hatásaik is. Fel kell tárni azonban a városrészi fejlesztések azon kapcsolódási pontjait is, amelyek esetlegesen negatív hatást eredményeznek a város más területén, lehetővé téve a kockázatok megelőzését.

A belvárosban az egyéni autós közlekedés arányának esetleges további csökkentése a városrészen belül okozhat problémákat a megközelíthetőség terén, különösképpen a turisztikai és közigazgatási szolgáltatások egyidejű és jelentős fejlesztése esetén. A belvárosi tranzitforgalom csökkenése más városrészekben a forgalom növekedéséhez vezethet, ezért a meglévő utak esetében zaj- és rezgésvédelmi intézkedéseket kell végrehajtani, az új nyomvonalakat a lakóövezetektől távol célszerű kialakítani.

Az elkerülő utak mellé települő gazdasági tevékenységekhez szükséges munkaerő-állomány a közlekedési rendszer számára jelenthet új kihívásokat, amelynek késleltetett alkalmazkodása megnövekedett személyforgalmat indukálhat, ugyanis az eddig jellemzően befelé áramló személyforgalom iránya megváltozhat.

Összességében a lakókörnyezet minőségének és a szolgáltatások színvonalának javítása a városrészek élhetőségéhez járul hozzá annak tudatában, hogy a közösségi és szolgáltató szerepkör megerősítése és az élhetőbb környezet megteremtése – a fejlesztések átgondolt végrehajtása nélkül – ellentétes irányú hatásokat válthat ki az egyes városrészekben: a helyben elérhető szolgáltatások miatt a korábban más városrészekben jelentkező kereslet csökkenni fog. Különösen igaz ez a városközpont közösségi és szolgáltató funkcióval rendelkező létesítményei esetében, ezért a belvárosban a speciális és szakosított szolgáltatások fejlesztésére, a többi városrészben pedig az alapellátások minőségi biztosítására kell fókuszálni.

A turisztikai és rekreációs funkciók városon belüli térbeli megoszlása több, eltérő karakterrel jellemezhető célterület kialakulását eredményezheti:

- Sóstó és környéke – belföldi gyógy-, termál- és élményturizmus,
- Városközpont – városi és kulturális turizmus,
- Bujtosi városliget – városi lakosság szabadidős és rekreációs helyszíne,
- Császárszállás – hétvégi házas övezet,
- Bokortanyák – falusi turizmus.

A városrészi célok kölcsönhatása egyértelműen pozitív mérleget mutat, a városrészek funkcióinak tervezett területi megoszlása illeszkedik az ott mutatkozó szükségletekhez:

- A városrészközponti területek megerősítésével, illetve kialakításával bizonyos funkciók ellátása alól mentesítődik a belváros, így ott nagyobb hangsúlyt lehet fektetni a valódi városközponti fejlesztésekre és funkciókra.
- A lakótelepek fejlesztésével megelőzhető azok leromlása, az ott élő lakosság elvándorlása.
- A külterületi fejlesztések (mezőgazdasági fejlesztések, kereskedelmi egységek megjelenése, ipari területek bővülése) kedvező hatását nemcsak a bokortanyák népessége, hanem a belterületi lakosok és vállalkozások is érzékelik.
- Mivel a fejlesztések hosszú távon a város teljes területét érintik, ezért a célok teljesülése nem idézi elő hátrányos helyzetű lakosságot tömörítő további szegregátumok kialakulását, a szegregáció erősödését.

7 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

Az ITS sikeres megvalósítása szempontjából fontos, hogy tartalmazza a stratégia szintjén azonosított **kockázatokat**, amelyek esetleges bekövetkezése veszélyeztetheti a stratégia céljainak elérését. (Azokat a kockázatokat, melyek az egyes konkrét beavatkozások, projektek megvalósítását veszélyeztetik, az egyes fejlesztések előkészítése során szükséges részletesen felmérni.)

A közszféra (és a magánszféra) tervezett fejlesztéseire az elérhető pályázati források rendelkezésre állása mellett jelentős hatással van az aktuális gazdasági helyzet, a jogszabályi háttér, a beruházásokra fordítható saját források mértéke.

A stratégia megvalósíthatóságának kockázatai az alábbi fő csoportokba sorolhatóak:

- Előkészítéshez kapcsolódó kockázatok: a legfontosabb előkészítéshez kapcsolódó kockázatot a tervezési és jogszabályi környezet változása jelenti: az ITS kidolgozása a hazai operatív programok kidolgozásával párhuzamosan zajlik, valamint a településfejlesztés jogszabályi környezete is változik. A kockázat kiküszöbölése érdekében folyamatos egyeztetések, szakértői konzultációk valósultak meg már az előkészítés fázisában. A városi fejlesztési projektek körének kialakítása a helyi igények és szükségletek és a tervezési keretek figyelembevételével valósult meg.
- Megvalósításhoz kapcsolódó kockázatok: a megvalósítás legfőbb kockázatait a tervezett projektek megvalósításával kapcsolatos műszaki és pénzügyi nehézségek jelenthetik, amelyek megfelelő előkészítési, tervezési tevékenységgel jelentősen csökkenthetőek.
- Fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok: a tervezés és megvalósítás mellett kiemelt figyelmet kell fordítani az elért eredmények fenntartására, a lehetséges fenntartási kockázatok minimalizálásra.

A kockázatok értékelése két szempont alapján történhet:

- bekövetkezési **valószínűség** szerint megkülönböztethetőek magas, közepes és alacsony valószínűségű kockázatok,
- a kockázatok **hatása** a stratégia megvalósíthatóságára lehet jelentős, közepes vagy alacsony.

Az egyes kockázatok csökkenthetőek megfelelő kockázatkezelési beavatkozások megtervezésével.

12. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Kockázat megnevezése	Valószí-nűség	Hatás	Kockázatkezelés módja
Változó tervezési környezet (hazai operatív programok tartalma, forráskeretek)	magas	jelentős	• A változások folyamatos nyomon követése • A stratégia illeszkedésének biztosítása a végső változat elfogadásakor ismert tervezési környezethez
A jogszabályi környezet változása	magas	jelentős	• A jogi, szabályozási követelményeket meghatározó intézményekkel való folyamatosan szoros együttműködés • A vonatkozó jogszabályok és eljárásrendek módosításainak figyelemmel kísérése

Kockázat megnevezése	Valószí-nűség	Hatás	Kockázatkezelés módja
A megnövekvő menedzsment feladatok akadályozzák a hatékony megvalósítást (új tervezési keretrendszer, nagyszámú projektek egyidejű kezelése)	közepes	közepes	• A stratégiai és operatív menedzsment kapacitások megerősítése (önkormányzaton belül)
Projektek előkészítésének időbeli elhúzódása	közepes	közepes	• Projekttervek előkészítése (megvalósíthatósági tanulmányok, engedélyes tervek, stb.) • Megfelelő ütemezés tervezése
Előre nem prognosztizálható gazdasági folyamatok (áremelkedés)	magas	közepes	• Átgondolt tervezői költségvetések készítése • Tartalékkeret tervezése
Időben elhúzódó, hosszadalmas közbeszerzési eljárások	közepes	közepes	• Az eljárásrend szigorú betartása minden érintett részéről. A közbeszerzési dokumentumok megfelelő szakmai előkészítettségének biztosítása
A tervezett projektek megvalósítási költsége jóval meghaladja a tervezett mértéket	magas	közepes	• Részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, tervezői költségvetések készítése • Tartalékkeret tervezése
Az indikátorok teljesítése nem lehetséges	alacsony	jelentős	• Teljesíthető és mérhető indikátorok meghatározása
Alacsony szintű lakossági elégedettség	alacsony	közepes	• Lakosság bevonása és folyamatos tájékoztatása az előkészítés és megvalósítási folyamat valamennyi szakaszában
Fenntartási költségek jelentős növekedése	közepes	közepes	• Korszerű, energetikailag hatékony technológiák alkalmazása • Környezettudatos energiafogyasztásra való ösztönzés, szemléletformálás
A projektek megvalósításához szükséges forrás nem áll rendelkezésre	közepes	jelentős	• Folyamatosan egyeztetés a forrást biztosító szervezetekkel, intézményekkel • Szükség esetén további finanszírozási lehetőségek felkutatása
Likviditásprobléma a fejlesztési források kifizetésének csúszása miatt	közepes	jelentős	• A forrás lehívás késedelmére való felkészülés
Világjárványok hatásai	magas	jelentős	• Soft elemek, program típusú fejlesztések esetében felkészülés az online megvalósításra • Felkészülés a megvalósítás időbeli elhúzódására

8 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

8.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

A város hosszútávó jövőképének megvalósulását, fejlesztési céljainak elérését több, az önkormányzat által végzett **nem beruházási jellegű tevékenység** is elősegítheti, támogathatja. Ilyenek lehetnek többek között a szabályozási tevékenységek, a rendszeres kommunikációs mechanizmusok, a városmarketing tevékenységek, a befektetésösztönzési tevékenységek, helyi kedvezmények biztosítása.

A városfejlesztési célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű, lehetséges önkormányzati tevékenységek az alábbiak:

- **Szabályozási környezet, helyi szabályozás**: A városfejlesztési célok elérését nagyban segítheti az átlátható, támogató adminisztratív és szabályozási környezet biztosítása és fenntartása, többek között az alábbi területeken:
    - Egyéni autós forgalom szabályozása a belvárosban, parkolás feltételeinek szabályozása, célok elérését elősegítő parkolási díjtételek megállapítása,
    - Sétálóövezek bővítése, kiterjesztése a belváros területén,
    - Levegőminőséggel, levegőszennyezéssel kapcsolatos helyi szabályozás (lakossági fűtés, tüzelés feltételeinek szabályozása, távhő fűtés ösztönzése a belváros területén), a szabályok betartásának rendszeres ellenőrzése, szankcionálás,
    - A város szabályozási tervének és helyi építési szabályzatának rendszeres felülvizsgálata és szükség szerint a városfejlesztési célok megvalósulását elősegítő módosítása.
- **Rendszeres kommunikációs mechanizmusok kialakítása**: A városfejlesztés egyik kulcsfontosságú területe a rendszeres kommunikáció biztosítása az önkormányzat és a helyi intézmények, vállalkozások között. A rendszeres egyeztetések lehetőséget nyújtanak arra, hogy az érintett szereplők megismerjék egymás fejlesztési igényeit, elképzeléseit, ami elősegíti a szinergikus hatások érvényesülését.
    - Város és intézmények kapcsolatának erősítését szolgáló mechanizmusok kialakítása: rendszeres időközönként (pl. 2 havonta) városfejlesztési egyeztető megbeszélések szervezése a város és a városi intézmények között,
    - Intézmények egymás közötti kapcsolatának elősegítése: rendszeres időközönként (pl. 2 havonta) egyeztető megbeszélések szervezésének elősegítése a városi intézmények között,
    - Város és vállalkozások kapcsolatának erősítése: tovább kell erősíteni a város és a meghatározó vállalkozások kapcsolatait, a Top10-Top20 vállalattal városvezetői (polgármesteri) szinten szükséges a rendszeres kapcsolattartás, párbeszéd feltételeit biztosítani, a további meghatározó cégekkel pedig szakértői szintű rendszeres szakmai dialógust indokolt kialakítani, a város gazdaságfejlesztési szervezetének közreműködésével.

- **Városmarketing tevékenység, pozitív arculat és identitás erősítése, meglévő arculati elemek és logo szükség szerinti megújítása**: A városhoz kapcsolódó emocionális tényezők hatással vannak a városba látogató turistákra, a befektetői döntéseket meghozó üzletemberekre, a városba való visszatérést fontolgató fiatal szakemberekre és magukra a városlakókra is. A tudatos városmarketing tevékenység ezért nagyban támogathatja a stratégia céljainak elérését. A város pozitív image-ének további erősítése érdekében fontos az egységes városi arculat (pl. homlokzatok, utcabútorok) megteremtése. Az image erősítésének további eszközét jelentheti Nyíregyháza jellegzetességeinek megjelenítése városmarketing eszközökkel (pl. körforgalmakban, közterületeken, bevezető utak mentén – nagy cégek és meghatározó szervezetek jelképei, alma, nyírfa, állatpark stb.).
- **Befektetésösztönzés, vállalkozásfejlesztés**: A város hosszú távú céljai között szerepel a gazdaságfejlesztés – ennek elősegítése érdekében szükséges egy átlátható, világos és versenyképes helyi támogatási rendszer/csomag kialakítása és ismertté tétele. Ennek eszközei közé tartozhatnak a nem pénzjellegű támogatások (pl. adó- és illetékkedvezmények, mentességek), adminisztratív és engedélyezési eljárások egyszerűsítése, gyorsított ügyintézés, könnyített eljárás.

8.2 Az ITS megvalósításának szervezeti keretei

8.2.1 Szervezeti keretek

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia megvalósítása olyan szervezeti működést kíván meg a várostól, amely biztosítja egyrészt a stratégia egészének folyamatos nyomonkövetését, az elért eredmények visszacsatolását a stratégia tervezési folyamatába (stratégiai menedzsment), másrészt pedig biztosítja a stratégia által kijelölt fejlesztések professzionális és hatékony megvalósítását (operatív menedzsment).

Nyíregyháza Megyei Jogú Város városfejlesztési intézményrendszerét az **önkormányzat** és a **polgármesteri hivatal** adott osztályai szoros együttműködése alkotja. A város jelentős tapasztalatokat szerzett az elmúlt évek során a városfejlesztés stratégiai és operatív kérdéseiben egyaránt.

A városfejlesztéssel kapcsolatos stratégiai döntéseket Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése hozza. A Közgyűlés bizottságai:

- Köznevelési, Kulturális és Ifjúsági Bizottság
- Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság
- Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság
- Pénzügyi Bizottság
- Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság
- Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság

A Közgyűlés bizottságai közül településfejlesztési kérdésekben kiemelt szerepe van a **Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottságnak**, emellett a **többi bizottság** is rendelkezik városfejlesztéssel összefüggő jogkörökkel. A bizottságok saját szakterületükön közreműködnek a településfejlesztési tevékenységeket megalapozó dokumentumok tervezésében, véleményezésében, valamint megvalósításának figyelemmel kísérésében.

A településfejlesztési döntések szakmai előkészítésében jelentős szerepe van a **Polgármesteri Hivatal szervezeti egységeinek, osztályainak**. A Hivatalon belül három szervezeti egység látja el a településfejlesztéshez, az ITS megvalósításához kapcsolódó közvetlen feladatokat: a Polgármesteri Kabinet (Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra), a Főépítészi Osztály, illetve a Városfejlesztési és Városüzemeltetési Osztály. Emellett valamennyi osztály részt vesz a saját szakterületét érintő településfejlesztéssel kapcsolatos döntések előkészítésében.

A **Polgármesteri Kabinet Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra** településfejlesztéssel összefüggő feladatai[5] többek között:

- közreműködik az európai uniós pályázati lehetőségek feltárásában és előkészítésében, hazai és nemzetközi támogatási források igénylésében,
- nyomon követi a pályázati források felhasználását, figyelemmel kíséri az elszámolásokat,
- képviseli a Hivatalt a regionális és megyei szintű uniós tervelőkészítő munkacsoportokban,
- közreműködik területfejlesztési térségi feladatok ellátásában,
- stratégiai és fejlesztési feladatok keretében:
    - részt vesz a településpolitikai, fejlesztési és üzemeltetési, valamint az önkormányzat ingatlanvagyon-gazdálkodási programjának előkészítésében és egyeztetésében, továbbá az ágazati koncepció települést érintő részeinek összehangolásában,
    - részt vesz a Közgyűlés költségvetési tervezetének kidolgozásában, javaslatot ad a fejlesztési célú kiadások megtervezéséhez,
    - koordinálja a város fejlesztési koncepcióinak készítésével kapcsolatos feladatokat,
    - véleményezi az országos, regionális, megyei és egyéb fejlesztési koncepciókat.

A **Főépítészi Osztály** településfejlesztéssel összefüggő feladatai többek között:

- részt vesz a településfejlesztési koncepció és a területrendezési tervek összehangolásában,
- ellátja a település rendezési terveinek és helyi építési szabályzatának elkészítésével és elkészíttetésével, felülvizsgálatával összefüggő szakmai és irányítási feladatokat,
- ellátja a településfejlesztéssel, a rendezéssel kapcsolatos tervezési és terveztetési feladatokat, a város településfejlesztéshez és területfejlesztéshez szükséges döntések, koncepciók szakmai előkészítését,
- a városrevitalizáció, városrehabilitáció, a városrekonstrukció, valamint a városszerkezetet, a területfelhasználást jelentősen érintő munkahelyteremtő beruházások során szakmai koordinációt lát el,
- javaslatot tesz új területfelhasználás kialakítására, a városszerkezet alakítását koordinálja és szakmai szempontból irányítja az ezzel kapcsolatos feladatokat,
- javaslatot tesz a városfejlesztés és rendezés területén az Önkormányzat érdekeinek biztosítása szempontjából a településrendezési szerződés megkötésére, annak tartalmára és szempontjaira,
- a helyi értékek feltárásának elősegítése, a település, környezetalakítás és a műemlékvédelem szakmai koordinációjában részt vesz,
- az épített környezet védelme alakításában a város általános építészeti színvonalának emelésében és annak népszerűsítésében közreműködik,

[5] Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 23/2020.(II.27) számú határozata Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Szervezeti és Működési Szabályzatának megállapításáról

- a városi rehabilitációs tevékenység előkészítése és koordinációja keretében érvényesíti a szakmai szempontokat,
- figyelemmel kíséri, és ennek alapján javaslatot tesz a terület- és településfejlesztési lehetőségeinek és gyakorlatának alakulása figyelembevételével a szükséges és lehetséges lépésekre az Önkormányzat felé,
- biztosítja a műemlékvédelem és a településrendezés, településfejlesztés összhangját,
- részt vesz a város zöldterületének, zöldfelületeinek és közlekedési hálózatának fejlesztéséről szóló döntések előkészítésében,
- a településfejlesztéssel és településrendezéssel összefüggő partnerségi egyeztetés során meghatározza az egyeztetésben résztvevők tájékoztatásának módját és eszközeit, a javaslatok, vélemények dokumentálásának, nyilvántartásának módját, az el nem fogadott javaslatok, vélemények indokolásának módját, a dokumentálásuk, nyilvántartásuk rendjét, az elfogadott koncepció, stratégia és településrendezési eszközök nyilvánosságát biztosító intézkedéseket.

A **Városfejlesztési és Városüzemeltetési Osztály** településfejlesztéssel összefüggő feladatai többek között:

- Városüzemeltetési feladatok keretében:
  - ellátja a zöldfelület-gazdálkodás szakmai irányítását, koordinálását,
  - ellátja a város közlekedési rendszerének fejlesztésével, forgalomszabályozással, a forgalombiztonság növelésével kapcsolatos javaslattevő és véleményező feladatokat,
  - közreműködik az önkormányzati és a nem önkormányzati szervekkel közös pályázatok előkészítésében és megvalósításában,
  - ellátja a Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság titkári feladatait,
- Környezetvédelmi feladatok keretében:
  - közreműködés a településrendezési és fejlesztési tervek környezetvédelmi előkészítésében, e tekintetben a környezetvédelmi szempontok érvényesítése
- Beruházási feladatok keretében:
  - ellátja a Közgyűlés által elhatározott önkormányzati fejlesztések megvalósításával kapcsolatos beruházói feladatokat,
  - ennek keretében többek között javaslatot tesz a vonzáskörzeti településekkel való együttműködésre, közös érdekeltségű fejlesztési célok megvalósítása esetén.

Emellett a hivatal **egyéb osztályainak** is vannak városfejlesztéshez kapcsolódó – elsősorban szakterületi – feladatai, mint például a Szociális és Köznevelési Osztálynak és a Kulturális Osztálynak.

16. ábra: Szervezeti felépítés

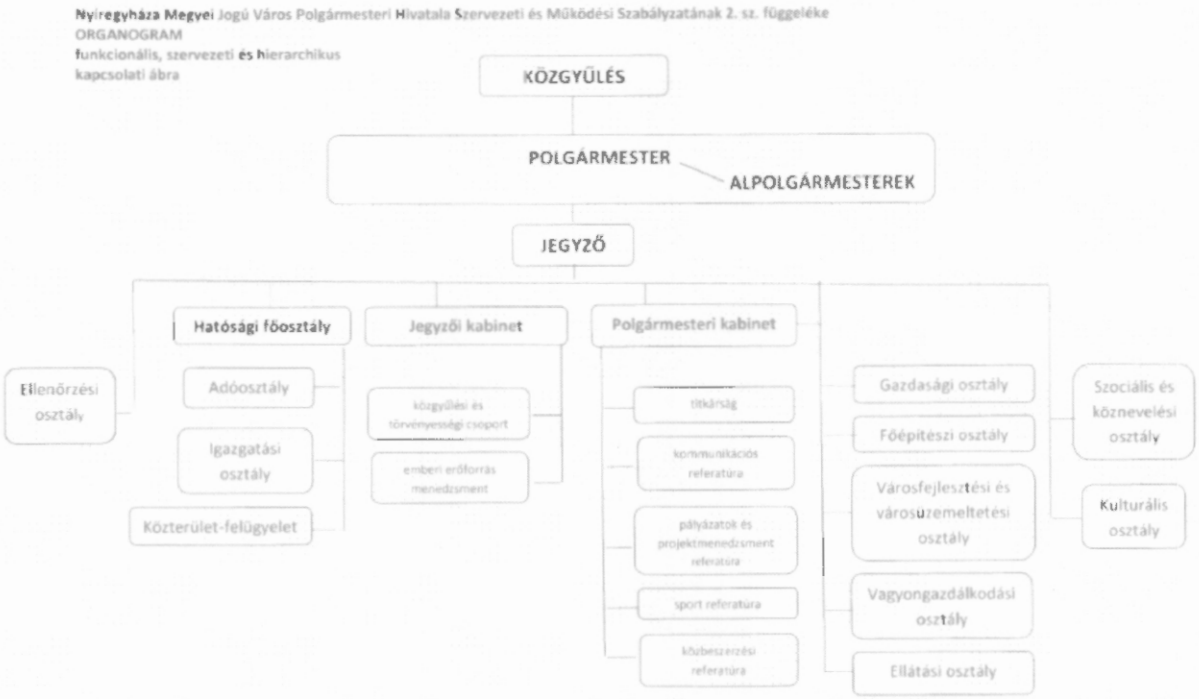

Az önkormányzat jelenlegi településfejlesztési intézményrendszere eredményesen valósított meg számos fejlesztést Európai Uniós források bevonásával.

Az ITS megvalósításának intézményrendszerén belül a döntéshozói szintet Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése jelenti. A döntéselőkészítési feladatokat Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, annak adott szervezeti egységei végzik.

17. ábra: A városfejlesztés szervezeti rendszere Nyíregyházán

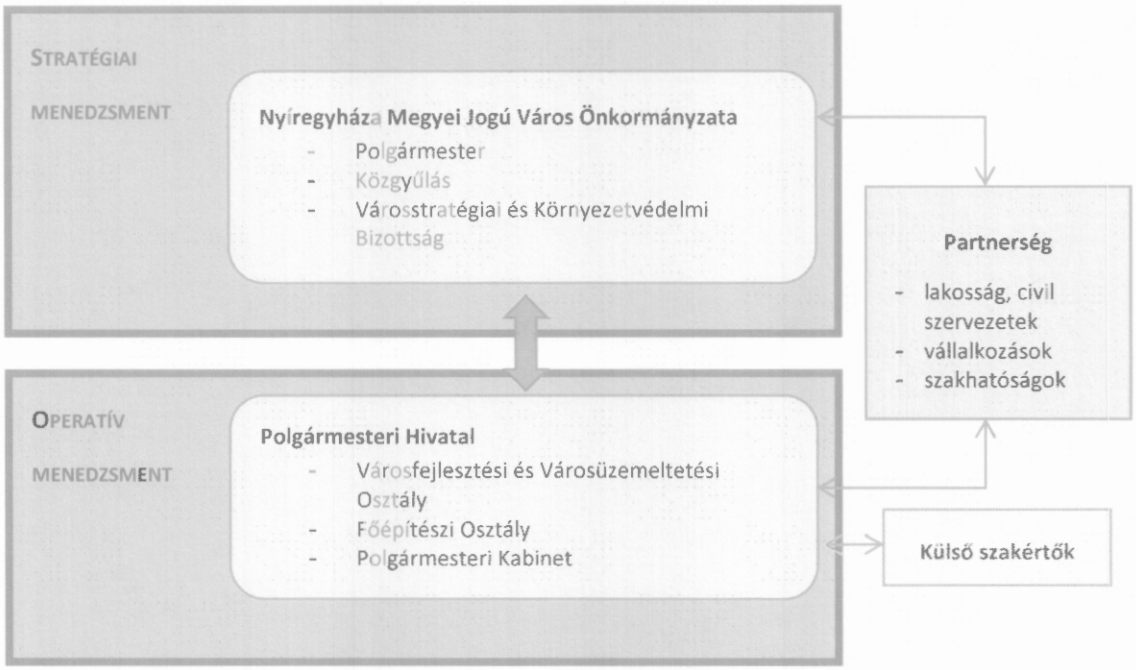

8.2.2 Partnerség

Nyíregyháza fontosnak tartja, hogy a városban tervezett fejlesztések valós helyi igényekre, problémákra reagáljanak. Ennek keretében kiemelt figyelmet fordít a városban működő meghatározó jelentőségű vállalkozások, intézmények és a lakosság tervezési folyamatba való aktív bevonására, hiszen az itt működő szervezetek, itt élő emberek tapasztalatai és javaslatai különösen fontosak a város jövőjének tervezésében.

Az ITS partnerségi egyeztetése és elfogadása a **314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet**, valamint Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, a településrendezési eszközök, a településképi arculati kézikönyv és a településképi rendelet partnerségi egyeztetés szabályairól szóló **10/2017. (II.24.) önkormányzati rendelete** alapján történik.

Az ITS kidolgozása keretében tervezett és megvalósult egyeztetések:

- Szakmai egyeztetések: A tervezési folyamat során szakmai egyeztető megbeszélések és interjúk lebonyolítására került sor. Az egyeztetések során bevonásra kerültek a város gazdasági, társadalmi, tudományos, kulturális életének meghatározó szereplői, legjelentősebb vállalkozásai és intézményei. A munkacsoport ülések online formában kerültek megrendezésre 2022. január 18-19-én. A munkacsoport ülések témája a helyzetelemzés főbb megállapításainak ismertetése, a stratégiai célrendszer és a tervezett fejlesztések bemutatása volt.
    - Gazdaságfejlesztési munkacsoport
    - Környezet és közlekedés munkacsoport
    - Humán fejlesztési munkacsoport
- Lakossági egyeztetés: A partnerségi egyeztetés fontos részét képezi a lakosság bevonása, tájékoztatása. A lakossági egyeztetés online formában valósul meg 202 tavaszán.

A szomszédos településekkel megvalósított egyeztetések leírását a „8.3. Településközi koordináció mechanizmusai" fejezet tartalmazza.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város a városfejlesztési tevékenységeihez kapcsolódóan a jövőben is kiemelt figyelmet fordít a partnerség megvalósítására, a partnerségi csoportok – lakosság, vállalkozások, intézmények – aktív bevonására, a rendszeres kommunikáció mechanizmusainak kiépítésére.

8.3 Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Nyíregyháza várostérsége adminisztratív és funkcionális szempontok alapján **többféleképpen** is lehatárolható.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szabolcs-Szatmár-Bereg **megye** székhelye, a Nyíregyházi **járás** központja, emellett a Nyíregyházi **nagyvárosi településegyüttes**[6] központja.

[6] A településegyüttesek a térségszerveződés szintje, erőssége szerint agglomerációk, agglomerálódó térségek vagy nagyvárosi településegyüttesek lehetnek. Nyíregyháza esetében a térségszerveződés alacsony szintje jellemző, itt nagyvárosi településegyüttesről beszélhetünk.

- A Nyíregyházi járáshoz 15 település tartozik: Nyíregyháza, Apagy, Kálmánháza, Kótaj, Nagycserkesz, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, Rakamaz, Sényő, Szabolcs, Timár, Tiszanagyfalu, Újfehértó.
- A Nyíregyházi nagyvárosi településegyüttest Nyíregyháza központ mellett 9 település alkotja: Apagy, Kemecse, Kótaj, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura Sényő, Vasmegyer.

A város fontos központi szerepet tölt be a térségben, gazdasági, foglalkoztatási, oktatási, kulturális, közigazgatási és közszolgáltatási központ.

A város jelentős **munkaerőpiaci** vonzáskörzettel rendelkezik.

- A **KSH által lehatárolt munkaerőpiaci körzetek**[7] szerint a városba irányuló munkavégzési célú ingázás kibocsátó településeinek köre az alábbi 62 település: Apagy, Baktalórántháza, Balkány, Balsa, Berkesz, Besenyőd, Beszterec, Biri, Bodrogkeresztúr, Bodrogkisfalud, Buj, Demecser, Érpatak, Gávavencsellő, Gégény, Geszteréd, Ibrány, Kállósemjén, Kálmánháza, Kék, Kemecse, Kótaj, Laskod, Levelek, Magy, Nagycserkesz, Nagyhalász, Nagykálló, Napkor, Nyírbogdány, Nyíregyháza, Nyíribrony, Nyírjákó, Nyírkércs, Nyírpazony, Nyírtass, Nyírtelek, Nyírtét, Nyírtura, Ófehértó, Paszab, Pátroha, Petneháza, Rakamaz, Ramocsaháza, Sényő, Szabolcs, Szakoly, Székely, Tarcal, Timár, Tiszabercel, Tiszaeszlár, Tiszaladány, Tiszanagyfalu, Tiszarád, Tiszatardos, Tiszatelek, Tokaj, Újdombrád, Újfehértó, Vasmegyer
- Az OECD és az Európai Bizottság definíciója[8] szerint egy város (**munkaerőpiaci**) **vonzáskörzetébe** azok a települések számítanak bele, ahonnan a foglalkoztatottak több mint 15%-a az adott városba ingázik. A lehatárolás alapján Nyíregyháza vonzáskörzetébe 38 település tartozik, amelyek a következők:
  - a foglalkoztatottak több, mint 30%-a Nyíregyházán dolgozik: Apagy, Beszterec, Buj, Érpatak, Kemecse, Kék, Kálmánháza, Kótaj, Nagycserkesz, Nagyhalász, Napkor, Nyírbogdány, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtét, Nyírtura, Sényő, Székely, Újdombrád, Vasmegyer (20 település),
  - a foglalkoztatottak több, mint 15%-a, kevesebb, mint 30%-a Nyíregyházán dolgozik: Besenyőd, Demecser, Gégény, Ibrány, Kállósemjén, Levelek, Magy, Nagykálló, Tiszabercel, Tiszanagyfalu, Tiszarád, Tiszatelek, Újfehértó, Ramocsaháza, Pátroha, Paszab, Nyíribrony, Tiszaeszlár (18 település).

A város jelentős **szolgáltató központ** szerepet is betölt a térségében, a különböző szolgáltatások alapján különböző térségek határolhatóak le.

- **közösségi közlekedés** (járatsűrűség alapján, autóbusz és vonat, több mint 25 indított járat naponta, Nyíregyháza 30 km-es körzetén belül, 2021): Nagykálló, Napkor, Nyírtelek, Apagy, Újfehértó, Levelek, Nyírpazony, Kállósemjén, Érpatak, Kemecse, Baktalórántháza, Nyírtura, Ibrány, Besenyőd, Nagycserkesz, Nagyhalász, Balkány, Rakamaz, Tiszabercel, Ófehértó
- **szennyvízellátás**: Nyíregyháza, Nyírpazony, Kótaj, Nyírtelek, Nagycserkesz, Kámánháza
- **oktatás** (Nyíregyházán tanuló, más településről bejáró diákok): Újfehértó, Kótaj, Nyírtelek, Kemecse, Ibrány, Nagyhalász, Nagykálló, Napkor, Nyírpazony, Levelek, Nagycserkesz (KLIK

[7] KSH Munkaerőpiaci körzetek Magyarországon c. tanulmány (2017)

[8] Lewis Dijkstra and Hugo Poelman: Cities in Europe – The New OECD-EC definition. Regional Focus RF 01/2012, Európai Bizottság.

2013-as adatok alapján, javasolt az adatok frissítése, adatkérés), míg felső- és középfokú oktatás: teljes megye területe

- további várostérségek is meghatározhatóak egyéb lehatárolási szempontok szerint (pl. egészségügyi, szociális ellátások, hálózatos infrastruktúrák, stb.)

A város turisztikai szerepe és **turisztikai vonzáskörzete** is jelentős.

- A turisztikai térségek meghatározásáról szóló 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet alapján, **Tokaj és Nyíregyháza turisztikai térségen** belül Nyírség térsége: Baktalórántháza, Balsa, Érpatak, Gávavencsellő, Kállósemjén, Levelek, Máriapócs, Nagykálló, Nyírbátor, Nyírbogát, Nyíregyháza, Tiszadada, Tiszadob, Tiszalök, Tiszavasvári, Vaja
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg **megyei turisztikai desztinációk** települései közül a Nyírség desztináció települései: Apagy, Baktalórántháza, Bátorliget, Besenyőd, Érpatak, Kállósemjén, Levelek, Magy, Máriapócs, Nagykálló, Napkor, Nyírbátor, Nyírbogát, Nyíregyháza, Nyírgyulaj, Nyírvasvári, Ófehértó, Papos, Piricse, Pócspetri, Vaja, Vállaj

A településközi koordináció keretében várostérségi munkacsoport ülés valósult meg, online formában 2022. január 19-én.

Összességében megállapítható, hogy Nyíregyháza tervezett városfejlesztési elképzeléseinek hatása pozitív a környező települések fejlődésére is, a települések fejlesztései mind a tervezés, mind a megvalósítás során egymással összehangoltan valósulnak meg. A tervezett beavatkozások során kiemelt figyelmet fordítanak a települések arra, hogy párhuzamos kapacitásokat létrehozó, egymást akadályozó fejlesztések ne valósuljanak meg.

8.4 Monitoring rendszer kialakítása

A monitoring folyamata az alábbi lépésekből áll:

- Egyértelmű célkitűzéseket megfogalmazó városfejlesztési **stratégia** kialakítása,
- Konkrét beavatkozások és **projektek** meghatározása,
- A monitoring és értékelési tevékenység alapját jelentő **indikátorkészlet** összeállítása – jelen fejezet összefoglalja az átfogó, tematikus és területi célokhoz kapcsolódó javasolt monitoringmutatókat, míg a projektszintű indikátorok az egyes projektek konkrét kidolgozásakor kerülnek meghatározásra,
- A monitoring és értékelési tevékenység megalapozásához és eredményes végrehajtásához szükséges **információk összegyűjtése**,
- Az indikátorok teljesülésének **nyomonkövetése** a megvalósítás során.

A monitoring tevékenység alapvetően belső feladat, azaz a stratégia végrehajtásáért felelős szervezet felelősségi körébe tartozik.

A monitoringrendszer hatékony működésének egyik alapja a szakmailag megalapozott indikátorkészlet meghatározása. A stratégia indikátorai úgy kerültek meghatározásra, hogy azok egyértelmű és hozzáférhető adatokra támaszkodjanak, azaz az indikátorok változását az adatok egyértelmű változásához lehessen kötni.

Az alábbiakban bemutatjuk a **stratégia átfogó és tematikus céljainak indikátorait**. A projektszintű output indikátorok a projektek részletes kidolgozását követően – a projekt-kiválasztási kritériumok, illetve a hazai operatív programok szakmai követelményrendszere ismeretében – határozhatóak meg.

13. táblázat: Az ITS átfogó és tematikus céljainak indikátorai

Cél	Javasolt indikátorok	Mérték-egység	Indikátor forrása, mérés módja	Mérés gyakorisága
Átfogó célok				
Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság	A 15-64 év közötti lakosság foglalkoztatási rátája (növekedés)	%	KSH	évente
	Egy nyíregyházi adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem az egy magyarországi adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem arányában (növekedés)	%	KSH	évente
	A város iparűzési adóbevétele (növekedés)	%	NYMJV	évente
Egészséges, aktív, összetartó társadalom	Belföldi vándorlási különbözet ezer lakosra (szinten tartás)	‰	KSH	évente
	A városban élők születéskor várható élettartama (növekedés)	év	KSH	tízévente
Fenntartható, élhető, vonzó környezet	Egészségügyi határértéket meghaladó légszennyezettségi napok száma (csökkenés)	nap/év	Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat	évente
	Önkormányzati fenntartású épületek energiafelhasználása (csökkenés)	TJ/év	NYÍRVV Nonprofit Kft.	ötévente
Középtávú tematikus célok				
1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	A nyíregyházi székhellyel rendelkező vállalkozások által fizetett iparűzési adó értéke (növekedés)	millió Ft	NYMJV	évente
	Működő vállalkozások száma (növekedés)	db	KSH	évente

Cél	Javasolt indikátorok	Mérték-egység	Indikátor forrása, mérés módja	Mérés gyakorisága
	Egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem (növekedés)	ezer Ft	KSH	évente
2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	Felsőfokú alap- és mesterképzésben részt vevő hallgatók száma ezer lakosra (növekedés)	fő	KSH	évente
	Felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a 25 éves és idősebb népesség arányában (növekedés)	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	Testvérvárosi és egyéb nemzetközi kapcsolatok száma (növekedés)	db	NYMJV	évente
3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	Továbbtanulási ráta: a felsőoktatási intézményekbe felvételt nyert nyíregyházi középiskolai tanulók aránya (növekedés)	%	KLIK, Nyíregyházi Szakképzési Centrum	évente
	Szociális szolgáltatásokba bevont lakosság száma (szinten tartás)	fő	NYMJV	évente
	Elektronikus ügyintézés keretében elérhető szolgáltatások száma (növekedés)	db	NYMJV	évente
4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként közösségi közlekedési módot választók száma (növekedés)	fő	VOLÁNBUSZ Zrt.	évente
	Kerékpáros létesítmények hossza (növekedés)	km	NYMJV	évente
	Kerékpáros parkoló, tároló helyek száma (növekedés)	db	NYMJV	évente
	Sétálóutcák hossza (növekedés)	km	NYÍRVV Nonprofit Kft.	évente
5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	Kulturális rendezvények száma	db	NYMJV	évente
	Kereskedelmi és egyéb szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (növekedés)	db	KSH	évente
	Átlagos tartózkodási idő (növekedés)	vendég-éjszaka	KSH	évente
6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	Belterületi gondozott zöldterületek nagysága (növekedés)	m^2	NYÍRVV Nonprofit Kft.	évente
	Önkormányzati tulajdonú bérlakások száma (növekedés)	db	NYÍRVV Nonprofit Kft.	évente
	Megújuló energiaforrást használó és/vagy energiahatékonysági beruházási intézkedések által érintett önkormányzati épületek száma (növekedés)	db	NYMJV	évente
7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom	Civil szervezetek száma (növekedés)	db	Civil Szervezetek Névjegyzéke	évente
	A szegregált körülmények között élők száma (csökkenés)	fő	KSH Népszámlálás	tízévente

A területi célokhoz kapcsolódó indikátorok esetében elsősorban a KSH Népszámlálási adataira lehet építeni. A városrészi célok megvalósítása mellett területi szinten a legfontosabb a városrészek közötti diszparitás csökkentése: azaz nem elegendő az, hogy az egyes városrészekben javulás mutatkozzon meg az indikátorok értékében, ezzel egy időben a városon belüli különbségeknek is csökkennie kell.

14. táblázat: Területi célokhoz kapcsolódó indikátorok

Cél	Javasolt indikátorok	Mérték-egység	Indikátor forrása, mérés módja	Mérés gyakorisága
Területi célok				
V1-V10 városrészi célok	Az egyes városrészek lakosainak száma	fő	KSH Népszámlálás	tízévente
	Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	Alacsony komfortfokozatú lakások aránya	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	A gazdaságilag nem aktív népesség aránya	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú népességen belül	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	Az egyes városrészekben működő kiskereskedelmi üzletek száma	db	NYMJV	ötévente
	Lakossági elégedettség a települési környezet minőségével	%	NYMJV	ötévente
	Szociális városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma	fő	NYMJV	ötévente

A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának kialakítása során figyelembe veendő legfontosabb feladatok a következők:

- az ITS-ben szereplő monitoring és értékelési terv alapján részletes munkaterv és éves feladattervek kialakítása;
- a monitoringrendszer kereteinek kialakítása előre elkészített és folyamatosan frissítendő adatbázis megalkotásával;
- az indikátorok aktuális értékének – a terv szerinti gyakorisággal történő – összegyűjtése, rögzítése a monitoring rendszerben;
- rendszeres, kapcsolattartás a nagyobb volumenű projektek megvalósításért felelős személyekkel az indikátorok elérését nagymértékben befolyásoló kulcs-, hálózatos és akcióterületi projektek nyomon követése érdekében;
- éves monitoring jelentés készítése, amely tartalmazza a programszintű és projektszintű indikátorok értékének alakulását, az ennek alapján megfogalmazható következtetéseket és az esetlegesen szükségesnek tartott beavatkozásokat a program végrehajtásába (a jelentést a menedzsmentért felelős döntéshozó testületnek kell jóváhagynia).

A belső feladatok ellátása mellett a stratégia végrehajtásához kapcsolódóan egy időközi és egy utólagos értékelés megvalósítása javasolható – külső, független értékelő szervezet által, kiemelt hangsúlyt fektetve a program hatásainak értékelésére, amelyek eredményei beépülhetnek a jövőbeli fejlesztési programok tervezési folyamatába és végrehajtásába.

Interpelláció

Dr. Kovács Ferenc úrnak,
Nyíregyháza MJV polgármesterének

Tisztelt Polgármester úr!

A **Nyíregyháza szociális városrehabilitációs projektje** (**TOP-6.7.1–16-NY1–2017–00001**) kapcsán számos levélváltás volt az Európai Bizottság, az Alapvető jogok biztosa, sőt a Fővárosi Törvényszékkel is. Az Európai Bizottság személyesen is vizsgálta a beruházást, a tavaszi bejáráson magam is ott voltam. Ezzel kapcsolatban az alábbi kérdésekre várom a válaszát:

- Miért nem tudott a képviselő-testület arról, hogy 2020. nyarán az Egyenlő Bánásmód Hivatala határozatában (EBH/HJF/146/17/2020.) kimondta, hogy az önkormányzat a roma nemzetiséghez tartozás, társadalmi származás és vagyoni helyzet mint védett tulajdonságok alapján megvalósította az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 10. § (2) bekezdése szerinti jogellenes elkülönítést?
- Ezt a Fővárosi Törvényszék megsemmisítette (105.K.701.748/2021/8.). Erről miért nem tudott a képviselő-testület?
- A tavaszi bejárás után hogyan áll most az ügy? Vissza kell-e fizetni a pályázati pénzeket?
- A városházán a Szociális és köznevelési osztályon történt személyi változásoknak ehhez az ügyhöz van-e valami köze?

ÉRDEMI(!) válaszát előre is köszönöm.

Nyíregyháza, 2022.07.18.

Tisztelettel:

Babosi György

önkormányzati képviselő
Szövetségben Nyíregyházáért
Momentum nyíregyházi elnöke

Dr. Kovács Ferenc: (polgármester) Zárójelben, már szavazás után, továbbra sem látom, hogy Babosi György képviselő úr kit képvisel önmagán kívül, hogy jó vagy nem az más kérdés. Tehát itt most egy városrehabilitációs program fut, amibe mindenki kötözködik. Egy képviselő azt gondolom, vagy a városát meg a városlakókat kell, hogy képviselje, nem a kötözködőket. Ez a személyes véleményem. Ezzel véget ért a nyílt ülésünk napirendje, egy 3 és fél perces rövid technikai szünet után zárt ülés keretében folytatjuk munkánkat.

(Zárt ülésről külön jegyzőkönyv készül)

k.m.f.

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Nyíregyháza Megyei Jogú Város * 1. Közgyűlése *

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző